

**UCHWAŁA NR XVII/110/2025
RADY MIEJSKIEJ W ŁĘCZNEJ**

z dnia 27 sierpnia 2025 r.

w sprawie uchwalenia Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030

Na podstawie art. 10e ust. 1, 2, 3 i 4, art. 10f ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1153) w zw. z art. 9 pkt 5 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 198) i art. 69 ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1688, z późn.zm.) – Rada Miejska uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Uchwala się Strategię Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

2. Załącznikami do Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 są:

- 1) Indykatorywny wykaz przedsięwzięć – załącznik nr 1,
- 2) Sprawozdanie z konsultacji społecznych Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 – załącznik nr 2,
- 3) Podsumowanie procesu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko – załącznik nr 3,
- 4) Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 – załącznik nr 4,
- 5) Raport z ewaluacji ex-ante Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 – załącznik nr 5.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 01.01.2026 r.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Krzysztof Matczuk

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ŁĘCZNA DO ROKU 2030

Łęczna 2025

Spis treści

WPROWADZENIE	3
1. PODSUMOWANIE DIAGNOZY GMINY	6
2. WIZJA, MISJA I CELE ROZWOJU	21
2.1. Wizja i misja	21
2.2. Cele strategiczne i operacyjne	22
2.3. Kierunki interwencji (działań) Gminy Łączna wraz z harmonogramem planowanych przedsięwzięć	24
3. WYMIAR PRZESTRZENNY POLITYKI ROZWOJU GMINY ŁĘCZNA	71
3.1. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie	71
3.2. Obszary strategicznej interwencji strategii rozwoju Województwa Lubelskiego	90
4. SYSTEM REALIZACJI I FINANSOWANIE STRATEGII	97
4.1. Proces wdrażania Strategii wraz z wytycznymi do sporządzania dokumentów wykonawczych	97
4.2. Mechanizmy i instrumenty realizacji Strategii	98
4.3. Ramy finansowe Strategii	99
4.4. Proces monitoringu, ewaluacja i aktualizacja Strategii	100
4.5. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	111
5. ZGODNOŚĆ STRATEGII Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI	113
5.1. Zgodność z dokumentami wyższego rzędu	113
5.2. Zgodność ze Strategią Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku i wyznaczonymi obszarami strategicznej interwencji	116
5.3. Zgodność z dokumentami Gminy Łączna	119
6. ZAŁĄCZNIKI	123

WPROWADZENIE

Prowadzenie właściwej polityki lokalnej, uwzględniającej zarówno walory i mocne strony analizowanego obszaru jak również zdefiniowane problemy i hierarchię działań pod względem ich efektywności są podstawą zapewnienia rozwoju społeczno-gospodarczego jednostek terytorialnych. Równie istotny jest także stopień akceptacji społecznej dla planowanych kierunków działań. Sprostanie temu wyzwaniu wiąże się z podejmowaniem szeregu decyzji ważnych dla społeczności lokalnej.

Aby zarządzanie rozwojem Gminy było efektywne niezbędny jest wieloletni plan działań (strategia), który formułuje wizję rozwoju obszaru poprzez przyjęcie założeń strategicznych, wskazuje cele i perspektywiczne kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego, jak również prezentuje działania (projekty inwestycyjne i społeczne) zmierzające do optymalnego wykorzystania potencjałów oraz przeciwdziałania zjawiskom problemowym.

Strategia ma za zadanie ułatwić lokalnym władzom podejmowanie decyzji oraz rozwiązywanie problemów wynikających z uwarunkowań przestrzennych, infrastrukturalnych, gospodarczych, społecznych i środowiskowych, jak również racjonalne organizowanie przyszłych działań. Ponadto strategia spełnia również funkcję informacyjną, prezentując plany władz lokalnych oraz możliwości udziału i współpracy w realizacji wspólnych zadań. Oferta skierowana jest zarówno do partnerów społecznych, samorządowych i gospodarczych jak i do mieszkańców. Jednocześnie docenić trzeba walor edukacyjny strategii, która wskazuje uwarunkowania rozwoju obszaru i dąży do integracji społeczeństwa wokół rozwiązywania kluczowych problemów oraz realizacji przyjętych celów.

Strategia Rozwoju Gminy Łączna do roku 2030 jest najważniejszym dokumentem obszaru Gminy, który wyznacza kluczowe długoterminowe cele i kierunki rozwoju. Z założenia dokument sięga roku 2030. Przyjęcie takiego horyzontu czasowego jest zgodne z zaleceniami planistycznymi oraz pozwala na dostosowanie strategii do wymogów wynikających z obowiązującej perspektywy finansowej Unii Europejskiej.

Podstawą realizacji Strategii Rozwoju Gminy Łączna jest założenie maksymalnego wykorzystania szeroko rozumianych wewnętrznych zasobów przestrzennych, infrastrukturalnych, gospodarczych, społecznych i środowiskowych, w tym potencjału miejscowych podmiotów gospodarczych. Dokument bazuje na dokładnej inwentaryzacji istniejących zasobów Gminy oraz wskazuje jak te zasoby efektywnie wykorzystać w dalszym rozwoju Gminy i społeczności lokalnej.

Metodyka prac nad strategią

Prace nad dokumentem opierały się na wykorzystaniu szeregu wzajemnie uzupełniających się metod i modeli partycypacyjno-eksperckich oraz prac analitycznych. Taki model pozwala na szeroki udział władz, a także zapewnia aktywny udział społeczności lokalnej w weryfikowaniu celów strategii i określaniu sposobu ich realizacji poprzez konsultacje społeczne dokumentu. Dzięki takiemu opracowaniu Strategii możliwe jest połączenie potencjału mieszkańców biorących czynny udział w życiu społecznym z wiedzą oraz doświadczeniem ekspertów.

Prace analityczne to głównie: analiza danych zastanych, badania ankietowe mieszkańców, analizy strategiczne, spotkania warsztatowe z przedstawicielami instytucji oraz przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi.

Struktura dokumentu obejmuje logiczną całość, składającą się z części analityczno-diagnostycznej zaprezentowanej w formie załącznika do przedmiotowego dokumentu, części strategicznej oraz części wdrożeniowej.

Część diagnostyczna, przedstawiona w Załączniku nr 1 do Strategii, obejmuje analizę najważniejszych potencjałów i mocnych stron Gminy, które powinny stanowić podstawę do dalszego jej rozwoju. Diagnoza identyfikuje również szereg słabości i problemów, które należy we właściwy sposób zaadresować i dążyć do ograniczenia lub rozwiązania. W analizie skupiono się na sześciu głównych aspektach rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy z uwzględnieniem uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych:

- uwarunkowania wynikające z administracyjnego położenia Gminy,
- środowisko przyrodnicze i walory kulturowe,
- potencjał społeczny i jakość życia mieszkańców (obecne trendy demograficzne oraz dostępność infrastruktury społecznej),
- uwarunkowania gospodarcze (rolnictwo, przedsiębiorczość i potencjał do rozwoju turystyki),
- infrastruktura komunikacyjna i techniczna (wodno-kanalizacyjna, gazowa, elektroenergetyczna),
- jakość rządzenia w Gminie.

Podstawowe źródła informacji stanowiły dane Głównego Urzędu Statystycznego, dane z Urzędu Miejskiego w Łęcznej i jednostek podległych oraz informacje dostępne na stronie internetowej Gminy Łęczna oraz w innych dokumentach planistycznych. Analizę przedstawiono w ujęciu statycznym, polegającym na pokazaniu wartości danego wskaźnika w roku 2020 oraz dynamicznym, polegającym na ukazaniu zmiany w stosunku do roku bazowego (2011). W celu zapewnienia spójności analizy przyjęto, że podstawowym okresem odniesienia będzie rok 2020 (lub 2019 w przypadku braku danych za rok 2020).

Prezentując dane, posłużono się perspektywą porównawczą – sytuację na obszarze Gminy Łęczna przedstawiono na tle województwa lubelskiego oraz Powiatu Łęczyńskiego. Dodatkowo w dokumencie dokonano porównania Gminy Łęczna do 3 gmin miejsko-wiejskich z obszaru całego kraju wybranych na podstawie klasyfikacji funkcjonalnej przygotowanej przez Prof. P. Śleszyńskiego i Prof. T. Komornickiego¹. Zarówno Gmina Łęczna, jak i Ropczyce, Łapy i Sokółka charakteryzują się zbliżoną liczbą mieszkańców oraz przynależnością do grupy funkcjonalnej *E3: Ośrodki wielofunkcyjne*.

Podsumowanie części diagnostycznej obejmuje rozdział 1 niniejszego dokumentu. Zostało ono przygotowane w oparciu o przeprowadzoną analizę SWOT oraz analizę głównych potencjałów i barier rozwojowych Gminy.

Drugim etapem tworzenia Strategii było określenie i wyznaczenie wizji i misji rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 oraz celów strategicznych i operacyjnych, które prowadzą

¹ <https://www.systemanaliz.pl/grupy-porownawcze-mrl>

do spełnienia założeń przyjętej wizji rozwoju. Wyznaczone zostały najważniejsze kierunki działań, które umożliwią rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów oraz efektywne wykorzystanie potencjałów Gminy.

Kolejnym elementem dokumentu jest prezentacja docelowego modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Łączna, który jest zobrazowaniem spodziewanych i zaplanowanych w strategii Gminy procesów rozwoju i ich wpływu na kształtowanie się struktur przestrzennych.

W części realizacyjnej Strategii opracowano system wdrażania strategii oraz jej monitoringu i ewaluacji. Określono jednostki odpowiedzialne za proces wdrożenia dokumentu oraz wskaźniki monitorujące, które mają służyć ocenie realizacji założonych zadań.

W załączniku do Strategii przedstawiono opis procesu konsultacji i partycypacji społecznej, czyli aktywności mieszkańców we współtworzeniu koncepcji rozwoju Gminy. Zostały tu także przedstawione wnioski z uwag zgłoszonych przez mieszkańców.

Przy opracowaniu strategii założono, że powinna być ona zgodna z zasadą „SMART”. Oznacza to, że wyznaczone cele muszą być specyficzne (Specific), mierzalne (Measurable), uzgodnione (Agreed), wykonalne (Real) i określone w czasie (Timed).

1. PODSUMOWANIE DIAGNOZY GMINY

Szczegółowa diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Łęczna stanowi załącznik nr 1 do niniejszego dokumentu. Poniżej przedstawiono podsumowanie diagnozy i wnioski z niej wynikające oraz analizę SWOT obejmującą syntezę zjawisk i czynników rozwojowych, w tym problemów, barier oraz potencjałów Gminy i szans rozwojowych.

Zaprezentowane poniżej wnioski z diagnozy zostały przedstawione w układzie 4 sfer: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-środowiskowej i instytucjonalnej.

Sfera społeczna

W ramach diagnozy sfery społecznej poddano analizie następujące zagadnienia:

- Stan ludności i procesy demograficzne
- Mieszkalnictwo
- Edukacja
- Kultura i sport
- Aktywność obywatelska i organizacje pozarządowe
- Ochrona zdrowia i pomoc społeczna
- Bezpieczeństwo publiczne

Szczegółowa diagnoza sfery społecznej pozwoliła na sformułowanie następujących wniosków:

Wniosek 1: W Gminie Łęczna widoczny jest stały spadek liczby ludności (od 2014 roku o 2,96%). Zjawisko wyludniania się obszaru można zaobserwować jedynie na obszarze Miasta, na obszarach wiejskich od 2014 roku liczba ludności wzrasta. Jest to spowodowane przede wszystkim procesami migracyjnymi: następuje proces zasiedlania terenów podmiejskich przez mieszkańców Miasta Łęczna (zjawisko suburbanizacji). Przyrost naturalny przyjmuje wartość dodatnią (3,1‰).

Wniosek 2: W Gminie Łęczna dominuje ludność w wieku produkcyjnym, ale jej odsetek z roku na rok maleje na rzecz osób w wieku poprodukcyjnym a także przedprodukcyjnym. Mimo wzrostu udziału ludności w tych obydwu grupach zauważalna jest różnica tempa wzrostu: W porównaniu do roku 2014 liczba ludności w wieku poprodukcyjnym wzrosła o 7,2 pkt. procentowych a liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym zaledwie o 0,5 pkt. procentowego. Postępujący proces starzenia się społeczeństwa wymaga od władz Gminy ukierunkowania polityki rozwoju na potrzeby osób starszych.

Wniosek 3: Zauważalny jest wzrost liczby mieszkań (o 4,5% w ciągu 7 lat) oraz przeciętnej powierzchni użytkowej przypadającej na 1 mieszkańca (o 2,3m²). Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania (72,2m²) plasuje Gminę Łęczna na ostatnim (6.) miejscu wśród gmin Powiatu Łęczyńskiego i 194. miejscu w Województwie Lubelskim. Rozwój zasobów mieszkaniowych wymaga nakładów Gminy na inwestycje w zakresie infrastruktury technicznej oraz udostępnienia atrakcyjnych gruntów przeznaczonych pod zabudowę.

Wniosek 4: Stan wyposażenia mieszkań w instalacje techniczno-sanitarne jest na dość wysokim poziomie. Dostęp do wody socjalno-bytowej na obszarze Gminy ma 88,3% mieszkań. Dostęp do sieci wodociągowej na obszarze Gminy ma 97,3% mieszkań. Centralne ogrzewanie posiada 92,9% mieszkań, natomiast łazienkę - 95% mieszkań w Gminie. Są to wartości wyższe niż średnia dla Województwa Lubelskiego i Powiatu Łęczyńskiego – dostęp do wodociągów w województwie ma 91,8% mieszkań, a w powiecie 91,3%. W Województwie Lubelskim 83% mieszkań posiada łazienkę, dla Powiatu Łęczyńskiego udział ten jest nieco niższy i wynosi 82,7%. Centralne ogrzewanie posiada 76,3% mieszkań w Województwie Lubelskim i 76,5% mieszkań w Powiecie Łęczyńskim.

Wniosek 5: Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym wynosi 99%. W podziale na obszar Miasta i obszar wiejski zauważalna jest duża dysproporcja. Na obszarze Miasta w 2020 roku udział ten przekracza sto procent (116,9%) natomiast na obszarach wiejskich odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym to jedynie 23,8% dzieci w wieku przedszkolnym. Duża wartość dla Miasta spowodowana jest korzystaniem z infrastruktury przedszkolnej w Łęcznej, przez dzieci zamieszkujące obszary wiejskie. Aktualnie infrastruktura przedszkolna Gminy Łęczna jest dobrze dostosowana do potrzeb społeczności lokalnej, a jakość infrastruktury jest na bieżąco poprawiana. Jednak wzrastająca w ostatnich latach liczba urodzeń będzie miała wpływ na rozwój tej infrastruktury a tym samym na realizację nowych inwestycji zmierzających do wzrostu liczby miejsc w placówkach przedszkolnych.

Wniosek 6: Infrastruktura edukacyjna na poziomie szkoły podstawowej zaspakaja potrzeby mieszkańców Gminy (2 szkoły podstawowe z 95 oddziałami, dla których organem prowadzącym jest Gmina Łęczna oraz 1 szkoła podstawowa prowadzona przez stowarzyszenie z 11 oddziałami). Edukacja na poziomie ponadpodstawowym na terenie Gminy Łęczna prowadzona jest tylko na terenie Miasta Łęczna. Kierunki kształcenia zawodowego w Łęcznej są dostosowane do lokalnego rynku pracy i skupiają się na górnictwie, a także odpowiadają aktualnemu zapotrzebowaniu na inne usługi w tym: budowlane, elektryczne, informatyczne, projektowe, fryzjerskie. Szkoły ponadpodstawowe w Gminie Łęczna tworzą Zespół Szkół im. Króla Kazimierza Jagiellończyka w Łęcznej oraz Zespół Szkół Górniczych w Łęcznej skupiające m.in. licea, technika, szkoły branżowe. Źródło: https://kuratorium.lublin.pl/informator.php?akc=inf&id_pows=610&id_gminy=61003&id_tp=0&id_jez=0&id_zaw=0&id_prof=0&id_roz=0

Wniosek 7: Na szczególną uwagę zasługuje współpraca branżowych szkół zawodowych z największym pracodawcą na tym obszarze tj. LW Bogdanka S.A. W ofercie edukacyjnej szkoły oferują stypendia, współpracę z LW Bogdanka S.A. oraz gwarancję zatrudnienia w ramach projektu „Przepustka do pracy w LW Bogdanka S.A. w Bogdanie – potrzebujemy najlepszych”. Dodatkowo szkoły współpracują również z uczelniami wyższymi tj. Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie, Politechnika Lubelska oraz Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

Wniosek 8: W Gminie Łęczna organizowane są liczne przedsięwzięcia kulturalne. Urząd Miejski, Centrum Kultury w Łęcznej oraz Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna im. Zbigniewa Herberta organizują różnego rodzaju zajęcia grupowe, zarówno w swoich siedzibach, w plenerze, jak i w filiach bibliotecznych, świetlicach i szkołach. Centrum Kultury w Łęcznej wspiera działania organizacji pozarządowych (współpraca m.in. z Towarzystwem Przyjaciół Ziemi Łęczyńskiej czy Łęczyńskim Stowarzyszeniem Twórców Kultury i Sztuki PLAMA) oraz

angażuje się w działalność charytatywną. Katalog wydarzeń kulturalnych rokrocznie ulega zmianie, jednak sytuacja epidemiologiczna związana z pandemią COVID-19 zmusiła jednostki kultury do zawieszenia organizacji części z nich. Konieczna jest dalsza popularyzacja działań kulturalnych podejmowanych w Gminie oraz dostosowanie ich do bieżących potrzeb mieszkańców.

Wniosek 9: Na terenie Gminy Łęczna działają organizacje społeczne, które wpływają na integrację i wzrost aktywności obywatelskiej mieszkańców. Działalność organizacji pozarządowych przyczynia się do poszerzania oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców m.in. poprzez organizację różnego rodzaju spotkań i wydarzeń. Dlatego też należy wspierać ich funkcjonowanie, nie tylko finansowo ale np. poprzez promocję ich działalności, doradztwo i udzielanie pomocy merytorycznej, aktualizację witryny internetowej Gminy Łęczna w zakresie informacji dotyczących organizacji pozarządowych z terenu Gminy Łęczna czy udostępnianie zasobów lokalowych.

Wniosek 10: Podstawową opiekę zdrowotną zapewnia mieszkańcom 16 przychodni położonych na terenie Miasta Łęczna (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, Podmioty ambulatoryjne (stan w dniu 31.12.2024 r.). Ponadto mieszkańcy mogli skorzystać z usług gabinetów stomatologicznych, centrów rehabilitacji, opieki pielęgniarskiej oraz laboratoriów diagnostycznych i pracowni RTG. Opiekę szpitalną mieszkańcom zapewnia Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Łęcznej, w którym m.in. funkcjonują oddziały szpitalne oraz poradnie specjalistyczne: Oddział Urazowo – Ortopedyczny, Ośrodek Hiperbarii, Oddział Chirurgii Ogólnej i Małoinwazyjnej, Pracownia Endoskopowa, Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii, Oddział Dzienny Psychiatryczny, Szpitalny Oddział Ratunkowy, Wschodnie Centrum Leczenia Oparzeń i Chirurgii Rekonstrukcyjnej, Oddział Chorób Wewnętrznych, Oddział Gastroenterologiczny, Oddział Rehabilitacji i Dzienny Ośrodek Rehabilitacji, Zakład Opiekuńczo – Leczniczy w Łęcznej, Zakład Opiekuńczo – Leczniczy w Jaszczowie, Oddział Medycyny Paliatywnej, Oddział Geriatrii, Poradnia Alergologiczna, Poradnia Chirurgii Ogólnej, Poradnia Chirurgii Plastycznej, Poradnia Chirurgii Urazowo – Ortopedycznej, Poradnia Chorób Płuc, Poradnia Chorób Wewnętrznych, Poradnia Dermatologiczna, Poradnia Diabetologiczna, Poradnia Endokrynologiczna, Poradnia Geriatryczna, Poradnia Gastroenterologiczna, Poradnia Ginekologiczno – Położnicza, Poradnia Kardiologiczna, Poradnia Medycyny Pracy, Poradnia Medycyny Sportowej, Poradnia Neurologiczna, Poradnia Okulistyczna, Poradnia Otolaryngologiczna, Poradnia Rehabilitacyjna, Poradnia Reumatologiczna, Poradnia Urologiczna, Poradnia Zdrowia Psychicznego, Zespół Leczenia Środowiskowego. Zarówno proces starzenia się społeczeństwa, jak i coraz powszechniej występujące choroby cywilizacyjne (otyłość, cukrzyca, nadciśnienie, choroby serca), będą miały coraz większy wpływ na rosnące zapotrzebowanie mieszkańców na dostęp do opieki zdrowotnej oraz profilaktyki chorób.

Wniosek 11: Głównymi powodami korzystania z pomocy społecznej jest ubóstwo, bezrobocie i niepełnosprawność. Najliczniejszą grupą odbiorców systemu wsparcia opieki społecznej są mieszkańcy w wieku produkcyjnym, którzy z różnych powodów nie pozostają w zatrudnieniu. Znaczną grupę stanowią również dzieci i młodzież jako beneficjenci programu dożywiania.

Wniosek 12: Na terenie Gminy Łęczna funkcjonuje 5 żłobków, dysponujących łącznie 144 miejscami.

Wniosek 13: W Gminie Łęczna funkcjonuje Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Łęcznej oraz 8 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych (OSP Ciechanki Krzesimowskie, OSP Karolin, OSP Łuszczów – Kolonia, OSP Łęczna – włączona do KSRG, OSP Nowogród, OSP Stara Wieś, OSP Witaniów, OSP Zakrzów. Ochotnicze Straże Pożarne oprócz działalności operacyjno-szkoleniowej współpracują z innymi podmiotami podczas realizacji uroczystości oraz przy organizacji licznych wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych.

Wniosek 14: W Gminie Łęczna działają kluby sportowe i stowarzyszenia, które posiadają bogatą ofertę ogólnodostępnych zajęć sportowo-rekreacyjnych w różnych dyscyplinach sportowych skierowaną do różnych grup wiekowych (Górnicy Klub Sportowy Górnik Łęczna, Miejsko-Górnicy Klub Sportowy "Gwarek" Łęczna, "Fundacja Akademia Sportu Górnika Łęczna", Akademia Sztuk Walki, Łęczyńskie Stowarzyszenie Rowerowe "Pojezierze", Stowarzyszenie Motocyklowe Patria, Lubelski Klub Sportów Walki Dan, Lubelski Klub Karate Kyokushin. Ponadto Gmina dysponuje dość dobrze rozwiniętą infrastrukturą sportowo-rekreacyjną (Stadion Górniczego Klubu Sportowego GÓRNIK ŁĘCZNA, kompleks boisk oraz kryta pływalnia przy Szkole Podstawowej Nr 2 w Łęcznej, hala widowiskowo-sportowa przy ul. Jaśminowej w Łęcznej, kompleks boisk „Moje Boisko Orlik 2012” w Łęcznej, boisko wielofunkcyjne przy ul. Piłsudskiego, boisko do lekkoatletyki przy ul. Piłsudskiego, kompleks sportowy przy ul. Szkolnej w Łęcznej, skatepark, siłownie napowietrzne, place zabaw).

Sfera gospodarcza

W ramach diagnozy sfery gospodarczej poddano analizie następujące zagadnienia:

- Atrakcyjność inwestycyjna Gminy
- Przedsiębiorczość
- Rynek pracy
- Turystyka
- Rolnictwo

Szczegółowa diagnoza sfery gospodarczej pozwoliła na sformułowanie następujących wniosków:

Wniosek 15: Gmina Łęczna w polityce rozwoju przestrzennego została sklasyfikowana jako ośrodek ponadlokalny w miejskiej sieci osadniczej, ośrodek o funkcji gospodarczej, zlokalizowany w obszarze problemowym podwyższonej aktywności gospodarczej (obsługi ruchu międzynarodowego). Niewielka część Gminy (okolice jeziora Dratów) znajduje się w obszarze najwyższej atrakcyjności turystycznej i jest to czynnik pozytywnie oddziałujący na atrakcyjność inwestycyjną Gminy.

Wniosek 16: Głównym pracodawcą dla mieszkańców Gminy Łęczna jest kopalnia węgla kamiennego Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A., która leży jednak całkowicie poza terytorium Gminy. Kopalnia „Bogdanka” jest największym zakładem produkcyjnym oraz pełni rolę lidera w zakresie gospodarki na obszarze Powiatu Łęczyńskiego.

Wniosek 17: Gmina Łęczna dysponuje szeregiem wyznaczonych terenów inwestycyjnych. Jedynie 30% z nich posiada dostęp do sieci energetycznej i wodociągowej. Łączna powierzchnia terenów uzbrojonych to 54,27 ha, natomiast ogólna powierzchnia terenów inwestycyjnych to 182,68 ha. Większość terenów przeznaczona jest pod usługi oraz produkcję, składy i magazyny.

Wniosek 18: Samorząd Gminy tworzy dogodne warunki do rozwoju przedsiębiorczości, Wprowadzono zwolnienia od podatku od nieruchomości dla przedsiębiorców realizujących nowe inwestycje i tworzących nowe miejsca pracy. Wdrożenie zwolnień od podatku ma na celu zachęcenie lokalnych przedsiębiorców do rozwoju działalności gospodarczej a tym samym do poprawy jakości lokalnego rynku pracy.

Wniosek 19: Od roku 2014 zauważalny jest wzrost liczby działających podmiotów gospodarczych (o 5,9% w stosunku do roku 2014). Z kolei odczuwalny jest spadek podmiotów nowo zarejestrowanych (o 17,3%). Od 2014 roku zauważalny jest także spadek liczby podmiotów wyrejestrowanych. Aktualna statystyka nie ujawnia jeszcze problemów lokalnej gospodarki związanych z pandemią COVID 19, przewiduje się wzrost liczby podmiotów wyrejestrowanych w 2021 r.

Wniosek 20: Wartość stopy bezrobocia w Powiecie Łęczyńskim wyniosła 5,7% (stan na koniec 2020 r.). Jest to wartość niższa niż średnia dla województwa (8,2%). Analizując ostatnie lata stopa bezrobocia dla Powiatu Łęczyńskiego stale maleje. W związku z tym, że bezrobocie spowalnia wzrost gospodarczy, bardzo ważna jest walka z nim poprzez pozyskiwanie nowych inwestorów, stwarzanie atrakcyjnych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej np. poprzez wspieranie przedsiębiorców systemem ulg i zachęt, jak również organizowanie szkoleń i kursów dla bezrobotnych.

Wniosek 21: Gmina Łęczna posiada wszelkie atrybuty decydujące o atrakcyjności turystycznej. Znajdujące się na terenie Gminy elementy przyrodnicze, krajobrazowe oraz kulturowe nadają jej predyspozycje do rozwoju turystyki krajoznawczej. Gmina Łęczna oferuje wiele atrakcji turystycznych obejmujących liczne zabytki oraz szlaki rowerowe. Niewątpliwym atutem Gminy Łęczna jest jej sąsiedztwo z obszarem Pojezierza Łęczyńsko- Włodawskiego, obfitującego w liczne jeziora oraz różnorodną florę i faunę. Zabytki historyczne oraz walory środowiskowe i przyrodnicze sprzyjają rozwojowi czynnego wypoczynku, zwłaszcza wędrówek pieszych i wycieczek rowerowych. Znaczącym elementem decydującym o rozwoju sektora turystyki są również prowadzone działania promocyjne i informacyjne, które mają na celu ułatwić turystom zorganizowanie czasu spędzonego w danym miejscu.

Wniosek 22: Rolnictwo w Gminie Łęczna stanowi ważny dział gospodarki. Pod względem wskaźnika jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej Gmina Łęczna wypada dość korzystnie w porównaniu do pozostałych obszarów województwa lubelskiego. Gminę cechuje występowanie gleb dobrych (klasa IVa, IVb) i bardzo dobrych (klasa IIIa, IIIb). W użytkowaniu dominuje rolnicze wykorzystanie gruntów – obejmuje 81% powierzchni Gminy, także w strukturze powierzchni Miasta, gdzie tereny zurbanizowane stanowią około 20% a rolne 65%.

Sfera przestrzenno-środowiskowa

W ramach diagnozy sfery przestrzenno-środowiskowej poddano analizie następujące zagadnienia:

- Walory przyrodnicze i kulturowe
- Infrastruktura techniczna: transportowa, teleinformatyczna, elektroenergetyczna i gazowa,
- Gospodarka wodno-kanalizacyjna
- Gospodarka odpadami
- Potencjał OZE
- Polityka przestrzenna w Gminie

Szczegółowa diagnoza sfery przestrzenno-środowiskowej pozwoliła na sformułowanie następujących wniosków:

Wniosek 23: Gminę Łęczna charakteryzują wyjątkowe walory przyrodniczo-krajobrazowe. Część jej obszaru znajduje się pod prawną ochroną (1072,16 ha obszarów prawnie chronionych: Nadwieprzański Park Krajobrazowy wraz z jego otuliną oraz otulina Parku Krajobrazowego Pojezierze Łęczyńskie). Obszary chronione stanowią 14,27% powierzchni Gminy. Część Nadwieprzańskiego Parku Krajobrazowego zajmuje obszar Natura 2000 „Dolina Środkowego Wieprza”.

Wniosek 24: W Gminie Łęczna spotkać można liczne zabytkowe obiekty, świadczące o jej bogatej historii. Do miejsc najcenniejszych pod względem kulturowym i wartych odwiedzenia należą: zespół urbanistyczny Miasta Łęczna z trzema rynkami, siecią ulic i pozostałościami zamku, obszar dawnego zespołu dworskiego Podzamcze, dolina rzeki Wieprz na odcinku „Przełomu” od Ciechanek do Witaniowa, dawna bożnica z wystrojem architektonicznym (w tym bima i szafa na rodale), budynek dawnego ratusza, Kościół paraf. pw. św. Marii Magdaleny z wyposażeniem w zabytki ruchome, dzwonnica i dawną mansjonarią. Wymienione powyżej walory generują zarówno ogromny potencjał do wykorzystania w zakresie rozwoju turystyki i osadnictwa, ale także rodzaj wyzwania związane z odpowiednim zarządzaniem obszarem.).

Wniosek 25: Gmina Łęczna ma bardzo dobrą dostępność komunikacyjną: droga krajowa nr 82 (12,85 km), 3 drogi wojewódzkie (20,45 km), drogi powiatowe o łącznej długości 24,41 km oraz drogi gminne łączące poszczególne miejscowości Gminy (razem 129,284 km).

Wniosek 25: Inwestycją drogową, która podniesie jakość życia mieszkańców jest planowana budowa północnej obwodnicy Miasta Łęczna, odciążająca układ komunikacyjny od ruchu tranzytowego drogą krajową nr 82. Aktualnie uzgadniana jest również koncepcja budowy obwodnicy południowej Miasta Łęczna, jednak na chwilę obecną nie udało się wybrać wariantu realizacji.

Wniosek 26: Gmina Łęczna posiada dobrze rozwiniętą sieć gazową. W 2020 r. długość czynnej sieci gazowej wynosiła 127,031 km. Ponad 7 tysięcy gospodarstw z obszaru Gminy Łęczna korzysta z sieciowego gazu ziemnego, 88% z nich zlokalizowanych jest na terenie Miasta. Wskaźnik korzystających z sieci gazowej na terenie Miasta wynosił 97%, zaś na obszarach wiejskich wskaźnik był zdecydowanie niższy i kształtował się na poziomie 59,5%. Ogółem dla całej Gminy wartość tego wskaźnika to 89,8% i w porównaniu do wartości dla powiatu i województwa Gmina prezentuje się bardzo korzystnie.

Wniosek 27: W Gminie Łęczna istnieje sieć wodociągowa (148,5 km czynnej sieci wodociągowej i 2 353 przyłączy wodociągowych), której długość systematycznie wzrasta. Sieć kanalizacyjna Gminy Łęczna w porównaniu do długości sieci wodociągowej jest słabiej rozwinięta (62,5 km sieci kanalizacyjnej i 981 przyłączy). Wskaźnik korzystających z sieci

wodociągowej na terenie Miasta wynosił 99,1%, zaś na obszarach wiejskich wartość wskaźnika kształtuje się podobnie i wynosi 100%. Ogółem dla całej Gminy wartość tego wskaźnika to 99,3% i w porównaniu do wartości dla powiatu i województwa Gmina prezentuje się bardzo korzystnie. Jeśli chodzi o wskaźnik korzystających z sieci kanalizacyjnej na terenie Miasta to wynosił on 96,4%, zaś na obszarach wiejskich wartość wskaźnika jest o ponad cztery razy niższa i kształtuje się na poziomie 27%. Ogółem dla całej Gminy wartość tego wskaźnika to 83% i w porównaniu do wartości dla powiatu i województwa Gmina również prezentuje się bardzo korzystnie.

Wniosek 28: Ścieki z gospodarstw domowych, które nie są podłączone do sieci kanalizacyjnej gromadzone są w bezodpływowych zbiornikach przydomowych lub oczyszczane w przydomowych oczyszczalniach. Sieć kanalizacyjna wymaga sukcesywnej rozbudowy i modernizacji. Wskazane jest także budowanie kolejnych przydomowych oczyszczalni ścieków w ramach uzupełnienia sieci kanalizacyjnej, zwłaszcza w miejscach kolonijnej i rozproszonej zabudowy, gdzie nie ma możliwości podłączenia do sieci kanalizacyjno-sanitarnej lub w przypadkach, gdy budowa sieci jest nieuzasadniona ekonomicznie.

Wniosek 29: Odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych odebranych z terenu Gminy Łęczna w 2020 roku, na podstawie zawartej umowy, zajmowało się Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Łęczna Sp. z o.o., będące jednoosobową spółką Gminy. Odpady z terenu Gminy są kierowane do Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Starej Wsi należącej do spółki komunalnej, gdzie podlegają dalszemu zagospodarowaniu.

Wniosek 30: Wzrost ilości odpadów komunalnych związany jest niewątpliwie ze wzrostem zamożności mieszkańców Gminy i zwiększonej dzięki temu konsumpcji. Duży wpływ może mieć również wzrastająca świadomość ekologiczna mieszkańców, co przełożyło się na ograniczenie spalania odpadów w domowych piecach, czy wywożenia ich do lasów. System gospodarki odpadami w Gminie Łęczna jest prowadzony zgodnie z obowiązującym prawem oraz przyjętymi dobrymi praktykami w tym zakresie. Istotnym problemem dotyczącym całego kraju jest brak zdecydowanych działań na rzecz poprawy recyklingu zbieranych odpadów. Jest to związane z brakiem rynku surowców wtórnych. Na zebrane selektywnie przez mieszkańców i Gminę odpady nie ma zapotrzebowania.

Wniosek 31: Gmina Łęczna leży na terenie bardzo korzystnym do pozyskiwania energii z urządzeń solarnych, jest również obszarem o potencjale w zakresie produkcji biomasy do wykorzystania na cele energetyczne. Jej potencjał w tym zakresie wynika z dysponowania znacznym arealem gruntów rolnych i użytków zielonych, które mogą być wykorzystane do produkcji biomasy, w tym głównie słomy, która może zostać użyta zarówno, jako paliwo stałe (np. do spalania w formie pelletu w lokalnych kotłowniach), jak i wsad do produkcji biogazu.

Wniosek 32: Prawo miejscowe w zakresie zagospodarowania przestrzeni stanowią 3 Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego wraz ze zmianami. Obowiązują one na całej powierzchni Gminy. Dokumenty planistyczne są sporządzane lub zmieniane w miarę potrzeb inwestycyjnych wnioskodawców. Uwzględnienie wniosków uzależnione jest od predyspozycji terenów ujętych we wnioskach do pełnienia funkcji w świetle oddziaływania na środowisko oraz uwarunkowań i kierunków zagospodarowania terenów sąsiednich.

Sfera instytucjonalna

W ramach diagnozy sfery instytucjonalnej poddano analizie następujące zagadnienia:

- Zdolność inwestycyjna Gminy
- Aktywność w pozyskiwaniu środków zewnętrznych
- Współpraca z innymi podmiotami

Szczegółowa diagnoza sfery instytucjonalnej pozwoliła na sformułowanie następujących wniosków:

Wniosek 33: Budżet jest najważniejszym elementem w procesie zarządzania finansami Gminy i pozwala na skuteczne zaplanowanie podziału dostępnych środków finansowych. W 2020 roku wydatki z budżetu były wyższe niż dochody, zatem wystąpił deficyt budżetowy w wysokości 2,73 mln zł. Powstały deficyt został pokryty kredytem i pożyczkami. Wydatki majątkowe inwestycyjne w 2020 roku stanowiły 10,4% wydatków ogółem.

Wniosek 34: Gmina Łęczna aktywnie uczestniczy w konkursach i naborach umożliwiających pozyskanie dodatkowych środków finansowych na realizację inwestycji infrastrukturalnych, jak i „miękkich”. Zgodnie z danymi GUS od 2016 roku w ramach perspektywy finansowej 2014-2020 na obszarze Gminy Łęczna zawarto 167 umów o dofinansowanie, z czego Gmina Łęczna była beneficjentem 15 projektów. Wartość kosztów kwalifikowalnych podpisanych umów o dofinansowanie w latach 2017-2020 na obszarze Gminy Łęczna wynosiła 444,5 mln zł. Natomiast wartość środków wspólnotowych stanowiących otrzymane dofinansowanie to kwota ok. 331 mln zł. Powyższe wartości świadczą o bardzo dużej aktywności i skuteczności podmiotów z Gminy Łęczna w pozyskaniu dodatkowych środków finansowych na realizację zadań.

Wniosek 35: Gmina Łęczna prowadzi szeroką współpracę samorządową i pozasamorządową. Ma zawarte umowy partnerskie z samorządami gmin na Węgrzech, we Włoszech i na Ukrainie. Efektem współpracy jest coroczna wymiana grup młodzieży, wymiana kulturalna oraz wymiana doświadczeń samorządowych. Zamiarem stron jest rozszerzenie współpracy o wymianę sportową a także o współpracę gospodarczą przedsiębiorstw z miast partnerskich.

Na podstawie powyższych wniosków została sporządzona Analiza SWOT, która ma na celu identyfikację wewnętrznych barier i potencjałów rozwojowych Gminy Łęczna oraz czynników zewnętrznych mogących oddziaływać na przekształcenia w regionie. Analiza została przedstawiona w formie macierzy opisującej:

- mocne strony (Strengths) – atuty i cechy mogące decydować o przewadze Gminy;
- słabe strony (Weaknesses) – negatywne aspekty występujące w Gminie, które stanowią jednocześnie wskazanie obszarów wymagających naprawy;
- szanse (Opportunities) – czynniki zewnętrzne wywierające pozytywny wpływ na rozwój Gminy;
- zagrożenia (Threats) – czynniki zewnętrzne mogące wywoływać niekorzystne zmiany w Gminie.

	Mocne strony	Słabe strony
Czynniki wewnętrzne	PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO – Położenie w obrębie Miejskiego Ośrodka Funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego tj. Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego, co przełoży się na dodatkowe środki unijne przeznaczone na zintegrowane inwestycje terytorialne; – Atrakcyjne walory przyrodniczo-kulturowe, duży udział obszarów chronionych oraz czyste środowisko stwarzające możliwość rozwoju turystyki; – Wysoka jakość środowiska przyrodniczego, mało skażone środowisko; – Dobrze rozwinięta sieć gazowa – coroczny wzrost liczby przyłączy; – Bogate niematerialne dziedzictwo kulturowe kształtujące tożsamość społeczną uwidocznione w organizowanych zajęciach; różnego rodzaju kołach zainteresowań, tradycjach; – Obecność złóż kopalnych węgla kamiennego „Bogdanka” oraz „Ostrów”. – Bardzo dobre gleby stanowiące podstawę do rozwoju rolnictwa i lokalnej bazy surowcowej; – Dobre warunki nasłonecznienia (obszar o potencjale energii użytecznej dla energetyki solarnej powyżej 950 kWh/m², Usłonecznienie względne w przedziale 34-35% (grupa największego usłonecznienia w Polsce) sprzyjające podejmowaniu inicjatyw w zakresie instalacji fotowoltaicznych i kolektorów słonecznych; – Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców płynący głównie z budowania postawy proekologicznej (rozwój odnawialnych źródeł energii); – Wysoki stopień zelektryfikowania i zwodociągowania Gminy; – Bliskie położenie miasta wojewódzkiego Lublina umożliwia realizację podstawowych potrzeb mieszkańców Gminy Łęczna; – Dobra dostępność komunikacyjna, rozwinięta sieć dróg różnej kategorii; – 100% pokrycie Gminy przez Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego;	
		– Wysokie koszty utrzymania i remontów obiektów zabytkowych uniemożliwiające wdrożenie instrumentów ochrony krajobrazu kulturowego; – Niski stopień bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów, związany z brakiem dostosowania infrastruktury do potrzeb użytkowników - niewystarczająca ilość chodników i ścieżek rowerowych; – Niedostateczny rozwój infrastruktury kanalizacyjnej w stosunku do sieci wodociągowej, aglomeracja łęczyńska jest skanalizowana, na pozostałym obszarze Gminy gospodarka ściekowa oparta jest na indywidualnych zbiornikach bezodpływowych i przydomowych oczyszczalniach ścieków; – Brak systemu zbiorowego zaopatrzenia w energię ciepłą, system grzewczy indywidualny oparty głównie na paliwach stałych; – Brak dostosowanej infrastruktury i przestrzeni publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnością – występowanie barier przestrzennych;

SPOŁECZEŃSTWO

- Funkcjonujący system wsparcia finansowego organizacji pozarządowych przy realizacji publicznych zadań zleconych;
- Zadawalający poziom bezpieczeństwa publicznego;
- Tworzenie i realizacja funduszu sołeckiego;
- Dobrze funkcjonująca sieć szkół podstawowych i oddziałów przedszkolnych;
- Dobrze funkcjonujące żłobki;
- Zadowalająca jakość kształcenia w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych;
- Wysoka aktywność klubów sportowych działających na terenie Gminy oraz liczne sukcesy zawodników, w tym Górniczego Klubu Sportowego „Górnik Łęczna”.
- W miarę wysoka liczba organizacji pozarządowych w Gminie, mieszkańcy stosunkowo chętnie angażują się w działania prowadzone przez instytucje pozarządowe.
- Spadek liczby osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej oraz z zasiłków rodzinnych;
- Dodatnia wartości przyrostu naturalnego;
- Niezadawalający poziom aktywności i różnorodności form działalności Centrum Kultury w Łęcznej i Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej, spowodowany również brakami w infrastrukturze;
- Negatywne trendy demograficzne: spadek liczby ludności, w tym ludności w wieku produkcyjnym oraz wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym mających wpływ na sytuację społeczno-gospodarczą;
- Ujemne wartości salda migracji;
- Postępujący proces starzenia się społeczeństwa, niewystarczająca liczba form integracji i aktywizacji osób starszych;
- Występowanie niekorzystnych zjawisk społecznych (ubóstwo, alkoholizm, bezradność);
- Brak kompleksowej oferty kulturalnej oraz innych sposobów i form spożytkowania czasu wolnego dzieci i dorosłych;
- Utrzymujące się długotrwale bezrobocie wśród osób bez doświadczenia zawodowego i o niskim wykształceniu;
- Uzależnienie rynku pracy od spółek wydobywających węgiel kamienny;
- Niezadawalająca dostępność oraz poziom usług placówek opieki zdrowotnej i społecznej;
- Duże zasoby wykwalifikowanych pracowników kopalni w Bogdance, którzy w sytuacji zamknięcia kopalni będą wymagać przekwalifikowania zawodowego;
- Niewystarczające działania w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób starszych i samotnych oraz rodzin o niskim statusie materialnym, brak mieszkań chronionych, brak kompleksowego wsparcia społecznego obejmującego wsparcie emocjonalne, informacyjne, instrumentalne i rzeczowe oraz dla osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin;

GOSPODARKA

– Możliwość rozszerzenia działalności rolniczej w kierunku agroturystyki; – Duży potencjał do rozwoju turystyki w oparciu o atrakcje Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego; – Dość wysoka skłonność mieszkańców do podejmowania działalności gospodarczej, przejawiająca się w liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów w systemie REGON; – Dość wysoka skuteczność Gminy i jej mieszkańców w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na rozwój infrastruktury technicznej i społecznej, co może stanowić dobrą przesłankę do podnoszenia jej atrakcyjności inwestycyjnej; – Bogate dziedzictwo kulturowe i wysokie walory krajobrazowe umożliwiają rozwój usług turystycznych, są również szansą na rozwój produktu turystycznego jakim jest Pojezierze Łęczyńsko-Włodawskie oraz rozwoju turystyki czynnej (pieszej, rowerowej, konnej); – Promocja atrakcyjności terenu o wysokich walorach kulturowo-przyrodniczych, co może przełożyć się na rozwój turystyki; – Wyznaczone tereny inwestycyjne z dostępem do sieci energetycznej i wodociągowej; – Występowanie na obszarze Gminy i w jej okolicy dużych przedsiębiorców oferujących mieszkańcom miejsca pracy; – Dobre warunki do rozwoju działalności gospodarczej opartej na energetyce odnawialnej, szczególnie solarnej, w związku z doskonałym nasłonecznieniem obszaru;	– Brak atrakcyjnych ofert pracy poza górnictwem, niedostateczna liczba podmiotów gospodarki narodowej oferujących miejsca pracy; – Ukryte bezrobocie w rolnictwie; – W miarę niska atrakcyjność inwestycyjna Gminy Łęczna wynikająca z niskiej aktywności przemysłowej oraz najniższej aktywności usługowej i zaawansowanych technologii; – Dość wysoka dynamika wyrejestrowywania podmiotów z systemu REGON; – Ograniczony dostęp do instytucji otoczenia biznesu w Gminie Łęczna (niewystarczająca liczba podmiotów); – Bariery w rozwoju rolnictwa i budowania bazy surowcowej spowodowane brakiem podmiotów otoczenia rolnictwa i przetwórstwa oraz niskim poziomem innowacyjności gospodarstw; – Niedostatecznie rozwinięta wyspecjalizowana działalność gospodarcza, deficyt firm w branżach wiedzo- i technochłonnych; – Niska wartość dodana w gospodarce lokalnej, czego przejawem jest niska rentowność i dochodowość z działalności prowadzonej przez przedsiębiorców; – Niewystarczająco rozwinięta infrastruktura noclegowa i gastronomiczna mająca wpływ na ograniczenie rozwoju produktu turystycznego; – Niski poziom rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, oceniany głównie przez pryzmat wielkości zatrudnienia i formy prawnej działających firm lokalnych, skali ich działania na rynkach oraz zdolności inwestycyjnej;

U N

Szanse

Zagrożenia

- Możliwości wsparcia przez państwo i UE inwestycji przyjaznych środowisku w tym: OZE, efektywność energetyczna, bezpieczeństwo energetyczne, gospodarka o obiegu zamkniętym zgodnie z założeniami planu działania Europejski Zielony Ład, dofinansowania do przydomowych oczyszczalni ścieków;
- Wzrost opłacalności działań z zakresu odnawialnych źródeł energii ze względu na rosnące koszty energii elektrycznej;
- Ograniczenie skutków zmian klimatycznych na rozwój społeczno-gospodarczy Gminy Łęczna poprzez wdrożenie planów adaptacyjnych oraz niebieskiej i zielonej infrastruktury;
- Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych dzięki interwencjom w kierunku wprowadzenia technologii niskoemisyjnych oraz przeciwdziałania ubóstwu energetycznemu;
- Przyciągnięcie do Gminy Łęczna inwestycji z zewnątrz, w tym firm zajmujących się przetwórstwem rolno-spożywczym m.in. poprzez wyznaczenie terenów inwestycyjnych oraz realizację polityki promocji gospodarczej, prowadzonej w bliskiej współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Lubelskiego oraz agendami rządowymi, w tym PAIH, ARP, PFR itp.;
- Wykorzystanie w rozwoju społeczno-gospodarczym nowych koncepcji, trendów i praktyk rozwoju gospodarki lokalnej, w tym z wykorzystaniem ekonomii społecznej, srebrnej ekonomii i energetyki odnawialnej, itp.;
- Rosnąca rola i znaczenie jakości życia jako celu nadrzędnego działań i polityk władz samorządowych na szczeblu lokalnym i regionalnym;
- Rozwój rolnictwa ekologicznego i produkcja żywności certyfikowanej oparte na istniejących zasobach naturalnych i wykorzystanie trendu w społeczeństwie związanego ze zdrowym trybem życia;
- Rozwój współpracy sieciowej przedsiębiorstw z wykorzystaniem najlepszych praktyk i nowych modeli biznesowych, w tym klastra rolno-spożywczego, partnerstw publiczno-prywatnych itp.;
- Następujące zmiany klimatyczne mające wpływ na wiele sektorów gospodarki i społeczeństwo poprzez oddziaływanie na fizyczne i biologiczne składniki ekosystemów, takie jak: woda, gleba, powietrze i różnorodność biologiczna. Nieliczne działania inwestycyjne w tym względzie świadczą o niewystarczającej liczbie inwestycji przeciwdziałających zmianom klimatu i działań skierowanych na adaptację do zaistniałych już zmian. Na obszarze Gminy Łęczna brakuje m.in. zielonej i niebieskiej infrastruktury, zbiorników retencyjnych, itp.;
- Zmniejszenie popytu na technologie niskoemisyjne i styl życia zgodny z ideą zrównoważonego rozwoju;
- Utrzymujący się trend wzrostu zużycia energii;
- Wywoływanie konfliktów między wartościami dziedzictwa kulturowego, krajobrazem kulturowym a współczesnymi procesami urbanistycznymi;
- Niepewność w zakresie prowadzenia polityki fiskalnej samorządów, wynikająca ze zmieniających się regulacji prawnych (m.in. wzrastające wydatki na oświatę oraz administrację publiczną);
- Sąsiedztwo gmin o zbliżonych warunkach naturalnych i potencjale, co wpływa na dużą konkurencyjność np. w przyciąganiu turystów;
- Kurczące się zasoby pracy związane z odchodzeniem wielu doświadczonych pracowników na emeryturę, bez możliwości zastąpienia ich nowymi pracownikami (na skutek utrzymującej się migracji młodych ludzi, procesu starzenia się społeczeństwa);
- Pogłębiająca się ekspansja chorób cywilizacyjnych wśród społeczności powodująca znaczne obciążenie systemu opieki zdrowotnej i pomocy społecznej;
- Niska opłacalność produkcji rolniczej i konkurencja dla lokalnych rolników ze strony zagranicznych producentów żywności;
- Utrzymujące się niekorzystne uwarunkowania globalne związane z pogłębiającą się recesją na świecie i długotrwałym kryzysem gospodarczym wywołanym pandemią koronawirusa, które w

- Rozwój produktu turystycznego oraz branży turystycznej w oparciu o bogate dziedzictwo kulturowe;
 - Dostępne źródła finansowania rozwoju różnych elementów infrastruktury i form turystyki zintegrowanej (np. w ramach PO Polska Wschodnia, PROW, FE dla Lubelskiego);
 - Bliskość dużego ośrodka miejskiego – Lublina – dająca szansę na przyciąganie nowych mieszkańców i turystów;
 - Unijne polityki, strategie i instrumenty finansowe wspierające rozwój sektora rolno-spożywczego w ramach krótkich łańcuchów dostaw (Europejski Zielony Ład, Strategia UE od Pola do Stołu) oraz optymalne wykorzystanie środków pochodzących z Krajowego Planu Odbudowy, Polskiego Ładu oraz innych programów krajowych i Regionalnego Programu Operacyjnego na potrzeby rozwoju gospodarczego i społecznego;
- odniesieniu do rozwoju Gminy mogą prowadzić do zmniejszenia się liczby działających przedsiębiorstw oraz większej presji na system pomocy społecznej;
- Ogólna stagnacja w rozwoju Gminy i brak realnych szans na jej rozwój w najbliższych latach w związku kryzysem i trudną sytuację gospodarczą w kraju i za granicą;
 - Wpływ pandemii COVID-19 również na inne dziedziny życia na terenie Gminy: relacje międzyludzkie, kulturę i administrację publiczną;
 - Możliwe konflikty wojenne na wschodzie Europy mające wpływ na recesję gospodarczą oraz napływ emigrantów.

Jedynym zakładanym scenariuszem rozwoju Gminy Łęczna jest scenariusz pozytywny sformułowany w formie wizji w rozdziale 2.1 niniejszego dokumentu. Przy formułowaniu scenariusza uwzględniono nie tylko wyobrażenia mieszkańców na temat tego jak widzą swoją Gminę w 2030 roku, ale również przeanalizowano możliwą drogę rozwoju Gminy w zakładanych kierunkach interwencji oraz możliwe szanse i zagrożenia jakie mogą pojawić się w otoczeniu funkcjonowania Gminy. Wzięto pod uwagę również założenia Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego, która przewiduje dalszy rozwój Gminy jako jednostki wykorzystującej zasoby naturalne Wyżyny Lubelskiej dla rozwoju konkurencyjnego rolnictwa i współpracującej z Miastem Lublin w ramach rozwoju Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego.

W celu realizacji pozytywnego scenariusza rozwoju Gminy Łęczna założono pozyskanie dofinansowania z funduszy zewnętrznych perspektywy finansowej 2021-2027, jak i środków krajowych (będących w dyspozycji poszczególnych resortów lub funduszy celowych), które pozwolą na realizację zidentyfikowanych inwestycji - kluczowych dla mieszkańców i władz Gminy.

2. WIZJA, MISJA I CELE ROZWOJU

2.1. Wizja i misja

Strategia Rozwoju Gminy Łączna do roku 2030 jest dokumentem, w którym zdiagnozowano aktualną sytuację społeczno-gospodarczą. Zwrócono uwagę zarówno na mocne i słabe strony, jak również na potencjały i bariery tego obszaru. Określona w dokumencie misja i wizja to elementy strategii ukazujące najważniejsze kierunki rozwoju Gminy.

Wizja rozwoju Gminy stanowi obraz pożądanego stanu docelowego, jaki społeczność lokalna chce osiągnąć na koniec wdrażania zaktualizowanej strategii. Odpowiada na pytania: Co chcemy osiągnąć? Jaką sytuację chcemy mieć? Wizja wskazuje zasadniczy kierunek działania, pozwala również wyklarować jasność celów, stojących przed Gminą. Wizja jest wizualizacją przyszłości, która z założenia motywuje jej twórców i adresatów do działań na rzecz jej realizacji. Wizja Gminy Łączna w perspektywie do 2030 roku powstała przy udziale społeczności lokalnej podczas procesu konsultacji społecznych. Treść wizji ma charakter opisowy i przedstawia oczekiwany obraz przyszłości.

Z kolei misja koncentruje się na podstawowych wartościach, które przyświecają Władzom Gminy i jej mieszkańcom w procesach rozwojowych. Wskazuje również na czynniki uzasadniające przyjęcie określonych wartości, jako nadrzędnych. Misja stanowi odpowiedź na pytania jakie stawiamy sobie w przyjętej w dokumencie perspektywie czasowej: Co jest naszym priorytetem i kim jesteśmy?

Wizja Gminy Łączna:

Oczekuje się, że Gmina Łączna w 2030 roku będzie:

- atrakcyjnym i bezpiecznym miejscem do życia, pracy i wypoczynku
- obszarem o uporządkowanej przestrzeni publicznej i ładzie w zagospodarowaniu przestrzennym,
- dobrze i nowocześnie zarządzanym i promowanym na zewnątrz samorządem lokalnym
- obszarem z rozwiniętą infrastrukturą techniczną poprawiającą czystość środowiska naturalnego
- miejscem sprzyjającym rozwojowi przedsiębiorczości oraz przyjaznym dla inwestorów
- miejscem charakteryzującym się dobrej jakości infrastrukturą społeczną dla mieszkańców: dostępem do opieki zdrowotnej, edukacji, opieki przedszkolnej i żłobkowej oraz z bogatą ofertą kulturalną i rekreacyjno-sportową
- miejscem oferującym atrakcyjne miejsca pracy oraz miejscem promocji i wsparcia lokalnej aktywności mieszkańców

Misja określa wartości, jakimi będzie kierowała się społeczność lokalna w celu zrealizowania zaprojektowanej wizji rozwoju. Misja ukierunkowuje również na działania, które trzeba podjąć

aby się powiodła, a wizja stała się rzeczywistością. Realizatorem misji jest cała społeczność lokalna, w tym przedstawiciele władz Gminy i urzędnicy, pracownicy placówek i instytucji gminnych, członkowie organizacji pozarządowych, przedsiębiorcy, inwestorzy i mieszkańcy Gminy. Misja Gminy Łączna została sformułowana w następujący sposób:

Misja Gminy Łączna:

Misją Gminy Łączna jest wielopłaszczyznowa współpraca władz lokalnych, mieszkańców, organizacji pozarządowych i podmiotów gospodarczych aby stworzyć atrakcyjną przestrzeń do zamieszkania i pracy, wspierania inwestycji przyjaznych środowisku naturalnemu, rozwoju przedsiębiorczości i rolnictwa oraz o wysokiej jakości usług turystycznych i rekreacyjnych, opierających się na lokalnym dziedzictwie przyrodniczo- kulturowym.

Sformułowana w ten sposób misja zwraca uwagę na wartości, jakimi powinni kierować się mieszkańcy Gminy oraz władze samorządowe. Kluczowymi wartościami, obok przedsiębiorczości i aktywności obywatelskiej, jest nastawienie na współpracę i zaufanie społeczne. Potrzeba współdziałania i podejścia partnerskiego w rozwoju Gminy i wspieraniu inicjatyw społeczności lokalnej wynika nie tylko z konieczności sprostania wyzwaniom, przed którymi stoi obecnie Gmina Łączna, ale jest również nieodłącznym elementem budowy zaufania i kapitału społecznego w Gminie.

2.2. Cele strategiczne i operacyjne

Wizja rozwoju Gminy wskazana powyżej będzie możliwa do osiągnięcia dzięki realizacji celów strategicznych i operacyjnych poprzez podjęcie szeregu działań i przedsięwzięć na wielu płaszczyznach. Cele te wynikają z jednej strony ze zidentyfikowanych uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych rozwoju Gminy, zaś z drugiej strony są odpowiedzią na główne wyzwania, przed którymi stoi Gmina i jej społeczność do 2030 roku. Przyjęte cele rozwoju wpisują się również w cele tematyczne polityki spójności Unii Europejskiej oraz priorytety polityki rozwoju regionalnego realizowane na poziomie krajowym i wojewódzkim.

Rozwój lokalny Gminy Łączna oparto na potrzebie zaspokajania potrzeb mieszkańców oraz potrzebie rozwoju potencjału instytucjonalnego Gminy. Przy opracowaniu planu interwencji pod uwagę wzięto wieloaspektowość zmian zachodzących w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Odpowiedzią na zachodzące zmiany są 3 cele strategiczne, w ramach których dokonano koncentracji celów operacyjnych i kierunków interwencji (działań).

Poniżej przedstawiono matrycę zidentyfikowanych celów strategicznych i operacyjnych. Przedstawione cele są równoważne i uzupełniają się, ponieważ nie jest możliwa sprawna i efektywna realizacja zapisów strategii przy braku integracji poszczególnych działań. Elementem przewodnim każdego z przedstawionych obszarów priorytetowych jest poprawa jakości życia mieszkańców.

Ryc.1 Schemat celów strategicznych i operacyjnych Gminy Łączna do roku 2030

CELE STRATEGICZNE		
1. Atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń oraz czyste środowisko naturalne	2. Aktywni mieszkańcy korzystający z wysokiej jakości usług publicznych	3. Lepiej funkcjonująca lokalna gospodarka oparta na zasobach środowiska oraz nowoczesna i sprawna administracja publiczna
środowisko i przestrzeń	społeczeństwo	gospodarka i administracja
CELE OPERACYJNE		
1.1 Poprawa dostępności, atrakcyjności i estetyki przestrzeni publicznej	2.1. Rozwój integracji społecznej i aktywności mieszkańców	3.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości oraz rozbudowa infrastruktury poprawiającej atrakcyjność inwestycyjną gminy
1.2. Poprawa dostępności komunikacyjnej oraz stanu i bezpieczeństwa infrastruktury drogowej	2.2. Rozwój usług zdrowia, pomocy społecznej i mieszkalnictwa komunalnego	3.2. Wsparcie rozwoju nowoczesnego rolnictwa
1.3. Rozwój infrastruktury poprawiającej stan ochrony środowiska	2.3. Zwiększenie dostępności i jakości edukacji oraz opieki nad dziećmi	3.3. Rozwój turystyki w oparciu o potencjał kulturowy i przyrodniczy oraz istniejącą infrastrukturę
1.4. Wzrost bezpieczeństwa energetycznego gminy i efektywności energetycznej oraz promocja postaw ekologicznych wśród mieszkańców	2.4. Wzrost dostępu do usług kultury, sportu i rekreacji	3.4. Rozwój cyfryzacji administracji publicznej i e-usług dla społeczeństwa
	2.5. Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego	

Zaprezentowane w Strategii Rozwoju Gminy Łączna cele strategiczne mają charakter długofalowy i wskazują kierunek postępowania w realizacji założonej w dokumencie wizji rozwoju. Natomiast cele operacyjne określają narzędzia i sposoby realizacji celów strategicznych, dotyczą one średniego horyzontu czasowego. Zidentyfikowane kierunki interwencji (działań) służą realizacji założonych celów, a tym samym stanowią podstawę wdrażania Strategii.

Kierunki interwencji (działań) to zestaw działań podejmowanych przez Gminę Łączna oraz jej partnerów publicznych, społecznych i gospodarczych. Większość z nich stanowi konkretne

przedsięwzięcia, których realizacja będzie miała kluczowe znaczenie dla prowadzonej realizacji polityki lokalnej w perspektywie do 2030 roku. Kierunki interwencji odpowiadają na potrzeby rozwojowe Gminy i wskazują sposób rozwiązywania najważniejszych problemów, zmniejszania barier rozwojowych, wzmacniania potencjałów lokalnych, wykorzystywania zasobów własnych oraz szans pojawiających się w otoczeniu.

Zaprezentowane cele strategiczne i operacyjne Gminy Łęczna oparte są na wnioskach z diagnozy i doświadczeniach z realizacji poprzednich dokumentów strategicznych. Cele zostały określone zgodnie z metodą SMART, są spójne wewnętrznie i skorelowane z celami strategii innych jednostek, z którymi Gmina Łęczna pozostaje w relacjach sąsiedzkich i które pełnią władzę zwierzchnią.

2.3. Kierunki interwencji (działań) Gminy Łęczna wraz z harmonogramem planowanych przedsięwzięć

Cel strategiczny 1. Atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń oraz czyste środowisko naturalne

Wykreowanie atrakcyjnej przestrzeni do życia, pracy i wypoczynku stanowi podstawę do zapewnienia wysokiej jakości życia mieszkańców. Ład przestrzenny uwzględnia bowiem w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne. Dlatego też, stanowi on niezbędny element zrównoważonego rozwoju Gminy Łęczna. Szkieletem każdego układu przestrzennego jest sieć dróg mająca wpływ na obsługę mieszkańców oraz funkcjonowanie podmiotów gospodarczych. Na atrakcyjność miejsca zamieszkania mają wpływ natomiast walory przyrodnicze i krajobrazowe, architektura, układ urbanistyczny oraz poziom bezpieczeństwa. Wyjątkowy potencjał przyrodniczo-kulturowy Łęcznej sprzyja rozwojowi Gminy. Wpływa na to malownicze położenie w dolinie rzeki Wieprz oraz liczne obiekty sakralne świadczące o wielokulturowej przeszłości Miasta (sakralne i świeckie).

Właściwe funkcjonowanie Gminy Łęczna i jej mieszkańców uzależnione jest od zasobów infrastrukturalnych Gminy, szczególnie infrastruktury drogowej i komunikacyjnej, obejmującej drogi, chodniki, drogi dla rowerów, transport publiczny, dostęp do szybkiego Internetu. Należy zwrócić uwagę, że część istniejących problemów w Gminie ma podłoże infrastrukturalne, a realizacja pozostałych celów strategicznych bez odpowiedniej infrastruktury nie będzie możliwa. Część potrzeb mieszkańców Gminy Łęczna realizowanych jest na terenie Miasta Łęczna, a część w mieście Lublin. Dlatego istotne dla mieszkańców jest funkcjonowanie sieci publicznych połączeń transportowych z Miastem, a w szczególności włączenie w taką sieć miejscowości, które tych połączeń nie posiadają, albo posiadają w ograniczonym zakresie.

Bardzo ważne dla podniesienia jakości życia mieszkańców i innych osób odwiedzających Gminę, jest zapewnienie bezpieczeństwa w ruchu drogowym. W tym zakresie niezbędne są m.in. działania zmierzające do zwiększenia widoczności pieszych i rowerzystów na drogach, zapewnienia pieszym i rowerzystom odpowiednich warunków przemieszczania się oraz poprawy ogólnego bezpieczeństwa osób zmotoryzowanych (poprzez budowę chodników,

odpowiednie oznakowanie poziome i pionowe oraz oświetlenie ulic). Należy również prowadzić akcje prewencyjne i edukacyjne w zakresie bezpieczeństwa na drogach.

Ważnym czynnikiem decydującym o poziomie rozwoju Gminy jest m.in. stan infrastruktury technicznej oraz rozwój usług bytowych. Walory przyrodnicze i krajobrazowe Gminy Łęczna wymagają wzmoczonych działań na rzecz ich ochrony. Największymi zagrożeniami dla środowiska naturalnego są: zmiany klimatyczne, natężenie ruchu samochodowego, presja ze strony nowych terenów mieszkaniowych, nadmierna produkcja odpadów oraz wykorzystanie tradycyjnych źródeł energii cieplnej i elektrycznej.

Mając na uwadze poprawę jakości życia mieszkańców należy podejmować kroki w celu poprawy jakości środowiska naturalnego i realizować działania adaptacyjne do zmian klimatu, w tym: rozwój sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, rozwój infrastruktury selektywnego zbierania odpadów i ich zagospodarowania, budowa nowych i modernizacja istniejących ujęć i stacji uzdatniania wody. Należy kontynuować działania związane z oczyszczeniem terenu Gminy z wyrobów zawierających azbest.

Zmiany klimatu mają zarówno bezpośredni jak i pośredni wpływ na wiele sektorów gospodarki i społeczeństwo. Coraz częstsze występowanie ekstremalnych zjawisk pogodowych wpływa na zmiany w rolnictwie (ryzyko nieudanych zbiorów, niekorzystny wpływ na glebę, burze i ulewne deszcze, susze, pożary). Zmiany klimatu odbijają się również na sektorze energetycznym, gdyż zjawiska ekstremalne skutkują problemami w dystrybucji energii elektrycznej. Aby ograniczyć te zmiany warto prowadzić wszelkie działania związane z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii. Istotne jest także utrzymanie wizerunku czystej środowiskowo Gminy o małym poziomie zanieczyszczenia, co bezpośrednio wiąże się także z promocją produktów lokalnych, budowaniem oferty turystycznej oraz zdrowym stylem życia. Bezpośrednio z działaniami na rzecz ochrony klimatu wiąże się termomodernizacja budynków (przede wszystkim obiektów użyteczności publicznej), co wpłynie na zwiększenie efektywności systemów grzewczych i chłodniczych. Projekty związane z kompleksowym retencjonowaniem wody (zdolnością do gromadzenia zasobów wodnych i przetrzymywania ich przez dłuższy czas w środowisku) mogą wpłynąć na uregulowanie problemów związanych z suszami i podtopieniami.

Ważnym kierunkiem działań jest również udoskonalenie gospodarki odpadami oraz transformacja tej gospodarki do obiegu zamkniętego. Zmniejszanie strumienia odpadów „u źródła” oraz ich selektywna zbiórka może być prowadzona m.in. poprzez projekty w zakresie rozwoju systemów biokompostowania na miejscu (organiczne odpady kuchenne, ogrodowe itp.), projekty w zakresie lepszej organizacji selekcji i zbierania odpadów (np. dzień zbiórki określonego odpadu, pojemniki na tekstylia i ich przerób, system od drzwi do drzwi, mobilne punkty odbioru odpadów), inicjatywy obywatelskie takie jak: jadłodzielnie, banki żywności, kawiarenki naprawcze, sklepy bezopakowaniowe, puszkomaty itp. Należy także przygotować kampanie informacyjne i edukacyjne nt. ograniczania ilości produkowanych odpadów u źródła.

Wyzwaniem środowiskowym Gminy Łęczna w zakresie adaptacji do zmian klimatu jest zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Kluczowe w tym zakresie jest wspieranie oraz informowanie mieszkańców o możliwości wykorzystania energii słonecznej w produkcji energii elektrycznej i cieplnej oraz wymiany źródła ciepła na pompy ciepła lub piece

na biomasę, a także o potrzebie termomodernizacji i wymiany starych pieców węglowych (tzw. kopciuchów) w domach jednorodzinnych i wielorodzinnych. Gmina Łączna powinna wspierać projekty przedsiębiorstw w zakresie energooszczędności i zmniejszania zużycia materiałów i surowców a także realizować projekty w zakresie inteligentnego i energooszczędnego oświetlenia ulicznego. Ważnym kierunkiem działań jest także rozwój elektro- i ekomobilności na terenie Gminy, np. poprzez budowę parkingów typu park&ride oraz park&bike wraz z infrastrukturą do ładowania pojazdów elektrycznych czy rozbudowę sieci dróg rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą.

Krokiem, który uzupełni działania infrastrukturalne mające na celu ochronę środowiska jest kształtowanie postaw i świadomości ekologicznej mieszkańców poprzez prowadzenie szeregu działań informacyjnych promujących rozwiązania proekologiczne - prowadzenie polityki informacyjnej ukierunkowanej na dotarcie do poszczególnych grup społecznych, a także prowadzenie edukacji i uświadamiania wagi problemu oraz stosowania najnowocześniejszych i najskuteczniejszych metod przeciwdziałania zanieczyszczeniom zarówno w gospodarstwach domowych jak i w przedsiębiorstwach.

W opinii mieszkańców:

W wyniku ankietyzacji mieszkańców Gminy Łączna dotyczącej oceny stanu i potencjału Gminy udało się zidentyfikować kierunki interwencji (działań), na które mieszkańcy przeznaczyliby 10 mln zł wolnych środków publicznych do wydatkowania do roku 2030.

Wśród udzielonych odpowiedzi 13 respondentów wskazało działania związane z infrastrukturą techniczną i ładem przestrzennym. Wśród odpowiedzi należy wyróżnić działania związane z:

- *utrzymaniem czystości w mieście,*
- *budową sieci światłowodowej,*
- *budową i modernizacją dróg,*
- *uporządkowaniem gospodarki wodno-kanalizacyjnej na terenach wiejskich,*
- *modernizacją i ożywieniem parku miejskiego,*
- *oczyszczeniem lasu przylegającego do os. Bobrowniki,*
- *budową oświetlenia na obszarach wiejskich,*
- *wykorzystaniem obszarów zieleni, przestrzeni trawiastych (polan), tworzeniu ścieżek, punktów widokowych - nie betonowanie miasta,*

7 osób zamieszkujących obszar Gminy Łączna wskazało potrzeby inwestycyjne z zakresu OZE i efektywności energetycznej i były to:

- *wsparcie dla mieszkańców w zakresie odnawialnych źródeł energii (instalacje solarne, fotowoltaiczne)*
- *inwestycje na rzecz ekologii i ochrony środowiska,*
- *rozwój energooszczędnego oświetlenia,*
- *wymiana źródeł ciepła na ekologiczne,*

W nawiązaniu do sformułowanych powyżej założeń Celu Strategicznego 1. Przewiduje się realizację czterech celów operacyjnych:

Realizacja działań ujętych w tym celu strategicznym charakteryzuje się dużą szansą powodzenia. Obejmuje m.in. działania inwestycyjne, które realizowane będą sukcesywnie. Szybkość realizacji tych działań zależy od możliwości pozyskania wsparcia finansowego ze środków unijnych lub krajowych. Działania są spójne z priorytetami Unii Europejskiej.

Poniżej zestawienie możliwych kierunków działań realizujących założenia Celu Strategicznego 1. Zbiór przedstawionych kierunków interwencji nie stanowi katalogu zamkniętego.

Kierunki interwencji (działań):

Cel operacyjny 1.1. Poprawa dostępności, atrakcyjności i estetyki przestrzeni publicznej			
Kierunek interwencji (działań)	Możliwe działania / typy projektów	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Podmioty biorące udział w realizacji (partnerzy merytoryczni, organizacyjni i finansowi)
Bezpieczna przestrzeń: rewitalizacja obszarów zdegradowanych lub zagrożonych trwałą marginalizacją lub wykluczeniem społecznym	Projekty w zakresie odnowy/ rewitalizacji/modernizacji/ uporządkowania przestrzeni publicznych i obiektów użyteczności publicznej	Gmina Łęczna, Powiat Łęczyński	Organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, mieszkańcy – osoby fizyczne, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, konserwator zabytków, kościoły i związki wyznaniowe
	Projekty w zakresie odbudowy/ remontów/ modernizacji zasobu zabytków i obiektów o znaczeniu kulturowym	Gmina Łęczna, instytucje kultury,	Organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, konserwator zabytków, kościoły i związki wyznaniowe, Powiat Łęczyński
	Projekty w zakresie rewitalizacji przestrzeni i obiektów należących do osób prywatnych	Mieszkańcy – osoby fizyczne, przedsiębiorcy, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, kościoły i związki wyznaniowe	Gmina Łęczna, organizacje pozarządowe, konserwator zabytków
Aktualne dokumenty planistyczne i rewitalizacyjne	Aktualizacja i opracowanie zmian dokumentów planistycznych i rewitalizacyjnych Gminy	Gmina Łęczna	Organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, mieszkańcy – osoby fizyczne, wspólnoty mieszkaniowe, konserwator zabytków, kościoły i związki wyznaniowe, Wody Polskie oraz sąsiednie JST,
Wskaźnik pomiaru realizacji kierunku działań: - Liczba odnowionych obiektów zabytkowych, sakralnych i obiektów przyrodniczych (szt.) - Powierzchnia odnowionych/zrewitalizowanych przestrzeni publicznych (ha)			

Cel operacyjny 1.2. Poprawa dostępności komunikacyjnej oraz stanu i bezpieczeństwa infrastruktury drogowej			
Kierunek interwencji (działań)	Możliwe działania / typy projektów	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Podmioty biorące udział w realizacji (partnerzy merytoryczni, organizacyjni i finansowi)
Rozbudowa lokalnej infrastruktury komunikacyjnej usprawniającej ruch komunikacyjny wewnątrz gminy	Remont, przebudowa, rozbudowa lub budowa dróg gminnych i wewnętrznych wraz z infrastrukturą towarzyszącą	Gmina Łęczna	sąsiednie JST
	Tworzenie parkingów i miejsc przesiadkowych, w szczególności przy budynkach użyteczności publicznej oraz atrakcjach turystycznych	Gmina Łęczna	Zarząd Dróg Powiatowych w Łęcznej, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Lublinie, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad oraz sąsiednie JST
	Budowa i remont ścieżek rowerowych	Gmina Łęczna	sąsiednie JST
Poprawa bezpieczeństwa na drogach publicznych	Poprawa jakości drogowej infrastruktury towarzyszącej (m.in. chodniki, oznaczenie poziome i pionowe oraz oświetlenie uliczne)	Gmina Łęczna	Zarząd Dróg Powiatowych, w Łęcznej, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Lublinie, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad oraz sąsiednie JST
	Prowadzenie akcji prewencyjnych (edukacyjnych), w tym doraźno- interwencyjnych w zakresie bezpieczeństwa na drogach	Gmina Łęczna	Powiatowa Komenda Policji, stowarzyszenia, szkoły, przedszkola
Zwiększanie dostępności komunikacyjnej	Współpraca z prywatnymi przewoźnikami na rzecz dostosowania komunikacji zbiorowej do potrzeb mieszkańców	Gmina Łęczna	Przedsiębiorcy
	Współpraca z innymi właścicielami i zarządcami dróg oraz zainteresowanymi samorządami w zakresie zwiększania dostępności komunikacyjnej Gminy	Gmina Łęczna	Zarząd Dróg Powiatowych, w Łęcznej, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Lublinie, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad oraz sąsiednie JST

Rozwój infrastruktury szybkiego Internetu	Projekty w zakresie uzupełnienia istniejącej infrastruktury szkieletowej i węzłowej sieci Internetu szerokopasmowego	Przedsiębiorcy	Gmina Łęczna
	Budowa oraz udostępnianie kanałów technologicznych przy realizacji inwestycji drogowych.	Gmina Łęczna	Przedsiębiorcy
Wskaźnik pomiaru realizacji kierunku działań: - Długość dróg wyremontowanych, przebudowanych, rozbudowanych lub wybudowanych (m) - Długość wyremontowanych/wybudowanych chodników (m)			

Cel operacyjny 1.3. Rozwój infrastruktury poprawiającej stan ochrony środowiska			
Kierunek interwencji (działań)	Możliwe działania / typy projektów	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Podmioty biorące udział w realizacji (partnerzy merytoryczni, organizacyjni i finansowi)
Ochrona zasobów wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniami pochodzącymi z różnych źródeł	Budowa nowych ujęć i stacji uzdatniania wody	Gmina Łęczna, PGKiM Łęczna Sp. z o.o.	-
	Modernizacja istniejących ujęć wody, monitoring sieci wodociągowej, zwiększenie wydajności ujęć wody	Gmina Łęczna, PGKiM Łęczna Sp. z o.o.	-
	Rozwój i modernizacja infrastruktury komunalnej – sieć wodociągowa	Gmina Łęczna, PGKiM Łęczna Sp. z o.o.	-
	Projekty w zakresie rozwoju infrastruktury kanalizacyjnej	Gmina Łęczna, PGKiM Łęczna Sp. z o.o.	-
	Projekty w zakresie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarach, gdzie kanalizacja sieciowa nie jest uzasadniona ekonomicznie	Gmina Łęczna	Mieszkańcy
	Projekty edukacyjne w zakresie stosowania dobrych praktyk rolniczych ograniczających zanieczyszczenie wód powierzchniowych związkami azotu i fosforu oraz pestycydami	Gmina Łęczna	Mieszkańcy, rolnicy, organizacje rolnicze i ODR

Kompleksowe retencjonowanie wody w celu przeciwdziałania skutkom zmiany klimatu	Projekty i przedsięwzięcia w zakresie retencjonowania wody 'u źródła' (tj. w miejscu opadu), w tym projekty w zakresie modernizacji systemów odwodnieniowych, rozwoju tzw. infrastruktury niebiesko-zielonej	Gmina Łączna, PGKiM Łączna Sp. z o.o.	Mieszkańcy, Związek Spółek Wodnych, Wody Polskie
	Projekty i przedsięwzięcia w zakresie retencjonowania wody 'na ścieżce' (tj. w ramach małych cieków wodnych oraz systemów melioracyjnych)	Gmina Łączna, PGKiM Łączna Sp. z o.o.	Mieszkańcy, Związek Spółek Wodnych, Wody Polskie
	Projekty i przedsięwzięcia w zakresie retencjonowania wody 'w odbiorniku', w tym projekty w zakresie budowy małych zbiorników retencyjnych na ciekach wodnych	Gmina Łączna, PGKiM Łączna Sp. z o.o.	Mieszkańcy, Związek Spółek Wodnych, Wody Polskie
Rozbudowa infrastruktury zbiórki, segregacji i zagospodarowywania odpadów w celu zwiększenia skali recyklingu	Projekty w zakresie zbiórki nakrętek na butelki pet	Gmina Łączna, PGKiM Łączna Sp. z o.o.	-
Oczyszczenie terenu gminy z wyrobów zawierających azbest	Opracowanie inwentaryzacji na obszarze Gminy dotyczącej ilości odpadów azbestowych (eternitowych) pozostających do zebrania i unieszkodliwienia do roku 2030	Gmina Łączna	PGKiM Łączna Sp. z o.o, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy
	Realizacja gminnego Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na lata 2012-2032.	Gmina Łączna	PGKiM Łączna Sp. z o.o, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy
	Udział w projektach regionalnych i krajowych w zakresie usuwania pokryć z azbestu	Gmina Łączna	PGKiM Łączna Sp. z o.o, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy
Zmniejszanie strumienia odpadów 'u źródła' oraz ich selektywna zbiórka	Projekty informacyjne i edukacyjne nt. ograniczania ilości produkowanych odpadów u źródła	Gmina Łączna	Szkoły, przedszkola, organizacje pozarządowe
	Projekty w zakresie rozwoju systemów biokompostowania na miejscu (organiczne odpady kuchenne, ogrodowe itp.) rozdawania kompostowników za symboliczną złotówkę	Gmina Łączna	PGKiM Łączna Sp. z o.o, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy
	Projekty w zakresie lepszej organizacji selekcji i zbierania odpadów powstających u źródła (np. dzień zbiórki określonego odpadu, pojemniki na tekstylia i ich przerób, system od drzwi do drzwi, mobilne punkty odbioru odpadów)	Gmina Łączna	PGKiM Łączna Sp. z o.o, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy
Wskaźnik pomiaru realizacji kierunku działań: • Długość wybudowanej/przebudowanej/rozbudowanej sieci wodociągowej (m) • Długość wybudowanej/przebudowanej/rozbudowanej sieci kanalizacyjnej (m) • Liczba obiektów objętych Programem usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest (szt.)			

Cel operacyjny 1.4. Wzrost bezpieczeństwa energetycznego gminy i efektywności energetycznej oraz promocja postaw ekologicznych wśród mieszkańców

Kierunek interwencji (działań)	Możliwe działania / typy projektów	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Podmioty biorące udział w realizacji (partnerzy merytoryczni, organizacyjni i finansowi)
Termomodernizacja budynków oraz wymiana źródeł ciepła na bardziej ekologiczne i energooszczędne	Projekty związane z termomodernizacją i wymianą źródeł ciepła w budynkach użyteczności publicznej	Gmina Łęczna	Jednostki organizacyjne Gminy
	Projekty związane z termomodernizacją i wymianą starych pieców węglowych (kopciuchów) w domach jednorodzinnych i wielorodzinnych	Gmina Łęczna	Mieszkańcy, Przedsiębiorcy
	Projekty przedsiębiorstw w zakresie energooszczędności i zmniejszania zużycia materiałów i surowców	Przedsiębiorcy	Gmina Łęczna
	Realizacja przedsięwzięć wspierających publiczne i prywatne inwestycje z zakresu termomodernizacji	Gmina Łęczna	Jednostki organizacyjne Gminy, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy
	Projekty w zakresie energooszczędnego oświetlenia ulicznego	Gmina Łęczna	PGE SA
Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie gminy	Projekty w zakresie rozbudowy indywidualnych instalacji solarnych (kolektory słoneczne i fotowoltaika)	Gmina Łęczna	Mieszkańcy, Przedsiębiorcy
	Realizacja projektów związanych z wymianą źródła ciepła (pompy ciepła, piece na biomasę)	Gmina Łęczna	Mieszkańcy, Przedsiębiorcy
Rozwój elektro- i ekomobilności na terenie gminy	Opracowanie i wdrożenie strategii elektromobilności wraz ze wskazaniem najważniejszych przedsięwzięć i zadań do realizacji	Gmina Łęczna	Sąsiednie JST, Przedsiębiorcy
	Budowa i rozwój parkingów typu park&ride oraz park&bike wraz z infrastrukturą do ładowania pojazdów elektrycznych	Gmina Łęczna	Przedsiębiorcy
	Budowa infrastruktury do ładowania pojazdów elektrycznych, w szczególności przy budynkach użyteczności publicznej	Gmina Łęczna	Jednostki organizacyjne Gminy, Przedsiębiorcy
	Tworzenie warunków do organizacji w Gminie wypożyczalni pojazdów elektrycznych	Gmina Łęczna	Przedsiębiorcy
	Rozbudowa sieci dróg rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą	Gmina Łęczna	Sąsiednie JST, Przedsiębiorcy
	Zakup i wymiana samorządowej floty samochodowej oraz floty należącej do spółek gminnych i jednostek organizacyjnych gmin na	Gmina Łęczna	Jednostki organizacyjne Gminy

	elektryczną oraz zasilaną gazem ziemnym (tam gdzie jest to możliwe technicznie i uzasadnione ekonomicznie)		
Edukacja i uświadamianie w dziedzinie racjonalnego korzystania z wody	Projekty edukacyjne o tematyce wody, w tym np.: znaczenie wody w przyrodzie i krajobrazie kulturowym; oszczędzania wody pitnej (śląd wodny); zapobieganie zanieczyszczania wód powierzchniowych; retencja i ponowne wykorzystywanie wody deszczowej i szarej; zieleń miejska itp.	Gmina Łęczna	Szkoły, Przedszkola, Centrum Kultury, Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna im. Z. Herberta, organizacje pozarządowe
Edukacja i kształcenie w dziedzinie gospodarki cyrkularnej (gospodarki w obiegu zamkniętym)	Projekty edukacyjne obejmujące m.in. takie tematy jak: zapobieganie powstawania odpadów u źródła; zrównoważona konsumpcja; gospodarka współdzielenia; zapobieganie marnowaniu żywności itd.	Gmina Łęczna	Szkoły, Przedszkola, Centrum Kultury, Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna im. Z. Herberta, organizacje pozarządowe
Edukacja i budowanie świadomości w zakresie transformacji energetycznej i czystego powietrza	Projekty edukacyjne i uświadamiające w takich obszarach jak: produkcja i oszczędzanie energii, energetyka odnawialna, elektromobilność, zanieczyszczenie powietrza i jego ochrona,	Gmina Łęczna	Szkoły, Przedszkola, Centrum Kultury, Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna im. Z. Herberta, organizacje pozarządowe
	Ekodoradztwo dla mieszkańców i przedsiębiorców	Gmina Łęczna	Organizacje pozarządowe, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy
Edukacja i budowanie proaktywnych postaw w zakresie ochrony przyrody i właściwego korzystania z dziedzictwa naturalnego i kulturowego	Projekty edukacyjne w takich obszarach jak: przyroda i jej bioróżnorodność, wpływ człowieka na przyrodę, dziedzictwo i kultura, tradycje i produkty lokalne itp.	Gmina Łęczna	Szkoły, Przedszkola, Centrum Kultury, Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna im. Z. Herberta, organizacje pozarządowe
	Wyznaczenie stref obserwacji przyrody, ścieżek dydaktycznych, stałych ekspozycji i instalacji proekologicznych	Gmina Łęczna	Szkoły, Przedszkola, Centrum Kultury, Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna im. Z. Herberta, organizacje pozarządowe
Wskaźnik pomiaru realizacji kierunku działań: • Liczba wymienionych źródeł ciepła (szt.) • Liczba zamontowanych instalacji OZE (szt.) • Liczba obiektów poddanych termomodernizacji (szt.)			

- Liczba kampanii edukacji ekologicznej (szt.)
- Liczba uczestników kampanii ekologicznych (os.)

Indykatorywny wykaz wstępnie zidentyfikowanych projektów i przedsięwzięć inwestycyjnych wpisujący się w zakres celu strategicznego 1:

Projekty / przedsięwzięcia	Opis projektu / przedsięwzięcia	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacowana wartość (zł)

Modernizacja zabytkowego budynku Małej Synagogi – Szkoły Żydowskiej	Przedmiotem projektu jest przebudowa budynku po byłej bibliotece przy ulicy Bożniczej 21 w Łęcznej i nadbudowa dobudówki do budynku. Budynek składa się z dwóch funkcjonalnie powiązanych ze sobą części – dwukondygnacyjnej starej synagogi i parterowej przybudówki. Obecnie w budynku funkcjonuje Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna, która zostanie przeniesiona do budynku dużej synagogi przy ulicy Bożniczej 19. W budynku projektuje się przywrócenie i jednocześnie zmodyfikowanie funkcji społeczno-kulturalnych oraz edukacyjno-kulturalnych. W tym celu zaplanowano przebudowę starego budynku i nadbudowę dobudówki w celu zwiększenia powierzchni i użyteczności budynku. Poprawi się także dostępność dla osób z niepełnosprawnościami. W zrewitalizowanym budynku swoją siedzibę znajdą działające na terenie miasta organizacje pozarządowe, towarzystwa regionalne, informacja turystyczna i spółdzielnia socjalna – nowe funkcje. W budynku urządzone zostaną sale multimedialna, edukacyjna i wykładowa, a także zaplecze socjalne, gospodarcze i techniczne. Budynek pomieści także zbiory Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Łęczyńskiej. Zakłada się utworzenie pomieszczenia dla podmiotów społecznych, w celu wzrostu aktywności gospodarczej na obszarze rewitalizacji, w tym przedsiębiorstw społecznych, Obecna siedziba MGBP jest zdegradowana ze względu na swój stan techniczny, ponieważ nie spełnia warunków technicznych umożliwiających jego użytkowanie. W wyniku długiego użytkowania obiekt stracił parametry racjonalnych kosztów eksploatacji (awaryjność wewnętrznych sieci, niedostateczne parametry termoizolacyjności). Nie spełnia także wymogów funkcjonalnych stawianych tego typu obiektom. Jest to budynek o znaczeniu historycznym wpisany do gminnej ewidencji zabytków. Fundamenty budynków są w złym stanie technicznym, wymagają wzmocnienia. Ściany murowane nie spełniają obecnych wymagań izolacyjności termicznej. Konstrukcja dachu wymaga impregnacji ogniochronnej i warstwy izolacji termicznej z powodu niedostatecznej izolacyjności stropodachu. Budynek jest niedostępny dla osób z niepełnosprawnościami. W projekcie zaplanowano następujące roboty budowlane: – rozbiórka istniejącej klatki schodowej, – wykonanie nowej klatki schodowej w dobudowie, – montaż platformy dla niepełnosprawnych, – zmiana układu pomieszczeń w części nowej i dobudowie, – nadbudowa dobudówki o jedną kondygnację – poddasze użytkowe, – wykonanie dachu nad dobudową, – wykonanie wzmocnienia fundamentów,	Gmina Łęczna – Urząd Miejski w Łęcznej	2 981 312,58

	– remont uszkodzeń ścian, – ocieplenie dachu i części strychowych, – ocieplenie ścian budynku, – montaż ław kominiarskich i stopni żłazowych, – roboty wykończeniowe, – wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, – wykonanie nowych podłóg, posadzek, tynków i wykładzin. Projekt przewiduje także zakup wyposażenia niezbędnego do pełnienia funkcji społeczno-kulturalnych przebudowanego obiektu. W zakresie robót elektrycznych zostanie wykonana: instalacja zasilająca, tablice rozdzielcze, instalacje oświetlenia, instalacje gniazd wtykowych, instalacje sieci strukturalnej, instalacja CCTV (system monitoringu wizyjnego), instalacja SSWiN (system włamania i napadu), instalacja przyzywowa, instalacja połączeń wyrównawczych oraz odgromowa i uziemiająca. W zakresie robót sanitarnych zostanie wykonana: instalacja wody zimnej, ciepłej i cyrkulacji, instalacja p. poż., instalacja kanalizacji sanitarnej, instalacja c.o., instalacja gazowa oraz wentylacja i klimatyzacja. Budynek będzie ogrzewany przez kocioł gazowy kompensacyjny wspomagany dodatkowym źródłem ciepła wykorzystującym OZE. Zakres robót budowlanych jest zgodny z wytycznymi konserwatorskim przedstawionymi w piśmie znak: IN.510.104.1.2022 z 1 grudnia 2022 r. wydanymi na wniosek Miejsko – Gminnej Biblioteki Publicznej w Łęcznej. Otoczenie dawnej biblioteki zostanie zagospodarowane. Wokół budynku zostaną urządzone tereny zielone. Teren będzie monitorowany i oświetlony – projekt przyczynia się do zwiększenia bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji.		

Zabezpieczenie i zachowanie budynku dawnego ratusza	Prace projektowe: – badania i ekspertyzy oceniające stan techniczny budynku, wskazujące szczegółowy zakres robót konserwatorskich, restauratorskich i budowlanych, – wykonanie dokumentacji technicznej i uzyskanie niezbędnych uzgodnień i decyzji, – koncepcja wyposażenia obiektu, aranżacji wnętrz i zagospodarowania bezpośredniego otoczenia budynku. Zakres rzeczowy obejmuje: roboty rozbiórkowe, porządkowe i przygotowawcze; roboty budowlane w zakresie: stropu, ścian, tynków, elementów i obić drewnianych, podłogi, podłóg, posadzek, ościeżnic i skrzydeł okiennych i drzwiowych, elementów ozdobnych elewacji, izolacji cieplnych, przeciwwilgociowych i przeciwdźwiękowych, instalacji: elektrycznej, gniazd wtykowych, c.o., wod.-kan., gazowej, wentylacji i klimatyzacji, alarmowej, monitoringu, oddymiającej, przeciwpożarowej, OZE, odgromowej, sieci strukturalnej; malowanie; wymiana dachu z więźbą dachową i elementami dekoracyjnymi; wyposażenie obiektu; zagospodarowanie otoczenia.	Gmina Łęczna – Urząd Miejski w Łęcznej	3 571 428,00
Odnawialne źródła energii w Gminie Łęczna	W ramach celu będą realizowane następujące zadania: – budowa instalacji wykorzystujących OZE w budynkach mieszkalnych i publicznych, – promocja działań ograniczających emisję CO₂ i poprawiających efektywność energetyczną, – realizacja projektów z zakresu OZE.	Gmina Łęczna – Urząd Miejski w Łęcznej	12 000 000,00

Poprawa dostępności inwestycyjnej i komunikacyjnej Gminy Łęczna – budowa i modernizacja dróg gminnych/ulic miejskich	Układ komunikacyjny Gminy oraz powiązania z otaczającym obszarem oraz innymi ośrodkami miejskimi w dużym stopniu determinują rozwój społeczno – gospodarczy. Stan dróg gminnych/ulic miejskich (ich parametry techniczne), a także jakość ich nawierzchni wymagają ciągłych usprawnień. Dodatkowo istnieje konieczność wymiany oświetlenia ulicznego na energooszczędne. W warunkach utrudnień komunikacyjnych zahamowany jest rozwój lokalnej przedsiębiorczości, ograniczone są możliwości podejmowania przez mieszkańców zatrudnienia poza miejscem zamieszkania oraz korzystania z usług publicznych (edukacja, zdrowie, kultura). Budowa i modernizacja dróg gminnych/ulic miejskich przyczyni się do poprawy dostępności komunikacyjnej obszaru wewnątrz Gminy Łęczna, podniesienia standardu życia mieszkańców Gminy, a także pozwoli na lokowanie większej liczby przedsiębiorstw na terenie Gminy. Budowa nowych dróg oraz przebudowa istniejących poprawi także dostępność do budynków publicznych. Przebudowane i budowane drogi będą spełniać wymagane standardy. Zakres działań planowanych do realizacji inwestycji drogowych i komunikacyjnych obejmuje: – rozwój infrastruktury drogowej oraz modernizację kluczowych dla Gminy dróg mających na celu wzmocnienie powiązań wewnątrzlokalnych i rozwój funkcji gospodarczych w ramach lubelskiego obszaru metropolitalnego, – poprawę jakości dróg na obszarach wiejskich oraz na terenach atrakcyjnych turystycznie, – modernizację i wymianę oświetlenia ulicznego, – zapewnienie bezpieczeństwa ruchu drogowego na terenie Gminy, – zwiększenie atrakcyjności komunikacji zbiorowej, – wspieranie rozwoju nowoczesnego transportu miejskiego i pozamiejskiego.	Gmina Łęczna – Urząd Miejski w Łęcznej	25 000 000,00
Budowa dwóch źródeł wysokosprawnej kogeneracji gazowej na terenie Miasta Łęczna	Budowa dwóch silników gazowych o mocach 1 MWe i 1,2 MWt w dwóch różnych lokalizacjach na terenie Miasta Łęczna. Przedsięwzięcie będzie zlokalizowane na terenie PGKiM oraz komory ciepłownicza BG-8 przy ul. Chełmskiej. Celem przedsięwzięcia będzie rozproszenie produkcji ciepła i energii elektrycznej oraz ograniczenie strat przesyłu ciepła do Miasta Łęczna w okresie lata.	„Łęczyńska energetyka” Spółka z o.o. w Bogdanie	10 000 000,00

Przebudowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami w ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łęcznej etap 1 ; etap 2 ; etap 3 ; etap 4 wraz z pełnieniem nadzoru inwestorskiego	Przebudowanie istniejącej sieci wodociągowej azbestowej i stalowej wraz z przyłączami ze względu na zły stan techniczny oraz jej awaryjność. Rezultatem będzie: – zapewnienie ciągłości dostawy wody do odbiorców po przez nową mniej awaryjną infrastrukturę, – dostarczanie wody o odpowiedniej jakości i ciśnieniu zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.	PGKiM Łęczna Sp. z o.o.	1 039 000,00
Budowa rurociągu kanalizacyjnego łączącego kolektor sanitarny odprowadzający ścieki bytowe od m. Łęczna do m. Stara Wieś wraz z pełnieniem nadzoru inwestorskiego	Budowa kanału kanalizacji sanitarnej DN400 metodą wykopową o łącznej długości 196 m oraz kanału kanalizacji sanitarnej DN800 o długości 118,6 m, w celu zapewnienia ciągłości odbioru ścieków od odbiorców miasta Łęczna (z ok 70% części miasta).	PGKiM Łęczna Sp. z o.o.	1 354 101,00
Modernizacja stacji uzdatniania wody w Łęcznej wraz z pełnieniem nadzoru inwestorskiego	Opracowanie dokumentacji projektowej oraz realizacja robót budowlanych dotyczących modernizacji (przebudowy) Stacji Uzdatniania Wody w Łęcznej zgodnie z Programem Funkcjonalno-Użytkowym – zmodernizowanie technologii uzdatniania wody. Rezultatem przedsięwzięcia będzie: – zapewnienie ciągłości dostawy wody do odbiorców po przez bezawaryjną pracę układu uzdatniania wody – uzyskanie wydajności i parametrów jakości wody zgodnie z obowiązującymi przepisami z zastosowaniem technologii i urządzeń przy jednoczesnej minimalizacji kosztów eksploatacji.	PGKiM Łęczna Sp. z o.o.	16 700 000,00
Modernizacja instalacji do mechanicznego przetwarzania odpadów	Modernizacja instalacji poprzez doposażenie w nowe urządzenia i maszyny do odzysku odpadów, doposażenie w systemy p-poż, systemy zmniejszające emisję zanieczyszczeń z instalacji do środowiska oraz zakup nowych maszyn i urządzeń do obsługi instalacji. Zwiększenie bezpieczeństwa w zakresie p-poż, wzrost poziomów odzysku surowców wtórnych oraz zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do środowiska.	PGKiM Łęczna Sp. z o.o.	6 000 000,00

Rozbudowa instalacji do biologicznego przetwarzania odpadów poprzez budowę instalacji biologicznego przetwarzania odpadów zielonych z selektywnej zbiórki ustabilizowanych komunalnych osadów ściekowych oraz innych bioodpadów pochodzenia roślinnego na terenie Działu Utylizacji Odpadów w Starej Wsi	Budowa instalacji biologicznego przetwarzania odpadów wraz z kompletną infrastrukturą, min. placami, wiatami magazynowymi, placami technologicznymi, drogami dojazdowymi, przyłączami wod-kan i energetycznymi. Rezultatem przedsięwzięcia będzie: – zwiększenie mocy przerobowych dla procesów recyklingu odpadów biodegradowalnych. – zagospodarowanie ustabilizowanych komunalnych osadów ściekowych wytwarzanych na oczyszczalni ścieków w Łęcznej oraz oczyszczalniach okolicznych. – produkcja środka poprawiającego właściwości gleby jako dobrej jakości nawozu przeznaczonego do użytku w rolnictwie i innych uprawach.	PGKiM Łęczna Sp. z o.o.	9 000 000,00
Rozbudowa Instalacji Komunalnej do składowania odpadów poprzez budowę IV kwatery do składowania odpadów.	Budowa IV kwatery składowiska odpadów wraz z niezbędną infrastrukturą, w tym min. drogami dojazdowymi przyłączami kanalizacyjnymi, w celu zabezpieczenia ciągłości funkcjonowania gospodarki komunalnej dla Gminy Łęczna oraz innych gmin z woj. lubelskiego poprzez ostateczne zagospodarowanie odpadów, których nie można poddać innym procesom odzysku lub unieszkodliwiania.	PGKiM Łęczna Sp. z o.o.	8 000 000,00
Modernizacja oczyszczalni ścieków	Modernizacja oczyszczalni ścieków, min.: – hali reaktorów biologicznych, – systemu napowietrzania, – ścian i poszycia dachowego oczyszczalni, – stacji odwadniania osadów, – dróg dojazdowych i placów, – hermetyzacji procesów. Rezultatami przedsięwzięcia będą: – utrzymanie należytego stanu technicznego, – poprawa efektywności oczyszczania ścieków, – poprawa efektywności prowadzenia procesu odwadniania osadów, – redukcja emisji zanieczyszczeń do środowiska, w tym substancji zapachowo czynnych.	PGKiM Łęczna Sp. z o.o.	30 000 000,00

Zielona i niebieska infrastruktura - odbetonowanie terenu parku szpitalnego SPZOZ Łączna	– Odzyskanie i zagospodarowanie wód deszczowych na cele nawadniania zagospodarowanego terenu. – Wymiana nawierzchni na przepuszczalną na miejscach parkingowych. – Stworzenie nowych terenów zielonych na terenie przyszpitalnym. – Stworzenie placów aktywizacji dla pacjentów wraz z budową małej architektury. – Budowa trejaży na miejscach parkingowych wraz z roślinnością odporną na zmiany temperatury.	SPZOZ w Łącznej	7 300 000,00
„Budowa instalacji fotowoltaicznej z magazynami energii i stacją ładowania samochodów elektrycznych dla SPZOZ w Łącznej.”	Budowa instalacji fotowoltaicznej o mocy 300kW oraz magazynów energii (100kW) i stacji ładowania samochodów.	SPZOZ w Łącznej	3 000 000,00

Cel strategiczny 2. Aktywni mieszkańcy korzystający z wysokiej jakości usług publicznych

Tworzenie więzi, poczucia przynależności i wspieranie inicjatyw oddolnych są bardzo ważne we współczesnym społeczeństwie. Mogą one doprowadzić do wykorzystania lokalnych potencjałów i wsparcia działań prorozwojowych. Istotnym elementem budowania wspólnot lokalnych jest zaangażowanie wszystkich osób, w tym seniorów i osób z niepełnosprawnościami. Jednym z działań w tym zakresie będzie wspieranie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej.

Wychodząc na przeciw rosnącemu poziomowi aktywności społecznej, konieczny jest dalszy rozwój działań aktywizacyjnych i integracyjnych skierowanych do mieszkańców w celu stworzenia przestrzeni dla partycypacji społecznej i samorealizacji lokalnych wspólnot. Niewątpliwie wpływ działalności organizacji pozarządowych na rozwój lokalny Gminy jest bardzo istotny. Lokalne organizacje społeczne mogą być ważnym partnerem w realizacji szeregu działań, w szczególności kulturalnych, sportowych, dotyczących pomocy społecznej, edukacji oraz działań na rzecz wybranych grup społecznych (seniorów czy niepełnosprawnych).

Planując działania na najbliższe lata Gmina powinna wziąć pod uwagę postępujący proces starzenia się społeczeństwa i zmieniające się potrzeby osób w najstarszej grupie wiekowej. W tym zakresie istotne znaczenie ma zapewnienie najstarszym mieszkańcom Gminy dostępu do badań profilaktycznych i do odpowiedniej opieki zdrowotnej (poprzez bliską współpracę z publicznymi i niepublicznymi zakładami opieki zdrowotnej). Niezwykle istotne jest zapewnienie kompleksowej opieki medycznej o wysokim standardzie usług (m.in. poprawa bazy infrastrukturalnej i specjalistycznego wyposażenia), zwiększenie dostępności do profilaktyki, wczesnej diagnostyki, badań i konsultacji medycznych dla mieszkańców, a także wsparcie i promowanie różnorodnych inicjatyw prozdrowotnych i aktywizujących. Oferta ta powinna uwzględniać także zestaw specjalistycznych usług adresowanych do seniorów oraz osób niepełnosprawnych.

Istotną potrzebą każdego człowieka jest możliwość spędzania czasu wolnego i osiągania z tego pewnych korzyści zdrowotnych, psychicznych czy społecznych. Oferta spędzania czasu wolnego przez mieszkańców Gminy powinna być dostosowana zarówno do wieku jak i preferencji użytkowników. W związku z powyższym oraz ze względu na posiadane przez Gminę zasoby przyrodnicze, oferta spędzania czasu wolnego powinna być organizowana zarówno z wykorzystaniem istniejących jak i nowych elementów infrastruktury, także przy wykorzystaniu walorów przyrodniczych (lasów czy terenów niezagospodarowanych) i kulturowych.

W ramach swoich ustawowych kompetencji i bieżącej działalności Władze Gminy powinny podejmować działania zmierzające do systematycznego podnoszenia jakości życia mieszkańców, poprzez poprawę dostępu mieszkańców do podstawowej infrastruktury edukacyjnej oraz podnoszenie jakości oferowanych usług w zakresie edukacji (projekty w zakresie rozwoju infrastruktury żłobków oraz innych form opieki nad dziećmi do lat 3, tworzenia oraz rozwoju infrastruktury i usług wychowania przedszkolnego, modernizacji kształcenia na poziomie podstawowym, poszerzania oferty kształcenia (np. zajęcia dodatkowe).

Rozwój kapitału społecznego i współpracy międzysektorowej w Gminie Łęczna będzie po części zależny od wdrażania koncepcji Smart Village (czyli inteligentna wieś). Mieszkańcy

Gminy Łączna mają szansę dzięki wykorzystaniu m.in. nowych technologii wpłynąć na poprawę jakości i poziomu życia oraz zrównoważonego rozwoju. Smart Village pozwoli na zbudowanie społeczności lokalnej, która na swoim terenie współpracuje i wspólnie decyduje o swoim rozwoju.

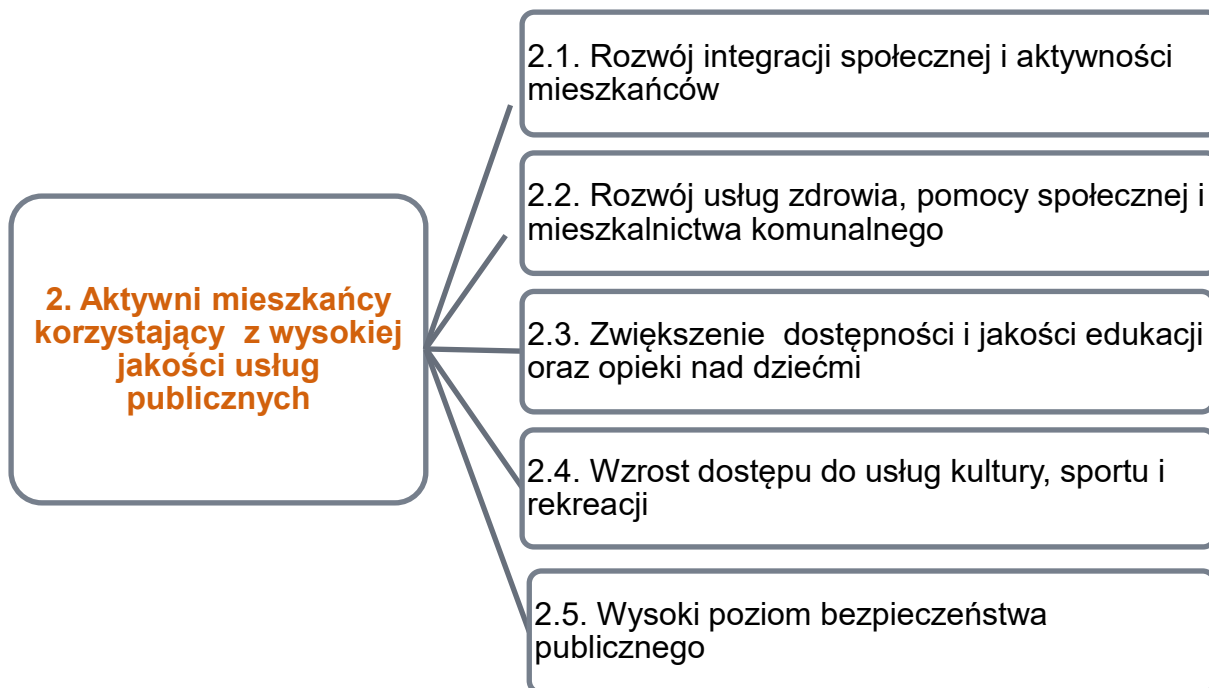
Wśród działań wdrażających koncepcja Smart Village należy wymienić przede wszystkim te realizujące inteligentne rozwiązania. Należą do nich m.in.:

- Usługi publiczne: e-zdrowie, e-opieka, edukacja zdalna, transport, energetyka (np. OZE), bezpieczeństwo (np. monitoring wizyjny),
- Zarządzanie publiczne: e-administracja, gospodarka odpadami (np. czujniki napełnienia kontenerów), planowanie przestrzenne (np. digitalizacja), spotkania i konsultacje online z mieszkańcami,
- Przedsiębiorczość: rolnictwo precyzyjne, handel online (np. wyrobami lokalnymi), turystyka wiejska (oparta na inteligentnych rozwiązaniach).

Realizacja inwestycji opartych na potrzebach i potencjale obszaru Gminy Łączna w ramach koncepcji Smart Villages będzie miała przełożenie na polepszenie jakości życia oraz podniesienia standardu usług publicznych przy jednoczesnym lepszym wykorzystaniu zasobów oraz mniejszym wpływie na środowisko.

Dbłość o porządek publiczny, bezpieczeństwo oraz ochronę przeciwpożarową i przeciwpowodziową należą do katalogu podstawowych zadań własnych Gminy. Poczucie bezpieczeństwa wywiera znaczący wpływ na ogólną ocenę sytuacji życiowej mieszkańców. Niski poziom bezpieczeństwa ogranicza swobodę działania, zarówno w wymiarze subiektywnych odczuć (dyskomfort psychiczny), jak również realnie podejmowanych działań (rezygnowanie z przebywania w miejscach uznawanych za niebezpieczne, ograniczenie aktywności czy rezygnacja z kontaktów z innymi), co skutkuje osłabieniem więzi z lokalną społecznością. Istotna jest współpraca władz lokalnych ze służbami mundurowymi w zakresie monitorowania poziomu bezpieczeństwa i przeciwdziałania jego zagrożeniom. Działaniem, które należy wdrożyć jest doposażenie ochotniczych straży pożarnych działających na terenie Gminy w specjalistyczny sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych oraz usuwania skutków zagrożeń naturalnych i katastrof. W celu stworzenia bezpiecznych przestrzeni należy podjąć się rewitalizacji obszarów zdegradowanych lub zagrożonych trwałą marginalizacją lub wykluczeniem społecznym poprzez realizację projektów w zakresie odnowy i rewitalizacji przestrzeni publicznych i obiektów użyteczności publicznej oraz należących do osób prywatnych.

W nawiązaniu do sformułowanych powyżej założeń Celu Strategicznego 2. Przewiduje się realizację pięciu celów operacyjnych:

Realizacja działań ujętych w tym celu strategicznym charakteryzuje się dużą szansą powodzenia. Obejmuje m.in. działania inwestycyjne, które realizowane będą sukcesywnie. Szybkość realizacji tych działań zależy od możliwości pozyskania wsparcia finansowego ze środków unijnych lub krajowych. Działania są spójne z priorytetami Unii Europejskiej.

W opinii mieszkańców:

W wyniku ankietyzacji mieszkańców Gminy Łęczna dotyczącej oceny stanu i potencjału Gminy udało się zidentyfikować kierunki interwencji (działań), na które mieszkańcy przeznaczyliby 10 mln zł wolnych środków publicznych do wydatkowania do roku 2030. Wśród udzielonych odpowiedzi 12 respondentów wskazało działania związane z infrastrukturą społeczną i mieszkalnictwem. Wśród odpowiedzi należy wyróżnić działania związane z:

- budową mieszkań socjalnych i komunalnych,
- budową żłobków,
- zmniejszeniem kosztów mieszkania w Łęcznej,
- budową nowoczesnej szkoły i przedszkola,
- wybudowaniem mieszkań, w których mogłyby schronić się samotne i skrzywdzone kobiety z dziećmi,
- infrastrukturą dostosowaną do potrzeb osób z niepełnosprawnością,
- pomocą osobom starszym,
- zakupem atrakcyjnych pomocy dydaktycznych do szkół,
- rozbudową miejsc przeznaczonych dla osób starszych i chorych (opieka, rehabilitacja),
- poprawą dostępu do opieki zdrowotnej,
- poprawą jakości opieki zdrowotnej i oświaty,
- rozwojem edukacji i kultury.

Poniżej zestawienie możliwych kierunków działań realizujących założenia Celu Strategicznego 2. Zbiór przedstawionych kierunków interwencji nie stanowi katalogu zamkniętego.

Cel operacyjny 2.1. Rozwój integracji społecznej i aktywności mieszkańców

Kierunek interwencji (działań)	Możliwe działania / typy projektów	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Podmioty biorące udział w realizacji (partnerzy merytoryczni, organizacyjni i finansowi)
Integracja społeczna i zawodowa osób wykluczonych, w tym osób niepełnosprawnych	Likwidacja barier architektonicznych oraz poprawa dostępności osób niepełnosprawnych do obiektów użyteczności publicznej	Gmina Łęczna	Jednostki organizacyjne Gminy
	Rozwój i doskonalenie różnych form i narzędzi integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, w bliskiej współpracy z działającymi ośrodkami wsparcia (np. środowiskowe domy samopomocy, zakłady opiekuńczo-lecznicze, domy pomocy społecznej itp.).	Gmina Łęczna, CK, M-GBP im. Z. Herberta	środowiskowe domy samopomocy, zakłady opiekuńczo-lecznicze, domy pomocy społecznej, organizacje pozarządowe
	Rozwój podmiotów ekonomii społecznej jako szczególnej formy aktywizacji zawodowej i integracji społecznej osób wykluczonych	Gmina Łęczna	Powiatowy Urząd Pracy, organizacje pozarządowe
Integracja społeczna i wsparcie dla osób starszych zagrożonych różnymi formami wykluczenia	Projekty w zakresie zapewnienia transportu publicznego (zbiorowego) dla osób starszych wykluczonych komunikacyjnie	Gmina Łęczna	MOPS, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
	Projekty w zakresie wsparcia osób starszych zagrożonych ubóstwem energetycznym	Gmina Łęczna	MOPS, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
	Projekty w zakresie pomocy żywieniowej dla osób i rodzin zagrożonych ubóstwem dochodowym	Gmina Łęczna	MOPS, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
Wspieranie różnych form aktywizacji społecznej i kulturalnej seniorów	Projekty w zakresie utworzenia / rozwoju domów seniora (dziennych domów pobytu) wraz z pakietami działań aktywizujących	Gmina Łęczna	MOPS, CK, M-GBP im. Z. Herberta, organizacje pozarządowe
	Projekty dla seniorów z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa narodowego	Gmina Łęczna	CK, M-GBP im. Z. Herberta, zespoły artystyczne, organizacje pozarządowe, tym Koła Gospodyń Wiejskich
	Wdrażanie najlepszych praktyk w zakresie wykorzystania potencjału seniorów w opiece i edukacji dzieci i młodzieży, pomocy dobrosąsiedzkiej, kształceniu zawodowym, itp.	Gmina Łęczna	CK, M-GBP im. Z. Herberta, szkoły, przedszkola, zespoły artystyczne, organizacje pozarządowe, w tym Koła Gospodyń Wiejskich

Upowszechnienie zasad partycypacji społecznej i współzrządzenia	Partycypacja w procesie planowania strategicznego (aktywny udział mieszkańców w opracowywaniu dokumentów strategicznych Gminy)	Gmina Łączna	Mieszkańcy, przedsiębiorcy
	Partycypacja i współuczestnictwo w planowaniu budżetu Gminy i jego wykorzystywaniu (Fundusz Sołecki)	Gmina Łączna	Mieszkańcy, przedsiębiorcy
	Rozwój różnych technik i narzędzi partycypacyjnych w kluczowych obszarach współpracy władz samorządowych z mieszkańcami (np. rewitalizacja przestrzeni publicznych, wspólna organizacja wydarzeń kulturalnych, panele obywatelskie nt. klimatu, ekologii, zasobów wody; mobilność i planowanie zielonej infrastruktury itp.)	Gmina Łączna	Mieszkańcy, przedsiębiorcy, CK, M-GBP im. Z. Herberta, organizacje pozarządowe
Rozwój organizacji pozarządowych poprzez wsparcie finansowe i bliską współpracę	Realizacja programów współpracy z organizacjami pozarządowymi bardziej ukierunkowanych na nowe inicjatywy i angażujących nowe podmioty i społeczności	Gmina Łączna	Organizacje pozarządowe, w tym Koła Gospodyń Wiejskich, zespoły artystyczne, CK, M-GBP im. Z. Herberta
	Lepsze wykorzystanie istniejących struktur organizacyjnych (z osobowością i bez osobowości prawnej) do aktywizacji społeczności lokalnych	Gmina Łączna	Organizacje pozarządowe, w tym Koła Gospodyń Wiejskich, zespoły artystyczne, CK, M-GBP im. Z. Herberta
Pobudzanie aktywności obywatelskiej z wykorzystaniem technologii cyfrowych	Projekty w zakresie rozwoju kompetencji cyfrowych wśród społeczności lokalnej	Gmina Łączna	Mieszkańcy, przedsiębiorcy
	Realizacja projektów zawierających elementów koncepcji Smart Villages	Gmina Łączna	Mieszkańcy, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, inne samorządy
Wskaźnik pomiaru realizacji kierunku działań: - Liczba obiektów użyteczności publicznej dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych (szt.) - Liczba uczestników biorących udział w przedsięwzięciach aktywizacji społecznej, kulturalnej i edukacyjnej (os.)			

Cel operacyjny 2.2. Rozwój usług zdrowia, pomocy społecznej i mieszkalnictwa komunalnego			
Kierunek interwencji (działań)	Możliwe działania / typy projektów	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Podmioty biorące udział w realizacji (partnerzy merytoryczni, organizacyjni i finansowi)
Poprawa dostępności mieszkańców do podstawowych i specjalistycznych usług zdrowotnych			
	Realizacja gminnych programów szczepień i akcji poboru krwi	Placówki ochrony zdrowia	Gmina Łęczna, GOPS, stowarzyszenia
	Gminne programy dotacji z zakresu ochrony zdrowia	Gmina Łęczna	Placówki ochrony zdrowia
	Współpraca z podmiotami leczniczymi w powiecie i województwie w zakresie poprawy dostępności mieszkańców do lekarzy specjalistów oraz usług diagnostyki specjalistycznej	Gmina Łęczna, placówki ochrony zdrowia	podmioty lecznicze w powiecie i województwie, inne JST
	Uczestnictwo w regionalnych i krajowych programach profilaktyki, badań i leczenia wybranych chorób cywilizacyjnych	Gmina Łęczna	Placówki ochrony zdrowia, organizacje pozarządowe
Zapewnienie efektywnego i zintegrowanego systemu pomocy społecznej	Rozwój różnych form opieki i wsparcia dla osób potrzebujących w ramach istniejących i nowych instytucji pomocy społecznej (np.: w ramach idei Centrum Usług Społecznych - CUS)	Gmina Łęczna, GOPS	PCPR, organizacje pozarządowe
	Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień	Gmina Łęczna, GOPS	PCPR, organizacje pozarządowe
	Współpraca władz samorządowych z organizacjami pozarządowymi w zakresie zapewnienia dodatkowych usług na rzecz osób objętych pomocą społeczną	Gmina Łęczna, GOPS	PCPR, organizacje pozarządowe
Prowadzenie efektywnej polityki mieszkaniowej w gminie	Projekty w zakresie budowy/przebudowy/rozbudowy budynków na mieszkania komunalne i socjalne	Gmina Łęczna	-
	Współpraca z partnerami komercyjnymi (spółdzielnie, deweloperzy, TBS-y, biura nieruchomości) i innymi JST w zakresie kreowania przyjaznej polityki rozwoju rynku mieszkaniowego	Gmina Łęczna	spółdzielnie, deweloperzy, TBS-y, biura nieruchomości, inne JST
Wskaźnik pomiaru realizacji kierunku działań: - Liczba osób biorących udział w programach profilaktyki, badań i akcji z zakresu ochrony zdrowia (os.) - Liczba projektów w zakresie budowy/przebudowy/rozbudowy budynków na mieszkania komunalne i socjalne (szt.)			
Cel operacyjny 2.3. Zwiększenie dostępności i jakości edukacji oraz opieki nad dziećmi			

Kierunek interwencji (działań)	Możliwe działania / typy projektów	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Podmioty biorące udział w realizacji (partnerzy merytoryczni, organizacyjni i finansowi)
Poprawa dostępności do usług opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 i przedszkolnym	Projekty w zakresie rozwoju infrastruktury żłobków oraz innych form opieki nad dziećmi do lat 3	Gmina Łęczna / żłobki	organizacje pozarządowe
	Projekty w zakresie tworzenia oraz rozwoju infrastruktury i usług wychowania przedszkolnego	Gmina Łęczna / przedszkola	przedszkola, organizacje pozarządowe, kuratorium oświaty
Poprawa jakości kształcenia młodzieży na poziomie podstawowym	Projekty w zakresie racjonalizacji i modernizacji kształcenia na poziomie podstawowym	Gmina Łęczna / szkoły	szkoły, organizacje pozarządowe, kuratorium oświaty
	Wsparcie uczniów w ramach programów stypendialnych (np.: stypendia naukowe i sportowe)	Gmina Łęczna / szkoły	szkoły, organizacje pozarządowe, kuratorium oświaty
	Projekty w zakresie wyposażenia szkół w niezbędny sprzęt i rozwój pracowni przedmiotowych	Gmina Łęczna / szkoły	szkoły, organizacje pozarządowe, kuratorium oświaty
	Projekty w zakresie poszerzania oferty kształcenia (np. zajęcia dodatkowe) oraz wprowadzania innowacji	Gmina Łęczna / szkoły	szkoły, organizacje pozarządowe, kuratorium oświaty
Wskaźnik pomiaru realizacji kierunku działań: • Liczba utworzonych/wspartych żłobków/klubów dziecięcych/przedszkoli/oddziałów przedszkolnych (szt.) • Liczba udzielonych stypendiów naukowych i sportowych (szt.) • Liczba uczestników dodatkowych zajęć edukacyjnych (os.)			

Cel operacyjny 2.4. Wzrost dostępu do usług kultury, sportu i rekreacji			
Kierunek interwencji (działań)	Możliwe działania / typy projektów	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Podmioty biorące udział w realizacji (partnerzy merytoryczni, organizacyjni i finansowi)
Rozwój niezbędnej infrastruktury poprawiającej dostęp do usług kultury, sportu, rekreacji i wypoczynku na terenie gminy	Projekty w zakresie budowy/remontu/modernizacji infrastruktury służącej do rozwoju usług kulturalnych (muzea, biblioteki, domy kultury, świetlice wiejskie itp.)	Gmina Łączna, CK, M-GBP im. Z. Herberta	Gmina Łączna, CK, M-GBP im. Z. Herberta, szkoły, przedszkola, organizacje pozarządowe
	Projekty w zakresie budowy/rozbudowy obiektów związanych ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem (baseny, hale sportowe, boiska, siłownie plenerowe, place zabaw, altany itp.).	Gmina Łączna	Gmina Łączna, CK, M-GBP im. Z. Herberta, szkoły, organizacje pozarządowe, w tym kluby sportowe
Kreowanie i rozwój wspólnej oferty kulturalnej i rekreacyjnej z gminami sąsiednimi	Projekty w zakresie organizowania i promowania wspólnych imprez kulturalnych i rekreacyjnych	Gmina Łączna, CK, M-GBP im. Z. Herberta	Gmina Łączna, CK, M-GBP im. Z. Herberta, szkoły, przedszkola, Koła Gospodyń Wiejskich, zespoły artystyczne, organizacje pozarządowe
	Projekty aktywizujące społeczność lokalną do współuczestnictwa w propagowaniu lokalnej kultury i tradycji obszaru	Gmina Łączna, CK, M-GBP im. Z. Herberta	Gmina Łączna, CK, M-GBP im. Z. Herberta, szkoły, przedszkola, Koła Gospodyń Wiejskich, zespoły artystyczne, organizacje pozarządowe
Wskaźnik pomiaru realizacji kierunku działań: - Liczba wydarzeń organizowanych w ciągu roku (szt.) - Liczba projektów w zakresie budowy/remontu/modernizacji infrastruktury służącej do rozwoju usług kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych (szt.)			

Cel operacyjny 2.5. Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego			
Kierunek interwencji (działań)	Możliwe działania / typy projektów	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Podmioty biorące udział w realizacji (partnerzy merytoryczni, organizacyjni i finansowi)
Poprawa bezpieczeństwa osobistego mieszkańców i ich mienia	Projekty związane z remontami budynków oraz doposażenie ochotniczych straży pożarnych działających na terenie Gminy w specjalistyczny sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych oraz usuwania skutków zagrożeń naturalnych i katastrof	Gmina Łęczna	OSP
	Bliska współpraca służb mundurowych z władzami lokalnymi w zakresie monitorowania poziomu bezpieczeństwa i przeciwdziałania jego zagrożeniom	Gmina Łęczna	OSP, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Łęcznej, Komenda Powiatowa Policji w Łęcznej
Bezpieczeństwo publiczne w gminie (w tym klęski związane ze zmianą klimatu)	Realizacja przedsięwzięć zapobiegających występowaniu negatywnych zjawisk związanych ze zmianą klimatu, w tym inwestycje związane z rozwojem tzw. zielono-błękitnej infrastruktury (obejmujące tereny zieleni jak parki, skwery, zieleńce)	Gmina Łęczna	Mieszkańcy, Przedsiębiorcy
	Projekty w zakresie monitoringu wizyjnego miejsc publicznych na terenie Gminy Łęczna	Gmina Łęczna	PGKiM Łęczna Sp. z o.o., Komenda Powiatowa Policji w Łęcznej
Bezpieczna przestrzeń: rewitalizacja obszarów zdegradowanych lub zagrożonych trwałą marginalizacją lub wykluczeniem społecznym	Projekty w zakresie odnowy/rewitalizacji przestrzeni publicznych i obiektów użyteczności publicznej	Gmina Łęczna	Mieszkańcy, Przedsiębiorcy
	Projekty w zakresie rewitalizacji przestrzeni i obiektów należących do osób prywatnych	Mieszkańcy, Przedsiębiorcy	Gmina Łęczna
	Projekty społeczne i partnerskie integrujące społeczność lokalną wokół wyznaczonych celów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych	Gmina Łęczna	Mieszkańcy, Przedsiębiorcy
Wskaźnik pomiaru realizacji kierunku działań: Liczba projektów związanych z modernizacją budynków/doposażeniem w sprzęt Ochotniczych Straży Pożarnych na terenie Gminy (szt.)			

Indykatywny wykaz wstępnie zidentyfikowanych projektów i przedsięwzięć inwestycyjnych wpisujący się w zakres celu strategicznego 2:

Projekty / przedsięwzięcia	Opis projektu / przedsięwzięcia	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacowana wartość (zł)
Budowa Mediateki Łęczyńskiej	Przedsięwzięcie obejmuje budowę Mediateki w miejscu istniejących w pierzei zachodniej Rynku II zdegradowanych budynków. Lokalizacja Mediateki to obecnie kwartał jednokondygnacyjnej zabudowy mieszkaniowej. Ze względu na zły stan techniczny budynków (degradacja w stopniu uniemożliwiającym ich regenerację czy renowację ze względu na brak efektywności kosztowej prowadzenia takich działań) planuje się ich rozbiorę oraz budowę nowego obiektu o funkcji kulturalnej. W nowo powstałym budynku będą urządzone m.in.: – pomieszczenia przeznaczone na księgozbiór, – czytelnie dla dorosłych oraz dzieci (z salami edukacyjnymi i rekreacyjnymi), – wypożyczalnia, – Mediateka poświęcona nowoczesnym mediom i wyposażona w stanowiska komputerowe, drukarki, tablety, sprzęt audio i video, tablice multimedialne, rzutniki, itp., – sala widowiskowa, – pomieszczenia techniczne, magazynowe i gospodarcze. Obiekt otrzyma wyposażenie niezbędne do pełnienia funkcji placówki kulturalnej. W otoczeniu obiektu powstanie wielofunkcyjny plac oraz parkingi, podjazdy i chodniki. W projekcie przewidziano następujące zadania: – wykup nieruchomości, – wykonanie dokumentacji technicznej, – rozbiora budynków, – budowa nowego obiektu z instalacjami wewnętrznymi, przyłączami i wyposażeniem, – montaż wyposażenia, – zagospodarowanie otoczenia.	Gmina Łęčna – Urząd Miejski w Łęcznej	12 000 000,00

Budowa przedszkola publicznego przy ul. Tysiąclecia w Łęcznej	Przedmiotem przedsięwzięcia jest kompleksowe wykonanie inwestycji polegającej na budowie nowego obiektu przedszkola publicznego zlokalizowanego w miejscu obecnie funkcjonującego budynku przedszkola przy ul. Tysiąclecia w Łęcznej. Obiekt, w którym aktualnie mieści się przedszkole jest budynkiem niemal 50-letnim, który nie spełnia współczesnych norm technicznych i sanitarnych oraz wymagań dotyczących wyglądu i wyposażenia oraz potrzeb użytkowników. Zakres rzeczowy inwestycji obejmuje: wykonanie dokumentacji projektowo – kosztorysowej wraz z projektem podstawowego wyposażenia pomieszczeń; uzyskanie niezbędnych pozwoleń, uzgodnień i decyzji (zgodnych z obowiązującymi przepisami) wraz z ostateczną uprawomocnioną decyzją o pozwoleniu na budowę, w tym uzyskanie uzgodnień i decyzji o pozwoleniu na prowadzenie prac od Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków; rozbiórka istniejącego budynku przedszkola; wykonanie robót budowlanych oraz wyposażenie nowowyprowadzanego przedszkola we wszystkie urządzenia i sprzęty niezbędne do jego prawidłowego funkcjonowania; zagospodarowanie terenu wokół; pozyskanie decyzji o pozwoleniu na użytkowanie obiektu. Projekt zakłada stworzenie 5-oddziałowego przedszkola publicznego dla 125 dzieci. Budynek będzie podzielony na strefy funkcjonalnie połączone ze sobą za pomocą przestrzeni komunikacyjnej: oświatowa – mieszcząca wydzielone sale zajęć przeznaczone dla dzieci, w tym dzieci ze specjalnymi potrzebami ze względu na stwierdzoną niepełnosprawność; kuchenna – obejmująca pomieszczenia zaplecza kuchennego celem zapewnienia dzieciom pełnego wyżywienia; strefa przeznaczona dla pracowników przedszkola składać się będzie z zespołu pomieszczeń biurowych, socjalnych i technicznych. Ponadto wydzielone będą pomieszczenia porządkowe i węzły higieniczno – sanitarne. Zagospodarowanie terenu wokół przedszkola polegać będzie na: wykonaniu przyłączy do budynku (wodociągowe, kanalizacji sanitarnej, kanalizacji deszczowej, ciepłownicze, elektryczne, światłowodowe, teletechniczne), budowie oświetlenia terenu, budowie stanowisk postojowych, budowie dojazdów i dojść do budynku, wykonaniu placu zabaw, wykonaniu terenów zieleni – trawników i nasadzeń roślin, montażu elementów małej architektury.	Gmina Łęczna – Urząd Miejski w Łęcznej	12 960 000,00

Budowa przedszkola w Łęcznej przy SP4	Przedmiotem przedsięwzięcia jest kompleksowe wykonanie inwestycji polegającej na budowie nowego obiektu przedszkola publicznego na terenie Osiedla Bobrowniki w Łęcznej, w pobliżu Szkoły Podstawowej Nr 4. Zakres rzeczowy inwestycji obejmuje: wykonanie dokumentacji projektowo – kosztorysowej wraz z projektem podstawowego wyposażenia pomieszczeń; uzyskanie niezbędnych pozwoleń, uzgodnień i decyzji (zgodnych z obowiązującymi przepisami) wraz z ostateczną uprawomocnioną decyzją o pozwoleniu na budowę; wykonanie robót budowlanych oraz wyposażenie nowowbudowanego przedszkola we wszystkie urządzenia i sprzęt niezbędne do jego prawidłowego funkcjonowania, a także zagospodarowanie terenu wokół; pozyskanie decyzji o pozwoleniu na użytkowanie obiektu. Podstawowym założeniem projektu jest stworzenie 5-oddziałowego przedszkola publicznego dla 125 dzieci. Budynek będzie podzielony na strefy funkcjonalnie połączone ze sobą za pomocą przestrzeni komunikacyjnej: oświatowa – mieszcząca wydzielone sale zajęć przeznaczone dla dzieci; kuchenna – obejmująca pomieszczenia zaplecza kuchennego celem zapewnienia dzieciom pełnego wyżywienia; strefa przeznaczona dla pracowników przedszkola składać się będzie z zespołu pomieszczeń biurowych, socjalnych i technicznych. Ponadto wydzielone będą pomieszczenia porządkowe i węzły higieniczno – sanitarne. Zagospodarowanie terenu wokół przedszkola polegać będzie na: wykonaniu przyłączy do budynku (wodociągowe, kanalizacji sanitarnej, kanalizacji deszczowej, ciepłownicze, światłowodowe, teletechniczne), budowie oświetlenia terenu, budowie stanowisk postojowych, budowie dojazdów i dojść do budynku, wykonaniu placu zabaw, wykonaniu terenów zieleni – trawników i nasadzeń roślin, montażu elementów małej architektury.	Gmina Łęczna – Urząd Miejski w Łęcznej	13 257 157,328
Przebudowa budynku szkolnego przy ul.Staszica 17 w Łęcznej na żłobek publiczny	W zakres inwestycji wchodzi: – przebudowa budynku wraz z instalacjami wewnętrznymi, – przebudowa istniejącego utwardzenia terenu, wymiana istniejącego zdegradowanego ogrodzenia na nowe, – montaż elementów placu zabaw dla dzieci, – montaż instalacji fotowoltaicznej, – wyposażenie żłobka.	Gmina Łęczna – Urząd Miejski w Łęcznej	5 809 429,26

Adaptacja budynku synagogi na ośrodek muzealno – edukacyjny	Przedmiotem projektu jest odrestaurowanie budynku synagogi w Łęcznej na potrzeby Centrum Spotkań. Budynek będzie pełnił funkcje społeczne, kulturalne, edukacyjne i turystyczne. Zaplanowano działania, które dadzą nowe funkcje nieużytkowanemu od 2014 roku budynkowi i jednocześnie zabezpieczą jego substancję. Inwestycja będzie realizowana w budynku synagogi wybudowanej w 1655 roku, zlokalizowanej na osiedlu Stare Miasto w Łęcznej. Budynek został wpisany do rejestru zabytków województwa lubelskiego pod nr A/444 w dniu 13 marca 1970 roku. Do 2014 roku pełnił funkcję muzeum regionalnego. Od 2014 roku pozostaje nieużytkowany, co niekorzystnie wpływa na jego stan techniczny i powoduje postępującą degradację. Projekt zakłada przystosowanie obiektu do pełnienia funkcji szeroko rozumianego Centrum Spotkań. Główną funkcją odrestaurowanej synagogi będzie funkcja miejskiej biblioteki publicznej z czytelniami i wypożyczalnią, salą multimedialną. Zostaną tu przeniesione zbiory książkowe z obecnie funkcjonującej Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej na ul. Bożniczej 21, w budynku której zostaną zmienione pełnione funkcje. Uzupełnieniem funkcji bibliotecznej będą funkcje muzealno-edukacyjne i wystawiennicze. W budynku zostanie urządzona wielofunkcyjna sala, w której odbywać się będą wystawy, koncerty, konferencje i spotkania. Będzie także miejscem ekspozycji zbiorów i eksponatów. We współpracy z Fundacją Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego w budynku zostanie utworzona stała wystawa prezentująca tradycje i historię Żydów oraz ich obecność w życiu Łęcznej. W budynku zostanie wygospodarowane zaplecze sanitarne, gospodarcze i techniczne dla pracowników i obsługi budynku, oraz osób odwiedzających budynek. Na potrzeby funkcjonowania obiektu powstaną pomieszczenia na księgozbiór, pomieszczenia techniczne, magazynowe i gospodarcze. Zakres działań zaplanowanych do wykonania obejmuje wykonanie robót konserwatorskich, restauratorskich oraz budowlanych, które poprawią stan techniczny obiektu i przystosują go do pełnienia zaplanowanych funkcji. Przed rozpoczęciem robót budowlanych zostanie wykonana dokumentacja techniczna. Zaplanowano także zakup wyposażenia, które poprawi funkcjonalność obiektu, a także zagospodarowanie otoczenia budynku. Po zakończeniu prac, budynek synagogi będzie w pełni przystosowany do pełnienia zaplanowanych funkcji. W projekcie przewidziano m.in. następujące zadania: – wykonanie dokumentacji technicznej, – wykonanie prac konstrukcyjnych, – wzmocnienie fundamentów, – wykonanie przeglądu, naprawy/wymiany części więźby dachowej, pokrycie dachu nowym gontem wraz z wymianą obróbek blacharskich,	Gmina Łęczna – Urząd Miejski w Łęcznej	10 539 891,19

	– wymiana stolarki okiennej oraz drzwiowej, – wykonanie remontu elewacji zewnętrznej, – osuszenie i zabezpieczenie przeciwwilgociowe, – wykonanie nowych podłóg, posadzek, tynków i wykładzin, – przebudowa instalacji centralnego ogrzewania, – modernizację instalacji elektrycznej, – odtworzenie i zabezpieczenie wnętrza wraz z ewentualną zmianą układu pomieszczeń, – zakup i montaż instalacji przeciwwłamaniowej, przeciwpożarowej i odgromowej oraz monitoringu wizyjnego, – wykonanie i montaż instalacji klimatyzacji i wentylacji, – montaż wyposażenia budynku, – zakup wyposażenia, które poprawi funkcjonalność obiektu, – zagospodarowanie otoczenia, – instalacja monitoringu i oświetlenia zewnętrznego. W zakresie robót elektrycznych zostanie wykonana instalacja zasilająca, tablice rozdzielcze, instalacje oświetlenia, instalacje gniazd wtykowych, instalacje sieci strukturalnej, instalacja CCTV (system monitoringu wizyjnego), instalacja SSWiN (system włamania i napadu), instalacja przyzywowa, instalacja połączeń wyrównawczych oraz odgromowa i uziemiająca. W zakresie robót sanitarnych zostanie wykonana instalacja wody zimnej, ciepłej i cyrkulacji, instalacja przeciwpożarowa, instalacja kanalizacji sanitarnej, instalacja c.o., instalacja gazowa oraz wentylacja i klimatyzacja. Teren wokół budynku zostanie uporządkowany. Przeprowadzone zostaną prace pielęgnacyjne zieleni, bez wycinania drzew. Zaplanowano naprawę ogrodzenia synagogi i skarpy za synagogą. Odnowione zostanie „lapidarium” z fragmentami starych macew. Teren będzie monitorowany i oświetlony – projekt przyczynia się do zwiększenia bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji.		
Modernizacja zabytkowego budynku dawnej mansjonarii oraz zabytkowego budynku dawnej plebanii w Łęcznej do pełnienia nowych funkcji kulturalnych i społecznych	1. Budynek dawnej plebanii: Prace projektowe: – badania i ekspertyzy oceniające stan techniczny obiektów, – opracowanie koncepcji wystroju wnętrza, wyposażenia obiektów, zagospodarowania bezpośredniego otoczenia budynków, – dokumentacja techniczna dla robót konserwatorskich, restauratorskich i budowlanych. Prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane: – roboty rozbiórkowe, porządkowe i przygotowawcze;	Parafia pw. Św. Marii Magdaleny w Łęcznej	26 800 000,00

	– roboty budowlane w zakresie: stropów, ścian, schodów, pieców, kominów, tynków, elementów i obić drewnianych, podłóży, podłóg, posadzek, ościeżnic i skrzydeł okiennych i drzwiowych, elementów ozdobnych elewacji, izolacji cieplnych, przeciwwilgociowych i przeciwdźwiękowych, instalacji: elektrycznej, gniazd wtykowych, c.o., wod.-kan., gazowej, wentylacji i klimatyzacji, alarmowej, monitoringu, oddymiającej, przeciwpożarowej, OZE, odgromowej, sieci strukturalnej; malowanie; impregnacja preparatami grzybo i owadobójczymi i ognioochronna; – wymiana dachu z więźbą dachową i elementami dekoracyjnymi; – remont tarasu południowego; wjazd, drogi i parking, – nadzór konserwatorski, nadzór autorski, nadzór archeologiczny, nadzór inwestorski. 2. Budynek dawnej mansjonarii: – wykonanie nadzoru archeologicznego, – wykonanie prac konstrukcyjnych, – wykonanie przeglądu i naprawy dachu wraz z wymianą obróbek blacharskich, – wymianę stolarki okiennej oraz drzwiowej, – wykonanie remontu elewacji zewnętrznej, – osuszenie i zabezpieczenie przeciwwilgociowe, – przebudowę systemu ogrzewania, – modernizację instalacji elektrycznej, – odtworzenie i zabezpieczenie wnętrza, – zakup i montaż instalacji przeciwwłamaniowej, przeciwpożarowej i odgromowej, – wykonanie nowych nawierzchni w otoczeniu budynku.		
Rozbudowa infrastruktury i zakresu usług świadczonych na rzecz grup wykluczanych społecznie, mieszkańców Miasta i Gminy Łęczna.	W zakres inwestycji wchodzi: 1. Wydzielenie działki o powierzchni 0,5 ha z przeznaczeniem na realizację projektu. 2. Opracowanie dokumentacji projektowej wraz z niezbędnymi uzgodnieniami tym w zakresie dostępności. 3. Budowa i wyposażenie kompleksu obiektów służących rehabilitacji społecznej i zawodowej grup wykluczanych społecznie: - bar samoobsługowy, - pawilon ogrodniczy, - pawilon „małe ogrody”, - pawilon rękodzieła artystycznego.	Gmina Łęczna Środowiskowy Dom Samopomocy Łęczyńskie Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych	5 000 000,00

Cel strategiczny 3. Lepiej funkcjonująca lokalna gospodarka oparta na zasobach środowiska oraz nowoczesna i sprawna administracja publiczna

Wspieranie i rozwój przedsiębiorczości może skutkować zwiększeniem zamożności Gminy i umocnieniem jej pozycji i znaczenia w regionie, a co za tym idzie poprawą życia mieszkańców. Istotne jest wspieranie nowych podmiotów gospodarczych, ale także tych już istniejących. Wsparcie to powinno dotyczyć kwestii organizacyjnych (sprawy urzędowe, pomoc w sytuacjach kryzysowych, doradztwo). Ma to skutkować zachęcaniem młodych mieszkańców do zakładania własnej działalności gospodarczej i pozostania w Gminie.

Biorąc pod uwagę lokalną gospodarkę Gmina Łączna może wpływać na zmniejszenie barier i uwarunkowań wewnętrznych ograniczających atrakcyjność inwestycyjną na swoim terenie. Istnieją tutaj głównie takie możliwości jak: wyznaczanie i kompleksowe przygotowywanie terenów inwestycyjnych, prowadzenie właściwej polityki w zakresie planowania przestrzennego i zagospodarowywania terenów i obiektów zdegradowanych oraz przemysłowych, czy też kreowanie wobec lokalnych przedsiębiorców i zewnętrznych inwestorów przyjaznej polityki podatkowej. Oprócz dbania o rozwój infrastruktury bezpośrednio związanej z prowadzeniem biznesu, władze Gminy mogą również wpływać na poprawę atrakcyjności inwestycyjnej poprzez rozwój infrastruktury komunalnej, kulturowej, edukacyjnej i sportowo-rekreacyjnej, gdyż dla inwestorów korzystanie z tego rodzaju infrastruktury jest równie ważne jak dostęp do infrastruktury służącej bezpośrednio biznesowi.

Ważne jest także aktywne wsparcie przedsiębiorców w procesie inwestowania i uruchamiania działalności gospodarczej. Działania zaproponowane powyżej mają służyć stworzeniu lepszych warunków infrastrukturalnych i instytucjonalnych do obsługi potrzeb inwestorów. Jeżeli chodzi o przyciąganie inwestorów zewnętrznych, to wydaje się, że kluczem do sukcesu powinna być wielokierunkowa promocja terenów inwestycyjnych wyposażonych w niezbędną infrastrukturę techniczną. W celu poprawy konkurencyjności lokalnych przedsiębiorstw władze Gminy mogą podjąć działania w zakresie lepszego dostępu przedsiębiorstw do informacji i usług otoczenia biznesu, czy też podejmować działania prowadzące do większej integracji lokalnego biznesu.

Branża usług turystycznych wymaga wielokierunkowego wsparcia, tak aby w pełni wykorzystać istniejące szanse i potencjały. Należy podkreślić, że Gmina Łączna posiada ogromny potencjał do rozwoju turystyki. Rozwój ten należy oprzeć na wykorzystaniu licznych walorów przyrodniczych i kulturowych. Potencjał turystyczny Gminy należy wzmacniać poprzez rozbudowę infrastruktury turystycznej, rozwój zaplecza gastronomiczno-noclegowego, odrestaurowanie i renowację zabytków, budowanie partnerstw pomiędzy samorządami jak również partnerstw publiczno-prywatnych.

Rozwój gospodarczy Gminy nie będzie możliwy bez podjęcia działań promujących Gminę „na zewnątrz”. Działania promocyjne powinny być skierowane zarówno do mieszkańców Łącznej, ale także do mieszkańców województwa i innych regionów. Osiągnięcie wysokiego poziomu przedsiębiorczości i atrakcyjności inwestycyjnej Gminy, a także stworzenie atrakcyjnej oferty turystycznej z wykorzystaniem lokalnych zasobów przyrodniczych i kulturowych pozwoli na stworzenie pozytywnego wizerunku Gminy.

Sprawną, efektywną i nowoczesnie działającą administracją samorządową, która inicjuje i wspiera działania na różnych płaszczyznach na rzecz rozwoju Gminy jest kluczowym czynnikiem służącym rozwojowi jednostek samorządu terytorialnego. Istotna jest dbałość

o potencjał instytucjonalny danej jednostki samorządowej, rozumiany m.in. jako odpowiednie struktury organizacyjne, właściwe procedury działania, mechanizmy zapewniające udział społeczności lokalnej w zarządzaniu sprawami publicznymi oraz kompetentnych i sprawnych pracowników administracji.

Istniejącym problemem organów administracji na wszystkich poziomach funkcjonowania, a szczególnie na szczeblu lokalnym jest dość niska jakość usług publicznych. Jest to spowodowane przede wszystkim brakiem dostosowania procedur świadczenia usług do zmieniających się czynników egzo- i endogennych, jak również brakiem prawidłowej ścieżki doskonalenia zawodowego pracowników. Wzrost jakości świadczonych usług przez administrację publiczną wpłynie pozytywnie na jakość życia mieszkańców. Na postrzeganie dobrego rządzenia ma wpływ jakość stanowionego prawa oraz sprawność administracji w realizacji zadań statutowych i rozwiązywaniu codziennych problemów mieszkańców.

Pandemia Covid-19 potwierdziła konieczność rozwoju cyfryzacji usług, wdrażania nowoczesnych rozwiązań technologicznych w obsłudze mieszkańców oraz wzrost znaczenia cyberbezpieczeństwa i ochrony danych wrażliwych. Na lepszą ochronę informacji poza zastosowaniem nowoczesnych technologii wpływa również promowanie wiedzy i dobrych praktyk wśród pracowników administracji i mieszkańców (np. poprzez dedykowane programy edukacyjne oraz kampanie informacyjne). Niezbędnym działaniem w tym zakresie jest podniesienie kompetencji pracowników administracji i jednostek samorządu terytorialnego. Rozwijające się technologie informacyjno-komunikacyjne stworzyły możliwości gromadzenia i analizowania dużych zbiorów danych, dlatego też warto wykorzystywać ten potencjał poprzez właściwe zarządzanie danymi w samorządach oraz ich udostępnianie. Dane mogą posłużyć do prowadzenia szeregu analiz, co może się pozytywnie przełożyć na proces planowania społeczno-przestrzenno-gospodarczego. Rozwój społeczny i gospodarczy w coraz większym stopniu zależny jest od szybkiego i nieskrępowanego dostępu do informacji oraz jej wykorzystania w zarządzaniu, produkcji, sektorze usług oraz sektorze publicznym.

Ważnym kierunkiem działań powinien być rozwój instytucjonalny Gminy, głównie poprzez podnoszenie kompetencji pracowników urzędu i gminnych jednostek organizacyjnych (m.in. w zakresie prowadzenia konsultacji społecznych i współpracy z mieszkańcami) oraz wdrażanie usprawnień i innowacyjnych instrumentów zarządzania

Dużą szansę dla rozwoju Gminy Łączna stanowi wdrożenie idei Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz OF Szlaku Jana III Sobieskiego i OF Kanału Wieprz-Krzna. Wpłynie to na zwiększenie efektywności przedsięwzięć realizowanych przez sąsiadujące ze sobą jst oraz przyczyni się do skutecznej realizacji zintegrowanych projektów odpowiadających w sposób kompleksowy na potrzeby i problemy mieszkańców. Dlatego też niezbędne jest wypracowanie partnerskiego modelu współpracy, a jego pierwszym krokiem będzie opracowanie strategii. Kluczową korzyścią zawarcia porozumień międzygminnych jest strategiczne, zintegrowane i funkcjonalne podejście do rozwiązywania problemów i barier rozwojowych na obszarach funkcjonalnych.

W opinii mieszkańców:

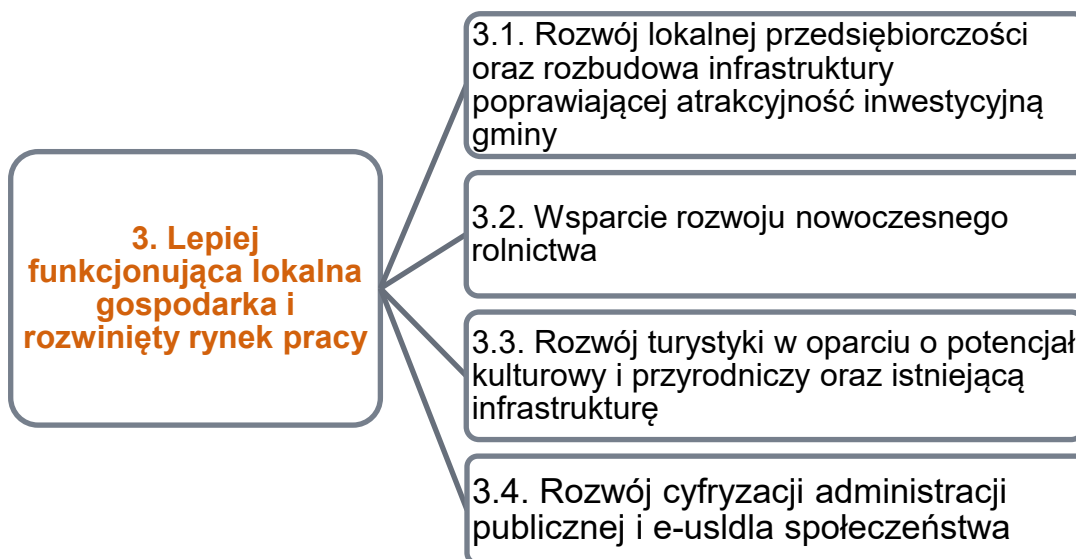
W wyniku ankietyzacji mieszkańców Gminy Łęczna dotyczącej oceny stanu i potencjału gminy udało się zidentyfikować kierunki interwencji (działań), na które mieszkańcy przeznaczyliby 10 mln zł wolnych środków publicznych do wydatkowania do roku 2030. Wśród udzielonych odpowiedzi drugą z kolei pod względem liczby ankietowanych jest kategoria gospodarka i przedsiębiorczość, do której kierunki działań przypisało 16 ankietowanych. Wskazali oni takie działania jak:

- tworzenie nowych miejsc pracy,
- zapewnienie miejsc pracy dla górników po zamknięciu kopalni,
- nowe miejsca pracy (poza handlem),
- przygotowanie strefy pod inwestycje,
- pozyskanie inwestorów tworzących duże zakłady przemysłowe/pracy,
- inwestycje związane z powstawaniem nowych miejsc pracy,
- budowa strefy ekonomicznej,
- inwestycje w zakłady pracy,
- stworzenie warunków do tworzenia nowych miejsc pracy,
- otwarcie własnej firmy,
- tworzenie miejsc pracy dla kobiet, osób z niepełnosprawnościami-spółdzielnie socjalne.

Kierunki działań z zakresu rozwoju turystyki i rekreacji wskazało 57 respondentów. Zaproponowali oni następujące inwestycje:

- budowa ścieżek rowerowych z oświetleniem i parkingami a także utworzenie miejsc zielonych do wypoczynku,
- rozwój działalności turystycznej,
- rozbudowa i modernizację obiektów kultury i rozrywki - m.in. budowa kina,
- powiększenie bazy kulturalnej w Łęcznej,
- budowę nowego centrum kultury wraz z salą kinową,
- budowa basenu krytego ogólnodostępnego dla wszystkich mieszkańców,
- stworzenie bazy turystycznej wykorzystującej bliskość pojezierza,
- rozwój turystyki i usług spędzania czasu wolnego.

W nawiązaniu do sformułowanych powyżej założeń Celu Strategicznego 3. Przewiduje się realizację czterech celów operacyjnych:

Realizacja działań ujętych w tym celu strategicznym charakteryzuje się dużą szansą powodzenia. Obejmuje m.in. działania inwestycyjne, które realizowane będą sukcesywnie. Szybkość realizacji tych działań zależy od możliwości pozyskania wsparcia finansowego ze środków unijnych lub krajowych. Działania są spójne z priorytetami Unii Europejskiej.

Poniżej zestawienie możliwych kierunków działań realizujących założenia Celu Strategicznego 3. Zbiór przedstawionych kierunków interwencji nie stanowi katalogu zamkniętego.

Kierunki interwencji (działań):

Cel operacyjny 3.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości i różnorodnych miejsc pracy oraz rozbudowa infrastruktury poprawiającej atrakcyjność inwestycyjną gminy			
Kierunek interwencji (działań)	Możliwe działania / typy projektów	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Podmioty biorące udział w realizacji (partnerzy merytoryczni, organizacyjni i finansowi)
Poprawa dostępu przedsiębiorców do informacji, wiedzy i innowacji	Wsparcie przedsiębiorców poprzez organizację szkoleń, spotkań, warsztatów edukacyjnych umieszczanie informacji w Biuletynie Samorządu Gminy Łęczna oraz na stronie i poprzez Gminny Informator Sms	Gmina Łęczna	Przedsiębiorcy, organizacje rolnicze, instytucje i organizacje otoczenia biznesu
Tworzenie przyjaznego otoczenia prawnego i instytucjonalnego do rozwoju biznesu na terenie gminy oraz rozwój infrastruktury ukierunkowanej na rozwój lokalnej przedsiębiorczości i przyciągnięcie nowych inwestycji	Prowadzenie spójnej i atrakcyjnej polityki podatkowej dla firm (w tym opracowanie systemu zachęt i ulg podatkowych dla nowo powstających i istniejących firm)	Gmina Łęczna	Przedsiębiorcy
	Przedsięwzięcia związane z zapewnieniem przedsiębiorcom odpowiednio przygotowanych i uzbrojonych terenów inwestycyjnych oraz zaplecza lokalowego na potrzeby działalności produkcyjnej i usługowej	Gmina Łęczna	Przedsiębiorcy
	Stworzenie skutecznego systemu promocji gospodarczej Gminy i przyciągania inwestycji z zewnątrz	Gmina Łęczna	Przedsiębiorcy, instytucje i organizacje otoczenia biznesu
	Rozwój obszarów aktywności gospodarczej i inwestycyjnej poprzez aktualizowanie dokumentów planistycznych	Gmina Łęczna	Przedsiębiorcy
Działania promujące gminę jako obszar do prowadzenia działalności gospodarczej	Promocja gospodarcza Gminy i jej terenów inwestycyjnych w kraju i za granicą	Gmina Łęczna	Przedsiębiorcy, instytucje i organizacje otoczenia biznesu
	Stworzenie oferty dla inwestorów i rozwój promocji gospodarczej Gminy	Gmina Łęczna	Przedsiębiorcy, instytucje i organizacje otoczenia biznesu
Wskaźnik pomiaru realizacji kierunku działań: - Liczba przedsiębiorców korzystających z nowej oferty inwestycyjnej Gminy (szt.) - Powierzchnia przygotowanych i uzbrojonych terenów inwestycyjnych (ha)			

Cel operacyjny 3.2. Wsparcie rozwoju nowoczesnego rolnictwa			
Kierunek interwencji (działań)	Możliwe działania / typy projektów	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Podmioty biorące udział w realizacji (partnerzy merytoryczni, organizacyjni i finansowi)
Zwiększenie konkurencyjności gospodarstw rolnych funkcjonujących na terenie gminy	Wsparcie gospodarstw rolnych w podejmowaniu dodatkowej pozarolniczej działalności gospodarczej, w tym agroturystyki	Gmina Łęczna	Rolnicy, organizacje rolnicze, przedsiębiorcy
	Wsparcie rozwoju krótkich łańcuchów dostaw żywności	Gmina Łęczna	Rolnicy, organizacje rolnicze, przedsiębiorcy
	Wsparcie rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego m.in. w formie ulg podatkowych i doradztwa	Gmina Łęczna	Rolnicy, organizacje rolnicze, przedsiębiorcy
	Tworzenie korzystnych warunków do przyciągania nowych inwestycji w zakresie przetwórstwa rolno-spożywczego	Gmina Łęczna	Rolnicy, organizacje rolnicze, przedsiębiorcy
Wsparcie w zakresie marketingu i promocji działalności rolniczej i przetwórczej	Projekty związane z zapewnieniem lepszego otoczenia instytucjonalnego w zakresie obsługi branży rolno-spożywczej, w tym bliska współpraca z takimi instytucjami jak: Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, LODR w Końskowoli, IUNiG w Puławach,	Gmina Łęczna	Rolnicy, organizacje rolnicze, przedsiębiorcy
	Działania organizacyjne, informacyjne i promocyjne władz lokalnych dla rolników	Gmina Łęczna	Rolnicy, organizacje rolnicze, przedsiębiorcy
	Wspieranie i inicjowanie łączenia się rolników w grupy sprzedażowe, producenckie, stowarzyszenia, spółdzielnie itp.	Gmina Łęczna	Rolnicy, organizacje rolnicze, przedsiębiorcy
Wskaźnik pomiaru realizacji kierunku działań: - Liczba gospodarstw prowadzących działalność agroturystyczną (szt.) - Liczba działań organizacyjnych, informacyjnych i promocyjnych dla rolników (szt.)			

Cel operacyjny 3.3. Rozwój turystyki w oparciu o potencjał kulturowy i przyrodniczy oraz istniejącą infrastrukturę			
Kierunek interwencji (działań)	Możliwe działania / typy projektów	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Podmioty biorące udział w realizacji (partnerzy merytoryczni, organizacyjni i finansowi)
Realizacja projektów i przedsięwzięć pozwalających na stworzenie oferty turystycznej gminy	Zagospodarowanie terenu i wyposażenie w infrastrukturę sportowo-rekreacyjną: kemping, skatepark, siłownie na świeżym powietrzu, place zabaw, altany, itp.	Gmina Łęczna	Szkoły, organizacje pozarządowe
	Wyznaczenie i utrzymanie szlaków pieszych, rowerowych, konnych, biwakowych itp.	Gmina Łęczna	Sąsiednie samorządy, Zarząd Dróg Powiatowych w Łęcznej, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Lublinie, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
	Tworzenie miejsc rekreacyjnych w celu wykorzystania lokalnego mikroklimatu	Gmina Łęczna, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe	Gmina Łęczna, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe
	Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej, w tym obiektów kultury, rekreacyjno-sportowych, integracji społecznej oraz świetlic wiejskich	Gmina Łęczna	Szkoły, organizacje pozarządowe, w tym KGW
	Nadanie nowych funkcji obiektom zabytkowym	Gmina Łęczna, Przedsiębiorcy	Gmina Łęczna, CK, Przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe
	Realizacja kluczowych projektów i przedsięwzięć pozwalających na stworzenie zintegrowanej oferty turystycznej	Gmina Łęczna	Sąsiednie JST, organizacje pozarządowe, Przedsiębiorcy
	Odnawianie lub poprawa stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym zabytkowych, służących zachowaniu dziedzictwa kulturowego i rozwoju turystyki na obszarach wiejskich	Gmina Łęczna, Przedsiębiorcy	Gmina Łęczna, Przedsiębiorcy
Promocja oferty turystycznej gminy	Prowadzenie na szeroką skalę promocji turystycznej (foldery, mapy, publikacje, broszury, strona www, tablice informacyjne)	Gmina Łęczna	Sąsiednie JST, organizacje pozarządowe, Przedsiębiorcy
	Umieszczanie atrakcji i bazy turystycznej w popularnych portalach turystycznych	Gmina Łęczna	Sąsiednie JST, organizacje pozarządowe, Przedsiębiorcy
Wskaźnik pomiaru realizacji kierunku działań: - Liczba wydanych folderów/map/publikacje/broszury/tablice informacyjne itp., promujących Gminę (szt.) - Liczba zrealizowanych projektów związanych z zagospodarowaniem terenu i wyposażeniem w infrastrukturę sportowo-rekreacyjną (szt.)			

- Długość szlaków pieszych, rowerowych, konnych (m)

Cel operacyjny 3.4. Rozwój cyfryzacji administracji publicznej i e-usług dla społeczeństwa

Kierunek interwencji (działań)	Możliwe działania / typy projektów	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Podmioty biorące udział w realizacji (partnerzy merytoryczni, organizacyjni i finansowi)
Cyfryzacja usług publicznych oraz elektroniczny obieg dokumentów	Przyspieszenie procesu cyfryzacji usług publicznych na terenie gminy	Gmina Łęczna	Jednostki organizacyjne Gminy
	Rozwój systemu wsparcia dodatkowego dla świadczenia usług elektronicznych, w tym: cykliczne szkolenia na temat e-usług dla urzędników publicznych i mieszkańców; dodatkowe usługi w postaci np. elektronicznych faktur, zdalnej pomocy, aplikacje mobilne, czaty, webinaria, bezpieczne przysyłanie informacji; wsparcie dla osób o różnym stopniu niepełnosprawności; opracowanie procedury dotyczące oprogramowania, sprzętu i kwalifikacji personelu, aby prowadzić pracę zdalną i wykorzystywać udostępniane dokumenty, kalendarze elektroniczne itd.	Gmina Łęczna	Jednostki organizacyjne Gminy, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy
	Rozbudowa efektywnego systemu elektronicznego obiegu dokumentów umożliwiającego dzielenie się informacjami oraz komunikację między różnymi komórkami organizacyjnymi urzędu i jednostkami organizacyjnymi JST	Gmina Łęczna	Jednostki organizacyjne Gminy
Lepsze zarządzanie danymi publicznymi oraz zasady ich wykorzystywania i udostępniania	Przeprowadzenie inwentaryzacji dostępnych danych publicznych gromadzonych w zasobach Gminy pod kątem ich udostępnienia jako dane otwarte	Gmina Łęczna	Jednostki organizacyjne Gminy
	Opracowane strategii zarządzania własnymi danymi i udostępniania ich na zewnątrz (m.in. określenie metod, za pomocą których administracja zarządza własnymi zasobami danych poprzez ustalone reguły, polityki, procedury, role oraz zasady odpowiedzialności)	Gmina Łęczna	Jednostki organizacyjne Gminy
	Współpraca z instytucjami krajowymi i podmiotami prywatnymi w zakresie właściwego zarządzania danymi w samorządach oraz ich udostępniania	Gmina Łęczna	Jednostki organizacyjne Gminy

	Podnoszenie wiedzy i umiejętności pracowników administracji w zakresie otwierania i zarządzania danymi oraz zwiększanie świadomości społecznej na temat potencjału otwartych danych	Gmina Łęczna	Jednostki organizacyjne Gminy
Cyberbezpieczeństwo i ochrona danych wrażliwych	Regularne monitorowanie dotychczasowych praktyk i procedur zapewnienia cyberbezpieczeństwa w Urzędzie Miejskim i jednostkach podległych Gminie (w tym coroczne wykonywanie audytów bezpieczeństwa)	Gmina Łęczna	Jednostki organizacyjne Gminy
	Upowszechnianie wiedzy i dobrych praktyk w zakresie cyberbezpieczeństwa w administracji samorządowej (szkolenia, poradniki, dobre praktyki itp.)	Gmina Łęczna	Jednostki organizacyjne Gminy
	Projekty inwestycyjne w zakresie zapewnienia cyberbezpieczeństwa (zgodnie ze zidentyfikowanymi potrzebami w zakresie zapewnienia odpowiedniego sprzętu i oprogramowania, korzystania z usług chmurowych)	Gmina Łęczna	Jednostki organizacyjne Gminy
Rozwój instytucjonalny gminy	Podnoszenie kompetencji pracowników urzędu i gminnych jednostek organizacyjnych oraz wdrażanie usprawnień i innowacyjnych instrumentów zarządzania	Gmina Łęczna	Jednostki organizacyjne Gminy
	Podniesienie kompetencji pracowników administracji samorządowej m.in. w zakresie prowadzenia konsultacji społecznych i współpracy z mieszkańcami	Gmina Łęczna	Jednostki organizacyjne Gminy
Wskaźnik pomiaru realizacji kierunku działań: • Liczba wdrożonych e-usług w administracji publicznej (szt.) • Liczba pracowników przeszkolonych w zakresie poprawy jakości usług publicznych (os.)			

Indykatywny wykaz wstępnie zidentyfikowanych projektów i przedsięwzięć inwestycyjnych wpisujący się w zakres celu strategicznego 3:

Projekty / przedsięwzięcia	Opis projektu / przedsięwzięcia	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacowana wartość (zł)
Przebudowa ul. Lubelskiej wraz z budową infrastruktury turystycznej przy ujściu rz. Świnki do rz. Wieprz oraz budowa tras turystycznych na terenie torfowym	W ramach przedsięwzięcia planowana jest przebudowa ulicy Lubelskiej w Łęcznej na ciąg pieszo – jezdny oraz budowa infrastruktury turystyki i rekreacji na obszarze nadrzecznym zlokalizowanym przy ujściu rzeki Świnki do rzeki Wieprz i przy budynku spichlerza w Podzamczu. Ulica Lubelska będzie stanowić ciąg pieszo – jezdny, który po przebudowie zapewni obsługę komunikacyjną przystani kajakowej oraz dojście do parku Podzamcze. Ponadto wykonane zostaną: chodniki, dojście do kładki wybudowanej w ramach projektu na rzece Świnie, zatoka postojowa, parking, punkty oświetlenia ulicznego, zejście po skarpie z Rynku III w formie schodów terenowych żelbetowych. Uporządkowana zostanie zieleni wraz z terenem nadrzecznym. Powstaną następujące elementy infrastruktury turystyki i rekreacji: przystań kajakowa – pomost drewniany o konstrukcji opartej na palach drewnianych; pomost pływający wykonany z prefabrykowanych polietylenowych modułów; promenada drewniana wzdłuż rzeki Wieprz o konstrukcji opartej na palach drewnianych, wykończenie promenady z desek drewnianych opartych na belkach w części do chodzenia i w części do siedzenia. Obiekty małej architektury: miejsce na ognisko, stół piknikowy, stół piknikowy z zadaszeniem, kosze na śmieci, wiata wypoczynkowa, wiata na kajaki, toalety. Zakres rzeczowy przedsięwzięcia obejmuje także budowę 2 kładek pieszo – rowerowych, z których jedna będzie przebiegać nad rzeką Świnką, a druga nad rzeką Wieprz. Kładki będą przeznaczone do ruchu pieszo – rowerowego i w dogodny sposób połączą obszar miasta (w tym zwłaszcza Starego Miasta w Łęcznej) z rejonem ul. Lubelskiej i ujściem rzeki Świnki do rzeki Wieprz i ze zrewitalizowanym zespołem dworsko – parkowym Podzamcze. Projekt będzie polegał również na wykonaniu tras turystycznych wraz z miejscami odpoczynku na terenie torfowym usytuowanym w południowo – wschodniej części Gminy Łęczna. Inwestycja obejmuje budowę następujących elementów:	Gmina Łęczna – Urząd Miejski w Łęcznej	10 904 953,87

	– pomost drewniany – szerokość 1,30 m i długość 1238 m z balustradą; konstrukcja pomostu oparta na palach drewnianych, – kładka – w miejscach przejścia pomostu ponad kanałami melioracyjnymi zostaną wybudowane 3 kładki o długości 6 m każda z balustradą obustronną, a konstrukcja każdej kładki oparta na palach drewnianych, – miejsce odpoczynku w formie platformy drewnianej – wzdłuż wyżej opisanego pomostu drewnianego zlokalizowane będą 4 miejsca odpoczynku w formie platformy drewnianej, a na platformie będą zamocowane ławki (4 szt.) z desek drewnianych, – wiatą wypoczynkowa drewniana zadaszona – wyposażenie zadaszonej wiaty stanowią siedziska z desek drewnianych na belkach oraz stół z desek na belkach; wiatą będzie osadzona na platformie drewnianej z desek opartych na i palach drewnianych. Obszar „Łęczyńskich Błot” w Łęcznej, na których wybudowany zostanie pomost drewniany i kładka wraz z miejscem odpoczynku w formie platformy drewnianej i wiatą wypoczynkową drewnianą, jest usytuowany częściowo na terenie Nadwieprzańskiego Parku Krajobrazowego i częściowo w jego Otulinie, a także na objętym ochroną Obszarze Natura 2000 Dolina Środkowego Wieprza PLH060005. Inwestycja w sposób nieagresywny udostępni tereny bogate przyrodniczo oraz przyczyni się do podniesienia świadomości dotyczącej istnienia i roli terenów przyrodniczych. Poprzez zastosowane technologie nie wpływa znacząco na bioróżnorodność i gospodarkę wodną oraz stanowi harmonijny element krajobrazu. Ponadto przedsięwzięcie obejmuje budowę ciągu pieszo – rowerowego na zabudowanej części osiedla Bobrowniki w Łęcznej, w rejonie ulicy Wierzbowej i Akacjowej i jest częścią projektu budowy szlaków turystycznych na terenie torfowym stanowiąc zarazem dojazd do tegoż terenu torfowego. Chodnik wzdłuż ul. Wierzbowej zostanie przebudowany na ciąg pieszo – rowerowy, powstanie ścieżka rowerowa. Ciąg pieszo – rowerowy przebiegać będzie w kierunku ul. Akacjowej i obszar „Łęczyńskich Błot”. Długość ciągu 477,9 m, konstrukcja: kostka betonowa, podsypka grysowa, grunt stabilizowany cementem.		

Budowa sieci błękitno - zielonej infrastruktury na terenie Miasta Łęczna	W ramach realizacji przedsięwzięcia budowy sieci błękitno – zielonej infrastruktury na terenie Gminy Łęczna zostaną zrealizowane następujące zadania: 1. Rewitalizacja terenów nadrzecznych i skarp w pobliżu budynku spichlerza w Podzamczu, Starego Miasta i Parku Podzamcze Przedmiotem inwestycji jest wykonanie robót rewitalizacyjnych dotyczących terenów nadrzecznych i skarp w otoczeniu budynku spichlerza w Podzamczu, Starego Miasta i Parku Podzamcze w zakresie: gospodarki drzewostanem, istniejącej zieleni i dokonania nowych nasadzeń zieleni, uporządkowania całego terenu, w tym terenów zlokalizowanych przy rzece, budowy punktów oświetleniowych, budowy ścieżek parkowych o nawierzchni mineralnej, przebudowy zdegradowanych schodów prowadzących po istniejącym śladzie po skarpie w dół do terenu zielonego nad rzeką przy budynku dawnego spichlerza, budowy promenady drewnianej i pomostu wzdłuż rzeki Wieprz, budowa obiektów małej architektury – stół piknikowy, stół z zadaszeniem, wiata wypoczynkowa, ławki parkowe, kosze na śmieci. Obszar przedmiotowych terenów nadrzecznych i skarp objęty powyższymi działaniami projektu zlokalizowany jest w bezpośrednim otoczeniu Starego Miasta w Łęcznej, zabytkowego Parku Podzamcze oraz budynku dawnego spichlerza. Obszar ten jest wpisany do ewidencji zabytków z całym układem urbanistycznym pod nr A/637 z dnia 10.08.2007 r. Obszar jest położony w północnej części Miasta Łęczna, na zboczu doliny Wieprza, częściowo na terenie Nadwieprzańskiego Parku Krajobrazowego, częściowo w jego otulinie. Cały obszar charakteryzuje się wyjątkowo cenną atrakcyjnością przyrodniczą, krajobrazową, zabytkową i historyczną. Powierzchnia objęta pracami rewitalizacyjnymi wynosi 3,2 ha. 2. Rewitalizacja obszaru doliny rzeki Świnki Rzeka Świnka wraz z otaczającą ją doliną położona jest w północnej części Miasta Łęczna, nieopodal Osiedla Samsonowicza na terenie Otuliny Nadwieprzańskiego Parku Krajobrazowego. Cały obszar charakteryzuje się wyjątkowo cenną atrakcyjnością przyrodniczą i krajobrazową. Powierzchnia objęta pracami rewitalizacyjnymi wynosi 9,5 ha. Przedmiotem zadania inwestycyjnego jest wykonanie robót polegających na uporządkowaniu terenów zielonych stanowiących dolinę rzeki Świnki w zakresie: istniejącej zieleni i dokonania nowych nasadzeń – usunięcie zbędnych chwastów, zakrzaczeń i gałęzi; nasadzeń roślinności oraz uporządkowania terenu zarośniętego wysoką roślinnością; dokonania nowych nasadzeń roślinności, ochrony stref roślinności półnaturalnej/ekstensywnej, budowy punktów oświetleniowych, naprawy istniejącej ścieżki pieszo – rowerowej o długości 1490 m i szerokości 2,5 m o nawierzchni z kostki brukowej poprzez wzmocnienie jej podbudowy; przebudowy zdegradowanych schodów prowadzących po istniejącym śladzie po skarpie w kierunku ulicy Szkolnej w Łęcznej;	Gmina Łęczna – Urząd Miejski w Łęcznej	7 135 827,00

	budowy elementów małej architektury – wiaty wypoczynkowe, kosze na śmieci, ławki parkowe. Uzupełnieniem inwestycji będzie kampania informacyjna i edukacyjna w zakresie ochrony klimatu i bioróżnorodności oraz organizacja pikniku ekologicznego dla wszystkich mieszkańców Gminy ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży uczęszczających do łączyńskich placówek oświatowych. 3. Utworzenie zielonych łączników pieszo – rowerowych jako elementów błękitno – zielonej sieci dla Miasta Łęczna Zielony łącznik od ul. Nadwieprzańskiej w kierunku lasu będzie charakteryzował się następującymi parametrami: – łącznik w postaci ciągu pieszo – rowerowego o szerokości 0,015km i długości 0,2m. – wykonany z nawierzchni ziemno – żwirowej, przepuszczalnej dla wody opadowej, komponującej się z półnaturalnym krajobrazem, – łącznik zapewnia udostępnienie terenu z minimalną ingerencją w środowisko, – łącznik stanowić będzie ważne połączenie pomiędzy istniejącą drogą rowerową przy Szpitalu a siecią dróg w lesie na południe od miasta, – łącznikowi towarzyszyć będą obiekty małej architektury rekreacyjnej tj.: 10 ławek, 5 koszy na śmieci, 5 tablic edukacyjnych oraz nasadzenia roślin. 4. W ramach przedsięwzięcia na wyznaczonych obszarach miejskich dokonane zostaną nowe nasadzenia roślinności (100 szt. drzew wysokich) jako zielonych korytarzy ekologicznych. Planowane jest wykonanie ogrodów deszczowych w pojemnikach oraz rowów infiltracyjnych.		

3. WYMIAR PRZESTRZENNY POLITYKI ROZWOJU GMINY ŁĘCZNA

3.1. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie

Zaproponowany w niniejszym dokumencie model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Łęczna oparty jest przede wszystkim o uwarunkowania przestrzenne ośrodka, a także ustalenia i wnioski, wyciągnięte z diagnozy jego rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym oraz środowiskowym. Model uwzględnia ponadto aktualne potrzeby i aspiracje społeczności lokalnej oraz wpisuje się w politykę przestrzenną Gminy. Propozycje w nim zawarte stanowią bazę do dalszych prac nad aktualizacją obowiązującego Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego lub opracowania Planu Ogólnego (zgodnie z zapowiedzianą reformą zagospodarowania przestrzennego).

Przystępując do opracowania modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Łęczna wzięto pod uwagę następujące uwarunkowania (czynniki) rozwoju:

- 1) Rola i znaczenie Gminy w aktualnie obowiązującej Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego, w tym przynależność do LOM oraz Żywicielskiego OSI;
- 2) Kierunki zagospodarowania przestrzennego, wynikające z obowiązujących dokumentów planistycznych, w szczególności aktualnie obowiązującego Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego;
- 3) Środowisko przyrodnicze i kulturowe Gminy oraz formy jego ochrony;
- 4) Istniejący układ osadniczy;
- 5) Stan wyposażenia Gminy w podstawową infrastrukturę (komunikacja, gospodarka wodno-ściekowa itp.);
- 6) Potrzeby mieszkańców oraz przedsiębiorców w zakresie realizowanej polityki przestrzennego zagospodarowania Gminy.

Rolę modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Łęczna można potraktować jako projekcję oczekiwanych i zaplanowanych procesów rozwojowych oraz ich wpływu na kształtowanie struktur przestrzennych. Struktury te z jednej strony wynikają z istniejących uwarunkowań w zakresie środowiska przyrodniczego i kulturowego, z drugiej zaś są rezultatem prowadzonej przez Gminę polityki zagospodarowania przestrzennego w zakresie osadnictwa, rolnictwa, wyznaczania terenów pod działalność gospodarczą, powiązań komunikacyjnych czy też lokalizacji i budowy głównych elementów infrastruktury technicznej. Poniżej dokonano krótkiej charakterystyki kluczowych struktur przestrzennych, do jakich należy dążyć realizując cele i działania przedmiotowej Strategii.

Uwarunkowania przyrodnicze w modelu funkcjonalno-przestrzennym

W modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Łęczna istotną rolę odgrywają aspekty środowiskowe. Jednostka posiada wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe, które zostały objęte ochroną. Na terenie Gminy znajduje się 1072,16 ha obszarów prawnie chronionych: Nadwieprzański Park Krajobrazowy wraz z jego otuliną oraz otulina Parku Krajobrazowego Pojezierze Łęczyńskie. Obszary chronione stanowią 14,27% powierzchni Gminy. Część

Nadwieprzańskiego Parku Krajobrazowego zajmuje obszar Natura 2000 Dolina Środkowego Wieprza (PLH 060005).

W granicach Gminy Łęczna znajduje się także 13 pomników przyrody. Na terenie Miasta są to drzewa (5 szt.), cenne z uwagi na wiek i rozmiary (strączyn żółty, 2 sosny wejmutki, kasztanowiec biały, jesion wyniosły). Na obszarach wiejskich są to płaty roślinności kserotermicznej występujące na zboczu doliny rzeki Wieprz skumulowane w pobliżu miejscowości Ciechanki (8 szt.).

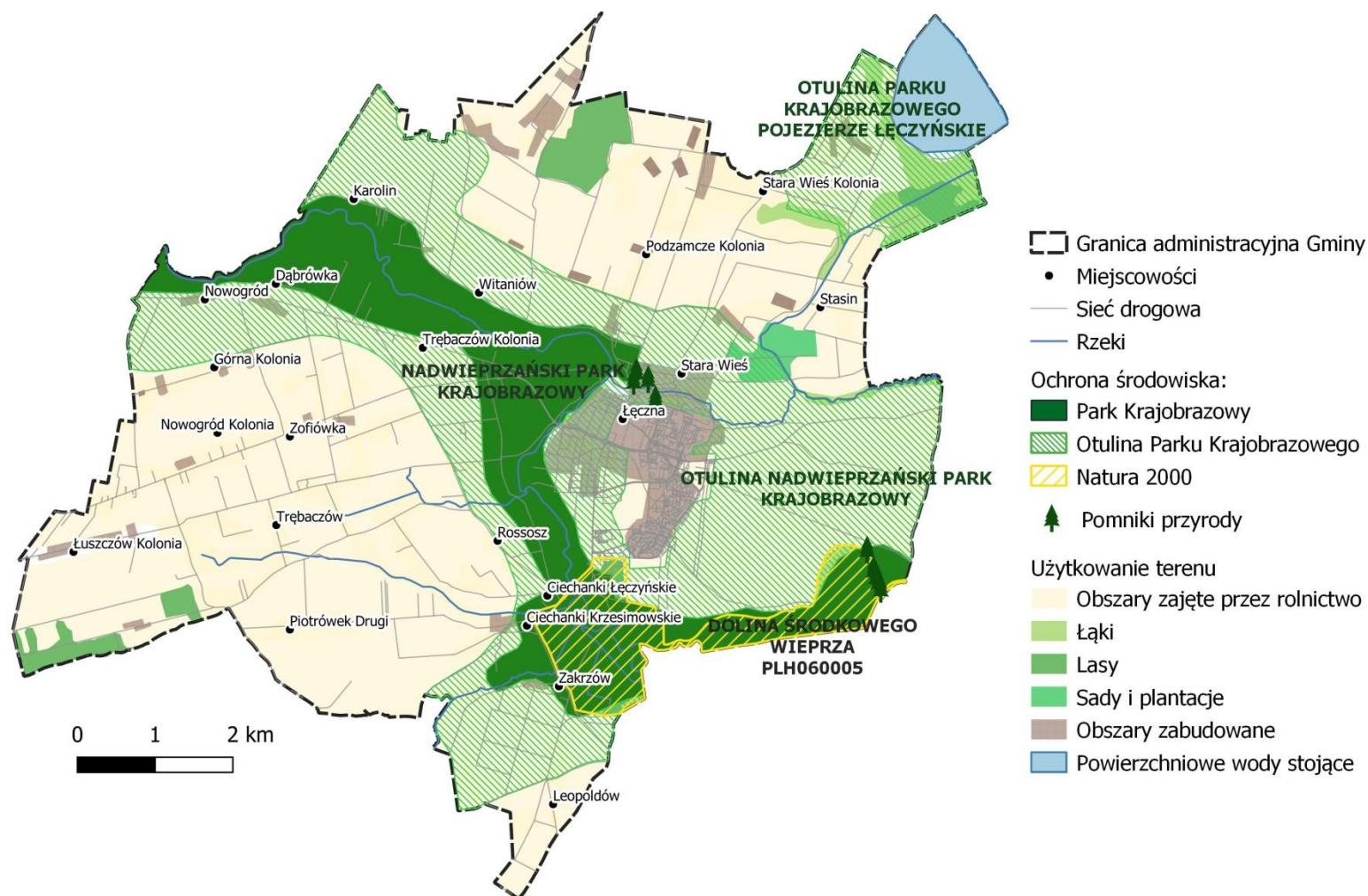
Lesistość w Gminie Łęczna jest niewielka. Jej wskaźnik w 2022 r. wyniósł 4,%, przy średniej dla powiatu równej 13,7% i województwa - 23,5%. Największe kompleksy leśne zlokalizowane są w północnej części Gminy. Wzdłuż rzek występują z kolei rozległe obszary naturalnych łąk i pastwisk trwałych.

Dominującym rodzajem pokrycia terenu w Gminie Łęczna są pola uprawne. Ogólna powierzchnia użytków rolnych w Gminie Łęczna według Powszechnego Spisu Rolnego z 2020 roku wynosi 5291,3 ha, z czego łąki zajmują 540 ha, pastwiska 46,8 ha, uprawy trwałe 151,7 ha, natomiast lasy i grunty leśne 132,89 ha. Zajmują przede wszystkim północną oraz południowo – zachodnią część Gminy.

Tak duża różnorodność środowiskowa, w tym w szczególności bogactwo obszarów chronionych, wymuszają na Gminie konieczność ich poszanowania i uwzględnienia w procesie planowania przyszłego rozwoju jednostki. Niezbędne jest na przykład zachowanie obowiązujących zasad ochrony terenów cennych pod względem przyrodniczym oraz wprowadzenie stosownych ograniczeń użytkowania gruntów w ich najbliższym sąsiedztwie. Potrzebna może okazać się także edukacja ekologiczna lokalnej społeczności czy realizacja projektów prośrodowiskowych, sprzyjających poprawie jakości otoczenia.

Przedmiotowa Strategia (w tym model struktury funkcjonalno-przestrzennej) jako jeden z celów strategicznych stawia przyjazne do życia środowisko naturalne. W ramach tego założenia realizowane będą działania ukierunkowane m.in. na poprawę stanu ochrony środowiska, kształtowanie postaw ekologicznych czy podnoszenie świadomości mieszkańców. W rejonie objętym ochroną prawną dopuszczona zostanie wyłącznie taka działalność, która nie będzie uciążliwa i nie przyczyni się do degradacji środowiska, np. turystyka (w tym agroturystyka), funkcje rekreacyjno-wypoczynkowe czy zabudowa mieszkaniowa o niskiej intensywności.

Ryc.2

Uwarunkowania przyrodnicze w modelu funkcjonalno-przestrzennym

Źródło: opracowanie własne

Powiązania komunikacyjne i struktura osadnicza w modelu funkcjonalno-przestrzennym

Sieć powiązań komunikacyjnych w Gminie Łęczna opiera się o jeden szlak rangi krajowej: DK82 relacji Lublin-Włodawa oraz 3 drogi wojewódzkie: Nr 813 Międzyrzec Podlaski – Łęczna, Nr 820 Sosnowica – Łęczna, Nr 829 Łęczna – Biskupice. Stanowią one podstawowy szkielet połączeń zewnętrznych jednostki, umożliwiające sprawną komunikację zarówno wewnątrz jednostki, jak również z sąsiednimi ośrodkami. Jego uzupełnieniem jest sieć dróg powiatowych i gminnych, obsługujących ruch wewnętrzny.

Inwestycją drogową, która podniesie jakość życia mieszkańców jest planowana budowa północnej obwodnicy Miasta Łęczna, odciążająca układ komunikacyjny od ruchu tranzytowego drogą krajową nr 82, z rezerwą pod budowę drugiego obiektu mostowego na rzece Wieprz oraz połączenie przeprawą mostową nad doliną rzeki Świnki w rejonie Starej Wsi². Aktualnie uzgadniana jest również koncepcja budowy obwodnicy południowej Miasta Łęczna.

W ujęciu ogólnym układ komunikacyjny Gminy ma charakter promienisty. Widać to w strukturze dróg, które przecinają jej powierzchnię we wszystkich kierunkach, zbiegając się w punkcie centralnym, jakim jest Miasto Łęczna. Tak ukształtowana sieć powiązań skutkuje bardzo dobrym skomunikowaniem w zasadzie całego obszaru Gminy, jedynie z nielicznymi wyjątkami (głównie w części północno-wschodniej).

Z układem komunikacyjnym nieodzownie związana jest struktura osadnicza. Nie od dziś wiadomo bowiem, że miejscowości zlokalizowane na głównych szlakach wiele zyskują na swoim położeniu. Tezę tą potwierdza również układ miejscowości w Gminie Łęczna, gdzie zdecydowanie najprężniej rozwijają się ośrodki, przez które przebiegają drogi krajowe i wojewódzkie, np. Zofiówka, Ciechanki Łęczyńskie czy Ciechanki Krzesimowskie.

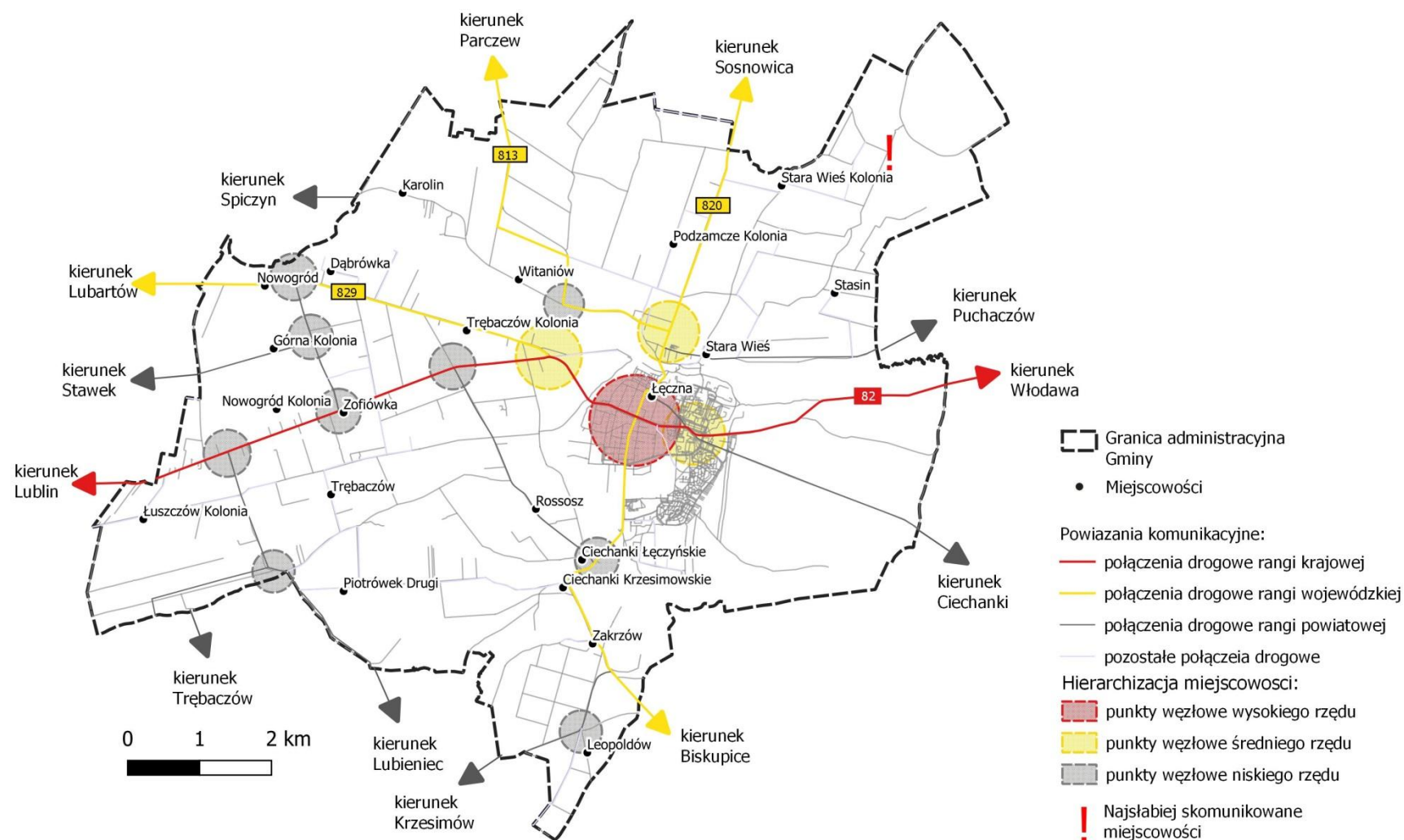
Szczególną rolę odgrywają miejscowości o charakterze węzłowym – położone na skrzyżowaniach szlaków komunikacyjnych. Podobnie jak powyżej, ich ranga i predyspozycje rozwojowe zależne są od kategorii krzyżujących się dróg. W Gminie Łęczna zastosować można trójstopniową hierarchizację miejscowości o położeniu węzłowym, dzieląc je na:

- punkty węzłowe wysokiego rzędu – najprężniej rozwijające się, gdzie krzyżują się drogi krajowe i wojewódzkie (Miasto Łęczna),
- punkty węzłowe średniego rzędu – o wysokich predyspozycjach rozwojowych, stanowiące skrzyżowania dróg wojewódzkich z drogami powiatowymi,
- punkty węzłowe niskiego rzędu – stanowiące ośrodki o znaczeniu lokalnym, uzupełniające względem powyższych, leżące u zbiegu dróg powiatowych.

Jak wspomniano już wcześniej, zdecydowana większość miejscowości w Gminie jest dobrze skomunikowana. Prawie 80% wsi leży w ciągach dróg powiatowych, wojewódzkich bądź krajowych. Dojazd do pozostałych możliwy jest natomiast wyłącznie za pośrednictwem połączeń gminnych, co wiąże się z koniecznością inwestowania w utrzymanie dobrego stanu infrastruktury drogowej.

² Raport o stanie Gminy Łęczna za rok 2020

Ryc.3 Powiązania komunikacyjne i struktura osadnicza w modelu funkcjonalno-przestrzennym

Źródło: opracowanie własne

Uwarunkowania techniczne w modelu funkcjonalno-przestrzennym

Poziom zagospodarowania infrastrukturalnego na obszarach miejskich i wiejskich jest jednym z podstawowych aspektów, mających wpływ na ich rozwój społeczno-gospodarczy. Rozbudowa infrastruktury technicznej, w tym przede wszystkim wodno - kanalizacyjnej, zapewnia odpowiednie warunki bytowe dla społeczności lokalnej. Dodatkowo dostęp do kanalizacji i zaopatrzenie w wodę terenów inwestycyjnych ma ogromne znaczenie dla wzrostu aktywności gospodarczej.

Gmina Łęczna jest w 100% zwodociągowana. Sieć wodociągowa ma długość prawie 150 km. Prowadzone regularnie inwestycje doprowadziły do wybudowania przez Gminę następującej infrastruktury:

- 1 ujęcie wody
- 2 471 szt. przyłączy wodociągowych do budynków mieszkalnych.

Ilość wody dostarczonej gospodarstwom domowym w 2022 roku wyniosła 622,5 dm³, a jej zużycie na jednego mieszkańca to 27,7 m³.

Sieć kanalizacyjna Gminy Łęczna, w porównaniu do długości sieci wodociągowej, jest słabiej rozwinięta. W 2022 roku stanowiła łącznie ok. 62,8 km. Ilość odprowadzanych ścieków w 2022 roku wyniosła 567,1 dm³. Gospodarstwa domowe, które nie są podłączone do sieci gromadzą nieczystości w bezodpływowych zbiornikach przydomowych, skąd sukcesywnie wywożone są wozami asenizacyjnymi do punktów zlewnych i oczyszczalni ścieków.

Gmina Łęczna jest obszarem o wysokim potencjale w zakresie produkcji energii ze źródeł odnawialnych, przede wszystkim promieniowania słonecznego i biomasy. W rejonie występuje najniższe w kraju średnioroczne zachmurzenie nieba. Gmina dysponuje ponadto znacznym arealem gruntów rolnych i użytków zielonych, które mogą być wykorzystane do produkcji biomasy, w tym głównie słomy, która może być wykorzystywana zarówno jako paliwo stałe jak i wsad do produkcji biogazu.

Gmina Łęczna posiada dość dobrze rozwiniętą sieć gazową. W 2021 r. długość czynnej sieci gazowej wynosiła 129,6 km. Z 2 153 czynnych przyłączy do budynków (mieszkalnych i niemieszkalnych) korzystało 7 320 gospodarstw.

Przez obszar Gminy Łęczna przebiega sieć dystrybucyjna szerokopasmowego Internetu Polski Wschodniej, ale nie jest tu zlokalizowany żaden węzeł dystrybucyjny. Nadal występują tu obszary oznaczone jako tzw. „białe plamy”. Są to tereny, na których nie występuje infrastruktura telekomunikacyjna umożliwiająca świadczenie usług dostępu do internetu o przepustowości co najmniej 30 Mb/s. Na 4747 adresów referencyjnych w Gminie Łęczna 3437 to czarne plamy, więc miejsca, w których jest dostępny internet szerokopasmowy o prędkości powyżej 30 Mb/s.

Sytuacja przestrzenno-kulturowa w modelu funkcjonalno-przestrzennym

Gmina Łączna to gmina miejsko-wiejska. Obszar wiejski składa się z 16 sołectw: Ciechanki Krzesimowskie, Ciechanki Łęczyńskie, Karolin, Leopoldów, Łuszczów-Kolonia, Nowogród, Piotrówek Drugi, Podzamcze, Rossosz, Stara Wieś, Stara Wieś – Kolonia, Stara Wieś – Stasin, Trębaczów, Witaniów, Zakrzów, Zofiówka. Obszar miejski natomiast stanowi 6 osiedli: Stare Miasto, Słoneczne, Kolonia Trębaczów, Samsonowicza, Niepodległości, Bobrowniki.

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wyznaczono funkcję i rangę poszczególnych miejscowości. Miasto Łączna określono jako:

- ośrodek ponadpodstawowy obsługi rolnictwa, ludności i administracji;
- ośrodek podstawowy mieszkalnictwa, usług i rekreacji;
- ośrodek rozrządu ruchu turystycznego na terenie Gminy oraz obszarze Nadwieprzańskiego Parku Krajobrazowego i Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego o kształtującej się funkcji miasteczka wakacyjnego;

Dla pozostałych miejscowości w Gminie wyznaczono następujące funkcje dominujące:

- ośrodki koncentracji osadnictwa pozarolniczego (Stara Wieś, Podzamcze, Witaniów),
- ośrodki obsługi rolnictwa i ludności (Ciechanki Krzesimowskie, Karolin, Kolonia Łuszczów, Nowogród, Piotrówek Drugi, Stara Wieś, Trębaczów, Zofiówka),
- ośrodki aktywizacji gospodarczej (Stara Wieś-Kolonia, Stara Wieś-Stasin),
- wsie letniskowe (Ciechanki Krzesimowskie, Karolin, Kolonia Łuszczów, Stara Wieś, Witaniów, Rossosz, Zakrzów).

W Gminie Łączna zlokalizowanych jest 7 zabytków wpisanych do rejestru Lubelskiego Konserwatora Zabytków w Lublinie. Świadczą one o bogatej historii obszaru oraz o jego wielokulturowości:

- Zespół urbanistyczny Miasta Łączna z trzema rynkami, siecią ulic, skalą zabudowy miejskiej, pozostałościami zamku, ogólną sylwetą miasta z dominantą kościoła i bożnicy.
- Obszar dawnego zespołu dworskiego Podzamcze.
- Dolina rzeki Wieprz na odcinku „Przełomu” od Ciechanek do Witaniowa, wraz ze skarpami i zboczami okalającymi oraz fragmentem płaskowyżu wsi Trębaczów.
- Dawna bożnica z wystrojem architektonicznym (w tym bima i szafa na rodąły), otaczający budynek niezabudowany teren.
- Część północna cmentarza parafialnego rzymskokatolickiego wraz z jej ogrodzeniem oraz 41 nagrobkami.
- Budynek dawnego ratusza
- Kościół paraf. pw. św. Marii Magdaleny z wyposażeniem w zabytki ruchome, dzwonnica, ogrodzenie, drzewostan, dawna plebania z klombem, pompą żeliwną, pozostałością ogrodzenia od strony placu kościelnego i drzewostanem przed budynkiem, dawna mansjonaria.

Charakterystyczny układ urbanistyczny Starego Miasta z trzema rynkami, kształtował się od XV do początku XIX wieku:

- Rynek I (Plac Kościuszki) – przy placu stoi budynek Urzędu Miasta, a także klasycystyczny budynek Ratusza z czterokolumnowym portykiem, obecnie siedziba Urzędu Stanu Cywilnego.
- Rynek II – najstarszy łączyński rynek z zespołem synagogałnym. Przy rynku znajduje się Duża Synagoga z poł. XVII wieku. Na wzniesieniu, na wschód od synagogi widoczna jest sylwetka Kościoła św. Marii Magdaleny.
- Rynek III – trzeci rynek z XVIII wieku, usytuowany jest na zachód od najstarszego targowiska. Kilkaset metrów na północ, na wzniesieniu rozpościera się okazały Zespół dworsko-parkowy na Podzamczu z łączyńskim zamkiem zbudowanym na skarpie doliny Wieprza i Świnki w XV wieku.

W czasach renesansu na obecnym Starym Mieście stawiano liczne karczmy, pensjonaty i domy zajezdne – kilka z tych ostatnich z XIX w. zachowało się do dnia dzisiejszego.

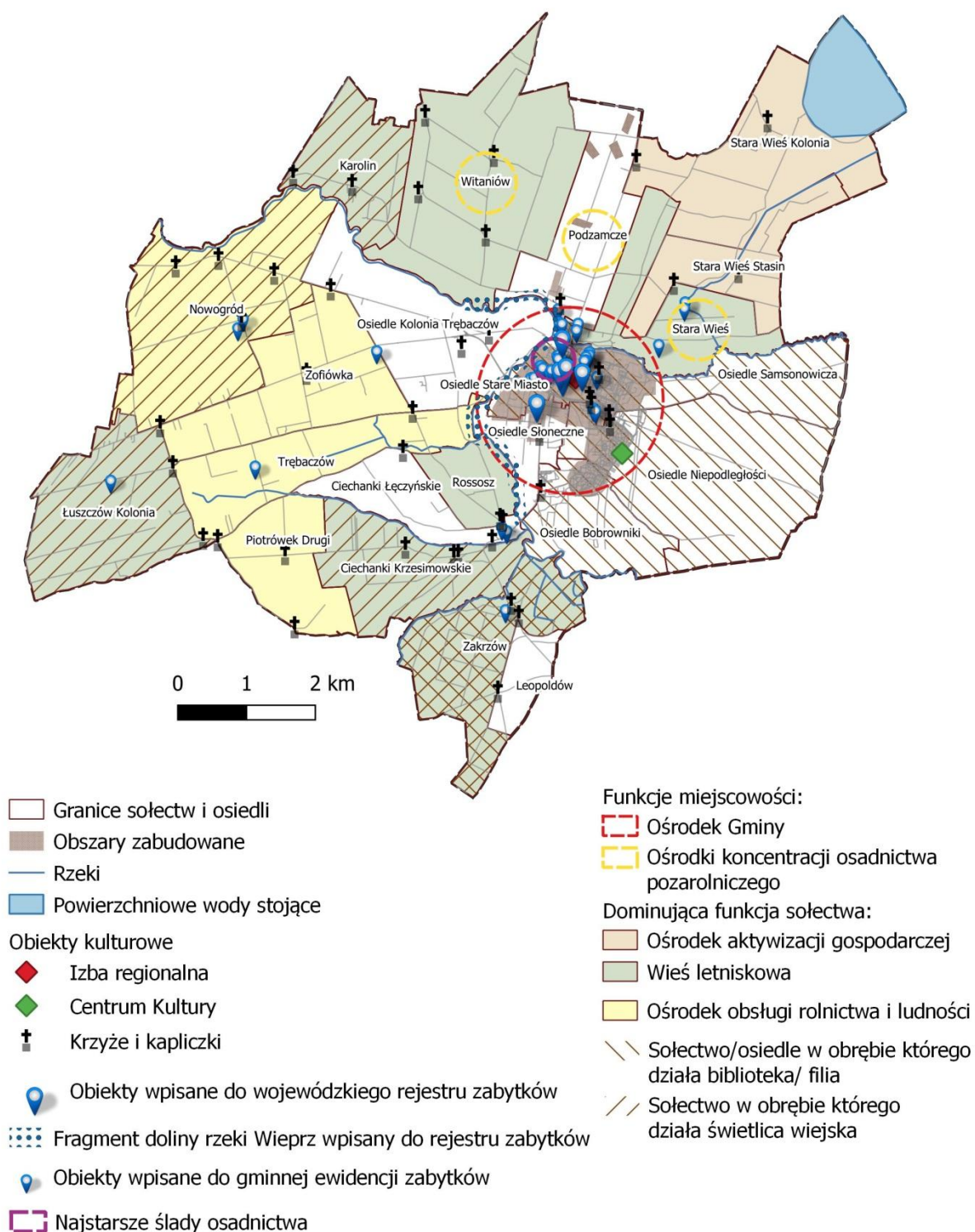
Na obszarze Gminy Łęczna zachowały się cenne zabytki, o wysokich wartościach historycznych, architektonicznych, techniki czy estetycznych o istotnym znaczeniu dla krajobrazu, tradycji i pamięci narodowej. Zabytki te znalazły się w gminnej ewidencji zabytków. Ponadto, wskazać można miejsca, gdzie rozpoczął się rozwój tutejszego osadnictwa – najstarsze jego ślady odnaleziono w dolinach rzek Wieprz i Świnka na terenie obecnej Łęcznej.

Zadania Gminy z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa narodowego realizowane są przez podległe instytucje kultury tj. Centrum Kultury w Łęcznej i Miejsko-Gminną Bibliotekę Publiczną im. Zbigniewa Herberta. Poza Biblioteką Główną z siedzibą przy ul. Bożniczej funkcjonują 3 filie. W strukturach Centrum Kultury funkcjonuje Osiedlowy Dom Kultury, będący filią CK. Przy ul. Tysiąclecia funkcjonuje Izba Regionalna prowadzona przez Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Łeczyńskiej.

Na terenie Gminy Łęczna działa 5 świetlic wiejskich w miejscowościach: Zakrzów, Ciechanki Krzesimowskie, Karolin, Nowogród i Łuszczów – Kolonia.

W ujęciu ogólnym, za obszar o największym potencjale kulturowym uznać należy Miasto Łęczna, w którym oprócz licznie zachowanych obiektów zabytkowych i śladów historii osadnictwa, znajdują się placówki kulturalne.

Ryc.4 Sytuacja przestrzenno-kulturowa w modelu funkcjonalno-przestrzennym

Źródło: opracowanie własne

Obszarowe kierunki rozwoju w modelu funkcjonalno-przestrzennym

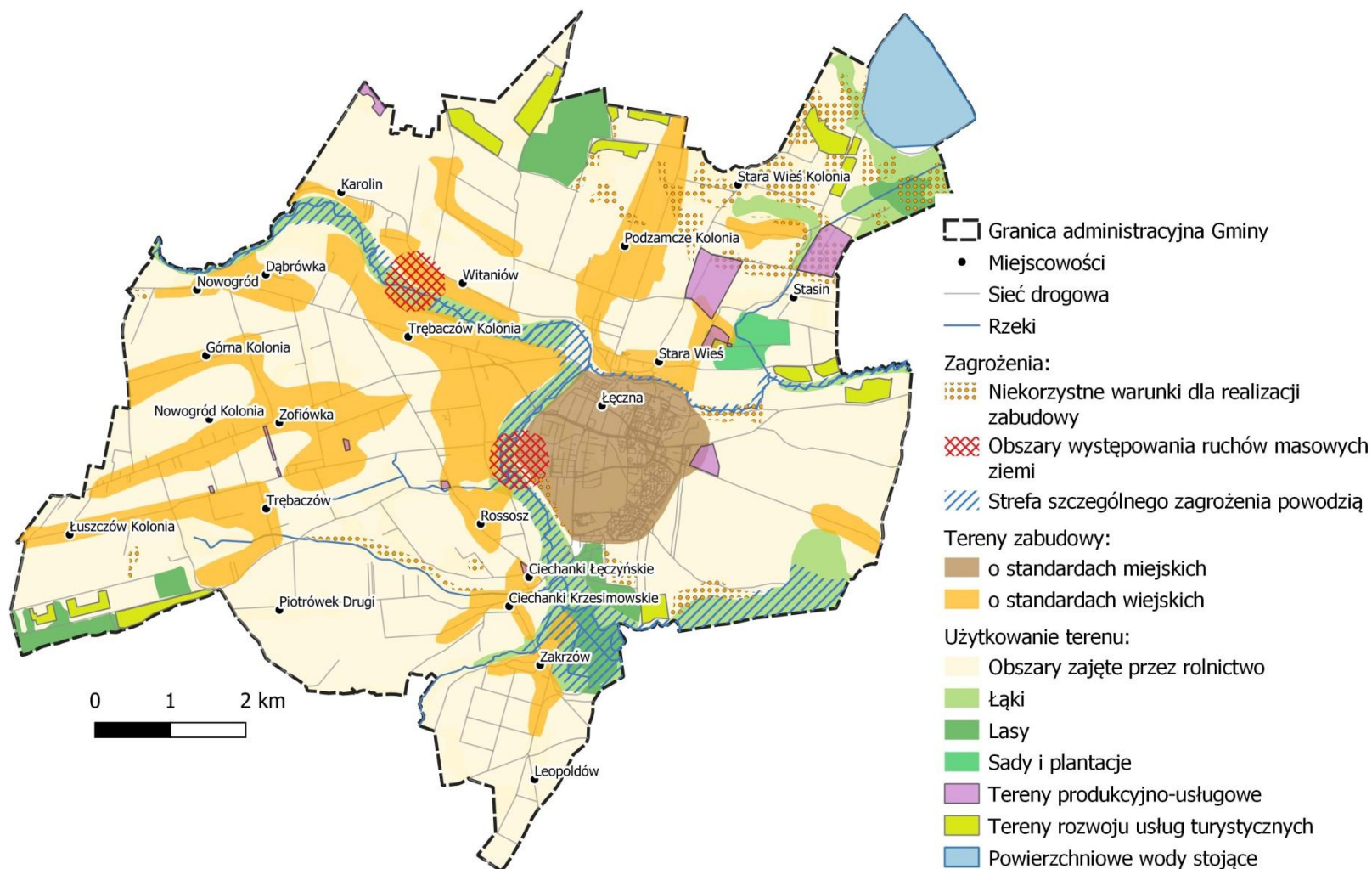
Dokument Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łęczna dzieli przestrzeń Gminy na strefy funkcjonalne, z których każda cechuje się nieco inną strukturą funkcjonalno-przestrzenną i sposobem zagospodarowania terenu. Widoczne są strefy o różnym poziomie zurbanizowania. Zabudowa rozproszona występuje praktycznie na całym terenie Gminy z wyjątkiem centralnej (zwarta zabudowa miejska) i wschodniej (tereny rolne bez zabudowy) części miasta.

W oparciu o ten podział opracowane zostały obszarowe kierunki rozwoju w modelu funkcjonalno-przestrzennym, które przedstawiają się następująco:

- Sfera „miejska” obejmująca centralną część Miasta Łęczna. Jest to obszar predysponowany są do kształtowania zabudowy o strukturze i standardach miejskich; zagospodarowanie tych terenów odbywać się będzie w oparciu o funkcje mieszkaniowe (w tym także wielorodzinne) wraz z towarzyszącymi im nieuciążliwymi usługami publicznymi i komercyjnymi;
- Południowo-wschodnie rejony Gminy, administracyjnie wchodzące w skład Osiedla Samsonowicza i Osiedla Niepodległości, przeznaczone są głównie pod produkcję rolną, z ewentualnie towarzyszącą jej zabudową wiejską o niskiej intensywności.
- Obszar na północny wschód od Miasta Łęczna charakteryzuje się występującymi niekorzystnymi warunkami geologicznymi - występują tu grunty organiczne i płytkie zaleganie wód gruntowych (jest to granica Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego).
- W Starej Wsi i Stasinie Starej Wsi wyznaczono tereny produkcyjno-usługowe, której towarzyszyć może zabudowa o niskiej intensywności, rozproszona, o strukturze i standardach wiejskich;
- Niewielka część Gminy (okolice jeziora Dratów) znajduje się w obszarze najwyższej atrakcyjności turystycznej, jednak tereny rozwoju usług turystycznych wyznaczono także w północnej części Witaniowa i południowej części Łuszczowa Kolonii.
- Obszar na północ i zachód od Miasta Łęczna, bezpośrednio z nim sąsiadujący określa się jako tereny zabudowy standardach wiejskich;
- W głęboko wciętych dolinach Wieprza i Świnki, na ich zboczach i w strefach brzegowych występują zjawiska powierzchniowych ruchów masowych ziemi związanych z erozją rzek i abrazją (np. odpadanie powstające w wyniku podcinania zboczy i teras rzecznych przez płynące ciek, obejmuje wąską strefę rozluźnionych skał, które w wyniku siły grawitacyjnej przemieszczają się). Najistotniejszym działaniem jest wykluczenie terenów osuwiskowych spod jakichkolwiek inwestycji oraz prowadzenie działań zabezpieczających stoki.
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią występują w dolinie Wieprza, Świnki oraz w ujściowych odcinkach ich dopływów. Obejmują one tereny den dolin głęboko wciętych głównych rzek oraz ich dopływów, na obszarze których brak jest zabudowań mieszkalnych, usługowych, jak i gospodarczych. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodziowego zabrania się wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe.

Zaprezentowane powyżej obszarowe kierunki rozwoju doprecyzowano w formie graficznej, zwracając uwagę na najważniejsze z nich jak również prezentując występujące w Gminie Łęczna bariery rozwojowe.

Ryc.5 Obszarowe kierunki rozwoju w modelu funkcjonalno-przestrzennym

Źródło: opracowanie własne

Obraz modelowej struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Łęczna

Dokument Strategii wymaga zintegrowanego podejścia do planowania przyszłego rozwoju jednostki, łączącego wymiar społeczno-gospodarczy, środowiskowy i przestrzenny. Dzięki temu możliwe jest uzyskanie większej przejrzystości procesów decyzyjnych, zaś analiza w wymiarze przestrzennym pozwala uwzględnić wszelkie uwarunkowania. Na podstawie przedstawionej powyżej charakterystyki kluczowych aspektów przestrzennych, do jakich należy dążyć realizując cele i działania przedmiotowej Strategii, opracowany został ogólny obraz modelowej struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Łęczna.

Co do zasady, model struktury funkcjonalno-przestrzennej ma za zadanie zilustrować rozwój Gminy w perspektywie realizacji celów zapisanych w Strategii oraz w kontekście potencjalnych przeobrażeń przestrzeni. W związku z tym, do finalnej wizualizacji zaczerpnięte zostały wyłącznie najważniejsze elementy spośród omówionych powyżej, odpowiadające wizji i misji jednostki, a zatem kluczowe dla jej przyszłego rozwoju. W rezultacie powstał obraz prezentujący strategiczne kierunki rozwoju Gminy Łęczna, jej powiązania i uwarunkowania endo- i egzogenne, potrzeby rozwojowe oraz posiadane potencjały. Na uwadze należy mieć jednak, że model stanowi wyłącznie uproszczoną wizję rozwoju. Podstawą podejmowanych działań w dalszym ciągu jest Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łęczna.

Gmina Łęczna w szczególności Miasto Łęczna stanowi koncentrację funkcji podstawowych i obszar rozwoju ponadlokalnych funkcji specjalistycznych. Funkcja ta, determinuje konieczność dążenia do bycia atrakcyjnym miejscem zamieszkiwania i pracy, uzupełniającym względem ośrodka miejskiego. Priorytetem dla rozwoju przestrzennego jednostki jest więc uzyskanie struktury funkcjonalno-przestrzennej, która w harmonijny i zrównoważony sposób wykorzysta dostępne walory przyrodnicze i kulturowe oraz predyspozycje terenowe dla poprawy życia mieszkańców. Priorytet ten realizowany będzie poprzez wdrażanie przedsięwzięć inwestycyjnych, dzięki którym:

- uzyskane zostaną wysokie standardy i ład w zagospodarowaniu przestrzennym oraz harmonizacja całego układu przestrzennego Gminy,
- zapewniona będzie kompleksowa ochrona przyrody i krajobrazu, a stan środowiska naturalnego ulegnie znacznej poprawie,
- utrwalona zostanie tożsamość lokalna poszczególnych jednostek osadniczych wraz z ochroną ich dziedzictwa kulturowego,
- rozwiną się alternatywne metody wytwarzania i pozyskiwania energii,
- nastąpi rozwój głównych gałęzi gospodarki, która w maksymalnym stopniu wykorzystywać będzie potencjał lokalny i swoje naturalne predyspozycje dla rozwoju rolnictwa, turystyki i rekreacji.

Główne elementy struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Łęczna budują:

- sieć osadnicza - tereny zabudowane (zagospodarowane),
- kompleksy leśne,
- tereny łąki i pastwisk stałych,
- pola uprawne, stanowiące rolniczą przestrzeń produkcyjną,
- zasoby wód powierzchniowych, w tym rzeki i stałe zbiorniki wodne,
- sieć dróg publicznych: krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych,

- system obszarów objętych prawną ochroną środowiska,
- system ochrony wartościowych elementów środowiska kulturowego,
- sieci i urządzenia infrastruktury technicznej,
- obiekty i tereny przemysłowe, produkcyjno-usługowe oraz usługowe,
- nowe tereny usług, w tym turystyki, wypoczynku i rekreacji,
- nowe tereny inwestycyjne (produkcyjne, przemysłowe).

Zasady kształtowania struktur funkcjonalno-przestrzennych na terenie Gminy Łęczna

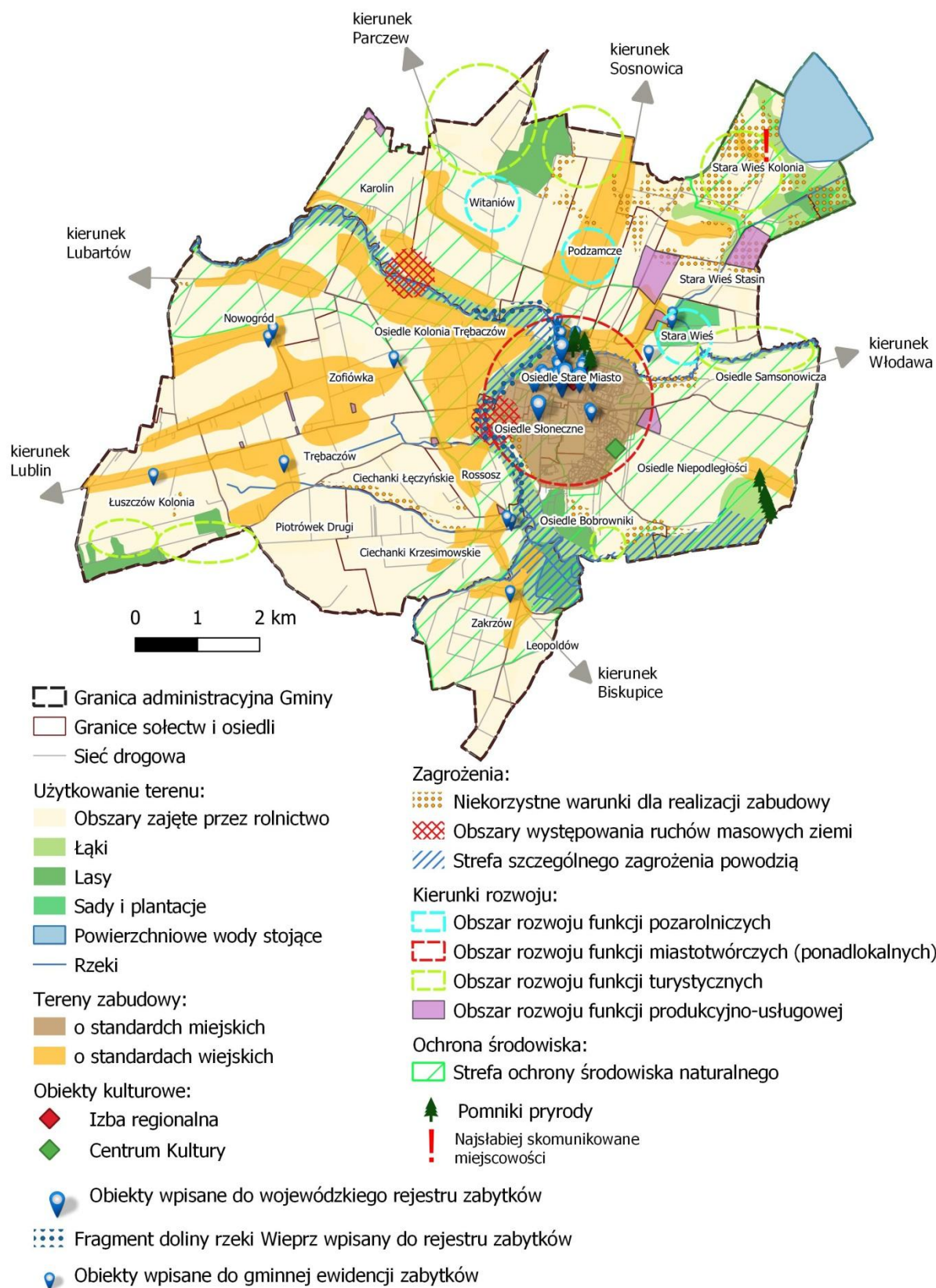
Modelowy rozwój przestrzenny Gminy Łęczna odbywać się będzie przy bezwzględnym przestrzeganiu zasad ochrony środowiska naturalnego oraz zachowaniu właściwych standardów funkcjonalnych, technicznych i estetycznych zabudowy, wskazanych w dokumentach planistycznych. Jego bazą będzie utrzymanie istniejącej tkanki przestrzennej oraz wyznaczenie nowych stref inwestycyjnych (produkcyjnych, usługowych, kulturowych i turystycznych).

Na terenie Gminy Łęczna osadnictwo powinno być lokowane w pierwszej kolejności w oparciu o zasadę dopełniania i intensyfikacji zagospodarowania istniejących układów, a dopiero później poprzez wyznaczanie nowych terenów, w bezpośrednim sąsiedztwie granic istniejących układów osadniczych. Zakłada się kontynuację rozwoju zabudowy mieszkaniowej i usługowej, przede wszystkim w Mieście Łęczna oraz w miejscowościach Stara Wieś, Podzamcze i Witaniów, które stanowią obszary rozwoju osadnictwa o dominacji ekstensywnej zabudowy jednorodzinnej na dużych działkach. Będą one sukcesywnie przekształcane z zabudowy rolniczej na mieszkaniową strefę podmiejską Miasta Łęczna.

Zagospodarowanie i użytkowanie terenu powinno być zgodne z miejscowymi predyspozycjami przyrodniczymi terenu oraz zasadą zachowania ciągłości przestrzennej i powiązań przyrodniczych. Ma to istotne znaczenie przy wykorzystaniu potencjału Gminy do stworzenia atrakcyjnej oferty turystycznej i spędzania czasu wolnego. Funkcja turystyczna ulegnie wzmocnieniu poprzez realizację projektów o charakterze rekreacyjno-wypoczynkowym i kulturotwórczym, przy jednoczesnej dbałości o ochronę środowiska, w tym przeciwdziałaniu antropopresji. Szczególny nacisk położony będzie na zachowanie historycznej tkanki osadniczej oraz elementów charakterystycznych (kulturowych i przyrodniczych), zakorzenionych w świadomości społeczności lokalnej. Obszary o największym potencjale w tym zakresie znajdują się w Mieście Łęczna.

Tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej, które stanowią obecnie znaczną część Gminy i zapewniają bazę pod funkcjonowanie rolnictwa, leśnictwa i produkcji żywności, pełniąc jednocześnie zadania ekologiczne i krajobrazowe, powinny zostać zachowane w aktualnych formach ich użytkowania. Z uwagi na występowanie w obrębie Gminy dość dużych powierzchni obszarów chronionych, wskazane jest również rozwijanie rolnictwa ekstensywnego.

Ryc.6 Obraz modelowej struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Łęczna

Źródło: opracowanie własne

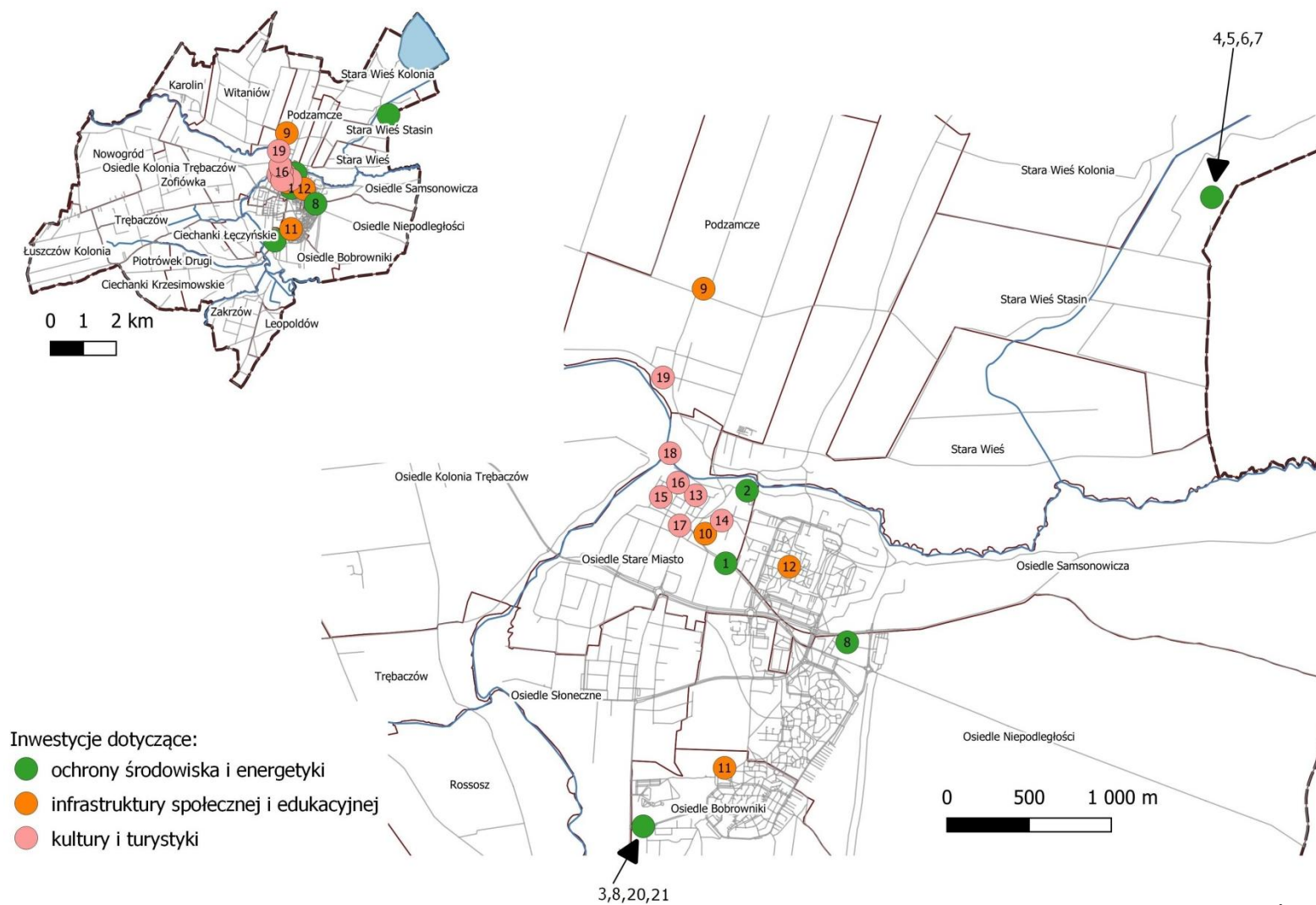
Zamierzenia rozwojowe planowane na podstawie modelu funkcjonalno-przestrzennego

Kształtowanie i wdrażanie w życie przyjętego modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Łęczna odbywać się będzie przede wszystkim poprzez realizację szeregu działań i przedsięwzięć, zaplanowanych w ramach uskuteczniania przedmiotowej Strategii rozwoju. Poniżej wskazano główne obszary interwencji, czyli typy podejmowanych projektów:

- **poprawa wewnętrznej dostępności komunikacyjnej Gminy**, poprzez budowę, rozbudowę, przebudowę i remonty infrastruktury drogowej (zwłaszcza połączeń gminnych) oraz poprawę bezpieczeństwa ruchu ulicznego;
- **rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz racjonalne gospodarowanie wodami na terenie Gminy**, poprzez:
 - budowę, rozbudowę oraz modernizację sieci wodociągowej,
 - budowę i rozbudowę kanalizacji sanitarnej,
 - budowę i modernizację stacji uzdatniania wody,
- **rozwój infrastruktury społecznej**, poprzez:
 - rozbudowę lub przebudowę placówek szkół podstawowych, przedszkoli i żłobków,
 - budowę i przebudowę obiektów na potrzeby integracji społeczności lokalnej, cele społeczne i/lub kulturalne,
 - realizację innych projektów gminnych oraz wynikających z inicjatywy mieszkańców,
- **rozwój kultury i turystyki w Gminie**, poprzez:
 - budowę mediateki,
 - modernizację/adaptację zabytkowych obiektów do pełnienia nowych funkcji kulturalnych i społecznych,
 - budowę infrastruktury turystyki i rekreacji przy ujściu rz. Świnki do rz. Wieprz,
 - budowę sieci błękitno-zielonej infrastruktury,
- **ochrona środowiska przyrodniczego Gminy**, poprzez:
 - budowę instalacji odnawialnych źródeł energii wraz z systemami jej magazynowania,
 - działania w zakresie termomodernizacji budynków użyteczności publicznej,
 - dofinansowania kosztów inwestycji z zakresu ochrony środowiska.

Zamierzenia rozwojowe Gminy Łęczna przedstawiono w formie graficznej. Na rycinie nie uwzględniano, przedsięwzięć dla których nie ustalono wariantu lokalizacyjnego oraz tych, które obejmują cały obszar Gminy.

Ryc.7 Zamierzenia rozwojowe planowane na podstawie modelu funkcjonalno-przestrzennego

Źródło: opracowanie własne

	Zamierzenia ogólnogminne dotyczące infrastruktury komunikacyjnej:
	Poprawa dostępności inwestycyjnej i komunikacyjnej Gminy Łęczna – budowa i modernizacja dróg gminnych/ulic miejskich
	Zamierzenia ogólnogminne dotyczące infrastruktury energetycznej:
	Odnawialne źródła energii w Gminie Łęczna
	Inwestycje dotyczące ochrony środowiska i energetyki:
1	Przebudowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami w ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łęcznej etap1 ; etap 2 ; etap 3 ; etap 4 wraz z pełnieniem nadzoru inwestorskiego
2	Budowa rurociągu kanalizacyjnego łączącego kolektor sanitarny odprowadzający ścieki bytowe od m. Łęczna do m. Stara Wieś wraz z pełnieniem nadzoru inwestorskiego
3	Modernizacja stacji uzdatniania wody w Łęcznej wraz z pełnieniem nadzoru inwestorskiego
4	Modernizacja instalacji do mechanicznego przetwarzania odpadów
5	Rozbudowa instalacji do biologicznego przetwarzania odpadów poprzez budowę instalacji biologicznego przetwarzania odpadów zielonych z selektywnej zbiórki ustabilizowanych komunalnych osadów ściekowych oraz innych bioodpadów pochodzenia roślinnego na terenie Działu Utylizacji Odpadów w Starej Wsi
6	Rozbudowa Instalacji Komunalnej do składowania odpadów poprzez budowę IV kwatery do składowania odpadów.
7	Modernizacja oczyszczalni ścieków
8	Budowa dwóch źródeł wysokosprawnej kogeneracji gazowej na terenie Miasta Łęczna
20	Zielona i niebieska infrastruktura – odbetonowanie terenu parku szpitalnego SPZOZ Łęczna
21	Budowa instalacji fotowoltaicznej z magazynami energii i stacją ładowania samochodów elektrycznych dla SPZOZ w Łęcznej
	Inwestycje dotyczące infrastruktury społecznej i edukacyjnej:
9	Rozbudowa infrastruktury i zakresu usług świadczonych na rzecz grup wykluczanych społecznie, mieszkańców Miasta i Gminy Łęczna.
10	Budowa przedszkola publicznego przy ul. Tysiąclecia w Łęcznej
11	Budowa przedszkola w Łęcznej przy SP4
12	Przebudowa budynku szkolnego przy ul. Staszica 17 w Łęcznej na żłobek publiczny
	Inwestycje dotyczące kultury i turystyki:
13	Adaptacja budynku synagogi na ośrodek muzealno – edukacyjny
14	Modernizacja zabytkowego budynku dawnej mansjonarii oraz zabytkowego budynku dawnej plebanii w Łęcznej do pełnienia nowych funkcji kulturalnych i społecznych
15	Budowa Łęczyńskiej Mediateki
16	Modernizacja zabytkowego budynku Małej Synagogi – Szkoły Żydowskiej
17	Zabezpieczenie i zachowanie budynku dawnego ratusza
18	Przebudowa ul. Lubelskiej wraz z budową infrastruktury turystycznej przy ujściu rz. Świnki do rz. Wieprz oraz budowa tras turystycznych na terenie torfowym
19	Budowa sieci błękitno-zielonej infrastruktury na terenie Miasta Łęczna

Rekomendacje dla Gminy, wynikające z modelu funkcjonalno-przestrzennego

Rozwój Gminy Łęczna, przez wzgląd na jej położenie w rejonie atrakcyjnym przyrodniczo, stanowi wyzwanie i może rodzić pewne problemy przestrzenne. Warunkiem koniecznym przy podejmowaniu jakichkolwiek interwencji jest bezwzględne przestrzeganie zasad ochrony środowiska naturalnego. Obszary chronione to zarówno duży potencjał w zakresie rozwoju turystyki oraz miejsc rekreacji i wypoczynku, jak również bariera formalno-prawna, znacząco ograniczająca możliwości inwestycyjne.

Jak wspomniano już wcześniej, przy okazji określania zasad kształtowania struktur funkcjonalno-przestrzennych na terenie Gminy Łęczna, nowe tereny zabudowy powinny być wyznaczane w pierwszej kolejności jako dopełnienie istniejących układów osadniczych. Rekomenduje się kontynuację rozwoju zabudowy mieszkaniowej i usługowej przede wszystkim w miejscowościach położonych najbliżej Miasta Łęczna. Takie rozwiązanie sprzyja zachowaniu właściwych standardów funkcjonalnych, technicznych i estetycznych zabudowy, wskazanych w dokumentach planistycznych, jak również stanowi bazę dla utrzymania ładu przestrzennego oraz istniejących form krajobrazowych.

Tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej, na których dopuszcza się prowadzenie gospodarstw wielkoobszarowych powinny być przeanalizowane pod kątem konieczności (bądź nie) scalania gruntów. W przypadku zaistnienia takiej potrzeby uprawniony organ może przeprowadzić postępowanie scaleniowe (np. ze wsparciem finansowym w ramach PROW).

Niniejsza Strategia sięga swoim horyzontem czasowym roku 2030, w związku z czym obowiązywać będzie najprawdopodobniej również po wprowadzeniu reformy planowania przestrzennego. W związku z powyższym część zamierzeń rozwojowych, opisanych w modelu funkcjonalno-przestrzennym, ma szansę zostać zrealizowana w oparciu o nowy instrument gospodarowania przestrzenią - Zintegrowany Plan Inwestycyjny. Gmina już dziś może wskazać wstępne obszary, predysponowane do objęcia ZPI, redukując tym samym koszty inwestycji planowanych w obrębie tych obszarów. Koszty te, zgodnie z zasadą działania Planu, ulegną bowiem częściowemu rozłożeniu na prywatnych inwestorów, którzy zobowiążą się w umowie do wykonania konkretnych przedsięwzięć celu publicznego.

Innym, nowym dokumentem, jaki do prawa miejscowego wprowadza reforma planowania przestrzennego jest tzw. Plan Ogólny Gminy. Zgodnie z zapowiedziami Ministerstwa Rozwoju i Technologii do roku 2026 każda Gmina powinna uchwalić ów akt, który zastąpi dotychczasowe Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego. W celu przygotowania fundamentalnej bazy pod nadchodzące zmiany zaleca się przystąpienie Gminy do stopniowego wypracowania gminnych standardów zagospodarowania przestrzennego, które stanowić będą uniwersalną ramę dla przyszłego rozwoju jednostki. Dobrym oparciem dla prac w tym kierunku jest model struktury funkcjonalno-przestrzennej.

3.2. Obszary strategicznej interwencji strategii rozwoju Województwa Lubelskiego

W dniu 29 marca 2021 r. Uchwałą nr XXIV/406/2021 Sejmik Województwa Lubelskiego przyjął do realizacji Strategię Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku.

Dokument stanowi odpowiedź na problemy i wyzwania jakie stawiane są przed Województwem Lubelskim. Strategia rozwoju wyznacza kluczowe, długoterminowe cele i kierunki rozwoju Województwa Lubelskiego i jest głównym dokumentem umożliwiającym racjonalne organizowanie działań i prowadzenie skoordynowanej polityki rozwoju w horyzoncie czasowym do 2030 r.

Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego jest podstawową bazą do konstruowania programu rozdysponowania funduszy europejskich w Województwie w latach 2021-2027, a także do przygotowywania dokumentów niezbędnych do wykorzystania różnych mechanizmów wsparcia rozwoju regionalnego, m.in. planowanych kontraktów programowych, kontraktów sektorowych czy porozumień terytorialnych.

Zgodnie z przyjętą wizją rozwoju, Województwo Lubelskie, „racjonalnie wykorzystując specyfikę społeczno-gospodarczą, zasoby środowiska, a także policentryczność sieci ośrodków miejskich rozwija się w sposób zrównoważony. Kreatywność i otwartość mieszkańców, aktywność naukowo-badawcza, tworzenie i stosowanie rozwiązań innowacyjnych oraz partnerstwo w zarządzaniu kształtują nowoczesny charakter regionu. Wzrasta jego znaczenie jako strategicznego producenta finalnych wyrobów bazujących na surowcach rolniczych, dostarczyciela usług prozdrowotnych i czasu wolnego. W efekcie region oferuje atrakcyjną przestrzeń do życia, pracy i inwestowania w zdrowym i bezpiecznym otoczeniu.”

Do osiągnięcia zakładanej wizji regionu przyczynić się mają cztery cele strategiczne o następującym brzmieniu.:

1. kształtowanie strategicznych zasobów rolnych,
2. wzmocnienie powiązań i układów funkcjonalnych,
3. innowacyjny rozwój gospodarki oparty o zasoby i potencjały regionu,
4. wzmacnianie kapitału społecznego.

Rozwinięciem powyższych celów strategicznych jest 18 celów operacyjnych oraz pakiety kierunków działań, stanowiące punkt odniesienia dla wszystkich działań rozwojowych na terenie Lubelszczyzny, w tym również dla kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz opracowania dokumentów o charakterze sektorowym.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 wskazuje, że istotą polityki regionalnej jest zapewnienie bardziej zrównoważonego rozwoju poszczególnych części kraju (regionów, obszarów miejskich i wiejskich) w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Odnosząc się do wyznaczonych w KSRR 2030 obszarów strategicznej interwencji (OSI) o znaczeniu krajowym, w dokumencie Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 zidentyfikowano OSI o znaczeniu regionalnym. Odzwierciedlają one potrzeby szczególnego wsparcia realizacji wybranych kierunków działań Strategii na określonych obszarach Województwa.

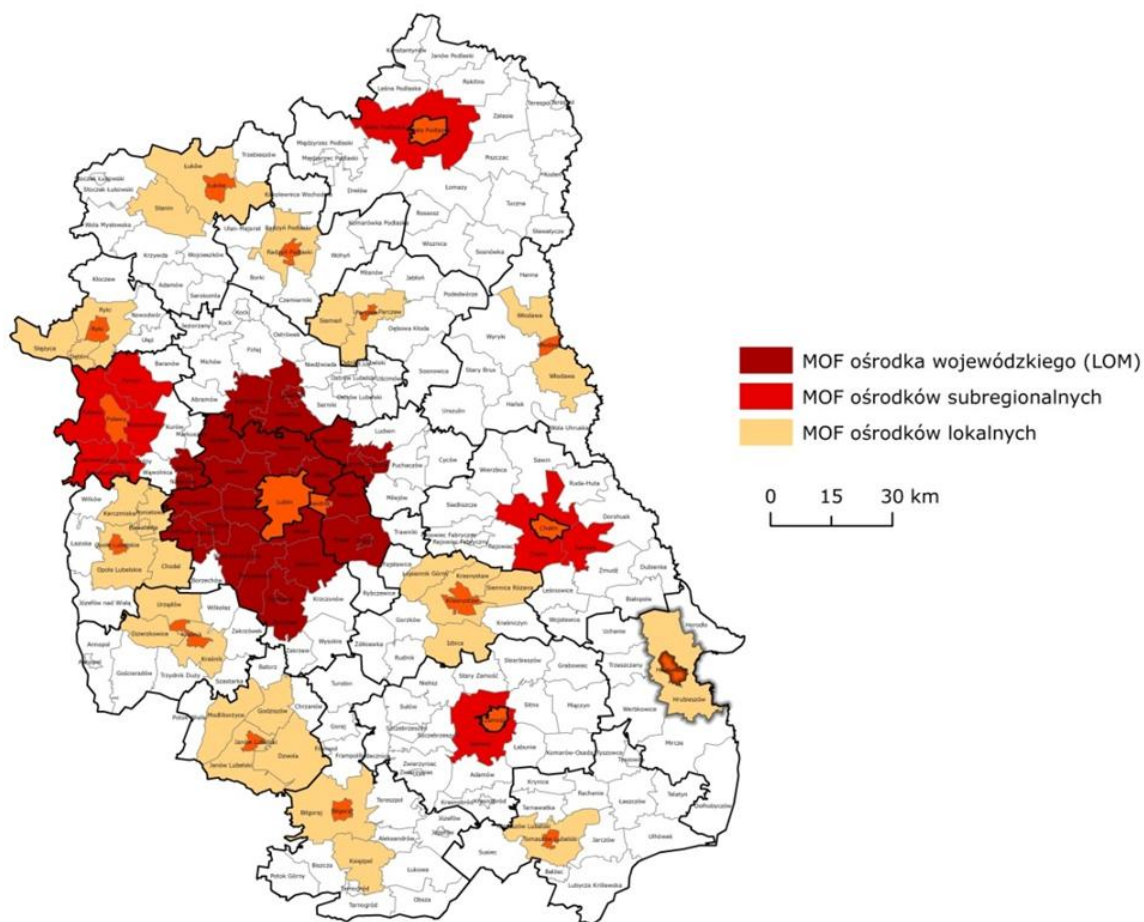
OSI to obszary, dla których zdefiniowano indywidualny priorytet rozwojowy, determinujący zakres planowanego wsparcia w ramach instrumentów terytorialnych. Każdemu z OSI przypisane są odrębne kierunki działań i typy przedsięwzięć, których realizacja ma szczególne znaczenie dla priorytetów rozwojowych poszczególnych subregionów funkcjonalnych.

W oparciu o zapisy Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 r. w Lubelskiem wyróżniamy:

1. OSI Miejskie Obszary Funkcjonalne - właściwe do wspólnego planowania rozwoju na poziomie ponadlokalnym (w miastach i obszarach powiązanych z nimi funkcjonalnie). Są to:
 - a. MOF ośrodka wojewódzkiego (Lubelski Obszar Metropolitalny) - 22 gminy, w tym:
 - miasta: Lublin i Świdnik (tworzące rdzeń LOM), będące terenem koncentracji funkcji metropolitalnych,
 - miasta satelitarne: Lubartów, Łęczna, Piaski, Bychawa, Bełżyce, Nałęczów – będące ośrodkami rozwijającymi wyspecjalizowane funkcje społeczno-gospodarcze wspomagające ośrodek centralny LOM,
 - gminy położone w obszarze aglomeracji: gm. Konopnica, Jastków, gm. Głusk i Wólka - jako tereny koncentracji przedsiębiorczości pozarolniczej,
 - gminy położone poza aglomeracją: Niemce, Niedrzwica Duża, Garbów, Mełgiew, Wojciechów, Strzyżewice, Jabłonna, Lubartów, Spiczyn i Kamionka.
 - b. MOF ośrodków subregionalnych, tj.:
 - Białej Podlaskiej, w tym miasto Biała Podlaska, jako ośrodek rdzeniowy oraz gmina wiejska Biała Podlaska – jako strefa zewnętrzna MOF,
 - Chełma, w tym miasto Chełm, jako ośrodek rdzeniowy oraz gminy wiejskie Chełm i Kamień – jako strefa zewnętrzna MOF,
 - Puław, w tym miasto Puławy (jako ośrodek rdzeniowy), gmina miejsko-wiejska Kazimierz Dolny oraz gminy wiejskie: Końskowola, Puławy, Janowiec i Żyrzyn, jako strefa zewnętrzna MOF,
 - Zamościa, w tym miasto Zamość, jako ośrodek rdzeniowy i gmina wiejska Zamość, jako strefa zewnętrzna MOF.
 - c. MOF ośrodków lokalnych, tj. obszary funkcjonalne wszystkich pozostałych miast powiatowych w Województwie, tj.:
 - Biłgoraja, w tym miasto Biłgoraj, jako ośrodek rdzeniowy oraz gminy wiejskie: Biłgoraj i Księżpol,
 - Hrubieszowa, w tym miasto Hrubieszów, jako ośrodek rdzeniowy oraz gmina Hrubieszów,
 - Janowa Lubelskiego, w tym gmina miejsko-wiejskiej Janów Lubelski – jako ośrodek rdzeniowy oraz gmin: Modliborzyce, Dzwola i Godziszów,
 - Krasnegostawu, w tym miasto Krasnystaw, jako ośrodek rdzeniowy oraz gminy: Krasnystaw, Siennica Różana, Łopiennik Górny i Izbica,
 - Kraśnika, w tym miasto Kraśnik, jako ośrodek rdzeniowy oraz gminy: Kraśnik, Dzierzkowice Urzędów,
 - Łukowa, w tym miasto Łuków – jako ośrodek rdzeniowy oraz gminy wiejskie: Łuków i Stanin,

- Opola Lubelskiego, w tym gmina Opole Lubelskie, jako ośrodek rdzeniowy oraz gminy: Poniatowa, Chodel i Karczmiska,
- Parczewa, w tym gmina Parczew – jako ośrodek rdzeniowy oraz gmina Siemień,
- Radzyna Podlaskiego, w tym miasto Radzyń Podlaski, jako ośrodek rdzeniowy oraz gminy: Radzyń Podlaski i Borki,
- Ryk, w tym: gmina miejsko-wiejskiej Ryki oraz gmina Dęblin – jako ośrodek rdzeniowy oraz gminy Ryki i Stężycza,
- Tomaszowa Lubelskiego, w tym miasto Tomaszów Lubelski, jako ośrodek rdzeniowy oraz gmina Tomaszów Lubelski,
- Włodawy, w tym miasto Włodawa, jako ośrodek rdzeniowy oraz gmina Włodawa.

Ryc. 8 OSI Miejskie Obszary Funkcjonalne

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku

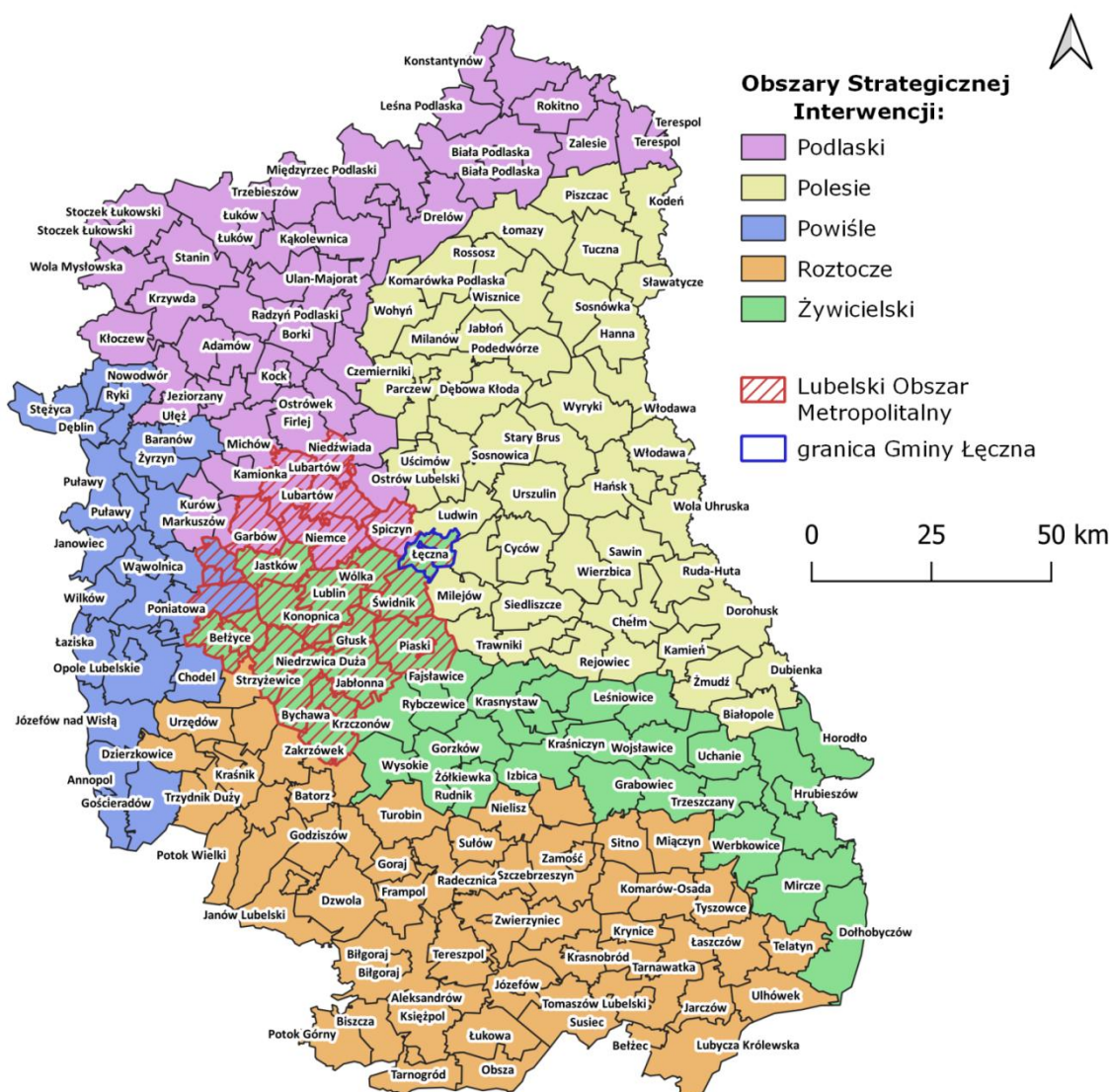
2. OSI subregionalne – rekomendowane do wspólnego planowania rozwoju na poziomie ponadlokalnym:
 - a. OSI ROZTOCZE o zasięgu:

- MOF: Biłgoraja, Janowa Lubelskiego, Kraśnika, Tomaszowa Lubelskiego i Zamościa;
 - 41 gmin należących do obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją, tj.: Adamów, Aleksandrów, Batorz, Bełzec, Biszczka, Chrzanów, Frampol, Goraj, Jarczów, Józefów, Komarów-Osada, Krasnobród, Krynice, Lubycza Królewska, Łabunie, Łaszców, Łukowa, Miączyn, Nielisz, Obsza, Potok Górny, Potok Wielki, Rachanie, Radecznica, Sitno, Sułów, Susiec, Stary Zamość, Szastarka, Szczepieszyn, Tarnawatka, Telatyn, Terespol, Trzydnik Duży, Turobin, Tyszowce, Ulhówek, Wilkołaz, Zakrzew, Zakrzówek, Zwierzyniec;
 - 2 gmin nienależących do obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją, tj.: Borzechów i Tarnogród.
- b. OSI POWIŚLE o zasięgu:
- MOF: Opola Lubelskiego, Puław i Ryk;
 - 5 gmin należących do obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją, tj.: Annopol, Gościeradów, Józefów nad Wisłą, Łaziska, Wilków;
 - 2 gmin nienależących do obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją, tj.: Wąwolnica i Baranów.
- c. OSI POLESIE o zasięgu:
- MOF: Chełma, Parczewa i Włodawy;
 - 31 gmin należących do obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją, tj.: Białopole, Dębowa Kłoda, Dorohusk, Dubienka, Hanna, Hańsk, Jabłoń, Kodeń, Komarówka Podlaska, Łomazy, Milanów, Piszczac, Podedwórze, Rejowiec, Rejowiec Fabryczny, Rossosz, Ruda-Huta, Sawin, Siedliszcze, Sławatycze, Sosnowica, Sosnowka, Stary Brus, Tucznia, Uścimów, Wierzbica, Wisznice, Wohyń, Wola Uhruska, Wiryki, Żmudź;
 - 8 gmin nienależących do obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją, tj.: Cyców, Ludwin, Milejów, Ostrów Lubelski, Puchaczów, Rejowiec Fabryczny (miasto), Urszulin, Trawniki.
- d. OSI PODLASKI o zasięgu:
- MOF: Białej Podlaskiej, Łukowa i Radzynia Podlaskiego;
 - 26 gmin należących do obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją, tj.: Abramów, Adamów, Czemierniki, Drelów, Janów Podlaski, Jeziorzany, Kąkolewnica, Kłoczew, Kock, Konstantynów, Krzywda, Leśna Podlaska, Michów, Międzyrzec Podlaski, Nowodwór, Ostrówek, Rokitno, Serokomla, Stoczek Łukowski, Terespol, Trzebieszów, Ulan-Majorat, Ułęż, Wojcieszków, Wola Mysłowska, Zalesie;
 - 8 gmin nienależących do obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją, tj.: Firlej, Międzyrzec Podlaski (miasto), Niedźwiada, Serniki, Stoczek Łukowski (miasto), Terespol (miasto), Kurów i Markuszów.
- e. OSI ŻYWICIELSKI o zasięgu:
- MOF: Krasnegostawu i Hrubieszowa;
 - 16 gmin należących do obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją, tj.: Dołhobyczów, Fajslawice, Gorzków, Grabowiec, Horodło, Kraśniczyn, Leśniowice, Mircze, Rudnik, Skierbieszów, Trzeszczany, Uchanie, Werbkowice, Wojsławice, Wysokie, Żółkiewka;

- 2 gmin nienależących do obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją, tj.: Krzczonów i Rybczewice.

Podstawą wyznaczania w Strategii Rozwoju Województwa Subregionalnych Obszarów Strategicznej Interwencji jest zróżnicowanie cech przestrzeni, odzwierciedlone w waloryzacji funkcjonalnej Województwa, zawartej w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego i regionalizacji fizycznogeograficznej Polski. OSI subregionalne uwzględniają krajową politykę rozwoju regionalnego ukierunkowaną terytorialnie, wyrażoną poprzez OSI krajowe, określone w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030, tj. obszary zagrożone trwałą marginalizacją oraz miasta średnie, tracące funkcje społeczno-gospodarcze.

Ryc. 9 Subregionalne Obszary Strategicznej Interwencji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku

Gmina Łęczna należy do grupy jednostek samorządu terytorialnego tworzących Żywicielski Obszar Strategicznej Interwencji. Priorytetem rozwoju tego obszaru jest: wykorzystanie zasobów naturalnych Wyżyny Lubelskiej dla rozwoju konkurencyjnego rolnictwa.

W dokumencie Strategii wyznaczono najważniejsze kierunki interwencji Żywicielskiego OSI, umożliwiające realizację jej celów. Należą do nich:

1.1 Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych:

- poprawa warunków wodnych, w tym retencjonowanie, melioracje i nawodnienia, ochrona i lepsze wykorzystanie wód;
- ochrona gleb, w tym racjonalizacja stosowania chemicznych nawozów oraz środków ochrony roślin oraz stosowanie agrotechniki przeciwozyjnej i zadrzewień śródpolnych;
- rozwój lokalnych specjalizacji rolnych m.in. w oparciu o odtworzenie historycznie ukształtowanych lub wykorzystanie nowych, niszowych kierunków produkcji;
- poprawa struktury wielkościowej i organizacyjnej gospodarstw rolnych;
- rozwój agroturystyki i turystyki wiejskiej, jako istotnego elementu regionalnej oferty turystycznej oraz ważnego czynnika poprawy ekonomicznej gospodarstw rolnych.

1.2 Rozwój przedsiębiorczości wykorzystującej surowce rolne:

- rozwój podmiotów przetwórstwa rolno-spożywczego;
- rozwój infrastruktury i obiektów przechowalniczych;
- tworzenie warunków oraz działania na rzecz lokalizacji na terenie Województwa Lubelskiego siedziby oraz podmiotów Krajowej Grupy Spożywczej.

2.1 Zrównoważony rozwój systemów infrastruktury technicznej:

- poprawa regionalnych i międzyregionalnych powiązań komunikacyjnych z uwzględnieniem szkieletowego układu dróg ekspresowych (S19, S17 i S12) oraz planowanej autostrady A2, w tym budowa obwodnic miast;
- poprawa regionalnych i międzyregionalnych połączeń kolejowych z uwzględnieniem Programu Kolejowego CPK Centralny Port Komunikacyjny.

2.4 Ochrona walorów środowiska:

- ochrona wartości przyrodniczych, w tym krajobrazu, siedlisk i bioróżnorodności.
- wspieranie działań na rzecz ochrony i kształtowania zasobów wodnych, w tym racjonalizacji wielkości poboru wody, rozwój i modernizacja oczyszczalni ścieków, zwiększanie małej retencji i renaturyzacji rzek

3.4 Innowacyjne wykorzystanie walorów przyrodniczo-kulturowych, rozwój sportu i usług wolnego czasu:

- kreowanie, rozwijanie oferty i infrastruktury ośrodków łączących funkcje edukacyjne, kulturalne i rekreacyjne, wykorzystujących nowe trendy w turystyce;

- rozwijanie produktów i oferty wydarzeń wykorzystujących unikalne zasoby lokalne (np. kuchnię, wydarzenia historyczne, tradycje, materialne i niematerialne dziedzictwo kulturowe, walory środowiskowe, wydarzenia związane z przejawami współczesnej twórczości artystycznej, wydarzenia sportowe);
- organizacja punktów usług i obsługi turystycznej dla turystyki zmotoryzowanej (np. caravanning, turystyka motocyklowa);
- rozwój infrastruktury sprzyjającej tworzeniu zróżnicowanej oferty opartej o różne formy turystyki (np. kajakową, rowerową, nordic walking, konną, kulturową, historyczną, przyrodniczą, kulinarną itp.);
- wspieranie rozwoju przemysłów kreatywnych oraz przemysłów kultury, przedsiębiorczości bazującej na lokalnych zasobach, dziedzictwie kulturowym i usługach edukacyjnych;
- ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego, w tym poprzez rozwijanie funkcji użytkowej obiektów kulturowych;

4.4 Wzmocnienie współpracy transgranicznej i międzyregionalnej:

- wspieranie działań i współpraca z właściwymi podmiotami na rzecz realizacji inwestycji sprzyjających pogłębianiu kontaktów międzyregionalnych, w tym w zakresie infrastruktury granicznej (budowa i rozbudowa przejść granicznych oraz dostosowanie ich do obsługi ruchu turystycznego) oraz poprawiającej dostępność do przejść granicznych (drogi, linie kolejowe, parkingi buforowe, infrastruktura turystyczna);
- wspieranie działań na rzecz ochrony zasobów przyrodniczych na obszarach przygranicznych oraz rozwój zintegrowanej turystyki transgranicznej;

4. SYSTEM REALIZACJI I FINANSOWANIE STRATEGII

4.1. Proces wdrażania Strategii wraz z wytycznymi do sporządzania dokumentów wykonawczych

Strategia Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 roku to opracowanie będące narzędziem stymulowania i projektowania rozwoju Gminy. W dokumencie wskazane zostały cele rozwoju Gminy Łęczna zgodne z modelem zrównoważonego rozwoju Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku oraz kierunkami interwencji Żywicielskiego Obszaru Strategicznej Interwencji. Wdrożenie Strategii będzie następowało poprzez realizację zidentyfikowanych przedsięwzięć oraz gminne programy i lokalną politykę. Warunkiem efektywnej realizacji Strategii jest sprawnie funkcjonujący system monitorowania i oceny, pozwalający na obserwację efektów realizacji dokumentu przez Władze Gminy.

Jednym z elementów systemu monitoringu Strategii będzie analiza wyselekcjonowanych w tym celu wskaźników realizacji dokumentu przyporządkowanych do poszczególnych celów operacyjnych. Monitorowanie stanu rozwoju Gminy w oparciu o właściwy zestaw wskaźników umożliwi prowadzenie polityki prorozwojowej, poprzez dostosowanie działań do pojawiających się wyzwań, a jednocześnie zminimalizuje ryzyko wyboru działań nieefektywnych, których realizacja w dłuższej perspektywie czasu nie przyniesie zamierzonych dla rozwoju lokalnego Gminy rezultatów.

Za realizację Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do 2030 roku w zakresie instytucjonalnym odpowiadać będą:

- Burmistrz Łęcznej,
- Rada Miejska,
- Referaty oraz inne stanowiska/komórki Urzędu Miejskiego oraz jednostki gminne,
- Wykonawcy i partnerzy realizacyjni określani w Strategii.

Głównym podmiotem odpowiedzialnym za prowadzenie procesu monitorowania realizacji Strategii jest Burmistrz Łęcznej, który będzie realizował swoje zadania poprzez jednostki podległe tj.:

- Zespół ds. wdrażania Strategii
- Referaty oraz jednostki i instytucje podległe odpowiedzialne za wdrażanie poszczególnych przedsięwzięć w ramach Strategii,
- partnerów i liderów lokalnych zaangażowanych w realizację Strategii.

Za wdrażanie przedmiotowej Strategii odpowiada Burmistrz Łęcznej. Pełni on strategiczną rolę organu wykonawczego samorządu gminnego w stymulowaniu i koordynacji działań podejmowanych przez różnorodne podmioty i środowiska, jak również w mobilizowaniu oraz integrowaniu zasobów pozostających w ich dyspozycji – na rzecz realizacji celów i kierunków działań określonych w przedmiotowym dokumencie.

Zespół ds. wdrażania Strategii, który pełni nadzór merytoryczny, obejmujący konsultacje

w szczególności metodologii działań monitoringowych i ewaluacyjnych, będzie odgrywał istotną rolę w monitorowaniu i ocenie realizowanych działań oraz zmianach (aktualizacjach) w zakresie realizacji Strategii. Poszczególne wydziały, stanowiska i jednostki organizacyjne Gminy koordynują proces zarządzania strategicznego na poziomie poszczególnych przedsięwzięć realizowanych w ramach Strategii stanowiąc jednocześnie podmioty opiniotawczo-doradcze i zarazem zaplecze eksperckie dla Burmistrza Łęcznej.

Szczególną rolę w procesie monitoringu i ewaluacji będzie pełnić Referat Inwestycji i Rozwoju Gminy, do zadań którego będzie należało:

- koordynacja współpracy oraz pozyskiwanie nowych partnerów do realizacji zadań zapisanych w Strategii,
- przyjmowanie propozycji nowych zadań od partnerów realizacyjnych i odbiorców działań Strategii, monitorowanie i ewaluacja procesu realizacji zadań określonych w Strategii, przygotowywanie sprawozdań, koordynacja procesu jej aktualizacji,
- poszukiwanie wraz z innymi podmiotami zaangażowanymi pozabudżetowych źródeł finansowania realizacji zadań i projektów,
- realizacja przypisanych mu zadań i projektów,
- zapewnienie działań w zakresie informacji i promocji Strategii.

System monitorowania i ewaluacji Strategii Rozwoju Gminy Łęczna, oprócz wymienionych powyżej podmiotów, będzie opierał się na współdziałaniu w ramach sieci podmiotów współpracujących, bazując na współpracy merytorycznej, raportowaniu i sprawozdawczości, wymianie danych i informacji, konsultacjach, analizach, zaleceniach i rekomendacjach. Wśród tych podmiotów, obok instytucji zaangażowanych w system statystyki publicznej, będą znajdować się organizacje pozarządowe uczestniczące w realizacji Strategii.

4.2. Mechanizmy i instrumenty realizacji Strategii

Przedsięwzięcia i działania w ramach Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do 2030 roku będą realizowane w różnych okresach czasowych. Są wśród nich inwestycje jednoroczne jak również inwestycje długoterminowe i cykliczne. W ramach systemu realizacji wykorzystane zostaną różne mechanizmy i instrumenty wdrażania Strategii, m.in. o charakterze:

- prawnym - uchwały Rady Miejskiej, zarządzenia Burmistrza, regulacje w postaci aktów prawa miejscowego, decyzje administracyjne itp.,
- finansowym - uchwały budżetowe Rady Miejskiej, wieloletnia prognoza finansowa oraz inne dokumenty finansowe, harmonogramy i analizy finansowo-ekonomiczne projektów realizowanych przy wykorzystaniu funduszy zewnętrznych, różne formy współpracy finansowej z organizacjami pozarządowymi,
- planowania przestrzennego i planów/ programów wdrożeniowych - miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, procedury zapewniające udział mieszkańców w planowaniu przestrzennym, gminne strategie sektorowe/branżowe itp.,
- kadrowym - praca i zaangażowanie władz samorządowych, kadry kierowniczej i pracowników wydziałów oraz jednostek gminnych, itp.,

- kontrolnym - kontrola zarządcza, aktualizacja ewidencji i rejestrów, monitoring stanu zagospodarowania przestrzennego, itp.
- partycypacyjnym - działania edukacyjne, informacyjne i promocyjne, konsultacje wewnętrzne, konsultacje społeczne, strona internetowa Gminy i jednostek gminnych, profile w mediach społecznościowych, media lokalne i ponadlokalne, system informacji przestrzennej Gminy itp.

4.3. Ramy finansowe Strategii

Realizacja zakrojonego na tak szeroką skalę planu rozwojowego wymaga zapewnienia jego wykonalności finansowej. W tym celu analizie należy poddać zarówno możliwość pozyskania środków ze źródeł zewnętrznych (celem współfinansowania zaplanowanych inwestycji), jak i finansowej zdolności Gminy do podźwignięcia realizacji Strategii.

Potencjalne źródła finansowania działań ujętych w Strategii Rozwoju Gminy Łączna do 2030 roku to:

- środki budżetu Gminy,
- środki Unii Europejskiej – fundusze europejskie dostępne m.in. w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Odbudowy, Europejskiego Funduszu Społecznego, w tym te z wykorzystaniem instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w ramach LOM, Inicjatyw Wspólnotowych oraz Wspólnej Polityki Rolnej,
- inne fundusze zewnętrzne – np. Fundusze Norweskie i Fundusze Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- środki budżetu państwa – przewidziane na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania,
- środki budżetu samorządu województwa – na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania,
- środki budżetu powiatu – na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania,
- inne środki publiczne, np. fundusze celowe,
- środki prywatne, np. przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, mieszkańców.

Aby ocenić zdolność finansową Gminy do realizacji Strategii należy wziąć pod uwagę zarówno skalę wydatków przewidzianych w Strategii, jak i historyczne dane finansowe Gminy, obrazujące jej możliwości inwestycyjne. Zdolność finansową Gminy Łączna należy oszacować na podstawie dotychczas ponoszonych wydatków majątkowych inwestycyjnych oraz trendu zmian dochodów własnych Gminy.

Tabela 1. Dochody własne i wydatki majątkowe na 1 mieszkańca w Gminie Łęczna

	Dochody własne gminy na 1 mieszkańca (zł)	Trend zmian w stosunku do roku poprzedniego	Wydatki majątkowe inwestycyjne na 1 mieszkańca (zł)	Trend zmian w stosunku do roku poprzedniego
2012	1 115,45	13,93	308	-130
2013	1 331,35	215,90	259	-49
2014	1 502,42	171,07	335	76
2015	1 466,80	-35,62	492	157
2016	1 698,97	232,17	362	-130
2017	1 659,66	-39,31	627	265
2018	1 794,58	134,92	458	-169
2019	1 976,87	182,29	477	19
2020	1 969,81	-7,06	498	21
2021	2 073,79	103,98	538	40

W okresie poprzedzającym realizację Strategii Gmina Łęczna osiągała dochody własne w przeliczeniu na 1 mieszkańca w wysokości ok. 1 659 zł (średnia z 10 lat). Wartość ta ulegała wahaniom w poprzednich latach. Wahaniom ulegała także wartość wydatków majątkowych inwestycyjnych na 1 mieszkańca. Średnia z 10 lat to 435,40 zł na 1 mieszkańca. Są to wartości niższe niż średnia dla Powiatu Łęczyńskiego (653 zł) i Województwa Lubelskiego (771 zł). Zakłada się, że w perspektywie 2030 roku dochody własne Gminy będą rosły, co związane będzie z napływem nowych mieszkańców, wzrostem wynagrodzeń, lokalizacją na terenie Gminy podmiotów gospodarczych. Przełoży się to na wzrost dochodów z tytułu podatku PIT oraz nieruchomości.

Wzrost dochodów przełoży się na większe możliwości Gminy w zakresie ponoszenia wydatków inwestycyjnych. Oznacza to, że wykonanie przedsięwzięć i działań zaplanowanych w ramach realizowanych celów Strategii jest realne. Pozyskanie środków zewnętrznych na współfinansowanie przedsięwzięć i działań szacuje się na poziomie ok. 60-70%. W związku z powyższym kwota wydatków na wdrażanie Strategii tj. 227 mln zł zostanie w kwocie 136-159 mln zł pokryta z innych źródeł niż ze środków własnych Gminy.

4.4. Proces monitoringu, ewaluacja i aktualizacja Strategii

Zasady przeprowadzania monitoringu

System monitorowania jest istotnym elementem w procesie wdrażania strategii. Dane monitoringowe służą do oceny skuteczności realizowanych działań i pozwalają na bardziej efektywne wydatkowanie środków publicznych. Proces monitorowania pozwala również na ocenę postępów we wdrażaniu strategii, a także ewentualnie zmobilizować władze i społeczność lokalną do większej aktywności na rzecz realizacji jej założeń.

Aby zagwarantować właściwy poziom monitorowania procesu wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 wymagane jest określenie założeń, zasad i uruchomienia systemu monitoringu. System monitoringu polegający na systematycznej obserwacji zmian

zachodzących w ramach realizacji określonych celów strategicznych, umożliwi kontrolę postępu tych celów i weryfikację osiągniętych produktów i rezultatów. Monitoring jest narzędziem zarządzania umożliwiającym efektywne planowanie i wydatkowanie środków finansowych, cykliczną ocenę i dostosowanie podejmowanych działań do zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych i zdiagnozowanych potrzeb.

Według przyjętej definicji: monitoring to stała obserwacja ilościowych oraz jakościowych zmian pewnych wielkości, mająca na celu pozyskanie informacji na temat stopnia realizacji zamierzonych zadań i celów oraz ich ewentualną modyfikację. Służy on badaniu i ocenie sposobu dochodzenia do wyznaczonych celów, a także poziomowi ich osiągnięcia.

Monitoring będzie się opierać na systematycznym gromadzeniu i analizie informacji dotyczących właściwego przebiegu realizacji Strategii Rozwoju Gminy Łączna. Pozwala to na stałe obserwowanie zmian i szybkie reagowanie na zjawiska niezgodne z założonymi celami. Ponadto umożliwia ocenę realizacji postępów w stosunku do pierwotnych planów. Procesem monitoringu objęto wdrażanie Strategii, w tym badanie wskaźników realizacji celów.

Efektywnej sprawozdawczości służyć będą podstawowe instrumenty w postaci raportów, a wdrożenie raportowania odpowiadać będzie na potrzeby głównych jego odbiorców:

- Burmistrza Łącznej – w postaci rekomendacji,
- jednostek specjalistycznych odpowiedzialnych za poszczególne obszary realizacji Strategii – w formie informacji i danych statystycznych
- mieszkańców – w formie raportów informacyjno-promocyjnych.

Głównym narzędziem procesu monitoringu będzie Raport z realizacji Strategii Rozwoju Gminy Łączna, który będzie przygotowywany w cyklu corocznym. Jednostką odpowiedzialną za przygotowanie raportu będzie Referat Inwestycji i Rozwoju Gminy, do którego zadań będą należeć przede wszystkim:

- informowanie społeczności lokalnej o istnieniu strategii i obranych kierunkach rozwoju Gminy, a także o postępach i efektach wdrażania Strategii,
- ścisła współpraca z jednostkami odpowiedzialnymi za przygotowanie i realizację zadań inwestycyjnych,
- wydawanie opinii o zgodności planowanej inwestycji/zadania z zapisami Strategii (w przypadku gdy taka opinia jest wymagana),
- bieżące monitorowanie wartości osiąganych wskaźników w ramach wdrażanej Strategii,
- dokonywanie koniecznych modyfikacji i zmian wynikających ze zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych i sytuacji wewnętrznej Gminy.

Raport ten będzie powstawał w oparciu o dane pochodzące ze statystyki ogólnej (GUS, BDL) oraz informacji od podmiotów bezpośrednio odpowiedzialnych za realizowanie przedsięwzięć/działania w ramach Strategii.

Sporządzany corocznie Raport z realizacji Strategii Rozwoju Gminy Łączna będzie zawierać pełne sprawozdanie z realizacji Strategii w oparciu o wskaźniki monitoringowe, których wartość będzie wskazywać na stan realizacji dokumentu i stanowić podstawę do podejmowania ewentualnych działań korygujących. Raport stanowić będzie również podstawę

do wszelkich prac związanych z aktualizacją Strategii, w tym także przedłużających okres jej obowiązywania na kolejne lata.

Ryc. 10 Schemat systemu monitoringu strategii rozwoju

Źródło: opracowanie własne

Efektywne monitorowanie procesu wdrażania Strategii zapewni właściwy dobór wskaźników, mierzalnych i dostępnych w statystyce publicznej i wewnętrznych źródłach danych Gminy. Wskaźniki definiowane są jako mierzalne mierniki osiągniętego efektu w realizacji wyznaczonego celu. Wskaźnik powinien składać się z nazwy identyfikującej jego zakres, wartości oraz jednostki miary. Wyróżniamy:

- **wskaźniki oddziaływania** - oceniają efekty w dłuższej perspektywie, czyli nie bezpośrednio po zakończeniu przedsięwzięcia, ich celem jest pokazanie trwałych zmian jakie spowodowały w 7eniu społeczno-ekonomicznym
- **wskaźniki rezultatu** – bezpośrednie i natychmiastowe efekty przedsięwzięć/działań, zmiany, jakie nastąpiły w wyniku ich wdrożenia.
- **wskaźniki produktu** – bezpośrednie wytwory materialne i usługi, które są otrzymywane lub wytwarzane w trakcie realizacji przedsięwzięcia/działania przy wykorzystaniu zaangażowanych zasobów (głównie finansowych) mierzonych wskaźnikami wkładu.

Tabela 2. Wskaźniki monitoringowe Strategii Rozwoju Gminy Łączna do roku 2030

Nazwa wskaźnika oddziaływania	Wartość bazowa (2022)	Kierunek zmian do 2030 roku	Źródło danych
Cel strategiczny 1. Atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń oraz czyste środowisko naturalne			
Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów (%)	33,5	▲	BDL GUS
Cel strategiczny 2. Aktywni mieszkańcy korzystający z wysokiej jakości usług publicznych			
Liczba mieszkańców Gminy Łączna (wg miejsca zamieszkania)	22 462	▲	BDL GUS
Cel strategiczny 3. Lepiej funkcjonująca lokalna gospodarka oparta na zasobach środowiska oraz nowoczesna i sprawna administracja publiczna			
Wskaźnik przedsiębiorczości (liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do REGON na 10 tys. mieszkańców)	774	▲	BDL GUS

Nazwa wskaźnika produktu/rezultatu*	Wartość bazowa	Kierunek zmian do 2030 roku	Źródło danych	Podmioty odpowiedzialne za wdrażanie działań i przekazywania informacji monitoringowych
Cel strategiczny 1. Atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń oraz czyste środowisko naturalne				
Cel operacyjny 1.1 Poprawa dostępności, atrakcyjności i estetyki przestrzeni publicznej				
Liczba odnowionych obiektów zabytkowych, sakralnych i obiektów przyrodniczych (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Powierzchnia odnowionych/zrewitalizowanych przestrzeni publicznych (ha)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Cel operacyjny 1.2. Poprawa dostępności komunikacyjnej oraz stanu i bezpieczeństwa infrastruktury drogowej				
Długość dróg wyremontowanych, przebudowanych, rozbudowanych lub wybudowanych (m)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Długość wyremontowanych/wybudowanych chodników (m)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Cel operacyjny 1.3. Rozwój infrastruktury poprawiającej stan ochrony środowiska				
Długość wybudowanej/przebudowanej/rozbudowanej sieci wodociągowej (m)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Długość wybudowanej/przebudowanej/rozbudowanej sieci kanalizacyjnej (m)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Liczba obiektów objętych Programem usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Cel operacyjny 1.4. Wzrost bezpieczeństwa energetycznego gminy i efektywności energetycznej oraz promocja postaw ekologicznych wśród mieszkańców				
Liczba wymienionych źródeł ciepła (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Liczba zamontowanych instalacji OZE (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna

Liczba obiektów poddanych termomodernizacji (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Liczba kampanii edukacji ekologicznej (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Liczba uczestników kampanii ekologicznych (os.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Cel strategiczny 2. Aktywni mieszkańcy korzystający z wysokiej jakości usług publicznych				
Cel operacyjny 2.1. Rozwój integracji społecznej i aktywności mieszkańców				
Liczba obiektów użyteczności publicznej dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Liczba uczestników biorących udział w przedsięwzięciach aktywizacji społecznej, kulturalnej i edukacyjnej (os.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Cel operacyjny 2.2. Rozwój usług zdrowia, pomocy społecznej i mieszkalnictwa komunalnego				
Liczba osób biorących udział w programach profilaktyki, badań i akcji z zakresu ochrony zdrowia (os.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Liczba projektów w zakresie budowy/przebudowy/rozbudowy budynków na mieszkania komunalne i socjalne (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Cel operacyjny 2.3. Zwiększenie dostępności i jakości edukacji oraz opieki nad dziećmi				
Liczba utworzonych/wspartych żłobków/klubów dziecięcych/przedszkoli/oddziałów przedszkolnych (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Liczba udzielonych stypendiów naukowych i sportowych (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Liczba uczestników dodatkowych zajęć edukacyjnych (os.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Cel operacyjny 2.4. Wzrost dostępu do usług kultury, sportu i rekreacji				
Liczba wydarzeń organizowanych w ciągu roku (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Liczba projektów w zakresie budowy/remontu/modernizacji infrastruktury służącej do rozwoju usług kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Cel operacyjny 2.5. Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego				

Liczba projektów związanych z modernizacją budynków/doposażeniem w sprzęt Ochotniczych Straży Pożarnych na terenie gminy (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Cel strategiczny 3. Lepiej funkcjonująca lokalna gospodarka oparta na zasobach środowiska oraz nowoczesna i sprawna administracja publiczna				
Cel operacyjny 3.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości oraz rozbudowa infrastruktury poprawiającej atrakcyjność inwestycyjną gminy				
Liczba przedsiębiorców korzystających z nowej oferty inwestycyjnej gminy (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Powierzchnia przygotowanych i uzbrojonych terenów inwestycyjnych (ha)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Cel operacyjny 3.2. Wsparcie rozwoju nowoczesnego rolnictwa				
Liczba gospodarstw prowadzących działalność agroturystyczną (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Liczba działań organizacyjnych, informacyjnych i promocyjnych dla rolników (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Cel operacyjny 3.3. Rozwój turystyki w oparciu o potencjał kulturowy i przyrodniczy oraz istniejącą infrastrukturę				
Liczba wydanych folderów/map/publikacje/broszury/tablice informacyjne itp., promujących gminę (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Liczba zrealizowanych projektów związanych z zagospodarowaniem terenu i wyposażeniem w infrastrukturę sportowo-rekreacyjną (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Długość szlaków pieszych, rowerowych, konnych (m)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Cel operacyjny 3.4. Rozwój cyfryzacji administracji publicznej i e-usług dla społeczeństwa				
Liczba wdrożonych e-usług w administracji publicznej (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Liczba pracowników przeszkolonych w zakresie poprawy jakości usług publicznych (os.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna

* Wszystkie wskaźniki produktu/rezultatu dotyczą wytworów (produktów, efektów) powstałych w okresie realizacji strategii. Jako rok bazowy przyjęto 2022 dla którego wartość wskaźników wynosi 0.

Zasady, tryb i metody przeprowadzenia ewaluacji

Ewaluacja jest to obiektywna ocena działań na wszystkich etapach prac nad Strategią Rozwoju Gminy Łączna do roku 2030. Ma za zadanie dostarczyć rzetelnych i przydatnych informacji, i pozwolić wykorzystać zdobytą w ten sposób wiedzę w procesie decyzyjnym. Ewaluacja Strategii umożliwi oszacowanie oddziaływania jej realizacji na rozwój społeczno-gospodarczy Gminy, a także wpływ wydatkowanych środków własnych Gminy i środków zewnętrznych na osiągnięcie zakładanych celów i rezultatów.

Badania ewaluacyjne i ich wyniki zostaną wykorzystane do jak najlepszego dopasowania realizowanych projektów i inwestycji do rzeczywistych potrzeb społeczności lokalnej oraz najbardziej efektywnego wydatkowania środków publicznych. Ocena ewaluacyjna pozwala na udzielenie odpowiedzi na pytanie o celowość, trafność, skuteczność i wartość dodaną interwencji planowanych, realizowanych, jak i zakończonych (w zależności od rodzaju prowadzonej ewaluacji). Celem badania ewaluacyjnego jest ocena wpływu działalności Władz Gminy Łączna i realizacji Strategii na funkcjonowanie i rozwój społeczności lokalnej.

Do prowadzenia okresowych badań ewaluacyjnych Strategii Rozwoju Gminy Łączna do roku 2030 będą wykorzystywane różne rodzaje ewaluacji, klasyfikowane według kryterium czasu przeprowadzenia oceny:

- **ewaluacja ex-ante** (tzw. ocena przed realizacją) - ocena ex-ante dostarcza danych do przygotowania (aktualizacji) Strategii, dzięki wykorzystaniu doświadczeń z wcześniejszych wdrożeń dokumentów strategicznych. Jest prowadzona równolegle do prac na Strategią, formułując rekomendacje do poszczególnych, kluczowych elementów dokumentu. Tak przeprowadzona ocena zawiera m.in. analizę wpływu dotychczasowych interwencji związanych z rozwojem Gminy oraz analizę problemów występujących na jego obszarze, analizę zgłaszanych przez interesariuszy rekomendacji i zaleceń co do założeń dokumentu.
- **ewaluacja mid-term** (ocena dokonywana w połowie okresu realizacji Strategii) – badanie ewaluacyjne mid-term zostanie przeprowadzone nie później niż w ciągu roku następującego po zakończeniu połowy okresu realizacji Strategii. Zakres badania obejmuje analizę m.in.: efektywności wykorzystania zaangażowanych środków, skuteczności w zakresie osiągania założonych celów, oddziaływania na rozwój społeczno-gospodarczy Gminy;
- **ewaluacja ex-post** (ocena na zakończenie obowiązywania Strategii) - ocena ex-post będzie służyła do określenia długotrwałych efektów wdrożenia Strategii, w tym relacji wielkości zaangażowanych środków do skuteczności i efektywności podejmowanych działań. Z ewaluacji końcowej wynikać powinny wskazania odnośnie dalszych kierunków polityki w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu oraz wpływu oddziaływań egzogennych i endogennych na jego rozwój;
- **ewaluacja on-going** (bieżąca ocena Strategii) – za wyjątkiem wyżej wymienionych form ewaluacji Władze Gminy w tym Rada Miejska może inicjować bieżącą ocenę Strategii, a jej celem będzie określenie efektywności stosowanych instrumentów i całego systemu wdrażania.

Gmina Łączna jako realizator Strategii Rozwoju Gminy Łączna do roku 2030 jest odpowiedzialna za realizację planu ewaluacji. Do przeprowadzenia oceny własnej Strategii

zobowiązany jest Burmistrz, zlecając jej wykonanie jednostce Urzędu Miejskiego lub niezależnym ewaluatorom zewnętrznym.

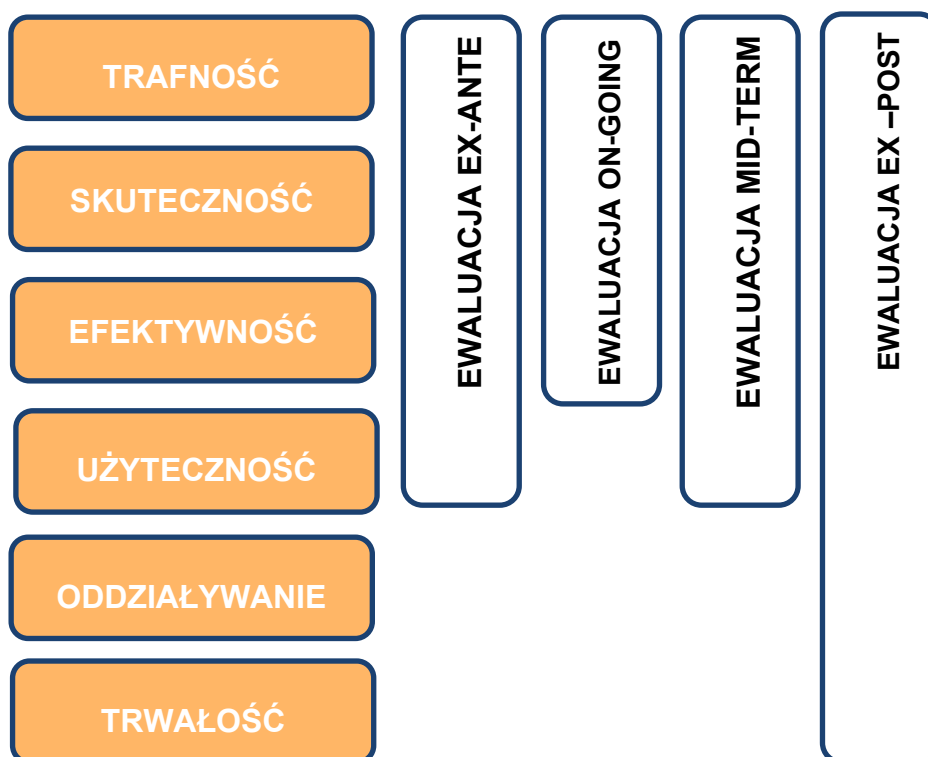
Tabela 3. Plan ewaluacji

Rodzaj ewaluacji	Rok przeprowadzenia badania ewaluacyjnego i opracowania raportu								
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Ewaluacja ex-ante	✗								
Ewaluacja mid-term					✗				
Ewaluacja ex-post									✗
Ewaluacja on-going	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗

Źródło: opracowanie własne

Pomiar (ocena) w procesie ewaluacji dokonywany jest w oparciu o pytania badawcze przypisane do odpowiednich kryteriów ewaluacyjnych.

Ryc. 11 Rodzaje kryteriów ewaluacyjnych w odniesieniu do rodzaju ewaluacji

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z powyższą ryciną liczba kryteriów ewaluacyjnych uzależniona jest od rodzaju ewaluacji. Poniżej przedstawiony został zestaw podstawowych pytań badawczych w odniesieniu do kryteriów i rodzaju ewaluacji.

Tabela 4. Zestawienie przykładowych pytań badawczych odpowiadających danym kryteriom i rodzajom ewaluacji

kryteria	opis i przykładowe pytania	rodzaj ewaluacji			
		EX-ANTE	MID-TERM	ON-GOING	EX-POST
TRAFNOŚĆ	Dotyczy m.in. sposobu dostosowania celów do potrzeb społeczności lokalnej / W jakim stopniu realizacja celów Strategii zaspokoi potrzeby jego odbiorców?				
SKUTECZNOŚĆ	Dotyczy stopnia osiągnięcia założonych celów i rezultatów / Czy Strategia jest realizowana zgodnie z założeniami? Jakie zmiany zaszły w stosunku do okresu przed rozpoczęciem realizacji?				
EFEKTYWNOŚĆ	Dotyczy stosunku zaplanowanych/poniesionych nakładów do osiągniętych efektów / W jaki sposób wykorzystano pozyskane środki finansowe? Czy działania są realizowane w sposób optymalny?				
UŻYTECZNOŚĆ	Dotyczy określenia stopnia przydatności realizowanych działań / W jakim stopniu realizowane działania są przydatne dla ich odbiorców?				
ODDZIAŁYWANIE	Dotyczy wpływu podjętych działań wykraczający poza bezpośrednich beneficjentów wsparcia / W jakim stopniu Strategia przyczyniła się do rozwiązania problemów społeczności lokalnej? Jak realizacja Strategii wpływa na zmianę otoczenia beneficjentów końcowych?				
TRWAŁOŚĆ	Dotyczy stopnia utrzymania się w czasie osiągniętych rezultatów i efektów / Czy osiągnięte efekty utrzymały się po zakończeniu realizacji Strategii? Jakie czynniki miały na to wpływ?				

Źródło: opracowanie własne

Katalog kryteriów ewaluacyjnych nie jest zamknięty, możliwe jest wykorzystanie innych m.in.: jakość podjętych działań w ramach Strategii, sprawiedliwość, komplementarność z innymi dokumentami strategicznymi/planistycznymi czy satysfakcja odbiorców inwestycji.

Po zakończeniu procesu ewaluacji przygotowywany jest raport końcowy.

Zasady i tryb aktualizacji Strategii

Procedura aktualizacji ma na celu sformalizowanie procesu dokonywania zmian w Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 w sposób zapewniający szeroki udział społeczności lokalnej i podmiotów uczestniczących w jej wdrażaniu. Sam proces aktualizacji jest nierozzerwalnie związany z systemem monitoringu i ewaluacji oraz partycypacją społeczną.

Za proces aktualizacji Strategii odpowiada Burmistrz Łęcznej przy wsparciu jednostek Urzędu Miejskiego w Łęcznej. Zakłada się, że aktualizacja Strategii będzie dokonywana nie częściej niż raz do roku, przy czym dopuszcza się możliwość dokonania dodatkowych korekt dokumentu w sytuacjach nadzwyczajnych. Potrzeba aktualizacji dokumentu może wynikać z:

- zmiany przepisów prawnych,
- zmiany sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy mającej wpływ na cele Strategii,
- zaplanowanych działań korygujących zidentyfikowanych w ramach procesu monitoringu,
- wniosków i rekomendacji przedstawionych w raporcie końcowym z badań ewaluacyjnych,
- zmian zgłoszonych przez mieszkańców i innych interesariuszy Strategii,
- wystąpienia sytuacji nieprzewidzianych, jak klęska żywiołowa, epidemia, wojna, itp.

Ryc. 12 Schemat powiązania głównych procesów w ramach realizacji Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030

Projekt zmian Strategii wraz z uzasadnieniami zostaje przekazany do konsultacji społecznych (trwających min. 7 dni). Są to konsultacje za pośrednictwem strony internetowej oraz spotkanie konsultacyjne. Po uwzględnieniu uwag zgłoszonych podczas konsultacji projekt Strategii podlega zatwierdzeniu przez Burmistrza Łęcznej oraz zostaje zaprezentowany na sesji Rady Miejskiej w Łęcznej. Akceptacja Rady Miejskiej skutkuje przyjęciem do realizacji zmienionego dokumentu.

4.5. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Poniższe wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych obejmują zarówno obowiązkowe i fakultatywne plany, programy i inne opracowania Gminy. Wytyczne określają stopień zgodności istniejących dokumentów z przedmiotową strategią, jak również dokonują oceny aktualności obowiązujących dokumentów w kontekście zapisów strategii.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łęczna

Podstawa Prawna: Dokument przyjęty uchwałą Nr XXIV/124/2016 przez Radę Miejską w Łęcznej w dniu 31 sierpnia 2016 r. z późniejszymi zmianami. Aktualizacja studium została przyjęta Uchwałą nr XXXVIII/250/2021 Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 30 listopada 2021 r. w sprawie uchwalenia Zmiany nr 1 Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łęczna.

Rekomendacje/wnioski: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łęczna jest zgodne z modelem struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy, określonym w Strategii. Przepisy prawa lokalnego Gminy Łęczna w zakresie zagospodarowania przestrzennego zostaną w odpowiednim czasie dostosowane w związku z planowanym wejściem w życie po 2025 roku zmianom w przepisach ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Łęczna

Podstawa prawna: Dla obszarów Miasta Łęczna obowiązują następujące plany zatwierdzone uchwałami Rady Miejskiej w Łęcznej:

- Nr XL/217/2017 z dnia 15 listopada 2017 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Łęczna z późniejszymi zmianami,
- Nr XLVII/258/2018 z dnia 20 czerwca 2018 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta z późniejszymi zmianami.

Obwieszczeniem Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 30 stycznia 2019 r. został ogłoszony jednolity tekst i rysunek zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Łęczna (t.j. Dz.Urz.Woj.Lub. z 2019 r., poz. 3361).

Aktualnie dla obszarów wiejskich obowiązują dwa podstawowe miejscowe plany zatwierdzone uchwałami Rady Miejskiej w Łęcznej:

- Nr XLIX/271/2018 z dnia 16 października 2018r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Łęczna – etap I dla napowietrznej linii elektroenergetycznej 400kV relacji Chełm – Lublin Systemowa (Dz. Urz. Woj. Lub. z 16 października 2018 r. poz. 4509) z późniejszymi zmianami,
- Nr XVI/92/2019 z dnia 27 listopada 2019r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Łęczna – etap II (Dz. Urz. Woj. Lub. Poz. 7506 z dnia 14 grudnia 2019 r.) z późniejszymi zmianami.

Rekomendacje/wnioski: Ewentualna aktualizacja obowiązującego planu dotyczy ewentualnych konsekwencji aktualizacji studium i/lub na nowo zidentyfikowanych terenach służących działaniom prowadzącym do zwiększenia i wykorzystania potencjału Gminy oraz rozbudowy jej infrastruktury. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Łęczna jest zgodny z modelem struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy, określonym w niniejszej Strategii.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Łęczna

Podstawa prawna: Program ochrony środowiska dla Gminy Łęczna przyjęty uchwałą nr XXVII/187/2004 Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 22 grudnia 2004 r.

Rekomendacje/wnioski: Program wymaga uaktualnienia ze względu na okres obowiązywania i dostosowania do obecnej sytuacji prawnej w zakresie ochrony środowiska.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Łęczna na lata 2015-2020

Podstawa prawna: Dokument został przyjęty Uchwałą Nr XXI/111/2016 Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 25 maja 2016 r. w sprawie uchwalenia Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Łęczna na lata 2015-2020 z późniejszymi zmianami.

Rekomendacje/wnioski: Dokument wymaga aktualizacji, rekomenduje się, aby założenia programu były zgodne z założeniami Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łęczna na lata 2019-2027

Podstawa prawna: Strategia Przyjęta uchwałą nr XII/69/2019 Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 18 września 2019 r.

Rekomendacje/wnioski: Program aktualny, założenia programu uwzględniono w dokumencie Strategii.

5. ZGODNOŚĆ STRATEGII Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI

Strategia Rozwoju Gminy Łączna do roku 2030 została przygotowana z uwzględnieniem założeń strategicznych polityki państwa i regionu, a także uwarunkowań członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Strategia Rozwoju Gminy Łączna pełni zasadnicze funkcje:

- prezentuje kierunki rozwoju gminy, jego społeczeństwa i gospodarki, a także jest istotnym materiałem informacyjnym w komunikacji z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi;
- jako perspektywiczny plan działania stanowi podstawę lepszego zarządzania przez administrację samorządową - sformułowanie misji, wizji i celów strategicznych daje możliwość ustalenia kierunków działań;
- stanowi podstawę do zarządzania określonymi zasobami materialnymi i finansowymi, co daje szansę na trafne wydatkowanie środków własnych, a także ubieganie się o środki krajowe oraz pomocowe Unii Europejskiej i międzynarodowych instytucji finansowych.

5.1. Zgodność z dokumentami wyższego rzędu

Zdefiniowana wizja rozwoju Gminy Łączna (która zostanie osiągnięta w wyniku realizacji celów i kierunków interwencji) jest spójna z głównymi celami dokumentów, zarówno na poziomie krajowym, jak i regionalnym.

Cel	1. Atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń oraz czyste środowisko naturalne	2. Aktywni mieszkańcy korzystający z wysokiej jakości usług publicznych	3. Lepiej funkcjonująca lokalna gospodarka oparta na zasobach środowiska oraz nowoczesna i sprawna administracja publiczna
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do roku 2030)			
I. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną.			
II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.			
III. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu			
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030			
Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym			
Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych			
Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie			
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030			
Cel 1. Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności			
Cel 2. Poprawa spójności wewnętrznej kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów			

Cel 3. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej			
Cel 4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski			
Cel 5. Zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa			
Cel 6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego			
Polska 2030 Trzecia fala nowoczesności Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju			
Obszar konkurencyjności i innowacyjności gospodarki(modernizacji) Nastawiony na zbudowanie nowych przewag konkurencyjnych Polski opartych o wzrost KI (wzrost kapitału ludzkiego, społecznego, relacyjnego, strukturalnego) i wykorzystanie impetu cyfrowego, co daje w efekcie większą konkurencyjność			
Obszar równoważenia potencjału rozwojowego regionów (dyfuzji) Zgodnie z zasadami rozbudzania potencjału rozwojowego odpowiednich obszarów mechanizmami dyfuzji i absorpcji oraz polityką spójności społecznej, co daje w efekcie zwiększenie potencjału konkurencyjności Polski			
Obszar efektywności i sprawności państwa (efektywności) Usprawniający funkcje przyjaznego i pomocnego państwa (nie nadodpowiedzialnego) działającego efektywnie w kluczowych obszarach interwencji			

5.2. Zgodność ze Strategią Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku i wyznaczonymi obszarami strategicznej interwencji

Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku wskazuje obszary strategicznej interwencji o znaczeniu regionalnym, które wskazują na potrzebę szczególnego wsparcia realizacji wybranych kierunków działań SRWL na określonych obszarach Województwa. Przyjmując model zrównoważonego rozwoju, w tym policentryczny rozwój sieci osadniczej, w SRWL 2030 wskazano się Obszary Strategicznej Interwencji obejmujące:

- obszary współpracy w strefach silnego oddziaływania miast (MOF),
- strefy funkcjonalne, charakteryzujące się wspólnymi uwarunkowaniami i celami rozwojowymi, na których przewiduje się współpracę w układach ponadlokalnych.

Koncentracja potencjału gospodarczego, społecznego i demograficznego w miastach stanowi szczególnie ważny czynnik sprzyjający uzyskaniu efektu synergii w procesach rozwojowych. Biorąc to pod uwagę w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku wskazano:

- **MOF ośrodka wojewódzkiego (LOM)** - 22 gmin, w tym: miasta: Lublin i Świdnik (tworzące rdzeń LOM) będące terenem koncentracji funkcji metropolitalnych, miasta satelitarne: Lubartów, **Łęczna**, Piaski, Bychawa, Bełżyce, Nałęczów – będące ośrodkami rozwijającymi wyspecjalizowane funkcje społeczno-gospodarcze wspomagające ośrodek centralny LOM, gminy położone w obszarze aglomeracji: Konopnica, Jastków, Głusk i Wólka - jako tereny koncentracji przedsiębiorczości pozarolniczej oraz gminy położone poza aglomeracją: Niemce, Niedrzwica Duża, Garbów, Mełgiew, Wojciechów, Strzyżewice, Jabłonna, Lubartów, Spiczyn i Kamionka.
- **MOF ośrodków subregionalnych**, tj.: Białej Podlaskiej, Chełma, Puław, Zamościa,
- **MOF ośrodków lokalnych**, tj. obszary funkcjonalne wszystkich pozostałych miast powiatowych w Województwie: Biłgoraja, Hrubieszowa, Janowa Lubelskiego, Krasnegostawu, Kraśnika, Łukowa, Opoła Lubelskiego, Parczewa, Radzynia Podlaskiego, Ryk, Tomaszowa Lubelskiego, Włodawy,

Gmina Łęczna stanowi jedną z jednostek samorządu terytorialnego, tworzących Żywicielski Obszar Strategicznej Interwencji. Priorytetem rozwoju tego obszaru jest: wykorzystanie zasobów naturalnych Wyżyny Lubelskiej dla rozwoju konkurencyjnego rolnictwa.

W dokumencie Strategii wyznaczono najważniejsze kierunki interwencji Żywicielskiego OSI, umożliwiające realizację jej celów. Należą do nich:

1.1 Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych:

- poprawa warunków wodnych, w tym retencjonowanie, melioracje i nawodnienia, ochrona i lepsze wykorzystanie wód;
- ochrona gleb, w tym racjonalizacja stosowania chemicznych nawozów oraz środków ochrony roślin oraz stosowanie agrotechniki przeciwozyjnej i zadrzewień śródpolnych;
- rozwój lokalnych specjalizacji rolnych m.in. w oparciu o odtworzenie historycznie ukształtowanych lub wykorzystanie nowych, niszowych kierunków produkcji;
- poprawa struktury wielkościowej i organizacyjnej gospodarstw rolnych;

- rozwój agroturystyki i turystyki wiejskiej, jako istotnego elementu regionalnej oferty turystycznej oraz ważnego czynnika poprawy ekonomicznej gospodarstw rolnych.

1.2 Rozwój przedsiębiorczości wykorzystującej surowce rolne:

- rozwój podmiotów przetwórstwa rolno-spożywczego;
- rozwój infrastruktury i obiektów przechowalniczych;
- tworzenie warunków oraz działania na rzecz lokalizacji na terenie Województwa Lubelskiego siedziby oraz podmiotów Krajowej Grupy Spożywczej.

2.1 Zrównoważony rozwój systemów infrastruktury technicznej:

- poprawa regionalnych i międzyregionalnych powiązań komunikacyjnych z uwzględnieniem szkieletowego układu dróg ekspresowych (S19, S17 i S12) oraz planowanej autostrady A2, w tym budowa obwodnic miast;
- poprawa regionalnych i międzyregionalnych połączeń kolejowych z uwzględnieniem Programu Kolejowego CPK Centralny Port Komunikacyjny.

2.4 Ochrona walorów środowiska:

- ochrona wartości przyrodniczych, w tym krajobrazu, siedlisk i bioróżnorodności.
- wspieranie działań na rzecz ochrony i kształtowania zasobów wodnych, w tym racjonalizacji wielkości poboru wody, rozwój i modernizacja oczyszczalni ścieków, zwiększanie małej retencji i renaturyzacji rzek

3.4 Innowacyjne wykorzystanie walorów przyrodniczo-kulturowych, rozwój sportu i usług wolnego czasu:

- kreowanie, rozwijanie oferty i infrastruktury ośrodków łączących funkcje edukacyjne, kulturalne i rekreacyjne, wykorzystujących nowe trendy w turystyce;
- rozwijanie produktów i oferty wydarzeń wykorzystujących unikalne zasoby lokalne (np. kuchnię, wydarzenia historyczne, tradycje, materialne i niematerialne dziedzictwo kulturowe, walory środowiskowe, wydarzenia związane z przejawami współczesnej twórczości artystycznej, wydarzenia sportowe);
- organizacja punktów usług i obsługi turystycznej dla turystyki zmotoryzowanej (np. caravanning, turystyka motocyklowa);
- rozwój infrastruktury sprzyjającej tworzeniu zróżnicowanej oferty opartej o różne formy turystyki (np. kajakową, rowerową, nordic walking, konną, kulturową, historyczną, przyrodniczą, kulinarną itp.);
- wspieranie rozwoju przemysłów kreatywnych oraz przemysłów kultury, przedsiębiorczości bazującej na lokalnych zasobach, dziedzictwie kulturowym i usługach edukacyjnych;
- ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego, w tym poprzez rozwijanie funkcji użytkowej obiektów kulturowych;

4.4 Wzmocnienie współpracy transgranicznej i międzyregionalnej:

- wspieranie działań i współpraca z właściwymi podmiotami na rzecz realizacji inwestycji sprzyjających pogłębianiu kontaktów międzyregionalnych, w tym w zakresie infrastruktury granicznej (budowa i rozbudowa przejść granicznych oraz dostosowanie ich do obsługi ruchu turystycznego) oraz poprawiającej dostępność do przejść granicznych (drogi, linie kolejowe, parkingi buforowe, infrastruktura turystyczna);
- wspieranie działań na rzecz ochrony zasobów przyrodniczych na obszarach przygranicznych oraz rozwój zintegrowanej turystyki transgranicznej;

Wskazane powyżej kierunki interwencji znalazły odzwierciedlenie w celach i kierunkach rozwoju Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030.

Poniżej przedstawiono zależność między celami Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 a celami Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 r.

Cele strategiczne SRWL 2030	1. Atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń oraz czyste środowisko naturalne	2. Aktywni mieszkańcy korzystający z wysokiej jakości usług publicznych	3. Lepiej funkcjonująca lokalna gospodarka oparta na zasobach środowiska oraz nowoczesna i sprawna administracja publiczna
SEKTOR ROLNO-SPOŻYWCZY Kształtowanie strategicznych zasobów rolnych			
PRZESTRZEŃ Wzmocnienie powiązań i układów funkcjonalnych			
GOSPODARKA Innowacyjny rozwój gospodarki oparty o zasoby i potencjały regionu			
SPOŁECZEŃSTWO Wzmacnianie kapitału społecznego			

5.3. Zgodność z dokumentami Gminy Łęczna

Przedmiotową Strategię charakteryzuje zgodność z dokumentami sektorowymi, planistycznymi i strategicznymi Gminy. Kierunki działań związane z ochroną środowiska naturalnego, efektywnością i bezpieczeństwem energetycznym wpisują się w cele dokumentów:

Założenia do planu zaopatrzenia w energię ciepłą, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Łęczna opracowany na lata 2012-2027

	1. Atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń oraz czyste środowisko naturalne	2. Aktywni mieszkańcy korzystający z wysokiej jakości usług publicznych	3. Lepiej funkcjonująca lokalna gospodarka oparta na zasobach środowiska oraz nowoczesna i sprawna administracja publiczna
Cele: -poprawa efektywności energetycznej -wzrost bezpieczeństwa dostaw paliw i energii -dywersyfikacja struktury wytwarzania energii elektrycznej poprzez wprowadzenie energetyki jądrowej -rozwój wykorzystania OZE -ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko			
			

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Łęczna na lata 2015 – 2020

	1. Atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń oraz czyste środowisko naturalne	2. Aktywni mieszkańcy korzystający z wysokiej jakości usług publicznych	3. Lepiej funkcjonująca lokalna gospodarka oparta na zasobach środowiska oraz nowoczesna i sprawna administracja publiczna
Cel główny: Redukcja emisji gazów cieplarnianych, zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych i redukcja zużycia energii finalnej, poprzez podniesienie efektywności energetycznej w stosunku do roku bazowego – 2014.			

Wieloletni planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowo – kanalizacyjnych PGKiM sp. z o.o. w Łęcznej na lata 2022 – 2025

	1. Atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń oraz czyste środowisko naturalne	2. Aktywni mieszkańcy korzystający z wysokiej jakości usług publicznych	3. Lepiej funkcjonująca lokalna gospodarka oparta na zasobach środowiska oraz nowoczesna i sprawna administracja publiczna
Cel główny: Poprawa standardów świadczonych usług oraz budowa nowych urządzeń wynikających z rozwoju gminy i potrzeb odbiorców.			

Potrzeby sfery społecznej Gminy Łęczna zostały skupione i zaprezentowane w przedmiotowej Strategii przede wszystkim w *Celu Strategicznym 2. Poprawa jakości życia oraz zwiększenie integracji społecznej*. Cel ten łączy w sobie założenia takich dokumentów jak:

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łęczna na lata 2019 - 2027

	1. Atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń oraz czyste środowisko naturalne	2. Aktywni mieszkańcy korzystający z wysokiej jakości usług publicznych	3. Lepiej funkcjonująca lokalna gospodarka oparta na zasobach środowiska oraz nowoczesna i sprawna administracja publiczna
Cel 1: Wsparcie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do rozwoju			
Cel 2: Tworzenie warunków do skutecznej aktywizacji zawodowej oraz przeciwdziałanie marginalizacji społecznej			
Cel 3: Zapobieganie i ograniczenie istniejących patologii społecznych			
Cel 4: Promocja i rozwój włączenia społecznego oraz zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w życiu społeczności lokalnej			
Cel 5: Tworzenie warunków służących zaspokajaniu potrzeb seniorów			
Cel 6: Wzrost integracji i aktywizacji społecznej i gospodarczej.			

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2016-2023

	1. Atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń oraz czyste środowisko naturalne	2. Aktywni mieszkańcy korzystający z wysokiej jakości usług publicznych	3. Lepiej funkcjonująca lokalna gospodarka oparta na zasobach środowiska oraz nowoczesna i sprawna administracja publiczna
Cel rewitalizacji 1. Ograniczenie wykluczenia społecznego, poprawa jakości życia mieszkańców, ich aktywizacji i integracji oraz przeciwdziałanie bezrobociu, a także ożywienie gospodarcze i turystyczne obszaru			
Cel rewitalizacji 2. Kształtowanie atrakcyjnej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej, sprzyjającej poprawie bezpieczeństwa oraz rozwój infrastruktury technicznej i odnowa terenów zielonych			
Cel rewitalizacji 3. Podniesienie jakości środowiska przyrodniczego i wykorzystanie jego potencjału do rozwoju społeczno-gospodarczego oraz wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców			

6. ZAŁĄCZNIKI

1. Indykatorywny wykaz przedsięwzięć – załącznik nr 1,
2. Sprawozdanie z konsultacji społecznych projektu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 – załącznik nr 2,
3. Podsumowanie procesu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko – załącznik nr 3,
4. Prognoza oddziaływania na środowisko dla Projektu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 – załącznik nr 4,
5. Raport z ewaluacji ex-ante projektu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 – załącznik nr 5.

Załącznik nr 1 do Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030: Indykatorywny wykaz przedsięwzięć

Indykatorywny wykaz wstępnie zidentyfikowanych projektów i przedsięwzięć inwestycyjnych wpisujący się w zakres celu strategicznego 1:

Projekty / przedsięwzięcia	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacowana wartość (zł)
Cel strategiczny 1. Atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń oraz czyste środowisko naturalne		
Modernizacja zabytkowego budynku Małej Synagogi – Szkoły Żydowskiej	Gmina Łęczna – Urząd Miejski w Łęcznej	2 981 312,58
Zabezpieczenie i zachowanie budynku dawnego ratusza	Gmina Łęczna – Urząd Miejski w Łęcznej	3 571 428,00
Odnawialne źródła energii w Gminie Łęczna	Gmina Łęczna – Urząd Miejski w Łęcznej	12 000 000,00
Poprawa dostępności inwestycyjnej i komunikacyjnej Gminy Łęczna – budowa i modernizacja dróg gminnych/ulic miejskich	Gmina Łęczna – Urząd Miejski w Łęcznej	25 000 000,00
Budowa dwóch źródeł wysokosprawnej kogeneracji gazowej na terenie Miasta Łęczna	„Łęczyńska energetyka” Spółka z o.o. w Bogdance	10 000 000,00
Przebudowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami w ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łęcznej etap 1 ; etap 2 ; etap 3 ; etap 4 wraz z pełnieniem nadzoru inwestorskiego	PGKiM Łęczna Sp. z o.o.	1 039 000,00
Budowa rurociągu kanalizacyjnego łączącego kolektor sanitarny odprowadzający ścieki bytowe od m. Łęczna do m. Stara Wieś wraz z pełnieniem nadzoru inwestorskiego	PGKiM Łęczna Sp. z o.o.	1 354 101,00
Modernizacja stacji uzdatniania wody w Łęcznej wraz z pełnieniem nadzoru inwestorskiego	PGKiM Łęczna Sp. z o.o.	16 700 000,00
Modernizacja instalacji do mechanicznego przetwarzania odpadów	PGKiM Łęczna Sp. z o.o.	6 000 000,00
Rozbudowa instalacji do biologicznego przetwarzania odpadów poprzez budowę instalacji biologicznego przetwarzania odpadów zielonych z selektywnej zbiórki ustabilizowanych komunalnych osadów ściekowych oraz innych bioodpadów pochodzenia roślinnego na terenie Działu Utylizacji Odpadów w Starej Wsi	PGKiM Łęczna Sp. z o.o.	9 000 000,00
Rozbudowa Instalacji Komunalnej do składowania odpadów poprzez budowę IV kwatery do składowania odpadów	PGKiM Łęczna Sp. z o.o.	8 000 000,00

Modernizacja oczyszczalni ścieków	PGKiM Łęczna Sp. z o.o.	30 000 000,00
Zielona i niebieska infrastruktura – odbetonowanie terenu parku szpitalnego SPZOZ Łęczna	SPZOZ w Łęcznej	7 300 000,00
Budowa instalacji fotowoltaicznej z magazynami energii i stacją ładowania samochodów elektrycznych dla SPZOZ w Łęcznej	SPZOZ w Łęcznej	3 000 000,00
Cel strategiczny 2. Aktywni mieszkańcy korzystający z wysokiej jakości usług publicznych		
Budowa Łęczyńskiej Mediateki	Gmina Łęczna – Urząd Miejski w Łęcznej	12 000 000,00
Budowa przedszkola publicznego przy ul. Tysiąclecia w Łęcznej	Gmina Łęczna – Urząd Miejski w Łęcznej	12 960 000,00
Budowa przedszkola w Łęcznej przy SP4	Gmina Łęczna – Urząd Miejski w Łęcznej	13 257 157,32
Przebudowa budynku szkolnego przy ul. Staszica 17 w Łęcznej na żłobek publiczny	Gmina Łęczna – Urząd Miejski w Łęcznej	5 809 429,26
Adaptacja budynku synagogi na ośrodek muzealno – edukacyjny	Gmina Łęczna – Urząd Miejski w Łęcznej	10 539 891,19
Modernizacja zabytkowego budynku dawnej mansjonarii oraz zabytkowego budynku dawnej plebanii w Łęcznej do pełnienia nowych funkcji kulturalnych i społecznych	Parafia pw. Św. Marii Magdaleny w Łęcznej	26 800 000,00
Rozbudowa infrastruktury i zakresu usług świadczonych na rzecz grup wykluczanych społecznie, mieszkańców Miasta i Gminy Łęczna	Gmina Łęczna Środowiskowy Dom Samopomocy Łęczyńskie Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych	5 000 000,00
Cel strategiczny 3. Lepiej funkcjonująca lokalna gospodarka oparta na zasobach środowiska oraz nowoczesna i sprawna administracja publiczna		
Przebudowa ul. Lubelskiej oraz budowa infrastruktury turystyki i rekreacji przy ujściu rz. Świnki do rz. Wieprz i przy budynku spichlerza w Podzamczu	Gmina Łęczna – Urząd Miejski w Łęcznej	10 904 953,87
Budowa sieci błękitno-zielonej infrastruktury na terenie Miasta Łęczna	Gmina Łęczna – Urząd Miejski w Łęcznej	7 135 827,00

SPRAWOZDANIE Z KONSULTACJI SPOŁECZNYCH STRATEGII ROZWOJU GMINY ŁĘCZNA DO ROKU 2030

Spis treści

1. WPROWADZENIE.....	3
2. PODSTAWY PRAWNE KONSULTACJI SPOŁECZNYCH	4
3. PRZEBIEG KONSULTACJI SPOŁECZNYCH	5
4. INFORMACJE DOTYCZĄCE KONSULTACJI SPOŁECZNYCH W TYM SZCZEGÓŁOWE ZESTAWIENIE UWAG I WNIOSKÓW ZGŁOSZONYCH W TRAKCIE KONSULTACJI SPOŁECZNYCH.....	12
4.1 Sprawozdanie z wyników ankietyzacji - ocena stanu i potencjału Gminy Łączna.....	12
4.2 Sprawozdanie z konsultacji projektu dokumentu Strategii Rozwoju Gminy Łączna do roku 2030.....	53

1. WPROWADZENIE

Konsultacje społeczne stanowią nierozłączną część procesu opracowywania dokumentów strategicznych i planistycznych. Pozwalają one na zapoznanie się z opinią mieszkańców i innych interesantów na temat zapisów w dokumencie oraz ze stopniem jego społecznej aprobaty, umożliwiając dotarcie do szerokiego grona osób, których dany dokument bezpośrednio dotyczy.

Uczestnicy konsultacji społecznych poprzez zgłaszanie uwag i opinii mają możliwość wpływania na kształt danego dokumentu. Proces konsultacyjny umożliwia opracowanie dokumentu w sposób rzetelny i najbardziej trafny.

Niniejsze opracowanie prezentuje przebieg konsultacji społecznych Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 w okresie od sierpnia do września 2023 r. oraz od lutego do marca 2024 r.

Wnioski z konsultacji społecznych oraz wynikające z nich rekomendacje zostały poddane dokładnej i pogłębionej analizie, a następnie wykorzystane do uzupełnień i korekt przygotowanego projektu Strategii.

2. PODSTAWY PRAWNE KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

Obowiązek przeprowadzenia konsultacji społecznych wynika z:

- Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463.);
- Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. 2023 r., poz. 1259 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 z późn. zm.).

Wymóg przeprowadzenia konsultacji społecznych Strategii został zawarty w Uchwale Nr LXI/346/2022 Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 30 listopada 2022 r. w sprawie przystąpienia do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2022-2030 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania strategii, w tym trybu konsultacji.

3. PRZEBIEG KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

Ankietyzacja

Konsultacje społeczne rozpoczęto od badania ankietowego dotyczącego oceny stanu i potencjału Gminy Łeczna. Badanie trwało od 30 listopada do 10 grudnia 2021 r.

Ryc. 1 . Ogłoszenie o badaniu ankietowym

Znajdujesz się tutaj: Strona główna / Aktualności / **Diagnoza rozwoju Gminy Łeczna w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym**

Dodano: 2021-11-30 12:04:28

Diagnoza rozwoju Gminy Łeczna w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym

Szanowni Mieszkańcy,

w związku z rozpoczęciem prac nad dokumentem pt. Diagnoza rozwoju Gminy Łeczna w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, który będzie stanowić podstawę do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Łeczna na lata 2022-2030 uprzejmie prosimy o wypełnienie przeznaczonej dla Państwa ankiety dotyczącej oceny stanu i potencjału gminy.

Link do ankiety (anonimowa):

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeSXNxDlrS0bozchHbNwKISFuTuwfxua14lhKzdrLBf7z3HbA/viewform?usp=sf_link

Ankietyzacja jest przeprowadzana w dniach od 30.11.2021 r. do 10.12.2021 r.

Państwa udział będzie stanowił aktywny wkład w tworzeniu nowego planu strategii rozwoju obszaru do 2030 r. Ankieta będzie odzwierciedlać rzeczywiste potrzeby społeczno-gospodarcze obszaru oraz przyczyni się do określenia przyszłych kierunków rozwoju Gminy Łeczna w okresie realizacji strategii.

Państwa opinie oraz wskazania będą stanowić kluczowy element procesu planowania strategicznego w gminie.

Z góry dziękujemy za udział w badaniu.

Źródło: <https://leczna.pl/aktualnosci/diagnoza-rozwoju-gminy-leczna-w-wymiarze-spoiecznym-gospodarczym-i-przestrzennym5626/>

Szczegółowe informacje dotyczące wyników badania ankietowego przedstawiono w rozdziale 4 *Informacje dotyczące konsultacji społecznych w tym szczegółowe zestawienie uwag i wniosków zgłoszonych w trakcie konsultacji społecznych.*

Publikacja projektu dokumentu

W dniu 24 sierpnia 2023 r. do publicznej wiadomości przekazano projekt Strategii Rozwoju Gminy Łeczna na lata 2020-2030.

Ryc. 2. Zrzut z ekranu ogłoszenia o konsultacjach społecznych Strategii Rozwoju Gminy Łeczna na lata 2022-2030

Dodano: 2023-08-24 12:13:41

Konsultacje społeczne projektu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2022-2030

Zapraszamy Państwa do udziału w konsultacjach społecznych projektu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna z perspektywą do roku 2030. Zachęcamy do zgłaszania uwag i do wyrażania opinii. Posłużą one do opracowania ostatecznego kształtu tego dokumentu strategicznego.

Konsultacje są prowadzone w celu przedstawienia projektu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 oraz umożliwienia mieszkańcom, instytucjom i organizacjom społecznym oraz podmiotom gospodarczym złożenia uwag dotyczących projektu dokumentu strategii rozwoju naszej gminy.

Konsultacje społeczne przeprowadzone będą w terminie **od dnia 24.08.2023 r. do dnia 27.09.2023 r.**

Źródło: <https://leczna.pl/aktualnosci/konsultacje-spoeczne-projektu-strategii-rozwoju-gminy-leczna-na-lata-2022-2030/>

Konsultacje dokumentu uregulowano zarządzeniem nr 107/2023 Burmistrza Łęcznej z dnia 23.08.2023 r. w sprawie konsultacji społecznych projektu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030. Za podstawę prawną podano art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2023 r. poz. 40 z późn.zm.) i art. 6 ust. 3-6 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2023 poz.225 z późn.zm) oraz Uchwałę Nr LXI/346/2022 Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 30 listopada 2022 r.

Celem konsultacji było przedstawienie projektu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2022-2030 oraz umożliwienie mieszkańcom, instytucjom społecznym i publicznym oraz podmiotom gospodarczym złożenia uwag i/lub opinii dotyczących projektu dokumentu Strategii. W związku z powyższym projekt Strategii podlegał konsultacjom:

- z mieszkańcami Gminy Łęczna,
- z lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi, w szczególności z działającymi na terenie Gminy Łęczna organizacjami pozarządowymi i przedsiębiorcami,
- z sąsiednimi gminami i ich związkami,
- z dyrektorem Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Lublinie – Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

Konsultacje społeczne swoim zasięgiem obejmowały obszar Gminy Łęczna.

Uwagi i opinie do projektu Strategii można było składać:

1. pisemnie za pomocą formularza opublikowanego na stronie internetowej gminy www.leczna.pl wraz z projektem strategii oraz dostępnego w formie papierowej w Urzędzie Miejskim w Łęcznej, w następujący sposób:
 - w siedzibie Urzędu Miejskiego w Łęcznej, Plac Kościuszki 5, poprzez złożenie ich w Biurze Obsługi Interesanta,
 - pocztą na adres Urzędu Miejskiego w Łęcznej, Plac Kościuszki 5, 21-010 Łęczna (decyduje data wpływu do Urzędu),

2. elektronicznie w następujący sposób:

- o poprzez elektroniczny formularz konsultacji społecznych, dostępny pod linkiem: <https://forms.gle/pHnie7rN7er51eyx7>,
- o poprzez system ePUAP, adres skrytki Urzędu Miejskiego w Łęcznej /y5j80b3hn1/skrytka (decyduje data wpływu do Urzędu
- o za pomocą poczty elektronicznej, na adres: tblaszczyk@um.leczna.pl

Konsultacje trwały do dnia 27 września 2023 r., umożliwiło to zachowanie terminów ustawowych.

Wykaz uwag oraz sposób ich uwzględnienia w dokumencie został przedstawiony w rozdziale *Informacje dotyczące konsultacji społecznych w tym szczegółowe zestawienie uwag i wniosków zgłoszonych w trakcie konsultacji społecznych*.

Spotkanie konsultacyjne

Kolejnym etapem konsultacji było spotkanie konsultacyjne dotyczące projektu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2022-2030. Spotkanie miało miejsce w Sali posiedzeń Rady Miejskiej w Łęcznej, Plac Kościuszki 22, 21-010 Łęczna, w dniu 14.09.2023 r. o godzinie 17 i uczestniczyło w nim 13 osób.

Program spotkania obejmował:

- Omówienie przebiegu prac nad projektem Strategii Rozwoju Gminy Łęczna,
- Prezentację wniosków z diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Łęczna,
- Prezentację wizji, misji oraz celów strategicznych,
- Prezentację modelu funkcjonalno-przestrzennego Gminy Łęczna i jego założeń,
- Omówienie systemu wdrażania i monitoringu Strategii.

Fot. 1 Dokumentacja fotograficzna ze spotkania konsultacyjnego

Źródło: Urząd Miejski w Łęcznej

W spotkaniu udzieli wzięli przedstawiciele władz Gminy Łęczna, Sołtysi, Radni Gminy oraz mieszkańcy gminy.

Na spotkaniu nie zostały zgłoszone uwagi do projektu dokumentu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2022-2030.

Publikacja projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko

W związku z koniecznością przygotowania prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2022-2030, zaistniała konieczność przeprowadzenia ponownych konsultacji społecznych dokumentu.

W dniu 6 lutego 2024 roku do publicznej wiadomości przekazano projekt Strategii Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2020-2030 oraz prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030.

Ryc. 3. Zrzut z ekranu ogłoszenia o konsultacjach społecznych Strategii Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2022-2030 oraz prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030

The screenshot shows the official website of Gmina Łęczna. At the top, there is a search bar with the text 'wpisz szukane słowo' and a magnifying glass icon. Below the search bar, the website's logo 'ŁĘCZNA' is displayed with the tagline 'Łączy nas energia'. To the right of the logo, there are several navigation buttons: 'Łęczna', 'Urząd', 'Dla interesanta', 'Organizacje pozarządowe', 'Inwestycje', and 'Wybory 2024'. Below the navigation bar, there is a section titled 'Znajdujesz się tutaj: Strona główna / Aktualności' followed by the main heading 'Konsultacje społeczne projektu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2022-2030 oraz prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju'. The date 'Dodano: 2024-02-06 14:53:48' is shown. The main content area is titled 'Konsultacje społeczne projektu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2022-2030 oraz prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju'. The text invites citizens to participate in the consultations, providing details on how to submit comments or proposals, either in writing or electronically. It also mentions the date of the consultations (from February 6 to March 12, 2024) and the location (Gmina Łęczna). The text is in Polish and includes specific instructions for both written and electronic submissions.

Znajdujesz się tutaj: Strona główna / Aktualności
/ Konsultacje społeczne projektu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2022-2030 oraz prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju

Dodano: 2024-02-06 14:53:48

Konsultacje społeczne projektu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2022-2030 oraz prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju

Konsultacje społeczne projektu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2022-2030 oraz prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju

Zapraszamy Państwa do udziału w konsultacjach społecznych projektu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 oraz prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030. Zachęcamy do zgłaszania uwag i/lub wniosków oraz do wyrażania opinii. Posłużą one do opracowania ostatecznego kształtu tego dokumentu strategicznego.

Konsultacje społeczne przeprowadzone będą w terminie od dnia 6 lutego 2024 r. do 12 marca 2024 r. Zasięg terytorialny konsultacji społecznych obejmuje obszar Gminy Łęczna.

Uwagi i opinie do projektu Strategii można składać:

1. **Pisemnie** za pomocą formularza opublikowanego na stronie internetowej gminy www.leczna.pl wraz z projektem strategii oraz dostępnego w formie papierowej w Urzędzie Miejskim w Łęcznej, w następujący sposób:
 - w siedzibie Urzędu Miejskiego w Łęcznej, Plac Kościuszki 5, poprzez złożenie ich w Biurze Obsługi Interesanta,
 - pocztą na adres Urzędu Miejskiego w Łęcznej, Plac Kościuszki 5, 21-010 Łęczna (decyduje data wpływu do Urzędu).
2. **Elektronicznie** w następujący sposób:
 - poprzez elektroniczny formularz konsultacji społecznych, dostępny pod linkiem: <https://forms.gle/9trSpioNGnSaUQL9>,
 - poprzez system ePUAP, adres skrytki Urzędu Miejskiego w Łęcznej /y5j80b3hn1/skrytka (decyduje data wpływu do Urzędu),
 - za pomocą poczty elektronicznej na adres: info@um.leczna.pl, tblaszczyk@um.leczna.pl bez konieczności opatrywania ich kwalifikowanym podpisem elektronicznym,
 - ustnie do protokołu w siedzibie Urzędu Miejskiego w Łęcznej, Plac Kościuszki 5, 21-010 Łęczna, pok. nr 17.

W ramach prowadzonych konsultacji społecznych przewidziano organizację spotkania konsultacyjnego, które odbędzie się w dniu 06.03.2024 r. o godz. 17⁰⁰ w sali posiedzeń Rady Miejskiej w Łęcznej, Plac Kościuszki 22, 21-010 Łęczna.

Źródło: <https://leczna.pl/aktualnosci/konsultacje-spoeczne-strategii-rozwoju-gminy-leczna-do-roku-20306369/>

Konsultacje dokumentu uregulowano zarządzeniem nr 16/2024 Burmistrza Łęcznej z dnia 05.02.2024 r. w sprawie konsultacji społecznych projektu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 oraz prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030. Za podstawę prawną podano art. 5a i art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. 2023 poz. 40 z późn. zm.) w związku z art. 30, art. 39, art. 40, art. 41, art. 42, art. 46 oraz art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz.U. 2023 poz. 1094) w związku z Uchwałą Nr LXI/346/2022 Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 30 listopada 2022 r. w sprawie przystąpienia do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2022-2030 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania strategii, w tym trybu konsultacji, o których mowa w art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tj. Dz.U. 2023 poz. 225 z późn. zm.).

Celem konsultacji było przedstawienie projektu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2022-2030 oraz prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030, a także poznanie opinii, zebranie uwag i propozycji zmian w zakresie projektu tychże dokumentów. W związku z powyższym projekt Strategii podlegał konsultacjom:

- 1) z mieszkańcami Gminy Łęczna,
- 2) z lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi, w szczególności z działającymi na terenie Gminy Łęczna organizacjami pozarządowymi i przedsiębiorcami,
- 3) z sąsiednimi gminami: Ludwin, Mełgiew, Milejów, Puchaczów, Spiczyn, Wólka, a także z ich związkami,
- 4) ze Stowarzyszeniem Lokalna Grupa Działania „Polesie” z siedzibą w Cycowie,
- 5) z Dyrektorem Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej – Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie w Lublinie,
- 6) z Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych w Lublinie – Nadleśnictwo Świdnik.

Konsultacje społeczne swoim zasięgiem obejmowały obszar Gminy Łęczna.

Uwagi i opinie do projektu Strategii można było składać:

1. **Pisemnie** za pomocą formularza opublikowanego na stronie internetowej gminy www.leczna.pl wraz z projektem strategii oraz dostępnego w formie papierowej w Urzędzie Miejskim w Łęcznej, w następujący sposób:
 - o w siedzibie Urzędu Miejskiego w Łęcznej, Plac Kościuszki 5, poprzez złożenie ich w Biurze Obsługi Interesanta,
 - o pocztą na adres Urzędu Miejskiego w Łęcznej, Plac Kościuszki 5, 21-010 Łęczna (decyduje data wpływu do Urzędu),
2. **Elektronicznie** w następujący sposób:
 - o poprzez elektroniczny formularz konsultacji społecznych, dostępny pod linkiem: <https://forms.gle/9tRSpicioNGnSaUQL9>,

- o poprzez system ePUAP, adres skrytki Urzędu Miejskiego w Łęcznej /y5j80b3hn1/skrytka (decyduje data wpływu do Urzędu),
- o za pomocą poczty elektronicznej na adres: info@um.leczna.pl, tblaszczyk@um.leczna.pl bez konieczności opatrywania ich kwalifikowanym podpisem elektronicznym,
- o ustnie do protokołu w siedzibie Urzędu Miejskiego w Łęcznej, Plac Kościuszki 5, 21-010 Łęczna, pok. nr 17.

Konsultacje trwały do dnia 12 marca 2024 roku co umożliwiło zachowanie terminów ustawowych.

Wykaz uwag oraz sposób ich uwzględnienia w dokumencie został przedstawiony w rozdziale *Informacje dotyczące konsultacji społecznych w tym szczegółowe zestawienie uwag i wniosków zgłoszonych w trakcie konsultacji społecznych*.

Spotkanie konsultacyjne II

Kolejnym etapem konsultacji było spotkanie konsultacyjne dotyczące projektu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2022-2030 oraz prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030.

Ryc. 4. Zrzut z ekranu ogłoszenia o otwartym spotkaniu w ramach konsultacji społecznych Strategii Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2022-2030 oraz prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030

Znajdujesz się tutaj: Strona główna / Aktualności / Konsultacje społeczne strategii rozwoju gminy Łęczna do roku 2030 [Pobierz jako PDF](#)

Dodano: 2024-03-04 08:21:31

Konsultacje społeczne strategii rozwoju gminy Łęczna do roku 2030

Burmistrz Łęcznej serdecznie zaprasza wszystkich mieszkańców, przedstawicieli instytucji społecznych, organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorców do uczestnictwa w otwartym, publicznym spotkaniu konsultacyjnym poświęconym projektowi nowej strategii rozwoju gminy.

Spotkanie ma na celu prezentację projektu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 i prognozy oddziaływania na środowisko projektu strategii rozwoju oraz poznanie opinii, zebranie uwag i propozycji, które umożliwią opracowanie ostatecznej wersji tego dokumentu planistycznego.

TERMIN I MIEJSCE SPOTKANIA:
6 marca 2024 r. (środa) godz. 17:00
 sala posiedzeń Rady Miejskiej w Łęcznej, Plac Kościuszki 22, Łęczna

Źródło: <https://leczna.pl/aktualnosci/konsultacje-spooleczne-strategii-rozwoju-gminy-leczna-do-roku-20306369/>

Spotkanie zostało zaplanowane w sali posiedzeń Rady Miejskiej w Łęcznej, Plac Kościuszki 22, 21-010 Łęczna, w dniu 06.03.2024 r. o godzinie 17 i uczestniczyło w nim 2 osoby – pracownicy Urzędu Miejskiego w Łęcznej. Pomimo upowszechnienia i nagłośnienia informacji nikt inny nie przybył.

Planowany program spotkania obejmował:

- omówienie przebiegu prac nad projektem Strategii Rozwoju Gminy Łęczna,
- prezentację wniosków z diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Łęczna,
- prezentację wizji, misji oraz celów strategicznych,
- prezentację modelu funkcjonalno-przestrzennego Gminy Łęczna i jego założeń,
- omówienie systemu wdrażania i monitoringu Strategii,
- prezentację wniosków z prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030.

Mając na uwadze fakt, że w dniu 14.09.2023 r. odbyło się pierwsze spotkanie konsultacyjne poświęcone projektowi strategii rozwoju Gminy do 2030 roku i wówczas przy obecności mieszkańców odbyła się prezentacja projektu strategii rozwoju i debata na ten temat, to w dniu 06.02.2024 r. mieszkańcy nie wykazali zainteresowania ponownym uczestnictwem w konsultacjach tego samego dokumentu. Zatem z powodu nieprzybycia żadnego przedstawiciela powiadomionych publicznie interesariuszy, na spotkaniu nie zostały zgłoszone uwagi ani do projektu dokumentu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2022-2030 ani do prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030.

4. INFORMACJE DOTYCZĄCE KONSULTACJI SPOŁECZNYCH W TYM SZCZEGÓŁOWE ZESTAWIENIE UWAG I WNIOSKÓW ZGŁOSZONYCH W TRAKCIE KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

4.1 Sprawozdanie z wyników ankietyzacji - ocena stanu i potencjału Gminy Łęczna

Cel i założenie przeprowadzenia badania

Badanie ankietowe zostało zaplanowane i przeprowadzone w ramach opracowania Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Łęczna. Ankieta była skierowana do mieszkańców gminy. Głównym celem badania było zebranie opinii mieszkańców Gminy Łęczna na temat jakości życia, potencjałów oraz kierunków rozwoju gminy. Ankieta stanowi odzwierciedlenie rzeczywistych potrzeb społeczno-gospodarczych samorządu lokalnego w okresie realizacji Strategii Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2022-2030.

Narzędzia badawcze

Badanie przeprowadzono za pomocą kwestionariusza ankiety, stanowiącego załącznik do niniejszego raportu, opracowanego przy współpracy ekspertów Zamawiającego – Urzędu Miejskiego w Łęcznej oraz Wykonawcy – EuroCompass Sp. z o.o. W ankiecie zamieszczono 22 pytania, z czego 4 to pytania umieszczone w metryczce. W większości były to pytania wielokrotnego wyboru.

Przeprowadzenie badania

Badanie przeprowadzone zostało w formie formularza online zamieszczonego na stronie:

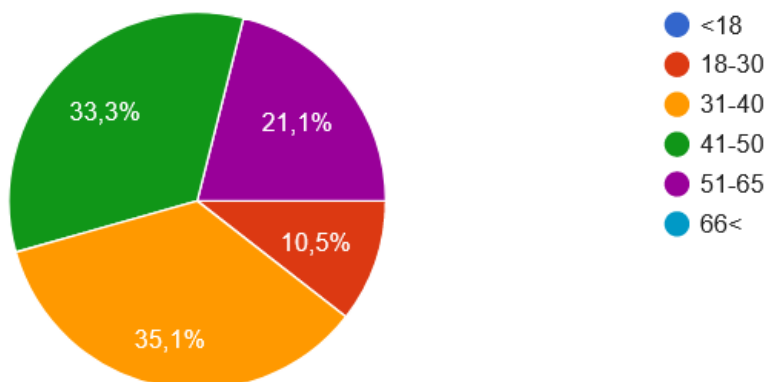
<https://leczna.pl/aktualnosci/diagnoza-rozwoju-gminy-leczna-w-wymiarze-spolescznym-gospodarczym-i-przestrzennym5626/>

Ankietyzacja przebiegała od 30.11.2021 r. do 10.12.2021 r

Wyniki badań

W badaniu ankietowym udział wzięło 57 respondentów, w tym 37 kobiet (64,9%) i 20 mężczyzn (35,1%). Wśród osób ankietowanych największą grupę stanowili mieszkańcy w wieku od 31 do 40 lat, natomiast najmniej liczną grupę stanowiły osoby w wieku 18-30 lat. W ankiecie nie wzięli udziału respondenci w dwóch grupach wiekowych: poniżej 18 roku życia oraz powyżej 66 roku życia.

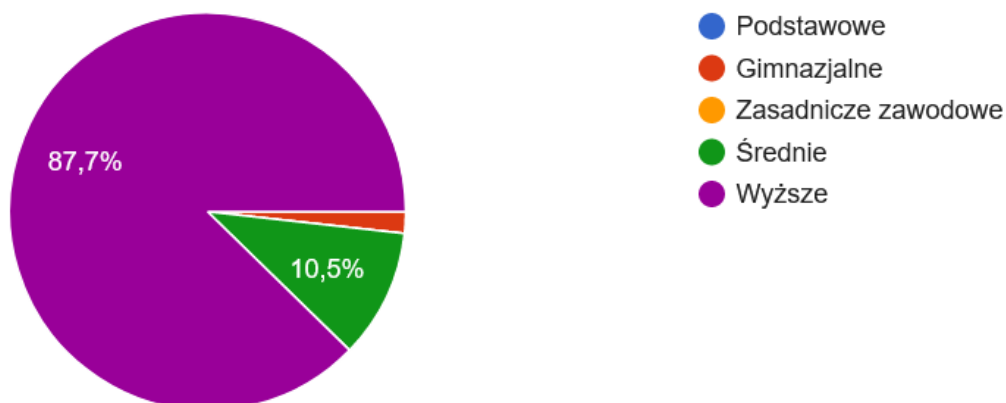
Wykres 1. Wiek respondentów (udział procentowy)

Na każde pytanie odpowiedziało 100% ankietowanych.

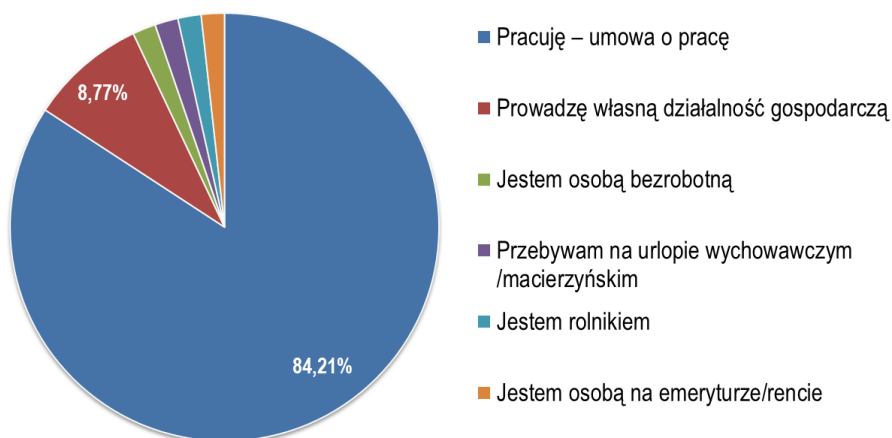
Przeważającą liczbę respondentów stanowiły osoby z wykształceniem wyższym – 50 osób (87,7% wszystkich ankietowanych). Ponadto, ankietę wypełniło 6 osób z wykształceniem średnim (10,5% ankietowanych) oraz jedna osoba z wykształceniem gimnazjalnym. W ankiecie nie wzięła udziału żadna osoba o wykształceniu zasadniczym zawodowym i podstawowym.

Wykres 2. Poziom wykształcenia (udział procentowy)

W badaniu ankietowym najliczniej udział wzięły osoby pracujące na umowę o pracę – 84,2% ankietowanych (48 osób). Osoby prowadzące własną działalność gospodarczą udzieliły 8,8% odpowiedzi (5 osób). Odpowiedzi w ankiecie udzieliły również osoby: bezrobotna, rolnik, emeryt/rencista, osoba na urlopie wychowawczym lub macierzyńskim.

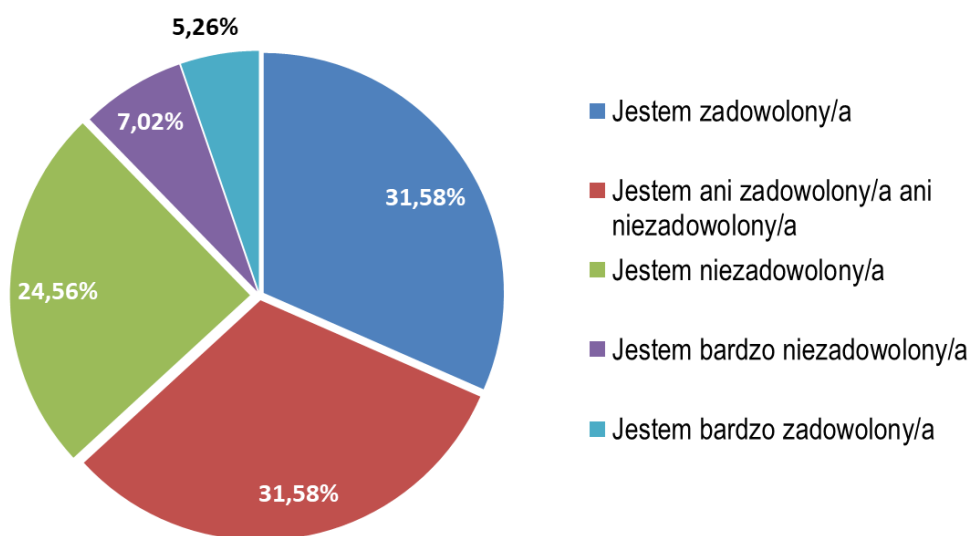
Wykres 3. Sytuacja zawodowa ankietowanych

Pytanie 1. Jak ocenia Pan/Pani fakt zamieszkania w Gminie Łęczna?

W pytaniu nr 1 ankietowanych zapytano, jak oceniają fakt zamieszkania w Gminie Łęczna.

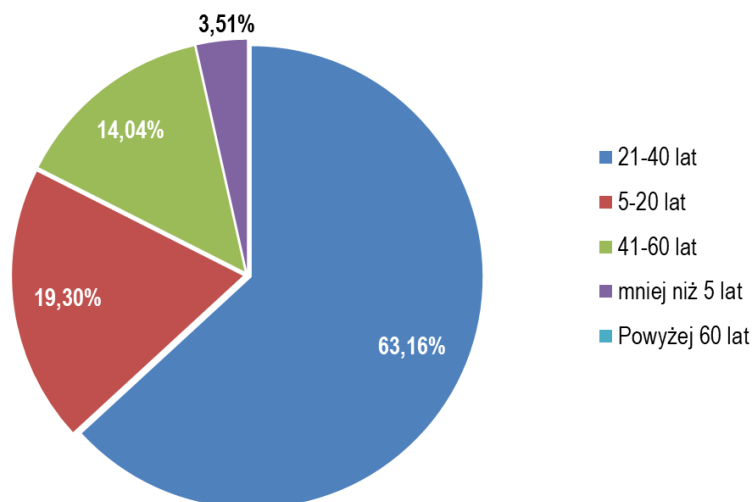
Wykres 4. Udział procentowy odpowiedzi w ramach pytania 1. Jak ocenia Pan/Pani fakt zamieszkania w Gminie Łęczna?

Odpowiedzi udzielone na to pytanie pokazują, że większość mieszkańców ocenia, że jest zadowolony lub że jest ani zadowolony / ani niezadowolony z zamieszkania w Gminie Łęczna – 18 osób (31,6% respondentów). 24,6% ankietowanych nie jest zadowolonych z zamieszkania w Łęcznej a 7% respondentów jest bardzo niezadowolonych z miejsca zamieszkania.

Pytanie 2. Jak długo mieszka Pan/Pani na terenie Gminy Łęczna?

Wykres 5. Udział procentowy odpowiedzi na pytanie 2. Jak długo mieszka Pan/Pani na terenie Gminy Łęczna?

Największą grupą respondentów stanowiły osoby mieszkające w Gminie Łęczna od 21-40 lat (63,2%). Od 5 do 20 lat teren gminy zamieszkuje 19,3% mieszkańców. W ankietyzacji nie wzięły udziału osoby mieszkające w badanej gminie dłużej niż 60 lat.

Pytanie 3. Jakie są Pana/Pani plany, co do zmiany miejsca zamieszkania w okresie maksymalnie 10 lat?

Wykres 6. Udział procentowy odpowiedzi na pytanie 3. Jakie są Pana/Pani plany, co do zmiany miejsca zamieszkania w okresie maksymalnie 10 lat?

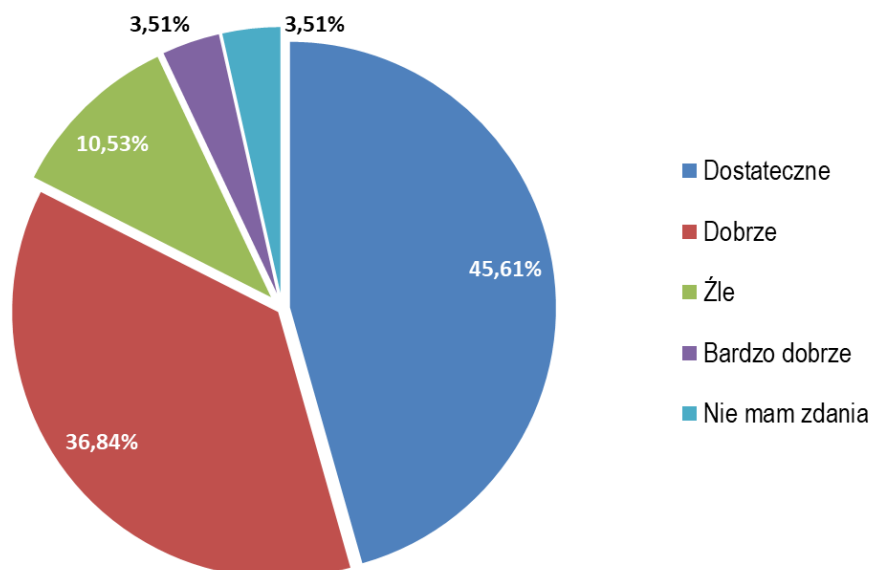

Ponad połowa ankietowanych nie zna swoich planów dotyczących zmiany miejsca zamieszkania, 24,6% respondentów (14 osób) jest przekonanych o pozostaniu w Gminie Łączna, natomiast 12 osób deklaruje przeprowadzenie się na obszar innej gminy.

Niezwykle istotne jest wdrożenie działań, wpływających na poczucie tożsamości lokalnej i poprawiających warunki życia mieszkańców, którzy nie podjęli jeszcze decyzji dotyczącej stałego miejsca zamieszkania. Wdrożenie tych działań stanowić będzie obowiązek samorządu lokalnego.

Pytanie 4. Jak ocenia Pan/Pani aktualne warunki życia mieszkańców naszej gminy?

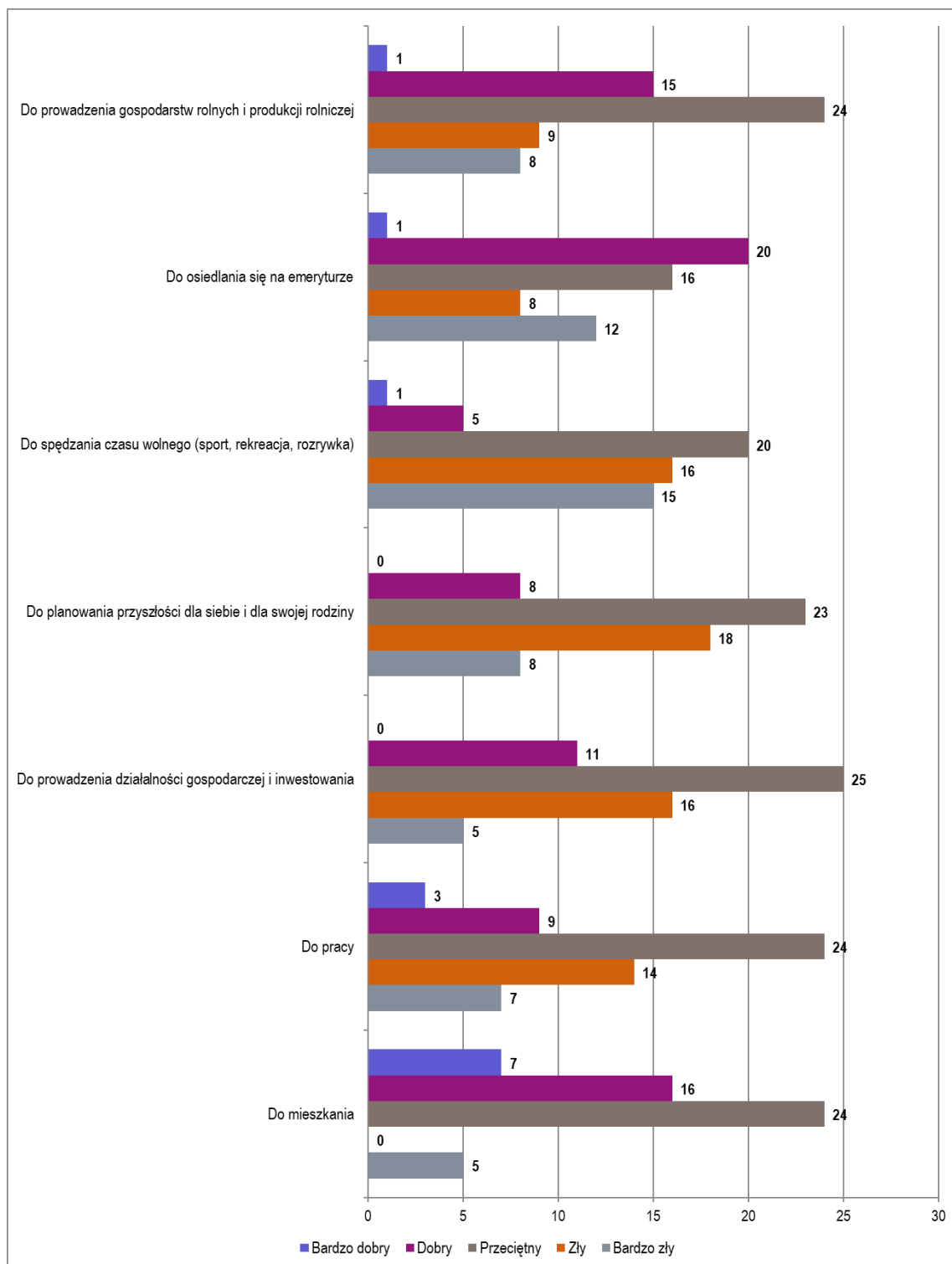
Wykres 7. Udział procentowy odpowiedzi na pytanie 4. Jak ocenia Pan/Pani aktualne warunki życia mieszkańców naszej gminy?

Odpowiedzi udzielone na to pytanie pokazują, że większość mieszkańców ocenia warunki życia w Gminie Łączna jako „DOSTATECZNE” (45,6% ankietowanych) oraz „DOBRE” (36,8% ankietowanych). Pozostałe odpowiedzi charakteryzują się niewielkim udziałem, 6 respondentów wskazało odpowiedź „ŹLE” (10,5%), po 2 osoby udzieliły odpowiedzi „BARDZO DOBRZE” (3,5%) oraz „NIE MAM ZDANIA” (3,5%).

Pytanie 5. Jak ocenia Pan/Pani gminę, jako dobre miejsce do życia? Gmina Łęczna to dobre miejsce do...

Wykres 8. Liczba odpowiedzi na pytanie 5. Jak ocenia Pan/Pani gminę, jako dobre miejsce do życia? Gmina Łęczna to dobre miejsce do...

Mieszkańcy Gminy Łęczna w 5 pytaniu wyrazili opinię na temat 7 możliwych miejsc jakie według nich pełni gmina. Statystycznie najczęściej udzielonymi odpowiedziami była ocena „PRZECIĘTNY” – wskazało ją 20 osób i więcej respondentów. Najwięcej odpowiedzi w kategorii „DOBRY” i „BARDZO DOBRY” zdobyły odpowiedzi:

- Do mieszkania -30,7% udzielonych odpowiedzi jako „DOBRY”, 13,5% - „BARDZO DOBRY”;
- Do osiedlania się na emeryturze - 38,5% udzielonych odpowiedzi jako „DOBRY”, 1,9% - „BARDZO DOBRY”;
- Do prowadzenia gospodarstw rolnych i produkcji rolniczej -28,5% udzielonych odpowiedzi jako „DOBRY”, 1,9% - „BARDZO DOBRY”;

Najwięcej negatywnych ocen ankietowani przyznali obszarom:

- Do pracy – 13,5% odpowiedzi w kategorii „BARDZO ZŁY” oraz 26,9% odpowiedzi w kategorii „ZŁY”;
- Do prowadzenia działalności gospodarczej i inwestowania – 9,6% odpowiedzi w kategorii „BARDZO ZŁY” oraz 30,8% odpowiedzi w kategorii „ZŁY”;
- Do planowania przyszłości dla siebie i dla swojej rodziny – 15,4% odpowiedzi w kategorii „BARDZO ZŁY” oraz 34,6% odpowiedzi w kategorii „ZŁY”;
- Do spędzania czasu wolnego (sport, rekreacja, rozrywka) – 28,8% odpowiedzi w kategorii „BARDZO ZŁY” oraz 30,7% odpowiedzi w kategorii „ZŁY”.

Tabela 1. Udział procentowy odpowiedzi na pytanie 5. Jak ocenia Pan/Pani gminę, jako dobre miejsce do życia? Gmina Łęczna to dobre miejsce do...

	Bardzo zły	Zły	Przeciętny	Dobry	Bardzo dobry
Do mieszkania	9,62	0,00	46,15	30,77	13,46
Do pracy	13,46	26,92	46,15	17,31	5,77
Do prowadzenia działalności gospodarczej i inwestowania	9,62	30,77	48,08	21,15	0,00
Do planowania przyszłości dla siebie i dla swojej rodziny	15,38	34,62	44,23	15,38	0,00
Do spędzania czasu wolnego (sport, rekreacja, rozrywka)	28,85	30,77	38,46	9,62	1,92
Do osiedlania się na emeryturze	23,08	15,38	30,77	38,46	1,92
Do prowadzenia gospodarstw rolnych i produkcji rolniczej	15,38	17,31	46,15	28,85	1,92

Pytanie 6. Proszę ocenić poszczególne obszary jakości życia w Gminie

Mieszkańcy Gminy Łęczna w 6 pytaniu wyrazili opinię na temat 38 wskazanych obszarów jakości życia (oceniane obszary zostały wymienione w tabeli nr 2).

Statystycznie najczęściej udzielonymi odpowiedziami była ocena „PRZECIĘTNIE”, w trzech obszarach odpowiedzi przekroczyły 50%, a ponad 22 obszarach udział tych odpowiedzi przekroczył 40%. Najgorzej ocenione przez mieszkańców zostały obszary:

- *Dostęp do infrastruktury kultury i rozrywki* - 21% w kategorii „BARDZO ZŁY” i 29,8% w kategorii „ZŁY”,
- *Poziom oferty i wydarzeń kulturalnych* - 22,8% w kategorii „BARDZO ZŁY” i 22,8% w kategorii „ZŁY”,
- *Dostępność i jakość szkolnictwa średniego* - 21,5% w kategorii „BARDZO ZŁY” i 29,8% w kategorii „ZŁY”,
- *Dostępność i jakość usług turystycznych* - 19,3% w kategorii „BARDZO ZŁY” i 38,6% w kategorii „ZŁY”,
- *Dostępność do bazy noclegowej* - 8,7% w kategorii „BARDZO ZŁY” i 42,1% w kategorii „ZŁY”,
- *Atrakcyjność gminy dla turystów* - 19,3% w kategorii „BARDZO ZŁY” i 29,8% w kategorii „ZŁY”,
- *Dostęp do miejsc pracy* - 10,5% w kategorii „BARDZO ZŁY” i 36,8% w kategorii „ZŁY”,
- *Dostęp do miejsc pracy poza kopalnią* - 24,5% w kategorii „BARDZO ZŁY” i 35% w kategorii „ZŁY”,
- *Jakość lokalnego rynku pracy (bez kopalni)* - 26,3% w kategorii „BARDZO ZŁY” i 29,8% w kategorii „ZŁY”,
- *Możliwość nawiązania współpracy biznesu i rolnictwa z uczelniami, centrami transferu wiedzy* - 17,5% w kategorii „BARDZO ZŁY” i 42,1% w kategorii „ZŁY”,
- *Dostęp do specjalistycznej opieki medycznej* - 7% w kategorii „BARDZO ZŁY” i 35% w kategorii „ZŁY”,
- *Dostęp i jakość usług rehabilitacyjnych, pielęgnacyjnych, odnowy biologicznej, itp.* - 10,53% w kategorii „BARDZO ZŁY” i 35% w kategorii „ZŁY”,
- *Dostęp do zakładów opieki całodobowej i środowiskowej, mieszkań chronionych / mieszkań wspomaganych* - 19,3% w kategorii „BARDZO ZŁY” i 36,8% w kategorii „ZŁY”.

Kategorie dostęp do miejsc pracy i jakość lokalnego rynku pracy poza kopalnią zostały szczególnie źle ocenione przez mieszkańców co uwidacznia fakt uzależnienia lokalnego rynku pracy od funkcjonującej na obszarze powiatu kopalni węgla kamiennego.

Tabela 2. Liczba odpowiedzi na pytanie 6. Proszę ocenić poszczególne obszary jakości życia w Gminie Łączna

	Bardzo zły	Zły	Przeciętny	Dobry	Bardzo dobry
Dostęp do infrastruktury sportu i rekreacji, ciekawego spędzenia czasu	10	13	26	7	1
Dostęp do infrastruktury kultury i rozrywki	12	17	24	4	0
Poziom oferty i wydarzeń kulturalnych	13	13	26	5	0
Stan środowiska naturalnego	3	9	17	24	4

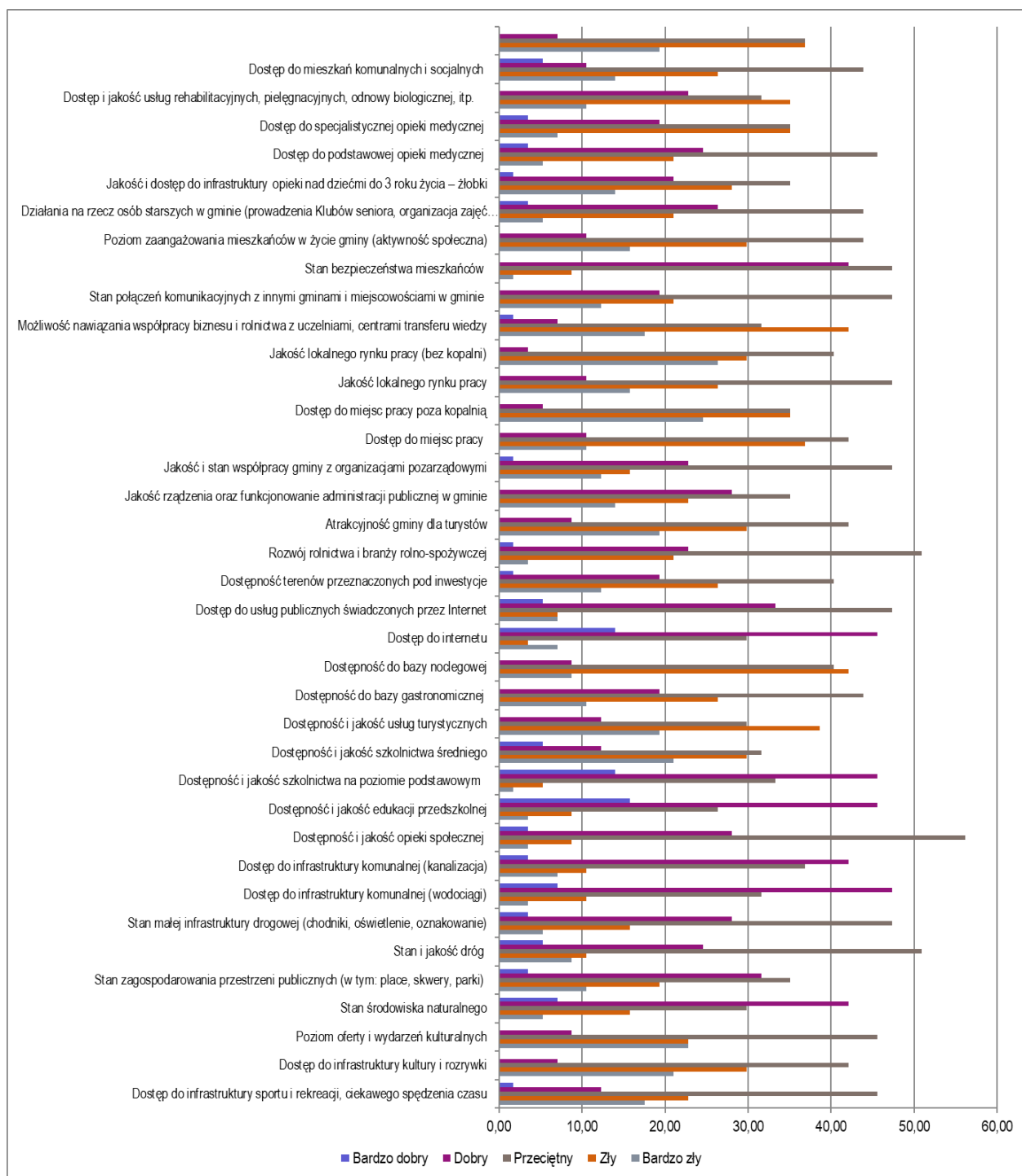
Stan zagospodarowania przestrzeni publicznych (w tym: place, skwery, parki)	6	11	20	18	2
Stan i jakość dróg	5	6	29	14	3
Stan małej infrastruktury drogowej (chodniki, oświetlenie, oznakowanie)	3	9	27	16	2
Dostęp do infrastruktury komunalnej (wodociągi)	2	6	18	27	4
Dostęp do infrastruktury komunalnej (kanalizacja)	4	6	21	24	2
Dostępność i jakość opieki społecznej	2	5	32	16	2
Dostępność i jakość edukacji przedszkolnej	2	5	15	26	9
Dostępność i jakość szkolnictwa na poziomie podstawowym	1	3	19	26	8
Dostępność i jakość szkolnictwa średniego	12	17	18	7	3
Dostępność i jakość usług turystycznych	11	22	17	7	0
Dostępność do bazy gastronomicznej	6	15	25	11	0
Dostępność do bazy noclegowej	5	24	23	5	0
Dostęp do internetu	4	2	17	26	8
Dostęp do usług publicznych świadczonych przez Internet	4	4	27	19	3
Dostępność terenów przeznaczonych pod inwestycje	7	15	23	11	1
Rozwój rolnictwa i branży rolno-spożywczej	2	12	29	13	1
Atrakcyjność gminy dla turystów	11	17	24	5	0
Jakość rządzenia oraz funkcjonowanie administracji publicznej w gminie	8	13	20	16	0
Jakość i stan współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi	7	9	27	13	1
Dostęp do miejsc pracy	6	21	24	6	0
Dostęp do miejsc pracy poza kopalnią	14	20	20	3	0
Jakość lokalnego rynku pracy	9	15	27	6	0
Jakość lokalnego rynku pracy (bez kopalni)	15	17	23	2	0
Możliwość nawiązania współpracy biznesu i rolnictwa z uczelniami, centrami transferu wiedzy	10	24	18	4	1
Stan połączeń komunikacyjnych z innymi gminami i miejscowościami w gminie	7	12	27	11	0
Stan bezpieczeństwa mieszkańców	1	5	27	24	0
Poziom zaangażowania mieszkańców w życie gminy (aktywność społeczna)	9	17	25	6	
Działania na rzecz osób starszych w gminie	3	12	25	15	2
Jakość i dostęp do infrastruktury opieki nad dziećmi do 3 roku życia – żłobki	8	16	20	12	1
Dostęp do podstawowej opieki medycznej	3	12	26	14	2
Dostęp do specjalistycznej opieki medycznej	4	20	20	11	2
Dostęp i jakość usług rehabilitacyjnych, pielęgnacyjnych, odnowy biologicznej, itp.	6	20	18	13	0

Dostęp do mieszkań komunalnych i socjalnych	8	15	25	6	3
Dostęp do zakładów opieki całodobowej i środowiskowej, mieszkań chronionych / mieszkań wspomaganych	11	21	21	4	0

Mieszkańcy Gminy Łęczna najlepiej ocenili obszary:

- *Stan środowiska naturalnego* -42,1% udzielonych odpowiedzi jako „DOBRY”, 7% „BARDZO DOBRY”;
- *Stan zagospodarowania przestrzeni publicznych (w tym: place, skwery, parki)* - 31,6% udzielonych odpowiedzi jako „DOBRY”, 3,5% „BARDZO DOBRY”;
- *Dostęp do infrastruktury komunalnej (wodociągi)* - 47,4% udzielonych odpowiedzi jako „DOBRY”, 7% „BARDZO DOBRY”;
- *Dostęp do infrastruktury komunalnej (kanalizacja)* – 42,1% udzielonych odpowiedzi jako „DOBRY”, 3,5% „BARDZO DOBRY”;
- *Dostępność i jakość edukacji przedszkolnej* – 45,6% udzielonych odpowiedzi jako „DOBRY”, 15,8% - „BARDZO DOBRY”;
- *Dostępność i jakość szkolnictwa na poziomie podstawowym* - 45,6% udzielonych odpowiedzi jako „DOBRY”, 14% „BARDZO DOBRY”;
- *Dostęp do internetu* - 45,6% udzielonych odpowiedzi jako „DOBRY”, 14% „BARDZO DOBRY”;
- *Dostęp do usług publicznych świadczonych przez Internet* -33,3% udzielonych odpowiedzi jako „DOBRY”, 5,3% „BARDZO DOBRY”;
- *Stan bezpieczeństwa mieszkańców* – 42,1% udzielonych odpowiedzi jako „DOBRY”.

Wykres 9. Udział procentowy odpowiedzi na pytanie 5. Proszę ocenić poszczególne obszary jakości życia w Gminie Łęczna

Pytanie 7 *Jakie problemy w Pana/Pani opinii najczęściej dotyczą mieszkańców gminy?
Proszę o dokonanie oceny stopnia częstotliwości występowania problemów.*

W pytaniu 7 mieszkańcy Gminy Łęczna wybrali problemy, które najczęściej ich dotyczą. Do wyboru było 16 obszarów problemowych:

- Przestępczość,
- Przestępczość młodocianych,
- Bezrobocie,
- Bezrobocie kobiet,
- Bezdomność,
- Ubóstwo,
- Rozpad więzi rodzinnych, samotne wychowywanie dzieci,
- Alkoholizm,
- Narkomania,
- Wzrost liczby osób starszych,
- Wzrost liczby osób niepełnosprawnych i chorych,
- Brak wykwalifikowanych pracowników,
- Brak atrakcyjnych miejsc pracy,
- Wzrost liczby "młodych emerytów" (górników w wieku emerytalnym) zdolnych do dalszej pracy,
- Przemoc w rodzinie,
- Złe warunki mieszkaniowe.

Tabela 3. Liczba odpowiedzi na pytanie 7. Jakie problemy w Pana/Pani opinii najczęściej dotyczą mieszkańców Gminy Łęczna?

Wyszczególnienie/ częstotliwość występowania	Bardzo często	Często	Rzadko	Bardzo rzadko
Przestępczość	0	9	41	7
Przestępczość młodocianych	2	17	34	4
Bezrobocie	7	27	23	0
Bezrobocie kobiet	16	29	12	0
Bezdomność	4	0	39	14
Ubóstwo	3	19	32	3
Rozpad więzi rodzinnych, samotne wychowywanie dzieci	9	27	19	2
Alkoholizm	14	31	11	1
Narkomania	4	21	30	2
Wzrost liczby osób starszych	13	32	11	1
Wzrost liczby osób niepełnosprawnych i chorych	3	31	22	1
Brak wykwalifikowanych pracowników	11	24	22	0
Brak atrakcyjnych miejsc pracy	22	30	5	0

Wzrost liczby "młodych emerytów" (górników w wieku emerytalnym) zdolnych do dalszej pracy	11	29	14	3
Przemoc w rodzinie	10	26	18	3
Złe warunki mieszkaniowe	4	19	32	2

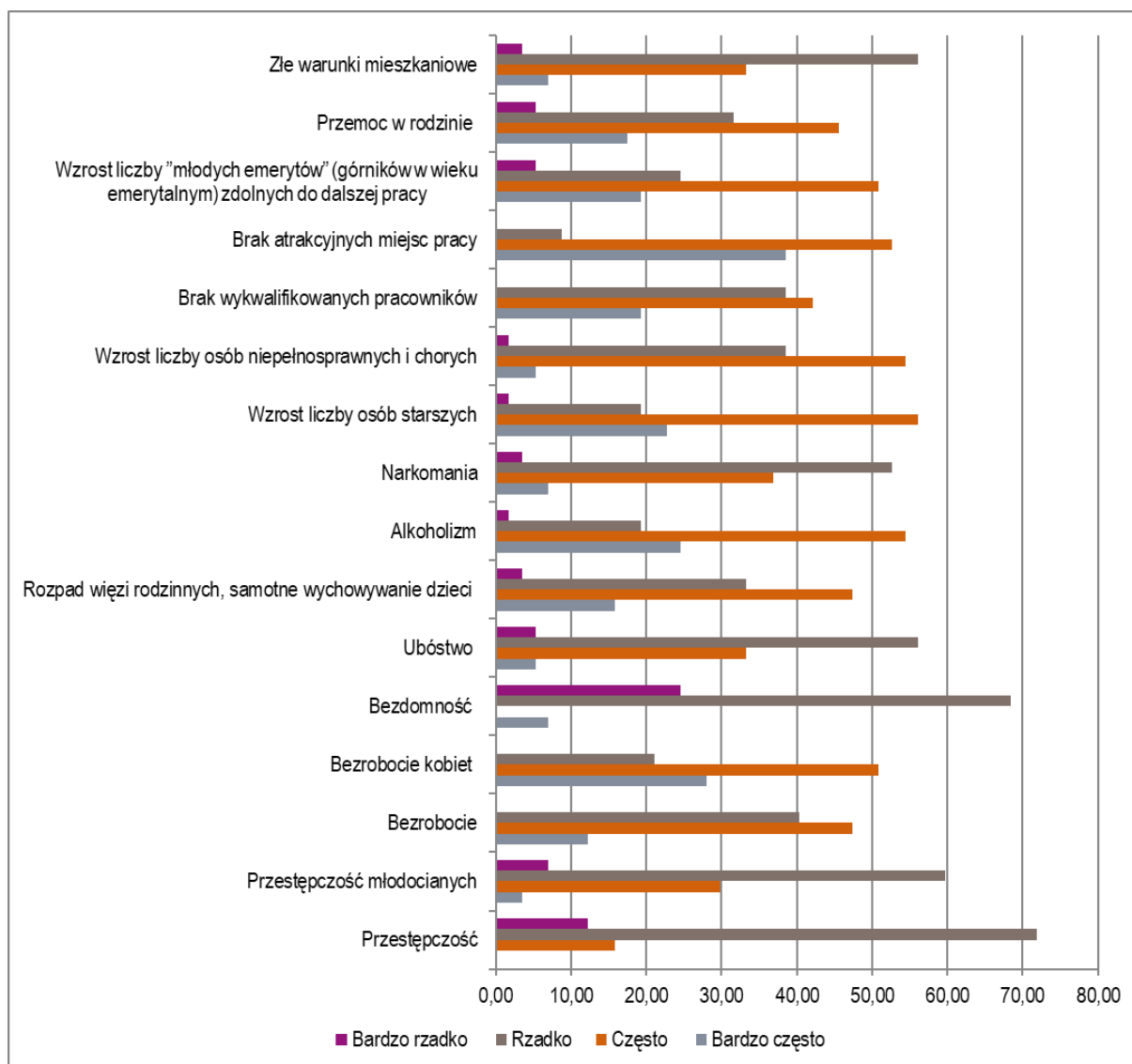
Do najważniejszych problemów występujących w Gminie Łęczna respondenci zaliczyli przede wszystkim:

- *Bezrobocie kobiet* - 28,07% odpowiedzi „BARDZO CZĘSTO” i 50,88% odpowiedzi „CZĘSTO”,
- *Alkoholizm* - 24,56% odpowiedzi „BARDZO CZĘSTO” i 54,39% odpowiedzi „CZĘSTO”,
- *Wzrost liczby osób starszych* - 22,81% odpowiedzi „BARDZO CZĘSTO” i 56,14% odpowiedzi „CZĘSTO”,
- *Brak atrakcyjnych miejsc pracy* - 38,60% odpowiedzi „BARDZO CZĘSTO” i 52,63% odpowiedzi „CZĘSTO”.

„RZADKO” i „BARDZO RZADKO”, według osób biorących udział w badaniu ankietowym, ludność zamieszkująca Gminę Łęczna zmaga się z problem:

- *Bezdomność* – 24,56% odpowiedzi „BARDZO RZADKO” i 68,42% odpowiedzi „RZADKO”,
- *Przestępczość* - 12,28% odpowiedzi „BARDZO RZADKO” i 71,93% odpowiedzi „RZADKO”,
- *Przestępczość młodocianych* - 7,02% odpowiedzi „BARDZO RZADKO” i 59,65% odpowiedzi „RZADKO”,
- *Ubóstwo* - 5,26% odpowiedzi „BARDZO RZADKO” i 56,14% odpowiedzi „RZADKO”,
- *Narkomania* - 3,51% odpowiedzi „BARDZO RZADKO” i 52,63% odpowiedzi „RZADKO”.

Wykres 10. Udział procentowy odpowiedzi na pytanie 7. Jakie problemy w Pana/Pani opinii najczęściej dotyczą mieszkańców Gminy Łęczna ?

Pytanie 8. Jakie grupy zdaniem Pana/Pani są zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie?

W kolejnym pytaniu ankietowym zapytano mieszkańców o grupy zagrożone wykluczeniem społecznym. Zidentyfikowano 16 grup społecznych:

- Osoby starsze i samotne,
- Młodzi emeryci (pracownicy kopalni w wieku emerytalnym),
- Osoby młode dotychczas zatrudnione w kopalni,
- Kobiety wychowujące dzieci,
- Rodziny i osoby o niskim statusie materialnym,
- Rodziny i osoby zmagające się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- Osoby samotne wychowujące dzieci,
- Rodziny i osoby dotknięte problemami uzależnień,

- Rodziny zmagające się z problemem przemocy domowej,
- Osoby z niepełnosprawnością i ich rodziny,
- Osoby bezdomne,
- Rodziny i osoby mające problemy mieszkaniowe,
- Dzieci i młodzież,
- Osoby opuszczające zakłady karne,
- Osoby trwale bezrobotne,
- Obywatele państw trzecich i społeczności marginalizowane.

Dodatkowo podczas ankietyzacji jeden z respondentów wskazał dodatkową grupę osób wykluczonych społecznie: „Osoby cierpiące na choroby psychiczne, depresję, schizofrenię”.

Tabela 4. Liczba i udział procentowy odpowiedzi na pytanie 8. Jakie grupy w Gminie Łęczna zdaniem Pana/Pani są zagrożone wykluczeniem społecznym?

Grupy społeczne	Liczba odpowiedzi	Udział procentowy (%)
Osoby starsze i samotne	31	54,4
Młodzi emeryci (pracownicy kopalni w wieku emerytalnym)	3	5,3
Osoby młode dotychczas zatrudnione w kopalni	6	10,5
Kobiety wychowujące dzieci	10	17,5
Rodziny i osoby o niskim statusie materialnym	21	36,8
Rodziny i osoby zmagające się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi	9	15,8
Osoby samotne wychowujące dzieci	5	8,8
Rodziny i osoby dotknięte problemami uzależnień	15	26,3
Rodziny zmagające się z problemem przemocy domowej	16	28,1
Osoby z niepełnosprawnością i ich rodziny	13	22,8
Osoby bezdomne	13	22,8
Rodziny i osoby mające problemy mieszkaniowe	5	8,8
Dzieci i młodzież	3	5,3
Osoby opuszczające zakłady karne	7	12,3
Osoby trwale bezrobotne	1	28,1
Obywatele państw trzecich i społeczności marginalizowane	6	10,5
Osoby cierpiące na choroby psychiczne, depresję, schizofrenię	1	1,8

Najwięcej głosów respondentów uzyskała grupa: *osoby starsze i samotne* (54,4% odpowiedzi) oraz *rodziny i osoby o niskim statusie materialnym* (36,8% odpowiedzi). Grupą zagrożoną są również

- *Rodziny i osoby dotknięte problemami uzależnień,*

- Rodziny zmagające się z problemem przemocy domowej,
- Osoby z niepełnosprawnością i ich rodziny,
- Osoby bezdomne,
- Osoby trwale bezrobotne.

Należy zatem stwierdzić, że w Gminie Łęczna zauważalny jest problem starzenia się społeczeństwa oraz potrzeba udzielania pomocy materialnej i niematerialnej osobom w trudnej sytuacji życiowej.

Pytanie 9. Jakie działania Pana/Pani zdaniem powinien podjąć samorząd gminny, aby ograniczyć występowanie problemów społecznych?

W pytaniu 9 zapytano respondentów mieszkających w Gminie Łęczna o rodzaj zadań, jakie powinien podjąć samorząd gminny w celu niwelacji problemów społecznych. Pod uwagę wzięto działania:

- Likwidacja barier architektonicznych w przestrzeni publicznej;
- Tworzenie nowych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3;
- Tworzenie środowiskowych domów samopomocy lub centrum usług społecznych;
- Tworzenie warunków do powstania nowych miejsc pracy;
- Wykorzystanie infrastruktury gminnej do realizacji nowych inwestycji społecznych;
- Zmian godzin pracy przedszkoli (wydłużenie godzin działalności);
- Organizacja prac społecznie użytecznych - forma pomocy na rzecz osób w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, które nie uzyskują zasiłku dla bezrobotnych oraz korzystają ze świadczeń pomocy społecznej (reintegracja społeczno-zawodowa beneficjentów pomocy społecznej);
- Ograniczenie dostępu do alkoholu;
- Budowa mieszkań socjalnych i komunalnych;
- Tworzenie nowych miejsc spotkań dla seniorów i młodzieży;
- Zwiększanie dostępu do specjalistycznych usług zdrowotnych i opiekuńczych;
- Zapewnienie opieki i schronienia osobom będącym ofiarami przemocy w rodzinie;
- Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej;
- Rozwój infrastruktury i usług rehabilitacyjnych, usług pielęgnacyjnych i odnowy biologicznej;
- Rozwój infrastruktury i usług opieki całodobowej i środowiskowej, mieszkań chronionych / mieszkań wspomaganych;
- Aktywizacja zawodowa i społeczna „młodych emerytów” (pracownicy kopalni w wieku emerytalnym).

Tabela 5. Liczba i udział procentowy odpowiedzi na pytanie 9. Jakie działania Pana/Pani zdaniem powinny podjąć samorząd, aby ograniczyć występowanie problemów społecznych?

Działania	Liczba odpowiedzi	Udział procentowy (%)
Likwidacja barier architektonicznych w przestrzeni publicznej	8	14
Tworzenie nowych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3	13	22,8
Tworzenie środowiskowych domów samopomocy lub centrum usług społecznych	6	10,5
Tworzenie warunków do powstania nowych miejsc pracy	41	71,9
Wykorzystanie infrastruktury gminnej do realizacji nowych inwestycji społecznych	12	21,1
Zmian godzin pracy przedszkoli (wydłużenie godzin działalności)	5	8,8
Organizacja prac społecznie użytecznych - forma pomocy na rzecz osób w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, które nie uzyskują zasiłku dla bezrobotnych oraz korzystają ze świadczeń pomocy społecznej (reintegracja społeczno-zawodowa beneficjentów pomocy społecznej)	15	26,3
Ograniczenie dostępu do alkoholu	8	14
Budowa mieszkań socjalnych i komunalnych	9	15,8
Tworzenie nowych miejsc spotkań dla seniorów i młodzieży	10	17,5
Zwiększanie dostępu do specjalistycznych usług zdrowotnych i opiekuńczych	17	29,8
Zapewnienie opieki i schronienia osobom będącym ofiarami przemocy w rodzinie	13	22,8
Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej	11	19,3
Rozwój infrastruktury i usług rehabilitacyjnych, usług pielęgnacyjnych i odnowy biologicznej	5	8,8
Rozwój infrastruktury i usług opieki całodobowej i środowiskowej, mieszkań chronionych / mieszkań wspomaganych	4	7
Aktywizacja zawodowa i społeczna „młodych emerytów” (pracownicy kopalni w wieku emerytalnym)	9	15,8
W obliczu zamknięcia kopalni należy znaleźć inne nowe miejsca zatrudnienia - może turystyka i pojezierze, strefa ekonomiczna - nowe zakłady np. produkcyjne, przyciągnięcie inwestorów	1	1,8

Analizując wynik ankietyzacji mieszkańców Gminy Łęczna należy zauważyć, że najbardziej oczekiwanym działaniem ze strony samorządów lokalnych jest *tworzenie warunków do powstania nowych miejsc pracy (71,9% odpowiedzi)*. Istotne dla mieszkańców wydają się również działania:

- *Zwiększanie dostępu do specjalistycznych usług zdrowotnych i opiekuńczych - 29,8%;*
- *Organizacja prac społecznie użytecznych - forma pomocy na rzecz osób w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, które nie uzyskują zasiłku dla bezrobotnych oraz korzystają ze świadczeń pomocy społecznej (reintegracja społeczno-zawodowa beneficjentów pomocy społecznej) – 26,3%;*
- *Tworzenie nowych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 – 22,8%;*

- Zapewnienie opieki i schronienia osobom będącym ofiarami przemocy w rodzinie – 22,8%;

Jeden z respondentów zaproponował działanie: *W obliczu zamknięcia kopalni należy znaleźć inne nowe miejsca zatrudnienia - może turystyka i pojezierze, strefa ekonomiczna - nowe zakłady np. produkcyjne, przyciągnięcie inwestorów.* Wskazuje to na obawy społeczności lokalnej związanej z nieuchronnymi zmianami na rynku pracy.

Najmniej głosów ankietowani przyznali działaniom:

- *Rozwój infrastruktury i usług opieki całodobowej i środowiskowej, mieszkań chronionych / mieszkań wspomaganych,*
- *Rozwój infrastruktury i usług rehabilitacyjnych, usług pielęgnacyjnych i odnowy biologicznej.*

Jest to jednak związane z niewielką liczbą ankietowanych będących w wieku emerytalnym, gdyż dla tej grupy respondentów powyższe działania są szczególnie istotne.

Pytanie 10. Jakich problemów według Pana/Pani najczęściej doświadczają osoby z niepełnosprawnościami?

W badaniu ankietowym w pytaniu 10 zapytano mieszkańców Gminy Łęczna o problemy osób z niepełnosprawnościami. W ankiecie zasugerowano 7 problemów pozostawiając też możliwość dopisania własnej odpowiedzi.

Tabela 6. Liczba i udział procentowy odpowiedzi na pytanie 10. Jakich problemów według Pana/Pani najczęściej doświadczają osoby z niepełnosprawnościami?

Problem	Liczba odpowiedzi	Udział procentowy (%)
Brak ofert pracy	40	70,2
Brak oferty spędzania czasu wolnego	24	42,1
Bariery architektoniczne w przestrzeni publicznej	28	49,1
Utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych	23	40,4
Utrudniony dostęp do placówek opiekuńczych	14	24,6
Brak grup wsparcia	19	33,3
Brak „cichych godzin” w sklepach (rozwiązanie umożliwiające osobom z autyzmem przeprowadzenie zakupów w sposób komfortowy)	7	12,3
Bariery architektoniczne w bloku (brak windy)	1	1,8

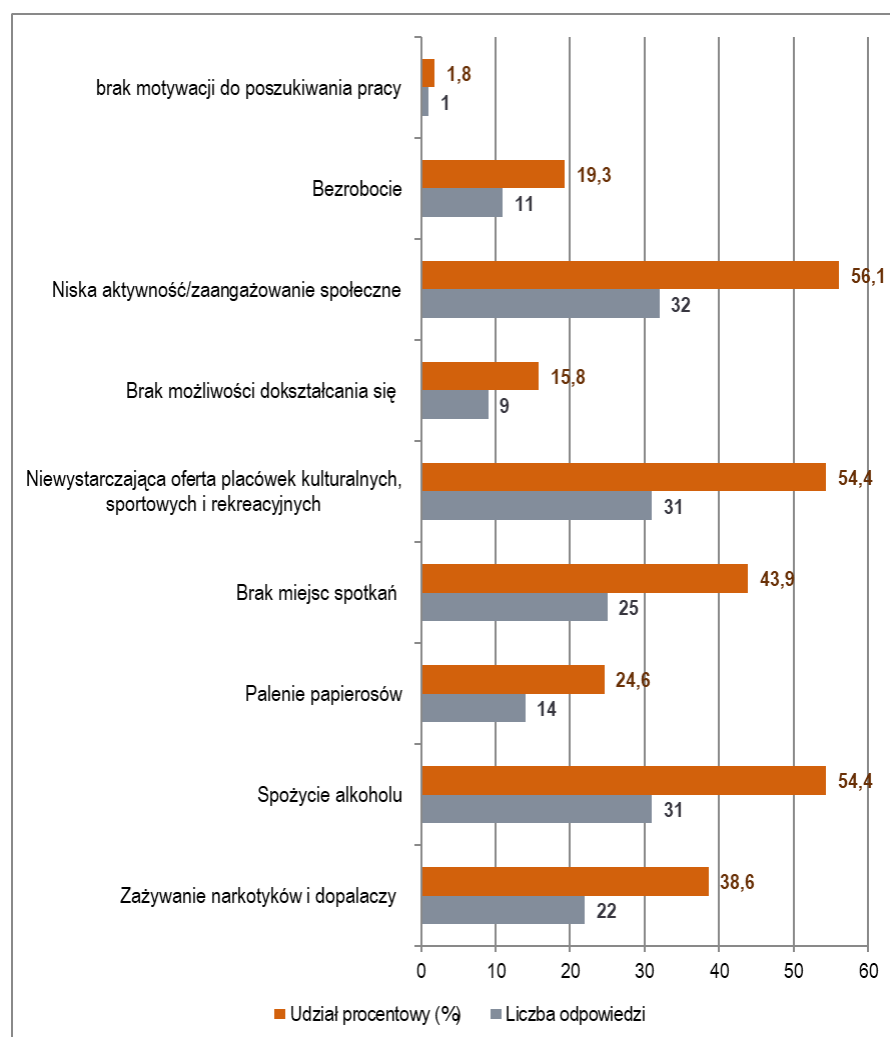
Najwięcej ankietowanych zwróciło uwagę na problem: *brak ofert pracy* – aż 70% ankietowanych. Drugim istotnym problemem, niemal równie często wskazywanym w ankiecie, jest *Barier architektoniczne w przestrzeni publicznej* – 49% odpowiedzi. *Brak ofert spędzania czasu wolnego oraz utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych* wskazało ponad 40% ankietowanych jako jedno z ważniejszych problemów osób z niepełnosprawnością.

Respondenci zwrócili uwagę również na problem z istniejącymi *barierami architektonicznymi w budynkach mieszkalnych np. brak windy*.

Pytanie 11 Jakie problemy społeczne wobec młodzieży uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie gminy?

Na pytanie o problemy, z jakimi boryka się młodzież w Gminie Łęczna respondenci z 8 możliwości najliczniej wybrali odpowiedzi: *Niska aktywność/zaangażowanie społeczne* – 32 odpowiedzi (56,1% respondentów) oraz *Niewystarczająca oferta placówek kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych* - 31 odpowiedzi (54,5%) oraz *Spożycie alkoholu* - 31 odpowiedzi (54,5%).

Wykres 11. Liczba i udział procentowy odpowiedzi na pytanie 11. Jakie problemy społeczne wobec młodzieży uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie gminy?

Warto rozważyć wprowadzenie działań zmierzających do *zwiększenie liczby miejsc spotkań* oraz *przeciwdziałania zażywania narkotyków i dopalaczy wśród młodzieży* (zagadnienia te zostały wskazane przez 25 i 22 osoby).

W opcji inne respondenci dopisali problem związany z *brakiem motywacji młodzieży do poszukiwania pracy*.

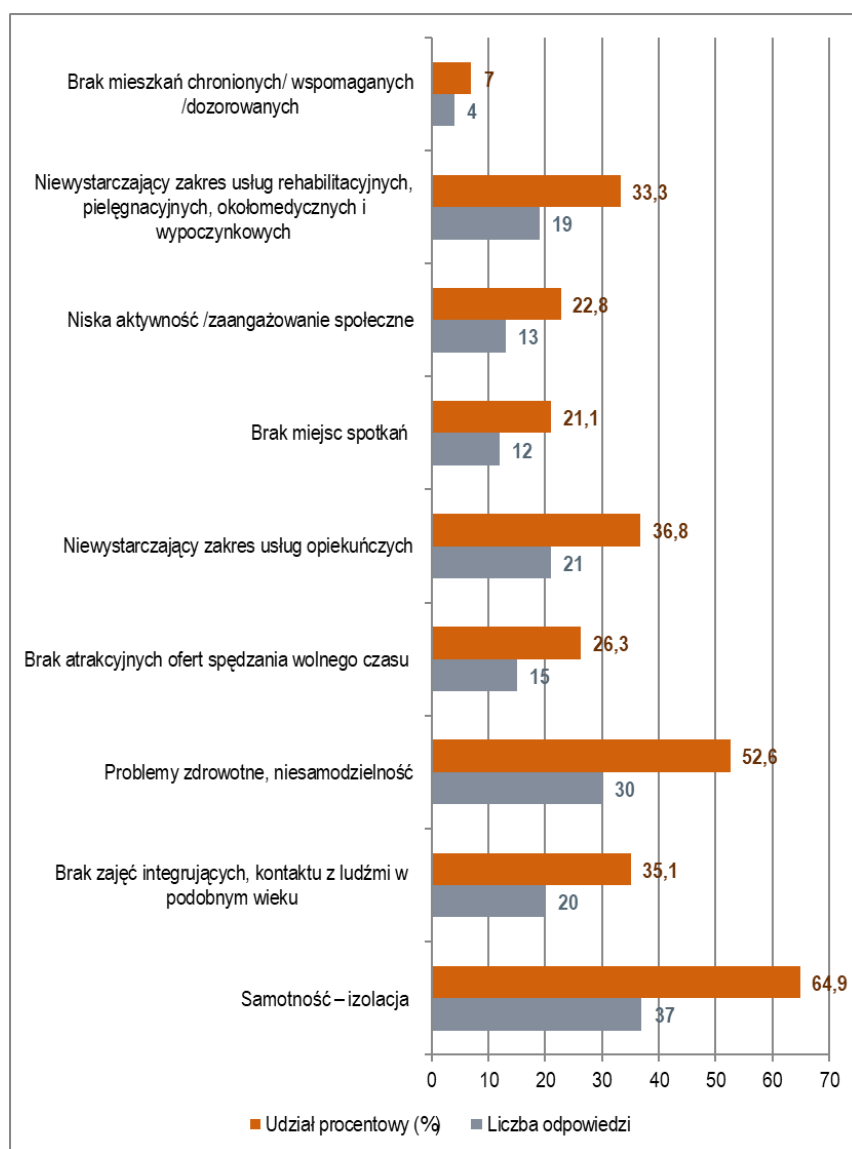
Pytanie 12. Jakie problemy społeczne wobec osób starszych uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie gminy?

Pytanie 12 dotyczy problemów osób starszych, z którymi seniorzy z Gminy Łęczna zmagają się na co dzień. Wśród 9 możliwych odpowiedzi najistotniejszymi według respondentów są: w 64,9% respondentów *samotność – izolacja* oraz w 52,6% ankietowanych *problemy zdrowotne, niesamodzielność*. Istotnym problemem dla 36,8% ankietowanych jest *niewystarczający zakres usług opiekuńczych*, a dla 35% odpowiadających *brak zajęć integracyjnych, kontaktu z ludźmi w podobnym wieku*.

Władze gmin planując zadania z zakresu pomocy społecznej oraz kultury i edukacji powinny mieć na uwadze również problemy osób starszych wskazane przez 26% respondentów tj. *brak atrakcyjnych ofert spędzania wolnego czasu*.

Za najmniej istotny problem społeczny w grupie starszych osób respondenci uznali: *brak mieszkań chronionych/ wspomaganych /dozorowanych* – 4 ankietowanych (7%).

Tabela 7. Liczba i udział procentowy odpowiedzi na pytanie 12. Jakie problemy społeczne wobec osób starszych uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie gminy?

Pytanie 13. Proszę ocenić stan i jakość sfery gospodarczej Gminy Łęczna

Mieszkańcy Gminy Łęczna w pytaniu 13 wyrazili opinię na temat 8 obszarów w sferze jakości i stanu lokalnej gospodarki:

- Atrakcyjność inwestycyjna obszaru gminy,
- Możliwość uzyskania zatrudnienia na obszarze gminy,
- Warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej,
- Połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami,
- Dostęp do usług otoczenia biznesu w gminie,
- Warunki rozwoju działalności rolniczej,
- Konkurencyjność gminy jako miejsca do zamieszkania,

- Konkurencyjność gminy jako miejsca do prowadzenia działalności gospodarczej.

Statystycznie mieszkańcy udzielali więcej odpowiedzi wskazujących na zły stan gospodarki niż na dobry, jednak najczęściej udzielonymi odpowiedziami była ocena „PRZECIĘTNY”. Najwięcej głosów w kategorii „PRZECIĘTNY” z wynikiem ponad 50% odpowiedzi otrzymały obszary: *warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej* (56,1%), *warunki rozwoju działalności rolniczej* (52,6%).

Tabela 8. Liczba odpowiedzi na pytanie 13. Proszę ocenić stan i jakość sfery gospodarczej Gminy Łączna

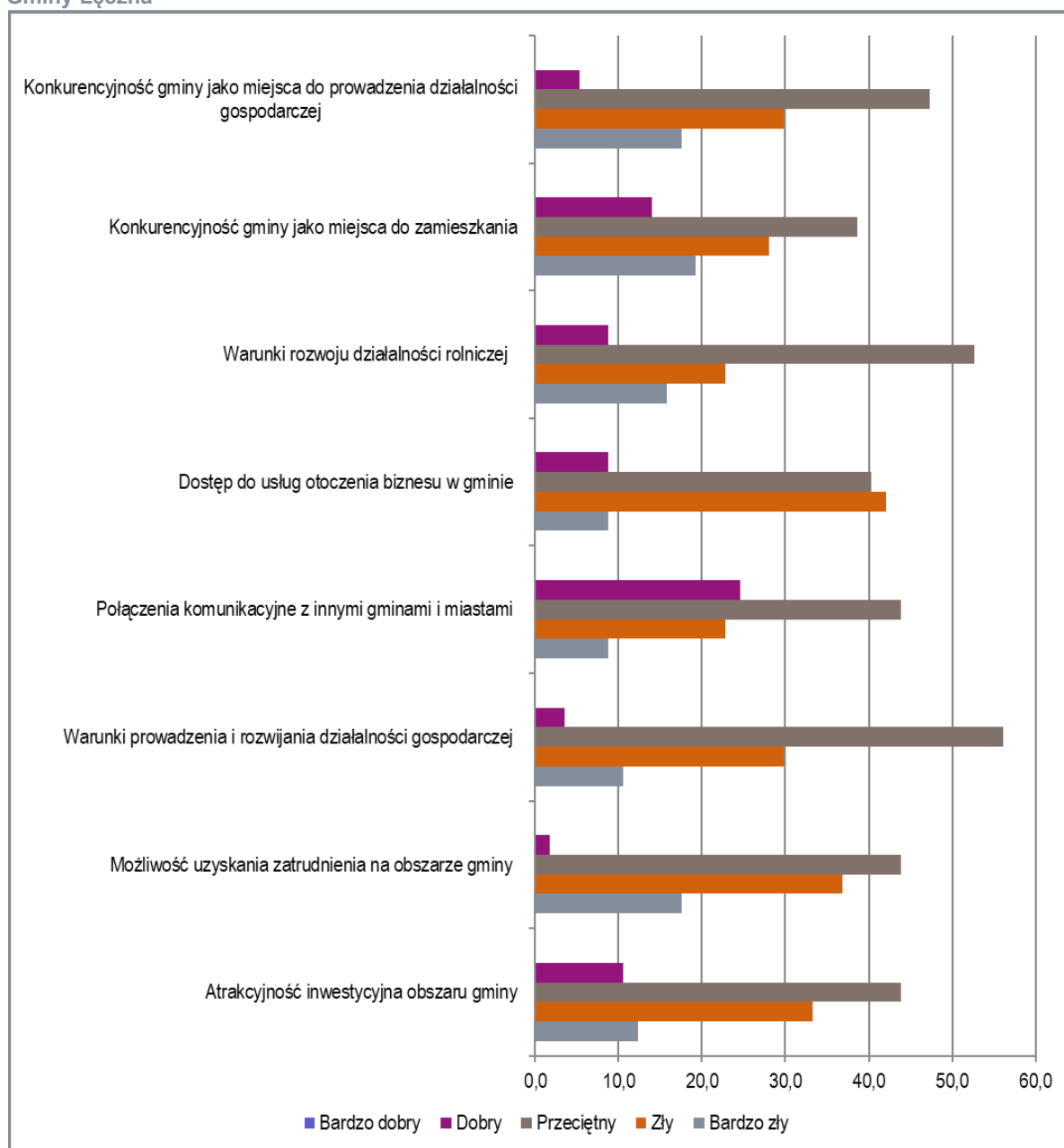
Obszar	Bardzo zły	Zły	Przeciętny	Dobry	Bardzo dobry
Atrakcyjność inwestycyjna obszaru gminy	7	19	25	6	0
Możliwość uzyskania zatrudnienia na obszarze gminy	10	21	25	1	0
Warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej	6	17	32	2	0
Połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami	5	13	25	14	0
Dostęp do usług otoczenia biznesu w gminie	5	24	23	5	0
Warunki rozwoju działalności rolniczej	9	13	30	5	0
Konkurencyjność gminy jako miejsca do zamieszkania	11	16	22	8	0
Konkurencyjność gminy jako miejsca do prowadzenia działalności gospodarczej	10	17	27	3	0

Najgorzej oceniony został obszar *konkurencyjność gminy jako miejsca do zamieszkania* – 19,3% odpowiedzi w kategorii „BARDZO ZŁY” oraz 28,7% odpowiedzi w kategorii „ZŁY”, *możliwość uzyskania zatrudnienia na obszarze gminy* – 17,5% odpowiedzi w kategorii „BARDZO ZŁY” oraz 36,8% odpowiedzi w kategorii „ZŁY”.

Kolejnym obszarem źle postrzeganym przez mieszkańców jest *konkurencyjność gminy jako miejsca do prowadzenia działalności gospodarczej* – 17,5% odpowiedzi w kategorii „BARDZO ZŁY” i 29,8 % odpowiedzi w kategorii „ZŁY”, *atrakcyjność inwestycyjna obszaru gminy* – 12,3% odpowiedzi w kategorii „BARDZO ZŁY” i 33,3% odpowiedzi w kategorii „ZŁY”, jak również *dostęp do usług otoczenia biznesu* - 8,7% odpowiedzi w kategorii „BARDZO ZŁY” oraz 42,1% odpowiedzi w kategorii „ZŁY”.

Zdecydowanie najlepiej mieszkańcy ocenili obszar *połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami* – uzyskał on 24,5% głosów w kategorii „DOBRY”

Wykres 12. Udział procentowy odpowiedzi na pytanie 13. Proszę ocenić stan i jakość sfery gospodarczej Gminy Łęczna

Pytanie 14. Proszę ocenić stan i jakość sfery turystycznej Gminy Łęczna

W pytaniu 14 mieszkańcy Gminy Łęczna dokonali oceny stanu i jakości sfery turystyki. W badaniu respondenci dokonali oceny obszarów:

- Atrakcyjność turystyczna gminy,
- Poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej,
- Poziom bazy gastronomicznej,
- Wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych,
- Sieć ścieżek i szlaków rowerowych,
- Oferta spędzania wolnego czasu dla dzieci,
- Oferta spędzania wolnego czasu dla młodzieży,
- Oferta spędzania wolnego czasu dla dorosłych,
- Oferta spędzania wolnego czasu dla seniorów,
- Działania gminy w zakresie promocji turystycznej,
- Działania gminy w zakresie infrastruktury turystycznej.

Tabela 9. Liczba odpowiedzi na pytanie 14. Proszę ocenić stan i jakość sfery turystycznej Gminy Łęczna

W zakresie turystyki:	Bardzo zły	Zły	Przeciętny	Dobry	Bardzo dobry
Atrakcyjność turystyczna gminy	12	11	21	9	4
Poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej	13	20	22	2	0
Poziom bazy gastronomicznej	6	16	28	7	0
Wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych	2	11	26	14	4
Sieć ścieżek i szlaków rowerowych	9	15	25	8	0
Oferta spędzania wolnego czasu dla dzieci	8	16	29	4	0
Oferta spędzania wolnego czasu dla młodzieży	11	27	18	1	0
Oferta spędzania wolnego czasu dla dorosłych	12	24	18	3	0
Oferta spędzania wolnego czasu dla seniorów	11	22	18	6	0
Działania gminy w zakresie promocji turystycznej	16	17	24	0	0
Działania gminy w zakresie infrastruktury turystycznej	18	16	21	2	0

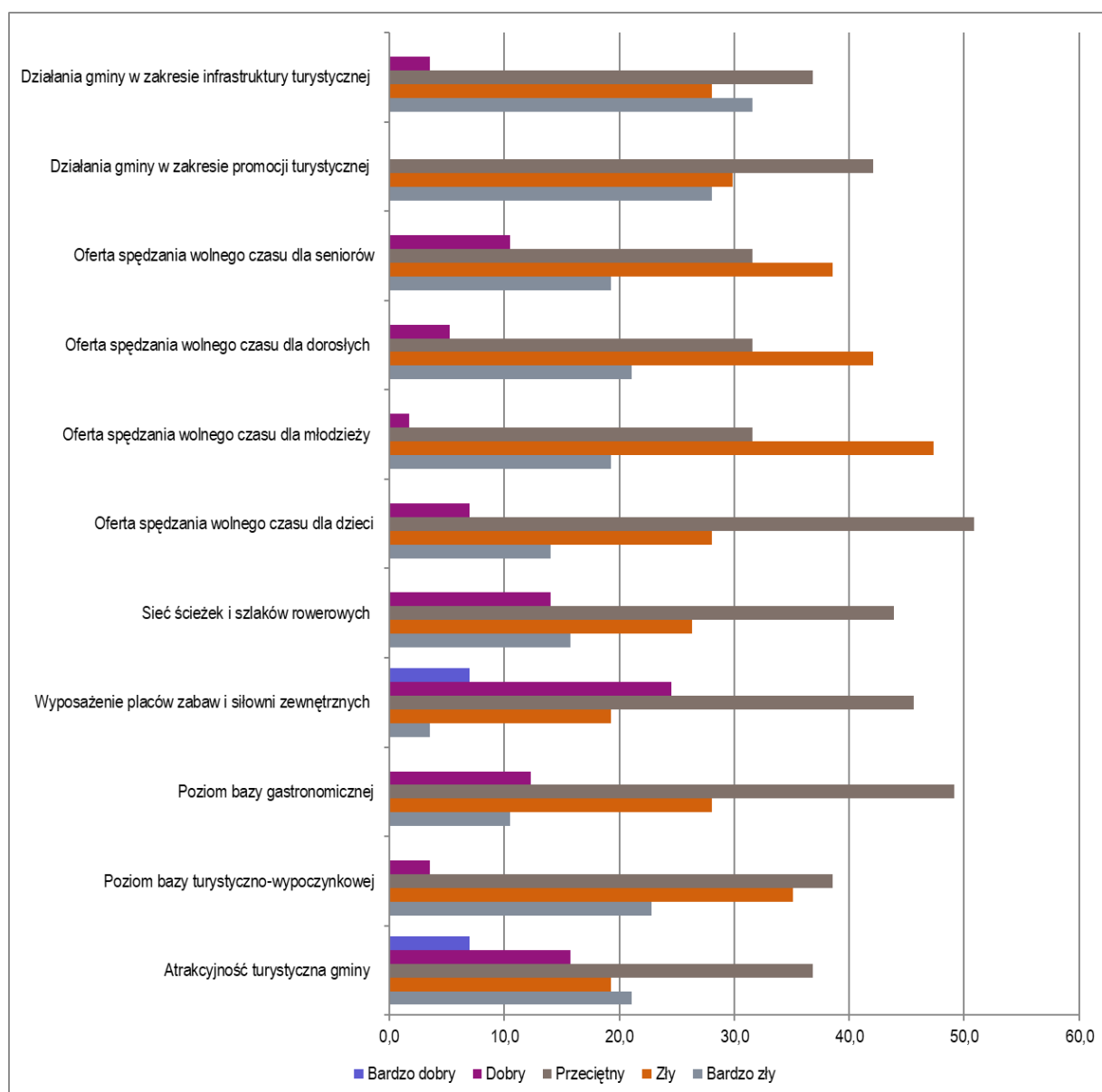
Podobnie jak w poprzednim pytaniu ankietowani najczęściej wybierali odpowiedź „PRZECIĘTNY”, ponadto widoczna jest przewaga odpowiedzi negatywnych. Za przeciętnie uznane zostały: *oferta spędzania wolnego czasu dla dzieci* (50,8%), *poziom bazy gastronomicznej* (49,12%), *wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych* (45,6%) oraz *sieć ścieżek i szlaków rowerowych* (43,8%).

Ankietowani najgorzej ocenili *działania gminy w zakresie infrastruktury turystycznej* przyznając 31,6% głosów w kategorii „BARDZO ZŁY” oraz 28% w kategorii „ZŁY” oraz *działania gminy w zakresie promocji turystycznej* przyznając 28% głosów w kategorii „BARDZO ZŁY” oraz 29,8% w kategorii „ZŁY”.

Negatywnie oceniony został również stan i jakość *atrakcyjności turystycznej gminy* - 21% odpowiedzi w kategorii „BARDZO ZŁY” i 19% w kategorii „ZŁY”, *poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej* – 22,8% odpowiedzi w kategorii „BARDZO ZŁY” i 35% w kategorii „ZŁY oraz *oferta spędzania wolnego czasu dla dorosłych* – 21% odpowiedzi w kategorii „BARDZO ZŁY” i 42,1% w kategorii „ZŁY”.

Najlepiej oceniona została obszar wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych uzyskała on 24,5% głosów w kategorii „DOBRY”.

Wykres 13. Udział procentowy odpowiedzi na pytanie 14. Proszę ocenić stan i jakość sfery turystycznej Gminy Łęczna

Pytanie 15. Proszę ocenić stan i jakość poszczególnych elementów środowiska i przestrzeni

Mieszkańcy Gminy Łęczna w pytaniu nr 15 wyrazili opinię na temat 12 obszarów dotyczących stanu i jakości poszczególnych elementów środowiska i przestrzeni Gminy Łęczna. Wskazane w ankiecie obszary to:

- Jakość powietrza w gminie w okresie grzewczym,
- Jakość powietrza w gminie w okresie letnim,
- Stan estetyki miejscowości w gminie,
- Oferta gminy w zakresie działań proekologicznych i chroniących środowisko naturalne,
- Czystość wód powierzchniowych i terenów przyległych,
- Stan infrastruktury melioracyjnej (rowy, sieć drenarska, przepusty),
- Czystość terenów zieleni (parki, lasy, skwery),
- Stan świadomości ekologicznej mieszkańców,
- System odbioru odpadów na obszarze gminy,
- Efektywność zagospodarowania przestrzeni. Czy przestrzeń jest zagospodarowana optymalnie?,
- Walory środowiska przyrodniczego gminy,
- Rozwój odnawialnych źródeł energii w gminie.

Tabela 10. Liczba odpowiedzi na pytanie 15. Proszę ocenić stan i jakość poszczególnych elementów środowiska i przestrzeni Gminy Łęczna

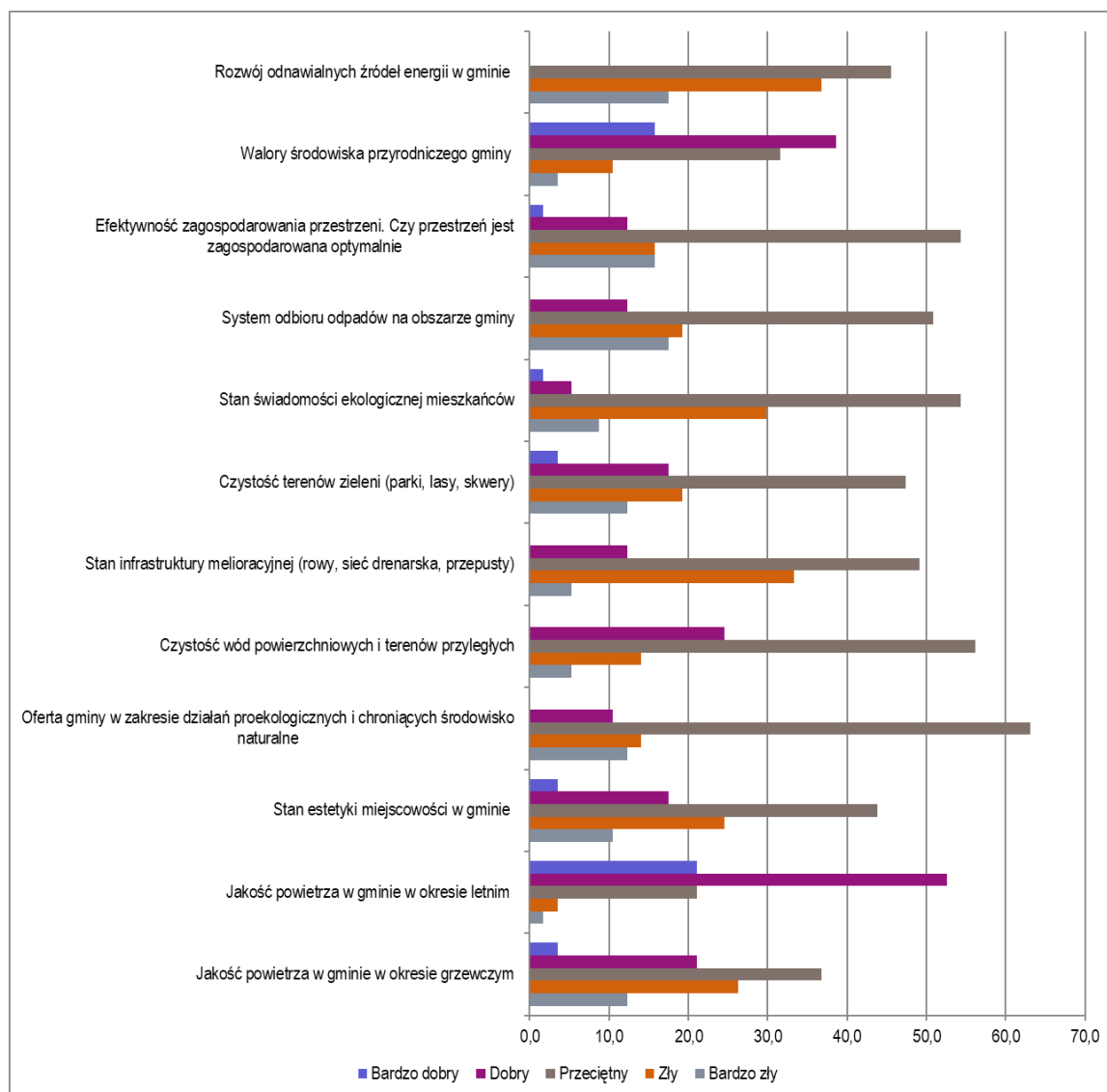
Obszar	Bardzo zły	Zły	Przeciętny	Dobry	Bardzo dobry
Jakość powietrza w gminie w okresie grzewczym	7	15	21	12	2
Jakość powietrza w gminie w okresie letnim	1	2	12	30	12
Stan estetyki miejscowości w gminie	6	14	25	10	2
Oferta gminy w zakresie działań proekologicznych i chroniących środowisko naturalne	7	8	36	6	0
Czystość wód powierzchniowych i terenów przyległych	3	8	32	14	0
Stan infrastruktury melioracyjnej (rowy, sieć drenarska, przepusty)	3	19	28	7	0
Czystość terenów zieleni (parki, lasy, skwery)	7	11	27	10	2
Stan świadomości ekologicznej mieszkańców	5	17	31	3	1
System odbioru odpadów na obszarze gminy	10	11	29	7	0
Efektywność zagospodarowania przestrzeni. Czy przestrzeń jest zagospodarowana optymalnie	9	9	31	7	1
Walory środowiska przyrodniczego gminy	2	6	18	22	9
Rozwój odnawialnych źródeł energii w gminie	10	21	26	0	0

Najczęściej ankietowani wybierali kategorie oceny „PRZECIĘTNY”. Najwyżej ocenione zostały obszary:

- *Jakość powietrza w gminie w okresie letnim* – 21,5% odpowiedzi w kategorii „BARDZO DOBRY” i 52,6% w kategorii „DOBRY”,
- *Walory środowiska przyrodniczego gminy* – 15,7% odpowiedzi w kategorii „BARDZO DOBRY” i 38,6% w kategorii „DOBRY”,
- *Czystość wód powierzchniowych i terenów przyległych* - 24,5% w kategorii „DOBRY”.

Najgorzej oceniony został *rozwój odnawialnych źródeł energii w gminie* – 17,5% głosów w kategorii „BARDZO ZŁY” oraz 36,8% w kategorii „ZŁY” oraz *system odbioru odpadów na obszarze gminy* - 17,5% głosów w kategorii „BARDZO ZŁY” oraz 19,3% w kategorii „ZŁY”. Obszar *efektywność zagospodarowania przestrzeni, czy przestrzeń jest zagospodarowana optymalnie* otrzymała 15,8% głosów w kategorii „BARDZO ZŁY” oraz 15,8% w kategorii „ZŁY” a *stan infrastruktury melioracyjnej (rowy, sieć drenarska, przepusty)* – 5,3% głosów w kategorii „BARDZO ZŁY” oraz 33,3% w kategorii „ZŁY”

Wykres 14. Udział procentowy odpowiedzi na pytanie 15. Proszę ocenić stan i jakość poszczególnych elementów środowiska i przestrzeni Gminy Łęczna

Pytanie 16. Proszę ocenić stan i jakość poszczególnych elementów edukacji i kultury w Gminie Łęczna

W pytaniu nr 16 mieszkańcy Gminy Łęczna biorący udział w badaniu ankietowym wyrazili swoją opinię na temat stanu i jakości elementów związanych z edukacją i kulturą w następujących obszarach:

- Dostęp do edukacji w szkołach podstawowych,
- Jakość edukacji w szkołach podstawowych,
- Jakość infrastruktury edukacji podstawowej,
- Wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach,
- Wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce,
- Dostęp do dodatkowej oferty edukacyjnej,
- Organizacja dowozu dzieci do szkół,
- Jakość i różnorodność wydarzeń kulturowych,
- Dostęp do obiektów kultury,
- Jakość działalności domu kultury i bibliotek,
- Działalność świetlic wiejskich,
- Jakość i różnorodność oferty kulturalnej gminy.

Tabela 11. Liczba odpowiedzi na pytanie 16. Proszę ocenić stan i jakość poszczególnych elementów edukacji i kultury w Gminie Łęczna

Obszar	Bardzo zły	Zły	Przeciętny	Dobry	Bardzo dobry
Dostęp do edukacji w szkołach podstawowych	2	3	11	28	13
Jakość edukacji w szkołach podstawowych	3	12	14	25	3
Jakość infrastruktury edukacji podstawowej	2	6	19	25	5
Wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach	3	12	25	14	3
Wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce	6	8	22	15	6
Dostęp do dodatkowej oferty edukacyjnej	6	14	22	13	2
Organizacja dowozu dzieci do szkół	2	5	20	27	3
Jakość i różnorodność wydarzeń kulturowych	5	12	34	6	0
Dostęp do obiektów kultury	5	13	28	10	1
Jakość działalności domu kultury i bibliotek	5	13	25	10	4
Działalność świetlic wiejskich	7	9	33	7	1
Jakość i różnorodność oferty kulturalnej gminy	8	17	26	5	1

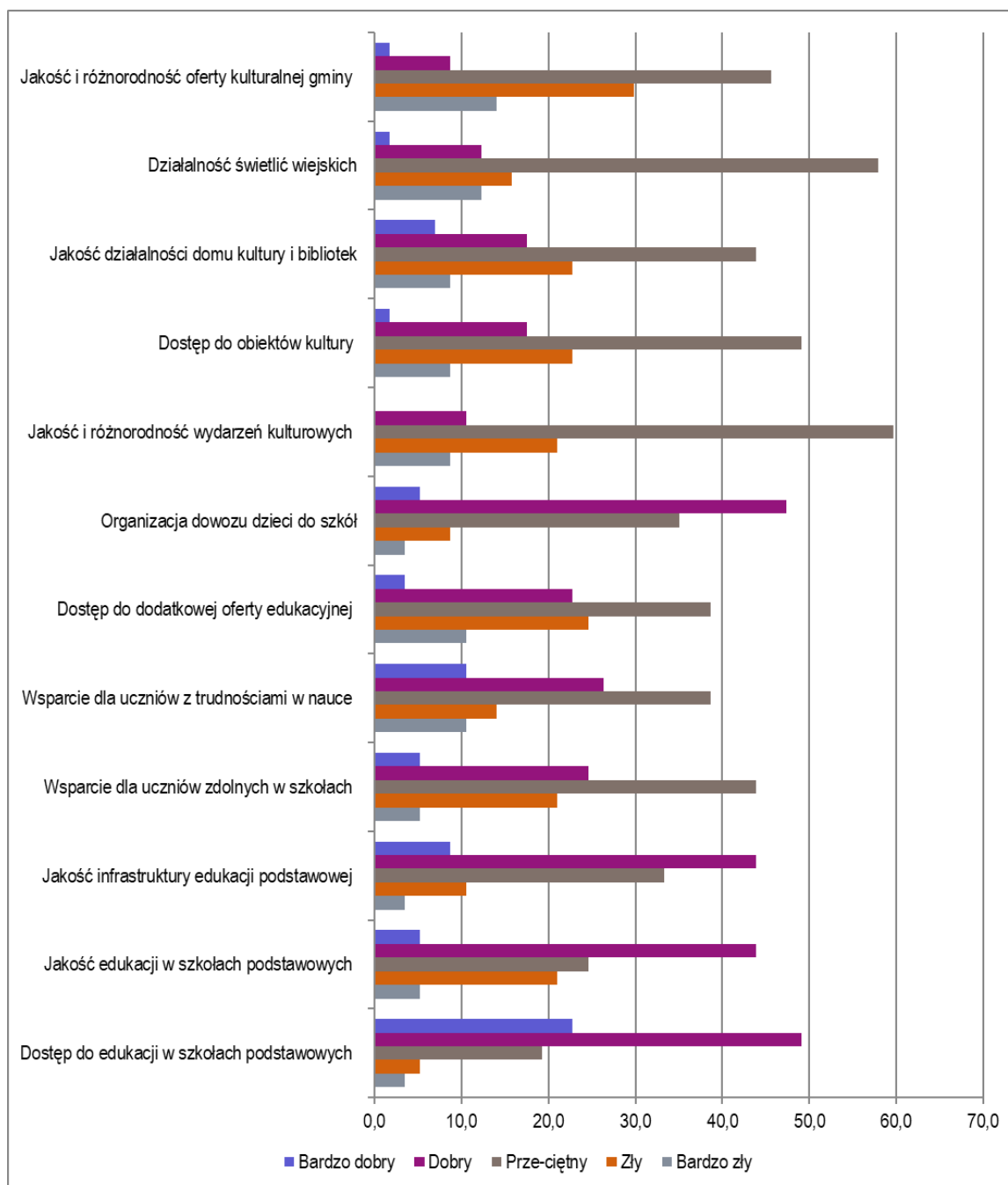
Najczęściej wybieraną odpowiedzią wśród ankietowanych była kategoria oceny „PRZECIĘTNY”.

Najlepsze oceny mieszkańców Gminy Łęczna wśród elementów edukacji i kultury uzyskały obszary:

- *Dostęp do edukacji w szkołach podstawowych* -22,8 % odpowiedzi w kategorii „BARDZO DOBRY” i 49,1% w kategorii „DOBRY”,
- *Jakość edukacji w szkołach podstawowych* – 5,3% odpowiedzi w kategorii „BARDZO DOBRY” i 43,8% w kategorii „DOBRY”,
- *Jakość infrastruktury edukacji podstawowej* – 8,8% odpowiedzi w kategorii „BARDZO DOBRY” i 43,8% w kategorii „DOBRY”,
- *Wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce* – 10,5% odpowiedzi w kategorii „BARDZO DOBRY” i 26,3% w kategorii „DOBRY”,
- *Organizacja dowozu dzieci do szkół* - 5,3 % odpowiedzi w kategorii „BARDZO DOBRY” i 47,4% w kategorii „DOBRY”,

Respondenci najniżej ocenili kategorie *jakość i różnorodność oferty kulturalnej gminy* - 14% głosów w kategorii „BARDZO ZŁY” oraz 29,8% w kategorii „ZŁY”, *działalności świetlic wiejskich* – 12,3% głosów w kategorii „BARDZO ZŁY” oraz 15,8% w kategorii „ZŁY”, jak również *dostęp do dodatkowej oferty edukacyjnej* – 40,5% głosów w kategorii „BARDZO ZŁY” oraz 24,6% w kategorii „ZŁY”.

Wykres 15. Udział procentowy odpowiedzi na pytanie 16. Proszę ocenić stan i jakość poszczególnych elementów edukacji i kultury w Gmina Łęczna

Pytanie 17. Proszę zaznaczyć 6 aspektów, które mają lub mogłyby mieć największy wpływ na rozwój Gminy w latach 2022-2030 oraz rozwiązanie istniejących problemów i barier rozwoju

W pytaniu 17 respondenci mogli wyrazić swoją opinię o wyborze najlepszego kierunku rozwoju Gminy Łęczna. W ankiecie zaproponowano 35 kierunków rozwoju z możliwością dopisania własnego kierunku w podpunkcie „Inne”.

Według respondentów największy wpływ na przyszły rozwój społeczno-gospodarczy Gminy Łęczna mają:

- *Sprowadzenie do gminy dużych inwestorów zewnętrznych oferujących miejsca pracy. Powstałe miejsca pracy umożliwią wykorzystanie dostępnego kapitału ludzkiego po zamknięciu kopalni* - 57,9% odpowiedzi.
- *Rozbudowa ścieżek rowerowych* - 43,9% odpowiedzi.
- *Udogodnienia dla przedsiębiorców (w tym: ulgi, przygotowane tereny pod inwestycje)*- 36,8% odpowiedzi.
- *Budowa i modernizacja obiektów kultury i rozrywki* - 28,1% odpowiedzi.
- *Sprowadzenie do gminy dużego inwestora w branży przemysłu czasu wolnego (atrakcji turystycznych)* - 26,3% odpowiedzi.
- *Budowa nowych i modernizacja istniejących dróg oraz ciągów pieszych* - 26,3% odpowiedzi.
- *Poprawa estetyki i zagospodarowanie przestrzeni publicznych (rynku, placów, skwerów, miejsc spotkań)* - 26,3% odpowiedzi.
- *Promocja i wsparcie wykorzystania odnawialnych źródeł energii (np. fotowoltaiki)* - 24,6% odpowiedzi.

Tabela 12. Liczba i udział procentowy odpowiedzi na pytanie 17 Proszę zaznaczyć 6 aspektów, które mają lub mogłyby mieć największy wpływ na rozwój Gminy Łęczna oraz rozwiązanie istniejących problemów i barier rozwoju

Kierunki rozwoju	Liczba odpowiedzi	Udział procentowy (%)
Sprowadzenie do gminy dużych inwestorów zewnętrznych oferujących miejsca pracy. Powstałe miejsca pracy umożliwią wykorzystanie dostępnego kapitału ludzkiego po zamknięciu kopalni).	33	57,9
Rozbudowa ścieżek rowerowych	25	43,9
Udogodnienia dla przedsiębiorców (w tym: ulgi, przygotowane tereny pod inwestycje)	21	36,8
Budowa i modernizacja obiektów kultury i rozrywki	16	28,1
Sprowadzenie do gminy dużego inwestora w branży przemysłu czasu wolnego (atrakcji turystycznych)	15	26,3
Budowa nowych i modernizacja istniejących dróg oraz ciągów pieszych	15	26,3
Poprawa estetyki i zagospodarowanie przestrzeni publicznych (rynku, placów, skwerów, miejsc spotkań)	15	26,3
Promocja i wsparcie wykorzystania odnawialnych źródeł energii (np. fotowoltaiki)	14	24,6
Budowa i modernizacja obiektów sportu i rekreacji	11	19,3

Rozwój turystyki, w tym infrastruktury oraz bazy noclegowej i gastronomicznej	11	19,3
Poprawa dostępu do opieki zdrowotnej	11	19,3
Wspieranie działań i organizacja wydarzeń kulturalnych, sportowych	11	19,3
Uporządkowanie gospodarki wodno-kanalizacyjnej na obszarach wiejskich i charakteryzujących się zabudową rozproszoną	11	19,3
Rozwój infrastruktury i usług rehabilitacyjnych, usług pielęgnacyjnych i odnowy biologicznej	9	15,8
Zwiększenie dostępności do programów mających na celu zmniejszenie bezrobocia i patologii	9	15,8
Stworzenie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3	9	15,8
Modernizacja i doposażenie przedszkoli oraz szkół	8	14
Sprawny urząd i samorząd gminny	8	14
Reforma szkolnictwa w gminie wpływająca na wzrost jakości oferty edukacyjnej oraz zmniejszenie kosztowności szkolnictwa	8	14
Aktywizacja zawodowa i społeczna „młodych emerytów” (pracownicy kopalni w wieku emerytalnym)	7	12,3
Rozwój transportu publicznego	7	12,3
Rozwój infrastruktury i usług opieki całodobowej i środowiskowej, mieszkań chronionych / mieszkań wspomaganych / dozorowanych	6	10,5
Poprawa bezpieczeństwa w tym rozbudowa oświetlenia ulicznego, oznakowanie przejść dla pieszych	6	10,5
Rozbudowa miejsc przeznaczonych dla osób starszych i chorych (opieka, rehabilitacja)	5	8,8
Modernizacja infrastruktury przedszkolnej oraz rozwój infrastruktury opieki nad dziećmi do lat 3 (żłobki)	5	8,8
Rozwój rolnictwa, w tym nowoczesnych gospodarstw rolnych i przemysłu przetwórczego	5	8,8
Organizacja w szkole zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży	4	7
Organizacja zajęć integrujących i aktywizujących osoby starsze	4	7
Wspieranie innowacji i rozwój eksportu usług i produktów	4	7
Rozwój infrastruktury technicznej (w tym: sieci wodociągowej i kanalizacyjnej)	3	5,3
Promocja gminy, w tym: promocja turystyczna i gospodarcza	3	5,3
Zwiększenie dostępności przedszkoli	2	3,5
Rozwój usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną (przez Internet)	2	3,5
Poprawa dostępu do świadczeń w zakresie opieki społecznej	1	1,8
Rozwój sieci internetowej (w tym: szerokopasmowej)	1	1,8

Pytanie 18. Gdyby dysponował Pan /Pani kwotą 10 mln zł wolnych środków publicznych przeznaczonych do wydatkowania w latach 2020 - 2030 r. w Gminie Łęczna, to zostałyby one przeznaczone na inwestycje związane z:

Na pytanie 18 kwestionariusza ankietowego odpowiedziało 57 osób, uzyskane odpowiedzi zostały przyporządkowane do pięciu kategorii inwestycji, na które mieszkańcy chcieliby przeznaczyć 10 mln zł.

Najwięcej osób tj. 21 respondentów wskazało inwestycje z zakresu rozwoju turystyki i kultury. Wśród odpowiedzi należy wyróżnić działania związane z:

- Budowa ścieżek rowerowych z oświetleniem i parkingami a także utworzenie jak najwięcej miejsc zielonych do wypoczynku,
- Rozwój działalności turystycznej,
- Rozbudowa i modernizacją obiektów kultury i rozrywki - m.in. budowa kina,
- Powiększenie bazy kulturalnej w Łęcznej,
- Budowa nowego centrum kultury wraz z salą kinową,
- Budowa ścieżek rowerowych oraz basenu krytego ogólnodostępnego dla wszystkich mieszkańców.
- Budowa biblioteki na miarę XXI w.,
- Rozwój kulturalny miasta i gminy,
- Organizacja imprez kulturalnych na wysokim poziomie artystycznym
- Budowa nowej nowoczesnej Biblioteki,
- Stworzenie bazy turystycznej wykorzystującej bliskość Pojezierza, w szczególności spójną sieć ścieżek rowerowych,
- Rozwój kultury i sportu,
- Rozwój turystyki i usług czasu wolnego.

Drugą z kolei pod względem liczby ankietowanych jest kategoria gospodarka i przedsiębiorczość, do której kierunki działań przypisało 16 ankietowanych. Do najważniejszych kierunków działań z zakresu rozwoju gospodarki i przedsiębiorczości zaliczono:

- Tworzenie nowych miejsc pracy,
- Zapewnienie miejsc pracy dla górników po zamknięciu kopalni,
- Nowe miejsca pracy (ale nie sklepy),
- Przygotowanie strefy pod inwestycje,
- Pozyskanie inwestorów tworzących duże zakłady przemysłowe/pracy,
- Inwestycje związane z powstawaniem nowych miejsc pracy,
- Budowa strefy ekonomicznej,
- Inwestycje w zakłady pracy,
- Stworzenie warunków do tworzenia nowych miejsc pracy,
- Otwarcie własnej firmy,
- Tworzenie miejsc pracy dla kobiet, osób z niepełnosprawnościami-spółdzielnie socjalne.

13 mieszkańców Gminy Łęczna, za istotny kierunek rozwoju gminy uważa rozwój infrastruktury technicznej i ład przestrzenny. W tym zakresie 10 mln złotych ankietowali przeznaczyli na:

- Utrzymanie czystości w mieście,
- Budowę sieci światłowodowej na obszarze gminy,
- Na poprawę jakości życia mieszkańców (m.in.: budowa i modernizacja dróg),

- Uporządkowanie gospodarki wodno-kanalizacyjnej na terenach wiejskich,
- Modernizację i ożywienie parku miejskiego,
- Działania związane z ochroną środowiska, w tym oczyszczeniem lasu przylegającego do Osiedla Bobrowniki,
- Budowę i modernizację dróg,
- Budowę oświetlenia na obszarach wiejskich Gminy Łęczna,
- Wykorzystanie pięknych obszarów zieleni polegające na postawieniu ławek, przestrzeni trawiastych (polan), tworzeniu ścieżek, punktów widokowych - NIE BETONOWANIE MIASTA,
- Ulepszenie infrastruktury ruchu drogowego.

Kierunki działań z zakresu mieszkalnictwa i infrastruktury społecznej wskazało 12 respondentów. Zaproponowali oni następujące inwestycje:

- Budowa mieszkań socjalnych, komunalnych,
- Budowa żłobków i zwiększenie atrakcyjności gminy dla osób w wieku ok 30 lat,
- Zmniejszenie kosztów mieszkania w Łęcznej,
- Budowa nowoczesnej szkoły i przedszkola,
- Wybudowanie mieszkań, w których mogłyby schronić się samotne i skrzywdzone kobiety z dziećmi,
- Infrastruktura dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością,
- Pomoc osobom starszym,
- Zakup atrakcyjnych pomocy dydaktycznych do szkół,
- Rozbudowa miejsc przeznaczonych dla osób starszych i chorych (opieka, rehabilitacja),
- Poprawa dostępu do opieki zdrowotnej,
- Poprawa jakości opieki zdrowotnej i oświaty,
- Rozwój edukacji i kultury.

Ostatnią kategorią inwestycji niezbędną dla dalszego rozwoju Gminy Łęczna są odnawialne źródła energii i efektywność energetyczna. Kierunki działań z zakresu OZE i efektywności energetycznej zidentyfikowało 7 ankietowanych i były to:

- Rozwój energooszczędnego oświetlenia, upowszechnienie OZE,
- Dofinansowanie do odnawialnych źródeł energii,
- Wymiana źródeł ciepła na ekologiczne,
- Wymiana oświetlenia na energooszczędne,
- Rozwój odnawialnych źródeł energii.

Wyżej wymienione kierunki działań powinny zostać uwzględnione przy konstruowaniu przyszłych kierunków rozwoju Gminy Łęczna. Władze Gminy powinny uwzględnić również potrzeby mieszkańców przy konstruowaniu planów inwestycyjnych i finansowych Gminy Łęczna.

Załącznik - Wzór ankiety

Szanowni Mieszkańcy,

w związku z rozpoczęciem prac nad dokumentem pt. Diagnoza rozwoju Gminy Łączna w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, który będzie stanowił podstawę do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Łączna na lata 2022-2030 uprzejmie prosimy o wypełnienie przeznaczonej dla Państwa ankiety dotyczącej oceny stanu i potencjału gminy.

Link do ankiety (anonimowa):

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeSXNxDlrS0bozchHbNwKISFuTuwxua14lhKzdrLBf7z3HbA/viewform?usp=sf_link

Ankietyzacja jest przeprowadzana w dniach od 30.11.2021 r. do 10.12.2021 r.

Państwa udział będzie stanowił aktywny wkład w tworzeniu nowego planu strategii rozwoju obszaru do 2030 r. Ankieta będzie odzwierciedlać rzeczywiste potrzeby społeczno-gospodarcze obszaru oraz przyczyni się do określenia przyszłych kierunków rozwoju Gminy Łączna w okresie realizacji strategii.

Państwa opinie oraz wskazania będą stanowić kluczowy element procesu planowania strategicznego w gminie.

Z góry dziękujemy za udział w badaniu.

Ankieta – ocena stanu i potencjału Gminy Łączna

1. Jak ocenia Pan/Pani fakt zamieszkania w Gminie Łączna? (Proszę wybrać jedną odpowiedź).

Jestem bardzo zadowolony/a	
Jestem zadowolony/a	
Jestem ani zadowolony/a ani niezadowolony/a	
Jestem niezadowolony/a	
Jestem niezadowolony/a	

2. Jak długo mieszka Pan/Pani na terenie Gminy Łączna? (Proszę wybrać jedną odpowiedź).

mniej niż 5 lat	
5-20 lat	
21-40 lat	
41-60 lat	
Powyżej 60 lat	

3. Jakie są Pana/Pani plany, co do zmiany miejsca zamieszkania w okresie maksymalnie 10 lat? (Proszę wybrać jedną odpowiedź).

na pewno przeprowadzę się na obszar innej gminy	
na pewno nie zmienię miejsca zamieszkania	
nie wiem	

4. Jak ocenia Pan/Pani aktualne warunki życia mieszkańców naszej gminy? (Proszę wybrać jedną odpowiedź).

Bardzo dobrze	
Dobrze	
Dostateczne	
Źle	
Nie mam zdania	

5. Jak ocenia Pan/Pani gminę, jako dobre miejsce do życia? Gmina Łączna to dobre miejsce do...
(Proszę odnieść się do każdego obszaru).

Gmina Łączna to dobre miejsce do...	Bardzo zły	Zły	Prze-ciętny	Dobry	Bardzo dobry
Do mieszkania					
Do pracy					
Do prowadzenia działalności gospodarczej i inwestowania					
Do planowania przyszłości dla siebie i dla swojej rodziny					
Do spędzania czasu wolnego (sport, rekreacja, rozrywka)					
Do osiedlania się na emeryturze					
Do prowadzenia gospodarstw rolnych i produkcji rolniczej					

6. Proszę ocenić poszczególne obszary jakości życia w gminie:
(Proszę odnieść się do każdego obszaru)

	Bardzo zły	Zły	Prze-ciętny	Dobry	Bardzo dobry
Dostęp do infrastruktury sportu i rekreacji, ciekawego spędzenia czasu					
Dostęp do infrastruktury kultury i rozrywki					
Poziom oferty i wydarzeń kulturalnych					
Stan środowiska naturalnego					
Stan zagospodarowania przestrzeni publicznych (w tym: place, skwery, parki)					
Stan i jakość dróg					
Stan małej infrastruktury drogowej (chodniki, oświetlenie, oznakowanie)					
Dostęp do infrastruktury komunalnej (wodociągi)					
Dostęp do infrastruktury komunalnej (kanalizacja)					
Dostępność i jakość opieki społecznej					
Dostępność i jakość edukacji przedszkolnej					
Dostępność i jakość szkolnictwa na poziomie podstawowym					
Dostępność i jakość szkolnictwa średniego					
Dostępność i jakość usług turystycznych					
Dostępność do bazy gastronomicznej					
Dostępność do bazy noclegowej					
Dostęp do internetu					
Dostęp do usług publicznych świadczonych przez Internet					
Dostępność terenów przeznaczonych pod inwestycje					
Rozwój rolnictwa i branży rolno-spożywczej					
Atrakcyjność gminy dla turystów					
Jakość rządzenia oraz funkcjonowanie administracji publicznej w gminie					
Jakość i stan współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi					
Dostęp do miejsc pracy					
Dostęp do miejsc pracy poza kopalnią					
Jakość lokalnego rynku pracy					
Jakość lokalnego rynku pracy (bez kopalni)					

Możliwość nawiązania współpracy biznesu i rolnictwa z uczelniami, centrami transferu wiedzy					
Stan połączeń komunikacyjnych z innymi gminami i miejscowościami w gminie					
Stan bezpieczeństwa mieszkańców					
Poziom zaangażowania mieszkańców w życie gminy (aktywność społeczna)					
Działania na rzecz osób starszych w gminie (prowadzenia Klubów seniora, organizacja zajęć integracyjnych i aktywizacyjnych dla osób starszych)					
Jakość i dostęp do infrastruktury opieki nad dziećmi do 3 roku życia – żłobki					
Dostęp do podstawowej opieki medycznej					
Dostęp do specjalistycznej opieki medycznej					
Dostęp i jakość usług rehabilitacyjnych, pielęgnacyjnych, odnowy biologicznej, itp.					
Dostęp do mieszkań komunalnych i socjalnych					
Dostęp do zakładów opieki całodobowej i środowiskowej, mieszkań chronionych / mieszkań wspomaganych					

7. Jakie problemy w Pana/Pani opinii najczęściej dotyczą mieszkańców gminy? Proszę o dokonanie oceny stopnia częstotliwości występowania problemów. (Proszę odnieść się do każdego obszaru).

Wyszczególnienie/ częstotliwość występowania	Bardzo często	Często	Rzadko	Bardzo rzadko
Przestępczość				
Przestępczość młodocianych				
Bezrobocie				
Bezrobocie kobiet				
Bezdomność				
Ubóstwo				
Rozpad więzi rodzinnych, samotne wychowywanie dzieci				
Alkoholizm				
Narkomania				
Wzrost liczby osób starszych				
Wzrost liczby osób niepełnosprawnych i chorych				
Brak wykwalifikowanych pracowników				
Brak atrakcyjnych miejsc pracy				
Wzrost liczby "młodych emerytów" (pracownicy kopalni w wieku emerytalnym) zdolnych do dalszej pracy				
Przemoc w rodzinie				
Złe warunki mieszkaniowe				
Problem przyszłego bezrobocia spowodowanego zamknięciem kopalni				
Inne, ... jakie?				

8. Jakie grupy zdaniem Pana/Pani są zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie? Proszę wskazać maksymalnie 3 grupy.

(Proszę o zaznaczenie maksymalnie 3 głównych działań)

Grupy społeczne	Zaznaczenie
Osoby starsze i samotne	
Młodzi emeryci (pracownicy kopalni w wieku emerytalnym)	
Osoby młode dotychczas zatrudnione w kopalni	
Kobiety wychowujące dzieci	
Rodziny i osoby o niskim statusie materialnym	
Rodziny i osoby zmagające się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi	

Osoby samotne wychowujące dzieci	
Rodziny i osoby dotknięte problemami uzależnień	
Rodziny zmagające się z problemem przemocy domowej	
Osoby z niepełnosprawnością i ich rodziny	
Osoby bezdomne	
Rodziny i osoby mające problemy mieszkaniowe	
Dzieci i młodzież	
Osoby opuszczające zakłady karne	
Osoby trwale bezrobotne	
Obywatele państw trzecich i społeczności marginalizowane	
Inne grupy (jakie?)	

9. Jakie działania Pana/Pani zdaniem powinien podjąć samorząd gminny, aby ograniczyć występowanie problemów społecznych?

(Proszę o zaznaczenie maksymalnie 3 głównych działań)

Działania	Zaznaczenie
Likwidacja barier architektonicznych w przestrzeni publicznej	
Tworzenie nowych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3	
Tworzenie środowiskowych domów samopomocy lub centrum usług społecznych	
Tworzenie warunków do powstania nowych miejsc pracy	
Wykorzystanie infrastruktury gminnej do realizacji nowych inwestycji społecznych	
Zmian godzin pracy przedszkoli (wydłużenie godzin działalności)	
Organizacja prac społecznie użytecznych - forma pomocy na rzecz osób w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, które nie uzyskują zasiłku dla bezrobotnych oraz korzystają ze świadczeń pomocy społecznej (reintegracja społeczno-zawodowa beneficjentów pomocy społecznej)	
Ograniczenie dostępu do alkoholu	
Budowa mieszkań socjalnych i komunalnych	
Tworzenie nowych miejsc spotkań dla seniorów i młodzieży	
Zwiększanie dostępu do specjalistycznych usług zdrowotnych i opiekuńczych	
Zapewnienie opieki i schronienia osobom będącym ofiarami przemocy w rodzinie	
Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej	
Rozwój infrastruktury i usług rehabilitacyjnych, usług pielęgnacyjnych i odnowy biologicznej	
Rozwój infrastruktury i usług opieki całodobowej i środowiskowej, mieszkań chronionych / mieszkań wspomaganych	
Aktywizacja zawodowa i społeczna „młodych emerytów” (pracownicy kopalni w wieku emerytalnym)	
Inne (jakie?)...	

10. Jakich problemów według Pana/Pani najczęściej doświadczają osoby z niepełnosprawnościami?

(Proszę o zaznaczenie maksymalnie 3 odpowiedzi).

Problem	Zaznaczenie
Brak ofert pracy	
Brak oferty spędzania czasu wolnego	
Bariera architektoniczna w przestrzeni publicznej	
Utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych	
Utrudniony dostęp do placówek opiekuńczych	
Brak grup wsparcia	
Brak „cichych godzin” w sklepach (rozwiązanie umożliwiające osobom z autyzmem przeprowadzenie zakupów w sposób komfortowy)	
Inne (jakie?)...	

11. Jakie problemy społeczne wobec młodzieży uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie gminy?
(Proszę o zaznaczenie maksymalnie 3 odpowiedzi).

Problem	Zaznaczenie
Zażywanie narkotyków i dopalaczy	
Spożycie alkoholu	
Palenie papierosów	
Brak miejsc spotkań	
Niewystarczająca oferta placówek kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych	
Brak możliwości dokształcania się	
Niska aktywność/zaangażowanie społeczne	
Bezrobocie	
Inne (jakie?).....	

12. Jakie problemy społeczne wobec osób starszych uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie gminy? (Proszę o zaznaczenie maksymalnie 3 odpowiedzi).

Problem	Zaznaczenie
Samotność – izolacja	
Brak zajęć integrujących, kontaktu z ludźmi w podobnym wieku	
Problemy zdrowotne, niesamodzielność	
Brak atrakcyjnych ofert spędzania wolnego czasu	
Niewystarczający zakres usług opiekuńczych	
Brak miejsc spotkań	
Niska aktywność /zaangażowanie społeczne	
Niewystarczający zakres usług rehabilitacyjnych, pielęgnacyjnych, okołomedycznych i wypoczynkowych	
Brak mieszkań chronionych/ wspomaganych /dozorowanych	
Inne (jakie?)...	

13. Proszę ocenić stan i jakość sfery gospodarczej gminy:
(Proszę odnieść się do każdego obszaru).

Obszar	Bardzo zły	Zły	Prze- ciężny	Dobry	Bardzo dobry
Atrakcyjność inwestycyjna obszaru gminy					
Możliwość uzyskania zatrudnienia na obszarze gminy					
Warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej					
Połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami					
Dostęp do usług otoczenia biznesu w gminie					
Warunki rozwoju działalności rolniczej					
Konkurencyjność gminy jako miejsca do zamieszkania					
Konkurencyjność gminy jako miejsca do prowadzenia działalności gospodarczej					
Inne (jakie?)...					

14. Proszę ocenić stan i jakość sfery turystycznej gminy. (Proszę odnieść się do każdego obszaru).

W zakresie turystyki	Bardzo zły	Zły	Prze- ciężny	Dobry	Bardzo dobry
Atrakcyjność turystyczna gminy					
Poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej					
Poziom bazy gastronomicznej					
Wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych					
Sieć ścieżek i szlaków rowerowych					

Oferta spędzania wolnego czasu dla dzieci					
Oferta spędzania wolnego czasu dla młodzieży					
Oferta spędzania wolnego czasu dla dorosłych					
Oferta spędzania wolnego czasu dla seniorów					
Działania gminy w zakresie promocji turystycznej					
Działania gminy w zakresie infrastruktury turystycznej					
Inne (jakie?)...					

15. Proszę ocenić stan i jakość poszczególnych elementów środowiska i przestrzeni gminy: (Proszę odnieść się do każdego obszaru).

Obszar	Bardzo zły	Zły	Prze-ciętny	Dobry	Bardzo dobry
Jakość powietrza w gminie w okresie grzewczym					
Jakość powietrza w gminie w okresie letnim					
Stan estetyki miejscowości w gminie					
Oferta gminy w zakresie działań proekologicznych i chroniących środowisko naturalne					
Czystość wód powierzchniowych i terenów przyległych					
Stan infrastruktury melioracyjnej (rowy, sieć drenarska, przepusty)					
Czystość terenów zieleni (parki, lasy, skwery)					
Stan świadomości ekologicznej mieszkańców					
System odbioru odpadów na obszarze gminy					
Efektywność zagospodarowania przestrzeni. Czy przestrzeń jest zagospodarowana optymalnie					
Walory środowiska przyrodniczego gminy					
Rozwój odnawialnych źródeł energii w gminie					

16. Proszę ocenić stan i jakość poszczególnych elementów kultury i edukacji w gminie: (Proszę odnieść się do każdego obszaru).

Obszar	Bardzo zły	Zły	Prze-ciętny	Dobry	Bardzo dobry
Dostęp do edukacji w szkołach podstawowych					
Jakość edukacji w szkołach podstawowych					
Jakość infrastruktury edukacji podstawowej					
Wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach					
Wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce					
Dostęp do dodatkowej oferty edukacyjnej					
Organizacja dowozu dzieci do szkół					
Jakość i różnorodność wydarzeń kulturowych					
Dostęp do obiektów kultury					
Jakość działalności domu kultury i bibliotek					
Działalność świetlic wiejskich					
Jakość i różnorodność oferty kulturalnej gminy					
Inne (jakie?)...					

17. Proszę zaznaczyć 6 aspektów, które mają lub mogłyby mieć największy wpływ na rozwój Gminy w latach 2022-2030 oraz rozwiązywanie istniejących problemów i barier rozwoju: (Proszę zaznaczyć 6 aspektów).

Kierunki rozwoju	Zaznaczenie
Udogodnienia dla przedsiębiorców (w tym: ulgi, przygotowane tereny pod inwestycje)	
Sprowadzenie do gminy dużych inwestorów zewnętrznych oferujących miejsca pracy. Powstałe miejsca pracy umożliwią wykorzystanie dostępnego kapitału ludzkiego po zamknięciu kopalni).	

Sporządzenie do gminy dużego inwestora w branży przemysłu czasu wolnego (atrakcji turystycznych)	
Rozwój infrastruktury i usług rehabilitacyjnych, usług pielęgnacyjnych i odnowy biologicznej	
Rozwój infrastruktury i usług opieki całodobowej i środowiskowej, mieszkań chronionych / mieszkań wspomaganych / dozorowanych	
Aktywizacja zawodowa i społeczna „młodych emerytów” (pracownicy kopalni w wieku emerytalnym)	
Budowa i modernizacja obiektów sportu i rekreacji	
Budowa i modernizacja obiektów kultury i rozrywki	
Rozwój turystyki, w tym infrastruktury oraz bazy noclegowej i gastronomicznej	
Promocja i wsparcie wykorzystania odnawialnych źródeł energii (np. fotowoltaiki)	
Poprawa bezpieczeństwa w tym rozbudowa oświetlenia ulicznego, oznakowanie przejść dla pieszych	
Budowa nowych i modernizacja istniejących dróg oraz ciągów pieszych	
Rozbudowa ścieżek rowerowych	
Rozwój infrastruktury technicznej (w tym: sieci wodociągowej i kanalizacyjnej)	
Rozwój transportu publicznego	
Poprawa estetyki i zagospodarowanie przestrzeni publicznych (rynku, placów, skwerów, miejsc spotkań)	
Rozbudowa miejsc przeznaczonych dla osób starszych i chorych (opieka, rehabilitacja)	
Zwiększenie dostępności do programów mających na celu zmniejszenie bezrobocia i patologii	
Poprawa dostępu do opieki zdrowotnej	
Poprawa dostępu do świadczeń w zakresie opieki społecznej	
Modernizacja i wyposażenie przedszkoli oraz szkół	
Organizacja w szkole zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży	
Zwiększenie dostępności przedszkoli	
Organizacja zajęć integrujących i aktywizujących osoby starsze	
Stworzenie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3	
Promocja gminy, w tym: promocja turystyczna i gospodarcza	
Rozwój sieci internetowej (w tym: szerokopasmowej)	
Rozwój usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną (przez Internet)	
Wspieranie działań i organizacja wydarzeń kulturalnych, sportowych	
Wspieranie innowacji i rozwój eksportu usług i produktów	
Sprawny urząd i samorząd gminny	
Reforma szkolnictwa w gminie wpływająca na wzrost jakości oferty edukacyjnej oraz zmniejszenie kosztowności szkolnictwa	
Modernizacja infrastruktury przedszkolnej oraz rozwój infrastruktury opieki nad dziećmi do lat 3 (żłobki)	
Uporządkowanie gospodarki wodno-kanalizacyjnej na obszarach wiejskich i charakteryzujących się zabudową rozproszoną	
Rozwój rolnictwa, w tym nowoczesnych gospodarstw rolnych i przemysłu przetwórczego	
Inne (jakie?).....	

18. Gdyby dysponował Pan /Pani kwotą 10 mln zł wolnych środków publicznych przeznaczonych do wydatkowania w latach 2022 - 2030 r. na obszarze gminy to zostałyby one przeznaczone na inwestycje związane z:

1.
2.
3.

METRYCZKA

19. Płeć

(Prosimy wybrać jedną odpowiedź)

Kobieta	
Mężczyzna	

20. Wiek

(Prosimy wybrać jedną odpowiedź)

<18	

18-30	
31-40	
41-50	
51-65	
66≤	

21. Poziom wykształcenia

(Proszę wybrać jedną odpowiedź)

Podstawowe	
Gimnazjalne	
Zasadnicze zawodowe	
Średnie	
Wyższe	

22. Sytuacja zawodowa

(Proszę wybrać jedną odpowiedź)

Uczę się	
Jestem osobą bezrobotną	
Prowadzę własną działalność gospodarczą	
Pracuję – umowa o pracę	
Pracuję – w oparciu o umowę cywilno-prawną (zlecenie, dzieło)	
Przebywam na urlopie wychowawczym /macierzyńskim	
Jestem rolnikiem	
Jestem osobą na emeryturze/rencie	

4.2 Sprawozdanie z konsultacji projektu dokumentu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030

Przebieg konsultacji społecznych

W dniu 24 sierpnia 2023 r. do publicznej wiadomości przekazano projekt Strategii Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2022-2030.

Konsultacje społeczne swoim zasięgiem objęły obszar Gminy Łęczna i trwały do dnia 27 września 2023 r. Wszystkie uwagi wniesione podczas konsultacji zostały uwzględnione w dokumencie.

Zestawienie uwag i wniosków zgłoszonych w trakcie konsultacji społecznych prowadzonych na podstawie zapisów art. 6 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju z dnia 6 grudnia 2006 r.

Treść informacji (uwagi, wniosku)	Zgłaszający	Data zgłoszenia	Odniesienie się i sposób wykorzystania uwagi, wyjaśnienie
Dopisanie do indykatywnego wykazu wstępnie zidentyfikowanych projektów i przedsięwzięć inwestycyjnych wpisujących się w zakres celu strategicznego 1 projektów: „Zielona i niebieska infrastruktura - odbetonowanie terenu parku szpitalnego SP ZOZ Łęczna” oraz „Budowa instalacji fotowoltaicznej z magazynami energii i stacją ładowania samochodów elektrycznych dla SPZPZ w Łęcznej.”	SP ZOZ w Łęcznej	26.09.2023	Wniesioną uwagę uwzględniono w pełni. W tabeli Indykatywny wykaz wstępnie zidentyfikowanych projektów i przedsięwzięć inwestycyjnych wpisujący się w zakres celu strategicznego 1 dopisano projekty pn.: „Zielona i niebieska infrastruktura - odbetonowanie terenu parku szpitalnego SP ZOZ Łęczna” Podmiot odpowiedzialny za realizację: SP ZOZ w Łęcznej Szacowana wartość (zł): 7 300 000,00 „Budowa instalacji fotowoltaicznej z magazynami energii i stacją ładowania samochodów elektrycznych dla SPZPZ w Łęcznej.” Podmiot odpowiedzialny za realizację: SP ZOZ w Łęcznej Szacowana wartość (zł): 3 000 000,00
Ujednolicenie w projekcie dokumentu jego nazwy, na spójną z Uchwałą NR LXI/346/2022 Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 30 listopada 2022 r. w sprawie przystąpienia do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2022-2030 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania strategii, w tym trybu konsultacji.	Referat Inwestycji i Rozwoju Gminy Urzędu Miejskiego w Łęcznej	27.09.2023	Wniesioną uwagę uwzględniono w pełni. W projekcie dokumentu Strategii oraz załącznikach zastosowano nazwę „Strategia Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2022-2030”
Uzupełnienie opisu projektu / przedsięwzięcia „Poprawa dostępności inwestycyjnej i komunikacyjnej gminy Łęczna – budowa i modernizacja dróg gminnych/ulic miejskich”, str. 35	Referat Inwestycji i Rozwoju Gminy Urzędu Miejskiego w Łęcznej	27.09.2023	Wniesioną uwagę uwzględniono w pełni. W projekcie dokumentu Strategii uzupełniono opis projektu / przedsięwzięcia „Poprawa dostępności inwestycyjnej i komunikacyjnej gminy Łęczna – budowa i modernizacja dróg gminnych/ulic miejskich”

W procesie konsultacji społecznych projektu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2022-2030 wraz z prognoza oddziaływania na środowisko nie sformułowano uwag, wniosków i/lub opinii do projektu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2022-2030.

W dniu 6 lutego 2024 roku do publicznej wiadomości przekazano projekt Strategii Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2022-2030 oraz prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030.

Konsultacje społeczne swoim zasięgiem objęły obszar Gminy Łęczna i trwały do dnia 12 marca 2024 r. W procesie konsultacji społecznych nie wniesiono uwag, wniosków i/lub opinii do projektu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2022-2030.

Opinia Zarządu Województwa Lubelskiego

W dniu 14.11.2023 r. Burmistrz Łęcznej zwrócił się do Zarządu Województwa Lubelskiego z prośbą o wydanie opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji dotyczących kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie.

Uchwałą nr DXXIV/9234/2023 z dnia 28 listopada 2023 r. w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej projektu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2022-2030 Zarząd Województwa Lubelskiego zaopiniował pozytywnie projekt Strategii Rozwoju Gminy Łęczna w zakresie sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji dotyczących kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do roku 2030 przyjętej uchwałą nr XXIV/406/2021 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 29 marca 2021 r.

PODSUMOWANIE PROCESU STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Dnia 07.11.2023 r. do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie zostało wysłane pismo (znak pisma: IRG.061.3.1.2023) w sprawie wyrażenia opinii w sprawie uzgodnienia odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Strategii Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2022-2030”. Podobne pismo zostało wysłane do Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Lublinie.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie w piśmie z dnia 6 grudnia 2023 r. (znak: WOOS.410.315.2023.ES) mając na względzie zasadę przezorności, wyrażoną w art. 6 ust. 2 ustawy Prawo Ochrony Środowiska, na podstawie przedłożonych dokumentów nie wykluczył wystąpienia znacząco negatywnego oddziaływania na środowisko, w tym obszary podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1336).

Stosownie do art. 48 ust. 1. oraz art. 57 ust. 1 pkt. 2 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2023 poz. 1094 ze zm.) oraz po przeanalizowaniu przedłożonych dokumentów, a także biorąc pod uwagę uwarunkowania, o których mowa w art. 49 Ustawy OOŚ Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie odmówił uzgodnienia odstąpienia od przeprowadzenia SOOŚ dla projektu dokumentu „Strategii Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2022-2030”, stwierdzając, że dla ww. projektu dokumentu zachodzi potrzeba przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Jednocześnie w piśmie z dnia 11 grudnia 2023 r. (znak: WOOS.411.94.2023.ES) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie przedstawił uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko zgodnie z art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1094 ze zm.).

Lubelski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem z dnia 08.12.2023 r. (znak: DNS-NZ.7016.145.2023) stwierdził, że projekt dokumentu „Strategii Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2022-2030” nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Lubelski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny wyraził zgodę na odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu pn. „Strategia Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2022-2030”.

Mając na uwadze powyższe, sporządzono „Prognozę oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2022-2030”, będącą Załącznikiem nr 5 do Strategii Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2022-2030”.

Dnia 15.02.2024 r. do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie zostało wysłane pismo (znak pisma: IRG.061.3.1.2024) w sprawie wyrażenia opinii w zakresie ochrony środowiska dla projektu „Strategii Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2022-2030” wraz prognozą oddziaływania na środowisko”. Podobne pismo zostało wysłane do Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Lublinie.

Na podstawie art. 54 ust. 1 i art. 57 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1094 ze zm.), Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie pismem z dnia 14 marca 2024 r.

(znak: WOOŚ.410.45.2024.ES) przedstawił opinię w zakresie ochrony środowiska dotyczącą projektu „Strategii Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2022-2030” oraz prognozy oddziaływania na środowisko. Ww. opinia przedstawia się następująco:

Strategia Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 jest dokumentem określającym strategiczne kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego w perspektywie długoterminowej, przy uwzględnieniu endogennych potencjałów rozwojowych obszaru. Strategia, jako podstawowy dokument dla organów samorządowych, określa cele oraz kierunki działań polityki rozwoju, prowadzonej w przestrzeni gminnej oraz wskazuje obszary problemowe wymagające poprawy. Sam proces planowania strategicznego zapewnia sprawne i efektywne zarządzanie rozwojem lokalnym, w perspektywie długoterminowej i przy ekonomicznym wykorzystaniu dostępnych środków (w tym środków zewnętrznych umożliwiających sprawniejszą realizację planowanych inwestycji).

W Strategii została zawarta długofalowa polityka rozwoju lokalnego, która jednocześnie stanowi formę umowy społeczno-instytucjonalnej. Strategia jest dokumentem elastycznym, podlegającym aktualizacji w przypadku zmiany uwarunkowań społeczno-gospodarczych, które powinny być stale monitorowane na etapie wdrażania dokumentu.

Ponadto ma na celu przedstawienie przyjętych planów strategicznych Gminy Łęczna w oparciu o zweryfikowany potencjał, zasoby oraz możliwości rozwojowe, w kontekście problemów i lokalnych potrzeb.

Wskazano 3 cele strategiczne, w ramach których dokonano koncentracji celów operacyjnych i kierunków interwencji (działań):

- Cel strategiczny 1: Atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń oraz czyste środowisko naturalne.*
- Cel strategiczny 2: Aktywni mieszkańcy korzystający z wysokiej jakości usług publicznych.*
- Cel strategiczny 3: Lepiej funkcjonująca lokalna gospodarka oparta na zasobach środowiska oraz nowoczesna i sprawna administracja publiczna.*

Strategia jest dokumentem, który będzie służył Gminie jako narzędzie realizacji polityki ekologicznej państwa na jej terenie. Postawione cele wpisują się w cele polityki ekologicznej państwa, województwa lubelskiego i Gminy Łęczna. Ponadto, cele zharmonizowane są z wymaganiami Unii Europejskiej, która wspiera poprawę stanu środowiska w krajach członkowskich poprzez współfinansowanie projektów mających za zadanie poprawę jakości środowiska. Jednym z celów Strategii jest rozwój infrastruktury poprawiającej stan ochrony środowiska poprzez kierunki działań w zakresie ochrony zasobów wód i ochrony przed jej zanieczyszczeniami, retencjonowanie wody, oczyszczanie terenu Gminy z wyrobów zawierających azbest, rozbudowy systemu segregacji śmieci, zmniejszenie strumienia odpadów „u źródła”. Drugi cel nakierowany na poprawę stanu ochrony środowiska jest wzrost bezpieczeństwa energetycznego gminy i efektywności energetycznej oraz promocję postaw ekologicznych wśród mieszkańców poprzez kierunki działań związane z termomodernizacją budynków oraz wymianą źródeł ciepła na bardziej ekologiczne i energooszczędne, rozwój odnawialnych źródeł energii, rozwój elektro- i ekomobilności i działania edukacyjne.

Ewentualne oddziaływania negatywne będą miały przeważnie charakter pośredni, krótkoterminowy i chwilowy. Oddziaływania te będą polegały na emisji hałasu i spalin w związku z realizacją prac budowlanych, zagrożeniu zniszczenia lub zamurowywania siedlisk ptaków i nietoperzy podczas termomodernizacji budynków, ograniczeniu powierzchni gleb w związku z prowadzeniem prac budowlanych, usuwaniu drzew i krzewów podczas realizacji inwestycji, płoszeniu zwierząt w trakcie wykonywania prac.

Negatywne oddziaływanie w największym stopniu związane będzie z etapem budowy – przede wszystkim usuwaniem drzew i krzewów, ryzykiem zajęcia stanowisk gatunków roślin chronionych oraz stanowisk chronionych zwierząt, jak również przerwaniem drożności korytarzy migracyjnych zwierząt oraz ich płoszeniem. W przypadku inwestycji liniowych największe zagrożenie dotyczące negatywnego oddziaływania na walory przyrodnicze dotyczy fragmentacji siedlisk przyrodniczych oraz ich zajmowania.

Projekt Strategii nie zakłada realizacji inwestycji wpływających na pogorszenie stanu siedlisk, mających negatywny wpływ na gatunki roślin i zwierząt i wpływających na pogorszenie integralności obszarów Natura 2000, szczególnie obszaru Natura 2000 Dolina Środkowego Wieprza PLH06005. Projekt Strategii nie zakłada realizacji inwestycji wpływających na utratę drożności korytarzy ekologicznych funkcjonujących na terenie Gminy. Projekt Strategii nie zakłada również realizacji inwestycji wpływających na pogorszenie stanu siedlisk, mających negatywny wpływ na gatunki roślin i zwierząt na obszarze Nadwieprzańskiego Parku Krajobrazowego oraz otuliny Parku Krajobrazowego Pojezierze Łęczyńskie.

Przedsięwzięcia dotyczące dróg obejmują ich remont, przebudowę oraz rozbudowę i będą one realizowane na już istniejących przekształceniach terenu, dlatego też nie wpłyną one negatywnie na wody oraz ujęcia wód wraz ze strefami ochronnymi. Planowana modernizacja i rozbudowa sieci kanalizacyjnej i wodociągowej przyczyni się do zmniejszenia ryzyka zanieczyszczenia wód i gleb, poprzez zastosowanie nowoczesnych materiałów, które nie ulegają korozji. Ponadto, w przypadku niektórych przedsięwzięć zawartych w Strategii, ze względu na brak dokumentacji hydrotechnicznej niemożliwa jest na obecnym etapie planowania dokładna ocena wpływu na ujęcia wód wraz ze strefami ochronnymi.

Realizacja przedsięwzięć zawartych w Strategii nie będzie wiązała się z wystąpieniem oddziaływań, które mogłyby przyczynić się do wystąpienia przekroczeń jakości standardów gleby i ziemi. Niewątpliwie rozbudowa sieci kanalizacyjnych przyczyni się do poprawy jakości JCWP i zbliży do osiągnięcia celów środowiskowych, również w przypadkach wód podziemnych.

Ze względu na charakter i rodzaj planowanych działań w Prognozie zakłada się, że realizacja Strategii nie spowoduje długotrwałego zanieczyszczenia gleb i powierzchni ziemi na terenie Gminy Łęczna. Niebezpieczeństwo zanieczyszczenia związane z robotami budowlanymi i ziemnymi może wystąpić głównie na terenach przyległych do remontowanych i budowanych dróg, sieci kanalizacyjnej oraz placów budowy. Będzie ono dotyczyło szczególnie skażeń substancjami niebezpiecznymi, użytymi w procesie inwestycyjnym lub pochodzącymi ze sprzętu budowlanego i środków transportu.

Negatywne oddziaływania związane z realizacją przedsięwzięć dotyczą jedynie zajmowania nieprzekształconej antropogenicznie dotychczas przestrzeni pod nowe inwestycje. Prace związane z przekształceniem przestrzeni dotyczą m.in. usuwania wierzchnich warstw gleby, a także drzew i krzewów. Inne niepożądane oddziaływania związane z realizacją tego typu inwestycji to powstawanie odpadów budowlanych, wzrost wydobywania surowców budowlanych oraz powstawanie nieużytecznych w danym miejscu mas ziemnych. Do działań, które przeciwdziałają negatywnym zmianom w glebie, powierzchni ziemi i zasobach naturalnych należą: minimalizacja terenu zajęcia i przekształcenia pod inwestycje, selektywne składowanie odpadów czy wykorzystywanie wydobytego materiału ziemnego do niwelacji terenu.

Realizacja przedsięwzięć i kierunków interwencji Strategii ma wpływ na jakość powietrza w zakresie wiążącym się z pracami budowlanymi oraz ziemnymi i związanym z tym użyciem ciężkiego sprzętu budowlanego. Oddziaływanie to będzie się charakteryzowało lokalnym i krótkoterminowym oddziaływaniem na stan powietrza.

Kierunki interwencji związane ze zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń (podnoszenie efektywności energetycznej w budynkach, modernizacja systemów grzewczych, stosowanie paliw wysokiej jakości i wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii) mają pozytywny wpływ na jakość powietrza i klimat. Główny udział w niskiej emisji ma emisja spalin towarzyszących spalaniu w paleniskach kotłów domowych paliw o niskiej jakości oraz odpadów. Alternatywą jest zastosowanie OZE, które wiąże się również z oszczędnością surowców naturalnych. W celu zrationalizowania zużycia energii należy zmniejszyć zapotrzebowanie, m.in. poprzez termomodernizację budynków. Modernizacja systemów oświetleniowych (w tym również ulicznego) i wymiana energochłonnego oświetlenia na energooszczędne, wpłynie na zmniejszenie zapotrzebowania na energię.

Pośredni długoterminowy pozytywny wpływ na powietrze i klimat może mieć upowszechnianie edukacji ekologicznej. Kierunki związane z podnoszeniem świadomości społecznej w zakresie inwestycji prośrodowiskowych powinny z wysokim prawdopodobieństwem przyczynić się do poprawy jakości powietrza w przyszłości.

Oddziaływania negatywne kierunków interwencji Strategii w głównej mierze mają charakter przejściowy i związane są z fazą realizacji planowanych inwestycji. Do inwestycji tych należą: budowa i modernizacja dróg gminnych i ulic, realizacja przebudowy i rozbudowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, budowa i modernizacja obiektów budowlanych. Użycie środków transportu ciężarowego, specjalistycznego sprzętu i wszelkie prace budowlane nie pozostają bez wpływu na zanieczyszczenie powietrza. Możliwe jest generowanie dużych ilości pyłów i lokalne podwyższenie stężeń niektórych substancji gazowych. Dotyczy to w szczególności substancji emitowanych z silników spalinowych (transport i ciężkie maszyny), prac spawalniczych (gazy i pyły), prac malarskich (lotne związki organiczne) i innych.

Pozytywne oddziaływanie realizacji Strategii Rozwoju Gminy Łączna 2022-2030 na zdrowie człowieka związane jest z realizacją inwestycji, w szczególności uwzględniających poprawę stanu środowiska przyrodniczego, w tym poprawę jakości wód, powietrza, gleb oraz stanu gospodarki odpadami. Zadbanie o wszystkie elementy środowiska, usunięcie z nich zanieczyszczeń, wpłynie nie tylko na jego ogólny stan i otoczenie, ale przede wszystkim na poprawę standardów życia ludzi (poprzez redukcję czynników chorobotwórczych bezpośrednio wpływających na ich życie i zdrowie) oraz poprzez wzrost ich świadomości ekologicznej.

Działania negatywne są głównie krótkotrwałe i lokalne związane z etapem realizacji inwestycji polegającym na modernizacji lub budowie obiektów. Dotyczyć będą etapu prowadzenia prac budowlanych lub montażowych, co wiąże się z emisją ponadnormatywnego hałasu, spalin, pylenia z placów budowy oraz wzmożonym ruchem na drogach dojazdowych.

Ze względu na brak szczegółowego określenia lokalizacji przedsięwzięć wspieranych w Strategii i ich szczegółowej charakterystyki, jak również brak dokumentacji technicznej, trudno jest określić możliwą kumulację ich oddziaływań z innymi oddziaływaniami.

Wg. analizy przeprowadzonej w Prognozie Strategia Rozwoju Gminy Łączna na lata 2022-2030 stanowi plan przygotowania mieszkańców i samorządów lokalnych do mogących ulec zmianie warunków klimatycznych, przy uwzględnieniu celów i kierunków adaptacji do zmian klimatu, zawartych w SPA 2020. Realizacja zadań zawartych w Strategii przyczyni się do adaptacji Gminy Łączna do przewidywanych zmian klimatu, jednocześnie nie powodując negatywnego wpływu na klimat i różnorodność biologiczną.

W Prognozie wskazano, że negatywne oddziaływanie zaplanowanych tych inwestycji na środowisko można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto, prawidłowy projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy, jaki i w fazie eksploatacji inwestycji pozwoli także ograniczyć te oddziaływania.

Na podstawie art. 54 ust. 1 oraz art. 58 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępniania informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 z późn. zm.) pismem z dnia 13 marca 2024 r. (znak: DNS-NZ.7016.28.2024) Lubelski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny zaopiniował pozytywnie projekt dokumentu pn. Strategia Rozwoju Gminy Łączna na lata 2022-2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko. Z prognozy oddziaływania na środowisko wynika, że większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć w ramach Strategii Rozwoju Gminy Łączna będzie miała pozytywny wpływ na środowisko, natomiast prognozowane zmiany negatywne będą niewielkie i w większości będą występować jedynie na etapie budowy. Możliwe negatywne oddziaływanie na środowisko powinno się ograniczać stosując odpowiednie rozwiązania administracyjne, organizacyjne bądź techniczne. W opinii Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego realizacja zadań Strategii Rozwoju Gminy Łączna na lata 2022-2030 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko, których celem jest

m. in. dynamiczny rozwój gminy, niewątpliwie przyczyni się do poprawy zdrowia i jakości życia mieszkańców.

Podsumowując, dokument Strategii uwzględnia problemy dotyczące ochrony środowiska, które zostały zidentyfikowane na etapie diagnozy. Założenia Strategii wskazują wiele kierunków umożliwiających ich rozwiązanie i poprawę stanu środowiska naturalnego. Projekt dokumentu zakłada stopniowe rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów, poprzez umożliwienie finansowania odpowiednich projektów ze środków zewnętrznych. Realizacja przedstawionych w dokumencie działań wpłynie pozytywnie na środowisko naturalne oraz przyczyni się do rozwiązania istniejących już problemów ochrony środowiska.

ZAŁĄCZNIK NR 4
DO STRATEGII ROZWOJU GMINY ŁĘCZNA
DO ROKU 2030

PROGNOZA
ODDZIAŁYWANIA NA
ŚRODOWISKO DLA STRATEGII
ROZWOJU GMINY ŁĘCZNA
DO ROKU 2030

24.01.2024

Lublin

Spis treści

Spis treści.....	1
1. Wprowadzenie.....	3
2. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	7
3. Wymagania ustawowe prognozy oddziaływania na środowisko – odniesienia.....	13
4. Analiza zawartości dokumentu – Strategia Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030.....	16
5. Powiązania projektu Strategii z innymi dokumentami strategicznymi	29
5.1 Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym.....	29
5.2 Dokumenty strategiczne bezpośrednio powiązane ze Strategią Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030	42
6. Analiza i ocena stanu środowiska na obszarze objętym projektem Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030.....	47
6.1 Położenie fizyczno-geograficzne.....	47
6.2 Geologia i zasoby mineralne	48
6.3 Gleby	50
6.4 Klimat i jakość powietrza.....	55
6.5 Wody	69
6.6 Ochrona przyrody	79
6.7 Zabytki i dobra materialne	84
7. Analiza i ocena problemów ochrony środowiska obszaru Gminy Łęczna w tym przewidziane oddziaływania	91
8. Potencjalne oddziaływania transgraniczne	98
9. Potencjalne oddziaływania wtórne i skumulowane.....	111
10. Ocena potencjalnych zmian stanu środowiska przy braku realizacji kierunków interwencji określonych w projekcie Strategii.....	113
11. Przewidywane oddziaływanie na środowisko skutków realizacji kierunków interwencji określonych w projekcie Strategii.....	115
12. Podsumowanie analiz i ocen dla poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego oraz obszarów chronionych	128
12.1 Analiza i ocena wpływu na obszary chronione, w tym Natura 2000 Dolina Środkowego Wieprza oraz różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta, Nadwieprzańskiego Parku Krajobrazowego oraz otulinę Parku Krajobrazowego Pojezierze Łęczyńskie.....	128
12.2 Analiza i ocena wpływu strategii na wody, GZWP oraz wpływ na istniejące i projektowane ujęcia wód wraz ze strefami ochronnymi.....	130

12.3	Analiza i ocena wpływu realizacji Strategii na krajobraz, w tym krajobraz kulturowy	131
12.4	Analiza i ocena wpływu realizacji Strategii na gleby, powierzchnię ziemi i zasoby naturalne.....	133
12.5	Analiza i ocena wpływu realizacji Strategii na powietrze i klimat	134
12.6	Analiza i ocena wpływu realizacji Strategii na klimat akustyczny	135
12.7	Analiza i ocena wpływu realizacji Strategii na zdrowie człowieka	136
13.	Analiza i wpływ ustaleń strategii na zmiany klimatyczne oraz różnorodność biologiczną z uwzględnieniem celów i kierunków adaptacji do zmian klimatu, o których jest mowa w „Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”	137
14.	Proponowane rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.....	139
15.	Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w Strategii wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy	144
16.	Propozycje dotyczące metod analizy przewidywanych skutków realizacji postanowień Strategii oraz częstotliwości jej przeprowadzania	145
17.	Wnioski i rekomendacje.....	150
18.	Spis tabel i rycin	152
	Spis literatury	154
	Załącznik nr 1	156

1. Wprowadzenie

Cel opracowania

Niniejsza prognoza została sporządzona w oparciu o wymogi wynikające z przepisu art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. 2023 r., poz. 1094 ze zm.). Prognoza dotyczy projektu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030.

Podstawowym celem prognozy jest wskazanie jak realizacja określonych w projekcie Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 celów i działań może oddziaływać na środowisko oraz mieć wpływ na jego stan.

Prognoza wraz z projektem Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 będzie poddana konsultacjom społecznym oraz będzie przedmiotem opiniowania przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Zakres prognozy

Zakres prognozy oraz stopień jej szczegółowości został uzgodniony przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie pismem z dnia 11 grudnia 2023 r. Nr WOOŚ.411.94.2023.ES. Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem z dnia 8 grudnia 2023 r. Nr DNS-NZ.7016.145.2023 wyraził zgodę na odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Zakres prognozy wynika również z artykułu 51 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. 2023 r., poz. 1094 ze zm.).

W związku z powyższym prognoza oddziaływania na środowisko ma za zadanie w szczególności szczegółowo przedstawić następujące zagadnienia:

- ✓ opisać metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy, w szczególności informacje dotyczące pochodzenia danych na temat środowiska przyrodniczego;
- ✓ przedstawić istniejący stan środowiska, w tym opis elementów przyrodniczych, zagrożenia dla środowiska i źródła tych zagrożeń oraz problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu;
- ✓ zidentyfikować i ocenić przewidywane znaczące oddziaływanie na środowisko wynikające z projektowanego przeznaczenia terenu, w tym na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;
- ✓ przedstawić podsumowanie ocen cząstkowych dla poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego oraz obszarów chronionych;

- ✓ przeanalizować wpływ realizacji zapisów „Strategii Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2022-2030” na środowisko przyrodnicze, w tym obszary podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 ze zm.) w szczególności: Nadwieprzański Park Krajobrazowy i jego otulinę, otulinę Parku Krajobrazowego Pojezierze Łęczyńskie oraz obszar Natura 2000 Dolina Środkowego Wieprza PLH06005;
- ✓ przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu.
- ✓ W szczególności należy przeanalizować i ocenić wpływ planowanych zadań na spełnienie zasad ochrony czynnej ekosystemów oraz zakazy obowiązujące na terenie obszarów chronionych występujących na terenie gminy Łęczna, a także na przedmioty ochrony i spójność systemu obszarów Natura 2000.
- ✓ Należy ocenić czy realizacja Strategii umożliwi zachowanie drożności korytarzy ekologicznych funkcjonujących na terenie gminy.
- ✓ należy przeanalizować wpływ realizacji dokumentu na zachowanie walorów krajobrazowych.

Prognoza powinna umożliwić wskazanie na wczesnym etapie potencjalnych kolizji z obszarami przyrodniczymi, kulturowymi oraz ewentualnych konfliktów społecznych. Prognoza powinna także w sposób uzasadniony i racjonalny przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na formy ochrony przyrody.

Istotnym elementem jest także przeanalizowanie i ocena wpływu realizacji ustaleń projektu strategii na zmiany klimatyczne oraz różnorodność biologiczną. Jednocześnie należy rozważyć czy przewidywane zmiany warunków klimatycznych i środowiskowych będą miały wpływ na realizację projektowanego dokumentu. W prognozie należy przeanalizować czy ustalenia projektu planu uwzględniają cele i kierunki adaptacji do zmian klimatu, o których mowa w Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 opracowanym przez Ministerstwo Środowiska.

Prognoza powinna wykazać, że projekt dokumentu uwzględnia zasady zrównoważonego rozwoju i racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska.

Ponadto, informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, w myśl art. 52 ww. ustawy, powinny być opracowane stosownie do stopnia współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i szczegółowości projektowanego dokumentu. W prognozie oddziaływania na środowisko uwzględnia się także informacje zawarte w innych prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już dokumentów powiązanych z dokumentem będącym przedmiotem postępowania.

W celu ułatwienia oceny jak i prezentacji wyników oddziaływań wykorzystano uproszczoną i dostosowaną do potrzeb Prognozy analizę macierzową, relacji elementów środowiska oraz celów i kierunków działań przewidzianych do realizacji.

Metodyka opracowania prognozy

Prognozę oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 przygotowano z należytą starannością, zgodnie ze stanem prawnym oraz wymogami w zakresie przygotowywania strategicznych ocen oddziaływania na środowisko.

Przygotowując niniejszą prognozę skoncentrowano się na ocenie czy planowane do podjęcia przedsięwzięcia i kierunki interwencji służące ochronie środowiska są wystarczające dla uzyskania znaczącej poprawy jego stanu i podniesienia poziomu życia mieszkańców.

Wnioski z oceny przeprowadzonej analizy odniesiono do obecnego stanu środowiska na terenie Gminy Łęczna i przeanalizowano możliwe skutki realizacji kierunków interwencji przewidzianych w Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030. Do analizy przyjęto dwa warianty oddziaływań: niewdrożenia ustaleń Strategii, tzw. wariant zerowy, oraz kompletną realizację wszystkich ustaleń zawartych w analizowanym dokumencie. Informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko opracowane zostały stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości założeń Strategii.

Charakterystykę stanu środowiska przyrodniczego oraz analizę jakości jego poszczególnych elementów sporządzono metodą opisową przy wykorzystaniu dostępnych danych na temat obszaru Gminy tj. studium literatury, informacji pozostających w zasobach administracji rządowej i samorządowej, danych statystyki publicznej oraz państwowego monitoringu środowiska. Przeanalizowano dokumenty Gminne, ogólnodostępne bazy danych, w tym GUS BDL, Geoserwis GDOŚ, Hydroportal, literaturę naukową dotyczącą środowiska przyrodniczego na terenie Gminy Łęczna, materiały i opracowania kartograficzne (w tym objaśnienia do map, m.in. Objaśnienia do mapy geośrodowiskowej Polski w skali 1:50 000).

Należy podkreślić, że przy określaniu potencjalnego oddziaływania projektu ustaleń Strategii na środowisko kierowano się zasadą ostrożności (przezorności). Zastosowanie takiego podejścia skutkuje tym, iż niektóre potencjalne oddziaływania mogą być nieco wyolbrzymione. Wynika to z niepewności co do skali oraz dokładnej lokalizacji planowanych przedsięwzięć, które będą realizowane na podstawie przyjętego dokumentu, a w konsekwencji ich wpływu na środowisko.

Napotkane problemy i braki informacji

Istotną kwestią, która ma wpływ na ostateczną formę sporządzanej prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030, jest ogólny charakter projektowanego dokumentu. Strategia rozwoju w wielu przypadkach nie identyfikuje rodzaju przedsięwzięć, a przede wszystkim ich skali, zasięgu oraz dokładnej

lokalizacji. W związku z tym dokonane w prognozie oddziaływania na środowisko analizy mają charakter głównie teoretyczny. W części przypadków określono wyłącznie typy projektów, jakie mogą potencjalnie zostać zrealizowane na obszarze Gminy Łęczna oraz sformułowano ogólne wnioski dotyczące środowiskowych skutków ich realizacji. Analizy o wyższym stopniu szczegółowości oraz dokładniejsze oceny wpływu poszczególnych działań na środowisko naturalne mogą zostać dokonane dopiero na etapie pozyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (jeżeli będzie wymagana). Wówczas charakter poszczególnych działań oraz ich lokalizacja zostanie określona precyzyjnie, co pozwoli na dokładne określenie możliwych oddziaływań na środowisko z uwzględnieniem przyrodniczych uwarunkowań zidentyfikowanych w danej lokalizacji.

2. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Prognoza oddziaływania na projekt Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 sporządzona została zgodnie z zakresem uzgodnionym przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie pismem z dnia 11 grudnia 2023 r. Nr WOOŚ.411.94.2023.ES. Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem z dnia 8 grudnia 2023 r. Nr DNS-NZ.7016.145.2023 wyraził zgodę na odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Podstawowym celem prognozy jest wskazanie, jak realizacja określonych w projekcie Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 celów i działań może oddziaływać na środowisko oraz mieć wpływ na jego stan.

Prognozę oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 przygotowano z należytą starannością, zgodnie ze stanem prawnym oraz wymogami w zakresie przygotowywania strategicznych ocen oddziaływania na środowisko.

Przygotowując niniejszą prognozę skoncentrowano się na ocenie, czy planowane do podjęcia przedsięwzięcia i kierunki interwencji służące ochronie środowiska są wystarczające dla uzyskania znaczącej poprawy jego stanu i podniesienia poziomu życia mieszkańców.

Wnioski z oceny przeprowadzonej analizy odniesiono do obecnego stanu środowiska na terenie Gminy Łęczna i przeanalizowano możliwe skutki realizacji kierunków interwencji przewidzianych w Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030. Do analizy przyjęto dwa warianty oddziaływań: niewdrożenia ustaleń Strategii, tzw. wariant zerowy, oraz kompletną realizację wszystkich ustaleń zawartych w analizowanym dokumencie. Informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko opracowane zostały stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości założeń Strategii.

Gmina Łęczna to miejsko-wiejska jednostka samorządu terytorialnego. Położona jest w centralnej części województwa lubelskiego, w zachodniej części powiatu łęczyńskiego, około 22 km na wschód od miasta Lublin. Siedzibą gminy jest Miasto Łęczna. Od północy Gmina Łęczna sąsiaduje z gminami Spiczyn i Ludwin, od wschodu z gminą Puchaczów, od południa z gminą Milejów oraz od zachodu z gminami Wólka i Mełgiew.

Gmina zajmuje powierzchnię 7 514 ha, co stanowi 11,80% powierzchni powiatu łęczyńskiego i 0,30% województwa lubelskiego. Jako gmina miejsko-wiejska składa się z dwóch jednostek ewidencyjnych: Miasta Łęczna (25,29% powierzchni Gminy) i obszaru wiejskiego (74,71% powierzchni Gminy).

Na obszar wiejski Gminy składa się z 16 sołectw: Ciechanki Krzesimowskie, Ciechanki Łęczyńskie, Karolin, Leopoldów, Łuszczów-Kolonia, Nowogród, Piotrówek Drugi, Podzamcze, Rossosz, Stara Wieś, Stara Wieś – Kolonia, Stara Wieś – Stasin, Trębaczów, Witaniów, Zakrzów,

Zofiówka. Obszar miejski natomiast stanowi 6 osiedli: Stare Miasto, Słoneczne, Kolonia Trębaczów, Samsonowicza, Niepodległości, Bobrowniki.

Miasto Łęczna stanowi siedzibę nie tylko władz gminy ale również władz powiatu łączyńskiego. Miasto aktualnie pełni funkcje zaplecza mieszkaniowo-usługowego górnictwa w Lubelskim Zagłębiu Węglowym. Gmina Łęczna jest również bardzo istotnym punktem na szlaku komunikacyjnym między Lublinem a Pojezierzem Łęczyńsko – Włodawskim, stanowiącym ponadregionalną atrakcję turystyczno-rekreacyjną.

Gmina Łęczna zlokalizowana jest w bliskim sąsiedztwie aglomeracji lubelskiej. W ośrodku tym następuje największa koncentracja i rozwój kapitału społecznego, innowacyjnego i komunikacyjnego. Gmina została zaliczona do Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego, w skład którego wchodzi gminy powiatów: lubelskiego, lubartowskiego, łączyńskiego i świdnickiego oraz Miasto Lublin.

Strategia Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 jest dokumentem określającym strategiczne kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego w perspektywie długoterminowej, przy uwzględnieniu endogennych potencjałów rozwojowych obszaru. Strategia, jako podstawowy dokument dla organów samorządowych, określa cele oraz kierunki działań polityki rozwoju, prowadzonej w przestrzeni gminnej oraz wskazuje obszary problemowe wymagające poprawy. Sam proces planowania strategicznego zapewnia sprawne i efektywne zarządzanie rozwojem lokalnym, w perspektywie długoterminowej i przy ekonomicznym wykorzystaniu dostępnych środków (w tym środków zewnętrznych umożliwiających sprawniejszą realizację planowanych inwestycji).

W Strategii została zawarta długofalowa polityka rozwoju lokalnego, która jednocześnie stanowi formę umowy społeczno-instytucjonalnej. Strategia jest dokumentem elastycznym, podlegającym aktualizacji w przypadku zmiany uwarunkowań społeczno-gospodarczych, które powinny być stale monitorowane na etapie wdrażania dokumentu. Ponadto ma na celu przedstawienie przyjętych planów strategicznych Gminy Łęczna w oparciu o zweryfikowany potencjał, zasoby oraz możliwości rozwojowe, w kontekście problemów i lokalnych potrzeb.

Rozwój lokalny Gminy Łęczna oparto na potrzebie zaspokajania potrzeb mieszkańców oraz potrzebie rozwoju potencjału instytucjonalnego gminy. Przy opracowaniu planu interwencji pod uwagę wzięto wieloaspektowość zmian zachodzących w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Odpowiedzią na zachodzące zmiany są 3 cele strategiczne, w ramach których dokonano koncentracji celów operacyjnych i kierunków interwencji (działań).

- ✓ Cel strategiczny 1: Atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń oraz czyste środowisko naturalne.
- ✓ Cel strategiczny 2: Aktywni mieszkańcy korzystający z wysokiej jakości usług publicznych.
- ✓ Cel strategiczny 3: Lepiej funkcjonująca lokalna gospodarka oparta na zasobach środowiska oraz nowoczesna i sprawna administracja publiczna.

Powyższe cele strategiczne zostały rozwinięte w 13 celów operacyjnych, które mogą wychodzić poza ustawowy zakres kompetencji gminy, gdyż ich realizacja opierać się będzie na współpracy z innymi szczeblami samorządu terytorialnego lub partnerami społeczno – gospodarczymi. Realizacja celów następuje na poziomie konkretnych działań, które opisano uwzględniając nazwę przedsięwzięcia, podmiot odpowiedzialny za realizację oraz szacowaną wartość.

Strategia Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 powstała w oparciu o cele zawarte w dokumentach strategicznych Unii Europejskiej, kraju, województwa, powiatu, a także w gminnych planach i programach. Wyznaczone cele i kierunki interwencji dokumentu strategii są zatem z nimi w pełni kompatybilne i będą zmierzały do ich realizacji na szczeblu gminnym.

W prognozie odniesiono się do następujących dokumentów i programów:

- ✓ Przekształcamy nasz świat: Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju
- ✓ Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030
- ✓ Ogólny unijny program działań w zakresie środowiska do 2030 r. „8. Program działań w zakresie środowiska” lub „8. EAP”. Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/591 z dnia 6 kwietnia 2022 r.
- ✓ Pakiet Czysta energia dla wszystkich Europejczyków
- ✓ Pakiet Europejski Zielony Ład
- ✓ Strategia na rzecz bioróżnorodności 2030
- ✓ Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności
- ✓ Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej (PEP2030)
- ✓ Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020)
- ✓ Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju 2030 (KPZK2030)
- ✓ Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2030 (KSRR 2030)
- ✓ Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) – SOR
- ✓ Krajowy program ochrony powietrza do roku 2020 (z perspektywą 2030)
- ✓ Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030
- ✓ Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku
- ✓ Plan zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego
- ✓ Program ochrony środowiska województwa lubelskiego na lata 2020-2023 z perspektywą do roku 2027
- ✓ Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Lubelskiego 2022
- ✓ Programy Ochrony Powietrza
- ✓ Strategia Rozwoju Powiatu Łęczyńskiego na lata 2016 – 2021
- ✓ Założenia do planu zaopatrzenia w energię ciepłą, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Łęczna opracowanego na lata 2012-2027
- ✓ Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Łęczna na lata 2015 – 2020

- ✓ Wieloletni planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowo – kanalizacyjnych PGKiM sp. z o.o. w Łęcznej na lata 2022 – 2025
- ✓ Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łęczna na lata 2019 – 2027
- ✓ Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2016-2023.

W dokumencie Prognozy określono potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji działań opisanych w projekcie Strategii. Zdiagnozowano najważniejsze problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu. Za istniejące problemy uznano:

- ✓ Realizację inwestycji/prowadzenia działalności gospodarczej (w tym rozwój turystyki) na terenach cennych przyrodniczo lub w ich sąsiedztwie;
- ✓ Zmiany klimatu, w tym wzrost występowania zjawisk o charakterze ekstremalnym;
- ✓ Zanieczyszczenia powietrza, w tym niska emisja;
- ✓ Zagrożenia poważnymi awariami przemysłowymi;
- ✓ Zakwaszenie i zanieczyszczenie gleb, obniżenie ich przydatności rolniczej oraz naturalna erozja;
- ✓ Niedostateczny poziom zorganizowanego odbioru i oczyszczania ścieków komunalnych, jak również odprowadzanie ścieków bezpośrednio do gleby przez rozsączanie lub usuwanie nieszczelnych szamb;
- ✓ Brak wystarczających środków finansowych na prowadzenie działań w zakresie poprawy jakości powietrza i wód;
- ✓ Problemy dotyczące obszarów podlegających ochronie.

W celu dokonania oceny przewidywanych oddziaływań na środowisko w prognozie zastosowano metodę macierzy interakcji, metodę kartograficzną i metodę opisową. Najpierw stworzono tabelę, w której w kolumnach przedstawiono elementy środowiska, na które może oddziaływać realizacja działań wynikających z celów strategicznych ocenianego projektu Strategii. Natomiast w wierszach tabeli wskazano przedsięwzięcia i kierunki interwencji i dokonano oceny zgodnie z następującą skalą:

0	nie zidentyfikowano żadnego oddziaływania
+	może wystąpić pozytywne oddziaływanie
-	może wystąpić negatywne oddziaływanie
+/-	realizacja planowanego działania może spowodować pozytywne jak i negatywne oddziaływanie

Charakter oddziaływania opisano następującymi symbolami:

B	bezpośrednie
P	pośrednie
W	wtórne
Sk	skumulowane
K	krótkoterminowe

Ś	średnioterminowe
D	długoterminowe
ST	stałe
C	chwilowe

W ocenie tej nie wskazano wielkości poszczególnych oddziaływań tylko analizowano możliwość ich wystąpienia.

Następnie poddano analizie i ocenie istniejący stan środowiska i jego możliwe zmiany następujące w wyniku realizacji projektu dokumentu tj.:

- ✓ obszary chronione, w tym Natura 2000 oraz różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta;
- ✓ wody, GZWP oraz wpływ na istniejące i projektowane ujęcia wód wraz ze strefami ochronnymi;
- ✓ krajobraz, w tym krajobraz kulturowy;
- ✓ gleby, powierzchnię ziemi i zasoby naturalne;
- ✓ powietrze i klimat;
- ✓ klimat akustyczny;
- ✓ zdrowie człowieka.

Po przeprowadzonej analizie i ocenie stanu środowiska należy stwierdzić, iż cele Strategii Rozwoju Gminy Łączna do roku 2030 są bezpośrednio skierowane na poprawę stanu środowiska naturalnego lub pośrednio wpływają na poprawę środowiska.

Do przedsięwzięć realizowanych w ramach Strategii, które mogą krótkotrwale i chwilowo negatywnie oddziaływać na środowisko należy większość inwestycji infrastrukturalnych przede wszystkim: na etapie budowy inwestycji w zakresie budowy lub modernizacji infrastruktury drogowej i rozbudowa infrastruktury wodno – kanalizacyjnej.

Negatywne oddziaływanie tych inwestycji na środowisko można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto, prawidłowy projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy, jaki i w fazie eksploatacji inwestycji pozwoli także ograniczyć te oddziaływania.

W celu zmniejszenia lub eliminacji negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze lub społeczne w dokumencie Prognozy wskazano środki i zalecenia łagodzące niekorzystne oddziaływania na środowisko wynikające z realizacji Strategii.

W celu monitorowania skutków realizacji działań zawartych w projekcie Strategii przedstawiono zespół wskaźników tożsamyh ze wskaźnikami zaproponowanymi w samej Strategii.

Przeprowadzona ocena projektu Strategii pozwala na stwierdzenie, że dokument wpisuje się w założenia większości dokumentów wyższego szczebla oraz regionalnych i lokalnych.

Realizacja zaplanowanych działań powinna przynieść pozytywne efekty m.in. w postaci poprawy jakości powietrza oraz ograniczenia liczby zanieczyszczeń odprowadzanych do wód, wpłynie również pozytywnie na życie i zdrowie mieszkańców Gminy Łączna.

Dokument Strategii uwzględnia w swych celach oraz kierunkach interwencji zasadę zrównoważonego rozwoju i racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska. Zaplanowane działania powinny przynieść pozytywne efekty, pod warunkiem spełniania zasad ochrony środowiska na każdym etapie realizacji.

3. Wymagania ustawowe prognozy oddziaływania na środowisko - odniesienia

Poniżej przedstawiono zawartość Prognozy w oparciu o art. 51 ust. 2 i art. 52 w ustawie z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko wraz z lokalizacją w tekście poszczególnych elementów.

Zapis ustawy do spełnienia	Lokalizacja zapisu w dokumencie
informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami	Rozdział 4, 5
informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy	Rozdział 1
propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania	Rozdział 16
informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	Rozdział 8
streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym	Rozdział 2
oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy	Załącznik 1
datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów	Strona tytułowa
istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	Rozdział 6, 10
stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	Rozdział 12
istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody	Rozdział 7
cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu	Rozdział 5
przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe,	Rozdział 11, 12

średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: – różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy	
rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru	Rozdział 14
biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy	Rozdział 15
Informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, o których mowa w art. 51 ust. 2, powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem	Rozdział 1
W prognozie oddziaływania na środowisko, o której mowa w art. 51 ust. 1, uwzględnia się informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania	Rozdział 5.2
Minister właściwy do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw klimatu, ministrem właściwym do spraw środowiska oraz ministrem właściwym do spraw zdrowia może określić, w drodze rozporządzenia, dodatkowe wymagania, jakim powinna odpowiadać prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, kierując się szczególnymi potrzebami planowania przestrzennego na szczeblu gminy oraz uwzględniając: 1) formę sporządzenia prognozy;	Nie dotyczy

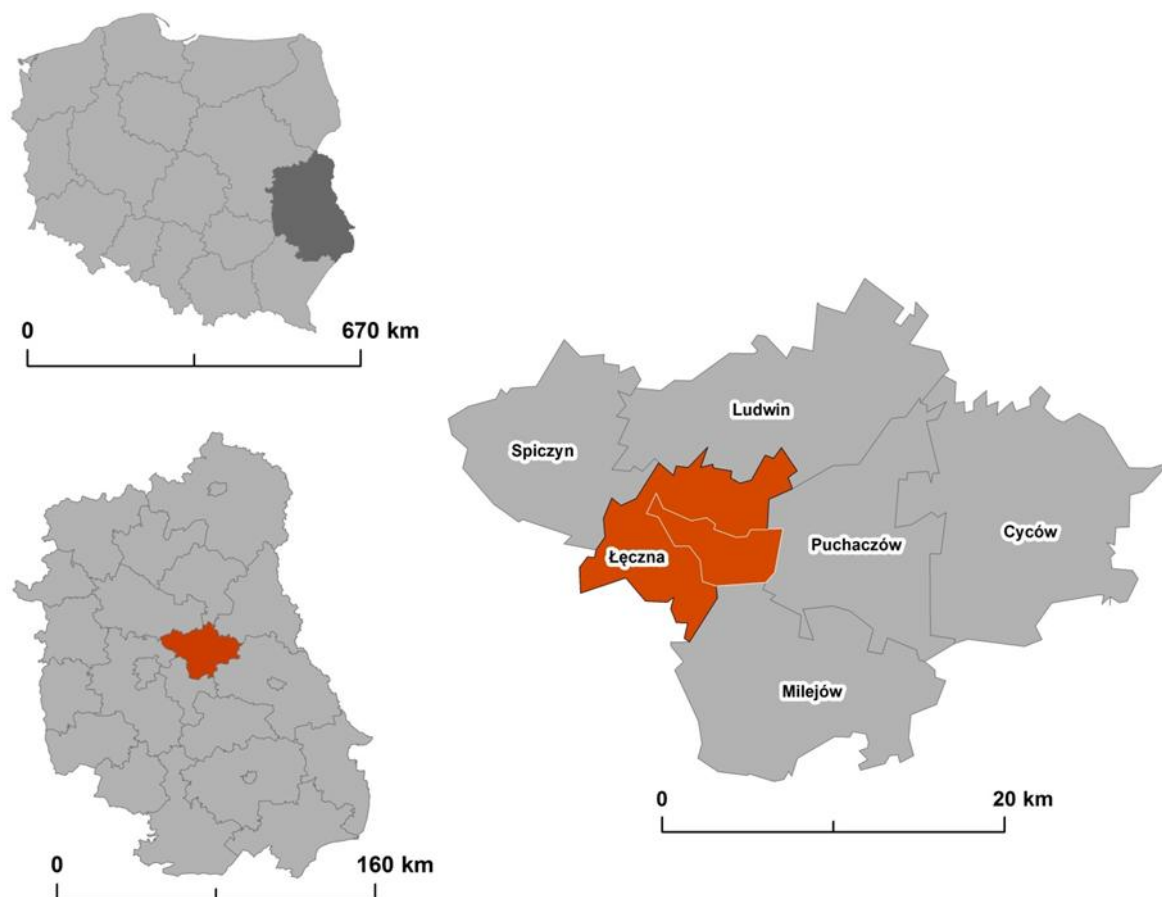
- 2) zakres zagadnień, które powinny zostać określone i ocenione w prognozie;
- 3) zakres terytorialny prognozy;
- 4) rodzaje dokumentów zawierających informacje, które powinny być uwzględnione w prognozie.

4. Analiza zawartości dokumentu - Strategia Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030

Informacje ogólne o obszarze objętym prognozą

Gmina Łęczna to miejsko-wiejska jednostka samorządu terytorialnego. Położona jest w centralnej części województwa lubelskiego, w zachodniej części powiatu łęczyńskiego, około 22 km na wschód od miasta Lublin. Siedzibą gminy jest Miasto Łęczna. Od północy Gmina Łęczna sąsiaduje z gminami Spiczyn i Ludwin, od wschodu z gminą Puchaczów, od południa z gminą Milejów oraz od zachodu z gminami Wólka i Mełgiew.

Ryc. 1 Położenie Gminy Łęczna na tle Polski, województwa lubelskiego i powiatu łęczyńskiego

Źródło: Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Łęczna

Gmina zajmuje powierzchnię 7 514 ha, co stanowi 11,80% powierzchni powiatu łęczyńskiego i 0,30% województwa lubelskiego. Jako gmina miejsko-wiejska składa się z dwóch jednostek ewidencyjnych: Miasta Łęczna (25,29% powierzchni Gminy) i obszaru wiejskiego (74,71% powierzchni Gminy).

Na obszar wiejski Gminy składa się z 16 sołectw: Ciechanki Krzesimowskie, Ciechanki Łęczyńskie, Karolin, Leopoldów, Łuszczów-Kolonia, Nowogród, Piotrówek Drugi, Podzamcze, Rossosz, Stara Wieś, Stara Wieś – Kolonia, Stara Wieś – Stasin, Trębaczów, Witaniów, Zakrzów,

Zofiówka. Obszar miejski natomiast stanowi 6 osiedli: Stare Miasto, Słoneczne, Kolonia Trębaczów, Samsonowicza, Niepodległości, Bobrowniki.

Miasto Łęczna stanowi siedzibę nie tylko władz gminy ale również władz powiatu łużyńskiego. Miasto aktualnie pełni funkcje zaplecza mieszkaniowo-usługowego górnictwa w Lubelskim Zagłębiu Węglowym. Gmina Łęczna jest również bardzo istotnym punktem na szlaku komunikacyjnym między Lublinem a Pojezierzem Łużyńsko – Włodawskim, stanowiącym ponadregionalną atrakcję turystyczno-rekreacyjną.

Gmina Łęczna zlokalizowana jest w bliskim sąsiedztwie aglomeracji lubelskiej. W ośrodku tym następuje największa koncentracja i rozwój kapitału społecznego, innowacyjnego i komunikacyjnego. Gmina została zaliczona do Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego, w skład którego wchodzi gminy powiatów: lubelskiego, lubartowskiego, łużyńskiego i świdnickiego oraz Miasto Lublin.

Dodatkowo Gmina Łęczna została włączona do Obszaru Funkcjonalnego Szlaku Jana III Sobieskiego (złożonego z gmin: miasto Krasnystaw, Piaski, Łęczna, Spiczyn, Wólka, Mełgiew, Gorzków, Rybczewice, Ludwin, Milejów, Krasnystaw) oraz do Obszaru Funkcjonalnego Kanału Wieprz-Krzna (w skład którego wchodzi gminy: miasto Biała Podlaska, miasto Międzyrzec Podlaski, Biała Podlaska, Międzyrzec Podlaski, Drelów, Łomazy, Rossosz, Sosnówka, Wisznice, Parczew, Dębowa Kłoda, Milanów, Jabłoń, Podedwórze, Siemień, Sosnowica, miasto Radzyń Podlaski, Kąkolewnica, Komarówka Podlaska, Radzyń Podlaski, Wołyń, miasto Włodawa, Hanna, Hańsk, Stary Brus, Urszulin, Włodawa, Wiryki, miasto Rejowiec Fabryczny, Rejowiec Fabryczny, Sawin, Siedliszcze, Wierzbica, Rejowiec, miasto Krasnystaw, Krasnystaw, Łopiennik Górny, Niedźwiada, Ostrów Lubelski, Serniki, Uścimów, Łęczna, Cyców, Ludwin, Milejów, Puchaczów, Trawniki).

Cele i kierunki rozwoju zawarte w Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030

Strategia Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 jest dokumentem określającym strategiczne kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego w perspektywie długoterminowej, przy uwzględnieniu endogennych potencjałów rozwojowych obszaru. Strategia, jako podstawowy dokument dla organów samorządowych, określa cele oraz kierunki działań polityki rozwoju, prowadzonej w przestrzeni gminnej oraz wskazuje obszary problemowe wymagające poprawy. Dokument ten został usankcjonowany prawnie ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Sam proces planowania strategicznego zapewnia sprawne i efektywne zarządzanie rozwojem lokalnym, w perspektywie długoterminowej i przy ekonomicznym wykorzystaniu dostępnych środków (w tym środków zewnętrznych umożliwiających sprawniejszą realizację planowanych inwestycji).

W Strategii została zawarta długofalowa polityka rozwoju lokalnego, która jednocześnie stanowi formę umowy społeczno-instytucjonalnej. Strategia jest dokumentem elastycznym, podlegającym aktualizacji w przypadku zmiany uwarunkowań społeczno-gospodarczych, które powinny być stale monitorowane na etapie wdrażania dokumentu. Ponadto ma na celu przedstawienie przyjętych planów strategicznych Gminy Łęczna

w oparciu o zweryfikowany potencjał, zasoby oraz możliwości rozwojowe, w kontekście problemów i lokalnych potrzeb.

W rozdziale 2 Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 zaprezentowano planowany rozwój strategiczny obszaru gminy w latach obowiązywania dokumentu. Zidentyfikowano wizję obszaru, która stanowi projekcję pożądanego stanu, jaki samorząd Gminy Łęczna chce osiągnąć po zakończeniu wdrażania Strategii, tj. do roku 2030. Określa stan docelowy, do którego będzie dążyć cała społeczność lokalna, tj. władza samorządowa oraz jej partnerzy, zarówno lokalni jak i ponadlokalni, wykorzystując przy tym możliwości, płynące z własnych atutów i szans pojawiających się w otoczeniu.

Wizja Gminy Łęczna:

Oczekuje się, że Gmina Łęczna w 2030 roku będzie:

- ✓ atrakcyjnym i bezpiecznym miejscem do życia, pracy i wypoczynku,
- ✓ obszarem o uporządkowanej przestrzeni publicznej i ładzie w zagospodarowaniu przestrzennym,
- ✓ dobrze i nowocześnie zarządzanym i promowanym na zewnątrz samorządem lokalnym,
- ✓ obszarem z rozwiniętą infrastrukturą techniczną poprawiającą czystość środowiska naturalnego,
- ✓ miejscem sprzyjającym rozwojowi przedsiębiorczości oraz przyjaznym dla inwestorów,
- ✓ miejscem charakteryzującym się dobrej jakości infrastrukturą społeczną dla mieszkańców: dostępem do opieki zdrowotnej, edukacji, opieki przedszkolnej i żłobkowej oraz z bogatą ofertą kulturalną i rekreacyjno-sportową,
- ✓ miejscem oferującym atrakcyjne miejsca pracy oraz miejscem promocji i wsparcia lokalnej aktywności mieszkańców.

Misja określa wartości, jakimi będzie kierowała się społeczność lokalna w celu zrealizowania zaprojektowanej wizji rozwoju. Misja ukierunkowuje również na działania, które trzeba podjąć aby się powiodła, a wizja stała się rzeczywistością. Realizatorem misji jest cała społeczność lokalna, w tym przedstawiciele władz gminy i urzędnicy, pracownicy placówek i instytucji gminnych, członkowie organizacji pozarządowych, przedsiębiorcy, inwestorzy i mieszkańcy gminy. Misja Gminy Łęczna została sformułowana w następujący sposób:

Misją Gminy Łęczna jest wielopłaszczyznowa współpraca władz lokalnych, mieszkańców, organizacji pozarządowych i podmiotów gospodarczych aby stworzyć atrakcyjną przestrzeń do zamieszkania i pracy, wspierania inwestycji przyjaznych środowisku naturalnemu, rozwoju przedsiębiorczości i rolnictwa oraz o wysokiej jakości usług turystycznych i rekreacyjnych, opierających się na lokalnym dziedzictwie przyrodniczo-kulturowym.

Sformułowana w ten sposób misja zwraca uwagę na wartości, jakimi powinni kierować się mieszkańcy gminy oraz władze samorządowe. Kluczowymi wartościami, obok przedsiębiorczości i aktywności obywatelskiej, jest nastawienie na współpracę i zaufanie

społeczne. Potrzeba współdziałania i podejścia partnerskiego w rozwoju gminy i wspieraniu inicjatyw społeczności lokalnej wynika nie tylko z konieczności sprostania wyzwaniom, przed którymi stoi obecnie Gmina Łączna, ale jest również nieodłącznym elementem budowy zaufania i kapitału społecznego w gminie.

Rozwój lokalny Gminy Łączna oparto na potrzebie zaspokajania potrzeb mieszkańców oraz potrzebie rozwoju potencjału instytucjonalnego gminy. Przy opracowaniu planu interwencji pod uwagę wzięto wieloaspektowość zmian zachodzących w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Odpowiedzią na zachodzące zmiany są 3 cele strategiczne, w ramach których dokonano koncentracji celów operacyjnych i kierunków interwencji (działań).

Cel strategiczny 1: Atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń oraz czyste środowisko naturalne.

Cel strategiczny 2: Aktywni mieszkańcy korzystający z wysokiej jakości usług publicznych.

Cel strategiczny 3: Lepiej funkcjonująca lokalna gospodarka oparta na zasobach środowiska oraz nowoczesna i sprawna administracja publiczna.

Powyższe cele strategiczne zostały rozwinięte w 13 celów operacyjnych, które mogą wychodzić poza ustawowy zakres kompetencji gminy, gdyż ich realizacja opierać się będzie na współpracy z innymi szczeblami samorządu terytorialnego lub partnerami społeczno – gospodarczymi. Realizacja celów następuje na poziomie konkretnych działań, które opisano uwzględniając nazwę przedsięwzięcia, podmiot odpowiedzialny za realizację oraz szacowaną wartość.

Zaprezentowane w Strategii Rozwoju Gminy Łączna cele strategiczne mają charakter długofalowy i wskazują kierunek postępowania w realizacji założonej w dokumencie wizji rozwoju. Natomiast cele operacyjne określają narzędzia i sposoby realizacji celów strategicznych, dotyczą one średniego horyzontu czasowego. Zidentyfikowane kierunki interwencji (działań) służą realizacji założonych celów, a tym samym stanowią podstawę wdrażania strategii.

Cel strategiczny 1: Atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń oraz czyste środowisko naturalne.		
Nazwa celu operacyjnego	Możliwe działania	Możliwe kierunki działań/ typy projektów
Cel operacyjny 1.1 Poprawa dostępności, atrakcyjności i estetyki przestrzeni publicznej	Bezpieczna przestrzeń: rewitalizacja obszarów zdegradowanych lub zagrożonych trwałą marginalizacją lub wykluczeniem społecznym	Projekty w zakresie odnowy/ rewitalizacji/modernizacji/ uporządkowania przestrzeni publicznych i obiektów użyteczności publicznej
		Projekty w zakresie odbudowy/ remontów/ modernizacji zasobu zabytków i obiektów o znaczeniu kulturowym
		Projekty w zakresie rewitalizacji przestrzeni i obiektów należących do osób prywatnych
	Aktualne dokumenty planistyczne i rewitalizacyjne	Aktualizacja i opracowanie zmian dokumentów planistycznych i rewitalizacyjnych Gminy
Cel operacyjny 1.2. Poprawa dostępności komunikacyjnej oraz stanu i bezpieczeństwa infrastruktury drogowej	Rozbudowa lokalnej infrastruktury komunikacyjnej usprawniającej ruch komunikacyjny wewnątrz gminy	Remont, przebudowa, rozbudowa lub budowa dróg gminnych i wewnętrznych wraz z infrastrukturą towarzyszącą
		Tworzenie parkingów i miejsc przesiadkowych, w szczególności przy budynkach użyteczności publicznej oraz atrakcjach turystycznych
		Budowa i remont ścieżek rowerowych
	Poprawa bezpieczeństwa na drogach publicznych	Poprawa jakości drogowej infrastruktury towarzyszącej (m.in.chodniki, oznaczenie poziome i pionowe oraz oświetlenie uliczne)
		Prowadzenie akcji prewencyjnych (edukacyjnych), w tym doraźno- interwencyjnych w zakresie bezpieczeństwa na drogach
	Zwiększanie dostępności komunikacyjnej	Współpraca z prywatnymi przewoźnikami na rzecz dostosowania komunikacji zbiorowej do potrzeb mieszkańców
		Współpraca z innymi właścicielami i zarządcami dróg oraz zainteresowanymi samorządami w zakresie zwiększania dostępności komunikacyjnej gminy
	Rozwój infrastruktury szybkiego Internetu	Projekty w zakresie uzupełnienia istniejącej infrastruktury szkieletowej i węzłowej sieci Internetu szerokopasmowego
		Budowa oraz udostępnianie kanałów technologicznych przy realizacji inwestycji drogowych.
Cel operacyjny 1.3. Rozwój infrastruktury poprawiającej stan ochrony środowiska	Ochrona zasobów wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniami pochodzącymi z różnych źródeł	Budowa nowych ujęć i stacji uzdatniania wody
		Modernizacja istniejących ujęć wody, monitoring sieci wodociągowej, zwiększenie wydajności ujęć wody
		Rozwój i modernizacja infrastruktury komunalnej – sieć wodociągowa

		Projekty w zakresie rozwoju infrastruktury kanalizacyjnej
		Projekty w zakresie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarach, gdzie kanalizacja sieciowa nie jest uzasadniona ekonomicznie
		Projekty edukacyjne w zakresie stosowania dobrych praktyk rolniczych ograniczających zanieczyszczenie wód powierzchniowych związkami azotu i fosforu oraz pestycydami
	Kompleksowe retencjonowanie wody w celu przeciwdziałania skutkom zmiany klimatu	Projekty i przedsięwzięcia w zakresie retencjonowania wody 'u źródła' (tj. w miejscu opadu), w tym projekty w zakresie modernizacji systemów odwodnieniowych, rozwoju tzw. infrastruktury niebiesko-zielonej
		Projekty i przedsięwzięcia w zakresie retencjonowania wody 'na ścieżce' (tj. w ramach małych cieków wodnych oraz systemów melioracyjnych)
		Projekty i przedsięwzięcia w zakresie retencjonowania wody 'w odbiorniku', w tym projekty w zakresie budowy małych zbiorników retencyjnych na ciekach wodnych
	Rozbudowa infrastruktury zbiórki, segregacji i zagospodarowywania odpadów w celu zwiększenia skali recyklingu	Projekty w zakresie zbiórki nakrętek na butelki pet
	Oczyszczenie terenu gminy z wyrobów zawierających azbest	Opracowanie inwentaryzacji na obszarze gminy dotyczącej ilości odpadów azbestowych (eternitowych) pozostających do zebrania i unieszkodliwienia do roku 2030
		Realizacja gminnego Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na lata 2012-2032.
		Udział w projektach regionalnych i krajowych w zakresie usuwania pokryć z azbestu
	Zmniejszanie strumienia odpadów 'u źródła' oraz ich selektywna zbiórka	Projekty informacyjne i edukacyjne nt. ograniczania ilości produkowanych odpadów u źródła
		Projekty w zakresie rozwoju systemów biokompostowania na miejscu (organiczne odpady kuchenne, ogrodowe itp.) rozdawania kompostowników za symboliczną złotówkę
		Projekty w zakresie lepszej organizacji selekcji i zbierania odpadów powstających u źródła (np. dzień zbiórki określonego odpadu, pojemniki na tekstylia i ich przerób, system od drzwi do drzwi, mobilne punkty odbioru odpadów)

Cel operacyjny 1.4. Wzrost bezpieczeństwa energetycznego gminy i efektywności energetycznej oraz promocja postaw ekologicznych wśród mieszkańców	Termomodernizacja budynków oraz wymiana źródeł ciepła na bardziej ekologiczne i energooszczędne	Projekty związane z termomodernizacją i wymianą źródeł ciepła w budynkach użyteczności publicznej
		Projekty związane z termomodernizacją i wymianą starych pieców węglowych (kopciuchów) w domach jednorodzinnych i wielorodzinnych
		Projekty przedsiębiorstw w zakresie energooszczędności i zmniejszania zużycia materiałów i surowców
		Realizacja przedsięwzięć wspierających publiczne i prywatne inwestycje z zakresu termomodernizacji
		Projekty w zakresie energooszczędnego oświetlenia ulicznego
	Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie gminy	Projekty w zakresie rozbudowy indywidualnych instalacji solarnych (kolektory słoneczne i fotowoltaika)
		Realizacja projektów związanych z wymianą źródła ciepła (pompy ciepła, piece na biomase)
	Rozwój elektro- i ekomobilności na terenie gminy	Opracowanie i wdrożenie strategii elektromobilności wraz ze wskazaniem najważniejszych przedsięwzięć i zadań do realizacji
		Budowa i rozwój parkingów typu park&ride oraz park&bike wraz z infrastrukturą do ładowania pojazdów elektrycznych
		Budowa infrastruktury do ładowania pojazdów elektrycznych, w szczególności przy budynkach użyteczności publicznej
		Tworzenie warunków do organizacji w Gminie wypożyczalni pojazdów elektrycznych
		Rozbudowa sieci dróg rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą
	Edukacja i uświadamianie w dziedzinie racjonalnego korzystania z wody	Zakup i wymiana samorządowej floty samochodowej oraz floty należącej do spółek gminnych i jednostek organizacyjnych gmin na elektryczną oraz zasilaną gazem ziemnym (tam gdzie jest to możliwe technicznie i uzasadnione ekonomicznie)
		Projekty edukacyjne o tematyce wody, w tym np.: znaczenie wody w przyrodzie i krajobrazie kulturowym; oszczędzania wody pitnej (śląd wodny); zapobieganie zanieczyszczania wód powierzchniowych; retencja i ponowne wykorzystywanie wody deszczowej i szarej; zieleń miejska itp.
	Edukacja i kształcenie w dziedzinie gospodarki cyrkularnej (gospodarki w obiegu zamkniętym)	Projekty edukacyjne obejmujące m.in. takie tematy jak: zapobieganie powstawania odpadów u źródła; zrównoważona konsumpcja; gospodarka współdzielenia; zapobieganie marnowaniu żywności itd.

	Edukacja i budowanie świadomości w zakresie transformacji energetycznej i czystego powietrza	Projekty edukacyjne i uświadamiające w takich obszarach jak: produkcja i oszczędzanie energii, energetyka odnawialna, elektromobilność, zanieczyszczenie powietrza i jego ochrona, Ekodoradztwo dla mieszkańców i przedsiębiorców
	Edukacja i budowanie proaktywnych postaw w zakresie ochrony przyrody i właściwego korzystania z dziedzictwa naturalnego i kulturowego	Projekty edukacyjne w takich obszarach jak: przyroda i jej bioróżnorodność, wpływ człowieka na przyrodę, dziedzictwo i kultura, tradycje i produkty lokalne itp. Wyznaczenie stref obserwacji przyrody, ścieżek dydaktycznych, stałych ekspozycji i instalacji proekologicznych
	Cel strategiczny 2. Aktywni mieszkańcy korzystający z wysokiej jakości usług publicznych	
	Integracja społeczna i zawodowa osób wykluczonych, w tym osób niepełnosprawnych	Likwidacja barier architektonicznych oraz poprawa dostępności osób niepełnosprawnych do obiektów użyteczności publicznej Rozwój i doskonalenie różnych form i narzędzi integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, w bliskiej współpracy z działającymi ośrodkami wsparcia (np. środowiskowe domy samopomocy, zakłady opiekuńczo-lecznicze, domy pomocy społecznej itp). Rozwój podmiotów ekonomii społecznej jako szczególnej formy aktywizacji zawodowej i integracji społecznej osób wykluczonych
Cel operacyjny 2.1. Rozwój integracji społecznej i aktywności mieszkańców	Integracja społeczna i wsparcie dla osób starszych zagrożonych różnymi formami wykluczenia	Projekty w zakresie zapewnienia transportu publicznego (zbiorowego) dla osób starszych wykluczonych komunikacyjnie
		Projekty w zakresie wsparcia osób starszych zagrożonych ubóstwem energetycznym
		Projekty w zakresie pomocy żywieniowej dla osób i rodzin zagrożonych ubóstwem dochodowym
	Wspieranie różnych form aktywizacji społecznej i kulturalnej seniorów	Projekty w zakresie utworzenia / rozwoju domów seniora (dziennych domów pobytu) wraz z pakietami działań aktywizujących
		Projekty dla seniorów z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa narodowego
	Upowszechnienie zasad partycypacji społecznej i współzrządzenia	Wdrażanie najlepszych praktyk w zakresie wykorzystania potencjału seniorów w opiece i edukacji dzieci i młodzieży, pomocy dobrosąsiedzkiej, kształceniu zawodowym, itp. Partycypacja w procesie planowania strategicznego (aktywny udział mieszkańców w opracowywaniu dokumentów strategicznych gminy)

		Partycypacja i współuczestnictwo w planowaniu budżetu gminy i jego wykorzystywaniu (Fundusz Sołecki)
		Rozwój różnych technik i narzędzi partycypacyjnych w kluczowych obszarach współpracy władz samorządowych z mieszkańcami (np. rewitalizacja przestrzeni publicznych, wspólna organizacja wydarzeń kulturalnych, panele obywatelskie nt. klimatu, ekologii, zasobów wody; mobilność i planowanie zielonej infrastruktury itp.)
	Rozwój organizacji pozarządowych poprzez wsparcie finansowe i bliską współpracę	Realizacja programów współpracy z organizacjami pozarządowymi bardziej ukierunkowanych na nowe inicjatywy i angażujących nowe podmioty i społeczności
	Pobudzanie aktywności obywatelskiej z wykorzystaniem technologii cyfrowych	Lepsze wykorzystanie istniejących struktur organizacyjnych (z osobowością i bez osobowości prawnej) do aktywizacji społeczności lokalnych
Cel operacyjny 2.2. Rozwój usług zdrowia, pomocy społecznej i mieszkalnictwa komunalnego	Poprawa dostępności mieszkańców do podstawowych i specjalistycznych usług zdrowotnych	Projekty w zakresie modernizacji oraz wyposażenia zakładów podstawowej/ambulatoryjnej opieki lekarskiej w niezbędny sprzęt i urządzenia
		Projekty z zakresu remontów i modernizacji gminnych obiektów Podstawowej Opieki Zdrowotnej
		Realizacja gminnych programów szczepień i akcji poboru krwi
		Gminne programy dotacji z zakresu ochrony zdrowia
		Współpraca z podmiotami leczniczymi w powiecie i województwie w zakresie poprawy dostępności mieszkańców do lekarzy specjalistów oraz usług diagnostyki specjalistycznej
		Uczestnictwo w regionalnych i krajowych programach profilaktyki, badań i leczenia wybranych chorób cywilizacyjnych
	Zapewnienie efektywnego i zintegrowanego systemu pomocy społecznej	Rozwój różnych form opieki i wsparcia dla osób potrzebujących w ramach istniejących i nowych instytucji pomocy społecznej (np.: w ramach idei Centrum Usług Społecznych - CUS)
		Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień
		Współpraca władz samorządowych z organizacjami pozarządowymi w zakresie zapewnienia dodatkowych usług na rzecz osób objętych pomocą społeczną
	Prowadzenie efektywnej polityki mieszkaniowej w gminie	Projekty w zakresie budowy/przebudowy/rozbudowy budynków na mieszkania komunalne i socjalne

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Łączna do roku 2030

		Współpraca z partnerami komercyjnymi (spółdzielnie, deweloperzy, TBS-y, biura nieruchomości) i innymi JST w zakresie kreowania przyjaznej polityki rozwoju rynku mieszkaniowego
Cel operacyjny 2.3. Zwiększenie dostępności i jakości edukacji oraz opieki nad dziećmi	Poprawa dostępności do usług opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 i przedszkolnym	Projekty w zakresie rozwoju infrastruktury żłobków oraz innych form opieki nad dziećmi do lat 3
		Projekty w zakresie tworzenia oraz rozwoju infrastruktury i usług wychowania przedszkolnego
	Poprawa jakości kształcenia młodzieży na poziomie podstawowym	Projekty w zakresie racjonalizacji i modernizacji kształcenia na poziomie podstawowym
		Wsparcie uczniów w ramach programów stypendialnych (np.: stypendia naukowe i sportowe)
		Projekty w zakresie wyposażenia szkół w niezbędny sprzęt i rozwój pracowni przedmiotowych
		Projekty w zakresie poszerzania oferty kształcenia (np. zajęcia dodatkowe) oraz wprowadzania innowacji
Cel operacyjny 2.4. Wzrost dostępu do usług kultury, sportu i rekreacji	Rozwój niezbędnej infrastruktury poprawiającej dostęp do usług kultury, sportu, rekreacji i wypoczynku na terenie gminy	Projekty w zakresie budowy/remontu/modernizacji infrastruktury służącej do rozwoju usług kulturalnych (muzea, biblioteki, domy kultury, świetlice wiejskie itp.)
		Projekty w zakresie budowy/rozbudowy obiektów związanych ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem (baseny, hale sportowe, boiska, siłownie plenerowe, place zabaw, altany itp.).
	Kreowanie i rozwój wspólnej oferty kulturalnej i rekreacyjnej z gminami sąsiednimi	Projekty w zakresie organizowania i promowania wspólnych imprez kulturalnych i rekreacyjnych Projekty aktywizujące społeczność lokalną do współuczestnictwa w propagowaniu lokalnej kultury i tradycji obszaru
Cel operacyjny 2.5. Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego	Poprawa bezpieczeństwa osobistego mieszkańców i ich mienia	Projekty związane z remontami budynków oraz doposażenie ochotniczych straży pożarnych działających na terenie gminy w specjalistyczny sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych oraz usuwania skutków zagrożeń naturalnych i katastrof Bliska współpraca służb mundurowych z władzami lokalnymi w zakresie monitorowania poziomu bezpieczeństwa i przeciwdziałania jego zagrożeniom
	Bezpieczeństwo publiczne w gminie (w tym klęski związane ze zmianą klimatu)	Realizacja przedsięwzięć zapobiegających występowaniu negatywnych zjawisk związanych ze zmianą klimatu, w tym inwestycje związane z rozwojem tzw. zielono-błękitnej infrastruktury (obejmujące tereny zieleni jak parki, skwery, zieleńce)

		Projekty w zakresie monitoringu wizyjnego miejsc publicznych na terenie Gminy Łączna
	Bezpieczna przestrzeń: rewitalizacja obszarów zdegradowanych lub zagrożonych trwałą marginalizacją lub wykluczeniem społecznym	Projekty w zakresie odnowy/rewitalizacji przestrzeni publicznych i obiektów użyteczności publicznej
		Projekty w zakresie rewitalizacji przestrzeni i obiektów należących do osób prywatnych
		Projekty społeczne i partnerskie integrujące społeczność lokalną wokół wyznaczonych celów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych
Cel strategiczny 3. Lepiej funkcjonująca lokalna gospodarka oparta na zasobach środowiska oraz nowoczesna i sprawna administracja publiczna		
Cel operacyjny 3.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości i różnorodnych miejsc pracy oraz rozbudowa infrastruktury poprawiającej atrakcyjność inwestycyjną gminy	Poprawa dostępu przedsiębiorców do informacji, wiedzy i innowacji	Wsparcie przedsiębiorców poprzez organizację szkoleń, spotkań, warsztatów edukacyjnych umieszczanie informacji w Biuletynie Samorządu Gminy Łączna oraz na stronie i poprzez Gminny Informator Sms
	Tworzenie przyjaznego otoczenia prawnego i instytucjonalnego do rozwoju biznesu na terenie gminy oraz rozwój infrastruktury ukierunkowanej na rozwój lokalnej przedsiębiorczości i przyciągnięcie nowych inwestycji	Prowadzenie spójnej i atrakcyjnej polityki podatkowej dla firm (w tym opracowanie systemu zachęt i ulg podatkowych dla nowo powstających i istniejących firm)
		Przedsięwzięcia związane z zapewnieniem przedsiębiorcom odpowiednio przygotowanych i uzbrojonych terenów inwestycyjnych oraz zaplecza lokalowego na potrzeby działalności produkcyjnej i usługowej
		Stworzenie skutecznego systemu promocji gospodarczej gminy i przyciągania inwestycji z zewnątrz
		Rozwój obszarów aktywności gospodarczej i inwestycyjnej poprzez aktualizowanie dokumentów planistycznych
	Działania promujące gminę jako obszar do prowadzenia działalności gospodarczej	Promocja gospodarcza gminy i jej terenów inwestycyjnych w kraju i za granicą
Stworzenie oferty dla inwestorów i rozwój promocji gospodarczej gminy		
Cel operacyjny 3.2. Wsparcie rozwoju nowoczesnego rolnictwa	Zwiększenie konkurencyjności gospodarstw rolnych funkcjonujących na terenie gminy	Wsparcie gospodarstw rolnych w podejmowaniu dodatkowej pozarolniczej działalności gospodarczej, w tym agroturystyki
		Wsparcie rozwoju krótkich łańcuchów dostaw żywności
		Wsparcie rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego m.in. w formie ulg podatkowych i doradztwa
		Tworzenie korzystnych warunków do przyciągania nowych inwestycji w zakresie przetwórstwa rolno-spożywczego

	Wsparcie w zakresie marketingu i promocji działalności rolniczej i przetwórczej	Projekty związane z zapewnieniem lepszego otoczenia instytucjonalnego w zakresie obsługi branży rolno-spożywczej, w tym bliska współpraca z takimi instytucjami jak: Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, LODR w Końskowoli, IUNiG w Puławach, Działania organizacyjne, informacyjne i promocyjne władz lokalnych dla rolników Wspieranie i inicjowanie łączenia się rolników w grupy sprzedażowe, producenckie, stowarzyszenia, spółdzielnie itp.
Cel operacyjny 3.3. Rozwój turystyki w oparciu o potencjał kulturowy i przyrodniczy oraz istniejącą infrastrukturę	Realizacja projektów i przedsięwzięć pozwalających na stworzenie oferty turystycznej gminy	Zagospodarowanie terenu i wyposażenie w infrastrukturę sportowo-rekreacyjną: kemping, skatepark, siłownie na świeżym powietrzu, place zabaw, altany, itp. Wyznaczenie i utrzymanie szlaków pieszych, rowerowych, konnych, biwakowych itp. Tworzenie miejsc rekreacyjnych w celu wykorzystania lokalnego mikroklimatu Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej, w tym obiektów kultury, rekreacyjno-sportowych, integracji społecznej oraz świetlic wiejskich Nadanie nowych funkcji obiektom zabytkowym Realizacja kluczowych projektów i przedsięwzięć pozwalających na stworzenie zintegrowanej oferty turystycznej Odnawianie lub poprawa stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym zabytkowych, służących zachowaniu dziedzictwa kulturowego i rozwoju turystyki na obszarach wiejskich
		Prowadzenie na szeroką skalę promocji turystycznej (foldery, mapy, publikacje, broszury, strona www, tablice informacyjne) Umieszczanie atrakcji i bazy turystycznej w popularnych portalach turystycznych
	Promocja oferty turystycznej gminy	Przyśpieszenie procesu cyfryzacji usług publicznych na terenie gminy
	Cyfryzacja usług publicznych oraz elektroniczny obieg dokumentów	Rozwój systemu wsparcia dodatkowego dla świadczenia usług elektronicznych, w tym: cykliczne szkolenia na temat e-usług dla urzędników publicznych i mieszkańców; dodatkowe usługi w postaci np. elektronicznych faktur, zdalnej pomocy, aplikacje mobilne, czaty, webinaria, bezpieczne przysyłanie informacji; wsparcie dla osób o różnym stopniu niepełnosprawności; opracowanie procedury dotyczące oprogramowania, sprzętu i kwalifikacji personelu, aby prowadzić pracę zdalną i wykorzystywać udostępniane dokumenty, kalendarze elektroniczne itd.
Cel operacyjny 3.4. Rozwój cyfryzacji administracji publicznej i e-usług dla społeczeństwa		

		Rozbudowa efektywnego systemu elektronicznego obiegu dokumentów umożliwiającego dzielenie się informacjami oraz komunikację między różnymi komórkami organizacyjnymi urzędu i jednostkami organizacyjnymi JST
	Lepsze zarządzanie danymi publicznymi oraz zasady ich wykorzystywania i udostępniania	Przeprowadzenie inwentaryzacji dostępnych danych publicznych gromadzonych w zasobach gminy pod kątem ich udostępnienia jako dane otwarte
		Opracowanie strategii zarządzania własnymi danymi i udostępniania ich na zewnątrz (m.in. określenie metod, za pomocą których administracja zarządza własnymi zasobami danych poprzez ustalone reguły, polityki, procedury, role oraz zasady odpowiedzialności)
		Współpraca z instytucjami krajowymi i podmiotami prywatnymi w zakresie właściwego zarządzania danymi w samorządach oraz ich udostępniania
		Podnoszenie wiedzy i umiejętności pracowników administracji w zakresie otwierania i zarządzania danymi oraz zwiększanie świadomości społecznej na temat potencjału otwartych danych
	Cyberbezpieczeństwo i ochrona danych wrażliwych	Regularne monitorowanie dotychczasowych praktyk i procedur zapewnienia cyberbezpieczeństwa w urzędach gmin i jednostek im podległych (w tym coroczne wykonywanie audytów bezpieczeństwa)
		Upowszechnianie wiedzy i dobrych praktyk w zakresie cyberbezpieczeństwa w administracji samorządowej (szkolenia, poradniki, dobre praktyki itp.)
		Projekty inwestycyjne w zakresie zapewnienia cyberbezpieczeństwa (zgodnie ze zidentyfikowanymi potrzebami w zakresie zapewnienia odpowiedniego sprzętu i oprogramowania, korzystania z usług chmurowych)
	Rozwój instytucjonalny gminy	Podnoszenie kompetencji pracowników urzędu i gminnych jednostek organizacyjnych oraz wdrażanie usprawnień i innowacyjnych instrumentów zarządzania
		Podniesienie kompetencji pracowników administracji samorządowej m.in. w zakresie prowadzenia konsultacji społecznych i współpracy z mieszkańcami

5. Powiązania projektu Strategii z innymi dokumentami strategicznymi

W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dokonuje się analizy zgodności dokumentu strategicznego z innymi dokumentami w myśl art. 51 ust. 2 pkt. 1a i 2 d, ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko:

- 1) „Prognoza oddziaływania na środowisko określa, analizuje i ocenia cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowania dokumentu”.
- 2) „Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera informacje o zawartościach, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami”.

Poniżej zaprezentowano powiązania projektu dokumentu Strategii Rozwoju Gminy Łączna do roku 2030 z celami ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym, wojewódzkim i lokalnym.

5.1 Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym

DOKUMENTY MIĘDZYNARODOWE I WSPÓŁNOTOWE:

Przekształcamy nasz świat: Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju

(Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development) – dokument przedstawia 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju, (17 globalnych celów zrównoważonego rozwoju i 169 celów powiązanych) w tym m.in.:

- ✓ cel 6. „Zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi”
- ✓ cel 7 „Zapewnić wszystkim dostęp do stabilnej energii po przystępnej cenie, zrównoważonej i nowoczesnej”.

Wskazane w dokumencie cele i kierunki działań mają odzwierciedlenie w celach i kierunkach działań wpisanych do sporządzanym projekcie Strategii Rozwoju Gminy Łączna do 2030. Jako jeden z głównych celów wskazano czyste środowisko. Niniejszy cel odnosi się m.in. do ograniczenia wykorzystania nieodnawialnych surowców energetycznych, stosowania ekologicznych technologii w zakresie zaopatrzenia w ciepło, zmniejszenia energochłonności, rozwoju Odnawialnych Źródeł Energii (OZE) co w efekcie pozwoli m.in. na ograniczenie wpływu korzystania z zasobów na środowisko i zapewnienie stabilnej energii dla wszystkich mieszkańców. Cel szczegółowy 1.3 zakłada między innymi racjonalne gospodarowanie

zasobami wodnymi, a te działania z pewnością przyczynią się do zapewnienia mieszkańcom dostępu do wody i prowadzenie zrównoważonej gospodarki wodnej.

Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030

Najważniejsze cele polityki klimatyczno-energetycznej na 2030 r.:

- ✓ ograniczenie o co najmniej 40 proc. emisji gazów cieplarnianych (w stosunku do poziomu z 1990 r.),
- ✓ zwiększenie do co najmniej 32 proc. udziału energii ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii,
- ✓ zwiększenie o co najmniej 32,5 proc. efektywności energetycznej.

Podejście niskoemisyjności i efektywności energetycznej oraz rozpowszechnienie wykorzystania odnawialnych źródeł energii jest charakterystyczne dla Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 i w ten sposób wpisuje się w realizację celu polityki klimatyczno-energetycznej UE. W szczególności poprzez przewidziane kierunki działań dotyczące poprawy efektywności energetycznej, rozwój odnawialnych źródeł energii oraz działania edukacyjne.

Ogólny unijny program działań w zakresie środowiska do 2030 r. „8. Program działań w zakresie środowiska” lub „8. EAP”. Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/591 z dnia 6 kwietnia 2022 r.

W 8 Ogólnym unijnym programie działań w zakresie środowiska do 2030 r opierając się o założenia Europejskiego Zielonego Ładu w 8. EAP przedstawiono sześć priorytetów, którymi są:

- ✓ osiągnięcie celu redukcji emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. oraz neutralności klimatycznej do 2050 r.;
- ✓ wzmocnienie zdolności przystosowawczych, zwiększenie odporności i zmniejszenie podatności na zmianę klimatu;
- ✓ dążenie do modelu regeneracyjnego wzrostu, uniezależnienie wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów i degradacji środowiska oraz przyspieszenie przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym;
- ✓ osiągnięcie zerowego poziomu emisji zanieczyszczeń, w tym zanieczyszczeń powietrza, wody i gleby, oraz ochrona zdrowia i dobrostanu Europejczyków;
- ✓ ochrona, zachowanie i przywrócenie różnorodności biologicznej oraz wzmocnienie kapitału naturalnego (zwłaszcza powietrza, wody, gleby oraz ekosystemów leśnych, słodkowodnych, podmokłych i morskich);
- ✓ redukcja presji na środowisko i klimat związanej z produkcją i konsumpcją (zwłaszcza w dziedzinie energii, rozwoju przemysłowego, mieszkalnictwa i infrastruktury, mobilności i systemu żywnościowego).

Podsumowując 8. EAP ma na celu przyspieszenie przejścia na neutralną dla klimatu, zasobooszczędną i regeneracyjną gospodarkę, która będzie dawać planecie więcej, niż sama

z niej czerpie. Uznaje się w nim, że dobrostan i dobrobyt człowieka zależą od zdrowych ekosystemów, w których funkcjonujemy.

Strategia Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 wpisuje się w pełni w cele i obszary działań zawarte ww. Programie. Dotyczy to głównie działań wzmacniania zasobów naturalnych, a w szczególności odnoszącego się do jakości powietrza, wód oraz zachowania zasobów przyrodniczych. Zagadnienia ochrony klimatu i adaptacji do jego zmian znalazły swoje miejsce w Strategii, a w szczególności kierunki interwencji w zakresie kierunków działań przypisanych celowi strategicznemu 1 Atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń oraz czyste środowisko naturalne.

Pakiet Czysta energia dla wszystkich Europejczyków

Pakiet (Clean Energy for All Europeans Package - CEP), przedstawiony po raz pierwszy przez Komisję Europejską 30 listopada 2016 r., składa się między innymi z obszernego pakietu przepisów prawnych regulujących funkcjonowanie unijnych systemów elektroenergetycznych.

Zawarte w pakiecie wnioski regulacyjne i środki ułatwiające mają na celu przyspieszenie, przekształcenie i skonsolidowanie przejścia gospodarki UE na czystą energię, przy jednoczesnym tworzeniu nowych miejsc pracy i zapewnieniu wzrostu w nowych sektorach gospodarki i modelach biznesowych. W przedstawionym pakiecie przyjęto trzy główne cele:

- ✓ Efektywność energetyczna przede wszystkim,
- ✓ Światowy lider na polu energii odnawialnej,
- ✓ Uczciwe traktowanie konsumentów.

Niewątpliwie zagadnienia dotyczące czystej energii stanowią istotny element projektu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 i w ten sposób wpisują się w cele i regulacje Pakietu Czysta Energia dla wszystkich Europejczyków, szczególnie poprzez kierunki działań zebrane w celu operacyjnym nr 1.4 Wzrost bezpieczeństwa energetycznego gminy i efektywności energetycznej oraz promocja postaw ekologicznych wśród mieszkańców.

Pakiet Europejski Zielony Ład

Europejski Zielony Ład zawiera plan działań umożliwiających:

- ✓ bardziej efektywne wykorzystanie zasobów dzięki przejściu na czystą gospodarkę o obiegu zamkniętym;
- ✓ przeciwdziałanie utracie różnorodności biologicznej i zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń.

Osiągnięcie celów Pakietu będzie wymagało działań we wszystkich sektorach gospodarki, takich jak:

- ✓ inwestycje w technologie przyjazne dla środowiska;
- ✓ wspieranie innowacji przemysłowych;

- ✓ wprowadzanie czystszych, tańszych i zdrowszych form transportu prywatnego i publicznego;
- ✓ obniżenie emisyjności sektora energii;
- ✓ zapewnienie większej efektywności energetycznej budynków;
- ✓ współpraca z partnerami międzynarodowymi w celu poprawy światowych norm środowiskowych.

Strategia Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 odnosi się bezpośrednio do zapisów zawartych w Pakiecie - Europejski Zielony Ład dotyczących bezpieczeństwa energetycznego i środowiska. Dotyczy to bardziej efektywne wykorzystanie zasobów dzięki przejściu na czystą gospodarkę o obiegu zamkniętym, zmniejszenia poziomu zanieczyszczeń i budowania świadomości ekologicznej mieszkańców.

Strategia na rzecz bioróżnorodności 2030

Unijna Strategia na rzecz bioróżnorodności 2030 r. pod nazwą „Przywracanie przyrody do naszego życia” została opublikowana przez Komisję Europejską w dniu 20 maja 2020 r.

Strategia na rzecz bioróżnorodności 2030 jest wszechstronnym, ambitnym i długoterminowym planem mającym na celu ochronę przyrody i odwrócenie procesu degradacji ekosystemów. Głównym celem strategii jest odbudowa bioróżnorodności w Europie do 2030 r. poprzez zastosowanie konkretnych działań i wypełnienie zobowiązań. Aby zapewnić, że różnorodność biologiczna wejdzie na ścieżkę regeneracji, w strategii określono szereg celów i zobowiązań, które mają zostać zrealizowane najpóźniej do 2030 r. i które dotyczą czterech głównych obszarów:

- ✓ Spójna sieć obszarów chronionych,
- ✓ Unijny plan odbudowy zasobów przyrodniczych,
- ✓ Umożliwienie zmiany transformacyjnej,
- ✓ Ambitny światowy program na rzecz różnorodności biologicznej.

W projekcie Strategii wskazane zostały liczne kierunki działań służące ochronie przyrody i racjonalnemu gospodarowaniu zasobami przyrodniczymi.

DOKUMENTY KRAJOWE

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności jest dokumentem określającym główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju. Cele rozwojowe Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju (DSRK) będą realizowane za pośrednictwem strategii zintegrowanych a przede wszystkim przez Średniookresową Strategię Rozwoju Kraju do 2020 roku:

- ✓ Cel 1 – Wspieranie prorozwojowej alokacji zasobów w gospodarce, stworzenie warunków dla wzrostu oszczędności oraz podaży pracy i innowacji;
- ✓ Cel 2 – Zmniejszenie długu publicznego i kontrola deficytu w cyklu koniunkturalnym;

- ✓ Cel 3 – Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki;
- ✓ Cel 4 – Wzrost wydajności i konkurencyjności Gospodarki;
- ✓ Cel 5 – Stworzenie Polski Cyfrowej;
- ✓ Cel 6 – Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”;
- ✓ Cel 7 – Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska;
- ✓ Cel 8 – Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych;
- ✓ Cel 9 – Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego;
- ✓ Cel 10 – Stworzenie sprawnego państwa jako modelu działania administracji publicznej;
- ✓ Cel 11 – Wzrost społecznego kapitału rozwoju.

Strategia Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 niewątpliwie od strony ochrony środowiska umożliwia realizację celu 7 – Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska, w szczególności zapewnia ochronę klimatu i adaptację do jego zmian oraz efektywność energetyczną i poprawę stanu środowiska.

Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej (PEP2030)

PEP2030 jest strategią zgodnie z ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Rolą PEP2030 jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski oraz wysokiej jakości życia dla wszystkich mieszkańców. PEP2030 stanowi podstawę do inwestowania środków europejskich z perspektywy finansowej na lata 2021–2027. Strategia wspiera także realizację celów i zobowiązań Polski na szczeblu międzynarodowym, w tym na poziomie unijnym oraz ONZ, szczególnie w kontekście celów polityki klimatyczno-energetycznej UE do 2030 oraz celów zrównoważonego rozwoju ujętych w Agendzie 2030.

Cel główny PEP2030 to rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców, wyznaczono również cele szczegółowe i horyzontalne:

- ✓ Cel szczegółowy I: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego
- ✓ Cel szczegółowy II: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska
- ✓ Cel szczegółowy III: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych
- ✓ Cele horyzontalne:
 - Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa.

- Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska.

Poprawa jakości środowiska oraz zrównoważone gospodarowanie zasobami to elementy charakterystyczne dla Strategii Rozwoju Gminy Łączna do roku 2030 i w ten sposób wpisuje się w realizację celów szczegółowych PEP2030. W szczególności poprzez przewidziane kierunki działań dotyczące poprawy efektywności energetycznej, rozwój odnawialnych źródeł energii oraz działania edukacyjne.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020)

Celem głównym SPA 2020 jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Jego realizacja jest możliwa dzięki wdrożeniu celów operacyjnych:

- ✓ Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska;
- ✓ Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich;
- ✓ Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu;
- ✓ Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu;
- ✓ Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu;
- ✓ Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu.

Dokument SPA został przygotowany z myślą o zapewnieniu warunków stabilnego rozwoju społeczno-gospodarczego w obliczu ryzyka, jakie niesie ze sobą zmiana klimatu, ale również z myślą o wykorzystaniu pozytywnego wpływu, jaki działania adaptacyjne mogą mieć na stan środowiska i gospodarki.

Zmiana klimatu ma istotny wpływ na sektor energetyczny. Konieczne będzie dostosowanie systemu energetycznego do wahań zapotrzebowania zarówno na energię elektryczną, jak i ciepłą, m.in. poprzez wdrożenie stabilnych niskoemisyjnych źródeł energii. Problematyka zjawisk ekstremalnych jest istotna w wykorzystaniu odnawialnych źródeł: energii słonecznej, wiatrowej, biomasy i energii wodnej. Duże znaczenie ma również ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmiany klimatu oraz działania obejmujące monitoring stanu środowiska i systemy wczesnego ostrzegania i reagowania w kontekście zmiany klimatu.

W ramach Strategii Rozwoju Gminy Łączna do roku 2030 wprowadzono zagadnienia dotyczące bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska czy chociażby rozwoju transportu w warunkach zmian klimatu i zidentyfikowano kierunki działań i planowane przedsięwzięcia ograniczające wpływ zmian klimatu na życie i zdrowie mieszkańców Gminy.

Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju 2030 (KPZK2030)

Celem strategicznym polityki przestrzennego zagospodarowania kraju jest: Efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie.

Realizacja celów KPZK2030 opiera się m.in. na zasadach:

- ✓ przezorności ekologicznej, co oznacza, że rozwiązywanie pojawiających się problemów powinno następować we właściwym czasie, tj. odpowiednie działania powinny być podejmowane już wtedy, gdy pojawia się uzasadnione przypuszczenie, że problem wymaga rozwiązania, a nie dopiero wtedy, gdy istnieje pełne tego naukowe potwierdzenie. Pozwoli to uniknąć zaniechań wynikających z czasochłonnych badań, braku środków lub zachowawczego działania odpowiedzialnych osób lub instytucji
- ✓ kompensacji ekologicznej, co polega na takim zarządzaniu przestrzenią, planowaniu i realizacji działań polityki rozwojowej, w tym przestrzennej, aby zachować równowagę przyrodniczą i wyrównywać szkody w środowisku wynikające z rozwoju przestrzennego, wzrostu poziomu urbanizacji i inwestycji, niezbędnych ze względów społeczno-gospodarczych, a pozbawionych alternatywy neutralnej przyrodniczo.

Proponowane w ramach Strategii Rozwoju Gminy Łęczna kierunki interwencji i przedsięwzięcia wpisują się w ogólne założenia KPZK 2030 a więc: kształtowanie struktur przestrzennych służących osiągnięciu i utrzymaniu wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i krajobrazu. Strategia dąży do prawidłowego gospodarowania zasobami naturalnymi, ograniczenia emisji szkodliwych substancji, przyczynienia się do zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego, a także kształtowania struktur przestrzennych zdolnych do adaptacji do zmian klimatu.

Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2030 (KSRR 2030)

KSRR 2030 jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Strategia ta jest zbiorem wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalne.

KSRR 2030 r. kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich.

Celem głównym KSRR jest efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

Zapisy dotyczące Krajowej strategii rozwoju regionalnego 2030 znajdują swoje odbicie w Strategii Rozwoju Gminy Łączna, w szczególności dotyczy to gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki odpadami, jak również działań związanych z ograniczeniem zanieczyszczeń powietrza.

Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) – SOR

Głównym celem Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.

W Strategii wyszczególniono także cele szczegółowe:

1. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną (obszary: Reindustrializacja, Rozwój innowacyjnych firm, Małe i średnie przedsiębiorstwa, Kapitał dla rozwoju, Ekspansja zagraniczna);
2. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony (obszary: Spójność społeczna, Rozwój zrównoważony terytorialnie);
3. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu (obszary: Prawo w służbie obywatelom i gospodarce, Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem, E-państwo, Finanse publiczne, Efektywność wykorzystania środków UE) oraz obszary wpływające na osiągnięcie celów Strategii: Kapitał ludzki i społeczny, Cyfryzacja, Transport, Energia, Środowisko, Bezpieczeństwo Narodowe.

Strategia określa podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, regionalnym i przestrzennym w perspektywie roku 2020 i 2030. SOR przedstawia nowy model rozwoju – rozwój odpowiedzialny oraz społecznie i terytorialnie zrównoważony. Jest on oparty o indywidualny potencjał terytorialny, inwestycje, innowacje, rozwój, eksport oraz wysoko przetworzone produkty. Nowy model rozwoju zakłada odchodzenie od dotychczasowego wspierania wszystkich sektorów/branż na rzecz wspierania sektorów strategicznych, mogących stać się motorami polskiej gospodarki. Jego fundamentalnym wyzwaniem jest przebudowanie modelu gospodarczego tak, żeby służył on całemu społeczeństwu.

Strategia Rozwoju Gminy Łączna odnosi się bezpośrednio do zapisów zawartych w Strategii dotyczących bezpieczeństwa energetycznego i środowiska. Dotyczy to zarówno niskoemisyjnego podejścia do rozwoju w energetyce, jak i racjonalnego gospodarowania odpadami oraz poprawy stanu środowiska (jakość wód i powietrza).

Krajowy program ochrony powietrza do roku 2020 (z perspektywą 2030)

Celem głównym Krajowego Programu Ochrony Powietrza jest poprawa jakości życia mieszkańców Rzeczypospolitej Polskiej, szczególnie ochrona ich zdrowia i warunków życia, z uwzględnieniem ochrony środowiska, z jednoczesnym zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.

Cel ten realizowany będzie poprzez określenie celów szczegółowych:

- ✓ osiągnięcie w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji, określonych w dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE, oraz utrzymanie ich na tych obszarach, na których są dotrzymywane, a w przypadku pyłu PM_{2,5} także pułapu stężenia ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narażenia,
- ✓ osiągnięcie w perspektywie do roku 2030 stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO oraz nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych projektowanych przepisami prawa unijnego.

Dla osiągnięcia zamierzonych celów i efektywnej realizacji działań proponowanych do podjęcia na poziomie wojewódzkim i lokalnym niezbędne jest:

- ✓ podniesienie rangi zagadnienia jakości powietrza poprzez skonsolidowanie działań na szczeblu krajowym oraz powołanie szerokiego partnerstwa na rzecz poprawy jakości powietrza,
- ✓ stworzenie ram prawnych sprzyjających realizacji efektywnych działań mających na celu poprawę jakości powietrza,
- ✓ włączenie społeczeństwa w działania na rzecz poprawy jakości powietrza poprzez zwiększenie poziomu świadomości społecznej oraz tworzenie trwałych platform dialogu z organizacjami społecznymi,
- ✓ rozwój i rozpowszechnienie technologii sprzyjających poprawie jakości powietrza,
- ✓ rozwój mechanizmów kontrolowania źródeł niskiej emisji sprzyjających poprawie jakości powietrza,
- ✓ upowszechnienie mechanizmów finansowych sprzyjających poprawie jakości powietrza.

Zagadnienia jakości powietrza stanowią istotny element Strategii Rozwoju Gminy Łączna do roku 2030, zarówno kierunki działań jaki i zidentyfikowane przedsięwzięcia wpisują się w cele i zalecenia Krajowego programu ochrony powietrza.

Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030

Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030 przedstawia założenia i cele oraz polityki i działania na rzecz realizacji 5 wymiarów unii energetycznej:

- ✓ Bezpieczeństwa energetycznego,
- ✓ Wewnętrznego rynku energii,
- ✓ Efektywności energetycznej,
- ✓ Obniżenia emisyjności,
- ✓ Badań naukowych, innowacji i konkurencyjności.

Plan wyznacza następujące cele klimatyczno-energetyczne na 2030 r.:

- ✓ 7% redukcji emisji gazów cieplarnianych w sektorach nieobjętych systemem ETS w porównaniu do poziomu w roku 2005,

- ✓ 21-23% udziału OZE w finalnym zużyciu energii brutto (cel 23% będzie możliwy do osiągnięcia w sytuacji przyznania Polsce dodatkowych środków unijnych, w tym przeznaczonych na sprawiedliwą transformację), uwzględniając:
 - 14% udziału OZE w transporcie,
 - roczny wzrost udziału OZE w ciepłownictwie i chłodnictwie o 1,1 pkt. proc. średniorocznie.
- ✓ wzrost efektywności energetycznej o 23% w porównaniu z prognozami PRIMES2007,
- ✓ redukcję do 56-60% udziału węgla w produkcji energii elektrycznej.

Plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030, wypełnia obowiązek nałożony na Polskę przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (EU) 2015/652 oraz uchylenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013.

Strategia Rozwoju Gminy Łęczna poprzez wspieranie zwiększania udziału odnawialnych źródeł energii w produkcji energii elektrycznej i ciepła oraz wzrost efektywności energetycznej, prowadzących do redukcji emisji gazów cieplarnianych wpisuje się w Krajowy plan na rzecz energii i klimatu.

DOKUMENTY WOJEWÓDZKIE

Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku

W horyzoncie czasowym do 2030 roku strategiczne cele rozwoju regionu lubelskiego, których realizacji będą służyły działania samorządu województwa, są określone następująco:

1. Kształtowanie strategicznych zasobów rolnych
2. Wzmocnienie powiązań i układów funkcjonalnych
3. Innowacyjny rozwój gospodarki oparty o zasoby i potencjały regionu
4. Wzmacnianie kapitału społecznego

Istotnym celem operacyjnym Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku jest cel 2.4. Ochrona walorów środowiska. Teren województwa lubelskiego zawiera wiele obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych (obejmujących elementy ożywione i nieożywione). Ich ochrona jest jednym z czynników zwiększających szanse rozwoju gospodarczego, bowiem ich walory turystyczne mogą przyciągać kolejnych turystów. Działania w zakresie ochrony walorów naturalnych koncentrują się na zachowaniu wysokiej jakości komponentów środowiska, a także zasobów przyrodniczych. Z jednej strony dotyczą one inwestycji służących ochronie środowiska, z drugiej zaś budowaniu świadomości ekologicznej mieszkańców regionu. Niezwykle ważne jest ograniczenie wykorzystania zasobów

nieodnawialnych. Istotne znaczenie ma promowanie rozwiązań służących zmianie miksu energetycznego, a także popularyzacja idei gospodarki obiegu zamkniętego. Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku zakłada prowadzenie działań w wielu kierunkach. Duże znaczenie ma wspieranie działań mających na celu kształtowanie i ochronę zasobów wodnych oraz ochrona wartości przyrodniczych i bioróżnorodności. Ponadto, istotnym obszarem zainteresowania samorządu województwa jest poprawa efektywności energetycznej, czy rozwój niskoemisyjnych i zeroemisyjnych mocy wytwórczych. Duże znaczenie mają działania w zakresie zapobiegania marnotrawieniu dóbr, żywności na etapie produkcji, przetwórstwa, konsumpcji, wdrażanie systemu racjonalnej gospodarki odpadami, wspieranie działań na rzecz rekultywacji i rewitalizacji obszarów zdegradowanych i poeksploatacyjnych oraz zagospodarowanie terenów i obiektów poprzemysłowych czy zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców, w tym dotyczącej oszczędzania zasobów i energii oraz idei gospodarki obiegu zamkniętego.

Gmina Łęczna zlokalizowana jest w Żywicielskim Obszarze Strategicznej Interwencji, którego priorytetem rozwoju jest wykorzystanie zasobów naturalnych wyżyny lubelskiej dla rozwoju konkurencyjnego rolnictwa.

Strategia Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 w oparciu o zidentyfikowane kierunki interwencji oraz planowane przedsięwzięcia w pełni wpisuje się i realizuje celów Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego. Szczególnie w zakresie wykorzystania walorów przyrodniczo-kulturowych i rozwoju lokalnej gospodarki w oparciu o te zasoby oraz ochrony walorów środowiska.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego

Uchwała nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 r. opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego 2015.5441. Za cel wiodący planu zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego uznaje się zrównoważony rozwój przestrzenny regionu prowadzący do podniesienia konkurencyjności województwa i poprawy warunków życia. W zakresie ochrony środowiska przyrodniczego celem polityki przestrzennej województwa jest:

1. Wzbogacanie i racjonalne gospodarowanie zasobami naturalnymi uwzględniające potrzeby przyszłych pokoleń.
2. Utrzymanie walorów środowiska przyrodniczego i krajobrazu.
3. Zintegrowana ochrona jakości środowiska życia człowieka.
4. Wzmocnienie stabilności środowiska przyrodniczego.

Cele szczegółowe:

- a. Zabezpieczenie potrzeb wodnych regionu.
- b. Harmonijne zagospodarowanie przestrzeni krajobrazowej.
- c. Powiększanie zasobów leśnych.
- d. Ochrona i wykorzystanie naturalnych zasobów uzdrowiskowych.

- e. Utrzymanie walorów obszarów wyróżniających się szczególnymi cechami przyrodniczymi i krajobrazowymi.
- f. Integrowanie regionalnego systemu obszarów chronionych z systemami krajowymi i europejskimi.
- g. Przywrócenie walorów przyrodniczych i krajobrazowych obszarom zdegradowanym i o zniekształconych stosunkach ekologicznych.
- h. Zwiększenie odporności środowiska na antropopresję oraz poziomu bezpieczeństwa przed ekstremalnymi zjawiskami naturalnymi.
- i. Zapewnienie prawidłowego funkcjonowania ekosystemów w miastach.

Zapisy Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 w zakresie celu strategicznego 1. „Atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń oraz czyste środowisko naturalne” w pełni wpisują się w założenia Planu zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego. Poczynając od rozwoju infrastruktury i inicjatyw w zakresie gospodarki wodno-ściekowej i odpadowej oraz poprawy efektywności energetycznej, poprzez ochronę oraz zrównoważone korzystanie z zasobów dziedzictwa kulturowego oraz zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń powietrza.

Program ochrony środowiska województwa lubelskiego na lata 2020-2023 z perspektywą do roku 2027

Cele Programu ochrony środowiska województwa lubelskiego podzielono na poszczególne obszary interwencji:

- 1. Ochrona klimatu i jakości powietrza (OKJP) - cel: P.I. Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu;
- 2. Zagrożenia hałasem (ZH) - cel: ZH.I. Poprawa klimatu akustycznego w województwie lubelskim;
- 3. Pola elektromagnetyczne (PEM) – cel: PEM.I. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi;
- 4. Gospodarowanie wodami (GW) – cele: GW I. Osiągnięcie dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych oraz GW.II. Ochrona przed zjawiskami ekstremalnymi związanymi z wodą;
- 5. Gospodarka wodno-ściekowa (GWS) – cel: GWS.I. Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej;
- 6. Zasoby geologiczne (ZG) - cel: ZG.I. Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi;
- 7. Gleby (GL) – cel: GL.I. Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu;
- 8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów (GO) – cel: GO.I. Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój województwa lubelskiego;
- 9. Zasoby przyrodnicze (ZP) cele: ZP.I. Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej, ZP.II. Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej oraz ZP.III. Zwiększanie lesistości;

10. Zagrożenia poważnymi awariami (PAP) cel: PAP I. Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków.

Zapisy Strategii Rozwoju Gminy Łączna do roku 2030 w zakresie celu strategicznego 1. „Atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń oraz czyste środowisko naturalne” w pełni wpisują się w założenia Programu ochrony środowiska województwa lubelskiego.

Poczynając od rozwoju infrastruktury i inicjatyw w zakresie gospodarki wodno-ściekowej i odpadowej oraz poprawy efektywności energetycznej, poprzez ochronę oraz zrównoważone korzystanie z zasobów dziedzictwa kulturowego oraz zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń powietrza.

Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Lubelskiego 2022

Celem Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Lubelskiego 2022 jest wprowadzenie nowego, zgodnego z przepisami ustawy o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw, systemu gospodarki odpadami komunalnymi w województwie pozwalającego na:

- ✓ uszczelnienie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi;
- ✓ wprowadzenie selektywnego zbierania odpadów komunalnych „u źródła”;
- ✓ zmniejszenie ilości odpadów komunalnych, w tym odpadów ulegających biodegradacji kierowanych na składowisko odpadów;
- ✓ zwiększenie liczby nowoczesnych instalacji do odzysku, recyklingu oraz unieszkodliwiania odpadów komunalnych w sposób inny niż składowanie odpadów;
- ✓ całkowite wyeliminowanie składowisk odpadów niespełniających wymagań prawnych;
- ✓ prowadzenie właściwego sposobu monitorowania postępowania z odpadami komunalnymi zarówno przez właścicieli nieruchomości, jak i prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości;
- ✓ zmniejszenie dodatkowych zagrożeń dla środowiska wynikających z transportu odpadów komunalnych z miejsc ich powstania do miejsc odzysku lub unieszkodliwiania przez podział województw na regiony gospodarki odpadami, w ramach których prowadzone będą wszelkie czynności związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

Dodatkowo Plan gospodarki odpadami wskazuje cele do osiągnięcia dla poszczególnych rodzajów odpadów, działania konieczne do realizacji tych celów oraz przedstawia ogólny zarys funkcjonowania całego systemu na terenie województwa.

Strategia Rozwoju Gminy Łączna do roku 2030 poprzez wspieranie rozwoju infrastruktury i inicjatyw w zakresie gospodarki wodno-ściekowej i odpadowej wpisuje się w założenia Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Lubelskiego 2022.

Programy Ochrony Powietrza

Na terenie województwa lubelskiego obowiązują Programy ochrony powietrza oraz plany działań krótkoterminowych:

- ✓ Program ochrony powietrza dla strefy lubelskiej ze względu na przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5} oraz docelowego benzo(a)pirenu
- ✓ Programu ochrony powietrza dla strefy aglomeracja lubelska ze względu na przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5} oraz docelowego benzo(a)pirenu.

Integralną częścią POP są Plany Działań Krótkoterminowych, wdrażane w sytuacjach wystąpienia ryzyka lub przekroczenia poziomów dopuszczalnych/docelowych, informowania społeczeństwa lub alarmowych w strefach województwa lubelskiego w danym roku kalendarzowym.

Podstawowym celem sporządzenia i wdrożenia Programu Ochrony Powietrza jest przywrócenie naruszonych standardów jakości powietrza, a przez to poprawa jakości życia i zdrowia mieszkańców, podwyższenie standardów cywilizacyjnych oraz lepsza jakość życia w strefie. Realizacja zadań wynikających z Programu Ochrony Powietrza ma na celu zmniejszenie stężenia substancji zanieczyszczającej w powietrzu w poszczególnych strefach - pyłu zawieszonego PM₁₀ do poziomu dopuszczalnego oraz B(a)P do poziomu docelowego i utrzymywania ich na tych poziomach.

Strategia Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 poprzez wspieranie zwiększania udziału odnawialnych źródeł energii w produkcji energii elektrycznej i ciepła oraz wzrost efektywności energetycznej, prowadzących do redukcji emisji gazów cieplarnianych wpisuje się w Programy ochrony powietrza.

5.2 Dokumenty strategiczne bezpośrednio powiązane ze Strategią Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030

Strategia Rozwoju Powiatu Łęczyńskiego na lata 2016 - 2021

Strategiczne cele rozwoju powiatu łęczyńskiego, których realizacji będą służyły działania powiatu, są określone następująco:

Priorytet 1: Wzrost konkurencyjności lokalnej gospodarki.

Priorytet 2: Poprawa kapitału ludzkiego oraz ograniczenie wykluczenia społecznego.

Priorytet 3: Poprawa atrakcyjności turystycznej powiatu.

Priorytet 4: Rozwój współpracy (międzynarodowej, międzygminnej, lokalnej) oraz promocja powiatu.

Istotnym celem operacyjnym Strategii Rozwoju Powiatu Łęczyńskiego na lata 2016 - 2021 jest cel 1.1. Rozwój podstawowej infrastruktury poprawiającej funkcjonowanie lokalnej gospodarki. Istotą poprawy konkurencyjności i efektywności lokalnej gospodarki jest dobry stan infrastruktury technicznej. Głównie dotyczy to infrastruktury kolejowej, wodno-kanalizacyjnej oraz gazowej. Brak lub niska jakość tej infrastruktury wpływa negatywnie nie tylko na stan życia mieszkańców, ale również skutecznie hamuje rozwój lokalnej gospodarki, obniża zdolność do tworzenia nowych miejsc pracy i zmniejsza atrakcyjność inwestycyjną i

turystyczną powiatu. Niska atrakcyjność praktycznie uniemożliwia przyciąganie inwestycji zewnętrznych, a jest to jeden z warunków modernizacji struktury lokalnej gospodarki i przyspieszenia procesów rozwojowych w powiecie. Pośrednio działania te wpływają również na stan środowiska przyrodniczego.

W ramach powyższego celu operacyjnego będą realizowane następujące działania / typy projektów:

- ✓ wspieranie działań i inicjatyw w zakresie gazyfikacji wybranych obszarów powiatu (w szczególności rozwój infrastruktury technicznej, rozbudowa magistralnej sieci gazowej dla gmin Milejów i Cyców),
- ✓ zmiana przez Gminy planów miejscowych, poprzez wyznaczenie w nich: stref aktywności gospodarczej, nowych obszarów pod zabudowę rolniczą, nowych dróg gminnych, obszarów obsługi urządzeń transportu drogowego,
- ✓ działania w zakresie uporządkowania gospodarki odpadami (w tym tworzenie zbiorczych systemów segregacji, zbioru i unieszkodliwiania odpadów komunalnych i niebezpiecznych, wspieranie działań samorządów gminnych na rzecz likwidacji dzikich wysypisk śmieci i rekultywacji terenów),
- ✓ dostarczanie mieszkańcom powiatu wody pitnej o odpowiednich parametrach fizykochemicznych,
- ✓ ograniczanie ilości nieczyszczonych ścieków komunalnych odprowadzanych bezpośrednio do wód powierzchniowych,
- ✓ zmniejszanie ilości wprowadzanych do powietrza zanieczyszczeń pyłowych i gazowych,
- ✓ współdziałanie z gminami w zakresie kompleksowego przygotowania terenów inwestycyjnych oraz ich aktywna promocja wśród potencjalnych inwestorów,
- ✓ wspieranie inicjatyw wykorzystujących odnawialne źródła energii,
- ✓ inne.

Strategia Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 w oparciu o zidentyfikowane kierunki interwencji oraz planowane przedsięwzięcia w pełni wpisuje się i realizuje celów Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego. Szczególnie w zakresie wykorzystania walorów przyrodniczo-kulturowych i rozwoju lokalnej gospodarki w oparciu o te zasoby oraz wspieranie rozwoju infrastruktury i inicjatyw w zakresie gospodarki wodno-ściekowej i odpadowej.

Założenia do planu zaopatrzenia w energię cieplną, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Łęczna opracowanego na lata 2012-2027

	1. Atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń oraz czyste środowisko naturalne	2. Aktywni mieszkańcy korzystający z wysokiej jakości usług publicznych	3. Lepiej funkcjonująca lokalna gospodarka oparta na zasobach środowiska oraz nowoczesna i sprawna administracja publiczna

Cele: -poprawa efektywności energetycznej -wzrost bezpieczeństwa dostaw paliw i energii -dywersyfikacja struktury wytwarzania energii elektrycznej poprzez wprowadzenie energetyki jądrowej -rozwój wykorzystania OZE -ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko			

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Łęczna na lata 2015 – 2020

	1. Atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń oraz czyste środowisko naturalne	2. Aktywni mieszkańcy korzystający z wysokiej jakości usług publicznych	3. Lepiej funkcjonująca lokalna gospodarka oparta na zasobach środowiska oraz nowoczesna i sprawna administracja publiczna
Cel główny: Redukcja emisji gazów cieplarnianych, zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych i redukcja zużycia energii finalnej, poprzez podniesienie efektywności energetycznej w stosunku do roku bazowego – 2014.			

Wieloletni planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowo – kanalizacyjnych PGKiM sp. z o.o. w Łęcznej na lata 2022 – 2025

	1. Atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń oraz czyste środowisko naturalne	2. Aktywni mieszkańcy korzystający z wysokiej jakości usług publicznych	3. Lepiej funkcjonująca lokalna gospodarka oparta na zasobach środowiska oraz nowoczesna i sprawna administracja publiczna

Cel główny: Poprawa standardów świadczonych usług oraz budowa nowych urządzeń wynikających z rozwoju gminy i potrzeb odbiorców.			

Potrzeby sfery społecznej Gminy Łęczna zostały skupione i zaprezentowane w przedmiotowej Strategii przede wszystkim w *Celu Strategicznym 2. Poprawa jakości życia oraz zwiększenie integracji społecznej*. Cel ten łączy w sobie założenia takich dokumentów jak:

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łęczna na lata 2019 - 2027

	1. Atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń oraz czyste środowisko naturalne	2. Aktywni mieszkańcy korzystający z wysokiej jakości usług publicznych	3. Lepiej funkcjonująca lokalna gospodarka oparta na zasobach środowiska oraz nowoczesna i sprawna administracja publiczna
Cel 1: Wsparcie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do rozwoju			
Cel 2: Tworzenie warunków do skutecznej aktywizacji zawodowej oraz przeciwdziałanie marginalizacji społecznej			
Cel 3: Zapobieganie i ograniczenie istniejących patologii społecznych			
Cel 4: Promocja i rozwój włączenia społecznego oraz zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w życiu społeczności lokalnej			
Cel 5: Tworzenie warunków służących zaspokajaniu potrzeb seniorów			

Cel 6: Wzrost integracji i aktywizacji społecznej i gospodarczej.			

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łęczna na lata 2016-2023

	1. Atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń oraz czyste środowisko naturalne	2. Aktywni mieszkańcy korzystający z wysokiej jakości usług publicznych	3. Lepiej funkcjonująca lokalna gospodarka oparta na zasobach środowiska oraz nowoczesna i sprawna administracja publiczna
Cel rewitalizacji 1. Ograniczenie wykluczenia społecznego, poprawa jakości życia mieszkańców, ich aktywizacji i integracji oraz przeciwdziałanie bezrobociu, a także ożywienie gospodarcze i turystyczne obszaru			
Cel rewitalizacji 2. Kształtowanie atrakcyjnej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej, sprzyjającej poprawie bezpieczeństwa oraz rozwój infrastruktury technicznej i odnowa terenów zielonych			
Cel rewitalizacji 3. Podniesienie jakości środowiska przyrodniczego i wykorzystanie jego potencjału do rozwoju społeczno-gospodarczego oraz wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców			

6. Analiza i ocena stanu środowiska na obszarze objętym projektem Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030

6.1 Położenie fizyczno-geograficzne

Według podziału fizycznogeograficznego Polski wg. Richlinga i in. (2021) Gmina Łęczna położona jest w granicach dwóch mezoregionów (Płaskowyż Świdnicki i Równina Łęczyńsko-Włodawska), które należą do dwóch makroregionów (Wyżyna Lubelska i Polesie Zachodnie).

Zdecydowana większość Gminy leży w granicach położonego na **Wyżynie Lubelskiej Płaskowyżu Świdnickiego**. Jest to płaska, monotonna równina denudacyjna, rozwinięta na opokach marglistych górnej kredy oraz gezach paleocenu. Jej rozległe powierzchnie wierzchwinowe przechodzą w połogie stoki, a następnie w zrównania podstokowe i zbocza dolin, rozwinięte już w mniej odpornych facjach węglanowych górnej kredy – marglach i kredzie piszącej. Równina pochylona jest w kierunku północnym, a powierzchnia terenu wznosi się na wysokość od około 180 m n.p.m. w części północnej do około 210 m n.p.m. w części południowej (Brzezińska-Wójcik i in. 2021).

W granicach mezoregionu **Równina Łęczyńsko-Włodawska** leży tylko północno-wschodnia część Gminy położona wokół Jeziora Dratów. Podobnie jak w przypadku pozostałej części Gminy w krajobrazie tutaj dominują płaskie powierzchnie, które związane są z obecnością równin wodnolodowcowych, równin jeziorno- i rzeczno-rozlewiskowych oraz holocenówskich równin torfowych (Dobrowolski i in. 2021).

Płytkie zaleganie silnie spękanych margli i kredy piszącej warunkuje w wielu miejscach, zwłaszcza w części wschodniej regionu, rozwój zjawisk krasowych w typie krasu kredy piszącej. Gęstość drobnych form krasowych – wertebów i uwałów, przekracza miejscami 50 form na km². Ich dna są podmokłe i zatorfione. Południowo-wschodnią część Gminy stanowi mało urozmaicona równina lessowa o deniwelacjach terenu nieprzekraczających kilku metrów, wzniesiona ok. 171,0-177,8 m n.p.m. Na powierzchni utworów lessowych występują dość liczne, rozległe do 300 m i głębokie na kilka metrów zagłębienia bezodpływowe o różnej genezie, prawdopodobnie sufozyjnej. W okolicach Ciechanek Krzesimowskich po wschodniej stronie doliny Wieprza na równinie zbudowanej z piasków pylastych i różnoziarnistych o genezie rzeczno-peryglacialnej rozwinęły się wydmy (Harasimiuk, Henkiel 1980).

Wyróżniającym się elementem rzeźby Gminy Łęczna jest dolina rzeki Wieprz położona na wysokości 153,8-158,4 m n.p.m. Szerokość doliny zmienia się od 1,5 km w południowo-wschodniej części Łęcznej i Zakrzowa do 200-300 m w mieście Łęczna. Rzeka na odcinku Ciechanek Krzesimowskie – Nowogród ma charakter przełomowy. Na stromych do 20-30 m wysokości zboczach przełomowego odcinka doliny Wieprza rozwinęły się miejscami słabo rozgałęzione i krótkie, ale głębokie dolinki denudacyjne, wąwozy, parowy.

6.2 Geologia i zasoby mineralne

Obszar Gminy znajduje się w granicach peryferyjnej (południowej) części tektonicznej megajednostki platformy wschodnioeuropejskiej w zasięgu strukturalnej jednostki niższego rzędu, wyróżnionej jako rów mazowiecko-lubelski. Ograniczony jest on brzeżnymi dyslokacjami: uskokiem północno-wschodnim i uskokiem południo-zachodnim. Rów mazowiecko-lubelski pocięty jest szeregiem mniejszych uskoków, które wyznaczają granice niższych jednostek tektonicznych. Główne jednostki tektoniczne na obszarze gminy to synklina Stoczek-Dorohucza i struktura (zrąb) Kocka. Uskoki ograniczające te struktury mają amplitudę niejednokrotnie przekraczającą 1000 m (Żelichowski 1972).

Najstarszymi nawierconymi utworami na terenie gminy miejsko - wiejskiej są utwory dewonu i karbonu (Harasimiuk, Henkiel 1980). Nie mają one istotnego znaczenia dla rozwoju przestrzennego obszaru, niemniej są ważne dla rozwoju społeczno-gospodarczego. Karbońskie osady reprezentowane przez tzw. karbon produktywny, który stanowi bogactwo naturalne Lubelszczyzny. Układ strukturalny podłoża karbonu ukazuje budowę blokową, która powoduje, że osady karbonu leżą na zróżnicowanych wiekowo skałach od prekambriu do dewonu górnego. Utwory karbonu szczegółowo rozpoznano licznymi otworami wiertniczymi wykonanymi w trakcie rozpoznania Lubelskiego Zagłębia Węglowego (Zdanowski 2007). Miąższość kompleksu skał karbońskich zawiera się w przedziale od 600 do 1600 m, a nadkład nad karbonem produktywnym ma grubość od 650 do 730 m. Ogniwa osadów karbonu mają wiek od wizenu, poprzez namur, do westfalu. W ogniwach tych stwierdzono liczne warstwy węgla kamiennego. Znaczenie gospodarcze mają utwory westfalu.

Najstarsze odsłaniające się na powierzchni utwory pochodzą z mezozoiku i są reprezentowane przez górnokredowe opoki, kredę piszącą i margle o miąższości do 650 m. Stropowa część utworów kredowych jest silnie spękana. W skałach węglanowo-krzemionkowych strefa spękań sięga do głębokości około 150 m, a w miękkich (marglach i kredzie piszącej) do około 100 m (Harasimiuk, Henkiel 1980, Gałka i in. 2011).

Osady paleogenu reprezentowane są przez osady paleocenu i eocenu. Paleoceńskie osady tworzą izolowany płat geoz. o miąższości około 20 m, który zlokalizowany jest w centralnej części gminy na zachód od doliny Wieprza. Eoceńskie osady reprezentowane są przez ziemię krzemionkową o nieustalonej miąższości. Piaski i mułki kwarcowe z glaukonitem o miąższości od 0,5 do 3,5 m należą do oligocenu (Harasimiuk, Henkiel, 1980). Osady trzeciorzędu występują sporadycznie, tworząc najczęściej niewielkie izolowane płyty przeważnie na kulminacjach wzgórz i garbów wierzchowiowych w północno-zachodniej części Gminy.

Przeważającą część Gminy zajmują utwory plejstoceny. Reprezentowane są one m.in. przez gliny zwałowe, które występują w postaci zwartych płatów w części północnej i południowo-zachodniej Gminy. Są one zapisem maksymalnego zasięgu zlodowacenia środkowopolskiego. W północnej części Gminy, bezpośrednio w sąsiedztwie glin występują piaski lodowcowe ze żwirami. Największe powierzchnie charakteryzowanego obszaru pokrywają utwory ze stadiału głównego zlodowacenia północnopolskiego, które reprezentowane są przez mułki piaszczyste, piaski pyłowe lessopodobne, lessy oraz piaski

i mułki rzeczne i rzeczno-peryglacjalne terasów nadzalewowych. Mułki piaszczyste i piaski pyłowate lessopodobne pokrywają głównie obszar zrównań denudacyjnych, a ich miąższość waha się od 0,5 do 5 m. Lessy na obszarze Gminy mają niewielką miąższość i zalegają bezpośrednio na osadach górnej kredy (Harasimiuk, Henkiel 1980). Najmłodsze utwory na terenie gminy należą do holocenu. Najbardziej rozpowszechnione są tu piaski rzeczne tarasów zalewowych, piaski eoliczne, mady, namuły i torfy. Występują one głównie w dolinie rzeki Wieprz i w jego dopływach oraz w zagłębieniach pojeziornych i krasowych. Wśród piasków możemy wyróżnić piaski rzeczne niższego i wyższego rzędu. Te niższego znajdują się na równi zalewowej i reprezentują współczesne aluwia. Piaski rzeczne wyższego rzędu tworzą wały odsypów związanych z fazą rozwoju wielkich meandrów. W okolicy jeziora Dratów występują torfy przejściowe.

Z uwagi na budowę geologiczną i litologię, warunki hydrogeologiczne oraz sposób zagospodarowania terenu na terenie Gminy miejsko – wiejskiej Łęczna występują obszary predestynowane do występowania ruchów masowych ziemi, które koncentrują się wzdłuż dolin rzeki Wieprz.

Złoża kopalin

Istotnym elementem rozwoju Gminy Łęczna są złoża surowców mineralnych, których występowanie ściśle wiąże się z budową geologiczną terenu. Na obrzeżach północno-wschodniej części Gminy znajdują się udokumentowane 2 złoża węgla kamiennego: „Bogdanka” oraz „Ostrów”. Węgiel kamienny eksploatowany jest ze złoża „Bogdanka”, który ma wyznaczony obszar i teren górniczy, a sam proces wydobywania odbywa się poza granicami Gminy Łęczna. Zasoby węgla udokumentowano do głębokości 1000 m. W złożu występują pokłady węgla o miąższości od 1,0 do 3,7 m (średnio 1,39 m). Seria produkcyjna występuje w interwale głębokościowym od około 700 do 1095 m. Nadkład o średniej miąższości około 700 m stanowią piaski, żwiry, gliny, margle, kreda, wapienie, piaskowce, łowce i mułowce. W złożu udokumentowano węgiel kamienny energetyczny typu 31.2, 32.1, 32.2 i 33 oraz węgiel koksujący typu 34.1 i 34.2 (Wołkowicz i in. 2011). Miasto i Gminę Łęczna wraz z innymi miastami i gminami powiatu łęczyńskiego, chełmskiego i włodawskiego, z uwagi na posiadany potencjał zasobowy węgla kamiennego, wskazuje się jako zaplecze rozwijającego się zagłębia węglowego.

Dodatkowo na terenie gminy występuje złożo piasków i żwirów Karolin (Szuflicki i in. 2019).

Tabela 1 Wykaz złóż piasków i żwirów w gminie Łęczna

Nazwa złoża	Stan zagospodarowania złoża	Zasoby		Wydobycie
		Geologiczne bilansowe [tys.t]	przemysłowe	
Karolin	R	118	-	-

R - złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo (w kat. A+B+C1, a dla ropy i gazu – w kat. A+B)

Źródło: Wykaz złóż piasków i żwirów w Polsce wg stanu na 31.XII.2018 r. (PIG-PIB)

6.3 Gleby

Gleby na terenie Gminy pozostają w ścisłej korelacji z budową litologiczną podłoża. Przeważają gleby dobre i bardzo dobre. Dominującym typem gleb na obszarze Gminy są gleby płowe. Powstały one przede wszystkim na utworach lessopodobnych, lessach zwykłych i ilastych, rzadziej z glin piaszczystych i pyłów. Charakteryzują się odczynem kwaśnym lub słabo kwaśnym. Zawartość próchnicy to najczęściej średnio około 2%. Należą do gleb średniej jakości (III i IV klasa bonitacyjna) (Turski i in. 2008). Na obszarze Gminy zajmują około 52,9 % użytków rolnych.

Drugą najczęściej występującą glebą na obszarze Gminy są gleby brunatne wylugowane. Wykształciły się z utworów lessowych zalegających na skale wapiennej i na stokach pod wpływem uprawy i zachodzących procesów erozji wodnej. Występują w środkowej i zachodniej części Gminy, zajmują powierzchnię 21 % użytków rolnych.

W środkowej i południowej części Gminy przeważają gleby brunatne właściwe. Najczęściej powstały z lessów, które zalegają na wapieniach. Ich odczyn przeważnie zbliżony jest do wylugowanego. Zajmują około 15,3 % powierzchni użytków rolnych.

W północnej i północno-wschodniej części obszaru w dużej koncentracji występują gleby płowe wytworzone z piasków słabo gliniastych i gliniastych, zaś okolice zbiornika Dratów i doliny Wieprza cechują się występowaniem gleb torfowych i murszowo-torfowych.

W dolinach rzecznych zlokalizowane są mady oraz gleby torfowe, mułowo-torfowe i murszowo-mineralne. Największa powierzchnia mad znajduje się w obrębie doliny Wieprza przy północnej i południowej granicy Gminy. Ze względu na charakterystykę w Gminie Łączna można wyróżnić mady bardzo lekkie i średnie. Mady bardzo lekkie zawierają do 10% części spławialnych. Trudno je odróżnić od zwykłych piasków rzecznych, jedyna różnica to w zasadzie niewielka, procentowa zawartość warstewek pylastych i ilastych w profilach. Mady średnie przypominają budową granulometryczną gliny piaszczyste i lekkie. Zawierają od 21-35% drobinek spławialnych i składają się z gliniastych wytworów pyłowych. Są stosunkowo zasobne w potas, fosfor i azot, dzięki czemu określa je się jako jedne z najlepszych gleb rolniczych w Polsce. Charakteryzują się odczynem obojętnym lub słabo alkaicznym. Ponadto cechują się zdolnościami podsiąku w okresie niedoboru opadów atmosferycznych oraz dużą czynnością biologiczną, która wynika z obecności próchnicy często w całym profilu glebowym (Turski i in. 2008). Ze względu na położenie i okresowy nadmiar wilgoci większość mad występuje pod użytkami zielonymi; zajmują łącznie 3,5 % powierzchni użytków rolnych. Gleby torfowe, mułowo-torfowe i murszowo-mineralne wytworzone są z torfów, murszów i namułów na piaskach wilgotnych, oglejonych, niekiedy na glinie. Gleby torfowe i mułowo-torfowe w stanie naturalnym (bez uregulowanych stosunków wodnych) powstają w warunkach znacznego uwilgotnienia. Dlatego mają niską wartość bonitacyjną. Występują wzdłuż całej długości dolin Wieprza i Świnki. Gleby murszowo-mineralne powstają w wyniku osuszenia gleb torfowych i mułowo-torfowych. Na terenie Gminy największą powierzchnię zajmują wokół jeziora Dratów. Gleby torfowe zajmują 2,8 %, mułowo-torfowe 1,4 %, a murszowo-mineralne 0,9 % użytków rolnych.

Na terenie Gminy występują także czarne ziemie, które wykształciły się z lessów i utworów pyłowych, pod wpływem wysokiego poziomu wód gruntowych często przy udziale roślinności łąkowej (Turski i in. 2008). Gleby te odznaczają się dużą zawartością substancji organicznej i poziomami próchnicznymi o dużej miąższości. Należą do gleb okresowo nadmiernie uwilgotnionych, są natomiast zasobne w fosfor i magnez i ubogie w potas. Zajmują około 1,5 % użytków rolnych, głównie w obniżeniach terenu i zagłębieniach o utrudnionym odpływie.

Najmniejszą powierzchnię na terenie Gminy Łęczna zajmują rędziny, które są glebami powstałymi ze skał zawierających dużo węglanu wapnia. Są to gleby płytkie o dużej zawartości rumoszu skalnego, należące do gleb wrażliwych na warunki wodne. Mają dobrze ukształtowany poziom próchniczny. Zajmują jedynie 0,2 % użytków rolnych.

Kompleksy przydatności rolniczej gleb stanowią jednostki agro-ekologiczne, natomiast użytkową wartość gleb określają klasy bonitacyjne. Przeważają gleby dobre i bardzo dobre. Najbardziej urodzajne gleby to kompleks pszenno-bardzo dobry II klasy bonitacyjnej oraz kompleks pszenno-dobry i kompleks zbożowo-pastewny mocny zaliczony do klasy IIIa i IIIb (rozwinęte na glebach płowych, brunatnych i pseudobielicowych). Kompleks żytni bardzo dobry (występujący na glebach brunatnych wylugowanych, pseudobielicowych i czarnych ziemiach) również został zaliczony do IIIa i IIIb klasy bonitacyjnej. Kompleks żytni dobry zaliczono do klasy IVa i IVb, a kompleks żytni słaby do IVb i V klasy bonitacyjnej (tworzą go mady wytworzone na luźnych piaskach). Gleby torfowe, mułowo-torfowe i murszowo-mineralne użytkowane są głównie jako łąki. Są to gleby żyzne i urodzajne, jednak trudne w użytkowaniu ze względu na okresową stagnację wód.

Obszar Gminy Łęczna jest fragmentem dużego regionu rolniczego o korzystnych warunkach naturalnych. Na dobrych i średnich glebach pszenno-żytniego kompleksu przydatności rolniczej uprawia się zboża, rzepak, buraki cukrowe, warzywa, owoce oraz tytoń. Przeważają gospodarstwa rolne kilku i kilkunastohektarowe z wielokierunkową produkcją. W dolinie Wieprza na glebach torfowych i mułowo-torfowych występują rozległe łąki.

Gmina Łęczna ze względu na walory środowiskowe, a w szczególności dużą koncentrację gleb o wysokiej przydatności do produkcji żywności oraz przydatnych dla rozwoju rolnictwa towarowego w zaktualizowanej Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do roku 2030 została zakwalifikowana jako Obszar Strategicznej Interwencji w zakresie produkcji żywności - do Żywicielskiego Obszaru Strategicznej Interwencji województwa lubelskiego. Na taki stan rzeczy wskazują m.in. struktura użytkowania gruntów, a także liczba gospodarstw. Rozwój rolnictwa uwarunkowany jest wieloma różnorodnymi czynnikami, zarówno przyrodniczymi, do których zaliczyć można: jakość i żyzność gleb, wpływ klimatu, stosunki wodne, ukształtowanie powierzchni, jak i pozaprzyrodniczych m.in.: sposób gospodarowania (nawożenie, mechanizacja rolnictwa), czy też stosunki własnościowe.

Obszar wiejski gminy zalicza się do terenów typowo rolniczych, w którym rolnictwo odgrywa ważną rolę w sektorze gospodarki i stanowi podstawowe źródło utrzymania jej

mieszkańców. W strukturze gruntów gminy miejsko-wiejskiej dominują użytki rolne, zajmując aż 70,4% powierzchni Gminy.

Tabela 2 Charakterystyka użytkowania gruntów w gminie Łączna (2020)

Rodzaj użytkowanych gruntów	Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni gminy [%]
grunty ogółem	5 703,49	75,8
użytki rolne ogółem	5 291,28	70,4
użytki rolne w dobrej kulturze	5 238,41	69,7
pod zasiewami	4 407,75	58,6
grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi	54,69	0,7
uprawy trwałe	151,72	2,0
łąki trwałe	539,87	7,2
pastwiska trwałe	46,79	0,6
pozostałe użytki rolne	52,87	0,7
las i grunty leśne	132,86	1,7
pozostałe grunty	279,35	3,71

Źródło: BDL GUS

Czynnikiem wpływającym na stan rolnictwa i intensywność produkcji rolnej jest struktura wielkościowa gospodarstw. Większe gospodarstwa dają lepsze możliwości produkcyjne, a co za tym idzie dochody jakie może uzyskać. Gospodarstwa wielkopowierzchniowe sprzyjają również wypracowaniu specjalizacji, dzięki czemu zwiększa się ich wydajność i opłacalność. Dominują gospodarstwa rolne o powierzchni powyżej 15 ha (37%). Następne na tej liście są gospodarstwa o powierzchni 1-5 ha (26%) i 5-10 ha (24%).

Zgodnie z danymi pochodzącymi ze Spisu Rolnego 2020 r. w gminie Łączna funkcjonowało 799 gospodarstw rolnych. Średnia wielkość gospodarstwa rolnego na terenie gminy wynosiła ok. 7,1 ha i była poniżej średniej wojewódzkiej, która wg Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w 2020 r. kształtowała się na poziomie 7,98 ha oraz poniżej średniej dla obszaru całego kraju, który wynosił 11,04 ha.

Cechą wiodącą gminy Łączna w zakresie funkcjonowania gospodarstw rolnych jest ich ukierunkowanie na uprawę roślin o wysokich wymaganiach glebowych. W produkcji roślinnej dominują zboża. Notuje się tu wysoki w ogólnej powierzchni zasiewów zbóż udział pszenicy ozimej (35,9%) oraz niski, w porównaniu ze średnią województwa udział żyta (1,0%), owsa (1,6%) czy pszenżyta (6,0%). Dość znaczący w zasiewach ogółem jest również udział buraków cukrowych, który wynosi 6,5% i kukurydzy (7%) ogólnej powierzchni zasiewów. Oprócz wymienionych upraw ważną rolę wśród upraw gminy zajmuje rzepak, który zajmuje 15,4% powierzchni upraw. 3% gruntów wykorzystywanych jest do upraw warzyw.

Produkcja rolna jest ingerencją w środowisko i musi odbywać się w sposób kontrolowany. Brak wiedzy na temat chemicznych i fizykochemicznych właściwości gleby prowadzić może do nadmiernego nawożenia mineralnego lub wręcz przeciwnie do wyczerpywania gleb z podstawowych składników pokarmowych. Degradację naturalną

pokrywy glebowej przyspieszają niewłaściwe zabiegi agrotechniczne. Niezwykle istotne jest utrzymanie wysokiej jakości i żyzności gleb poprzez stosowanie właściwego zbilansowanego nawożenia oraz skutecznych działań przeciwozyjnych.

Nasilające się stałe wpływy różnorodnych form działalności rolniczej, usługowej i urbanizacyjnej przyczyniają się do znacznych zmian w naturalnych warunkach glebowych. Zmiany te przejawiają się w postaci szeregu form degradacji pokrywy glebowej i prowadzą do wytworzenia gleb o zmienionym profilu i właściwościach fizykochemicznych. Procesy degradacji gleb związane są przede wszystkim z:

- ✓ rejonami intensywnej produkcji rolnej i hodowlanej,
- ✓ intensywnej melioracji gleb,
- ✓ rejonami budowy nowych osiedli mieszkaniowych,
- ✓ trasami komunikacyjnymi,
- ✓ terenami eksploatacji kopalin lub wyrobisk poeksploatacyjnych.

Przekształcenia mechaniczne gleb powodowane są przez zabudowę terenu, utwardzanie i ubicie podłoża, zdjęcie pokrywy glebowej lub jej wymieszanie z elementami obcymi (np. gruzem budowlanym) oraz w wyniku formowania wykopów i wyrównań. Ważnym czynnikiem jest emisja zanieczyszczeń powietrza i opad zanieczyszczeń oraz procesy chemicznej degradacji gleb przez niewłaściwie prowadzoną gospodarkę ściekową i odpadową.

Na stan gleb wpływają głównie czynniki pochodzenia antropogenicznego:

- ✓ Intensywne rolnictwo – stosowanie wysoko wydajnych maszyn, technik uprawy i hodowli, nadmierne wykorzystywanie nawozów mineralnych i środków ochrony roślin, co może prowadzić do degradacji chemicznej gleb (przeciążenie nadmierną ilością substancji chemicznych, w tym metalami ciężkimi, co prowadzi do zakwaszenia, zasolenia, alkalizacji, zmian jakościowych i ilościowych w próchnicy) oraz degradacji fizycznej gleb (utrata określonej masy gleby, zmiany struktury gleby, nadmierne zagęszczenie i niekorzystne zmiany stosunków wodnych, erozja spowodowana niewłaściwym użytkowaniem gruntów);
- ✓ Działalność zakładów produkcyjno-usługowych – przyczyniająca się głównie do degradacji chemicznej gleb, na skutek emisji szkodliwych substancji do atmosfery, odprowadzania ścieków;
- ✓ Komunikacja i transport samochodowy – przyczyniający się do zanieczyszczenia gleb położonych w bezpośrednim sąsiedztwie intensywnie użytkowanych szlaków komunikacyjnych – droga krajowa i wojewódzka (degradacja chemiczna).

Ponadto negatywny wpływ na jakość gleb wywierają: składowanie odpadów w miejscach do tego nie przeznaczonych, wypalanie traw, palenie odpadów na powierzchni ziemi, odprowadzanie nieoczyszczonych ścieków do środowiska, nieszczelne szamba.

Racjonalne gospodarowanie odpadami oraz minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów jest jednym z najważniejszych elementów ochrony środowiska naturalnego, w tym

gleb. Wytworzone w Gminie odpady stanowiły głównie odpady gospodarczo- bytowe (powstające w gospodarstwach domowych) oraz rolne (powstające w gospodarstwach rolniczych). W 2020 roku z terenu Gminy zebrano łącznie 7 034,03 ton odpadów i była to wartość najwyższa od 2017 roku (wzrost o 15,2%). W analizowanym okresie czasu zauważalny jest wzrost ilości odpadów zebranych selektywnie aż o 64%, aktualnie jest to 2187 ton odpadów co stanowi 31% zebranych odpadów. Ilość zebranych odpadów z gospodarstw domowych w 2020 roku zwiększyła się w porównaniu do roku 2017 o 882,21 ton (16,5%).

Tabela 3 Masa odpadów zebranych w ciągu roku w Gminie Łączna

	2017	2018	2019	2020
Odpady zebrane w ciągu roku (t)	6 108,19	6 536,92	6 846,46	7 034,03
Odpady zebrane w ciągu roku z gospodarstw domowych (t)	5 336,07	5 721,38	5 989,34	6 218,28
Odpady zebrane w ciągu roku z innych źródeł (usług komunalnych, handlu, małego biznesu, biur i instytucji) (t)	772,12	815,54	857,12	815,75
Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku z gospodarstw domowych (t)	1 332,55	1 227,20	1 608,62	2 187,88
Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku z innych źródeł (usług komunalnych, handlu, małego biznesu, biur i instytucji) (t)	58,48	23,28	49,02	73,75
Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku - papier (t)	9,01	113,50	107,88	235,35
Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku - szkło (t)	142,92	138,38	139,72	160,66
Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku - tworzywa sztuczne (t)	63,81	65,18	71,32	63,86
Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku - metale (t)	6,26	5,84	10,80	12,14
Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku - tekstylia (t)	1,04	1,22	4,06	20,08
Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku - niebezpieczne (t)	1,82	0,76	0,78	0,00
Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku - zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne razem (t)	16,04	13,54	21,42	41,71
Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku - wielkogabarytowe (t)	177,70	241,76	303,52	348,28
Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku - biodegradowalne (t)	200,74	231,16	430,60	501,60
Zmieszane odpady zebrane ogółem (t)	4 717,16	5 286,44	5 188,82	4 772,40

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Główną metodą zagospodarowania odpadów komunalnych jest ich deponowanie na składowiskach odpadów. W granicach analizowanego obszaru zlokalizowane jest składowisko odpadów komunalnych w miejscowości Stara Wieś. Ponadto w Łącznej na ul. Krasnystawskiej 54 znajduje się punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Miasto i gmina przynależy do Regionu Stara Wieś - Włodawa, gdzie funkcjonują 2 regionalne instalacje

przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK), a mianowicie w miejscowości Stara Wieś oraz we Włodawie. Na terenie Gminy funkcjonuje zorganizowany system odbioru odpadów komunalnych z gospodarstw domowych oraz innych źródeł. Powstające odpady odbierane są przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Łęcznej. W gminie został rozwiązany problem segregacji odpadów, polegający na wyposażeniu gospodarstw domowych w pojemniki na poszczególne rodzaje odpadów.

6.4 Klimat i jakość powietrza

Według Zienkiewiczów (1975) Gmina Łęczna leży w obrębie Lubartowsko-Parczewskiej dziedziny klimatycznej. Warunki klimatyczne obszaru Gminy kształtowane są w dużym stopniu poprzez napływające masy powietrza. Obszar ten charakteryzuje się przewagą wpływów kontynentalnych, co ma wyraz w stosunkach termiczno – opadowych. Jednym z przejawów kontynentalizmu są m.in. duże roczne wartości amplitudy temperatury (średnio 22,6°C), z przewagą opadów w półroczu letnim i skróceniem okresów przejściowych (przedwiośnia, przedzimia).

Najczęściej występują tu masy powietrza polarno-morskiego, stanowiące ponad 65% wszystkich. Następnym typem pod względem występowania są masy powietrza polarno-kontynentalnego stanowiące około 18%. Powietrze arktyczne plasuje się na trzecim miejscu i charakteryzuje się frekwencją 12%, a jego udział wzrasta w okresie wiosny i przynosi ze sobą niekorzystne dla rolnictwa przymrozki. Powietrze zwrotnikowe napływa nad badany obszar bardzo rzadko, bo zaledwie przez 4% dni w roku (Kaszewski 2008), (maksimum napływów w ciągu lata) i polarno-kontynentalnego (maksimum napływu z końcem zimy i na początku wiosny). Stanowią one 90% dni w roku, powietrze arktyczne stanowi 7,3 %, zaś powietrze tropikalne 2%. Powietrze polarno-morskie w miesiącach letnich przynosi ochłodzenie, zimą zaś odwilże i opady śniegu. Polarno-kontynentalne powietrze w miesiącach zimowych przynosi mroźną pogodę bez opadów, a w lecie słoneczną i suchą.

Na terenie Gminy dominują wiatry zachodnie, stanowiące około 45% wszystkich notowanych. Wiatry osiągają prędkość do 4,8 m/s. Średnia prędkość roczna wynosi 3 m/s (Zienkiewiczowie 1973).

Przebieg roczny temperatury jest typowy dla stosunków termicznych Polski. Najwyższe średnie miesięczne temperatury notowane są w lipcu (17,8°C), natomiast najniższe w styczniu (-4°C) przy średniej rocznej temperaturze 7,4°C (Tab. 4). Długość okresu wegetacyjnego wynosi 214 dni w roku. Początek tego okresu przypada na przełom marca i kwietnia, a koniec na ostatnie dni października (Kaszewski 2008). Zima trwa od 100 do 110 dni. Okres zalegania pokrywy śnieżnej wynosi 69-90 dni.

W przebiegu rocznym opadów największą sumę opadów notuje się w miesiącach maj-wrzesień. Maksimum przypada na lipiec. Opady wiosenne i jesienne mają podobne wartości. Średnia suma roczna opadów wynosi 580 mm. Analizując ciągi opadowe to 1-2 dniowe występują głównie w lipcu, a najmniej notuje się takich w listopadzie. Inaczej natomiast kształtują się ciągi opadowe 3-4 dniowe: najczęstsze są w listopadzie, a najrzadziej notowane

są w sierpniu (Michna, Mrugała 1984). Według Zienkiewiczów (1975) gmina Łęczna znajduje się na szlaku gradowym, gdzie w czasie roku notuje się 5-10 dni z opadem gradowym.

Tabela 4 Przebieg średniej temperatury powietrza i rocznych sum opadów atmosferycznych w gminie Łęczna.

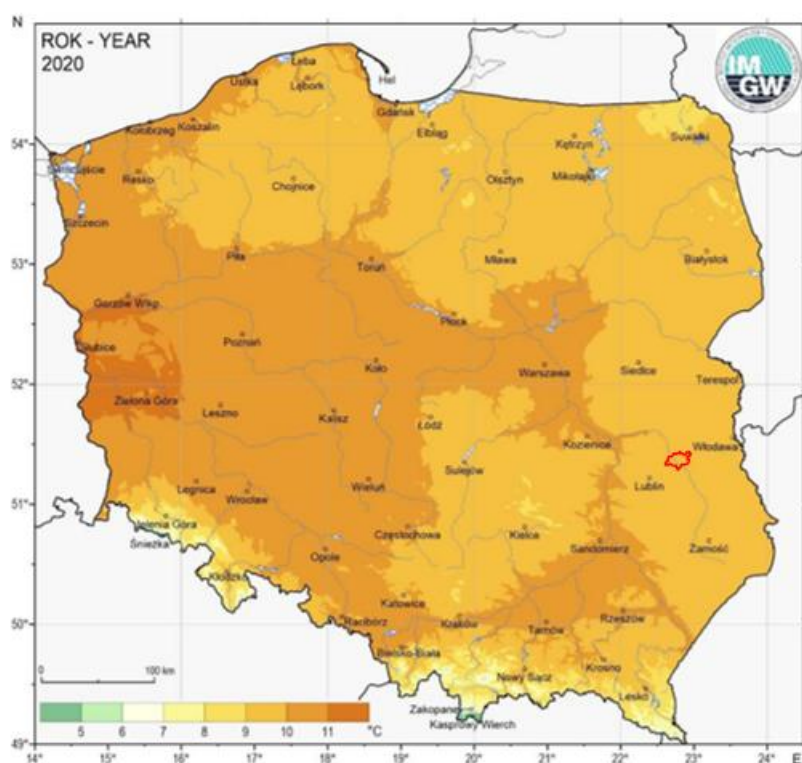
Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Temperatura [°C]	-4,0	-3,2	0,8	7,4	13,2	16,4	17,8	17,0	12,8	8,0	2,8	-1,4	7,4
Suma opadów [mm]	30	30	30	40	60	70	80	70	50	40	40	40	580

Źródło: opracowanie własne na podstawie Kaszewski i inni (1995).

Na obszarach wierzchwinowych notuje się większy udział silniejszych wiatrów, dzięki czemu przewietrzanie jest dużo lepsze. Przekłada się to na przewietrzenie i łatwiejsze usuwanie zanieczyszczeń powietrza (pyły, spaliny, dym). Klimat jest modyfikowany w dolinie Wieprza gdzie występują niekorzystne zjawiska inwersji termicznej i zalegającej mgły.

Rok 2020 był chłodniejszy od roku poprzedniego o 0,3°C i był jednym z najcieplejszych w ostatnim 50-leciu. Średnia roczna temperatura powietrza w Polsce w 2020 roku wyniosła 9.9°C i była wyższa od normy wieloletniej 1981-2010 o 1.7°C.

Ryc. 2 Mapa średniej temperatury powietrza w 2020 roku.

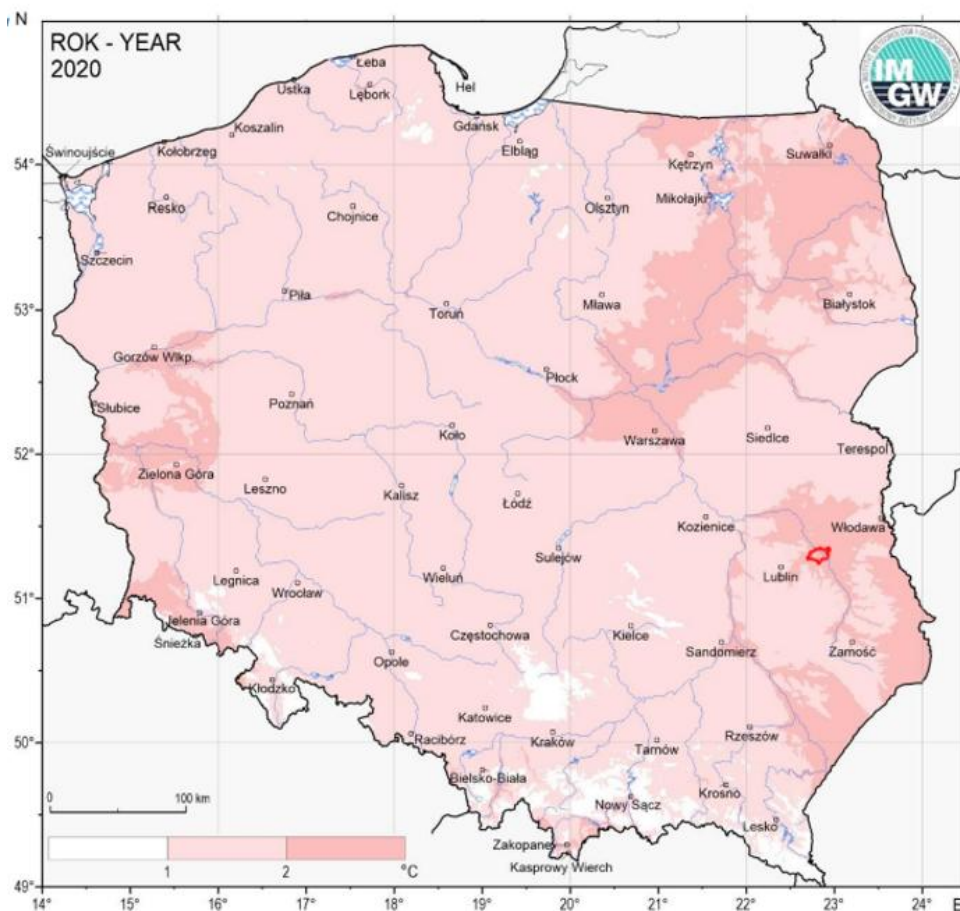

Źródło: Rocznik Meteorologiczny 2020 Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej

Zgodnie z przedstawioną mapą na terenie Gminy Łęczna średnia roczna temperatura w 2020 r. wynosiła 9-10°C. W całym kraju zanotowano wysokie, dodatnie odchylenia średniej rocznej temperatury powietrza od normy wieloletniej 1971-2000. Prawie na całym obszarze

Polski odchylenia średniej rocznej temperatury przewyższały 1°C. Gmina Łęczna położona jest w granicach najwyższych w Polsce odchyleń temperatury (powyżej 2°C).

Ryc. 3 Mapa odchyleń średniej rocznej temperatury powietrza w 2020 roku od normy 1971-2000

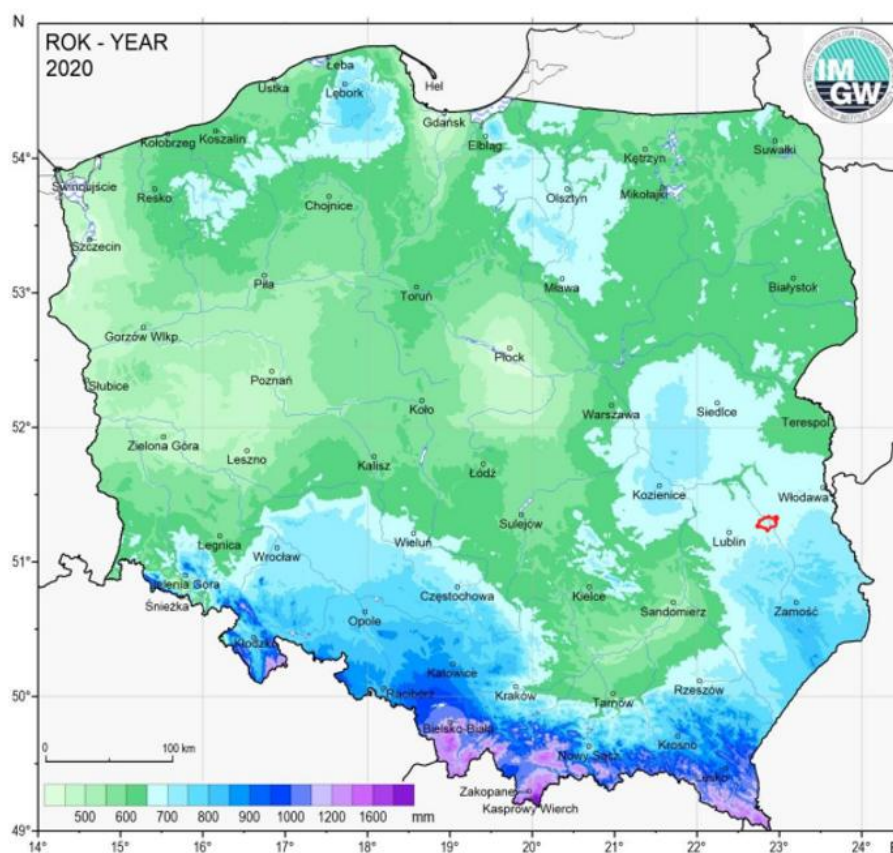
Źródło: Rocznik Meteorologiczny 2020 Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej

Według Rocznika Meteorologicznego 2020, przygotowanego przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej charakterystyka termiczna poszczególnych miesięcy wyraźnie pokazuje, że rok 2020 był bardzo zróżnicowany. Na sklasyfikowanie roku jako anomalnie ciepłego największy wpływ miał czerwiec, który, szczególnie na wschodzie kraju, był ekstremalnie ciepły. Pozostałe miesiące były w większości ciepłe lub bardzo ciepłe. Kwiecień i lipiec został sklasyfikowany jako normalny pod względem termicznym, a maj jako miesiąc chłodny lub bardzo chłodny (na podstawie pomiarów ze stacji Włodawa, ze względu na lokalizację i w miarę podobne warunki wyniki ze stacji pomiarowej Włodawa można odnosić do opisu warunków w Gminie Łęczna, dlatego też analizując poniżej warunki pogodowe w Łęcznej oparto się na tych pomiarach).

Pod względem opadowym rok 2020 był bardzo zróżnicowany. W ciągu roku wystąpiły zarówno miesiące suche, jak i bardzo wilgotne. Także w poszczególnych miesiącach zaobserwować można było duże zróżnicowanie przestrzenne opadów. Na wysokie miesięczne i roczne sumy opadów znaczący wpływ miały nawałne deszcze występujące regionalnie od maja do sierpnia. Średnia roczna suma opadów atmosferycznych

zarejestrowana na stacji Włodawa w 2020 roku wyniosła 698,1 mm i wartość ta przewyższała normę o 134%.

Ryc. 4 Roczne sumy opadów atmosferycznych w roku 2020.

Źródło: Rocznik Meteorologiczny 2020 Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej

Największą wartość opadów atmosferycznych zarejestrowano w czerwcu (215,9 mm). Wynosiły one wówczas blisko 1/3 rocznej sumy opadów. Wartości średnie opadów za lata 1981-2010 we Włodawie w czerwcu wynosiły 64,8 mm. Oznacza to, że w roku 2020 zanotowano w czerwcu we Włodawie 333% normy. Wartość opadów atmosferycznych poniżej normy zarejestrowano w kwietniu (25% normy), lipcu (47%), listopad (49%), grudzień (96%). Szczegóły dotyczące pomiarów w stacji Włodawa przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5 Wartość opadów zarejestrowana w stacji Włodawa w roku 2020

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	ROK
2020	29.9	42.4	35.2	8.5	89.1	215.9	34.2	73.2	67.4	56.2	16.7	29.4	698.1
N	24.5	22.0	29.8	34.6	56.8	64.8	73.2	65.2	51.7	34.0	34.1	30.6	521.3
%	122	193	118	25	157	333	47	112	130	165	49	96	134

2020 - wartości za rok 2020, N - wartości średnie wieloletnie 1981-2010, % - procent normy

Źródło: Rocznik Meteorologiczny 2020 Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej

Analiza i obserwacja zróżnicowanego przebiegu pór roku w następujących po sobie latach na terenie całego kraju (duża zmienność temperatury powietrza z roku na rok),

zauważalny rosnący systematycznie od połowy XIX wieku trend temperatury (ze znaczącym wzrostem od roku 1989), wzrost liczby występowania zjawisk ekstremalnych (fale upałów, nawalne deszcze i burze, susze, wiatry huraganowe i trąby powietrzne oraz grad), a także tendencje spadkowe liczby dni mroźnych i bardzo mroźnych, mogą świadczyć o ocieplaniu się klimatu. Zmiany klimatu mają i będą miały duży (bezpośredni i pośredni) wpływ na wiele sektorów gospodarki i społeczeństwo poprzez oddziaływanie na fizyczne i biologiczne składniki ekosystemów, takie jak: woda, gleba, powietrze i różnorodność biologiczna.

Jakość powietrza

Występowanie zanieczyszczeń w powietrzu nie ogranicza się tylko do miejsca ich powstania, a zasięg zależy m.in. od wielkości emisji i wysokości źródła, z którego są emitowane. Źródła zanieczyszczeń powietrza podzielić można na naturalne (pożary lasów, wybuchy wulkanów, erozja skał i gleb, burze piaskowe) oraz na źródła antropogeniczne związane z działalnością człowieka. W zależności od rodzaju źródła emisji zanieczyszczeń powietrza wyróżnia się:

- ✓ emisję punktową pochodzącą z energetyki zawodowej, procesów technologicznych i innych jednostek organizacyjnych wprowadzających zanieczyszczenia w sposób zorganizowany,
- ✓ emisję powierzchniową z sektora komunalno-bytowego,
- ✓ emisję liniową ze źródeł związanych z transportem,
- ✓ emisję z rolnictwa, w tym z pól uprawnych i hodowli,
- ✓ emisję naturalną pochodzącą od lasów (emisja biogenna),
- ✓ emisję niezorganizowaną z kopalń i hałd.

O jakości powietrza decyduje wielkość i przestrzenny rozkład emisji ze wszystkich źródeł z uwzględnieniem przepływów transgranicznych i przemian fizykochemicznych zachodzących w atmosferze. Całe województwo lubelskie, w tym i Gmina Łęczna, objęta jest monitoringiem powietrza prowadzonym przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie.

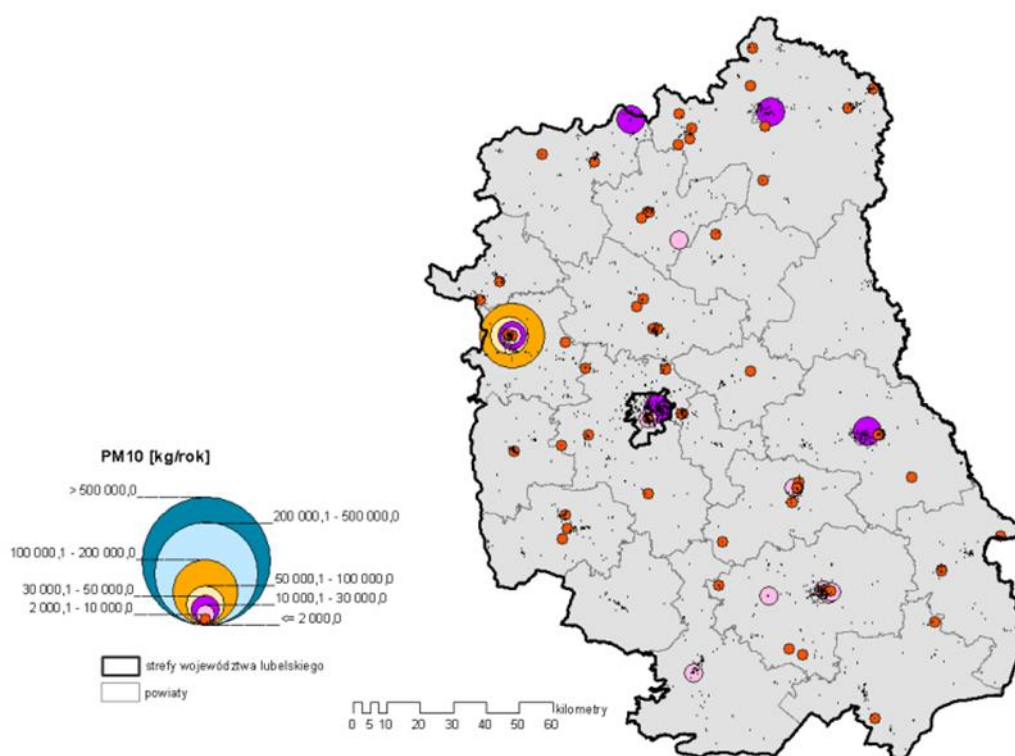
Na terenie Gminy Łęczna nie są prowadzone pomiary zanieczyszczeń powietrza – najbliższa stacja pomiarowa znajduje się w Lublinie (ul. Obywatelska 13). Oceny stanu zanieczyszczenia powietrza w województwie lubelskim dokonuje corocznie Lubelski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska na podstawie wyników pomiarów Państwowego Monitoringu Środowiska. W 2013 r. pomiary wykonywane były na 13 stacjach pomiarowych należących do WIOŚ w Lublinie, Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej w Warszawie oraz Roztoczańskiego Parku Narodowego. Roczna ocena jakości powietrza, dokonywana przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, jest prowadzona w odniesieniu do wszystkich substancji, dla których obowiązek taki wynika z rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 czerwca 2018 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu. Ocena jakości powietrza obejmuje 12 substancji: dwutlenek siarki SO₂, dwutlenek azotu NO₂, tlenek węgla CO, benzen C₆H₆, ozon O₃, pył PM₁₀, pył PM_{2,5}, ołów Pb w PM₁₀, arsen As w PM₁₀, kadm Cd w PM₁₀, nikiel Ni w PM₁₀, benzo(a)piren B(a)P w PM₁₀.

Gmina Łęczna znajduje się w strefie lubelskiej (PL0602), dla której zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. 2012, poz. 914) prowadzi się ocenę jakości powietrza.

Jednym z wielu czynników mających wpływ na poziom zanieczyszczeń w województwie lubelskim w 2020 r. było oddziaływanie warunków meteorologicznych. Przy niekorzystnych warunkach pogodowych z punktu widzenia zanieczyszczenia powietrza, w okresie jesienno-zimowym, stężenia wybranych substancji w powietrzu: pyłu zawieszonego PM₁₀, pyłu zawieszonego PM_{2,5} i benzo(a)pirenu były podwyższone. Warunki takie występowały w chłodnej porze roku 2020, tj. w okresie: styczeń-marzec i październik-grudzień. Czynniki mającymi istotny wpływ na stężenia substancji zanieczyszczających powietrze jest: temperatura, prędkość wiatru oraz opady. Warunki termiczne wpływają na wielkość emisji zanieczyszczeń do powietrza z procesów spalania paliw na cele grzewcze, z uwagi na długość, oraz intensywność sezonu grzewczego.

W 2020 r. najniższą temperaturę odnotowano w styczniu. Okresy występowania niskich temperatur powietrza w styczniu wiązały się z występowaniem wysokich stężeń pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5}. Niekorzystne warunki meteorologiczne (niska suma opadów, brak wiatru, spadki temp. nocą) przyczyniły się do występowania wysokich stężeń pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5} również w marcu. Czynniki warunkującymi także zróżnicowanie stężeń zanieczyszczeń są: opady oraz prędkość i kierunek wiatru. Opad poprzez wymywanie zanieczyszczeń wpływa na zmniejszenie się poziomu ich stężenia w atmosferze, natomiast prędkość i kierunek wiatru wpływają na kształtowanie warunków rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń. Występowanie wysokich stężeń pyłów: PM₁₀ i PM_{2,5} w kwietniu 2020 r. spowodowane było m.in. przez słabe opady przy jednocześnie małej prędkości wiatru (<3 m/s). Najwięcej dni z przekroczeniami wartości dobowych dla pyłu zawieszonego PM₁₀ w sezonie zimowym w 2020 r. odnotowano w styczniu i marcu, w miesiącach: październik, listopad, grudzień występowały tylko pojedyncze dni z przekroczeniami wartości dobowych pyłu zawieszonego PM₁₀. Analiza stężeń zanieczyszczeń monitorowanych w 2020 r. wykazuje na ścisłą zależność stężeń zanieczyszczeń powietrza od warunków meteorologicznych. Ciepły okres jesienno-zimowy przyczynił się do niższej emisji, pochodzącej ze spalania paliw na cele grzewcze, a to miało bezpośredni wpływ na niższe stężenia zanieczyszczeń.

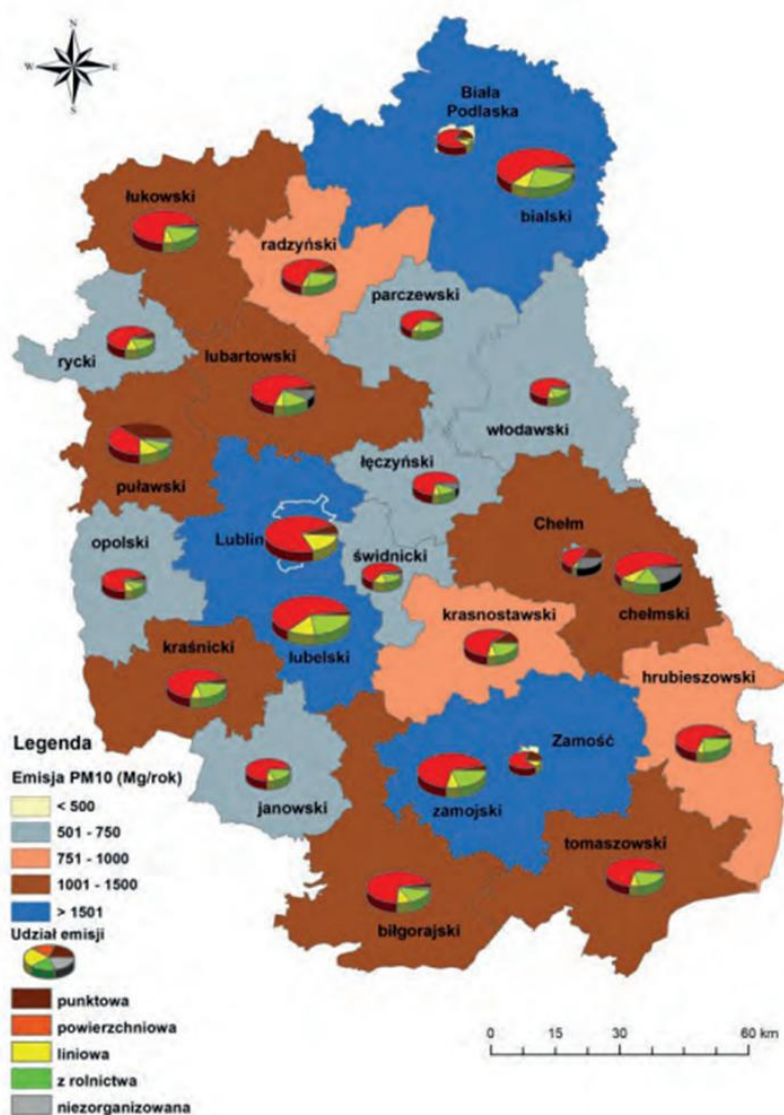
Ryc. 5 Lokalizacja punktowych źródeł emisji PM₁₀ na obszarze województwa lubelskiego

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubelskim Raport wojewódzki za rok 2020

Na podstawie danych zawartych w Raporcie o stanie środowiska województwa lubelskiego w 2017 roku stan czystości powietrza w gminie można uznać za dobry. Emisja dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla i pyłu jest najniższa na Lubelszczyźnie. Według klasyfikacji wszystkich zanieczyszczeń powietrza miasto znajduje się w strefie A, w której poziom stężeń nie przekracza wartości dopuszczalnych. W gminie największy udział w zanieczyszczeniu powietrza ma emisja powierzchniowa z sektora komunalno-bytowego. Źródłami emisji powierzchniowej są niskie emitery, odprowadzające produkty spalania z domowych palenisk i lokalnych kotłowni węglowych, składowiska, oczyszczalnie ścieków. Zanieczyszczenia gromadzą się wokół miejsc powstawania, najczęściej na obszarach o zwartej zabudowie mieszkaniowej, co utrudnia proces przemieszczania i rozpraszania się zanieczyszczeń. Prowadzi to do kumulowania się dużych ładunków szkodliwych substancji na niewielkiej przestrzeni o dużej gęstości zaludnienia. W porównaniu do roku ubiegłego wielkość wyemitowanych zanieczyszczeń pozostała na tym samym poziomie.

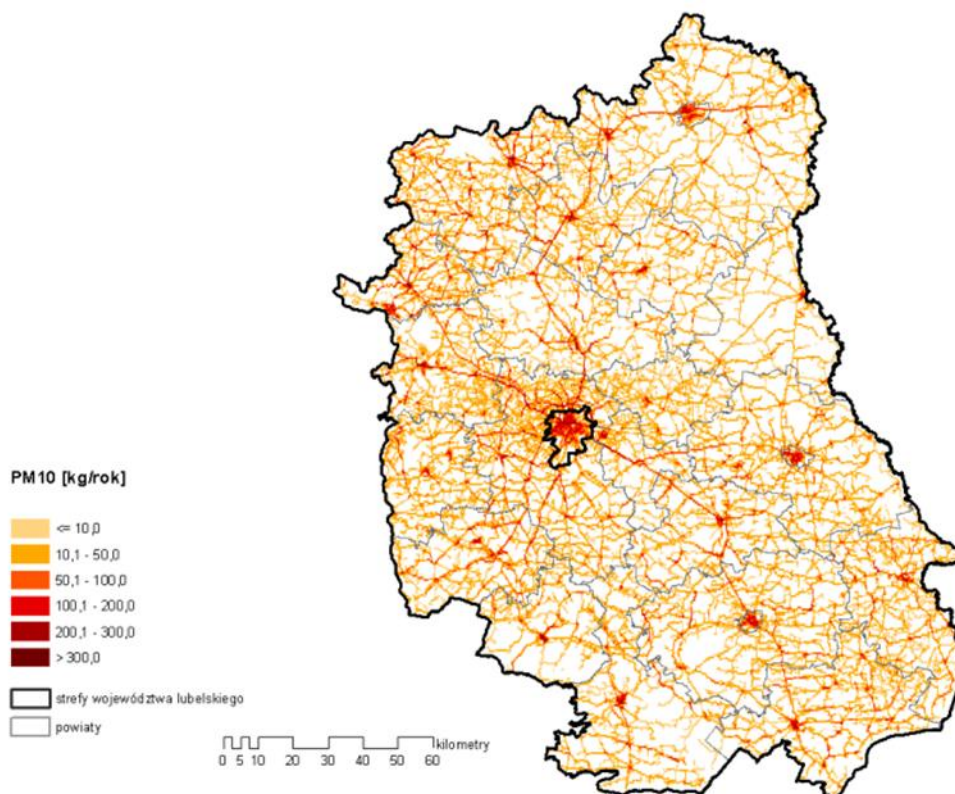
Ryc. 6 Emisja pyłu PM10 w województwie lubelskim w 2017 r.

Źródło: Raport o stanie środowiska województwa lubelskiego w roku 2017.

W związku z tym, że na terenie gminy Łęczna nie występują zakłady przemysłowe będące emitorami zanieczyszczeń do powietrza, jednym z głównych czynników wpływających na stan powietrza poza sektorem komunalno-bytowym jest transport komunikacyjny.

Ryc. 7 Lokalizacja liniowych źródeł emisji PM₁₀ na obszarze województwa lubelskiego.

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubelskim Raport wojewódzki za rok 2020

Aby wzmocnić działania zmierzające do poprawy stanu jakości powietrza warto uświadamiać społeczeństwo o negatywnym wpływie smogu oraz edukować w kwestii ogrzewania domów i materiałów do tego używanych. Należy wprowadzać proekologiczne sposoby ogrzewania, ocieplać budynki, aby zapobiegać nadmiernej ucieczce ciepła. Istotne są działania zmierzające do zmniejszenia ilości tzw. kopciuchów. Dobrym przykładem praktyk w tym zakresie jest prowadzony również na terenie gminy Program priorytetowy „Czyste Powietrze” zakładający wsparcie finansowe dla właścicieli domów jednorodzinnych, którzy są zainteresowani ekologicznymi systemami ogrzewania oraz termomodernizacją budynków mieszkalnych. Zgodnie z zapisami Strategii rozwoju województwa lubelskiego ze względu na dominujący wpływ sektora komunalno-bytowego na jakość powietrza konieczne jest prowadzenie działań zmierzających do modernizacji kotłowni w budownictwie indywidualnym, rozwój oraz modernizacja sieci ciepłowniczej oraz sukcesywna zmiana struktury produkcji ciepła, która będzie ukierunkowana na zwiększenie wykorzystania OZE. Ograniczenie zużycia energii elektrycznej i stosowanie alternatywnych źródeł energii przyczynia się do poprawy kondycji środowiska, m.in. poprzez obniżenie emisji CO₂ oszczędność energii pierwotnej oraz obniżenie stężenia pyłu PM_{2,5} i PM₁₀.

Zagrożenie hałasem

Hałas jest czynnikiem w znacznym stopniu wpływającym na jakość warunków zamieszkania i wypoczynku człowieka. W świetle definicji, ustawy Prawo ochrony środowiska hałas są to dźwięki o częstotliwości od 16 Hz do 16 kHz, które należy traktować jako zanieczyszczenie energetyczne środowiska i dlatego należy przyjmować takie same ogólne

zasady, obowiązki i formy postępowań związanych z hałasem, jak w pozostałych dziedzinach ochrony środowiska.

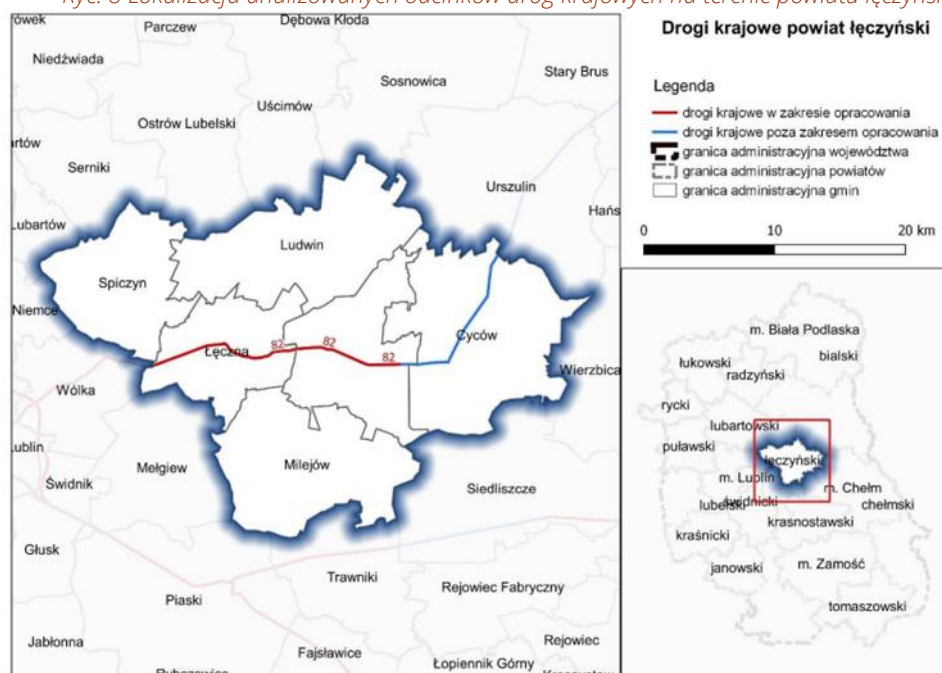
Jedną z głównych przyczyn zwiększającego się w ostatnich latach zagrożenia hałasem jest intensyfikacja ruchu drogowego. Na terenie Gminy komunikacja, a zwłaszcza komunikacja drogowa, stanowi podstawowe źródło hałasu i jest głównym zagrożeniem dla klimatu akustycznego, w szczególności na terenach zurbanizowanych. Uciążliwość tras komunikacyjnych zależy głównie od natężenia ruchu, struktury strumienia pojazdów, prędkości pojazdów, rodzaju i stanu technicznego nawierzchni, stanu technicznego pojazdów, wzrastający udział samochodów ciężarowych w ruchu, brak ekranów dźwiękochłonnych izolujących otoczenie dróg tranzytowych, przekraczanie dopuszczalnej ładowności oraz odległości zabudowy od drogi. Zagrożenie hałasem przemysłowym związane jest przede wszystkim z niewłaściwą lokalizacją zabudowy mieszkaniowej względem zakładów przemysłowych i usługowych (lub z niewłaściwą lokalizacją zakładów przemysłowych i usługowych względem zabudowy mieszkaniowej). Przez Gminę przebiega ważny, mocno obciążony ciąg komunikacyjny – droga krajowa nr 82 oraz drogi wojewódzkie 813, 820 i 829. Na terenie Gminy nie obserwuje się oddziaływania komunikacji kolejowej i lotniczej. Hałas ze źródeł przemysłowych w granicach gminy odgrywa małą rolę.

Dopuszczalne wartości hałasu w środowisku określa rozporządzenie Ministra Środowiska dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014 poz. 112). Natomiast wartości progowe hałasu, mówiące o tym, do jakiej kategorii zagrożenia hałasem można zaliczyć dany teren określone są rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 09 stycznia 2002 roku (Dz. U. Nr 8 poz. 81). W prowadzeniu długookresowej polityki w zakresie ochrony środowiska przed hałasem, w szczególności do sporządzania map akustycznych oraz programów ochrony środowiska podaje się m.in. wskaźnik LDWN i LN, które oznaczają:

- ✓ LDWN – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach [dB], wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia od godz. 6.00-18.00, pory wieczoru od godz. 18.00-22.00 oraz pory nocy od godz. 22.00-6.00;
- ✓ LN – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach [dB], wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku od godz. 22.00-6.00,

Sporządzenie oceny stanu akustycznego środowiska w województwie lubelskim należy do zadań Lubelskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska. Ocena dotyczy terenów nie objętych obowiązkiem opracowywania map akustycznych (art. 117 ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska – Poś.). WIOŚ w Lublinie w 2017 r. realizował badania hałasu drogowego, kolejowego oraz hałasu przemysłowego na terenie województwa lubelskiego zgodnie z programem Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Lubelskiego na lata 2016-2020 oraz w ramach kontroli inspekcyjnych.

Ryc. 8 Lokalizacja analizowanych odcinków dróg krajowych na terenie powiatu łęczyńskiego.

Źródło: Mapy akustyczne dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie na terenie województwa lubelskiego, 2018 rok

Tabela 6 Poziomy dźwięku w środowisku określone przez wskaźnik LDWN w powiecie łęczyńskim

Powiat łęczyński	Wskaźnik LDWN – poziomy dźwięku w środowisku				
	55-60 dB	60-65 dB	65-70 dB	70-75 dB	> 75 dB
Powierzchnia obszaru ekspozowanego na hałas w danym zakresie [km ²]	2,241	1,36	0,763	0,545	0,008
Liczba lokali mieszkalnych narażonych na hałas w danym zakresie przy najbardziej narażonej na hałas elewacji [tys.]	0,022	0,011	0,004	0	0
Liczba mieszkańców narażonych na hałas w danym zakresie przy najbardziej narażonej na hałas elewacji [tys.]	0,08	0,039	0,014	0	0
Liczba lokali mieszkalnych narażonych na hałas w danym zakresie przy względnie cichych elewacjach [tys.]	0,26	0,253	0,082	0	0
Liczba mieszkańców narażonych na hałas w danym zakresie przy względnie cichych elewacjach [tys.]	0,883	0,882	0,268	0	0

Źródło: Mapy akustyczne dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie na terenie województwa lubelskiego, 2018 rok

Tabela 7 Przekroczenia wartości dopuszczalnych – wskaźnik LDWN w powiecie łęczyńskim

Powiat łęczyński	Wskaźnik LDWN - przekroczenia				
	do 5 dB	5-10 dB	10-15 dB	15-20 dB	>20 dB
	stan warunków akustycznych środowiska				
	nieдобry		zły		bardzo zły
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie [km ²]	0,054	0,004	0	0	0
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie [tys.]	44	0	0	0	0
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie [tys.]	139	0	0	0	0
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	0	0	0	0	0
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	0	0	0	0	0
Inne obiekty budowlane istotne z punktu widzenia ochrony przed hałasem	0	0	0	0	0

Źródło: Mapy akustyczne dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie na terenie województwa lubelskiego, 2018 rok

Tabela 8 Poziomy dźwięk w środowisku określone przez wskaźnik LN w powiecie łęczyńskim

Powiat łęczyński	Wskaźnik LN – poziomy dźwięk w środowisku				
	55-60 dB	60-65 dB	65-70 dB	70-75 dB	> 75 dB
Powierzchnia obszaru ekspozowanego na hałas w danym zakresie [km ²]	1,749	1,012	0,626	0,168	0
Liczba lokali mieszkalnych narażonych na hałas w danym zakresie przy najbardziej narażonej na hałas elewacji [tys.]	0,017	0,004	0	0	0
Liczba mieszkańców narażonych na hałas w danym zakresie przy najbardziej narażonej na hałas elewacji [tys.]	0,062	0,014	0	0	0
Liczba lokali mieszkalnych narażonych na hałas w danym zakresie przy względnie cichych elewacjach [tys.]	0,29	0,146	0,009	0	0
Liczba mieszkańców narażonych na hałas w danym zakresie przy względnie cichych elewacjach [tys.]	1,004	0,49	0,03	0	0

Źródło: Mapy akustyczne dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie na terenie województwa lubelskiego, 2018 rok

Tabela 9 Przekroczenia wartości dopuszczalnych – wskaźnik LDWN w powiecie łęczyńskim

Powiat łęczyński	Wskaźnik LN - przekroczenia				
	do 5 dB	5-10 dB	10-15 dB	15-20 dB	>20 dB
	stan warunków akustycznych środowiska				
	niedobry		zły		bardzo zły
Powierzchnia obszarów zagrożonych w danym zakresie [km ²]	0,039	0	0	0	0
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie [tys.]	9	0	0	0	0
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie [tys.]	30	0	0	0	0
Liczba budynków szkolnych i przedszkolnych w danym zakresie	0	0	0	0	0
Liczba budynków służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej w danym zakresie	0	0	0	0	0
Inne obiekty budowlane istotne z punktu widzenia ochrony przed hałasem	0	0	0	0	0

Źródło: Mapy akustyczne dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie na terenie województwa lubelskiego, 2018 rok

Promieniowanie elektromagnetyczne niejonizujące

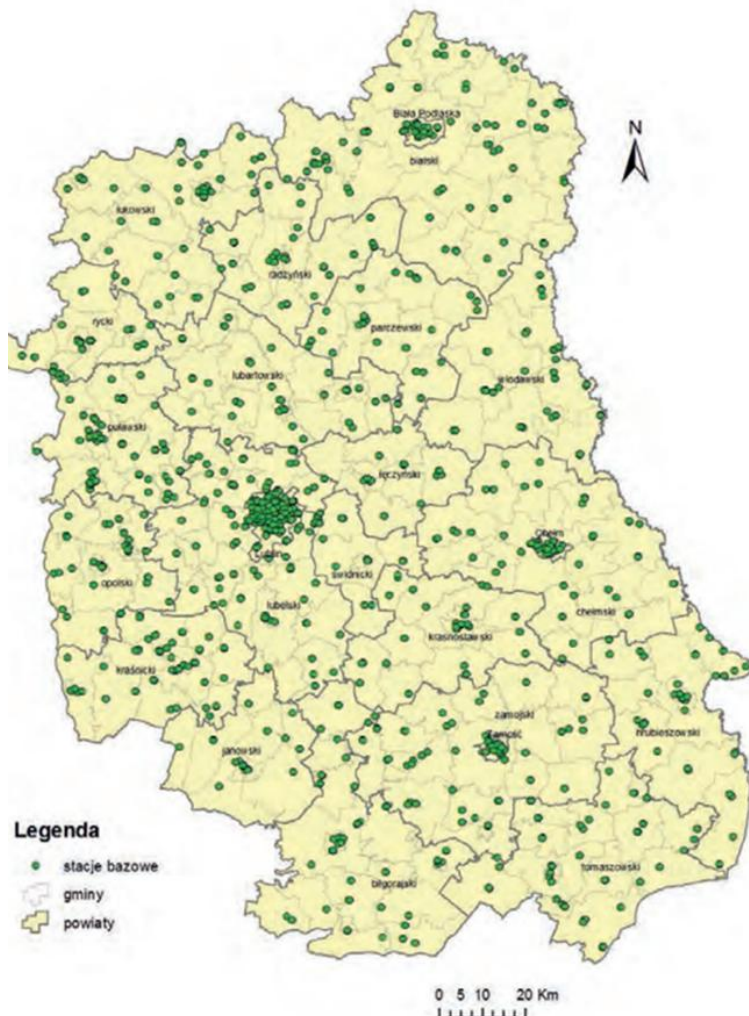
W rozumieniu ustawy Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 799) pola elektromagnetyczne są to pola elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach zawierających się w zakresie od 0 Hz do 300 GHz.

W 2017 r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie prowadził pomiary poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w oparciu o ww. rozporządzenie Ministra Środowiska, w 45 punktach, po 15 na każdym z trzech kategorii terenów. Badania polegały na pomiarze natężenia składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego w miejscach dostępnych dla ludności w przedziale częstotliwości co najmniej od 3 MHz do 3 000 MHz. Jeden z punktów pomiarowych zlokalizowany był na terenie miasta Łęczna (ul. 1000-lecia). Zadaniem pomiarów jest określenie istniejących wartości natężenia promieniowania elektromagnetycznego w środowisku i ewentualne określenie obszarów, na których dochodzi do przekroczenia dopuszczalnych wartości natężeń.

Głównymi źródłami sztucznie wytwarzanych pól elektromagnetycznych w środowisku są elektroenergetyczne stacje i linie wysokiego napięcia o częstotliwości 50 Hz oraz instalacje radiokomunikacyjne, takie jak: stacje bazowe radiokomunikacji ruchomej (w tym telefonii komórkowej) i stacje nadające programy radiowe i telewizyjne, których zakres częstotliwości

obejmuje pasmo podlegające obowiązkowi monitoringu (3 MHz – 3 000 MHz). Lokalizacja tych urządzeń jest ściśle powiązana z gęstością zaludnienia, stąd w miastach występuje większa liczba stacji radiowych i telewizyjnych, czy stacji bazowych sieci komórkowych.

Ryc. 9 Lokalizacja stacji bazowych telefonii komórkowej (na podstawie pozwoleń radiowych wydawanych przez Urząd Komunikacji Elektronicznej) na terenie województwa lubelskiego.

Źródło: Raport o stanie środowiska województwa lubelskiego w roku 2017.

Przez teren Gminy Łęczna przebiega linia wysokiego napięcia 110 kV. Znajdują się również GPZ. Odbiorcy energii elektrycznej na terenie Gminy zaopatrywani są w energię elektryczną za pośrednictwem magistralnych linii 15 kV. Na obszarze Gminy obiektami radiokomunikacyjnymi, które mogą mieć również wpływ na środowisko, są stacje bazowe telefonii komórkowej. Pole elektromagnetyczne występujące przy antenach telefonii komórkowej występuje na przestrzeni kilkunastu metrów na poziomie zawieszenia anteny. Normy techniczne i przepisy aktualnie stosowane w Polsce, dotyczące umieszczania anten stacji, zabezpieczają wymagane odległości od miejsc przebywania ludzi. Jednym ze źródeł promieniowania niejonizującego są stacje nadawcze radiowe i telewizyjne. Na terenie Gminy brak jest tego typu urządzeń.

Analiza wyników badań przeprowadzonych na obszarze miasta Łęczna nie wykazała przekroczeń dopuszczalnej wartości składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego wynoszącej 7 V/m, określonej w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. z 2003 r. Nr 192, poz. 1883). Średnia arytmetyczna zmierzonych wartości skutecznych natężeń pól elektrycznych promieniowania elektromagnetycznego w Łęcznej na ul. 1000-lecia wynosiła 0,17 V/m.

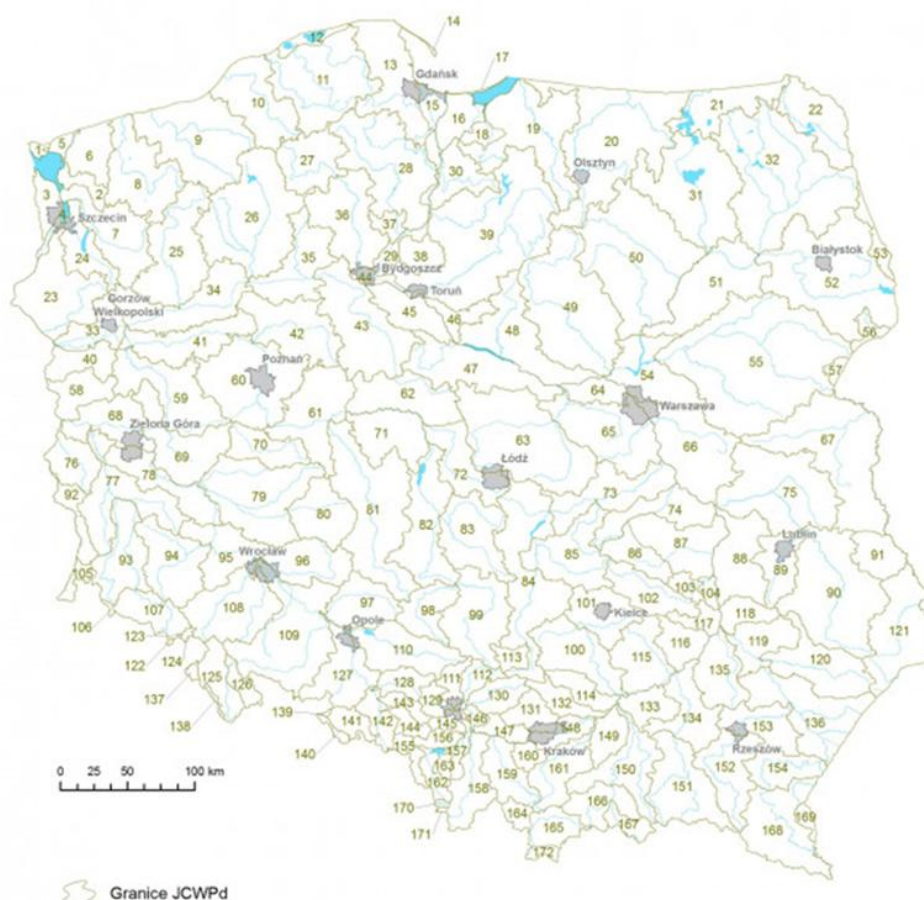
Poziom pól elektromagnetycznych w środowisku na terenie gminy Łęczna są niskie, w związku z tym nie ma potrzeby podejmowania działań naprawczych.

6.5 Wody

Wody podziemne

Pod względem hydrogeologicznym obszar gminy Łęczna położony jest w obrębie IX regionu lubelsko-podlaskiego. Wody podziemne pierwszych poziomów użytkowych zaliczone zostały do dwóch jednolitych części wód podziemnych: JCWPd 90 obejmującej zdecydowaną większość obszaru gminy oraz JCWPd 89 obejmującej jedynie zachodni kraniec gminy (ryc. 10).

Ryc. 10 Podział Polski na JCWPd oraz położenie JCWPd nr 89 i 90

Źródło: <https://www.pgi.gov.pl/psh/zadania-psh/8913-zadania-psh-jcwpd.html>; Karty informacyjne JCWPd nr 89 i 90

Według A. S. Kleczkowskiego (1990) na tym obszarze wyznaczone zostały dwa Główne Zbiorniki Wód Podziemnych – w północno-wschodniej części GZWP 407 – Niecka lubelska (Chełm – Zamość), a w części po zachodniej stronie doliny Wieprza GZWP 406 – Niecka lubelska (Lublin). Powierzchnia zbiornika Lublin (406) wynosi 7 476 km², zaś zbiornika Chełm-Zamość 9 015 km². Ich zasoby dyspozycyjne wynoszą 140,8 m³ na dobę dla zbiornika Lublin i 127,4 m³ na dobę dla zbiornika Chełm-Zamość. W tabeli poniżej przedstawiono charakterystykę obu zbiorników.

Ryc. 11 Charakterystyka Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Niecka lubelska (Lublin) nr 406

GZWP nr 406 – powierzchnia zbiornika i obszaru ochronnego

Powierzchnia	Według Kleczkowskiego (1990a)	Dokumentacja hydrogeologiczna GZWP nr 406 (2008)	Dodatek do dokumentacji GZWP nr 406 (2016)
Zbiornik [km ²]	6650	7492,5	7476,66
Proponowany obszar ochronny [km ²]	4410	6775,1	6751,52

GZWP nr 406 – wybrane informacje

Lokalizacja zbiornika	Stan aktualny
Województwo	lubelskie, podkarpackie
Powiat	biłgorajski, janowski, krasnostawski, kraśnicki, lubartowski, lubelski, m. Lublin, łęczyński, opolski, puławski, świdnicki, zamojski, stalowowolski
RZGW	Warszawa, Kraków
Numer JCWPd (wg podziału na 172 części)	75, 88, 89, 90, 118, 119, 120
Jednostka hydrogeologiczna wg Paczyńskiego, Sadurskiego (2007)	provincia Wisły: SZP – region górnej Wisły – subregion zapadliska przedkarpackiego, SŚWW – region środkowej Wisły – subregion wyżynny, SŚWN – region środkowej Wisły – subregion nizinny
Jednostka hydrogeologiczna wg Kleczkowskiego (1990a, b), zmieniona	pasmo zbiorników Wyżyn Polskich (GZWP w paśmie wyżyn)
Zlewnia powierzchniowa (II rzędu wg MphP)	Wisły od Sanu do Wieprza, Wieprza, Sanu
Prowincja i makroregion fizycznogeograficzne wg Kondrackiego (2002)	Niż Środkowoeuropejski (31): Nizina Środkowomazowiecka (318.7), Nizina Południowopodlaska (318.9); Wyżyny Polskie (34): Wyżyna Lubelska (343.1), Roztocze (343.2); Karpaty i Podkarpacie (51-52): Kotlina Sandomierska (512.4-5); Niż Wschodniobałtycko-Białoruski (84): Polesie Wołyńskie (845.3)
Parametry hydrogeologiczne warstw wodonośnych	Dodatek do dokumentacji hydrogeologicznej GZWP nr 406 (2016)
Typ zbiornika	porowo-szczelinowy
Stratygrafia	kreda górna
Klasa jakości wody*	I–III
Wodoprzewodność [m ² /d]	200–500
Moduł jednostkowy zasobów dyspozycyjnych [m ³ /d × km ²]	140,8
Szacunkowe zasoby dyspozycyjne [m ³ /d]	1 052 700
Podatność zbiornika na antropopresję	na przeważającym obszarze bardzo podatny, podatny, lokalnie średnio i mało podatny

* Wg rozporządzenia MŚ z dnia 23 lipca 2008 r.

Źródło: Informator PSH Główne zbiorniki wód podziemnych w Polsce, Warszawa 2017r

Ryc. 12 Charakterystyka Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Niecka lubelska (Chełm-Zamość) nr 407

GZWP nr 407 – powierzchnia zbiornika i obszaru ochronnego

Powierzchnia	Według Kleczkowskiego (1990a)	Dokumentacja hydrogeologiczna GZWP nr 407 (1996)	Dodatek do dokumentacji GZWP nr 407 (2016)
Zbiornik [km ²]	8800	9015	9051
Proponowany obszar ochronny [km ²]	5680	9015	7458

GZWP nr 407 – wybrane informacje

Lokalizacja zbiornika	Stan aktualny
Województwo	lubelskie, podkarpackie
Powiat	biłgorajski, chełmski, m. Chełm, hrubieszowski, krasnostawski, lubartowski, łęczyński, parczewski, radzyński, świdnicki, tomaszowski, włodawski, zamojski, m. Zamość, lubaczowski
RZGW	Warszawa, Kraków
Numer JCWPd (wg podziału na 172 części)	67, 75, 90, 91, 120, 121
Jednostka hydrogeologiczna wg Paczyńskiego, Sadurskiego (2007)	provincia Wisły: ŚWW – region środkowej Wisły – subregion wyżynny, SSWN – region środkowej Wisły – subregion nizinny, SBN – region Bugu – subregion nizinny, SBW – region Bugu – subregion wyżynny, SZP – region górnej Wisły – subregion zapadliska przedkarpackiego
Jednostka hydrogeologiczna wg Kleczkowskiego (1990a, b), zmieniona	pasmo zbiorników Wyżyn Polskich (GZWP w paśmie wyżyn)
Zlewnia powierzchniowa (II rzędu wg MphP)	Wieprza, Narwi, Sanu
Prowincja i makroregion fizycznogeograficzne wg Kondrackiego (2002)	Niż Środkowoeuropejski (31); Nizina Południowopodlaska (318.9); Wyżyny Polskie (34): Wyżyna Lubelska (343.1), Rostocze (343.2); Karpaty i Podkarpacie (51-52): Kotlina Sandomierska (512.4-5); Niż Wschodniobałtycko-Białoruski (84): Polesie Zachodnie (845.1), Polesie Wołyńskie (845.3); Wyżyny Ukrainie (85): Wyżyna Wołyńska (851.1), Kotlina Pobuża (851.2)
Parametry hydrogeologiczne warstw wodonośnych	Dodatek do dokumentacji hydrogeologicznej GZWP nr 407 (2016)
Typ zbiornika	porowo-szczelinowy
Stratygrafia	kreda górna
Klasa jakości wody*	I-III
Wodoprzewodność [m ² /d]	200–500
Moduł jednostkowy zasobów dyspozycyjnych [m ³ /d × km ²]	127,4
Szacunkowe zasoby dyspozycyjne [m ³ /d]	1 099 600
Podatność zbiornika na antropopresję	na przeważającym obszarze bardzo podatny, podatny, lokalnie średnio i mało podatny, w północnej części zbiornika bardzo mało podatny

* Wg rozporządzenia MŚ z dnia 23 lipca 2008 r.

Źródło: Informator PSH Główne zbiorniki wód podziemnych w Polsce, Warszawa 2017r

Wody podziemne GZWP nr 406 i 407 na terenie zbiorników są podstawowym i jedynym źródłem zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia. Całkowita wielkość poboru wód podziemnych w 2013 r. z ujęć zlokalizowanych w granicach obu zbiorników wynosiła:

- ✓ nr 406 (Lublin) - 54 816 tys. m³/rok, co stanowi ok. 14,3% szacunkowych zasobów dyspozycyjnych;
- ✓ nr 407 (Chełm-Zamość) - ok. 26 719 tys. m³/rok, co stanowi ok. 6,7% szacunkowych zasobów dyspozycyjnych.

Obszar GZWP nr 406 jest związany z występowaniem poziomu wodonośnego w węglanowych utworach kredy górnej wykształconych w postaci margli, opok, gez, kredy piszącej i innych przejściowych typów litologicznych przechodzących w układzie poziomym facjalnie jedne w drugie, co łącznie z pionową zmiennością wykształcenia litologicznego sprawia, że warunki występowania wód podziemnych są w nim przestrzennie zróżnicowane. Na przeważającym obszarze zbiornika utwory kredy górnej odsłaniają się bezpośrednio na powierzchni terenu lub są przykryte utworami młodszymi o niewielkiej miąższości.

Obszar GZWP nr 407 jest związany z występowaniem poziomego wodonośnego w utworach górnokredowych. Lokalnie występują również płytsze poziomy wodonośne związane najczęściej hydraulicznie z poziomem kredowym. Są to poziomy wieku paleogeńskiego, neogeńskiego i czwartorzędowego o nieciągłym rozprzestrzenieniu.

Wodonośna seria skalna kredy górnej i paleocenu ma strukturę wielowarstwową – twarde odmiany margli, wapieni marglistych i opok są rozdzielone laminami lub warstewkami miękkich margli ilastych, iłów i kredy piszącej. Więż hydrauliczną w obrębie tych serii wodonośnych zapewniają strefy uskoków, rozluźnień tensyjnych oraz liczne, strome wcięcia erozyjne, które sprawiają, że istnieje jeden wspólny poziom wodonośny o charakterze szczelinowym (Krajewski, Motyka, 1999). Utwory wodonośne paleocenu charakteryzują się również dużą porowatością efektywną.

Zawodnienie masywu kredowego-paleoceńskiego zależy od stopnia spękania ośrodka skalnego. Występowanie skał miękkich powoduje, że spękania mają ograniczony zasięg, a poziom wodonośny podzielony jest na odrębne, częściowo izolowane od siebie warstwy wodonośne. Wraz z głębokością w masywie kredowym zanikają spękania tektoniczne. W twardych odmianach skał węglanowo-krzemionkowych strefa zawodnienia sięga 150 m, a w skałach miękkich (margle, kreda pisząca) zawodnienie sięga 100 m (Pietruszka i in. 2002). Głębokość do zwierciadła wody w obu zbiornikach jest zróżnicowana i ogólnie zawiera się w przedziale 15–50 m. Najpłycej do wody jest w dolinach rzecznych (<2 m), a najgłębiej w strefach wododziałowych. Na przeważającej części charakteryzowanego obszaru zwierciadło poziomu kredowego ma charakter swobodny. Warunki naporowe panują jedynie wzdłuż zachodniej krawędzi pradoliny Wieprza.

Najlepsze warunki hydrogeologiczne występują w obrębie stref tektonicznych stanowiących drogi skoncentrowanego, podziemnego przepływu poziomego oraz w pobliżu dolin rzecznych, dolin kopalnych i stref krawędziowych dolin. Na odcinku doliny Wieprza poniżej łącznej przewodność warstwy wodonośnej przekracza 500 m²/24 h. Wydajności studni wierconych ujmujących ten poziom waha się od 14,9 do 220,0 m³/h przy depresjach odpowiednio 1,7 m i 18,26 m. Na pozostałej części charakteryzowanego obszaru przewodność warstwy wodonośnej nie przekracza 500 m²/24 h, a wydajności potencjalne są niższe niż 70 m³/h (Pietruszka i in., 2002).

Wody tego poziomu ujmowane są przez ujęcie komunalne „Krasnystawska”. Lej depresji wokół ujęcia ma jedynie niewielki, lokalny zasięg i nie wykazuje trwałych tendencji do pogłębiania się. Eksploatacja zasobów głównego poziomu wodonośnego na terenie miasta i gminy nie powoduje zaburzeń naturalnych stosunków hydrogeologicznych.

Wody podziemne czwartorzędowego piętra wodonośnego występują w utworach aluwialnych, głównie piaszczystych i organogenicznych w obrębie doliny Wieprza i jego dopływów oraz w lessach po wschodniej stronie doliny Świnki. Zawodnione utwory czwartorzędowe mają na ogół bardzo ograniczony zasięg, posiadają niewielkie wydajności i są wykorzystywane przez studnie kopane.

Zasilanie poziomu głównego następuje przez bezpośrednią infiltrację wód opadowych w miejscach wychodni skał węglanowych i krzemionkowych. W strefach gdzie zbiornik kredowy jest przykryty utworami młodszymi, infiltracja odbywa się przez pakiet stosunkowo dobrze przepuszczalnego nadkładu. Kredowy zbiornik wód podziemnych jest drenowany w sposób naturalny przez rzeki, oraz ewapotranspirację przebiegającą w dnach dolin rzecznych i na obszarach podmokłych równin oraz sztucznie przez pobór wody z ujęć wód podziemnych.

Na przeważającym obszarze Gminy, osady kredowe zalegają płytko pod powierzchnią terenu. W części wschodniej obszaru zwiększa się udział różnorodnych utworów czwartorzędowych. W związku z brakiem odpowiedniej izolacji (przepuszczalne podłoże o wysokim współczynniku filtracji) oraz wzmożoną eksploatacją wód podziemnych, wody podziemne występujące na terenie gminy zaliczone zostały jako obszar o najwyższej ochronie, z uwagi na stopień zagrożenia wód podziemnych. Bardzo silnie zagrożone (czas pionowej migracji poniżej 5 lat) oraz silnie zagrożone zanieczyszczeniem wód podziemnych (czas pionowej migracji 5 – 25 lat) cechują obszary niemalże całej gminy miejsko – wiejskiej, za wyjątkiem wschodniej części obszaru oraz doliny rzeki Wieprz i Sławka. Średni stopień zagrożenia poziomu wodonośnego występuje w dolinie Wieprza, gdzie poziomy czwartorzędowy podmułkowy i kredowy stwierdzono pod serią nieprzepuszczalnych mułków. Ważniejsze ujęcie wód podziemnych dla celów przemysłowych znajduje się w Łącznej. Ujęcia dostarczające wodę dla celów komunalnych zlokalizowane są w Łącznej i Ciechankach Łęczyńskich.

Jakość wód podziemnych na obszarze Gminy jest zróżnicowana. Na jego przeważającej części wody mają jakość bardzo dobrą lub dobrą i wymagają prostego uzdatniania ze względu na występowanie jonów żelaza i manganu. Wody średniej jakości stwierdzono w części centralnej i wschodniej Gminy. Zawartość jonów żelaza nie przekracza $5,0 \text{ mg/dm}^3$, manganu $0,5 \text{ mg/dm}^3$.

Zgodnie z założeniami Ramowej Dyrektywy Wodnej w celu umożliwienia oceny osiągnięcia celów środowiskowych, przez które dla wód podziemnych rozumie się osiągnięcie dobrego stanu jakościowego i ilościowego, wydziela się jednolite części wód podziemnych (JCWPd). Są to jednostki możliwie jednorodne pod względem stanu i warunków obciążenia presją. Obszar Gminy leży na terenie dwóch JCWPd, gdzie stan ilościowy, chemiczny oraz ogólna ocena stanu JCWPd uznano jako dobry.

Ze względu na położenie Gminy w obrębie stref ochronnych udokumentowanych GZWP nr 406 i 407 należy zwracać szczególną uwagę na lokalizację obiektów mogących zanieczyszczać wody podziemne. Obszar ochronny wydzielono ze względu na występowanie w jego obrębie terenów podatnych i bardzo podatnych na zanieczyszczenie. Ze względu na duże rozmiary obszaru ochronnego i związane z tym koszty jego ustanowienia, celowym jest zróżnicowanie działań ochronnych w jego granicach w zależności od lokalnych warunków hydrogeologicznych i znaczenia gospodarczego. Oznacza to, że nie mogą być kontynuowane lub podejmowane działania, które stwarzają zagrożenie dla wód podziemnych, a wszystkie podmioty prowadzące działalność gospodarczą generującą ścieki, odpady lub stwarzające

nadzwyczajne zagrożenie dla środowiska w przypadku awarii powinny być poddawane przeglądowi ekologicznemu. Obowiązuje ochrona przed infiltracją zanieczyszczeń antropogenicznych do kredowego poziomu wodonośnego oraz ochrona przed nadmiernym poborem.

Dla obszaru występowania zbiornika, wprowadzone zostały zakazy i nakazy, dotyczące gospodarowania wodami. Na terenie GZWP Nr 407 zabrania się między innymi lokalizacji inwestycji, uciążliwych dla środowiska ze względu na wytwarzane odpady, ścieki oraz emitowane gazy i pyły, lokalizacji składowisk odpadów i wylewisk ścieków oraz stacji dystrybucji paliw niezabezpieczonych przed przenikaniem do podłoża substancji niebezpiecznych, odprowadzania nieoczyszczonych ścieków bezpośrednio do wód gruntu lub do wód powierzchniowych, lokalizowania nowych ferm z bezściółkową hodowlą zwierząt, czy lokalizowania magazynów substancji niebezpiecznych.

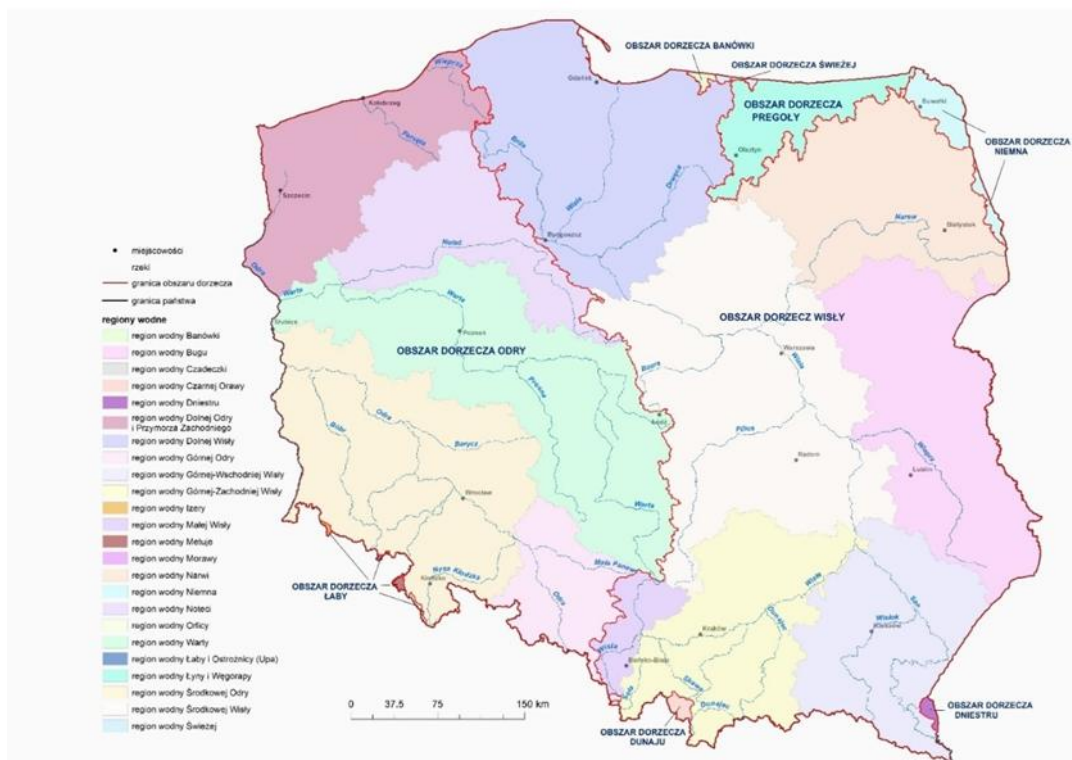
Nakazy dotyczą przede wszystkim usunięcia dotychczasowego zanieczyszczenia wód podziemnych, modernizacji obiektów stwarzających zagrożenie dla wód podziemnych, eliminacji ognisk zanieczyszczeń, uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej oraz właściwego zagospodarowania stref ochronnych wokół ujęć wód. Gmina Łączna jest obszarem typowo rolniczym i ważne jest aby w rolnictwie stosowano właściwe prowadzenie gospodarki agrotechnicznej. Postępująca chemizacja rolnictwa (m.in. stosowanie nawozów mineralnych i chemicznych środków ochrony roślin) prowadzi do odpływu zanieczyszczeń do wód przez spływ powierzchniowy i infiltrację do wód gruntowych. W gospodarstwach rolniczych dodatkowym problemem może być niewłaściwie składowany obornik w gnojownikach. Wymagana jest wybetonowana płyta ze zbiornikiem na odcieki gnojowicy. Niezbędne jest stałe inwestowanie w zakresie sanitarnej sieci kanalizacyjnej. Kolejnym źródłem o potencjalnym wpływie na zanieczyszczenia wód są drogi i związany z nimi ruch komunikacyjny. Miejsca te są źródłem emisji metali ciężkich i substancji ropopochodnych, które dostają się do rowów przydrożnych. Również sól używana przez zarząd dróg do zwalczania zimowego oblodzenia nawierzchni może infiltrować w głąb i zanieczyszczać wody.

Przedsięwzięcia i kierunki interwencji zawarte w Strategii Rozwoju Gminy Łączna nie kolidują z zakazami obowiązującymi na terenie GZWP Nr 406 i 407 i dążą do spełnienia nakazów, wpływając pozytywnie na stan wód podziemnych.

Wody powierzchniowe

Gmina Łączna pod względem hydrograficznym należy do regionu wodnego Bugu. Leży w zlewni II rzędu rzeki Wieprz, która przepływa przez omawiany teren z południowo-wschodu na północny-zachód. Wieprz jest prawobrzeżnym dopływem Wisły (ryc. 13).

Ryc. 13 Mapa regionów wodnych w Polsce

Źródło: <https://www.kzgw.gov.pl/index.php/pl/materialy-informacyjne/wstepna-ocena-ryzyka-powodziowego>

Sieć rzeczną Miasta i Gminy tworzą naturalne i sztuczne ciek, kanały oraz zbiorniki wodne. Główną rzeką jest Wiepr prawy dopływ Wisły, który płynie głęboko wciętą doliną o szerokości około 1,5 km, która w okolicy Ciechanek Krzesimowskich zwęża się do 200 - 300 m tworząc malowniczy przełom. Wiepr na odcinku gminy cechuje się silnie meandrującym korytem, licznymi starorzeczami. Średni przepływ wg Michalczyka i Wilgata (1998) wynosi 16,6 m³/s, minimalny 10,0 m³/s, a stany wody wahają się w granicach około 3 m.

Głównymi dopływami Wieprza na terenie gminy są: prawostronne – Świnka i Mogielnica oraz lewostronne – Sławka (Stoki) i Bród. Świnka uchodzi do Wieprza na terenie Miasta i jest to jej największy dopływ na terenie Gminy. Rzeka Świnka cechuje się głęboko wciętą doliną. Średni przepływ wg Michalczyka i Wilgata (1998) wynosi 1,3 m³/s (1951-1980), natomiast maksymalny 12,5 m³/s, a minimalny 0,08 m³/s. Stan wody waha się w granicach 250- 260 cm. Rzeka Sławka jest największym lewostronnym dopływem Wieprza na terenie Gminy. Uchodzi do niego w okolicach Ciechanek Krzesimowskich. Charakteryzuje się przepływem 0,5 m³/s. Sieć wód powierzchniowych uzupełniają: jezioro Dratów, sztuczne zbiorniki powstałe w wyrobiskach poeksploatacyjnych torfów (koncentracja w okolicach miejscowości Stara Wieś Kolonia), oczka wodne w zagłębieniach o genezie krasowej, bezimienne małe cieki oraz gęsta sieć rowów i kanałów melioracyjnych w północno-wschodniej części Gminy. Największym zbiornikiem jest Jezioro Dratów. Położone jest w północno-wschodniej części Gminy. W latach 1962-1965 włączone w system Kanału Wieprz-Krzna, pełni rolę zbiornika retencyjnego. Pierwotnie płaskodenne, rozległe płytkie jezioro o powierzchni 107 ha, zostało otoczone wałami i powiększone do 168 ha. Głębokość

jeziora waha się od 0,5 do 2,5 metra. Brzeg tworzy sztuczny nasyp, który pokryty jest betonowymi płytami, porośnięty trziną i sitowiem. W latach 2014-2015 fragmenty wału poddane były remontowi.

Zgodnie z nowym podziałem kraju na jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) obszar Gminy znajduje się w obrębie 8 JCWP, z których 6 charakteryzuje się złym stanem ogólnym. Pozostałe dwa ze względu na brak danych nie zostały ocenione. Według Oceny stanu jednolitych części wód, rzek i zbiorników zaporowych stan wód powierzchniowych na terenie Gminy generalnie został oceniony jako zły (IV klasa), co oznacza, że wody nie spełniają wymagań określonych w przypisanych jej celach środowiskowych. Dotyczy to zarówno oceny parametrów biologicznych, jak i fizykochemicznych monitorowanych odcinków rzek.

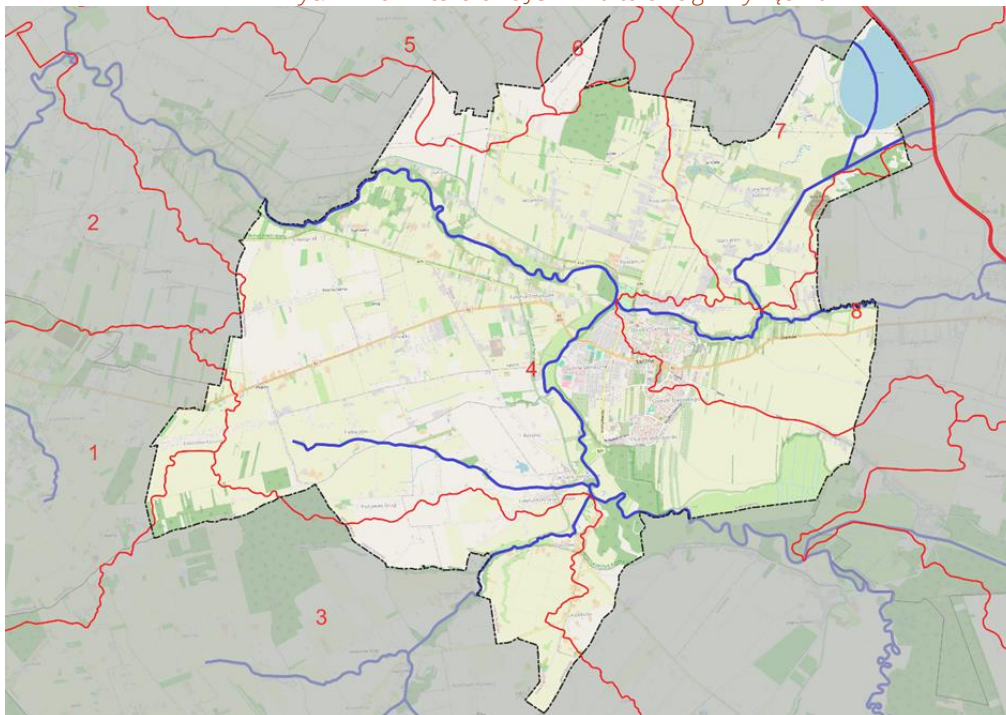
Jakość rzeki Wieprz, Świnka i Sławka jest badana w ramach monitoringu środowiska przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie. W raporcie o stanie środowiska województwa lubelskiego w 2017 roku ocenie jakości wód powierzchniowych w granicach Gminy poddawany był odcinek Wieprza (Raport ... 2017). Wyniki tych badań wyglądały następująco:

- ✓ Klasyfikacja elementów biologicznych – umiarkowany
- ✓ Klasyfikacja elementów fizykochemicznych – poniżej dobrego
- ✓ Klasyfikacja stanu ekologicznego – umiarkowany
- ✓ Stan chemiczny – dobry

W 2007 roku opróbowano i badano w Gminie jakość wód Wieprza i Świnki. Klasyfikację jakości wód powierzchniowych przedstawiono zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 11.02.2004 roku w sprawie klasyfikacji dla prezentowania stanu wód powierzchniowych i podziemnych, sposobu prowadzenia monitoringu oraz sposobu interpretacji wyników i prezentacji stanu tych wód. DzU Nr 32, poz. 284. Wieprz prowadził w 2007 roku wody IV klasy czystości (jakość niezadowalająca). Stwierdzono wysokie stężenie zawiesiny ogólnej i chlorofilu typu „a”. O zakwalifikowaniu wód do IV klasy decydowały również wskaźniki bakteriologiczne (Rozporządzenie ... 2004). Świnka, która za wschodnią granicą Gminy przyjmuje oczyszczone wody kopalniane z KWK „Bogdanka” prowadziła wody V klasy (jakość zła). Zdecydowały o tym między innymi barwa, wskaźniki bakteriologiczne, związki azotu i zapach (Raport ... 2007).

Od 2008 roku monitoring rzek w Polsce prowadzony jest dla jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP), które wyznaczono dla całego kraju. Poniżej zestawienie JCWP objętych granicami Gminy Łęczna wraz z oceną stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.) (ryc. 14).

Ryc. 14 Rozmieszczenie JCWP na terenie gminy Łęczna

Źródło: https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmaw=gpPGW (opracowanie własne)

Tabela 10 Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych w granicach gminy Łęczna

Numer na rycinie	Kod JCWP	Nazwa JCWP	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Ocena stanu (ogólna)
1	RW20000624692	Dopływ Łuszczowa z	brak danych	brak danych	brak danych
2	RW20000824699	Bystrzyca od zb. Zemborzyckiego do ujścia	słaby	poniżej dobrego	zły stan wód
3	RW200006245499	Stoki	umiarkowany	dobry	zły stan wód
4	RW2000112479	Wieprz od oddzielenia się Kanału Wieprz-Krzna do Tyśmienicy	słaby	brak danych	zły stan wód
5	RW2000102472	Samocieczka	brak danych	brak danych	brak danych
6	RW200015248119	Tyśmienica do Brzostówki	umiarkowany	brak danych	zły stan wód
7	RW200015245689	Dopływ Kobylki spod	umiarkowany	brak danych	zły stan wód
8	RW20001024569	Świnka	słaby	poniżej dobrego	zły stan wód

Źródło: https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmaw=gpPGW

Na jakość wód w rzekach Gminy Łęczna ma wpływ m.in. stan infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. Podstawowym celem środowiskowym Ramowej Dyrektywy Wodnej jest osiągnięcie przez wody co najmniej dobrego stanu. Na obszarach chronionych jednolite części wód muszą spełniać dodatkowe cele środowiskowe wynikające z charakteru obszaru chronionego. Wymagane są działania wspierające na rzecz ochrony i kształtowania zasobów wodnych, w tym racjonalizacji wielkości poboru wody, rozwoju i modernizacji oczyszczalni ścieków, zwiększenia małej retencji i renaturyzacji rzek.

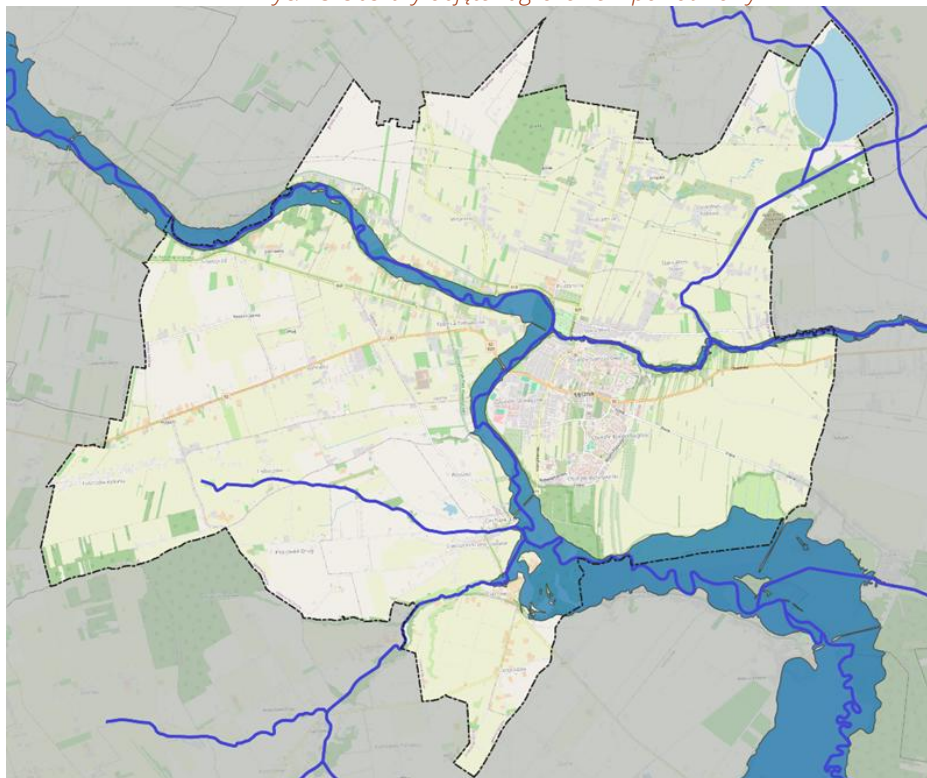
Nieuporządkowana gospodarka ściekowa, brak odpowiednio przygotowanych składowisk odpadów oraz nawożenie upraw rolnych stanowią zagrożenie dla jakości wód powierzchniowych oraz płytkich wód podziemnych.

Należy pamiętać o zrównoważonym wykorzystaniu zasobów wodnych w perspektywie długoterminowej. Zasoby wodne znajdują się pod dużą presją w związku z zapotrzebowaniem na wodę w wielu różnych sektorach, takich jak rolnictwo, turystyka, transport i energia.

Zagrożenie powodzią

Według Map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego, dostępnych na stronie internetowej Informatycznego Systemu Ośłony Kraju, na terenie Gminy Łęczna występuje obszar szczególnego zagrożenia powodzią od Q 10% (wysokie prawdopodobieństwo powodzi) do Q 1% (średnie prawdopodobieństwo powodzi). W granicach Gminy szczególnie zagrożonymi ewentualnymi powodzią są obszary położone w obrębie terasy zalewowej Wieprza i Świnki (Ryc. 15 Najbardziej zagrożonym terenem są obszary zamieszkałe i zurbanizowane, które bezpośrednio sąsiadują z obszarami szczególnego zagrożenia powodzią).

Ryc. 15 Obszary objęte zagrożeniem powodziowym

Źródło: https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmmap=gpWORP

6.6 Ochrona przyrody

Lasy oraz szata roślinna

W rzeźbie obszaru Gminy przeważają monotonne formy wierzchowinowe, które w większości zdominowane są przez typowe krajobrazy rolnicze. Wyraźnymi akcentami w krajobrazie są doliny rzek: Wieprz, Świnka i Sławka. W ich dolinach rozwijają się m.in. siedliska z roślinnością kserotermiczną czy naturalne kompleksy lasu olchowego. Obszar położony w północno-wschodniej części Gminy w rejonie jeziora Dratów charakteryzuje się występowaniem rozległych podmokłych łąk i torfowisk, z licznymi rowami melioracyjnymi, będącymi częścią systemu Kanału Wieprz – Krzna. Prócz tego znajdują się tutaj liczne torfianki, często wypełnione wodą.

W Gminie można wydzielić trzy podstawowe typy krajobrazów: prawie naturalny, naturalno-kulturowy i kulturowy. Krajobraz prawie naturalny charakteryzuje się przewagą elementów przyrodniczych nad antropogenicznymi. Wrażenie krajobrazu prawie naturalnego stwarzają doliny rzek Wieprz i Sławka. Krajobraz mieszany: naturalno-kulturowy, obejmuje grunty orne, sady, łąki, pastwiska, zbiorniki wodne, zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne, urządzenia melioracyjne oraz drogi dojazdowe do pól. Małe zróżnicowanie terenu i minimalna lesistość decydują o monotonii krajobrazu a jednocześnie stwarzają dogodne warunki do intensyfikacji funkcji rolniczej. Krajobraz kulturowy, obejmuje tereny związane z funkcjami rozwojowymi jednostek osadniczych: mieszkalnictwo, usługi, strefa produkcyjna, komunikacja i infrastruktura techniczna.

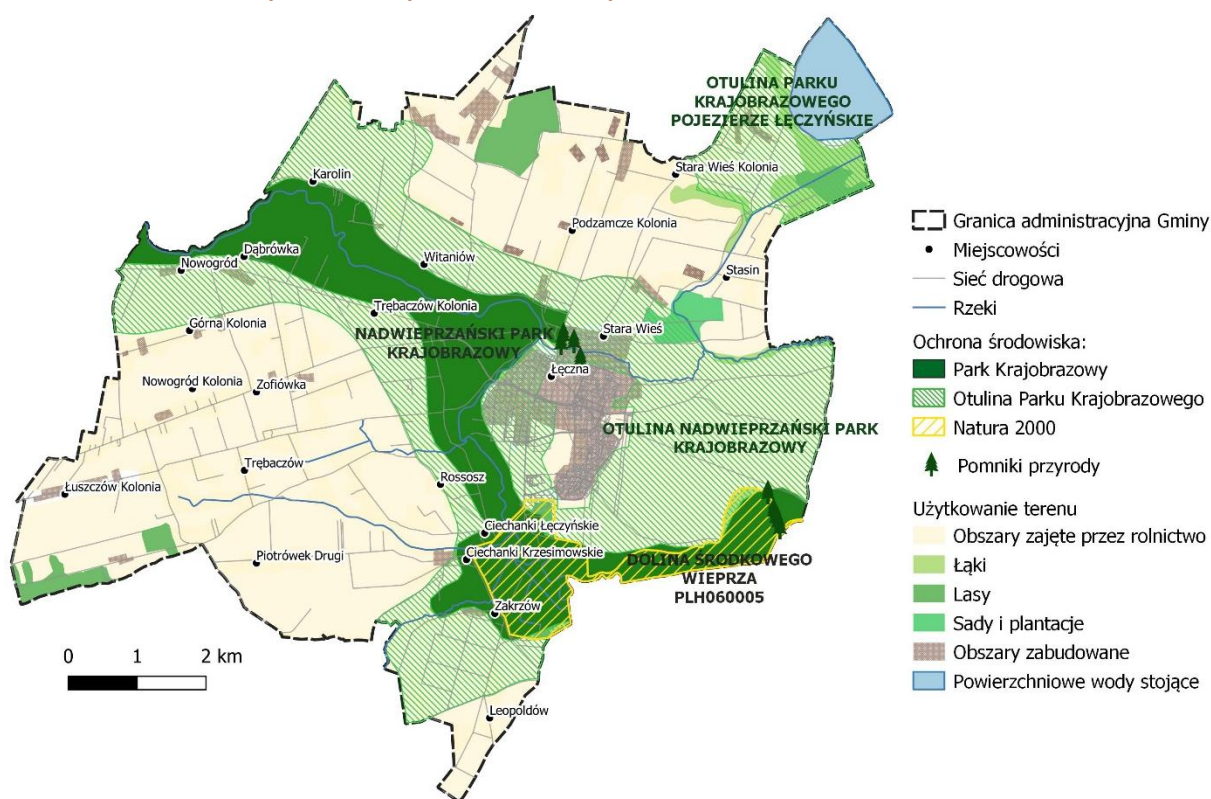
Szata roślinna charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem w zależności od warunków siedliskowych. Na szatę roślinną Gminy Łęczna składają się:

- ✓ zbiorowiska leśne – lesistość w gminie Łęczna jest niewielka. Jej wskaźnik w 2022 r. wyniósł 4,0%, przy średniej dla powiatu równej 13,7% i województwa 23,5%. Największe kompleksy leśne znajdują się w południowej części gminy w granicach południowej części Łęcznej i w pobliżu wsi Zakrzów oraz na północy gminy w pobliżu wsi Witaniów (las Borek). Mniejsze powierzchnie leśne znajdują się u ujścia Świnki do Wieprza, na zachodzie gminy w okolicy miejscowości Łuszczów Kolonia oraz na południe od Jeziora Dratów, gdzie występują one na terenach silnie uwilgotnionych. W strukturze typów siedliskowych lasów dominuje ols i las mieszany świeży. W składzie gatunkowym olsu występuje głównie olcha czarna z dużą domieszką olchy szarej i jesionu, natomiast w lesie mieszanym świeżym dominującym drzewostanem jest sosna, miejscami ze znaczną domieszką dębu.
- ✓ zbiorowiska roślinności kserotermicznej – związane z nasłonecznionymi zboczami, są to przeważnie połacie zarośli z udziałem leszczyny lub tarniny w mozaice z murawami w okolicy Ciechanek Krzesimowskich.
- ✓ zbiorowiska łąkowe i pastwiskowe – wykształciły się głównie w pobliżu jeziora Dratów oraz w dolinach rzecznych. Na łąkach dominują wieloletnie gatunki traw: tymotka łąkowa, wyczyniec łąkowy, krupkówka pospolita, rajgras wyniosły i wiechlina łąkowa. Wśród traw na łąkach występuje wiele roślin zielonych takich jak: rzeżucha łąkowa, firletka poszarpana, przytulia żółta, ostrożeń łąkowy, złocień właściwy, kozłek lekarski, rdest wężownik, krwiciąg lekarski, bodziszek łąkowy, jaskier ostry, mniszek lekarski i inne.
- ✓ zbiorowiska synantropijne – rozwinęły się na terenach zagospodarowanych przez człowieka i różnicuje się je na dwie grupy:
 - zbiorowisko segetalne, tzn. roślinność występującą wśród upraw polowych roślin okopowych i zbożowych,
 - zbiorowisko ruderalne (przydroża, przychacia, zręby leśne i nieużytki), a wśród nich bez czarna, leszczyna, śliwa, tarnina, szakłak pospolity, szalwia okółkowa, rdest, jaskółcze ziele, wierzba iwa.
- ✓ zbiorowiska wodne – występujące w korytach rzek, brzeżnych partiach rowów melioracyjnych i w obrębie stawów. Najczęściej są to zbiorowiska typowe:
 - zespół rdestnicy – wywłóczniki, rogatki, jaskry (związany z wodami płynącymi),
 - zespół lilii wodnych – grążel żółty i grzebień biały, często spotykany w Wieprzu i Świnie;
- ✓ zbiorowiska torfowe – torfowiska niskie skupiają wiele roślin rzadkich takich jak: wawrzynek wilcze łyczo, bluszcz pospolity, wierzba borówkolistna, widłak goździsty, lilia złotogłów, storczyki, rosiczka okrągłolistna i inne.

Formy ochrony przyrody

O walorach przyrodniczych i krajobrazowych decydują czynniki naturalne w postaci rzeźby terenu, elementy pokrycia naturalnego (lasy i inne formy zieleni) oraz czynniki antropogeniczne, mające swój wyraz w historycznym, a także współczesnym zagospodarowaniu terenu. Na terenie Gminy Łęczna obszary o najwyższych walorach przyrodniczych i krajobrazowych objęte zostały ochroną. Według danych GUS za 2020 rok, na terenie Gminy znajdowało się 1 072,16 ha obszarów prawnie chronionych (Nadwieprzański Park Krajobrazowy wraz z jego otuliną oraz otulina Parku Krajobrazowego Pojezierze Łęczyńskie). Obszary chronione stanowią 14,27% powierzchni Gminy. Część Nadwieprzańskiego Parku Krajobrazowego zajmuje obszar Natura 2000 Dolina Środkowego Wieprza (PLH 060005).

Ryc. 16 Obszary chronione oraz użytkowanie terenu w Gminie Łęczna

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Łęczna

Osobliwości przyrody ożywionej i nieożywionej Gminy Łęczna cechują się wysokim stopniem zachowania walorów krajobrazowych i przyrodniczych. Krajobrazem priorytetowym charakteryzującym się unikalnymi walorami krajobrazowymi jest niewątpliwie przełomowa dolina Wieprza, tzw. Łęczyński Przełom Wieprza. Siedliska doliny przesądzają o bardzo wysokiej randze przyrodniczej tego obszaru. Tutejsze walory zauważone zostały w krajowym systemie obszarów chronionych, poprzez utworzenie w 1990 r. Nadwieprzańskiego Parku Krajobrazowego, obejmując tym samym dolinę rzeki, która rozpościera się z południowego – wschodu ku północnemu – zachodowi ochroną prawną. Głównym zadaniem Nadwieprzańskiego PK jest zachowanie walorów przyrodniczych, krajobrazowych, kulturowych, historycznych i turystycznych środowiska naturalnego ze szczególnym

uwzględnieniem unikalnego ekosystemu doliny Wieprza z cennymi pod względem przyrodniczym obszarami leśnymi i torfowiskowymi. Powierzchnia parku wynosi 6 228 ha, a jego otuliny 11 473 ha.

Na terenie Parku znajduje się ponad 20 pomników przyrody. Są to głównie sędziwe drzewa w parkach podworskich. W granicach gminy Łęczna na wyróżnienie zasługuje: płat roślinności kserotermicznej zachowany na zboczach doliny Wieprza w okolicy Ciechanek Krzesimowskich. W celu ochrony wartości przyrodniczych łąk i zboczy doliny Wieprza na terenie Parku, w rejonie ujścia rzek Białki i Mogielnicy, wyznaczono obszar Natura 2000 SOOS „Dolina Środkowego Wieprza”. W obrębie Nadwieprzańskiego Parku Krajobrazowego zaplanowano utworzenie 4 rezerwatów częściowych, z czego jeden („Zakrzów”) znajdować ma się w całości w granicy gminy Łęczna. Jest to rezerwat leśny, którego głównym celem ochrony są naturalne ekosystemy leśne z bogatym stanowiskiem olszy szarej.

Fragment północno-wschodniej części Gminy stanowi otulina Parku Krajobrazowego „Pojezierze Łęczyńskie”, obejmując jezioro Dratów z przyległymi do niego torfowiskami. Posiada on także status rezerwatu biosfery UNESCO o nazwie „Polesie Zachodnie”, który w 2012 roku wszedł w skład trójpaństwowego Transgranicznego Rezerwatu Biosfery „Polesie Zachodnie”.

Część terenu wzdłuż doliny Wieprza została objęta także programem NATURA 2000 jako specjalny obszar ochrony siedlisk „Dolina Środkowego Wieprza”, który w Gminie obejmuje kompleks „Ciechanki”, będący fragmentem dobrze zachowanej doliny rzecznej ze starorzeczami, wilgotnymi, okresowo podtapianymi łąkami, a także fragmentami muraw kserotermicznych wykształconych na dość stromych lessowych zboczach. Stwierdzono tu 6 siedlisk wpisanych do załącznika I Dyrektywy Siedliskowej oraz 11 gatunków zwierząt, w tym 7 bezkręgowców, z załącznika II tej dyrektywy. Ostoja jest jedynym w kraju, pochodzącym z reintrodukcji, stanowiskiem pierwiosnki bezłodygowej, a także stanowiskiem dwóch innych rzadkich gatunków roślin, w tym chronionego miłka wiosennego.

Dodatkowo na terenie gminy znajdują się pomniki przyrody ożywionej. Na terenie miasta są to drzewa (5 szt.) cenne z uwagi na wiek i rozmiary. Na terenie gminy są to płaty roślinności kserotermicznej występujące na zboczu doliny rzeki Wieprz skumulowane w pobliżu miejscowości Ciechanki (8 szt.)

Tabela 11 Pomniki przyrody na terenie miasta i gminy Łęczna (stan na 22.04.2022)

L.p.	Miejscowość	Nazwa	Data utworzenia	Położenie
1	Łęczna	strączyń żółty (<i>Cladrestis lutea</i>)	11.06.1992	Rośnie na terenie zabytkowego zespołu dworsko-parkowego „Podzamcze” w Łęcznej
2	Łęczna	dąb wielkoowocowy (<i>Quercus macrocarpa</i>)	11.06.1992	rośnie na terenie zabytkowego zespołu dworskoparkowego „Podzamcze” w Łęcznej
3	Łęczna	2 sosny wejmutki (<i>Pinus strobus</i>)	11.06.1992	rośnie na terenie zabytkowego zespołu dworskoparkowego „Podzamcze” w Łęcznej

4	Łęczna	klon srebrzysty (<i>Acer saccharinum</i>)	11.06.1992	rośnie na terenie zabytkowego zespołu dworskoparkowego „Podzamcze” w Łęcznej
5	Łęczna	kasztanowiec biały (<i>Aesculus hippocastanum</i>)	06.02.1995	rośnie na posesji prywatnej
6	Ciechanki	płat roślinności stepowej o powierzchni 0,10 ha	22.10.1987	własność prywatna dz. nr 980 (obecnie obręb Łęczna dz. 1178)
7	Ciechanki	płat roślinności stepowej o powierzchni 0,05 ha	22.10.1987	własność prywatna dz. nr 985 (obecnie obręb Łęczna dz. 1183)
8	Ciechanki	płat roślinności stepowej o powierzchni 0,04 ha	22.10.1987	własność prywatna dz. nr 982 (obecnie obręb Łęczna dz. 1182)
9	Ciechanki	płat roślinności stepowej o powierzchni 0,04 ha	22.10.1987	własność prywatna dz. nr 986 (obecnie obręb Łęczna dz. 1184)
10	Ciechanki	płat roślinności stepowej o powierzchni 0,04 ha	22.10.1987	własność prywatna dz. nr 1127 (obecnie obręb Łęczna dz. 1192)
11	Ciechanki	płat roślinności stepowej o powierzchni 0,05 ha	22.10.1987	własność prywatna dz. nr 987 (obecnie obręb Łęczna dz. 1185)
12	Ciechanki	płat roślinności stepowej o powierzchni 0,04 ha	22.10.1987	własność prywatna dz. nr 990 (obecnie obręb Łęczna dz. 1187)
13	Ciechanki	płat roślinności stepowej o powierzchni 0,05 ha	22.10.1987	własność prywatna dz. nr 993 (obecnie obręb Łęczna dz. 1189)

Źródło: lublin.rdos.gov.pl

Korytarze ekologiczne

Korytarze ekologiczne stanowią obszary mało przekształcone przez człowieka, głównie lasy i doliny rzeczne, będące szlakami komunikacyjnymi dla zwierząt, a w większym przedziale czasowym – również dla roślin. W zależności od wielkości i długości, można mówić o korytarzach międzynarodowych i krajowych, regionalnych i lokalnych. Korytarze główne stanowią najważniejsze drogi wędrówek i migracji gatunków w Polsce. Jednocześnie zapewniają łączność siedlisk i populacji w skali kontynentalnej. Do każdego z głównych korytarzy ekologicznych wyznaczono również korytarze uzupełniające. Korytarze uzupełniające łączą obszary siedliskowe położone wewnątrz kraju z korytarzami głównymi oraz zapewniają wariantowość dróg przemieszczania się gatunków o znaczeniu krajowym.

Potwierdzeniem wysokiej rangi walorów przyrodniczych tego obszaru jest jego obecność zarówno w krajowym, jak i w europejskim układzie przestrzennym. W latach 1995–96, dla obszaru całego kraju, opracowana została koncepcja krajowej sieci ekologicznej ECONET-POLSKA. Jej głównym zadaniem jest wyznaczenie wielkoprzestrzennych systemów obszarów węzłowych, najlepiej zachowanych pod względem przyrodniczym i reprezentatywnych dla różnych regionów przyrodniczych kraju, wzajemnie ze sobą powiązanych korytarzami ekologicznymi, które zapewniają ciągłość więzi przyrodniczych w obrębie tego systemu. Z przyrodniczego punktu widzenia, niezwykle istotna jest funkcja doliny rzeki Wieprz jako korytarza ekologicznego, wyznaczonego w Polskiej Sieci Ekologicznej (ECONET-PL), któremu nadano rangę krajową. W granicach gminy znajdują się dwa odcinki korytarza: (1) - KPdC-2C - łączący obszary węzłowe o znaczeniu międzynarodowym 33M – Rostoczański i 27M – Poleski, umożliwiając rozprzestrzenianie się gatunków pomiędzy tymi

obszarami oraz (2) - KPdC-3B – który przebiega wzdłuż północnego przedpola Wyżyny Lubelskiej, przez Lasy Kozłowieckie w kierunku Puław. Niezwykle istotne jest również sąsiedztwo Poleskiego Obszaru Węzłowego o znaczeniu międzynarodowym (27M).

6.7 Zabytki i dobra materialne

Walory kulturowe to wszystkie elementy wytworzone bądź organizowane i kontrolowane przez ludzi. Należą do nich m.in. muzea i rezerваты (o charakterze innym niż przyrodnicze), obiekty o charakterze historycznym i militarnym, zabytki budownictwa i architektury, miejsca upamiętniające wydarzenia jak np. pomniki. Pozostałe walory to: teatry, kina, instytucje o charakterze edukacyjnym i rozrywkowym, centra handlowe, organizowane wydarzenia masowe np. festiwale, pielgrzymki. Ponadto niezmiernie istotne w procesie kształtowania tożsamości każdej społeczności lokalnej jest niematerialne dziedzictwo kulturowe, które pozwala na zachowanie tradycji odziedziczonych po przodkach i przekazanie ich kolejnym pokoleniom. Walory kulturowe zaspakają zarówno potrzeby naturalne człowieka, jak i te wyższego rzędu.

O bogatej historii Gminy Łęczna oraz o wielokulturowości obszaru świadczyć może znajdujący się tutaj szereg zabytków. Zgodnie z obwieszczeniem nr 1/2021 Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Lublinie z dnia 12 stycznia 2021 r. wśród 7 zabytków z obszaru Gminy, wpisanych do rejestru Lubelskiego Konserwatora Zabytków w Lublinie, zlokalizowane są tu zarówno obiekty sakralne świadczące o wielokulturowej przeszłości miasta jak i zabytki architektury świeckiej oraz dolina rzeki Wieprz. Opisy zabytków znajdują się w tabeli poniżej.

Tabela 12 Zabytki Gminy Łęczna wpisane do rejestru „A” zabytków nieruchomych województwa lubelskiego na dzień 31 grudnia 2020 r.

Lp.	Miejscowość	Gmina	Zakres wpisu	Nr rejestru
I.	Łęczna	Łęczna	Zespół urbanistyczny miasta Łęczna z trzema rynkami, siecią ulic, skalą zabudowy miejskiej, pozostałościami zamku, ogólną sylwetą miasta z dominantą kościoła i bożnicy.	A/637
II.	Łęczna	Łęczna	Obszar dawnego zespołu dworskiego Podzamcze.	A/637
III.	Łęczna	Łęczna	Dolina rzeki Wieprz na odcinku „Przełomu” od Ciechanek do Witaniowa, wraz ze skarpami i zboczami okalającymi oraz fragmentem płaskowyżu wsi Trębaczów.	A/864
IV.	Łęczna (ul. Bożnicza 17)	Łęczna	Dawna bożnica z wystrojem architektonicznym (w tym bima i szafa na rodąły), otaczający budynek niezabudowany teren.	A/444

V.	Łęczna (ul. Jana Pawła II)	Łęczna	Część północna cmentarza parafialnego rzymskokatolickiego wraz z jej ogrodzeniem oraz 41 nagrobkami.	A/944
VI.	Łęczna (Pl. Kościuszki 28)	Łęczna	Budynek dawnego ratusza	A/406
VII.	Łęczna (ul. Świętoduska 2, 3)	Łęczna	Kościół paraf. pw. św. Marii Magdaleny z wyposażeniem w zabytki ruchome, dzwonnica, ogrodzenie, drzewostan, dawna plebania z klombem, pompą żeliwną, pozostałością ogrodzenia od strony placu kościelnego i drzewostanem przed budynkiem, dawna mansjonaria.	A/94

Źródło: Obwieszczenie nr 1/2021 Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Lublinie z dnia 12 stycznia 2021 r. w sprawie wykazu zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa lubelskiego i do rejestru zabytków archeologicznych województwa lubelskiego

Charakterystyczny układ urbanistyczny Starego Miasta z trzema rynkami, kształtował się od XV do początku XIX wieku:

- ✓ Rynek I (Plac Kościuszki) – przy placu stoi budynek Urzędu Miejskiego, a także klasycystyczny budynek Ratusza z czterokolumnowym portykiem, obecnie siedziba Urzędu Stanu Cywilnego.
- ✓ Rynek II – najstarszy łęczyński rynek z zespołem synagogałnym. Przy rynku znajduje się Duża Synagoga z poł. XVII wieku. Na wzniesieniu, na wschód od synagogi widoczna jest sylwetka Kościoła św. Marii Magdaleny.
- ✓ Rynek III – trzeci rynek z XVIII wieku, usytuowany jest na zachód od najstarszego targowiska. Kilkaśmet metrów na północ, na wzniesieniu rozpościera się okazały Zespół dworsko-parkowy na Podzamczu z łęczyńskim zamkiem zbudowanym na skarpie doliny Wieprza i Świnki w XV wieku.

Zespół urbanistyczny miasta stanowi jeden z głównych przykładów materialnego dziedzictwa kulturowego Miasta Łęczna. Odnosząc się do zapisów Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Łęczna z wcześniejszego wpisu Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków skreślona została wschodnia część zespołu urbanistycznego miasta, która uległa największym przekształceniom. W drugiej połowie lat 70. XX w. powstały tam nowe osiedla mieszkaniowe i obszar ten utracił pierwotną funkcję strefy podmiejskiej o niskiej intensywności zabudowy, pełniącej rolę przedpola widokowego dla zabytkowej sylwety miasta. Obecnie rejestr obejmuje układ urbanistyczny miasta z trzema rynkami, siecią ulic, skalą zabudowy miejskiej, pozostałościami zamku, ogólną sylwetą miasta z dominantą kościoła i bożnicy.

Łęczna wyróżnia się ciekawą małomiasteczkową architekturą i licznymi zabytkami. Kościół Św. Marii Magdaleny, ufundowany przez Adama Noskowskiego podkomorzego lubelskiego, w stylu późnego renesansu, w stylu lokalnej odmiany renesansu zwanej lubelskim. Pochodzi z I połowy XVII wieku. Kościołowi towarzyszą: murowana dzwonnica,

w charakterze późnobarokowym, czworoboczna, wzniesiona w 1827 roku oraz drewniana plebania, późnobarokowa mansjonaria.

W Łęcznej znajdują się również dwie zabytkowe synagogi. Budowę Dużej Synagogi (Bożnica). Usytuowana jest na północny-wschód od pierwotnego rynku, na skraju skarpy, po północnej stronie ulicy Bożniczej. Wzniesiona w latach 1648-1651. Wewnątrz znajduje się unikalna murowana bima o czterech kolumnach dźwigających półkoliste arkady i czworoboczną nadbudowę o dwóch kondygnacjach rozdzielonych gzymsami. Łęczyńska synagoga należy do nielicznych obiektów kultu żydowskiego na Lubelszczyźnie, w której zachował się na ścianie wschodniej murowany aron ha-kodesz (szafa na rodały, "arka"), dekorowana sztukaterią o cechach późnego renesansu oraz polichromią. Synagoga zaliczana jest do najpiękniejszych w Polsce. Obok synagogi znajduje się lapidarium z macewami ze zdobieniami i inskrypcjami w języku hebrajskim.

Z drugiej strony bożnicy znajduje się dawny dom nauki, zwany także małą synagogą. Synagoga Mała - Bożnica mała - zwana też domem modlitwy lub szkołą żydowską. Wzniesiona na początku XIX w. Budynek na planie zbliżonym do kwadratu, elewacja frontowa pięcioosiowa, z ryzalitami. Ryzalit środkowy zwieńczony attyką. Z dawnego wyposażenia zachowała się jedynie kamienna umywalnia do rytualnego obmywania rąk.

Najbardziej charakterystycznym zabytkiem wpisanym do rejestru zabytków jest Ratusz - wybudowany w 1888 roku z przeznaczeniem na odwach (wartownia). Usytuowany jest w północno-wschodniej części rynku lokacyjnego. Funkcję taką pełnił do I wojny światowej. Jest to budynek klasycystyczny, wzniesiony na planie prostokąta, parterowy, dwutraktowy. Ścianę frontową zdobi czterokolumnowy portyk z trójkątnym szczytem. Ratusz został zniszczony w czasie II wojny światowej, następnie zrekonstruowany i odbudowany w latach sześćdziesiątych. Obecnie znajduje się w nim Urząd Stanu Cywilnego.

Na obrzeżach Łęcznej, na Podzamczu znajduje się zespół parkowo-pałacowy. Jest to teren dawnego zamku obronnego, który był zbudowany na stromej skarpie dolinnej rzeki Wieprza i Świnki już w XV wieku. Po zamku nie pozostały widoczne ślady, jednakże zachował się park, który został założony prawdopodobnie w XVII wieku. W parku znajduje się XIX-wieczny, znacznie przebudowany dwór i stojąca obok oficyna oraz pozostałości po zabudowaniach gospodarczych. W 2019 roku zaniedbany park wraz z zabudowaniami został kompleksowo zrewitalizowany i zamieniony w park miejski. Prace budowlane zakończyły się w 2020 roku.

Na obszarze Gminy Łęczna zachowały się cenne zabytki, o wysokich wartościach historycznych, architektonicznych, techniki czy estetycznych o istotnym znaczeniu dla krajobrazu, tradycji i pamięci narodowej. Ujęte zostały one w ewidencji gminnej. W ewidencji gminnej, w której to zdecydowaną większość stanowią budynki mieszkalne drewniane i murowane pochodzące z początku XX wieku, najwięcej z nich znajduje się w mieście Łęczna. Poza tym bardzo ciekawymi obiektami są m.in. czworaki folwarczne, kuźnie, zespół gorzelni, jak również zajazdy drewniane z końca XIX wieku usytuowane w mieście Łęczna.

Tabela 13 Wykaz zabytków wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków

Nazwa zabytku	Adres	Lokalizacja	Datowanie	Numer rejestru
Kapliczka	Ciechanki Łęczyńskie	Ciechanki Łęczyńskie w centrum wsi, przy skrzyżowaniu dróg	1948 r.	-
Kapliczka przydrożna	Kolonia Łuszczów	Łuszczów Kolonia w ciągu zabudowy wsi, na terenie gospodarstwa, przy drodze	1936 r.	-
Kapliczka domkowa	Łęczna	al. Jana Pawła II obok cmentarza parafialnego rzymskokatolickiego	poł. XIX w.	-
Krzyż	Łęczna	al. Jana Pawła II w pobliżu dworca autobusowego	k. XIX w.	-
Krzyż	Nowogród	Nowogród w pobliżu remizy strażackiej i budynku przedszkola, na skrzyżowaniu dróg	ok. poł. XX w.	-
Krzyż drewniany	Stara Wieś	Stara Wieś przy drodze, w ciągu zabudowy wsi	1972 r.	-
Krzyż epidemiczny	Łęczna / Stara Wieś	ul. Litewska przy skrzyżowaniu ul. Litewskiej z drogą do Starej Wsi, przy wjeździe do miejscowości	1894 r.	-
Kapliczka przydrożna	Trębaczów	Trębaczów przy drodze gminnej, w otoczeniu pól	1958 r.	-
Kapliczka przykościelna matki boskiej apokaliptycznej	Łęczna	ul. Świątoduska 2 przy kościele parafialnym pw. św. Marii Magdaleny	1873 r.	-
Kapliczka przykościelna Chrystusa Zmartwychwstałego	Łęczna	ul. Świątoduska 2 przy kościele parafialnym pw. św. Marii Magdaleny	1873 r.	-
Krzyż	Łęczna	ul. Świątoduska w sąsiedztwie zabytkowego zespołu kościoła parafialnego	1879 r.	-
Kapliczka przydrożna	Łęczna	Trębaczów droga Lublin-Łęczna, przy skrzyżowaniu z drogą Trębaczów-Ciechanki	1929 r.	-
Kościół parafialny pw. Św. Marii Magdaleny	Łęczna	ul. Świątoduska 2 w zespole kościoła parafialnego zlokalizowanego w północno-zachodniej części miasta	l. 1618-1631	A/94
Bożnica	Łęczna	ul. Bożnicza 17 w północno-wschodniej części starej Łęcznej	po 1648 r. (około 1651 lub 1655)	A/444

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku
2030

Brama w ogrodzeniu kościoła parafialnego	Łęczna	ul. Świątoduska 2 w zespole kościoła parafialnego	ok. 1827 r.	A/94
Dawna plebania w zespole kościelnym	Łęczna	ul. Świątoduska 3 w centralnej części miasta, w bezpośrednim sąsiedztwie zespołu kościelnego	ok. 1858 r.	A/94
Dzwonnica w zespole kościoła parafialnego	Łęczna	ul. Świątoduska 2 w zespole kościoła parafialnego	1827 r.	A/94
Dawna mansjonaria przy zespole kościelnym	Łęczna	ul. Świątoduska 2 przy zespole kościoła parafialnego	1647 r.	A/94
Zespół kościoła parafialnego pw. Św. Marii Magdaleny	Łęczna	ul. Świątoduska 2 w północno-wschodniej części miasta	od poł. XIV w., zachowane elementy XVII w. –XX w.	A/94
Ogrodzenie kościoła parafialnego	Łęczna	ul. Świątoduska 2 w zespole kościoła parafialnego	ok. 1827 r.	A/94
Pompa przy dawnej plebanii	Łęczna	ul. Świątoduska 3 w centralnej części miasta, w bezpośrednim sąsiedztwie zespołu kościelnego	ok. 1875 r.	A/94
Dawny dom modlitwy i szkoła żydowska zwana małą synagogą	Łęczna	ul. Bożnicza 21 położona w północnej części miasta, w bezpośrednim sąsiedztwie tzw. Wielkiej Synagogi	ok. 1894 r.	-
Część północna cmentarza parafialnego - w granicach muru cmentarnego	Łęczna	Al. Jana Pawła II w południowo-zachodniej części miasta	przed 1824 r.	A/944
Dawny cmentarz przykościelny	Łęczna	ul. Świątoduska 2 w zespole kościoła parafialnego	od XV w.	A/94
Cmentarz żydowski	Łęczna	ul. Pasternik południowo-zachodnia część miasta	2 poł. XVI w.	-
Mur ogrodzeniowy w zespole dworsko-parkowym (w części folwarcznej zespołu)	Łęczna	ul. Litewska na terenie d. sadów w d. zespole folwarcznym, obecnie wzdłuż ul. Litewskiej (drogi wojew. nr 820) i drogi po stronie północnej działki nr 2/4	pocz. XX w.	A/637
Obora w zespole dworsko-parkowym	Łęczna	ul. Litewska na terenie d. folwarku	XIX/XX w.	A/637

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku
2030

Suszarńia chmielu na terenie zespołu dworsko-parkowego	Łęczna	ul. Litewska na terenie d. folwarku	1881 r.	A/637
Wieża w zespole dworsko-parkowym	Łęczna	ul. Litewska na terenie d. folwarku gospodarczego	I. 30. XX w.	A/637
Dwór w zespole dworsko-parkowym	Łęczna	ul. Litewska 14 na terenie zespołu dworsko-parkowego na Podzamczu	XIX/XX w.	-
Oficyna przy dworze w zespole dworsko-parkowym	Łęczna	ul. Litewska 14a na terenie zespołu dworsko-parkowego na Podzamczu	XIX/XX w.	-
Park w zespole dworsko-parkowym	Łęczna	ul. Litewska na północ od centrum miasta, na wzgórzu Podzamcze	elementy kompozycji z XVIII w. i XIX – XX w.	A/637
Spichlerz w zespole folwarcznym na Podzamczu	Łęczna	ul. Litewska na terenie dawnego folwarku w zespole dworsko-parkowym	po poł. XIX w.	-
Zespół dworsko-parkowy	Łęczna	ul. Litewska na północ od centrum miasta, na wzgórzu Podzamcze	od XV w., zachowane elementy zespołu – XIX, XX w.	A/637
Dawna szkoła, obecnie - przedszkole	Łęczna	Nowogród 101 przy remizie strażackiej	I. 20-30. XX w.	-
Dom	Łęczna	ul. Krasnystawska 4-6 centralna część starej Łęcznej, w pobliżu Rynku I-go (ob. Placu Kościuszki)	poł. XIX w.	-
Spichlerz	Łęczna	ul. 3 Maja 24 na terenie starej Łęcznej (w części północno-zachodniej), na tyłach zabudowy mieszkalnej (wcześniej dawnego domu zajezdnego)	I. 70. XIX w.	-
Dawny dom zajezdny	Łęczna	ul. 3 Maja 26 na terenie starej Łęcznej (w północno zachodniej części miasta)	1868 r.	-
Dawny dom zajezdny	Łęczna	ul. 3 Maja 31 na terenie starej Łęcznej (w północno-zachodniej części miasta)	ok. poł. XIX w.	-
Dawny dom zajezdny	Łęczna	ul. 3 Maja 35 na terenie starej Łęcznej (w północno-zachodniej części miasta)	ok. poł. XIX w.	-
Dom mieszkalny	Łęczna	ul. 3 Maja 37	2 poł. XIX w.	-

		na terenie starej Łęcznej (w północno-zachodniej części miasta)		
Dawny ratusz	Łęczna	Plac Kościuszki 28 w centrum starej Łęcznej, dawny rynek I	1888 r.	A/406
Młyn	Łęczna	ul. Jagiełka 4 nad rzeką Świnką	ok. 1900 r.	-
Dom mieszkalny	Łęczna	ul. Plac Kanałowy 16 na terenie starej Łęcznej (w północno-zachodniej części miasta)	k. XIX w. lub pocz. XX w.	-
Dom mieszkalny	Łęczna	ul. Plac Kanałowy 18 na terenie starej Łęcznej (w północno-zachodniej części miasta)	poł. XIX w.	-
Dawny dom zajezdny	Łęczna	ul. Plac Kanałowy 26 na terenie starej Łęcznej (w północno-zachodniej części miasta)	poł. XIX w.	-
Pomnik Tadeusza Kościuszki	Łęczna	Plac Kościuszki przed Urzędem Miejskim w Łęcznej (dawny rynek I)	1918 r.	-
Kamienica	Łęczna	Rynek II 2 północna pierzeja dawnego II-go rynku (Rynek II)	k. XIX w.	-
Dom mieszkalny gorzelnego	Stara Wieś	Stara Wieś w dawnym zespole gorzelni folwarcznej	1907 r.	-
Gorzelnia	Stara Wieś	Stara Wieś w dawnym zespole gorzelni folwarcznej w Starej Wsi	1907 r.	-
Magazyn i rozlewnia spirytusu	Stara Wieś	Stara Wieś w dawnym zespole gorzelni folwarcznej w Starej Wsi	1907 r.	-

Źródło: Gminna Ewidencja Zabytków Gminy Łęczna

Na obszarze Gminy zidentyfikowano również 202 stanowiska archeologiczne, w tym 87 na terenie miasta Łęczna. Stanowiska te grupują się bezpośrednio wokół istniejących miejscowości, co potwierdza, że tereny te stanowiły miejsca osadnicze i trakty komunikacyjne.

Stan zachowania większości zabytkowych obiektów będących w rejestrze zabytków oceniony jest jako niezadawalający.

7. Analiza i ocena problemów ochrony środowiska obszaru Gminy Łęczna w tym przewidziane oddziaływania

Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji kierunków interwencji i zidentyfikowanych przedsięwzięć zapisanych w projekcie Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 zostały zidentyfikowane, przeanalizowane i wymienione poniżej w tabeli – Tabela 14.

Specyfika Gminy Łęczna, obejmująca występowanie obszarów o wysokich walorach przyrodniczych, a także dużą liczbę planowanych i istniejących sposobów zagospodarowania przestrzeni sprawia, że obszar ten jest miejscem konfliktu relacji człowiek – środowisko naturalne. Wskazane problemy są elementem analizy dokumentów opisanych w rozdziale 5. Wymienione problemy poddano stopniowaniu w oparciu o ich oddziaływanie na obszar Gminy Łęczna.

Tabela 14 Analiza problemów środowiska na terenie Gminy Łęczna wraz z oceną ich oddziaływania

PROBLEM	ODDZIAŁYWANIE			OPIS PROBLEMU
	ZNACZĄCE	POTENCJALNE	MARGINALNE	
Realizacja inwestycji/prowadzenie działalności gospodarczej (w tym rozwój turystyki) na terenach cennych przyrodniczo lub w ich sąsiedztwie	x			Źródłem zagrożeń środowiska jest działalność człowieka. Czynniki antropogeniczne odgrywa tutaj znaczną rolę. Gmina Łęczna ma głównie charakter rolniczy, w związku z czym duże znaczenie odgrywa rolnictwo. Stąd też presja na środowisko przyrodnicze występuje głównie w obrębie miejsc przeznaczonych dla potrzeb rolnictwa. Ważną rolę odgrywają tutaj obszary szczególnie narażone na zanieczyszczenia pochodzenia rolniczego, związane z intensyfikacją rolnictwa. Presja na środowisko występuje także w zasięgu miejsc przeznaczonych pod rekreację, a także zabudowań, w pobliżu ciągów komunikacyjnych, czy terenów przeznaczonych pod przemysł. W Gminie Łęczna istnieją ścieżki piesze, rowerowe czy szlaki, i m.in. wzdłuż nich istnieje zagrożenie dla środowiska. Kierunki gospodarki leśnej prowadzonej przez służby leśne obejmują zagospodarowanie, pielęgnację, ochronę, użytkowanie i odnawianie lasów – co nie zawsze wpływa korzystnie na obszary cenne przyrodniczo i gatunki i siedliska tam występujące. W celu ochrony przyrody przed zagrożeniami tworzone są obszary prawnej ochrony przyrody, które aktualnie stanowią 14,27% powierzchni Gminy.
Zmiany klimatu, w tym wzrost występowania	x			Obecnie obserwowane kierunki zmian klimatu wskazują na wzrost znaczenia zjawisk o charakterze ekstremalnym, m.in. nawałnych opadów, długich

zjawisk o charakterze ekstremalnym		okresów bezopadowych. Mają one bezpośredni wpływ na funkcjonowanie ekosystemów, w tym również na obszarach chronionych Gminy Łęczna. Szczególnie istotne są tu okresy bezdeszczowe, których następstwem są susze, powodujące pogarszanie się stanu ekosystemów zależnych od wód. Również występujące opady nawałne mogą negatywnie oddziaływać na ekosystemy, np. zmywane z powierzchni zanieczyszczenia trafiają bezpośrednio do wód pogarszając ich jakość i oddziałując na florę i faunę. Jednocześnie opady nawałne nasilają procesy erozji. Negatywnym oddziaływaniem charakteryzują się również fale upałów. Zmiany średnich temperatur wpływają na rozmieszczenie i liczebność wielu gatunków roślin i zwierząt, które już obecnie znajdują się pod presją związaną z utratą siedlisk i zanieczyszczeniem środowiska. Wzrost temperatur wpływa również na cykl życia gatunków zwierząt i roślin oraz na ich kondycję. To może się przyczynić do zwiększenia się liczby szkodników i gatunków inwazyjnych.
Zanieczyszczenia powietrza, w tym niska emisja	x	Problem zanieczyszczenia powietrza związany jest w dużej mierze z wykorzystywaniem węgla, jako głównego paliwa do wytwarzania ciepła oraz spalaniem paliw o dużej zawartości siarki i mało korzystnych parametrach grzewczych, a także spalaniem odpadów. Największe zagrożenie na stan jakości powietrza występuje w sezonie zimowym, podczas okresu grzewczego. Udział emisji niskiej w ogólnej ilości emitowanych do powietrza zanieczyszczeń jest trudny do zbilansowania ze względu na rozproszenie źródeł emisji. Do znaczących źródeł zanieczyszczenia należy zaliczyć również zanieczyszczenia związane z transportem samochodowym i przemysłem. Duże znaczenie dla jakości powietrza atmosferycznego mają działania podejmowane m.in. przez indywidualnych mieszkańców prowadzące do zmiany ogrzewania z węglowego na gazowe lub olejowe oraz działania edukacyjne

		prowadzone przez samorząd lokalny. Pozytywnie wpłynąć mogą wszelkie działania m.in. samorządu lokalnego oraz przez indywidualnych mieszkańców zmierzające do poprawy efektywności energetycznej budynków.
Zagrożenia poważnymi awariami przemysłowymi	x	Poważne awarie stanowią powszechne niebezpieczeństwo dla zdrowia i życia ludzi, jak i dla całego środowiska przyrodniczego. Zagrożenie, spowodowane gwałtownymi zdarzeniami, jakimi są poważne awarie, może wywołać znaczne zniszczenie wszystkich elementów środowiska lub pogorszenie jego stanu. Ochrona przed skutkami wystąpienia poważnej awarii powinna być w głównej mierze oparta na zapobieganiu zaistnienia tego typu zdarzeń oraz, w przypadku wystąpienia awarii, na szybkim ograniczeniu jej skutków. W tym celu na zakłady przemysłowe nakłada się obowiązek postępowania tak, aby przeciwdziałać występowaniu jakichkolwiek awarii i sytuacji stwarzających zagrożenia.
Zakwaszenie i zanieczyszczenie gleb, obniżenie ich przydatności rolniczej oraz naturalna erozja	x	Zanieczyszczenie gleb i zmiany powierzchni terenu wiążą się z działalnością człowieka. Wpływ na jakość gleb na terenie Gminy Łęczna ma głównie rolnictwo (używane są środki ochrony roślin, nieodpowiednia agrokultura mogą negatywnie oddziaływać na jakość gleb). Gleby antropogeniczne występujące na terenach miejskich – charakteryzują się skróconym profilem glebowym, w którym mogą występować domieszki materiałów obcych m.in. budowlanych. Również gleby wokół dróg przebiegających przez teren Gminy są bardziej narażone na zanieczyszczenia. Tereny podatne na erozję cechują się znacznie zachwianą równowagą biologiczną, prowadzącą do negatywnych i najczęściej trwałych zmian warunków ekologicznych i techniczno-organizacyjnych. Zagrożenie silną erozją dotyczy obszarów o dużym kącie nachylenia zboczy - w Gminie Łęczna zjawisko to występuje w skali lokalnej.

		Nadmierne zakwaszenie gleb stanowi poważny czynnik ich degradacji. Przyczynia się również do ograniczania możliwości plonowania większości gatunków roślin uprawnych, a nierzadko szkodzi wegetacji. Wiele roślin na glebach nadmiernie kwaśnych daje nie tylko niższe plony, ale i ich jakość jest gorsza, np. mała zawartość fosforu, wapnia oraz magnezu. Zakwaszeniu gleb sprzyjają także czynniki antropogeniczne, związane z różnorodną działalnością człowieka. Do tych czynników zaliczymy: zanieczyszczenia atmosfery (SO₂, CO₂, NO_x), składowanie i stosowanie kwaśnych oraz kwasotwórczych odpadów, stosowanie nawozów fizjologicznie kwaśnych, malejący udział nawożenia organicznego, niewłaściwe następstwo roślin, niedostateczne wapnowanie użytków rolnych.
Niedostateczny poziom zorganizowanego odbioru i oczyszczania ścieków komunalnych jak również odprowadzanie ścieków bezpośrednio do gleby przez rozsączanie lub nieszczelne szamba.	x	Na zanieczyszczenie wód i gleb wpływa sposób zagospodarowania i użytkowania terenu związany z gospodarką wodno-kanalizacyjną (stopień skanalizowania, miejsca zrzutu ścieków, składowiska odpadów itp.). Problem stanowić mogą także nieodpowiednio utrzymane studnie oraz brak obowiązku likwidacji studni nieeksploatowanych. Na obszarze Gminy Łęczna długość czynnej sieci kanalizacyjnej, w 2020 r. wynosiła 62,5 km w tym 76,6% długości sieci to sieć położona w mieście Łęczna. Długość sieci kanalizacyjnej od 2013 roku wzrosła jedynie o 1,6 km. Od 2014 roku systematycznie rośnie liczba przyłączy kanalizacyjnych oraz wodociągowych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Liczba przyłączy sieci kanalizacyjnej, prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania, w 2020 r. wynosiła 981 szt. Od 2013 roku liczba przyłączy do budynków wzrosła o 135 szt. Równocześnie od 2014 roku, ze względów demograficznych (stały spadek liczby ludności), w Gminie

		systematycznie spada liczba korzystających zarówno z sieci kanalizacyjnej jak i wodociągowej. Gmina jest w 100% zwodociągowana.
Brak wystarczających środków finansowych na prowadzenie działań w zakresie poprawy jakości powietrza i wód	x	Brak środków finansowych w budżecie samorządu lokalnego jak i właścicieli gospodarstw domowych ma wpływ na stan środowiska naturalnego. Niewystarczające inwestycje w zakresie gospodarki wodno-kanalizacyjnej i gospodarki odpadami negatywnie wpływają na stan wód i gleb Gminy Łęczna. Również brak inwestycji w zakresie centralnych systemów grzewczych i wymiany indywidualnych źródeł ciepła na ekologiczne wpływa na pogorszenie stanu jakości powietrza i wprowadzenie do środowiska niebezpiecznych substancji.
Problemy dotyczące obszarów podlegających ochronie	x	Do istotnych problemów cennych przyrodniczo obszarów chronionych na terenie Gminy Łęczna, w tym obszarów Natura 2000 zaliczamy: ✓ eutrofizację wód powierzchniowych wskutek przesączania się biogenów z pól uprawnych, co prowadzi do degradacji siedlisk oraz występujące coraz częściej okresy suszy powodujące wysychanie torfowisk; ✓ presję ze strony rolnictwa oraz terenów zurbanizowanych; ✓ presję turystyczną na najcenniejsze obszary o wysokich walorach przyrodniczych; ✓ małe zdolności retencyjne, co prowadzi do przesuszania gruntów oraz narażenia na zwiększoną erozję gleb; ✓ nieuregulowaną gospodarkę kanalizacyjną prowadzącą do wzrostu zanieczyszczeń w wodach i glebie; ✓ rosnące zanieczyszczenie powietrza ze źródeł komunalnych, transportowych i przemysłowych; ✓ niską świadomość ekologiczną mieszkańców.

		Zagrożenia obszarów Natura 2000 występujących na obszarze Gminy Łęczna zostały zidentyfikowane w rozdziale 6.6 Ochrona przyrody

8. Potencjalne oddziaływania transgraniczne

Elementem procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest postępowanie w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko. Przesłanką przesądającą o konieczności przeprowadzenia ww. procedury jest stwierdzenie znaczącego wpływu zaplanowanych kierunków interwencji i planowanych inwestycji na środowisko, w tym ludność państwa sąsiadującego.

W kontekście potencjalnego oddziaływania transgranicznego szczególne znaczenie ma lokalizacja przedsięwzięć i zasięg jego oddziaływania.

W tym zakresie, potencjalnym źródłem oddziaływania transgranicznego, mogłyby być przede wszystkim działania planowane do realizacji bezpośrednio na lub przy granicy państwa o oddziaływaniu wyższym niż lokalne.

Charakter zaplanowanych działań, dążących do poprawy stanu środowiska i jakości życia mieszkańców Gminy Łączna wskazuje, iż oddziaływania negatywne nie będą występowały, a krótkotrwale oddziaływania na etapie prac budowlanych nie wpłyną znacząco na żaden element środowiska oceniany w ramach Prognozy – Tabela 15.

W związku z powyższym można stwierdzić, iż żadne z planowanych w ramach projektu Strategii Rozwoju Gminy Łączna do roku 2030 kierunków interwencji i przedsięwzięć nie spełnia w żadnym zakresie przesłanek uprawniających do przeprowadzenia postępowania w sprawie oddziaływania transgranicznego, z dwóch podstawowych powodów: nie będą oddziaływały na środowisko naturalne państw ościennych, a ich ocena wykazała brak jakiegokolwiek trwałego oddziaływania na poszczególne elementy środowiska.

Zatem, na poziomie analiz prowadzonych w niniejszej Prognozie, nie stwierdza się warunków, które pozwalałyby zidentyfikować jakiejkolwiek ryzyko wystąpienia znaczących oddziaływań na środowisko na terenie państw sąsiednich. W konsekwencji nie istnieje konieczność, na obecnym etapie planowania, przeprowadzenia postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko na skutek realizacji założeń dokumentu strategicznego, którym jest Strategia Rozwoju Gminy Łączna do roku 2030.

Tabela 15 Analiza potencjalnego oddziaływania transgranicznego zidentyfikowanych w Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 przedsięwzięć

Możliwe kierunki interwencji	Przedsięwzięcia	Rodzaj inwestycji	Rodzaj oddziaływania
Cel strategiczny 1: Lepsza jakość życia i zintegrowana społeczność lokalna			
- Projekty w zakresie odnowy/ rewitalizacji/modernizacji/ uporządkowania przestrzeni publicznych i obiektów użyteczności publicznej - Projekty w zakresie odbudowy/ remontów/ modernizacji zasobu zabytków i obiektów o znaczeniu kulturowym - Projekty w zakresie rewitalizacji przestrzeni i obiektów należących do osób prywatnych - Aktualizacja i opracowanie zmian dokumentów planistycznych i rewitalizacyjnych Gminy - Remont, przebudowa, rozbudowa lub budowa dróg gminnych i wewnętrznych wraz z infrastrukturą towarzyszącą - Tworzenie parkingów i miejsc przesiadkowych, w szczególności przy budynkach użyteczności publicznej oraz atrakcjach turystycznych - Budowa i remont ścieżek rowerowych - Poprawa jakości drogowej infrastruktury towarzyszącej (m.in.chodniki, oznaczenie poziome i pionowe oraz oświetlenie uliczne) - Prowadzenie akcji prewencyjnych (edukacyjnych), w tym doraźno- interwencyjnych w zakresie bezpieczeństwa na drogach - Współpraca z prywatnymi przewoźnikami na rzecz dostosowania komunikacji zbiorowej do potrzeb mieszkańców - Współpraca z innymi właścicielami i zarządcami dróg oraz zainteresowanymi samorządami w zakresie zwiększania dostępności komunikacyjnej gminy - Projekty w zakresie uzupełnienia istniejącej infrastruktury szkieletowej i węzłowej sieci Internetu szerokopasmowego - Budowa oraz udostępnianie kanałów technologicznych przy realizacji inwestycji drogowych. - Budowa nowych ujęć i stacji uzdatniania wody	1. Modernizacja zabytkowego budynku Małej Synagogi – Szkoły Żydowskiej	Infrastrukturalny	- Lokalny charakter przedsięwzięcia. - Brak negatywnego oddziaływania na środowisko naturalne państw ościennych. - Brak trwałych oddziaływań transgranicznych na poszczególne elementy środowiska.
	2. Zabezpieczenie i zachowanie budynku dawnego ratusza	Infrastrukturalny	- Lokalny charakter przedsięwzięcia. - Brak negatywnego oddziaływania na środowisko naturalne państw ościennych. - Brak trwałych oddziaływań transgranicznych na poszczególne elementy środowiska.
	3. Odnawialne źródła energii w Gminie Łęczna	Infrastrukturalny	- Lokalny charakter przedsięwzięcia, - Brak negatywnego oddziaływania na środowisko naturalne państw ościennych. - Brak trwałych oddziaływań transgranicznych na poszczególne elementy środowiska.
	4. Poprawa dostępności inwestycyjnej i komunikacyjnej gminy Łęczna – budowa i modernizacja dróg gminnych/ulic miejskich	Infrastrukturalny	- Lokalny charakter przedsięwzięcia, - Brak negatywnego oddziaływania na środowisko naturalne państw ościennych. - Brak trwałych oddziaływań transgranicznych na poszczególne elementy środowiska.
	5. Budowa dwóch źródeł wysokosprawnej kogeneracji	Infrastrukturalny	Lokalny charakter przedsięwzięcia,

• Modernizacja istniejących ujęć wody, monitoring sieci wodociągowej, zwiększenie wydajności ujęć wody • Rozwój i modernizacja infrastruktury komunalnej – sieć wodociągowa • Projekty w zakresie rozwoju infrastruktury kanalizacyjnej • Projekty w zakresie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarach, gdzie kanalizacja sieciowa nie jest uzasadniona ekonomicznie • Projekty edukacyjne w zakresie stosowania dobrych praktyk rolniczych ograniczających zanieczyszczenie wód powierzchniowych związkami azotu i fosforu oraz pestycydami • Projekty i przedsięwzięcia w zakresie retencjonowania wody 'u źródła' (tj. w miejscu opadu), w tym projekty w zakresie modernizacji systemów odwodnieniowych, rozwoju tzw. infrastruktury niebiesko-zielonej • Projekty i przedsięwzięcia w zakresie retencjonowania wody 'na ścieżce' (tj. w ramach małych cieków wodnych oraz systemów melioracyjnych) • Projekty i przedsięwzięcia w zakresie retencjonowania wody 'w odbiorniku', w tym projekty w zakresie budowy małych zbiorników retencyjnych na ciekach wodnych • Projekty w zakresie zbiórki nakrętek na butelki pet • Opracowanie inwentaryzacji na obszarze gminy dotyczącej ilości odpadów azbestowych (eternitowych) pozostających do zebrania i unieszkodliwienia do roku 2030 • Realizacja gminnego Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na lata 2012-2032. • Udział w projektach regionalnych i krajowych w zakresie usuwania pokryw z azbestu • Projekty informacyjne i edukacyjne nt. ograniczania ilości produkowanych odpadów u źródła • Projekty w zakresie rozwoju systemów biokompostowania na miejscu (organiczne odpady kuchenne, ogrodowe itp.) rozdawania kompostowników za symboliczną złotówkę • Projekty w zakresie lepszej organizacji selekcji i zbierania odpadów powstających u źródła (np. dzień zbiórki określonego	gazowej na terenie miasta Łęczna		• Brak negatywnego oddziaływania na środowisko naturalne państw ościennych. • Brak trwałych oddziaływań transgranicznych na poszczególne elementy środowiska.
	6. Przebudowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami w ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łęcznej etap1 ; etap 2 ; etap 3 ; etap 4 wraz z pełnieniem nadzoru inwestorskiego	Infrastrukturalny	• Lokalny charakter przedsięwzięcia. • Brak negatywnego oddziaływania na środowisko naturalne państw ościennych. • Brak trwałych oddziaływań transgranicznych na poszczególne elementy środowiska.
	7. Budowa rurociągu kanalizacyjnego łączącego kolektor sanitarny odprowadzający ścieki bytowe od m. Łęczna do m. Stara Wieś wraz z pełnieniem nadzoru inwestorskiego	Infrastrukturalny	• Lokalny charakter przedsięwzięcia, • Brak negatywnego oddziaływania na środowisko naturalne państw ościennych. • Brak trwałych oddziaływań transgranicznych na poszczególne elementy środowiska.
	8. Modernizacja stacji uzdatniania wody w Łęcznej wraz z pełnieniem nadzoru inwestorskiego	Infrastrukturalny	• Lokalny charakter przedsięwzięcia, • Brak negatywnego oddziaływania na środowisko naturalne państw ościennych. • Brak trwałych oddziaływań transgranicznych na poszczególne elementy środowiska.
	9. Modernizacja instalacji do mechanicznego przetwarzania odpadów	Infrastrukturalny	• Lokalny charakter przedsięwzięcia, • Brak negatywnego oddziaływania na środowisko naturalne państw ościennych. • Brak trwałych oddziaływań transgranicznych na poszczególne elementy środowiska.

odpadu, pojemniki na tekstylia i ich przerób, system od drzwi do drzwi, mobilne punkty odbioru odpadów) • Projekty związane z termomodernizacją i wymianą źródeł ciepła w budynkach użyteczności publicznej • Projekty związane z termomodernizacją i wymianą starych pieców węglowych (kopciuchów) w domach jednorodzinnych i wielorodzinnych • Projekty przedsiębiorstw w zakresie energooszczędności i zmniejszania zużycia materiałów i surowców • Realizacja przedsięwzięć wspierających publiczne i prywatne inwestycje z zakresu termomodernizacji • Projekty w zakresie energooszczędnego oświetlenia ulicznego • Projekty w zakresie rozbudowy indywidualnych instalacji solarnych (kolektory słoneczne i fotowoltaika) • Realizacja projektów związanych z wymianą źródła ciepła (pompy ciepła, piece na biomasę) • Opracowanie i wdrożenie strategii elektromobilności wraz ze wskazaniem najważniejszych przedsięwzięć i zadań do realizacji	10. Rozbudowa instalacji do biologicznego przetwarzania odpadów poprzez budowę instalacji biologicznego przetwarzania odpadów zielonych z selektywnej zbiórki ustabilizowanych komunalnych osadów ściekowych oraz innych bioodpadów pochodzenia roślinnego na terenie Działu Utylizacji Odpadów w Starej Wsi	Infrastrukturalny • Lokalny charakter przedsięwzięcia. • Brak negatywnego oddziaływania na środowisko naturalne państw ościennych. • Brak trwałych oddziaływań transgranicznych na poszczególne elementy środowiska.
	11. Modernizacja oczyszczalni ścieków	Infrastrukturalny • Lokalny charakter przedsięwzięcia. • Brak negatywnego oddziaływania na środowisko naturalne państw ościennych. • Brak trwałych oddziaływań transgranicznych na poszczególne elementy środowiska.

- Budowa i rozwój parkingów typu park&ride oraz park&bike wraz z infrastrukturą do ładowania pojazdów elektrycznych
- Budowa infrastruktury do ładowania pojazdów elektrycznych, w szczególności przy budynkach użyteczności publicznej
- Tworzenie warunków do organizacji w Gminie wypożyczalni pojazdów elektrycznych
- Rozbudowa sieci dróg rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą
- Zakup i wymiana samorządowej floty samochodowej oraz floty należącej do spółek gminnych i jednostek organizacyjnych gmin na elektryczną oraz zasilaną gazem ziemnym (tam gdzie jest to możliwe technicznie i uzasadnione ekonomicznie)
- Projekty edukacyjne o tematyce wody, w tym np.: znaczenie wody w przyrodzie i krajobrazie kulturowym; oszczędzania wody pitnej (śląd wodny); zapobieganie zanieczyszczania wód powierzchniowych; retencja i ponowne wykorzystywanie wody deszczowej i szarej; zieleń miejska itp.
- Projekty edukacyjne obejmujące m.in. takie tematy jak: zapobieganie powstawania odpadów u źródła; zrównoważona konsumpcja; gospodarka współdzielenia; zapobieganie marnowaniu żywności itd.
- Projekty edukacyjne i uświadamiające w takich obszarach jak: produkcja i oszczędzanie energii, energetyka odnawialna, elektromobilność, zanieczyszczenie powietrza i jego ochrona,
- Ekodoradztwo dla mieszkańców i przedsiębiorców
- Projekty edukacyjne w takich obszarach jak: przyroda i jej bioróżnorodność, wpływ człowieka na przyrodę, dziedzictwo i kultura, tradycje i produkty lokalne itp.
- Wyznaczenie stref obserwacji przyrody, ścieżek dydaktycznych, stałych ekspozycji i instalacji proekologicznych

Cel strategiczny 2: Aktywni mieszkańcy korzystający z wysokiej jakości usług publicznych

1. Budowa Łęczyńskiej Mediateki

Infrastrukturalny

- Lokalny przedsięwzięcia,

charakter

• Likwidacja barier architektonicznych oraz poprawa dostępności osób niepełnosprawnych do obiektów użyteczności publicznej • Rozwój i doskonalenie różnych form i narzędzi integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, w bliskiej współpracy z działającymi ośrodkami wsparcia (np. środowiskowe domy samopomocy, zakłady opiekuńczo-lecznicze, domy pomocy społecznej itp). • Rozwój podmiotów ekonomii społecznej jako szczególnej formy aktywizacji zawodowej i integracji społecznej osób wykluczonych • Projekty w zakresie zapewnienia transportu publicznego (zbiorowego) dla osób starszych wykluczonych komunikacyjnie • Projekty w zakresie wsparcia osób starszych zagrożonych ubóstwem energetycznym • Projekty w zakresie pomocy żywieniowej dla osób i rodzin zagrożonych ubóstwem dochodowym • Projekty w zakresie utworzenia / rozwoju domów seniora (dziennych domów pobytu) wraz z pakietami działań aktywizujących • Projekty dla seniorów z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa narodowego • Wdrażanie najlepszych praktyk w zakresie wykorzystania potencjału seniorów w opiece i edukacji dzieci i młodzieży, pomocy dobrosąsiedzkiej, kształceniu zawodowym, itp. • Partycypacja w procesie planowania strategicznego (aktywny udział mieszkańców w opracowywaniu dokumentów strategicznych gminy) • Partycypacja i współuczestnictwo w planowaniu budżetu gminy i jego wykorzystywaniu (Fundusz Sołecki) • Rozwój różnych technik i narzędzi partycypacyjnych w kluczowych obszarach współpracy władz samorządowych z mieszkańcami (np. rewitalizacja przestrzeni publicznych, wspólna organizacja wydarzeń kulturalnych, panele	2. Budowa przedszkola publicznego przy ul. Tysiąclecia w Łęcznej	Infrastrukturalny	• Brak negatywnego oddziaływania na środowisko naturalne państw ościennych. • Brak trwałych oddziaływań transgranicznych na poszczególne elementy środowiska.
	3. Budowa przedszkola w Łęcznej przy SP4	Infrastrukturalny	• Lokalny charakter przedsięwzięcia, • Brak negatywnego oddziaływania na środowisko naturalne państw ościennych. • Brak trwałych oddziaływań transgranicznych na poszczególne elementy środowiska.
	4. Przebudowa budynku szkolnego przy ul. Staszica 17 w Łęcznej na żłobek publiczny	Infrastrukturalny	• Lokalny charakter przedsięwzięcia, • Brak negatywnego oddziaływania na środowisko naturalne państw ościennych. • Brak trwałych oddziaływań transgranicznych na poszczególne elementy środowiska.
	5. Adaptacja budynku synagogi na ośrodek muzealno – edukacyjny	Infrastrukturalny	• Ponadlokalny charakter przedsięwzięcia, niewykraczający poza granicę państwa.

obywatelskie nt. klimatu, ekologii, zasobów wody; mobilność i planowanie zielonej infrastruktury itp.) - Realizacja programów współpracy z organizacjami pozarządowymi bardziej ukierunkowanych na nowe inicjatywy i angażujących nowe podmioty i społeczności - Lepsze wykorzystanie istniejących struktur organizacyjnych (z osobowością i bez osobowości prawnej) do aktywizacji społeczności lokalnych		- Brak negatywnego oddziaływania na środowisko naturalne państw ościennych. - Brak trwałych oddziaływań transgranicznych na poszczególne elementy środowiska.
- Projekty w zakresie rozwoju kompetencji cyfrowych wśród społeczności lokalnej - Realizacja projektów zawierających elementów koncepcji Smart Villages - Projekty w zakresie modernizacji oraz wyposażenia zakładów podstawowej/ambulatoryjnej opieki lekarskiej w niezbędny sprzęt i urządzenia	6. Modernizacja zabytkowego budynku dawnej plebanii w Łęcznej do pełnienia nowych funkcji kulturalnych i społecznych Infrastrukturalny	- Lokalny charakter przedsięwzięcia, - Brak negatywnego oddziaływania na środowisko naturalne państw ościennych. - Brak trwałych oddziaływań transgranicznych na poszczególne elementy środowiska.
- Projekty z zakresu remontów i modernizacji gminnych obiektów Podstawowej Opieki Zdrowotnej - Realizacja gminnych programów szczepień i akcji poboru krwi - Gminne programy dotacji z zakresu ochrony zdrowia - Współpraca z podmiotami leczniczymi w powiecie i województwie w zakresie poprawy dostępności mieszkańców do lekarzy specjalistów oraz usług diagnostyki specjalistycznej	7. Rozbudowa infrastruktury i zakresu usług świadczonych na rzecz grup wykluczanych społecznie, mieszkańców miasta i gminy Łęczna. Infrastrukturalny	- Lokalny charakter przedsięwzięcia, - Brak negatywnego oddziaływania na środowisko naturalne państw ościennych. - Brak trwałych oddziaływań transgranicznych na poszczególne elementy środowiska.

- Uczestnictwo w regionalnych i krajowych programach profilaktyki, badań i leczenia wybranych chorób cywilizacyjnych
- Rozwój różnych form opieki i wsparcia dla osób potrzebujących w ramach istniejących i nowych instytucji pomocy społecznej (np.: w ramach idei Centrum Usług Społecznych - CUS)
- Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień
- Współpraca władz samorządowych z organizacjami pozarządowymi w zakresie zapewnienia dodatkowych usług na rzecz osób objętych pomocą społeczną
- Projekty w zakresie budowy/przebudowy/rozbudowy budynków na mieszkania komunalne i socjalne
- Współpraca z partnerami komercyjnymi (spółdzielnie, deweloperzy, TBS-y, biura nieruchomości) i innymi JST w zakresie kreowania przyjaznej polityki rozwoju rynku mieszkaniowego
- Projekty w zakresie rozwoju infrastruktury żłobków oraz innych form opieki nad dziećmi do lat 3
- Projekty w zakresie tworzenia oraz rozwoju infrastruktury i usług wychowania przedszkolnego
- Projekty w zakresie racjonalizacji i modernizacji kształcenia na poziomie podstawowym
- Wsparcie uczniów w ramach programów stypendialnych (np.: stypendia naukowe i sportowe)
- Projekty w zakresie wyposażenia szkół w niezbędny sprzęt i rozwój pracowni przedmiotowych
- Projekty w zakresie poszerzania oferty kształcenia (np. zajęcia dodatkowe) oraz wprowadzania innowacji
- Projekty w zakresie budowy/remontu/modernizacji infrastruktury służącej do rozwoju usług kulturalnych (muzea, biblioteki, domy kultury, świetlice wiejskie itp.)
- Projekty w zakresie budowy/rozbudowy obiektów związanych ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem (baseny, hale sportowe, boiska, siłownie plenerowe, place zabaw, altany itp.).
- Projekty w zakresie organizowania i promowania wspólnych imprez kulturalnych i rekreacyjnych

- Projekty aktywizujące społeczność lokalną do współuczestnictwa w propagowaniu lokalnej kultury i tradycji obszaru
- Projekty związane z remontami budynków oraz doposażenie ochotniczych straży pożarnych działających na terenie gminy w specjalistyczny sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych oraz usuwania skutków zagrożeń naturalnych i katastrof
- Bliska współpraca służb mundurowych z władzami lokalnymi w zakresie monitorowania poziomu bezpieczeństwa i przeciwdziałania jego zagrożeniom
- Realizacja przedsięwzięć zapobiegających występowaniu negatywnych zjawisk związanych ze zmianą klimatu, w tym inwestycje związane z rozwojem tzw. zielono-błękitnej infrastruktury (obejmujące tereny zieleni jak parki, skwery, zieleńce)
- Projekty w zakresie monitoringu wizyjnego miejsc publicznych na terenie Gminy Łęczna
- Projekty w zakresie odnowy/rewitalizacji przestrzeni publicznych i obiektów użyteczności publicznej
- Projekty w zakresie rewitalizacji przestrzeni i obiektów należących do osób prywatnych
- Projekty społeczne i partnerskie integrujące społeczność lokalną wokół wyznaczonych celów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Cel strategiczny 3: Lepiej funkcjonująca lokalna gospodarka oparta na zasobach środowiska oraz nowoczesna i sprawna administracja publiczna				
- Wsparcie przedsiębiorców poprzez organizację szkoleń, spotkań, warsztatów edukacyjnych umieszczanie informacji w Biuletynie Samorządu Gminy Łęczna oraz na stronie i poprzez Gminny Informator Sms - Prowadzenie spójnej i atrakcyjnej polityki podatkowej dla firm (w tym opracowanie systemu zachęt i ulg podatkowych dla nowo powstających i istniejących firm) - Przedsięwzięcia związane z zapewnieniem przedsiębiorcom odpowiednio przygotowanych i uzbrojonych terenów inwestycyjnych oraz zaplecza lokalowego na potrzeby działalności produkcyjnej i usługowej - Stworzenie skutecznego systemu promocji gospodarczej gminy i przyciągania inwestycji z zewnątrz - Rozwój obszarów aktywności gospodarczej i inwestycyjnej poprzez aktualizowanie dokumentów planistycznych - Promocja gospodarcza gminy i jej terenów inwestycyjnych w kraju i za granicą	1.	Przebudowa ul. Lubelskiej oraz budowa infrastruktury turystyki i rekreacji przy ujściu rz. Świnki do rz. Wieprz i przy budynku spichlerza w Podzamczu	Infrastrukturalny	- Ponadlokalny charakter przedsięwzięcia, niewykraczający poza granicę państwa. - Brak negatywnego oddziaływania na środowisko naturalne państw ościennych. - Brak trwałych oddziaływań transgranicznych na poszczególne elementy środowiska.
	2.	Budowa sieci błękitno-zielonej infrastruktury) na terenie miasta Łęczna	Infrastrukturalny	- Lokalny charakter przedsięwzięcia, - Brak negatywnego oddziaływania na środowisko naturalne państw ościennych. - Brak trwałych oddziaływań transgranicznych na poszczególne elementy środowiska.

- Stworzenie oferty dla inwestorów i rozwój promocji gospodarczej gminy
- Wsparcie gospodarstw rolnych w podejmowaniu dodatkowej pozarolniczej działalności gospodarczej, w tym agroturystyki
- Wsparcie rozwoju krótkich łańcuchów dostaw żywności
- Wsparcie rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego m.in. w formie ulg podatkowych i doradztwa
- Tworzenie korzystnych warunków do przyciągania nowych inwestycji w zakresie przetwórstwa rolno-spożywczego
- Projekty związane z zapewnieniem lepszego otoczenia instytucjonalnego w zakresie obsługi branży rolno-spożywczej, w tym bliska współpraca z takimi instytucjami jak: Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, LODR w Końskowoli, IUNiG w Puławach,
- Działania organizacyjne, informacyjne i promocyjne władz lokalnych dla rolników
- Wspieranie i inicjowanie łączenia się rolników w grupy sprzedażowe, producenckie, stowarzyszenia, spółdzielnie itp.
- Zagospodarowanie terenu i wyposażenie w infrastrukturę sportowo-rekreacyjną: kemping, skatepark, siłownie na świeżym powietrzu, place zabaw, altany, itp.
- Wyznaczenie i utrzymanie szlaków pieszych, rowerowych, konnych, biwakowych itp.
- Tworzenie miejsc rekreacyjnych w celu wykorzystania lokalnego mikroklimatu
- Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej, w tym obiektów kultury, rekreacyjno-sportowych, integracji społecznej oraz świetlic wiejskich
- Nadanie nowych funkcji obiektom zabytkowym
- Realizacja kluczowych projektów i przedsięwzięć pozwalających na stworzenie zintegrowanej oferty turystycznej
- Odnawianie lub poprawa stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym zabytkowych, służących zachowaniu dziedzictwa kulturowego i rozwoju turystyki na obszarach wiejskich

- Prowadzenie na szeroką skalę promocji turystycznej (foldery, mapy, publikacje, broszury, strona www, tablice informacyjne)
- Umieszczanie atrakcji i bazy turystycznej w popularnych portalach turystycznych
- Przyspieszenie procesu cyfryzacji usług publicznych na terenie gminy
- Rozwój systemu wsparcia dodatkowego dla świadczenia usług elektronicznych, w tym: cykliczne szkolenia na temat e-usług dla urzędników publicznych i mieszkańców; dodatkowe usługi w postaci np. elektronicznych faktur, zdalnej pomocy, aplikacje mobilne, czaty, webinaria, bezpieczne przysyłanie informacji; wsparcie dla osób o różnym stopniu niepełnosprawności; opracowanie procedury dotyczące oprogramowania, sprzętu i kwalifikacji personelu, aby prowadzić pracę zdalną i wykorzystywać udostępniane dokumenty, kalendarze elektroniczne itd.
- Rozbudowa efektywnego systemu elektronicznego obiegu dokumentów umożliwiającego dzielenie się informacjami oraz komunikację między różnymi komórkami organizacyjnymi urzędu i jednostkami organizacyjnymi JST
- Przeprowadzenie inwentaryzacji dostępnych danych publicznych gromadzonych w zasobach gminy pod kątem ich udostępnienia jako dane otwarte
- Opracowanie strategii zarządzania własnymi danymi i udostępniania ich na zewnątrz (m.in. określenie metod, za pomocą których administracja zarządza własnymi zasobami danych poprzez ustalone reguły, polityki, procedury, role oraz zasady odpowiedzialności)
- Współpraca z instytucjami krajowymi i podmiotami prywatnymi w zakresie właściwego zarządzania danymi w samorządach oraz ich udostępniania
- Podnoszenie wiedzy i umiejętności pracowników administracji w zakresie otwierania i zarządzania danymi oraz zwiększanie świadomości społecznej na temat potencjału otwartych danych

- Regularne monitorowanie dotychczasowych praktyk i procedur zapewnienia cyberbezpieczeństwa w urzędach gmin i jednostek im podległych (w tym coroczne wykonywanie audytów bezpieczeństwa)
- Upowszechnianie wiedzy i dobrych praktyk w zakresie cyberbezpieczeństwa w administracji samorządowej (szkolenia, poradniki, dobre praktyki itp.)
- Projekty inwestycyjne w zakresie zapewnienia cyberbezpieczeństwa (zgodnie ze zidentyfikowanymi potrzebami w zakresie zapewnienia odpowiedniego sprzętu i oprogramowania, korzystania z usług chmurowych)
- Podnoszenie kompetencji pracowników urzędu i gminnych jednostek organizacyjnych oraz wdrażanie usprawnień i innowacyjnych instrumentów zarządzania
- Podniesienie kompetencji pracowników administracji samorządowej m.in. w zakresie prowadzenia konsultacji społecznych i współpracy z mieszkańcami

9. Potencjalne oddziaływania wtórne i skumulowane

Oddziaływania skumulowane będą związane z jednoczesną realizacją kilku przedsięwzięć w tym samym czasie, na sąsiadujących terenach (akumulacja wpływów w czasie i przestrzeni). Związane będą z okresowym zwiększeniem hałasu i zanieczyszczenia powietrza korelującym z etapem prac budowlanych. Należy jednak podkreślić, że natężenie i zakres przewidywanych oddziaływań skumulowanych będą niewielkie. Będą to oddziaływania krótkoterminowe, ograniczone do czasu trwania prac budowlanych. Nie zidentyfikowano oddziaływań skumulowanych wynikających z realizacji innych programów lub planów na tym terenie, w tym samym czasie.

Oddziaływania wtórne zachodzą najczęściej w sytuacji wzrostu jednej emisji, powstającej w związku z ograniczeniem innej. Określenie wtórnych oddziaływań w prognozie, sporządzonej na potrzeby oceny zapisów dokumentu strategicznego, biorąc pod uwagę ich zasięg oraz stopień ogólności, jest niemożliwe, albo obarczone zbyt dużą niepewnością na tak wczesnym etapie planowania.

Wykonawcy przedsięwzięć na najwcześniejszym etapie planowania i podejmowania decyzji, powinni zidentyfikować możliwości wystąpienia oddziaływań na środowisko oraz określić ich przybliżone siły i kierunki, aby jego potencjalne oddziaływania negatywne (zwłaszcza te najsilniejsze) mogły ulec zmniejszeniu, a oddziaływania pozytywne (zwłaszcza te najsłabsze) zwiększeniu.

W tabeli poniżej (Tabela 16) przedstawiono relacje pomiędzy potencjalnymi oddziaływaniami przedsięwzięć Strategii na poszczególne elementy środowiska oraz oddziaływaniami pośrednimi mogącymi mieć miejsce z związku z realizacją Strategii.

Tabela 16 Wzajemne powiązania oddziaływań

Element środowiska	Oddziaływania bezpośrednie	Wzajemne powiązania oddziaływań
POWIETRZE I KLIMAT	✓ Hałas i wibracje, ✓ Emisja i imisja zanieczyszczeń, ✓ Zapylenie.	✓ Spaliny i pyły samochodowe zanieczyszczają powierzchnię ziemi, gleby i wody powierzchniowe, ✓ Zanieczyszczanie powietrza i zmiany topoklimatu wpływają na florę i faunę, ✓ Hałas i wibracje wpływają na zdrowie człowieka i świat zwierzęcy, ✓ Zmiany pokrycia powierzchni ziemi wpływają na mikroklimat.
WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE	✓ Obniżenie poziomu wód gruntowych, ✓ Zmiana stosunków wodnych, ✓ Zanieczyszczenia wód.	✓ Zanieczyszczenia użytkowych poziomów wód podziemnych mają wpływ na zdrowie ludzi, ✓ Zmiany poziomu wód gruntowych (odwodnienia), wpływają na wilgotność gleby, a to z kolei oddziałuje na florę i faunę,

		✓ Zanieczyszczenia wód wpływają na bioróżnorodność, ✓ Poziom wód gruntowych i stosunki wodne wpływają na stan zdrowotny roślinności danego obszaru, a tym samym na zmiany w krajobrazie, ✓ Zmiany pokrycia powierzchni ziemi i jej właściwości filtracyjnych wpływają na reżim wód gruntowych, ✓ Zanieczyszczenia użytkowych poziomów wód podziemnych mają wpływ na zdrowie ludzi.
FLORA I FAUNA	✓ Zmiany przestrzeni życiowej i ekosystemów, ✓ Zagrożenie dla niektórych gatunków, ✓ Zmniejszenie bioróżnorodności.	Rozwój transportu, budowa dróg oraz inne procesy urbanizacyjne wpływają na florę i faunę pośrednio poprzez: ✓ Zmianę stanu czystości powietrza, hałasu i drgań, mikroklimatu, poziomu wód gruntowych, zbiorników wód powierzchniowych i podziemnych, zanieczyszczenie gleby i pokrycia powierzchni ziemi ✓ Stan flory i fauny ma wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne człowieka, ✓ Stan flory wpływa na krajobraz.
GLEBY I ŚRODOWISKO GRUNTOWO-WODNE	✓ Zmiany pokrycia powierzchni terenu, ✓ Zmiany struktury gruntu, składu biologicznego i chemicznego.	✓ Zmiana pokrycia powierzchni terenu wpływa na zmianę mikroklimatu, ✓ Zwiększenie powierzchni nawierzchni nieprzepuszczalnych, czyli pogorszenie się własności retencyjnych i filtracyjnych, wpływa to na wody gruntowe i ujęcia wody oraz na mikroklimat, ✓ Zanieczyszczenia opadające na powierzchnię dróg spływają wraz z wodami opadowymi do gleby i wód gruntowych.

Źródło: opracowanie własne

10. Ocena potencjalnych zmian stanu środowiska przy braku realizacji kierunków interwencji określonych w projekcie Strategii

W zdefiniowanej w Strategii Rozwoju Gminy Łączna do roku 2030 misji i wizji autorzy dokumentu wskazali istotny dla tego obszaru kierunek interwencji oparty na dostosowaniu infrastruktury technicznej, tak by poprawiała czystość środowiska, wspieraniu inwestycji przyjaznych środowisku naturalnemu oraz podkreślali znaczenie ochrony potencjału i dziedzictwa przyrodniczego tego obszaru i cennych przyrodniczo oraz krajobrazowo terenów.

Zatem już podczas tworzenia dokumentu uwzględniano konieczność ochrony środowiska przyrodniczego na każdym etapie realizacji poszczególnych celów.

Realizacja kierunków interwencji zdefiniowanych w projekcie Strategii Rozwoju Gminy Łączna do roku 2030 ma na celu zmniejszenie uciążliwości i skali występowania problemów społecznych, gospodarczych, ale również występujących w dziedzinie ochrony środowiska.

Strategia jest podstawowym dokumentem ukierunkującym politykę Samorządu Gminy Łączna w perspektywie 2022-2030. Tworzy ona ramy dla branżowych programów i polityk wdrażanych na obszarze Gminy, w tym dokumentów dotyczących ochrony środowiska przyrodniczego. Pełni funkcję operacyjną, integracyjną i informacyjną.

W przypadku braku realizacji kierunków interwencji opisanych w projekcie Strategii należy spodziewać się pogłębiania istniejących problemów społecznych, gospodarczych i środowiskowych.

Należy założyć, że brak wykonania założonych w projekcie Strategii przedsięwzięć wynikających z kierunków interwencji doprowadzi do następujących zmian w stanie środowiska:

- ✓ zwiększenie emisji zanieczyszczeń do powietrza wynikających m.in. z niskiej emisji i transportu drogowego,
- ✓ przekroczenie dopuszczalnych poziomów pyłu PM_{2,5}, PM₁₀ i benzo(a)pirenu w powietrzu,
- ✓ zwiększenie emisji gazów (w tym w szczególności CO₂) oraz pyłów,
- ✓ pogłębienie zmian klimatycznych, na skutek zwiększenia emisji zanieczyszczeń do powietrza, zwiększenie także ładunku zanieczyszczeń przenikających do wód powierzchniowych i podziemnych oraz środowiska glebowego,
- ✓ większego zapotrzebowania (zużycia) na surowce energetyczne,
- ✓ pomniejszenie lub co najwyżej utrzymanie istniejącego areалу lasów,
- ✓ wzrost liczby osób narażonych na ponadnormatywne poziomy hałasu m.in. na skutek rosnącej liczby pojazdów oraz w wyniku wzrostu natężenia ruchu i nieskoordynowanej polityki przestrzennej,

- ✓ niska świadomość społeczna w zakresie szeroko rozumianej ochrony środowiska i działań proekologicznych,
- ✓ obniżenie jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- ✓ pogorszenie się stanu dróg i ich przepustowości, czego skutkiem może być zwiększenie liczby wypadków i kolizji drogowych,
- ✓ brak zmniejszania się ilości azbestu na terenie Gminy,
- ✓ wzrost ilości powstających odpadów,
- ✓ pogłębiające się wykluczenie społeczne i bezrobocie.

Niewątpliwie można stwierdzić, iż zaniechanie realizacji przedsięwzięć i kierunków interwencji opisanych w projekcie Strategii Rozwoju Gminy Łączna do roku 2030, może wpłynąć na uniknięcie potencjalnie krótkotrwałego negatywnego wpływu niektórych inwestycji ocenionych w niniejszej prognozie. Jednak w dłuższej perspektywie czasu brak realizacji kierunków interwencji Strategii będzie w znacząco negatywny sposób oddziaływać na poszczególne elementy środowiska oraz na środowisko jako całość.

11. Przewidywane oddziaływanie na środowisko skutków realizacji kierunków interwencji określonych w projekcie Strategii

Przedmiotowy rozdział zawiera analizę oddziaływań na środowisko skutków realizacji Strategii w zakresie oddziaływania: bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne.

Niniejsza Prognoza w sposób kompleksowy ujmuje korzyści i zagrożenia wynikające z realizacji projektu Strategii Rozwoju Gminy Łączna do roku 2030.

Oceny przewidywanych oddziaływań na środowisko dokonano przy wykorzystaniu metody macierzy interakcji, metody kartograficznej i metody opisowej. Stworzono zestawienie w formie tabeli, w jej kolumnach określono elementy środowiska, na które może oddziaływać realizacja kierunków interwencji wynikających z projektu Strategii Rozwoju Gminy Łączna do roku 2030 (Tabela 18).

Oceny dokonano osobno dla każdego planowanego przedsięwzięcia oraz kierunku interwencji.

Tabela 17 Legenda do oceny kierunków interwencji

Skala oceny		Charakter oddziaływania	
0	nie zidentyfikowano żadnego oddziaływania	B	bezpośrednie
+	może wystąpić pozytywne oddziaływanie	P	pośrednie
-	może wystąpić negatywne oddziaływanie	W	wtórne
+/-	realizacja planowanego działania może spowodować pozytywne jak i negatywne oddziaływanie	Sk	skumulowane
		K	krótkoterminowe
		Ś	średnioterminowe
		D	długoterminowe
		ST	stałe
		C	chwilowe

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030

Tabela 18 Ocena przewidywanych oddziaływań na środowisko kierunków interwencji i przedsięwzięć wpisanych do Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030

Przedsięwzięcia / kierunki interwencji	Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne na następujące elementy środowiska:												
	Obszary Natura 2000	Różnorodność biologiczną	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Cel strategiczny 1: Atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń oraz czyste środowisko naturalne													
1. Modernizacja zabytkowego budynku Małej Synagogi – Szkoły Żydowskiej	0	0	+ P W D S T	0	0	0	0	0	+ B W D S T	0	0	0	+ B P W D S T
2. Zabezpieczenie i zachowanie budynku dawnego ratusza	0	0	+ P W D S T	0	0	0	0	0	+ B W D S T	0	0	0	+ B P W D S T
3. Odnawialne źródła energii w Gminie Łęczna	0	0	+ P D S T	0	0	0	0	0	+/- P D S T	+ P D S T	0	0	+ B S T D
4. Poprawa dostępności inwestycyjnej i komunikacyjnej gminy Łęczna – budowa i modernizacja dróg gminnych/ulic miejskich	- P K C	- B P D K S T C	+/- B P K D S T C	- B K C	- B K C	+/- P D S T	+/- B P K D S T C	+/- P D S T	- B D S T	+/- P W S k D S T	0	0	+ P D S T
5. Budowa dwóch źródeł wysokosprawnej kogeneracji gazowej na terenie miasta Łęczna	0	0	+ B P K D S T C	0	+/- P W D S T	0	+/- B P D S T C	0	+/- P D S T	+ P D S T	+ P S K D S T	0	+ B D S T
6. Przebudowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami w ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łęcznej etap1 ; etap 2 ; etap 3 ; etap 4 wraz z pełnieniem nadzoru inwestorskiego	+ P D S T	+ P D S T	+ B D S T	+ P D S T	+ P D S T	+ P D S T	0	+ P D S T	+/- P D S T	+/- P D S T	0	0	+ B S T D
7. Budowa rurociągu kanalizacyjnego łączącego kolektor sanitarny odprowadzający ścieki bytowe od m. Łęczna do m. Stara Wieś wraz z pełnieniem nadzoru inwestorskiego	+ P D S T	+ P D S T	+ B D S T	+ P D S T	+ P D S T	+ P D S T	0	+ P D S T	+/- P D S T	+/- P D S T	0	0	+ B S T D
8. Modernizacja stacji uzdatniania wody w Łęcznej wraz z pełnieniem nadzoru inwestorskiego	+ P D S T	+ P D S T	+ B D S T	+ P D S T	+ P D S T	+ P D S T	0	+ P D S T	+/- P D S T	+/- P D S T	0	0	+ B S T D
9. Modernizacja instalacji do mechanicznego przetwarzania odpadów	+ P D S T	+ P D S T	+ B P D S T	0	0	0	+ W D S T	0	0	+ P D S T	+ P D S T	0	+ B S T D
10. Rozbudowa instalacji do biologicznego przetwarzania odpadów poprzez budowę instalacji biologicznego przetwarzania odpadów zielonych z selektywnej zbiórki ustabilizowanych komunalnych osadów ściekowych oraz innych bioodpadów	+ P D S T	+ P D S T	+ B P D S T	0	+ W D S T	0	0	+ W D S T	+/- P D S T	0	+ P D S T	0	+ B S T D

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Łączna do roku 2030

pochodzenia roślinnego na terenie Działu Utylizacji Odpadów w Starej Wsi													
11. Rozbudowa Instalacji Komunalnej do składowania odpadów poprzez budowę IV kwatery do składowania odpadów.	+ P D ST	+ P D ST	+ B P D ST	0	0	0	+ W D ST	0	+/- P D ST	+ P D ST	+ P D ST	0	+ B S T D
12. Modernizacja oczyszczalni ścieków	+ P D ST	+ P D ST	+ B D ST	+ P D ST	+ P D ST	+ P D ST	0	+ P D ST	+/- P D ST	+/- P D ST	0	0	+ B S T D
Projekty w zakresie odnowy/rewitalizacji/modernizacji/ uporządkowania przestrzeni publicznych i obiektów użyteczności publicznej	0	0	+ P W D ST	0	0	0	0	0	+/- B D ST	+ P W S T D	0	+ B S T D	+ B S T D
Projekty w zakresie odbudowy/ remontów/ modernizacji zasobu zabytków i obiektów o znaczeniu kulturowym	0	0	+ P W D ST	0	0	0	0	0	+ B D ST	+ P W S T D	0	+ B S T D	+ B S T D
Projekty w zakresie rewitalizacji przestrzeni i obiektów należących do osób prywatnych	0	0	+ P W D ST	0	0	0	0	0	+/- B D ST	+ P W S T D	0	+ B S T D	+ B S T D
Aktualizacja i opracowanie zmian dokumentów planistycznych i rewitalizacyjnych Gminy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Remont, przebudowa, rozbudowa lub budowa dróg gminnych i wewnętrznych wraz z infrastrukturą towarzyszącą	- P K C	- B P D K S T C	+/- B P K D S T C	- B K C	- B K C	+/- P D ST	+/- B P K D S T C	+/- P D ST	- B D ST	+/- P W S k D S T	0	0	+ P D ST
Tworzenie parkingów i miejsc przesiadkowych, w szczególności przy budynkach użyteczności publicznej oraz atrakcjach turystycznych	- P K C	- B P D K S T C	+/- B P K D S T C	- B K C	- B K C	+/- P D ST	+/- B P K D S T C	+/- P D ST	- B D ST	+/- P W S k D S T	0	0	+ P D ST
Budowa i remont ścieżek rowerowych	+/- B K C	0	+ B D ST	- B K C	- B K C	+/- P D ST	+ P D ST	+/- P D ST	0	+/- P D ST	0	0	+ P D ST
Poprawa jakości drogowej infrastruktury towarzyszącej (m.in.chodniki, oznaczenie poziome i pionowe oraz oświetlenie uliczne)	- P K C	0	+ B D ST	- B K C	- B K C	+/- P D ST	+ P D ST	+/- P D ST	0	+/- P D ST	0	0	+ P D ST
Prowadzenie akcji prewencyjnych (edukacyjnych), w tym doraźno- interwencyjnych w zakresie bezpieczeństwa na drogach	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Współpraca z prywatnymi przewoźnikami na rzecz dostosowania komunikacji zbiorowej do potrzeb mieszkańców	0	0	+ P D ST	0	0	0	+ P D ST	0	0	+ P D ST	0	0	0
Współpraca z innymi właścicielami i zarządcami dróg oraz zainteresowanymi samorządami w zakresie zwiększania dostępności komunikacyjnej gminy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030

Projekty w zakresie uzupełnienia istniejącej infrastruktury szkieletowej i węzłowej sieci Internetu szerokopasmowego	0	0	+ B D ST	- B K C	- B K C	+/- P D St	0	+/- B K T	0	0	0	0	+ B D ST
Budowa oraz udostępnianie kanałów technologicznych przy realizacji inwestycji drogowych.	0	0	+ B D ST	- B K C	- B K C	+/- P D St	0	+/- B K T	0	0	0	0	+ B D ST
Budowa nowych ujęć i stacji uzdatniania wody	+ P D ST	+ P D ST	+ B D ST	+ P D ST	+ P D ST	+ P D ST	0	+ P D ST	+/- P D ST	+/- P D ST	+ B P ST D	0	+ B ST D
Modernizacja istniejących ujęć wody, monitoring sieci wodociągowej, zwiększenie wydajności ujęć wody	+ P D ST	+ P D ST	+ B D ST	+ P D ST	+ P D ST	+ P D ST	0	+ P D ST	0	+/- P D ST	+ B P ST D	0	+ B ST D
Rozwój i modernizacja infrastruktury komunalnej – sieć wodociągowa	+ P D ST	+ P D ST	+ B D ST	+ P D ST	+ P D ST	+ P D ST	0	+ P D ST	0	+/- P D ST	+ B P ST D	0	+ B ST D
Projekty w zakresie rozwoju infrastruktury kanalizacyjnej	+ P D ST	+ P D ST	+ B D ST	+ P D ST	+ P D ST	+ P D ST	0	+ P D ST	0	+/- P D ST	+ B P ST D	0	+ B ST D
Projekty w zakresie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarach, gdzie kanalizacja sieciowa nie jest uzasadniona ekonomicznie	+ P D ST	+ P D ST	+ B D ST	+ P D ST	+ P D ST	+ P D ST	0	+ P D ST	+/- P D ST	+/- P D ST	+ B P ST D	0	+ B ST D
Projekty edukacyjne w zakresie stosowania dobrych praktyk rolniczych ograniczających zanieczyszczenie wód powierzchniowych związkami azotu i fosforu oraz pestycydami	+ P D St	+ P D St	+ B D ST	+ P D St	+ P D St	+ P D St	0	+ P D St	0	+ P D St	+ P D St	0	0
Projekty i przedsięwzięcia w zakresie retencjonowania wody 'u źródła' (tj. w miejscu opadu), w tym projekty w zakresie modernizacji systemów odwodnieniowych, rozwoju tzw. infrastruktury niebiesko-zielonej	0	0	+ B D ST	0	0	+ B D St	0	+/- P D St	+/- P D St	0	+ B ST D	0	+ B ST D
Projekty i przedsięwzięcia w zakresie retencjonowania wody 'na ścieżce' (tj. w ramach małych cieków wodnych oraz systemów melioracyjnych)	0	0	+ B D ST	0	0	+ B D St	0	+/- P D St	+/- P D St	0	+ B ST D	0	+ B ST D
Projekty i przedsięwzięcia w zakresie retencjonowania wody 'w odborniku', w tym projekty w zakresie budowy małych zbiorników retencyjnych na ciekach wodnych	0	0	+ B D ST	0	0	+ B D St	0	+/- P D St	+/- P D St	0	+ B ST D	0	+ B ST D
Projekty w zakresie zbiórki nakrętek na butelki pet	0	0	+ P D ST	0	0	+ P W D ST	0	0	0	0	+ P W ST D	0	+ P ST D
Opracowanie inwentaryzacji na obszarze gminy dotyczącej ilości odpadów azbestowych (eteritowych) pozostających do zebrania i unieszkodliwienia do roku 2030	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030

Realizacja gminnego Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na lata 2012-2032.	0	0	+ P D St	0	0	0	0	0	+ P D St	0	0	0	+ B D St
Udział w projektach regionalnych i krajowych w zakresie usuwania pokryć z azbestu	0	0	+ P D St	0	0	0	0	0	+ P D St	0	0	0	+ B D St
Projekty informacyjne i edukacyjne nt. ograniczania ilości produkowanych odpadów u źródła	+ P D St	+ P D St	0	+ P D St	+ P D St	+ P D St	+ P D St	0	+ P D St	0	+ P D St	0	+ P D St
Projekty w zakresie rozwoju systemów biokompostowania na miejscu (organiczne odpady kuchenne, ogrodowe itp.) rozdawania kompostowników za symboliczną złotówkę	0	0	0	0	0	+ P D St	0	+ P D St	+/- P D St	0	+ B D St	0	+ B D St
Projekty w zakresie lepszej organizacji selekcji i zbierania odpadów powstających u źródła (np. dzień zbiórki określonego odpadu, pojemniki na tekstylia i ich przerób, system od drzwi do drzwi, mobilne punkty odbioru odpadów)	0	0	+ P D St	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+ B D St
Projekty związane z termomodernizacją i wymianą źródeł ciepła w budynkach użyteczności publicznej	0	0	+ P D St	0	0	0	0	0	+/- P D St	+ P D St	0	0	+ B S T D
Projekty związane z termomodernizacją i wymianą starych pieców węglowych (kopciuchów) w domach jednorodzinnych i wielorodzinnych	0	0	+ P D St	0	0	0	0	0	+/- P D St	+ P D St	0	0	+ B S T D
Projekty przedsiębiorstw w zakresie energooszczędności i zmniejszania zużycia materiałów i surowców	0	0	+ P D St	0	0	0	+ P D St	0	+/- P D St	+ P D St	0	0	+ B S T D
Realizacja przedsięwzięć wspierających publiczne i prywatne inwestycje z zakresu termomodernizacji	0	0	+ P D St	0	0	0	+ P D St	0	+/- P D St	+ P D St	0	0	+ B S T D
Projekty w zakresie energooszczędnego oświetlenia ulicznego	0	0	+ P D St	0	0	0	0	0	+/- P D St	+ P D St	0	0	+ B S T D
Projekty w zakresie rozbudowy indywidualnych instalacji solarnych (kolektory słoneczne i fotowoltaika)	0	0	+ P D St	0	0	0	0	0	+/- P D St	P D St	0	0	+ B S T D
Realizacja projektów związanych z wymianą źródła ciepła (pompy ciepła, piece na biomase)	0	0	+ P D St	0	0	0	+ B D St	0	+/- P D St	+ P D St	0	0	+ B S T D
Opracowanie i wdrożenie strategii elektromobilności wraz ze wskazaniem najważniejszych przedsięwzięć i zadań do realizacji	0	0	+ P D St	0	0	0	0	0	0	+ P D St	0	0	+ B S T D
Budowa i rozwój parkingów typu park&ride oraz park&bike wraz z infrastrukturą do ładowania pojazdów elektrycznych	0	0	+ P D St	0	0	0	+ W D St	- B D St	+/- P D St	+ P D St	0	0	+ B S T D

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030

Budowa infrastruktury do ładowania pojazdów elektrycznych, w szczególności przy budynkach użyteczności publicznej	0	0	0	0	0	0	0	0	+/- P D St	+	0	0	+	B S T D
Tworzenie warunków do organizacji w Gminie wypożyczalni pojazdów elektrycznych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rozbudowa sieci dróg rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą	+/- B K C	0	+	-	-	+/-	+	+/-	+/-	+	0	0	+	P D St
Zakup i wymiana samorządowej floty samochodowej oraz floty należącej do spółek gminnych i jednostek organizacyjnych gmin na elektryczną oraz zasilaną gazem ziemnym (tam gdzie jest to możliwe technicznie i uzasadnione ekonomicznie)	0	0	+	0	0	0	+	0	0	+	0	0	+	B D St
Projekty edukacyjne o tematyce wody, w tym np.: znaczenie wody w przyrodzie i krajobrazie kulturowym; oszczędzania wody pitnej (śląd wodny); zapobieganie zanieczyszczania wód powierzchniowych; retencja i ponowne wykorzystywanie wody deszczowej i szarej; zieleń miejska itp.	+	+	+	+	+	+	0	+	0	+	+	0	0	0
Projekty edukacyjne obejmujące m.in. takie tematy jak: zapobieganie powstawania odpadów u źródła; zrównoważona konsumpcja; gospodarka współdzielenia; zapobieganie marnowaniu żywności itd.	+	+	+	+	+	+	0	+	0	+	+	0	+	P D St
Projekty edukacyjne i uświadamiające w takich obszarach jak: produkcja i oszczędzanie energii, energetyka odnawialna, elektromobilność, zanieczyszczenie powietrza i jego ochrona,	+	+	+	+	+	+	+	+	0	+	+	0	0	0
Ekodoradztwo dla mieszkańców i przedsiębiorców	+	+	+	+	+	+	+	+	0	+	+	0	0	0
Projekty edukacyjne w takich obszarach jak: przyroda i jej bioróżnorodność, wpływ człowieka na przyrodę, dziedzictwo i kultura, tradycje i produkty lokalne itp.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Wyznaczenie stref obserwacji przyrody, ścieżek dydaktycznych, stałych ekspozycji i instalacji proekologicznych	+/- P D St	+/- P D St	+	+/-	+/-	+/-	0	+/-	+/-	0	0	0	+	P D St
Cel strategiczny 2: Aktywni mieszkańcy korzystający z wysokiej jakości usług publicznych														
1. Budowa Łęczyńskiej Mediateki	0	0	+	0	0	0	0	+/- B S T D	+	0	0	0	+	B P W D St
2. Budowa przedszkola publicznego przy ul. Tysiąclecia w Łęcznej	0	0	+	0	0	0	0	+/- B S T D	+	0	0	0	+	+

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030

			P W D ST										BPWD ST
3. Budowa przedszkola w Łęcznej przy SP4	0	0	+ P W D ST	0	0	0	0	+/- B ST D	+ B W D ST	0	0	0	+ BPWD ST
4. Przebudowa budynku szkolnego przy ul.Staszica 17 w Łęcznej na żłobek publiczny	0	0	+ P W D ST	0	0	0	0	0	+ B W D ST	0	0	0	+ BPWD ST
5. Adaptacja budynku synagogi na ośrodek muzealno – edukacyjny	0	0	+ P W D ST	0	0	0	0	0	+ B W D ST	0	0	0	+ BPWD ST
6. Modernizacja zabytkowego budynku dawnej plebanii w Łęcznej do pełnienia nowych funkcji kulturalnych i społecznych	0	0	+ P W D ST	0	0	0	0	0	+ B W D ST	0	0	0	+ BPWD ST
7. Rozbudowa infrastruktury i zakresu usług świadczonych na rzecz grup wykluczanych społecznie, mieszkańców miasta i gminy Łęczna.	0	0	+ P W D ST	0	0	0	0	+/- B ST D	+ B W D ST	0	0	0	+ BPWD ST
Likwidacja barier architektonicznych oraz poprawa dostępności osób niepełnosprawnych do obiektów użyteczności publicznej	0	0	+ P W D ST	0	0	0	0	0	+ B W D ST	0	0	0	+ BPWD ST
Rozwój i doskonalenie różnych form i narzędzi integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, w bliskiej współpracy z działającymi ośrodkami wsparcia (np. środowiskowe domy samopomocy, zakłady opiekuńczo-lecznicze, domy pomocy społecznej itp).	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rozwój podmiotów ekonomii społecznej jako szczególnej formy aktywizacji zawodowej i integracji społecznej osób wykluczonych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Projekty w zakresie zapewnienia transportu publicznego (zbiorowego) dla osób starszych wykluczonych komunikacyjnie	0	0	+ P D ST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+ P D ST
Projekty w zakresie wsparcia osób starszych zagrożonych ubóstwem energetycznym	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Projekty w zakresie pomocy żywieniowej dla osób i rodzin zagrożonych ubóstwem dochodowym	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Projekty w zakresie utworzenia / rozwoju domów seniora (dziennych domów pobytu) wraz z pakietami działań aktywizujących	0	0	+ P W D ST	0	0	0	0	+/- B ST D	+ B W D ST	0	0	0	+ BPWD ST
Projekty dla seniorów z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa narodowego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wdrażanie najlepszych praktyk w zakresie wykorzystania potencjału seniorów w opiece i	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030

edukacji dzieci i młodzieży, pomocy dobrosąsiedzkiej, kształceniu zawodowym, itp.													
Partycypacja w procesie planowania strategicznego (aktywny udział mieszkańców w opracowywaniu dokumentów strategicznych gminy)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Partycypacja i współuczestnictwo w planowaniu budżetu gminy i jego wykorzystywaniu (Fundusz Solecki)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rozwój różnych technik i narzędzi partycypacyjnych w kluczowych obszarach współpracy władz samorządowych z mieszkańcami (np. rewitalizacja przestrzeni publicznych, wspólna organizacja wydarzeń kulturalnych, panele obywatelskie nt. klimatu, ekologii, zasobów wody; mobilność i planowanie zielonej infrastruktury itp.)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Realizacja programów współpracy z organizacjami pozarządowymi bardziej ukierunkowanych na nowe inicjatywy i angażujących nowe podmioty i społeczności	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lepsze wykorzystanie istniejących struktur organizacyjnych (z osobowością i bez osobowości prawnej) do aktywizacji społeczności lokalnych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Projekty w zakresie rozwoju kompetencji cyfrowych wśród społeczności lokalnej	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Realizacja projektów zawierających elementów konceptu Smart Villages	0	0	+ P W D S T	0	0	0	0	+/- B S T D	+/- B W D S T	0	0	+/- B W D S T	+ B P W D S T
Projekty w zakresie modernizacji oraz wyposażenia zakońców podstawowej/ambulatoryjnej opieki lekarskiej w niezbędny sprzęt i urządzenia	0	0	+ P W D S T	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+ B P W D S T
Projekty z zakresu remontów i modernizacji gminnych obiektów Podstawowej Opieki Zdrowotnej	0	0	+ P W D S T	0	0	0	0	0	+ B W D S T	0	0	0	+ B P W D S T
Realizacja gminnych programów szczepień i akcji poboru krwi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gminne programy dotacji z zakresu ochrony zdrowia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Współpraca z podmiotami leczniczymi w powiecie i województwie w zakresie poprawy dostępności mieszkańców do lekarzy specjalistów oraz usług diagnostyki specjalistycznej	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uczestnictwo w regionalnych i krajowych programach profilaktyki, badań i leczenia wybranych chorób cywilizacyjnych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Łączna do roku 2030

Rozwój różnych form opieki i wsparcia dla osób potrzebujących w ramach istniejących i nowych instytucji pomocy społecznej (np.: w ramach idei Centrum Usług Społecznych - CUS)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Współpraca władz samorządowych z organizacjami pozarządowymi w zakresie zapewnienia dodatkowych usług na rzecz osób objętych pomocą społeczną	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Projekty w zakresie budowy/przebudowy/rozbudowy budynków na mieszkania komunalne i socjalne	0	0	+ P W D ST	0	0	0	0	+/- B ST D	+ B W D ST	0	0	0	+ B P W D ST
Współpraca z partnerami komercyjnymi (spółdzielnie, deweloperzy, TBS-y, biura nieruchomości) i innymi JST w zakresie kreowania przyjaznej polityki rozwoju rynku mieszkaniowego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Projekty w zakresie rozwoju infrastruktury żłobków oraz innych form opieki nad dziećmi do lat 3	0	0	+ P W D ST	0	0	0	0	0	+ B W D ST	0	0	0	+ B P W D ST
Projekty w zakresie tworzenia oraz rozwoju infrastruktury i usług wychowania przedszkolnego	0	0	+ P W D ST	0	0	0	0	0	+ B W D ST	0	0	0	+ B P W D ST
Projekty w zakresie racjonalizacji i modernizacji kształcenia na poziomie podstawowym	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wsparcie uczniów w ramach programów stypendialnych (np.: stypendia naukowe i sportowe)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Projekty w zakresie wyposażenia szkół w niezbędny sprzęt i rozwój pracowni przedmiotowych	0	0	+ P W D ST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+ B P W D ST
Projekty w zakresie poszerzania oferty kształcenia (np. zajęcia dodatkowe) oraz wprowadzania innowacji	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Projekty w zakresie budowy/remontu/modernizacji infrastruktury służącej do rozwoju usług kulturalnych (muzea, biblioteki, domy kultury, świetlice wiejskie itp.)	0	0	+ P W D ST	0	0	0	0	+/- B ST D	+ B W D ST	0	0	+/- B ST D	+ B P W D ST
Projekty w zakresie budowy/rozbudowy obiektów związanych ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem (baseny, hale sportowe, boiska, siłownie plenerowe, place zabaw, altany itp.).	0	0	+ P W D ST	0	0	0	0	+/- B ST D	+ B W D ST	0	0	0	+ B P W D ST
Projekty w zakresie organizowania i promowania wspólnych imprez kulturalnych i rekreacyjnych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Projekty aktywizujące społeczność lokalną do współuczestnictwa w propagowaniu lokalnej kultury i tradycji obszaru	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Łączna do roku 2030

Projekty związane z remontami budynków oraz doposażenie ochotniczych straży pożarnych działających na terenie gminy w specjalistyczny sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych oraz usuwania skutków zagrożeń naturalnych i katastrof	0	0	+ P W D S T	0	0	0	0	0	+	0	0	0	+ B P W D S T
Bliska współpraca służb mundurowych z władzami lokalnymi w zakresie monitorowania poziomu bezpieczeństwa i przeciwdziałania jego zagrożeniom	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Realizacja przedsięwzięć zapobiegających występowaniu negatywnych zjawisk związanych ze zmianą klimatu, w tym inwestycje związane z rozwojem tzw. zielono-błękitnej infrastruktury (obejmujące tereny zieleni jak parki, skwery, zieleńce)	+ P D S T	+ P D S T	+ P W D S T	+ P D S T	+ P D S T	+ P D S T	+ P D S T	+ P D S T	0	+ P D S T	+ P D S T	0	0
Projekty w zakresie monitoringu wizyjnego miejsc publicznych na terenie Gminy Łączna	0	0	+ P D S T	0	0	0	0	0	+/- B D S T	0	0	+ W D S T	+ B P W D S T
Projekty w zakresie odnowy/rewitalizacji przestrzeni publicznych i obiektów użyteczności publicznej	0	0	+ P W D S T	0	0	0	0	0	+/- B D S T	+ P W S T D	0	+ B S T D	+ B S T D
Projekty w zakresie rewitalizacji przestrzeni i obiektów należących do osób prywatnych	0	0	+ P W D S T	0	0	0	0	0	+/- B D S T	+ P W S T D	0	+ B S T D	+ B S T D
Projekty społeczne i partnerskie integrujące społeczność lokalną wokół wyznaczonych celów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Cel strategiczny 3: Lepiej funkcjonująca lokalna gospodarka oparta na zasobach środowiska oraz nowoczesna i sprawna administracja publiczna													
1. Przebudowa ul. Lubelskiej oraz budowa infrastruktury turystyki i rekreacji przy ujściu rz. Świnki do rz. Wieprz i przy budynku spichlerza w Podzamczu	+/- B K C	0	+ B D S T	- B K C	- B K C	+/- P D S t	+ P D S t	+/- P D S t	+/- P D S t	0	0	0	+ P D S t
2. Budowa sieci błękitno-zielonej infrastruktury na terenie miasta Łączna	0	+ B D S T	+ B P D S T	+ B D S T	+ B D S T	+ B D S T	+ B D S T	+ B D S T	+/- B D S T	+ B P W D S T	+ B P D S T	0	+ B D S t
Wsparcie przedsiębiorców poprzez organizację szkoleń, spotkań, warsztatów edukacyjnych umieszczanie informacji w Biuletynie Samorządu Gminy Łączna oraz na stronie i poprzez Gminny Informator Sms	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prowadzenie spójnej i atrakcyjnej polityki podatkowej dla firm (w tym opracowanie systemu zachęt i ulg podatkowych dla nowo powstających i istniejących firm)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Przedsięwzięcia związane z zapewnieniem przedsiębiorcom odpowiednio przygotowanych i	- P K C	0	+	- B K C	- B K C	+/- P D S t	+ P D S t	+/- P D S t	0	+/- P D S t	0	0	+ P D S t

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030

uzbrojonych terenów inwestycyjnych oraz zaplecza lokalowego na potrzeby działalności produkcyjnej i usługowej			BD ST										
Stworzenie skutecznego systemu promocji gospodarczej gminy i przyciągania inwestycji z zewnątrz	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rozwój obszarów aktywności gospodarczej i inwestycyjnej poprzez aktualizowanie dokumentów planistycznych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Promocja gospodarcza gminy i jej terenów inwestycyjnych w kraju i za granicą	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stworzenie oferty dla inwestorów i rozwój promocji gospodarczej gminy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wsparcie gospodarstw rolnych w podejmowaniu dodatkowej pozarolniczej działalności gospodarczej, w tym agroturystyki	0	0	+ PD St	0	+/- PD St	0	0	0	+/- PD St	+/- PD St	0	0	+ PD St
Wsparcie rozwoju krótkich łańcuchów dostaw żywności	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wsparcie rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego m.in. w formie ulg podatkowych i doradztwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tworzenie korzystnych warunków do przyciągania nowych inwestycji w zakresie przetwórstwa rolno-spożywczego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Projekty związane z zapewnieniem lepszego otoczenia instytucjonalnego w zakresie obsługi branży rolno-spożywczej, w tym bliska współpraca z takimi instytucjami jak: Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, LODR w Końskowoli, IUNiG w Puławach,	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działania organizacyjne, informacyjne i promocyjne władz lokalnych dla rolników	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wspieranie i inicjowanie łączenia się rolników w grupy sprzedażowe, producenckie, stowarzyszenia, spółdzielnie itp.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zagospodarowanie terenu i wyposażenie w infrastrukturę sportowo-rekreacyjną: kemping, skatepark, siłownie na świeżym powietrzu, place zabaw, altany, itp.	+/- B K C	0	+ BD ST	0	0	0	0	+/- B ST D	+/- B W D ST	0	0	0	+ BP W D ST
Wyznaczenie i utrzymanie szlaków pieszych, rowerowych, konnych, biwakowych itp.	+/- B K C	0	+ BD ST	- B K C	- B K C	+/- PD St	+ PD St	+/- PD St	0	+/- PD St	0	0	+ PD St
Tworzenie miejsc rekreacyjnych w celu wykorzystania lokalnego mikroklimatu	0	0	+ PW D ST	0	0	0	0	+/- B ST D	+ B W D ST	0	0	0	+ BP W D ST

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030

Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej, w tym obiektów kultury, rekreacyjno-sportowych, integracji społecznej oraz świetlic wiejskich	0	0	+ P W D S T	0	0	0	0	+/- B S T D	+ B W D S T	0	0	+ B P W D S T	+ B P W D S T
Nadanie nowych funkcji obiektom zabytkowym	0	0	+ B D S T	0	0	0	0	0	+/- P D S t	0	0	+/- P D S t	+/- P D S t
Realizacja kluczowych projektów i przedsięwzięć pozwalających na stworzenie zintegrowanej oferty turystycznej	+/- B K C	0	+ B D S T	-/+ B K C	-/+ B K C	+/- P D S t	+ P D S t	+/- P D S t	0	+/- P D S t	0	0	+ P D S t
Odnawianie lub poprawa stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym zabytkowych, służących zachowaniu dziedzictwa kulturowego i rozwoju turystyki na obszarach wiejskich	0	0	+ P W D S T	0	0	0	0	0	+ B W D S T	0	0	0	+ B P W D S T
Prowadzenie na szeroką skalę promocji turystycznej (foldery, mapy, publikacje, broszury, strona www, tablice informacyjne)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Umieszczanie atrakcji i bazy turystycznej w popularnych portalach turystycznych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Przyspieszenie procesu cyfryzacji usług publicznych na terenie gminy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rozwój systemu wsparcia dodatkowego dla świadczenia usług elektronicznych, w tym: cykliczne szkolenia na temat e-usług dla urzędników publicznych i mieszkańców; dodatkowe usługi w postaci np. elektronicznych faktur, zdalnej pomocy, aplikacje mobilne, czaty, webinaria, bezpieczne przesyłanie informacji; wsparcie dla osób o różnym stopniu niepełnosprawności; opracowanie procedury dotyczące oprogramowania, sprzętu i kwalifikacji personelu, aby prowadzić pracę zdalną i wykorzystywać udostępniane dokumenty, kalendarze elektroniczne itd.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rozbudowa efektywnego systemu elektronicznego obiegu dokumentów umożliwiającego dzielenie się informacjami oraz komunikację między różnymi komórkami organizacyjnymi urzędu i jednostkami organizacyjnymi JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Przeprowadzenie inwentaryzacji dostępnych danych publicznych gromadzonych w zasobach gminy pod kątem ich udostępnienia jako dane otwarte	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Opracowane strategii zarządzania własnymi danymi i udostępniania ich na zewnątrz (m.in. określenie metod, za pomocą których administracja zarządza własnymi zasobami danych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030

poprzez ustalone reguły, polityki, procedury, role oraz zasady odpowiedzialności)													
Współpraca z instytucjami krajowymi i podmiotami prywatnymi w zakresie właściwego zarządzania danymi w samorządach oraz ich udostępniania	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Podnoszenie wiedzy i umiejętności pracowników administracji w zakresie otwierania i zarządzania danymi oraz zwiększanie świadomości społecznej na temat potencjału otwartych danych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Regularne monitorowanie dotychczasowych praktyk i procedur zapewnienia cyberbezpieczeństwa w urzędach gmin i jednostek im podległych (w tym coroczne wykonywanie audytów bezpieczeństwa)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Upowszechnianie wiedzy i dobrych praktyk w zakresie cyberbezpieczeństwa w administracji samorządowej (szkolenia, poradniki, dobre praktyki itp.)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Projekty inwestycyjne w zakresie zapewnienia cyberbezpieczeństwa (zgodnie ze zidentyfikowanymi potrzebami w zakresie zapewnienia odpowiedniego sprzętu i oprogramowania, korzystania z usług chmurowych)	0	0	+ B S T D	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+ B S T D
Podnoszenie kompetencji pracowników urzędu i gminnych jednostek organizacyjnych oraz wdrażanie usprawnień i innowacyjnych instrumentów zarządzania	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Podniesienie kompetencji pracowników administracji samorządowej m.in. w zakresie prowadzenia konsultacji społecznych i współpracy z mieszkańcami	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

12. Podsumowanie analiz i ocen dla poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego oraz obszarów chronionych

12.1 Analiza i ocena wpływu na obszary chronione, w tym Natura 2000 Dolina Środkowego Wieprza oraz różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta, Nadwieprzańskiego Parku Krajobrazowego oraz otulinę Parku Krajobrazowego Pojezierze Łęczyńskie

Stan obszarów chronionych został przedstawiony w rozdziale 6. Poniżej zaprezentowano analizę i ocenę wpływu realizacji projektu Strategii Rozwoju Gminy Łączna do roku 2030 na aktualny stan środowiska. Bezpośredni pozytywny wpływ na obszary chronione, w tym Natura 2000 oraz różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta będą miały przedsięwzięcia i kierunki interwencji z obszaru uregulowania gospodarki wodno-kanalizacyjnej, gospodarki odpadowej wraz z recyklingiem, usuwania wyrobów zawierających azbest, zmniejszenie emisji spalin oraz niskiej emisji do atmosfery. W Strategii przewidziano takie przedsięwzięcia i kierunki interwencji, i będą one realizowane z zachowaniem bioróżnorodności Gminy poprzez ograniczanie zagrożeń pochodzenia antropogenicznego. Zidentyfikowane w projekcie Strategii przyszłe działania wpłyną na poprawę stanu siedlisk.

Należy się spodziewać, że w przyszłości pozytywne oddziaływanie przyniosą również kierunki interwencji związane z edukacją ekologiczną z zakresu ochrony przyrody czy efektywności energetycznej i gospodarowania odpadami.

Ewentualne oddziaływania negatywne będą miały przeważnie charakter pośredni, krótkoterminowy i chwilowy. Oddziaływania te będą polegały na emisji hałasu i spalin w związku z realizacją prac budowlanych, zagrożeniu zniszczenia lub zamurowywania siedlisk ptaków i nietoperzy podczas termomodernizacji budynków, ograniczeniu powierzchni gleb w związku z prowadzeniem prac budowlanych, usuwaniu drzew i krzewów podczas realizacji inwestycji, płoszeniu zwierząt w trakcie wykonywania prac.

Negatywne oddziaływanie w największym stopniu związane będzie z etapem budowy – przede wszystkim usuwaniem drzew i krzewów, ryzykiem zajęcia stanowisk gatunków roślin chronionych oraz stanowisk chronionych zwierząt, jak również przerwaniem drożności korytarzy migracyjnych zwierząt oraz ich płoszeniem. W przypadku inwestycji liniowych największe zagrożenie dotyczące negatywnego oddziaływania na walory przyrodnicze dotyczy fragmentacji siedlisk przyrodniczych oraz ich zajmowania.

Zgodnie z Art. 33 Ustawy z dn. 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (tj.: Dz. U. z 2020 r. poz. 1378 ze zm.) zabrania się podejmowania działań mogących osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000 w tym w szczególności:

1. pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub

2. wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
3. pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Projekt Strategii nie zakłada realizacji inwestycji wpływających na pogorszenie stanu siedlisk, mających negatywny wpływ na gatunki roślin i zwierząt i wpływających na pogorszenie integralności obszarów Natura 2000, szczególnie obszaru Natura 2000 Dolina Środkowego Wieprza PLH06005. Projekt Strategii nie zakłada realizacji inwestycji wpływających na utratę drożności korytarzy ekologicznych funkcjonujących na terenie Gminy. Projekt Strategii nie zakłada również realizacji inwestycji wpływających na pogorszenie stanu siedlisk, mających negatywny wpływ na gatunki roślin i zwierząt na obszarze Nadwieprzańskiego Parku Krajobrazowego oraz otuliny Parku Krajobrazowego Pojezierze Łęczyńskie.

Zgodnie z art. 15 Ustawy o ochronie przyrody w rezerwach zabrania się budowy lub przebudowy obiektów budowlanych i urządzeń technicznych, z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących celom rezerwatu przyrody. Projekt Strategii nie zakłada realizacji kierunków interwencji w granicach rezerwatów przyrody. Na terenie Gminy Łęczna nie występują rezerwaty przyrody.

Strategia Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 ma na celu poprawę stanu środowiska przyrodniczego na terenie Gminy Łęczna. Realizacja większości kierunków interwencji przewidzianych w dokumencie będzie miała obojętny lub pozytywny wpływ na różnorodność występujących na tym terenie organizmów żywych oraz na obszary chronione. Projekt dokumentu uwzględnia zasady zrównoważonego rozwoju i racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska. Na etapie sporządzania Strategii Urząd Miejski w Łęcznej nie dysponował szczegółowymi informacjami na temat lokalizacji nowych inwestycji lub parametrami inwestycji poddanymi ulepszeniu lub naprawie.

Gmina dysponująca studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego posiada opracowanie ekofizjograficzne. Dzięki temu lokalizacja planowanych inwestycji nie będzie kolidować z występowaniem gatunków, siedlisk oraz obszarów chronionych, w tym obszarów Natura 2000, przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000, korytarzy ekologicznych ani powiązań przyrodniczych.

Realizacja zadań zawartych w Strategii nie spowoduje powstania zagrożeń dla form ochrony przyrody wymienionych w rozdziale 6.6. Nie wpłynie na funkcjonalność i integralność ostoi.

Realizacja kierunków interwencji i przedsięwzięć z zakresu ochrony powietrza przyczyni się do ograniczenia emisji niskiej mającej wpływ na powstawanie kwaśnych deszczy, które stanowią potencjalne zagrożenie dla naturalnych bioróżnorodności.

12.2 Analiza i ocena wpływu strategii na wody, GZWP oraz wpływ na istniejące i projektowane ujęcia wód wraz ze strefami ochronnymi

Stan jakości wód w analizowanym obszarze został opisany w podrozdziale 6.5. Przeprowadzono ocenę aktualnego stanu środowiska, zidentyfikowano zagrożenia wód oraz wskazano kierunki działań mające na celu poprawę jakości wód.

Dokonano analizy i oceny wpływu założeń projektu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 na wody GZWP nr 407 Niecka Lubelska (Chełm – Zamość) i 406 – Niecka lubelska (Lublin) i stwierdzono, że wszelkie obostrzenia dla zbiornika będą spełnione, a zadania zawarte w dokumencie nie kolidują z zakazami obowiązującymi dla wód podziemnych obszaru. Nie stwierdzono negatywnego oddziaływania założeń planistycznych zawartych w Strategii na cele środowiskowe dla jednolitych części wód zawarte w dokumencie „Plan gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły” ani rozbieżności pomiędzy założeniami ww. dokumentów.

Gmina Łęczna jest w 100% zwodociągowana. Wg danych GUS w 2020 roku na terenie Gminy długość czynnej wodociągowej sieci rozdzielczej wynosiła 148,5 km (według danych UM w Łęcznej 149,15 km). W 2020 roku liczba przyłączy wynosiła 2 353 szt., w tym 829 szt. Na obszarze miasta. Według danych GUS liczba mieszkańców Gminy Łęczna korzystających z wodociągów to 22 966 osób (99,3% wszystkich mieszkańców Gminy Łęczna). Mieszkańcy miasta stanowią 80,6% wszystkich odbiorców wody. O ile liczba osób korzystających z sieci wodociągowej na obszarze wiejskim wzrasta (aktualnie wynosi 4453 osoby i jest to wartość niższa o 34,2% w porównaniu do wartości w mieście) tak liczba korzystających z sieci wodociągowej na obszarze miasta maleje. Wskaźnik korzystających z sieci wodociągowej na terenie miasta wynosił 99,1%, zaś na obszarach wiejskich wartość wskaźnika kształtuje się podobnie i wynosi 100%. Ogółem dla całej gminy wartość tego wskaźnika to 99,3%.

Na obszarze Gminy Łęczna funkcjonuje rozdzielczy system kanalizacji sanitarnej przeznaczonej wyłącznie do odprowadzania ścieków socjalno-bytowych. Wykorzystywana technologia systemu to częściowo grawitacyjna, częściowo podciśnieniowa i ciśnieniowa. Zgodnie ze stanem na koniec 2020 roku skanalizowane są: miasto Łęczna, miejscowości Podzamcze, Stara Wieś oraz częściowo miejscowość Witanów. Ścieki systemu kanalizacji sanitarnej utylizowane są w oczyszczalni ścieków w miejscowości Stara Wieś. Sieć kanalizacyjna Gminy Łęczna w porównaniu do długości sieci wodociągowej jest słabo rozwinięta. Długość sieci kanalizacyjnej w 2020 roku wynosiła 62,5 km w tym 76,6% długości sieci to sieć położona w mieście Łęczna. W odniesieniu do liczby przyłączy do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych ich liczba ciągle rośnie, w 2020 roku wynosiła 981 szt. w tym 739 na obszarze miasta Łęczna a 242 szt. na obszarach wiejskich. W samym 2020 roku dokonano 38 podłączeń do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych. Analizując liczbę ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej jest ona o 3 763 osoby mniejsza niż liczba ludności korzystająca z sieci wodociągowej. W 2020 roku 19 203 osób korzystało z sieci kanalizacyjnej i była to wartość niższa niż w 2013 roku. W 93,7% to mieszkańcy miasta Łęczna. Wskaźnik korzystających z sieci kanalizacyjnej na terenie miasta wynosił 96,4%, zaś na obszarach wiejskich wartość wskaźnika jest o ponad cztery razy niższa i kształtuje się na poziomie 27%.

Ogółem dla całej gminy wartość tego wskaźnika to 83% i w porównaniu do wartości dla powiatu i województwa gmina prezentuje się bardzo korzystnie (jest to wartość wyższa o 27,5 pkt. proc. od średniej dla powiatu łęczyńskiego i o 29,1 pkt. proc. od średniej dla Lubelszczyzny).

W 2020 roku oczyszczono 662 dam³ ścieków w tym 630 dam³ to ścieki pochodzące z obszaru miasta.

Powyższe dane potwierdzają działania związane z ochroną środowiska wodno-glebowego na terenie Gminy Łączna, należą do nich również budowa oczyszczalni ścieków, wprowadzanie dobrej praktyki rolnej z racjonalnym zużyciu środków ochrony roślin i nawozów, modernizacja ciągów komunikacyjnych.

Jednym ze źródeł zanieczyszczenia wód gruntowych są drogowe szlaki komunikacyjne. Powodem zanieczyszczeń są: zanieczyszczenia spływające z dróg w tym substancje chemiczne stosowane przy ich utrzymaniu (sól drogowa), wycieki z pojazdów, a także zmiotki z oczyszczania ulic, odpady komunalne z miejsc postojowych oraz odpady i wycieki powstałe w wyniku wypadków i kolizji drogowych.

Przedsięwzięcia dotyczące dróg obejmują ich remont, przebudowę oraz rozbudowę i będą one realizowane na już istniejących przekształceniach terenu, dlatego też nie wpłyną one negatywnie na wody oraz ujęcia wód wraz ze strefami ochronnymi. Planowana modernizacja i rozbudowa sieci kanalizacyjnej i wodociągowej przyczyni się do zmniejszenia ryzyka zanieczyszczenia wód i gleb, poprzez zastosowanie nowoczesnych materiałów, które nie ulegają korozji. Ponadto, w przypadku niektórych przedsięwzięć zawartych w Strategii, ze względu na brak dokumentacji hydrotechnicznej niemożliwa jest na obecnym etapie planowania dokładna ocena wpływu na ujęcia wód wraz ze strefami ochronnymi.

Realizacja przedsięwzięć zawartych w Strategii nie będzie wiązała się z wystąpieniem oddziaływań, które mogłyby przyczynić się do wystąpienia przekroczeń jakości standardów gleby i ziemi. Niewątpliwie rozbudowa sieci kanalizacyjnych przyczyni się do poprawy jakości JCWP i zbliży do osiągnięcia celów środowiskowych, również w przypadkach wód podziemnych.

W przedmiotowym dokumencie zidentyfikowano działania minimalizujące i kompensujące negatywne oddziaływania na środowisko w rozdziale 14.

Istotną kwestią związaną z ochroną wód jest realizacja polityki przestrzennej w sposób uwzględniający potencjał przyrodniczy środowiska oraz ekosystemu przy realizacji inwestycji związanych z rozwojem infrastruktury technicznej. Nowe inwestycje powinny być poddane indywidualnej i rzetelnie przeprowadzonej ocenie oddziaływania na środowisko.

12.3 Analiza i ocena wpływu realizacji Strategii na krajobraz, w tym krajobraz kulturowy

Realizacja Strategii Rozwoju Gminy Łączna do roku 2030 w efekcie końcowym, przyczyni się do poprawy stanu środowiska na terenie Gminy, co w sposób pośredni lub bezpośredni będzie korzystnie oddziaływać także na obszary i obiekty chronione.

Wykaz zabytków Gminy Łęczna przedstawiono w podrozdziale 6.7 Zabytki i dobra materialne.

Wpływ na stan obiektów zabytkowych zlokalizowanych w Gminie Łęczna ma zwiększająca się emisja zanieczyszczeń do powietrza, powodująca kwaśne deszcze. Największe znaczenie mają tu związki chemiczne: dwutlenek siarki, tlenki azotu, siarkowodór, dwutlenek węgla i chlorowodór. Zanieczyszczenia powietrza pochodzą ze źródeł naturalnych oraz są wynikiem działalności człowieka – powstają w skutek spalania paliw i procesów przemysłowych. Z występowaniem kwaśnych deszczy wiąże się przyspieszona erozja i niszczenie wielu zabytkowych obiektów. Szczególnie narażone są zabytki zbudowane z wapienia oraz piaskowca. Minerale te ulegają rozkładowi i rozpadają się. Kwaśne opady niszczą także hartowane materiały. Zabytkowe budynki muszą być często malowane, a niestety zanieczyszczone powietrze szkodliwie działa na pigmenty zawarte w farbach. Zanieczyszczenia niszczą również starodruki, obrazy oraz litografie znajdujące się w galeriach sztuki, muzeach oraz w bibliotekach. Współczesne budynki, również są niszczone przez kwaśne deszcze, beton zaczyna się kruszyć, a stalowe pręty rdzewieją.

Przewidywane oddziaływanie pozytywne efektów realizacji Strategii należy doszukiwać się w zmianach krajobrazu na terenach miejskich czy innych już zmienionych antropogenicznie. Na takich obszarach działania związane z rewitalizacją budowli prowadzić będą do poprawy estetyki przestrzeni. Także inne działania związane z budową różnych obiektów, wkomponowując się w przestrzeń miejską, nie powinny wykazać negatywnego oddziaływania na krajobraz (jeżeli charakter budowli został dopasowany do aktualnej zabudowy). Realizacja tego typu inwestycji sprzyja uporządkowaniu przestrzeni na wybranych obszarach. Poprawa estetyki przestrzeni następuje w przypadku remontu istniejącej infrastruktury lub budowy nowych elementów tej infrastruktury. Przekształcenia krajobrazu, nawet w przypadku budowy nowych obiektów, dotyczą zwykle przestrzeni silnie zmienionej antropogenicznie (np. przestrzeni miejskiej), dlatego ewentualne dysonanse krajobrazowe będą niewielkie. Pozytywny bezpośredni i długoterminowy wpływ będą mieć działania mające na celu przywrócenie funkcji społecznych, gospodarczych, edukacyjnych, turystycznych, kulturowych bądź rekreacyjno-wypoczynkowych terenom i obiektom zdegradowanym, które stanowią znaczący negatywny element krajobrazu. Inicjatywy służące rozwiązywaniu problemów środowiskowych powinny również pośrednio przynieść pozytywne oddziaływanie na krajobraz, w zakresie dbałości o ten komponent środowiska. Niewątpliwie wszystkie kierunki interwencji związane z poprawą środowiska w gminie, związane z zachowaniem wysokiej jakości zasobów przyrodniczych oraz poprawą ładu przestrzennego pozytywnie oddziałują na ochronę krajobrazu i zachowanie jego lokalnego charakteru.

Oddziaływanie negatywne na krajobraz związane jest najczęściej z prowadzeniem robót budowlanych i budowy nowych obiektów na terenach nieurbanizowanych, gdyż w wyniku ich realizacji krajobraz naturalny zostaje przekształcony. Szczególną ostrożność należy zachować przy lokalizowaniu nowych farm fotowoltaicznych oraz turbin wiatrowych oraz szlaków i ścieżek turystycznych. Dysonanse krajobrazowe niwelowane są poprzez tworzenie zasad projektowych tego typu inwestycji.

Negatywny wpływ na krajobraz mają inwestycje zajmujące przestrzeń, jeśli względy krajobrazowe nie były brane pod uwagę na etapie planowania i realizacji inwestycji i charakter inwestycji odbiega od istniejącej już zabudowy. Wszelkie projekty infrastrukturalne powinny być przeprowadzone z dbałością o tradycyjną kompozycję krajobrazu, w której się znajdują (wielkość, forma, kolorystyka budynków, identyfikacja wizualna niedominująca w krajobrazie). Aby uniknąć negatywnego oddziaływania należy przeprowadzić prace planistyczne związane z inwestycją, uwzględniając konieczność wkomponowania planowanych obiektów w istniejącą przestrzeń. Jak również należy pamiętać o zagospodarowaniu terenu zielenią ochronną wysoką i niską.

12.4 Analiza i ocena wpływu realizacji Strategii na gleby, powierzchnię ziemi i zasoby naturalne

Ze względu na charakter i rodzaj planowanych działań zakłada się, że realizacja Strategii nie spowoduje długotrwałego zanieczyszczenia gleb i powierzchni ziemi na terenie Gminy Łączna. Niebezpieczeństwo zanieczyszczenia związane z robotami budowlanymi i ziemnymi może wystąpić głównie na terenach przyległych do remontowanych i budowanych dróg, sieci kanalizacyjnej oraz placów budowy. Będzie ono dotyczyło szczególnie skażeń substancjami niebezpiecznymi, użytymi w procesie inwestycyjnym lub pochodzącymi ze sprzętu budowlanego i środków transportu.

Negatywne oddziaływania związane z realizacją przedsięwzięć dotyczą jedynie zajmowania nieprzekształconej antropogenicznie dotychczas przestrzeni pod nowe inwestycje. Prace związane z przekształceniem przestrzeni dotyczą m.in. usuwania wierzchnich warstw gleby, a także drzew i krzewów. Inne niepożądane oddziaływania związane z realizacją tego typu inwestycji to powstawanie odpadów budowlanych, wzrost wydobywania surowców budowlanych oraz powstawanie nieużytecznych w danym miejscu mas ziemnych. Do działań, które przeciwdziałają negatywnym zmianom w glebie, powierzchni ziemi i zasobach naturalnych należą: minimalizacja terenu zajęcia i przekształcenia pod inwestycje, selektywne składowanie odpadów czy wykorzystywanie wydobytego materiału ziemnego do niwelacji terenu.

Pozytywny wpływ na gleby i powierzchnię ziemi będą mieć niektóre zadania z obszaru wsparcia rozwoju nowoczesnego rolnictwa. Ze względu na znaczący wpływ rolnictwa na gleby oraz inne powiązane z glebą komponenty środowiska istotne jest stosowanie dobrych praktyk rolniczych. Przestrzeganie przez rolnika zasad dobrej praktyki w powiązaniu z odpowiednią infrastrukturą techniczną gospodarstwa pozwoli zminimalizować ujemne oddziaływanie rolnictwa na środowisko. Istotne znaczenie ma tu zachowanie minimalnych standardów dotyczących przede wszystkim racjonalnej gospodarki nawozami, stosowania środków ochrony roślin, ochrony gleb i wód, zachowania cennych siedlisk i gatunków występujących na obszarach rolnych.

Pozytywny wpływ na gleby i powierzchnię ziemi będą mieć niektóre zadania z obszaru gospodarki odpadami. Zadania organizacyjne i kontrolne będą skutkować ograniczeniem niewłaściwej gospodarki odpadami i przyczynią się do zmniejszenia presji na środowisko

glebowe oraz powierzchnię ziemi. Pozytywny wpływ na jakość gleb będą miały inwestycje związane z selektywną zbiórką odpadów oraz ich recyklingiem. Inwestycje te przynoszą wymierne korzyści w postaci ograniczenia masy odpadów zanieczyszczających środowisko oraz wydłużenia żywotności składowisk.

Pośrednio poprawa stanu gleb nastąpi w wyniku rozwoju infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i zmniejszeniu się liczby zbiorników bezodpływowych, których wady konstrukcyjne bądź niewłaściwa eksploatacja przyczyniają się do przedostawania się nieczystości do gleb.

12.5 Analiza i ocena wpływu realizacji Strategii na powietrze i klimat

Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego to przede wszystkim wprowadzenie substancji stałych, ciekłych i gazowych, w ilościach, które mogą ujemnie wpłynąć na zdrowie człowieka, klimat, przyrodę ożywioną, wody, gleby lub spowodować nieprzewidziane szkody w środowisku naturalnym.

Realizacja przedsięwzięć i kierunków interwencji Strategii ma wpływ na jakość powietrza w zakresie wiążącym się z pracami budowlanymi oraz ziemnymi i związanym z tym użyciem ciężkiego sprzętu budowlanego. Oddziaływanie to będzie się charakteryzowało lokalnym i krótkoterminowym oddziaływaniem na stan powietrza.

Kierunki interwencji związane ze zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń (podnoszenie efektywności energetycznej w budynkach, modernizacja systemów grzewczych, stosowanie paliw wysokiej jakości i wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii) mają pozytywny wpływ na jakość powietrza i klimat. Główny udział w niskiej emisji ma emisja spalin towarzyszących spalaniu w paleniskach kotłów domowych paliw o niskiej jakości oraz odpadów. Alternatywą jest zastosowanie OZE, które wiąże się również z oszczędnością surowców naturalnych. W celu zracjonalizowania zużycia energii należy zmniejszyć zapotrzebowanie, m.in. poprzez termomodernizację budynków. Modernizacja systemów oświetleniowych (w tym również ulicznego) i wymiana energochłonnego oświetlenia na energooszczędne, wpłynie na zmniejszenie zapotrzebowania na energię.

Pośredni długoterminowy pozytywny wpływ na powietrze i klimat może mieć upowszechnianie edukacji ekologicznej. Kierunki związane z podnoszeniem świadomości społecznej w zakresie inwestycji prośrodowiskowych powinny z wysokim prawdopodobieństwem przyczynić się do poprawy jakości powietrza w przyszłości.

Ograniczenie emisji do atmosfery dwutlenku węgla, który jest jednym z gazów powstających w efekcie spalania paliw stałych i z transportu, będzie miało pozytywny wpływ na warunki klimatyczne. Zmiany klimatu i towarzyszące im czynniki antropogeniczne związane są z sytuacjami ekstremalnymi, m.in. huraganami i powodzią. Zmiany klimatyczne mają wpływ na zasięg występowania gatunków, cykle rozrodcze, okresy wegetacji i interakcje ze środowiskiem. Pod wpływem zmian parametrów klimatycznych stopniowym przekształceniom ulega różnorodność biologiczna. Realizacja Strategii niewątpliwie będzie

miała pozytywny wpływ na klimat, gdyż przyczyni się do ograniczania niekorzystnych skutków zmian klimatycznych.

Oddziaływania negatywne kierunków interwencji Strategii w głównej mierze mają charakter przejściowy i związane są z fazą realizacji planowanych inwestycji. Do inwestycji tych należą: budowa i modernizacja dróg gminnych i ulic, realizacja przebudowy i rozbudowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, budowa i modernizacja obiektów budowlanych. Użycie środków transportu ciężarowego, specjalistycznego sprzętu i wszelkie prace budowlane nie pozostają bez wpływu na zanieczyszczenie powietrza. Możliwe jest generowanie dużych ilości pyłów i lokalne podwyższenie stężeń niektórych substancji gazowych. Dotyczy to w szczególności substancji emitowanych z silników spalinowych (transport i ciężkie maszyny), prac spawalniczych (gazy i pyły), prac malarskich (lotne związki organiczne) i innych.

W celu wykazania wariantu realizacji inwestycji najmniej obciążającego środowisko należy dla każdej nowej inwestycji wykonać rzetelną ocenę oddziaływania na środowisko.

Ryzyko wystąpienia oddziaływań negatywnych związanych z prowadzeniem budowy może zostać zminimalizowane przez egzekwowanie zaostrzonych zapisów pozwoleń budowlanych i stosowanie zapisów promujących ochronę środowiska w dokumentach przetargowych.

12.6 Analiza i ocena wpływu realizacji Strategii na klimat akustyczny

W trakcie robót budowlanych i modernizacyjnych, a także podczas trwania innych przedsięwzięć inwestycyjnych wykorzystywany będzie sprzęt budowlany i środki transportu, stanowiące źródło hałasu i drgań. Emitowany hałas będzie oddziaływał na okolicznych mieszkańców oraz ludzi przebywających chwilowo w rejonie inwestycji, a także w obrębie dróg dojazdowych. Poza terenami zabudowanymi należy liczyć się z oddziaływaniem na lokalną faunę, co może przyczynić się do ich migracji w inne rejony.

Maszyny stosowane przy pracach powinny spełniać kryteria dotyczące ich wartości akustycznej, wynikające z przepisów prawa. Obecnie w tym względzie obowiązuje Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń używanych na zewnątrz pomieszczeń w zakresie emisji hałasu do środowiska (Dz. U. z 2005 r. nr 263, poz. 2202 oraz późniejsze rozporządzenia zmieniające rozporządzenie w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń używanych na zewnątrz pomieszczeń w zakresie emisji hałasu do środowiska). Normy obowiązujące dla nowych urządzeń mają na celu ochronę słuchu pracowników, a także osób postronnych. Spełnianie kryteriów nie spowoduje całkowitej eliminacji uciążliwości hałasu na terenach otaczających place budowy, należy jednak pamiętać, że proces budowlany będzie ograniczony w czasie, a po jego zakończeniu wszystkie niedogodności akustyczne ustaną.

Dla ograniczenia uciążliwości akustycznych, jeśli to możliwe, prace budowlane należy wykonywać wyłącznie w porze dziennej. Na etapie organizacji prac w obrębie poszczególnych zadań istnieje możliwość wykorzystania różnych środków zapobiegawczych i ochronnych, jednak w praktyce uciążliwości przy remontach nie są zwykle podstawą do poważnych

konfliktów, w sytuacji, gdy osoby narażone na niedogodności mają jasno określony horyzont czasowy, w jakim prace zostaną zakończone oraz ich dokładny harmonogram.

12.7 Analiza i ocena wpływu realizacji Strategii na zdrowie człowieka

Pozytywne oddziaływanie realizacji Strategii Rozwoju Gminy Łączna 2022-2020 na zdrowie człowieka związane jest z realizacją inwestycji, w szczególności uwzględniających poprawę stanu środowiska przyrodniczego, w tym poprawę jakości wód, powietrza, gleb oraz stanu gospodarki odpadami. Zadbanie o wszystkie elementy środowiska, usunięcie z nich zanieczyszczeń, wpłynie nie tylko na jego ogólny stan i otoczenie, ale przede wszystkim na poprawę standardów życia ludzi (poprzez redukcję czynników chorobotwórczych bezpośrednio wpływających na ich życie i zdrowie) oraz poprzez wzrost ich świadomości ekologicznej.

Działania negatywne są głównie krótkotrwałe i lokalne związane z etapem realizacji inwestycji polegającym na modernizacji lub budowie obiektów. Dotyczyć będą etapu prowadzenia prac budowlanych lub montażowych, co wiąże się z emisją ponadnormatywnego hałasu, spalin, pylenia z placów budowy oraz wzmożonym ruchem na drogach dojazdowych.

Ze względu na brak szczegółowego określenia lokalizacji przedsięwzięć wspieranych w Strategii i ich szczegółowej charakterystyki, jak również brak dokumentacji technicznej, trudno jest określić możliwą kumulację ich oddziaływań z innymi oddziaływaniami.

13. Analiza i wpływ ustaleń strategii na zmiany klimatyczne oraz różnorodność biologiczną z uwzględnieniem celów i kierunków adaptacji do zmian klimatu, o których jest mowa w „Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”

Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 został przygotowany z myślą o zapewnieniu warunków stabilnego rozwoju społeczno-gospodarczego w obliczu zmian klimatu, niosących ze sobą pewne ryzyka, ale również z myślą o wykorzystaniu możliwego pozytywnego wpływu działań adaptacyjnych na stan środowiska i wzrost gospodarczy.

W zakresie kierunków interwencji podmiotów z sektora publicznego, w tym przypadku również Gminy Łączna najważniejszymi są inwestycje adaptacyjne niwelujące ryzyko zagrożeń jakie niosą za sobą zmiany klimatyczne.

Strategia Rozwoju Gminy Łączna na lata 2022-2030 obejmuje kierunki interwencji, które przyczynią się do realizacji celów i kierunków adaptacyjnych zawartych w SPA 2020, m.in.: termomodernizacje budynków i wymiana źródeł ciepła, rozwój i modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, inwestycje zwiększające efektywność energetyczną.

W Strategii Rozwoju Gminy Łączna na lata 2022-2030 działania związane z gospodarką wodną ujęto w ramach celu strategicznego 1. Atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń oraz czyste środowisko naturalne (cel operacyjny 1.3. Rozwój infrastruktury poprawiającej stan ochrony środowiska). W zakres interwencji celu mieszczą się inwestycje dotyczące: budowy nowych ujęć i stacji uzdatniania wody, modernizacji istniejących ujęć wody, monitoringu sieci wodociągowej, zwiększenia wydajności ujęć wody, rozwoju i modernizacji infrastruktury komunalnej – sieć wodociągowa, projekty w zakresie rozwoju infrastruktury kanalizacyjnej, projekty w zakresie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, Projekty edukacyjne w zakresie stosowania dobrych praktyk rolniczych ograniczających zanieczyszczenie wód powierzchniowych związkami azotu i fosforu oraz pestycydami, projekty i przedsięwzięcia w zakresie retencjonowania wody.

Zaproponowane działania przyczynią się do usprawnienia sektora gospodarki wodnej w warunkach zarówno nadmiaru, jak i niedoboru wody. Zadania te mają na celu między innymi ułatwienie dostępu do wody dobrej jakości, ograniczenie negatywnych skutków susz i powodzi oraz poprawę bezpieczeństwa i efektywności ekonomicznej gospodarki wodnej. Zaplanowane przedsięwzięcia nie wpłyną negatywnie na klimat. W założeniu planowane przedsięwzięcia będą odporne na zmiany klimatu poprzez zastosowanie odpowiednich konstrukcji, zabezpieczających m.in. przed falami mrozu, upałów, suszami, nawałnymi deszczami, burzami itp. Można więc przyjąć, że przewidywane zmiany warunków klimatycznych i środowiskowych nie będą miały wpływu na realizację zadań z zakresu gospodarki wodnej.

Działania związane z różnorodnością biologiczną i obszarami prawnie chronionymi w Strategii Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2022-2030 ujęte zostały również w celu strategicznym 1 w ramach celu operacyjnego 1.4. Wzrost bezpieczeństwa energetycznego gminy i efektywności energetycznej oraz promocja postaw ekologicznych wśród mieszkańców. Zaplanowano kierunki interwencji takie jak: projekty edukacyjne w takich obszarach jak: przyroda i jej bioróżnorodność, wpływ człowieka na przyrodę, dziedzictwo i kultura, tradycje i produkty lokalne itp., wyznaczenie stref obserwacji przyrody, ścieżek dydaktycznych, stałych ekspozycji i instalacji proekologicznych.

Wpływ na różnorodność biologiczną mogą mieć również zadania z innych obszarów interwencji takie jak np. budowa i przebudowa dróg, rozbudowa sieci dróg rowerowych czy ekodoradztwo dla mieszkańców i przedsiębiorców. Różnorodność biologiczna pod wpływem zmian klimatu podlega pewnym przekształceniom, adaptacjom – zaznaczają się np. migracje gatunków. Migracje te mogą zostać uniemożliwione poprzez „niedrożność ekologiczną” przekształconych przez człowieka krajobrazów. W Strategii nie przewidziano inwestycji, które mogą prowadzić do takich niedrożności - zadania związane z modernizacją dróg będą dotyczyły już istniejących przekształceń. Ponadto, prawidłowy projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy, jaki i w fazie eksploatacji inwestycji pozwoli także ograniczyć te oddziaływania. Na etapie projektowania poszczególnych przedsięwzięć, etapie budowy i późniejszej eksploatacji niezbędne jest stosowanie działań minimalizujących, ograniczających wpływ.

W Strategii działania związane z sektorem energetyki również mieszczą się w ramach celu strategicznego 1, a dokładnie w ramach celu operacyjnego 1.4. Wzrost bezpieczeństwa energetycznego gminy i efektywności energetycznej oraz promocja postaw ekologicznych wśród mieszkańców. Wpływ warunków klimatycznych na ten sektor jest zróżnicowany i zależy od kierunków interwencji: termomodernizacje, odnawialne źródła energii. Zmiany klimatu, takie jak gwałtowne burze, mogą prowadzić do zwiększenia ryzyka uszkodzenia linii przesyłowych i tym samym ograniczeń w dostawie prądu. Termomodernizacje budynków wiążą się z ryzykiem negatywnego wpływu na różnorodność biologiczną poprzez niszczenie siedlisk ptaków i nietoperzy. Należy więc dokładać wszelkich starań, aby termomodernizacje były przeprowadzane z uwzględnieniem bytujących w obrębie budynków zwierząt.

W oparciu o powyższą analizę Strategia Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2022-2030 stanowi plan przygotowania mieszkańców i samorządów lokalnych do mogących ulec zmianie warunków klimatycznych, przy uwzględnieniu celów i kierunków adaptacji do zmian klimatu, zawartych w SPA 2020. Realizacja zadań zawartych w Strategii przyczyni się do adaptacji Gminy Łęczna do przewidywanych zmian klimatu, jednocześnie nie powodując negatywnego wpływu na klimat i różnorodność biologiczną.

14. Proponowane rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

Rozważając cele określone w Strategii należy stwierdzić, iż są cele bezpośrednio skierowane na poprawę stanu środowiska naturalnego, w innych celach natomiast poprawa środowiska osiągnięta jest w sposób pośredni.

Do przedsięwzięć realizowanych w ramach Strategii, które mogą krótkotrwale i chwilowo negatywnie oddziaływać na środowisko należy większość inwestycji infrastrukturalnych przede wszystkim: na etapie budowy inwestycji w zakresie budowy lub modernizacji infrastruktury drogowej i rozbudowy infrastruktury wodno – kanalizacyjnej.

Negatywne oddziaływanie tych inwestycji na środowisko można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto, prawidłowy projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy, jaki i w fazie eksploatacji inwestycji pozwoli także ograniczyć te oddziaływania.

W celu zmniejszenia lub eliminacji negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze lub społeczne proponuje się podjęcie działań łagodzących opisanych w poniższej tabeli.

Tabela 19. Proponowane środki i zalecenia łagodzące niekorzystne oddziaływania na środowisko wynikające z realizacji Strategii

Element środowiska przyrodniczego	Środki łagodzące/zalecenie
LUDZIE	✓ oznakowanie obszarów, gdzie prowadzone będą prace budowlane i modernizacyjne w celu zwiększenia bezpieczeństwa ludzi podczas wykonywania tych prac; ✓ stosowanie sprawnego technicznie sprzętu, stałe prowadzenie nadzoru budowlanego oraz bezwzględne przestrzeganie przepisów BHP; ✓ ograniczenie czasu pracy maszyn budowlanych do niezbędnego minimum w celu zmniejszenia emisji spalin oraz hałasu; ✓ stosowanie systemów zabezpieczających rusztowania oraz maszyny i urządzenia podczas remontów i innych prac budowlanych, ograniczające jednocześnie uciążliwości przez nie wywoływane; ✓ stosowanie roślinności izolacyjnej (obudowa biologiczna wzdłuż ciągów komunikacyjnych); ✓ stosowanie rozwiązań technicznych sprzyjających osiągnięciu wymaganych standardów jakości środowiska na terenach zamieszkałych (m.in. w zakresie hałasu), np. stosowanie cichych nawierzchni i elementów uspakajania ruchu w ramach ciągów komunikacyjnych, pasów zieleni wysokiej wzdłuż dróg (z udziałem gatunków o właściwościach dźwiękochłonnych tj. zimnozielone gatunki drzewiaste oraz klon, topola, lipa).

ZWIERZĘTA	✓ wykonanie inwentaryzacji budynków i terenów planowanych pod budowę pod kątem występowania ptaków, nietoperzy i zwierząt chronionych; ✓ prowadzenie prac poza okresem lęgowym ptaków oraz rozrodu nietoperzy i innych zwierząt, których występowanie zidentyfikowano w rejonie planowanych inwestycji; ✓ w przypadku braku możliwości prowadzenia prac w okresie poza lęgowym odpowiednio wcześniejsze zabezpieczenie budynków przed zakładaniem w nich lęgówisk; ✓ w trakcie prac modernizacyjnych zapewnienie nadzoru ze strony ornitologów i chiropterologów na wypadek odnalezienia miejsc gniazdowania ptaków oraz rozrodu nietoperzy; ✓ po przeprowadzeniu prac remontowych, w przypadku braku możliwości zachowania istniejących schronień, wyposażenie budynków w schronienia alternatywne (skrzynki dla ptaków i nietoperzy), równoważące ubytek takich miejsc; ✓ prowadzenie prac budowlanych i modernizacyjnych w możliwie najkrótszym czasie; ✓ ograniczenie w miarę możliwości powierzchni cennych siedlisk przyrodniczych mogących ulec zniszczeniu lub uszkodzeniu w wyniku prac budowlanych; ✓ przestrzeganie zasady ochrony (nienaruszania) elementów środowiska ważnych dla zachowania właściwego stanu korytarza ekologicznego wzdłuż danego odcinka doliny cieku wodnego (zadrzewienia i zakrzaczenia, zbiorniki wodne, płaty roślinności szuwarowej, mokradła itp.); ✓ w przypadku rozwoju infrastruktury komunikacyjnej organizowanie podziemnych i nadziemnych przejść dla zwierząt
ROŚLINY	✓ wykonanie inwentaryzacji przyrodniczej obszarów dysfunkcyjnych pod kątem występowania cennych gatunków roślin, przede wszystkim obszarów wodno-błotnych o wysokich walorach przyrodniczych; ✓ wkomponowywanie istniejącej roślinności w rewitalizowaną przestrzeń obszarów dysfunkcyjnych, wprowadzanie nowych obszarów zielni urządzonej, dostosowanej do warunków siedliskowych oraz współgrającej z otoczeniem; ✓ zachowanie wysokiej kultury prowadzenia robót budowlanych, z poszanowaniem wymagań ochrony środowiska; ✓ prowadzenie ręcznych wykopów w sąsiedztwie systemów korzeniowych w czasie wykonywania prac budowlanych; ✓ unikanie usuwania korzeni strukturalnych drzew w przypadku prowadzenia wykopów w sąsiedztwie bryły korzeniowej; ✓ zabezpieczenie ran na drzewach powstałych w wyniku prowadzonych prac budowlanych odpowiednimi środkami grzybobójczymi; ✓ zabezpieczenie pni drzew narażonych na otarcia ze strony sprzętu budowlanego np. włókniwy i obudowy drewniane; ✓ lokalizowanie zapleczy budów możliwe najdalej od stanowisk roślin o dużych walorach przyrodniczych; ✓ ograniczenie w miarę możliwości powierzchni cennych siedlisk przyrodniczych mogących ulec zniszczeniu lub uszkodzeniu w wyniku prac budowlanych;
WODA	✓ zabezpieczenie/uszczelnienie terenów zapleczy budów (magazynowanie substancji, materiałów oraz odpadów w sposób eliminujący kontakt z wodami opadowymi i gruntowymi);

	✓ kontrolowanie szczelności zbiorników paliw płynnych pojazdów stosowanych w czasie prac budowlanych w celu niedopuszczenia do miejscowego skażenia środowiska gruntowego substancjami ropopochodnymi; ✓ zapewnienie dostępu pracownikom przedsiębiorstw budowlanych do przenośnych toalet oraz regularnie opróżnianie toalet z wykorzystaniem samochodów serwisowo-asenizacyjnych wyposażonych w odpowiednie akcesoria; ✓ zachowanie szczególnej ostrożności w czasie prowadzenia prac w sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych; ✓ ograniczanie powierzchni nieprzepuszczalnych (np. poprzez stosowanie materiałów przepuszczalnych do budowy parkingów, ciągów pieszych i rowerowych); ✓ stosowanie w budowanych i modernizowanych budynkach rozwiązań technicznych mających na celu ograniczenie zużycia wody; ✓ ograniczenie do minimum szerokości i głębokości wykopów, stosowanie metod ograniczających ilość odpompowywanej z wykopów wody, aby zapobiegać wahaniom zwierciadła wody na terenach przyległych;
POWIETRZE	✓ zachowanie wysokiej kultury prowadzenia robót, w szczególności przez: systematyczne sprzątanie placów budowy, zraszanie wodą placów budowy (zależnie od potrzeb), ograniczenie do minimum czasu pracy silników spalinowych maszyn i samochodów budowlanych, uważne ładowanie materiałów sypkich na samochody, stosowanie osłon na rusztowania, urządzenia, maszyny i pojazdy, ograniczających pylenie oraz inne zanieczyszczenia, stosowanie gotowych mieszanek wytwarzanych w wytwórniach, aby ograniczyć do minimum operacje mieszania kruszywa ze spoiwem na miejscu budowy, wykorzystanie pojazdów zasilanych alternatywnymi źródłami napędu, propagowanie ruchu rowerowego, pieszego, poprzez budowę odpowiednich ciągów komunikacyjnych; ✓ zwiększenie powierzchni terenów zielonych poprawiających skład powietrza atmosferycznego (poprzez pochłanianie szkodliwych gazów – tlenki siarki, siarkowodór, dwutlenek węgla oraz produkcji tlenu); ✓ budowanie pasów zieleni izolacyjnej, ograniczającej uciążliwości komunikacyjne; ✓ stosowanie w budowanych i modernizowanych budynkach rozwiązań technicznych mających na celu ograniczenie niskiej emisji (stosowanie kotłów zasilanych ekologicznymi paliwami, termomodernizacja budynków – ograniczająca zużycie paliw i energii); ✓ inteligentne zarządzanie energią pozwalające obniżyć zapotrzebowanie na ciepło, światło;
POWIERZCHNIA ZIEMI	✓ zabezpieczenie/uszczelnienie terenów zapleczy budów (magazynowanie substancji, materiałów oraz odpadów w sposób eliminujący kontakt z glebą); ✓ kontrolowanie szczelności zbiorników paliw płynnych pojazdów stosowanych w czasie prac budowlanych w celu niedopuszczenia do miejscowego skażenia środowiska gruntowego substancjami ropopochodnymi; ✓ przed rozpoczęciem prac ziemnych zebranie warstwy wierzchniej gleby (humus), a po zakończeniu prac – rozdeponowanie na powierzchni terenu zebranej wcześniej warstwy; ✓ przestrzeganie prawidłowej gospodarki odpadami;

KRAJOBRAZ	✓ zintegrowanie nowych przedsięwzięć inwestycyjnych z istniejącą rzeźbą terenu; ✓ wkomponowanie istniejących elementów krajobrazu o potencjalnie wysokich walorach przyrodniczych w rewitalizowaną przestrzeń; ✓ traktowanie zieleni urządzonej jako priorytetowego elementu kształtującego prawidłowo zagospodarowaną przestrzeń miejską; ✓ maskowanie elementów dysharmonijnych w krajobrazie;
KLIMAT	✓ odpowiednie projektowanie zieleni na terenie zabudowanym, tak, aby pełniła funkcje ochrony przed wiatrem, wpływała na wymianę powietrza w terenie zabudowanym oraz przyczyniała się do zatrzymywania wilgoci; ✓ stosowanie zabiegów mających na celu zmniejszenie zatorów komunikacyjnych w mieście (odpowiednio zsynchronizowana sygnalizacja świetlna, propagowanie ruchu pieszego, rowerowego oraz komunikacji publicznej) podczas prowadzonych prac remontowych; ✓ stosowanie odpowiednich technologii, materiałów, realizacji dostaw w celu zapobiegnięcia lub ograniczenia emisji, korzystanie z niskoemisyjnych materiałów budowlanych pochodzących z recyklingu/odzysku ; ✓ ochrona naturalnych pochłaniaczy dwutlenku węgla, które mogą być zagrożone na skutek realizacji przedsięwzięcia, takich jak gleby torfowe, tereny leśne, tereny podmokłe, lasy; ✓ korzystanie z odnawialnych źródeł energii;
ZABYTKI, DOBRA MATERIALNE	✓ planowanie nowych inwestycji w harmonii z istniejącym krajobrazem i historycznym układem przestrzennym; ✓ odpowiednie wyeksponowanie obiektów zabytkowych o wysokich wartościach artystycznych, historycznych i kulturowych na tle istniejącej zabudowy oraz planowanych inwestycji; ✓ prowadzenie prac remontowych obiektów zabytkowych w uzgodnieniu z Konserwatorem Zabytków;

W przypadku, gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracanego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych.

Przez kompensację przyrodniczą rozumie się: „zespół działań obejmujących w szczególności roboty budowlane, roboty ziemne, rekultywację gleby, zalesianie, zadrzewianie lub tworzenie skupień roślinności, prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej lub tworzenie skupień roślinności, prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej na danym terenie, wyrównania szkód dokonanych w środowisku przez realizację przedsięwzięcia i zachowanie walorów krajobrazowych” zgodnie z zapisami ustawy Prawo ochrony środowiska.

Zgodnie z zapisem art. 75 ww. ustawy, Inwestor w trakcie prac budowlanych zobowiązany jest „uwzględnić ochronę środowiska na obszarze prowadzenia prac, a w szczególności ochronę gleb, zieleni, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych. Przy prowadzeniu prac budowlanych dopuszcza się wykorzystanie i przekształcenie elementów przyrodniczych wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z realizacją konkretnej inwestycji. W sytuacji, kiedy ochrona elementów przyrodniczych nie jest możliwa, należy podjąć działania polegające na naprawieniu wyrządzonych szkód.

Przeprowadzona analiza oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego nie wykazała istotnego negatywnego wpływu na środowisko naturalne, które wymagałoby prowadzenia działań kompensujących. Na etapie projektowania poszczególnych przedsięwzięć, etapie budowy i późniejszej eksploatacji niezbędne jest stosowanie działań minimalizujących, ograniczających wpływ. W trakcie prowadzonych analiz nie zidentyfikowano również istotnego wpływu na cele obszarów Natura 2000, nie wskazuje się również konieczności przeprowadzenia kompensacji przyrodniczej dla zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania obszarów Natura 2000.

15. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w Strategii wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Warunkiem prawidłowej realizacji założeń Strategii Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2022-2030 jest zachowanie określonych terminów realizacji zidentyfikowanych przedsięwzięć oraz dostępności środków finansowych (również tych zewnętrznych) jak i brak protestów społeczeństwa. Większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć w ramach Strategii ma zdecydowanie pozytywny wpływ na środowisko. Planowane kierunki interwencji mają charakter optymalny dla realizacji ustalonej wizji rozwoju Gminy Łęczna.

Jest to jednak dokument wskazujący kierunki rozwoju o charakterze dość ogólnych wytycznych, bez szczegółowych informacji dotyczących rozwiązań technicznych i lokalizacyjnych. Dokument ten wyznacza ramy dla innych strategicznych i programowych dokumentów branżowych.

Lokalizacja dużej części przedsięwzięć i kierunków interwencji wymienionych w dokumencie, pomimo że odnosi się do konkretnych obiektów (np. budynku, dróg, sieci kanalizacyjnej i wodociągowej) nie jest umiejscowiona w konkretnych lokalizacjach. Brak opracowanej dokumentacji koncepcyjnej lub technicznej uniemożliwia podanie szczegółowych informacji o zakresie i lokalizacji inwestycji. Z powyższych względów w praktyce trudno o przedstawienie alternatywnych rozwiązań niestanowiących w zasadzie nowej propozycji, a rzeczywiste alternatywne rozwiązania będą pojawiały się sukcesywnie w miarę zmieniających się uwarunkowań finansowych, koncepcyjnych i prawnych.

Jeśli do tego dodać konieczny etap procedur planistyczno-lokalizacyjnych z przypisanymi im procedurami oceny oddziaływania na środowisko, to można być przekonanym, że zostaną przedstawione wszystkie istotne okoliczności pozwalające na wybór optymalnych rozwiązań łączących aspekty rozwojowe, środowiskowe i dotyczące jakości życia mieszkańców.

16. Propozycje dotyczące metod analizy przewidywanych skutków realizacji postanowień Strategii oraz częstotliwości jej przeprowadzania

W Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 możliwie precyzyjnie określone zostały zasady oceny i monitorowania efektów jej realizacji. Zaproponowane w strategii wskaźniki ilościowe i jakościowe pozwolą określić stopień realizacji poszczególnych działań i prognozować związane z tym zmiany w środowisku. Dla każdego wskaźnika określono także źródło pozyskiwania danych do weryfikacji, co znacznie ułatwi ich uzyskanie. Zaproponowane wskaźniki są dostępne w statystyce publicznej i wewnętrznych źródłach danych gminy.

Tabela 20. Wskaźniki monitoringowe Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030

Nazwa wskaźnika oddziaływania	Wartość bazowa (2022)	Kierunek zmian do 2030 roku	Źródło danych
Cel strategiczny 1. Atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń oraz czyste środowisko naturalne			
Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów (%)	33,5	▲	BDL GUS
Cel strategiczny 2. Aktywni mieszkańcy korzystający z wysokiej jakości usług publicznych			
Liczba mieszkańców Gminy Łęczna (wg miejsca zamieszkania)	22 462	▲	BDL GUS
Cel strategiczny 3. Lepiej funkcjonująca lokalna gospodarka oparta na zasobach środowiska oraz nowoczesna i sprawna administracja publiczna			
Wskaźnik przedsiębiorczości (liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do REGON na 10 tys. mieszkańców)	774	▲	BDL GUS

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030

Nazwa wskaźnika produktu/rezultatu*	Wartość bazowa	Kierunek zmian do 2030 roku	Źródło danych	Podmioty odpowiedzialne za wdrażanie działań i przekazywania informacji monitoringowych
Cel strategiczny 1. Atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń oraz czyste środowisko naturalne				
Cel operacyjny 1.1 Poprawa dostępności, atrakcyjności i estetyki przestrzeni publicznej				
Liczba odnowionych obiektów zabytkowych, sakralnych i obiektów przyrodniczych (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Powierzchnia odnowionych/zrewitalizowanych przestrzeni publicznych (ha)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Cel operacyjny 1.2. Poprawa dostępności komunikacyjnej oraz stanu i bezpieczeństwa infrastruktury drogowej				
Długość dróg wyremontowanych, przebudowanych, rozbudowanych lub wybudowanych (m)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Długość wyremontowanych/wybudowanych chodników (m)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Cel operacyjny 1.3. Rozwój infrastruktury poprawiającej stan ochrony środowiska				
Długość wybudowanej/przebudowanej/rozbudowanej sieci wodociągowej (m)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Długość wybudowanej/przebudowanej/rozbudowanej sieci kanalizacyjnej (m)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Liczba obiektów objętych Programem usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Cel operacyjny 1.4. Wzrost bezpieczeństwa energetycznego gminy i efektywności energetycznej oraz promocja postaw ekologicznych wśród mieszkańców				
Liczba wymienionych źródeł ciepła (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Liczba zamontowanych instalacji OZE (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Liczba obiektów poddanych termomodernizacji (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna

Liczba kampanii edukacji ekologicznej (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Liczba uczestników kampanii ekologicznych (os.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Cel strategiczny 2. Aktywni mieszkańcy korzystający z wysokiej jakości usług publicznych				
Cel operacyjny 2.1. Rozwój integracji społecznej i aktywności mieszkańców				
Liczba obiektów użyteczności publicznej dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Liczba uczestników biorących udział w przedsięwzięciach aktywizacji społecznej, kulturalnej i edukacyjnej (os.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Cel operacyjny 2.2. Rozwój usług zdrowia, pomocy społecznej i mieszkalnictwa komunalnego				
Liczba osób biorących udział w programach profilaktyki, badań i akcji z zakresu ochrony zdrowia (os.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Liczba projektów w zakresie budowy/przebudowy/rozbudowy budynków na mieszkania komunalne i socjalne (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Cel operacyjny 2.3. Zwiększenie dostępności i jakości edukacji oraz opieki nad dziećmi				
Liczba utworzonych/wspartych żłobków/klubów dziecięcych/przedszkoli/oddziałów przedszkolnych (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Liczba udzielonych stypendiów naukowych i sportowych (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Liczba uczestników dodatkowych zajęć edukacyjnych (os.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Cel operacyjny 2.4. Wzrost dostępu do usług kultury, sportu i rekreacji				
Liczba wydarzeń organizowanych w ciągu roku (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Liczba projektów w zakresie budowy/remontu/modernizacji infrastruktury służącej do rozwoju usług kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Cel operacyjny 2.5. Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego				
Liczba projektów związanych z modernizacją budynków/doposażeniem w sprzęt Ochotniczych Straży Pożarnych na terenie gminy (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna

Cel operacyjny 3.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości oraz rozbudowa infrastruktury poprawiającej atrakcyjność inwestycyjną gminy				
Liczba przedsiębiorców korzystających z nowej oferty inwestycyjnej gminy (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Powierzchnia przygotowanych i uzbrojonych terenów inwestycyjnych (ha)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Cel operacyjny 3.2. Wsparcie rozwoju nowoczesnego rolnictwa				
Liczba gospodarstw prowadzących działalność agroturystyczną (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Liczba działań organizacyjnych, informacyjnych i promocyjnych dla rolników (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Cel operacyjny 3.3. Rozwój turystyki w oparciu o potencjał kulturowy i przyrodniczy oraz istniejącą infrastrukturę				
Liczba wydanych folderów/map/publikacje/broszury/tablice informacyjne itp., promujących gminę (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Liczba zrealizowanych projektów związanych z zagospodarowaniem terenu i wyposażeniem w infrastrukturę sportowo-rekreacyjną (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Długość szlaków pieszych, rowerowych, konnych (m)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Cel operacyjny 3.4. Rozwój cyfryzacji administracji publicznej i e-usług dla społeczeństwa				
Liczba wdrożonych e-usług w administracji publicznej (szt.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna
Liczba pracowników przeszkolonych w zakresie poprawy jakości usług publicznych (os.)	0	▲	Dane Urzędu Miejskiego w Łęcznej	Gmina Łęczna

* Wszystkie wskaźniki produktu/rezultatu dotyczą wytworów (produktów, efektów) powstałych w okresie realizacji strategii. Jako rok bazowy przyjęto 2022 dla którego wartość wskaźników wynosi 0.

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030

Głównym narzędziem procesu monitoringu będzie Raport z realizacji Strategii Rozwoju Gminy Łączna, który będzie przygotowywany w cyklu corocznym. Jednostką odpowiedzialną za przygotowanie raportu będzie Referat Inwestycji i Rozwoju Gminy. Raport ten będzie powstawał w oparciu o dane pochodzące ze statystyki ogólnej (GUS, BDL) oraz informacji od podmiotów bezpośrednio odpowiedzialnych za realizowanie przedsięwzięć/działań w ramach Strategii. Sporządzany corocznie Raport z realizacji Strategii Rozwoju Gminy Łączna będzie zawierać pełne sprawozdanie z realizacji Strategii w oparciu o wskaźniki monitoringowe, których wartość będzie wskazywać na stan realizacji dokumentu i stanowić podstawę do podejmowania ewentualnych działań korygujących.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. U. UE. L.01. 197. 30) państwa członkowskie Unii Europejskiej (a zatem również Polska) zobowiązane są do prowadzenia monitoringu znaczącego wpływu na środowisko, wynikającego z realizacji planów i programów. Dyrektywa zaznacza, iż celem monitoringu jest między innymi możliwość określenia na wczesnym etapie nieprzewidzianego niepożądanego wpływu oraz podjęcia odpowiedniego działania naprawczego. Zgodnie z art. 10 ust. 2 w celu przestrzegania ust. 1 można wykorzystywać, stosownie do potrzeb, istniejące systemy monitoringu. Stąd monitoring skutków realizacji postanowień Strategii w zakresie oddziaływania na środowisko może polegać na analizie i ocenie poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska lub też w ramach innych monitoringów prowadzonych przez organy administracji publicznej, gminy, powiat oraz podmioty gospodarcze, o ile dotyczą one obszaru Gminy.

System Państwowego Monitoringu Środowiska odzwierciedla środowiskowe efekty wszystkich działań podejmowanych w regionie. W sytuacjach pogorszenia stanu jakiegoś elementu środowiska (wskazanego nie tylko w oficjalnych materiałach, ale również na podstawie zgłoszeń mieszkańców Gminy lub turystów) proponuje się weryfikację, czy nie wynika to z niewłaściwej realizacji postanowień Strategii oraz ewentualne podjęcie działań naprawczych.

17. Wnioski i rekomendacje

Strategia Rozwoju Gminy Łączna do roku 2030 uwzględnia aspekty ochrony środowiska oraz ideę zrównoważonego rozwoju i racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska. Przyjęte w niej rozwiązania mają na celu zapobieganie negatywnym przyrodniczo oddziaływaniom na środowisko, a także zapobiegają powstawaniu konfliktów i zagrożeń. Realizacja Strategii będzie cechowała się zdecydowaną przewagą oddziaływań pozytywnych nad negatywnymi. Potencjalne oddziaływania negatywne dotyczą etapu realizacji przedsięwzięć i są skutecznie kompensowane.

Strategia jest dokumentem, który będzie służył Gminie jako narzędzie realizacji polityki ekologicznej państwa na jej terenie. Postawione cele wpisują się w cele polityki ekologicznej państwa, województwa lubelskiego i Gminy Łączna. Ponadto, cele zharmonizowane są z wymaganiami Unii Europejskiej, która wspiera poprawę stanu środowiska w krajach członkowskich poprzez współfinansowanie projektów mających za zadanie poprawę jakości środowiska. Jednym z celów Strategii jest rozwój infrastruktury poprawiającej stan ochrony środowiska poprzez kierunki działań w zakresie ochrony zasobów wód i ochrony przed jej zanieczyszczeniami, retencjonowanie wody, oczyszczanie terenu Gminy z wyrobów zawierających azbest, rozbudowy systemu segregacji śmieci, zmniejszenie strumienia odpadów „u źródła”. Drugi cel nakierowany na poprawę stanu ochrony środowiska jest wzrost bezpieczeństwa energetycznego gminy i efektywności energetycznej oraz promocję postaw ekologicznych wśród mieszkańców poprzez kierunki działań związane z termomodernizacją budynków oraz wymianą źródeł ciepła na bardziej ekologiczne i energooszczędne, rozwój odnawialnych źródeł energii, rozwój elektro- i ekomobilności i działania edukacyjne.

Strategia Rozwoju Gminy Łączna, nawiązując do konstytucyjnej zasady zrównoważonego rozwoju, zakłada realizację działań związanych z:

- ✓ ochroną dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego oraz racjonalne wykorzystanie zasobów na terenie Gminy,
- ✓ zrównoważonym wykorzystaniem materiałów, wody i energii,
- ✓ dalszą poprawą jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego,
- ✓ edukacją ekologiczną mieszkańców.

Dokument uwzględnia stan środowiska a także potrzeby jego poprawy przez następujące działania:

- ✓ wspieranie rozwoju agroturystyki,
- ✓ wspieranie rozwoju systemu wykorzystania energii odnawialnej,
- ✓ rozbudowę systemu wodno-kanalizacyjnego,
- ✓ wykorzystanie alternatywnych, niskoemisyjnych źródeł energii grzewczej, aktywne wspieranie selektywnej zbiórki, segregacji odpadów komunalnych,
- ✓ usuwanie wyrobów zawierających azbest,
- ✓ poprawę stanu ochrony środowiska, kształtowanie postaw ekologicznych czy podnoszenie świadomości mieszkańców.

W przypadku realizacji inwestycji na obszarach chronionych gminy Łęczna wymogiem obligatoryjnym jest zapewnienie zgodności z planami ochrony obowiązującymi na terenie rezerwatów przyrody i parków krajobrazowych oraz planami zadań ochronnych na obszarach Natura 2000. Na obszarach chronionych, które nie posiadają planów ochrony planowanie powinno być poprzedzone rzetelnym rozpoznaniem uwarunkowań środowiskowych, prowadzącym do identyfikacji istotnych problemów i obszarów konfliktowych, a decyzja o lokalizacji wynikać z wielokryterialnej oceny wariantów przedsięwzięcia. Jeśli uniknięcie konfliktów nie jest możliwe, realizacja projektów powinna być uwarunkowana zastosowaniem środków łagodzących negatywne oddziaływania bądź wykonaniem kompensacji środowiskowej.

Działania gminy Łęczna nastawione na promocję i rozwój turystyki będą wpływać, w sposób pośredni, na wzrost zainwestowania na obszarach chronionych lub w ich bezpośrednim otoczeniu oraz na wzrost natężenia ruchu turystycznego, co w przypadku braku zrównoważonego użytkowania tych obszarów, może skutkować pogorszeniem stanu i funkcjonowania ekosystemów i gatunków oraz degradacją walorów krajobrazowych. Dlatego konieczne jest zapewnienie harmonizacji planów rozwoju turystyki z niezbędnymi, z przyrodniczego punktu widzenia, ograniczeniami, w szczególności wynikającymi z planów ochrony parków narodowych, rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych czy też planów zadań ochronnych obszarów Natura 2000. Rozwój turystyki powinien odbywać się z uwzględnieniem uwarunkowań wynikających z potrzeb ochrony siedlisk i gatunków, ochrony krajobrazu oraz zachowania w niezmienionym stanie obszarów i obiektów najcenniejszych przyrodniczo, w tym chłonności środowiska i optymalizacji wielkości ruchu turystycznego. Świadomość potrzeby zrównoważonego rozwoju turystyki powinna być kluczowym założeniem i jako takie, wyznaczać podstawowy wymiar skali podejmowanych działań.

Koniecznym jest stosowanie wszystkich możliwych środków związanych z ochroną zwierząt podczas prowadzenia prac remontowych i termomodernizacyjnych obiektów (np. zabezpieczanie lub przenoszenie gniazd, pozostawianie otwartych otworów stropodachowych, stosowanie kompensacji przyrodniczej zgodnie z zaleceniami RDOŚ).

W celu wyeliminowania lub ograniczenia sytuacji konfliktowych oraz ograniczenia potencjalnych niekorzystnych oddziaływań na środowisko należy planować i projektować inwestycje zgodnie z wymogami ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju oraz odpowiednimi wymaganiami ustawowymi. Szczególną uwagę należy zwrócić na sposób realizacji zadań, które nie wymagają uzyskania specjalnych decyzji administracyjnych.

Projekt Strategii jest zgodny z dokumentami strategicznymi na poziomie wojewódzkim i wpisuje się w realizację koncepcji zrównoważonego rozwoju. Realizacja Strategii nie będzie generowała transgranicznych oddziaływań na środowisko.

18. Spis tabel i rycin

Tabela 1 Wykaz złóż piasków i żwirów w gminie Łęczna.....	49
Tabela 2 Charakterystyka użytkowania gruntów w gminie Łęczna (2020)	52
Tabela 3 Masa odpadów zebranych w ciągu roku w Gminie Łęczna	54
Tabela 4 Przebieg średniej temperatury powietrza i rocznych sum opadów atmosferycznych w gminie Łęczna	56
Tabela 5 Wartość opadów zarejestrowana w stacji Włodawa w roku 2020	58
Tabela 6 Poziomy dźwięku w środowisku określone przez wskaźnik LDWN w powiecie łęczyńskim.....	65
Tabela 7 Przekroczenia wartości dopuszczalnych – wskaźnik LDWN w powiecie łęczyńskim	66
Tabela 8 Poziomy dźwięku w środowisku określone przez wskaźnik LN w powiecie łęczyńskim	66
Tabela 9 Przekroczenia wartości dopuszczalnych – wskaźnik LDWN w powiecie łęczyńskim	67
Tabela 10 Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych w granicach gminy Łęczna	77
Tabela 11 Pomniki przyrody na terenie miasta i gminy Łęczna (stan na 22.04.2022)	82
Tabela 12 Zabytki Gminy Łęczna wpisane do rejestru „A” zabytków nieruchomych województwa lubelskiego na dzień 31 grudnia 2020 r.	84
Tabela 13 Wykaz zabytków wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków	87
Tabela 14 Analiza problemów środowiska na terenie Gminy Łęczna wraz z oceną ich oddziaływania.....	92
Tabela 15 Analiza potencjalnego oddziaływania transgranicznego zidentyfikowanych w Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 przedsięwzięć	99
Tabela 16 Wzajemne powiązania oddziaływań	111
Tabela 17 Legenda do oceny kierunków interwencji.....	115
Tabela 18 Ocena przewidywanych oddziaływań na środowisko kierunków interwencji i przedsięwzięć wpisanych do Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030	116
Tabela 19. Proponowane środki i zalecenia łagodzące niekorzystne oddziaływania na środowisko wynikające z realizacji Strategii.....	139
Tabela 20. Wskaźniki monitoringowe Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030	145
Ryc. 1 Położenie Gminy Łęczna na tle Polski, województwa lubelskiego i powiatu łęczyńskiego	16
Ryc. 2 Mapa średniej temperatury powietrza w 2020 roku.....	56
Ryc. 3 Mapa odchyleń średniej rocznej temperatury powietrza w 2020 roku od normy 1971-2000	57
Ryc. 4 Roczne sumy opadów atmosferycznych w roku 2020.....	58
Ryc. 5 Lokalizacja punktowych źródeł emisji PM10 na obszarze województwa lubelskiego ..	61
Ryc. 6 Emisja pyłu PM10 w województwie lubelskim w 2017 r.	62
Ryc. 7 Lokalizacja liniowych źródeł emisji PM10 na obszarze województwa lubelskiego.....	63
Ryc. 8 Lokalizacja analizowanych odcinków dróg krajowych na terenie powiatu łęczyńskiego.	65

Ryc. 9 Lokalizacja stacji bazowych telefonii komórkowej (na podstawie pozwoleń radiowych wydawanych przez Urząd Komunikacji Elektronicznej) na terenie województwa lubelskiego.	68
Ryc. 10 Podział Polski na JCWPd oraz położenie JCWPd nr 89 i 90	69
Ryc. 11 Charakterystyka Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Niecka lubelska (Lublin) nr 406	70
Ryc. 12 Charakterystyka Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Niecka lubelska (Chełm-Zamość) nr 407	71
Ryc. 13 Mapa regionów wodnych w Polsce	75
Ryc. 14 Rozmieszczenie JCWP na terenie gminy Łęczna	77
Ryc. 15 Obszary objęte zagrożeniem powodziowym	79
Ryc. 16 Obszary chronione oraz użytkowanie terenu w Gminie Łęczna	81

Spis literatury

- Brzezińska-Wójcik T., Chabudziński Ł., Dobrowolski R., Gajek G., Rodzik J., Zieliński P. 2021. Wyżyna Lubelska (343.1). [W:] Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.). Regionalna geografia fizyczna Polski. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań, s. 423–435.
- Dobrowolski R., Terpiłowski S., Borzyszkowski J., Chabudziński Ł., Grzegorzcy I. 2021. Polesie Zachodnie (845.1). [W:] Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.). Regionalna geografia fizyczna Polski. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań, s. 577–584.
- Gałka M., Kwecko P., Miecznik J., Wojciechowska K. 2011. Objąsnienia do Mapy Geośrodkowej Polski, 1:50 000. ark. Łęczna.
- Główny zbiorniki wód podziemnych w Polsce. informator PSH 2017. (red.) J. Mikołajków, A. Sadurski. Warszawa,
- Harasimiuk M., Henkiel A. 1980. Objąsnienia do Szczegółowej Mapy Geologicznej Polski, 1: 50 000, ark. Łęczna. Wyd. Geologiczne. Warszawa. 1-67.
- Kaszewski B. M. 1995. Klimat: Temperatura powietrza i opady atmosferyczne na obszarze Lubelszczyzny (1951-1990), tom. 1. LTN. Lublin. 1-67.
- Kaszewski B. M. 2008. Klimat. [w:] Środowisko przyrodnicze Lubelszczyzny, (red.) Uziak S. Turski R., Wyd. LTN. Lublin. 2008. 79-111.
- Kleczkowski A. S. (red.), 1990. Mapa obszarów głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony, skala 1:500 000. AGH, Kraków.
- Krajewski S., Motyka J. 1999. Model sieci hydraulicznej w skałach węglanowych w Polsce. Biuletyn Państw. Inst. Geol. nr 388. Wyd. Geol. Warszawa.
- Mapy akustyczne dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie na terenie województwa lubelskiego. 2018. GDDKiA. Świętochowie.
- Michalczyk Z., Wilgat T. 1998. Stosunki wodne Lubelszczyzny. Wyd. UMCS. Lublin. 1-167.
- Michna E., Mrugała Sz. 1984. Stosunki opadowe w dorzeczu Wieprza. Annales UMCS, sec. B, 39. 229-246.
- Obwieszczenie nr 1/2021 Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Lublinie z dnia 12 stycznia 2021 r. w sprawie wykazu zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa lubelskiego i do rejestru zabytków archeologicznych województwa lubelskiego.
- Pietruszka W., Szczerbicka M., Zezula H. 2002. Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:50 000 ark. Łęczna. Centr. Arch. Geol. Państw. Inst. Geol., Warszawa.
- Prawo ochrony środowiska, Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 799)

Raport o stanie środowiska województwa lubelskiego w roku 2007. 2008. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie.

Raport o stanie środowiska województwa lubelskiego w roku 2017. 2018. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie.

Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.). 2021. Regionalna geografia fizyczna Polski. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań.

Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubelskim. Raport wojewódzki za rok 2020. 2021. GIOŚ/Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Lublinie.

Rocznik meteorologiczny 2020. Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowy Instytut Badawczy.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie klasyfikacji dla prezentowania stanu wód powierzchniowych i podziemnych, sposobu prowadzenia monitoringu oraz sposobu interpretacji wyników i prezentacji stanu tych wód. DzU Nr 32, poz. 284.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Dz.U. 2007 nr 120 poz. 826.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 czerwca 2018 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu opublikowane w Dzienniku Ustaw RP w dniu 11 czerwca 2018 r.

Strategia rozwoju województwa lubelskiego do 2030 r. 2021. Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie. Lublin.

Szuflicki M., Malon A., Tymieński M. 2019. Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.XII.2018 r. PIG-PIB. Warszawa.

Turski R., Uziak S., Zawadzki S. 2008. Gleby. [w:] Środowisko przyrodnicze Lubelszczyzny, (red.) Uziak S. Turski R., Wyd. LTN. Lublin. 2008.

Wołkowicz S., Smakowski T., Speczik S. 2011. Bilans perspektywicznych zasobów kopalin Polski wg stanu na 31.XII.2009 r. PIG-PIB. Warszawa.

Zdanowski A. 2007. Rozpoznanie złóż węgla kamiennego i boksytów w Lubelskim Zagłębiu Węglowym. Biul. Państw. Inst. Geol. Nr 422. 35 - 50.

Zinkiewicz W., Zinkiewicz A., 1973. Stosunki klimatyczne województwa lubelskiego. Annales UMCS, sec. B, 28. 139-202.

Zinkiewicz W., Zinkiewicz A., 1975. Atlas klimatyczny województwa lubelskiego 1951-1960, LTN, Lublin

Żelichowski A.M. 1972. Rozwój budowy geologicznej obszaru między Górami Świętokorzystymi i Bugiem. Biul. Inst. Geologicznego. 1-263.

Załącznik nr 1

Oświadczenie kierującego zespołem autorów prognozy

Zgodnie z art. 74a ust. 2 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. 2023 poz. 1004 ze zm.) oświadczam, że będąc kierującym zespołem autorów Prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030, posiadam wiedzę w tym zakresie, wg art.. 74a ust. 2 pkt. 2.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Lublin, 24.01.2024

Beata Filipowicz

RAPORT Z EWALUACJI EX-ANTE STRATEGII ROZWOJU GMINY ŁĘCZNA DO ROKU 2030

RAPORT KOŃCOWY

Lublin, wrzesień 2023 r.

Spis treści

1. Streszczenie Raportu z ewaluacji ex-ante projektu Strategii Rozwoju Gminy Łączna do roku 2030.....	3
2. Wprowadzenie	4
2.1. Przedmiot Raportu ewaluacyjnego	4
2.2. Główne cele badawcze i przyjęta metodyka	5
3. Analiza trafności, skuteczności, efektywności i spójności projektu Strategii	8
3.1. Ocena części diagnostycznej projektu Strategii.....	8
3.2. Ocena części strategicznej projektu Strategii.....	11
3.3. Ocena części wdrożeniowej projektu Strategii.....	13
4. Wnioski i rekomendacje.....	21

1. Streszczenie Raportu z ewaluacji ex-ante projektu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030

Strategia Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 jest dokumentem strategicznym Gminy, wpisującym się w horyzont czasowy względem dokumentów nadrzędnych, w szczególności: Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030, Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, Polska 2030 Trzecia fala nowoczesności Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju oraz Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku.

Dokument ten uwzględnia cele polityki spójności po 2020 roku, które postrzegają Europę jako: inteligentną, zieloną i niskoemisyjną, lepiej powiązaną, bardziej społeczną oraz bliżej obywateli.

Projekt Strategii został podzielony na część zasadniczą oraz załączniki. W części zasadniczej w formie wniosków zaprezentowano syntetyczne podsumowanie Diagnozy strategicznej w wymiarze społecznym, gospodarczym oraz przestrzennym, która stanowi osobny dokument. Taki podział miał wpływ na ograniczenie treści Strategii, co ma swoje pozytywne strony, w szczególności pod kątem jej odbioru przez czytelników.

Mocną stroną dokumentu jest przyjęty system celów. Wizja rozwoju Gminy Łęczna jest ambitna i czytelna i ma swoje rozwinięcie logiczne w dalszej części struktury strategicznej dokumentu, oraz co ważne, wynika z diagnozy strategicznej.

W części dotyczącej celów strategicznych i operacyjnych należy stwierdzić, że cele te, w dużej mierze odzwierciedlają zdiagnozowane potencjały i wyzwania rozwojowe. Za trafny i skuteczny należy uznać system monitorowania Strategii. Przypisane do celów strategicznych wskaźniki są przekrojowe i dobrze przypisane tematycznie. Do wskaźników nie przypisano wartości docelowych a jedynie trend zmian. Brak wartości docelowych dla 2030 roku spowodowany jest trudnościami w przewidywaniu skali zmian w otoczeniu społeczno-gospodarczym i przestrzennym Gminy.

Projekt *Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030* zawiera wszystkie elementy wymagane przepisami prawa (w rozumieniu przepisów Ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz Ustawy o samorządzie gminnym).

2. Wprowadzenie

2.1. Przedmiot Raportu ewaluacyjnego

Przedmiotowy Raport jest podsumowaniem przeprowadzonej w toku prac nad dokumentem *Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030* ewaluacji ex-ante projektu tegoż dokumentu.

Analiza ex-ante jest narzędziem badania i oceny jakościowej prowadzonej w toku prac nad dokumentem. Służy odpowiedzi na szereg pytań, z których najważniejsze to: Czy założone cele strategiczne i operacyjne są prawidłowo sformułowane i czy przyczynią się do osiągnięcia założonej wizji obszaru? Czy cele strategiczne i operacyjne w projekcie *Strategii* zostaną osiągnięte?

Celem głównym przeprowadzonej ewaluacji ex-ante była zatem ocena poprawności i spójności projektu *Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030*, pozwalająca na podniesienie jakości merytorycznej dokumentu, jego integralności wewnętrznej i spójności z założeniami polityki rozwoju kraju i województwa.

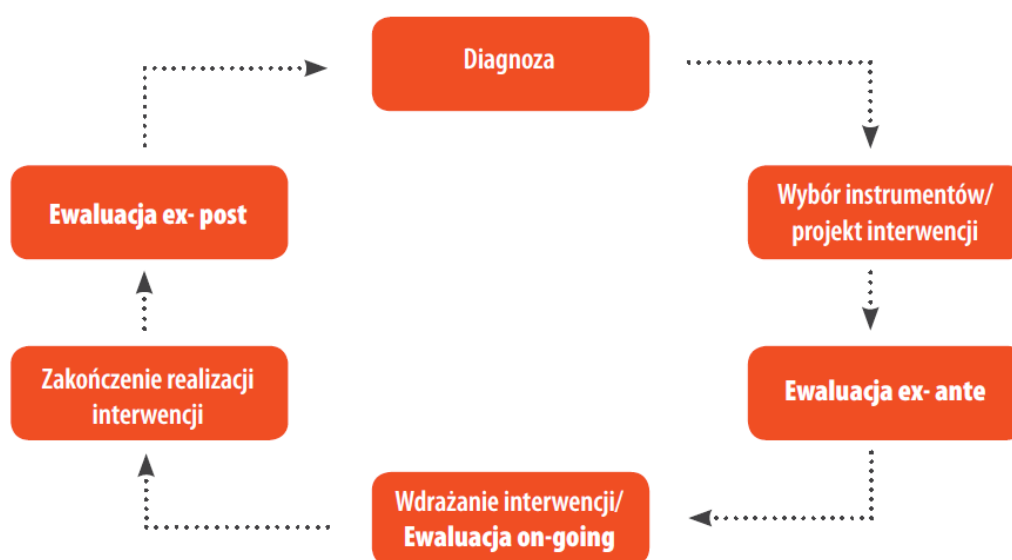
Niniejszy dokument uwzględnia również rekomendacje i wnioski wynikające z przeprowadzonych wśród mieszkańców konsultacji społecznych i badań ankietowych, w ramach których wypowiedali się oni na temat potrzeb rozwojowych zamieszkiwanego obszaru i identyfikowali jego główne problemy. Pozwala to na zarysowanie ogólnego obrazu dokumentu oraz sformułowanie całościowych rekomendacji, dla jego ostatecznego kształtu.

2.2. Główne cele badawcze i przyjęta metodyka

Ewaluacja ex-ante jest oceną planowanej interwencji, czyli oceną dokonywaną jeszcze przed rozpoczęciem realizacji konkretnego zamierzenia. Celem takiego badania jest poprawa jakości planowanego do uruchomienia zamierzenia. W ramach ewaluacji ex-ante badana jest trafność zidentyfikowanych potrzeb, jak również szacowany jest potencjalny wpływ interwencji.

Ewaluacja ex-ante powinna oceniać szanse osiągnięcia zakładanych celów, a także możliwości ich osiągnięcia przy wyborze określonych instrumentów, biorąc pod uwagę alokowane zasoby.

Ryc.1. Ewaluacja w cyklu wdrażania interwencji publicznej

Źródło: Ewaluacja - Poradnik dla pracowników administracji publicznej,
Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2012

Ewaluację ex-ante przeprowadza się w oparciu o cztery kryteria:

- **trafność** - analiza dotyczy adekwatności celów dokumentu względem zidentyfikowanych problemów/wyzwań społeczno-gospodarczych;
- **przewidywana skuteczność** - w kolejnym kroku po ocenie celów dokumentu, analiza dotyczy tego, czy działania zostały prawidłowo dobrane pod kątem osiągnięcia wyznaczonych celów, a zakładane zasoby i proponowany system wdrażania dają szansę na osiągnięcie skwantyfikowanych celów interwencji;
- **przewidywana efektywność** – następnie należy ocenić, czy realne do osiągnięcia cele uzasadniają poniesienie przewidywanych nakładów oraz dokonać oceny optymalizacji alokacji zasobów tak, by wykorzystać przeznaczone zasoby w sposób jak najbardziej ekonomiczny;

- **spójność (zewnętrzna i wewnętrzna)** – analiza dotyczy dokumentacji programowej i strategicznej, na podstawie której operować ma program; konieczne jest zbadanie, czy nie zachodzą tu jakieś sprzeczności między celami dokumentu a priorytetami i działaniami oraz między całym dokumentem a dokumentami wyższego rzędu lub dokumentami równorzędnymi.

Metodą badawczą w ewaluacji ex-ante jest przede wszystkim **desk research** (metoda badawcza polegająca na kompilacji, analizowaniu oraz przetwarzaniu danych i informacji pochodzących z istniejących źródeł, a następnie formułowaniu na ich podstawie wniosków dotyczących badanego problemu), która obejmuje dane, takie jak: dokumenty strategiczne (wspólnotowe, krajowe i regionalne), dane diagnostyczne dotyczące kontekstu ekonomiczno-społecznego, dane gminy mające wpływ na realizację dokumentu Strategii. Dodatkowymi metodami jakimi posłużono się przy dokonaniu oceny ex-ante były:

- **ocena ekspercka**, która posłużyła do rozwiązania problemów badawczych przy wykorzystaniu doświadczenia, wiedzy i opinii ekspertów z danej dziedziny,
- **technika analizy porównawczej (benchmarking)** – metoda polegająca na porównaniu Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 z innymi strategiami, które zostały uznane za udane i mogą służyć jako przykład.

Poniżej wykaz pytań badawczych w ramach oceny ex-ante Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030, przypisanych do konkretnych kryteriów badawczych.

Tabela 1. Wykaz pytań badawczych oceny ewaluacyjnej Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030

kryterium	pytania badawcze
TRAFNOŚĆ	– Czy język zastosowany w projekcie dokumentu jest zrozumiały, poprawny terminologicznie i jednoznaczny? – Czy wizja w projekcie Strategii została prawidłowo określona względem opinii zebranych od mieszkańców? – Czy potencjały i wyzwania rozwojowe Gminy w projekcie Strategii zostały trafnie zidentyfikowane? – Czy w Diagnozie strategicznej właściwie określono mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia? (załącznik do projektu strategii) – Czy w projekcie Strategii poprawnie pod względem metodycznym zostały wyznaczone cele strategiczne i operacyjne? (analiza z wykorzystaniem zasady SMART) – Czy cele strategiczne i operacyjne odpowiadają na zdiagnozowane potencjały i wyzwania rozwojowe? – Czy cele strategiczne i operacyjne przyczyniają się do osiągnięcia wizji? – Czy osiągnięcie celów strategicznych i operacyjnych jest realne? – Czy trafnie dobrano wskaźniki monitoringowe do celów strategicznych i operacyjnych? – Czy przyjęty zestaw wskaźników monitoringu umożliwi obserwowanie postępu realizacji założonych celów strategicznych i operacyjnych?

	– Czy system realizacji określony w projekcie Strategii będzie skuteczny z punktu widzenia osiągnięcia wyznaczonych celów strategicznych i operacyjnych?
SKUTECZNOŚĆ	– Czy cele strategiczne i operacyjne w projekcie Strategii zostaną osiągnięte? – Czy wybrane instrumenty realizacyjne i rozwiązania w projekcie Strategii okażą się odpowiednie do zidentyfikowanych problemów?
EFEKTYWNOŚĆ	– Czy jest możliwość osiągnięcia podobnych efektów założonych w projekcie Strategii przy wykorzystaniu innych instrumentów finansowych i organizacyjnych? – Czy jest możliwość osiągnięcia podobnych efektów założonych w projekcie Strategii przy wykorzystaniu niższych nakładów finansowych?
SPÓJNOŚĆ (ZEWNĘTRZNA I WEWNĘTRZNA)	– Czy przyjęty w projekcie Strategii horyzont czasowy został właściwie określony względem dokumentów nadrzędnych? – Czy diagnoza strategiczna jest spójna wewnętrznie? – Czy spójnie zostały ze sobą powiązane wizja rozwoju, cele strategiczne i operacyjne? – Czy struktura treści projektu Strategii jest czytelna i posiada wewnętrzną logikę? – Czy projekt Strategii jest spójny z najważniejszymi politykami i strategiami nadrzędnymi, tj. zwłaszcza z: • Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), • Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030, • Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 • Polska 2030 Trzecia fala nowoczesności Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju • Strategią Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku

Źródło: opracowanie własne

3. Analiza trafności, skuteczności, efektywności i spójności projektu Strategii

3.1. Ocena części diagnostycznej projektu Strategii

Diagnoza sytuacji Gminy Łęczna jest elementem niezbędnym w dokumencie strategii a wynika to z uwarunkowań ustawowych. Zgodnie z Ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju, przygotowuje diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych, w tym miejskich obszarów funkcjonalnych.

Strategia Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 zawiera szczegółową diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej wraz z analizą SWOT oraz analizą głównych barier i potencjałów obszaru Gminy. Diagnoza stanowi załącznik nr 1 do Strategii a jej podsumowanie i wnioski z niej wynikające umieszczono w rozdziale Strategii 1. PODSUMOWANIE DIAGNOZY GMINY.

Diagnoza wraz z opisem barier oraz potencjałów rozwoju Gminy Łęczna i analizą SWOT liczy łącznie 156 stron, co stanowi około 50% całości dokumentu Strategii z załącznikami.

Dokonując analizy projektu *Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030*, odpowiedziano na postawione w ocenie ewaluacyjnej pytania badawcze w odniesieniu do diagnozy społeczno-gospodarczej i przestrzennej:

1. Czy język zastosowany w projekcie dokumentu jest zrozumiały, poprawny terminologicznie i jednoznaczny?
2. Czy w Diagnozie strategicznej właściwie określono mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia? (załącznik do projektu strategii)
3. Czy diagnoza strategiczna jest spójna wewnętrznie?
4. Czy diagnoza zawiera dostępne i aktualne dane oraz dostatecznie długi horyzont czasowy?
5. Czy analiza w wyczerpującym stopniu odnosi się do poziomów: wewnątrzregionalnego i ponadregionalnego?

Poniżej w sposób tabelaryczny dokonano syntetycznej oceny części diagnostycznej projektu Strategii odpowiadając na pytania ewaluacyjne w zakresie kryteriów: trafności i spójności.

kryterium	wynik oceny	odpowiedź na pytania badawcze oraz ocena ewaluatora
TRAFNOŚĆ	pozytywna	Język jakim została opisana sytuacja społeczna, gospodarcza i przestrzenna Gminy jest zrozumiały i poprawny terminologicznie oraz jednoznaczny. Dokument jest przejrzysty, starannie przygotowany pod kątem technicznym oraz merytorycznym. Sytuacja Gminy została przedstawiona trafnie w oparciu o dostępne dane oraz badania ankietowe, co umożliwiło prawidłową identyfikację potrzeb mieszkańców Gminy. Potrzeby te wynikają z właściwie określonych mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń Gminy Łęczna.

SPÓJNOŚĆ	pozytywna	Część diagnostyczna <i>Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030</i> została przedstawiona w sposób pozwalający na porównanie danych statycznych do jednostek samorządowych wyższego rzędu jak i do „podobnych” samorządów gminnych. Ponadto struktura rozdziałów została przedstawiona w sposób prawidłowy i zawiera wszystkie zasadnicze elementy, które diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej powinna zawierać.

Całościowo ocena części diagnostycznej *Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030* jest pozytywna. Szczególnie istotne jest tu odniesienie się do uwarunkowań przestrzennych Województwa Lubelskiego i przedstawienie Gminy na tle obszarów strategicznej interwencji. W analizie potencjałów i barier oraz analizy SWOT uwzględniono wszystkie najważniejsze elementy warunkujące przynależność do Żywicielskiego Obszaru Strategicznej Interwencji oraz Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego.

Diagnoza stanu Gminy charakteryzuje się znaczną przewagą analiz statycznych w stosunku do analiz dynamicznych. Pozwoliło to autorom diagnozy dokonać pewnych ocen, zidentyfikować problemy i bariery rozwojowe oraz poznać potencjały danej jednostki samorządowej. Zamieszczone w dokumencie mapy i wykresy stanowią czytelną ilustrację tekstu i uzupełniają pełny obraz dokumentu.

Pozytywną ocenę otrzymuje również analiza SWOT, stanowiąca istotny element dokumentu, będąca podstawą do programowania procesów rozwojowych w Gminie Łęczna. SWOT w zadawalający sposób podsumowuje główne problemy i bariery, a jego zapisy stanowią cenny merytorycznie materiał wyjściowy dla części programującej. Analiza SWOT jest narzędziem pozwalającym na uporządkowanie przedstawionych w diagnozie zagadnień. Struktura analizy SWOT podzielona została na trzy części w nawiązaniu do diagnozy: przestrzeń i środowisko, społeczeństwo i gospodarka. Stan i uwarunkowania rozwoju Gminy Łęczna to element spójny wewnętrznie, którego zapisy (przeanalizowane w diagnozie zagadnienia) stanowią cenny merytorycznie materiał wyjściowy dla części programującej. Analiza SWOT jest elementem łączącym część diagnostyczną z częścią programującą Strategii.

Dokonując analizy projektu *Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030* w odniesieniu do analizy SWOT w ocenie ewaluacyjnej odpowiedziano na następujące pytania badawcze:

1. Czy analiza SWOT nie jest sprzeczna z wnioskami sformułowanymi w części diagnostycznej?
2. Czy zastosowana w analizie SWOT metodyka jest prawidłowa? Czy przeprowadzona analiza SWOT charakteryzuje się trafnością i kompletnością zidentyfikowanych kategorii?
3. Czy w obecnej sytuacji społeczno-gospodarczej analiza SWOT zachowuje swoją aktualność?
4. Czy potencjały i wyzwania rozwojowe Gminy Łęczna w projekcie Strategii zostały trafnie zidentyfikowane?

Poniżej przedstawiono syntetyczną ocenę części analiza SWOT projektu Strategii w zakresie kryteriów: trafność i spójność.

kryterium	wynik oceny	odpowiedź na pytania badawcze oraz ocena ewaluatora
TRAFNOŚĆ	pozytywna	Przedstawione w analizie SWOT szanse, atuty, słabości i zagrożenia Gminy Łęczna zostały trafnie dobrane i w wystarczającym stopniu określają główne potencjały i ułomności oraz możliwości i zagrożenia Gminy. Analiza SWOT stanowi celne podsumowanie diagnozy stanu, identyfikując najistotniejsze potencjały i zagrożenia dla analizowanego obszaru. Wszystkie najważniejsze wnioski z diagnozy znajdują swoje odzwierciedlenie w zapisach analizy SWOT.
SPÓJNOŚĆ	pozytywna	Analiza SWOT jest spójna z częścią diagnostyczną, stanowi podsumowanie części diagnostycznej, a przedstawione zapisy wynikają ze stanu i uwarunkowań obszaru, które zostały przedstawione w rozdziałach diagnozy.

3.2. Ocena części strategicznej projektu Strategii

Na podstawie analizy desk research oraz opinii eksperckiej dokonano oceny projektu *Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030*, odpowiadając na postawione w ocenie ewaluacyjnej pytania badawcze w odniesieniu do wizji i celów strategicznych i operacyjnych dokumentu:

1. Czy w projekcie Strategii poprawnie pod względem metodycznym zostały wyznaczone cele strategiczne i operacyjne? (analiza z wykorzystaniem zasady SMART)?
2. Czy wizja w projekcie Strategii została prawidłowo określona względem opinii zebranych od mieszkańców Gminy Łęczna?
3. Czy potencjały i wyzwania rozwojowe Gminy w projekcie Strategii zostały trafnie zidentyfikowane?
4. Czy cele strategiczne i operacyjne odpowiadają na zdiagnozowane potencjały i wyzwania rozwojowe?
5. Czy cele strategiczne i operacyjne przyczyniają się do osiągnięcia wizji?
6. Czy osiągnięcie celów strategicznych i operacyjnych jest realne?
7. Czy cele strategiczne i operacyjne w projekcie Strategii zostaną osiągnięte?
8. Czy spójnie zostały ze sobą powiązane wizja rozwoju, cele strategiczne i operacyjne?

Poniżej w sposób tabelaryczny dokonano syntetycznej oceny części diagnostycznej projektu Strategii odpowiadając na pytania ewaluacyjne w zakresie kryteriów: trafności, skuteczności i spójności:

kryterium	wynik oceny	odpowiedź na pytania badawcze oraz ocena ewaluatora
TRAFNOŚĆ	pozytywna	Wizja rozwoju Gminy Łęczna odpowiada założeniom związanym z istotą i funkcją jaką powinna pełnić w dokumencie strategicznym. W pełni odniesiono się do specyfiki tego obszaru, wykorzystując zidentyfikowane potencjały do wyznaczenia przyszłych kierunków rozwoju. Wizja uwzględnia w swoich zapisach miejsce i sytuację Gminy w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym Województwa Lubelskiego. Sformułowane cele strategiczne i operacyjne a następnie kierunki interwencji są odpowiednie do zidentyfikowanych potencjałów i barier rozwojowych. Są one realne i możliwe do wdrożenia. Zaproponowany układ celów pozwolił na agregację możliwych kierunków interwencji, co w efekcie dało czytelny przekaz możliwych priorytetów rozwojowych jednostki. Cele są wyznaczone poprawnie pod względem merytorycznym zgodnie z zasadą SMART. Cele stanowią odpowiedź na najistotniejsze zidentyfikowane wezwania rozwojowe i trendy wskazane w diagnozie. W kontekście zakresu instrumentów i narzędzi realizacji polityki rozwoju władz Gminy, kierunki interwencji zostały trafnie określone. Dokument zakłada wykorzystanie środków

		zewnątrznych w tym środków unijnych i krajowych oraz wkładu własnego Gminy. Cele strategiczne wynikają z zapisów wizji rozwoju Gminy Łęczna i przyczyniają się do jej realizacji.
SKUTECZNOŚĆ	pozytywna	Na ocenę poziomu osiągnięcia zakładanych celów wpłynęły przede wszystkim takie czynniki jak precyzyjność ich określenia, mierzalność, realistyczność oraz prawidłowe określenie w czasie. Wszystkie wymienione czynniki wpływają na skuteczność realizacji celów Strategii, ich sformułowanie nie budzi wątpliwości co do ich zasadności oraz istoty. Dodatkowo cele są mierzalne poprzez określony system wskaźników monitoringowych.
SPÓJNOŚĆ	pozytywna	Przeprowadzone analizy wykazały zgodność poszczególnych celów i kierunków interwencji. Poszczególne kierunki interwencji są ze sobą powiązane i uzupełniają się wzajemnie, co daje efekt synergii. Kierunki interwencji (działań) wpisują się w przyjętą wizję rozwoju Gminy Łęczna poprzedzoną analizą diagnostyczną i analizą SWOT. Wszystkie cele strategiczne, operacyjne i kierunki interwencji są zbudowane logicznie i prezentują wyraźny układ hierarchiczny. Całość dokumentu charakteryzuje się spójnością w przyjętej i konsekwentnie stosowanej terminologii.

Punktem wyjścia do opracowania celów strategicznych i operacyjnych były kluczowe wnioski płynące z przeprowadzonej diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Łęczna oraz wnioski płynące z analizy uwarunkowań zewnętrznych rozwoju Gminy. Takie podejście do wyznaczania celów strategicznych i operacyjnych należy uznać z metodycznego punktu widzenia za właściwe.

Analiza schematu budowy celów w projekcie *Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030* pozwala także stwierdzić, że cele operacyjne przypisane do poszczególnych celów strategicznych, zostały opracowane w oparciu o analizę potencjałów i wyzwań rozwojowych Gminy. Do celów tych z kolei przypisano kierunki interwencji oraz określono kluczowych interesariuszy realizacji przyjętych działań.

Powiązanie wizji, celów i kierunków interwencji w projekcie *Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030* jest spójne i logiczne. Każdy element części strategicznej dokumentu jest opisany w sposób zrozumiały i czytelny. W części wdrożeniowej dokumentu przeanalizowano zgodność *Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku-2030* z innymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie wspólnotowym, krajowym, regionalnym i lokalnym. Niezwykle istotne jest wskazanie powiązania z celami Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku i wyznaczonymi obszarami strategicznej interwencji.

3.3. Ocena części wdrożeniowej projektu Strategii

Analizy projektu *Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030* dokonano także odpowiadając na postawione w ocenie ewaluacyjnej pytania badawcze w odniesieniu do systemu realizacji i finansowania dokumentu oraz procedury monitoringu, ewaluacji i aktualizacji dokumentu:

1. Czy trafnie dobrano wskaźniki monitoringowe do celów strategicznych i operacyjnych?
2. Czy przyjęty zestaw wskaźników monitoringu umożliwi obserwowanie postępu realizacji założonych celów strategicznych i operacyjnych?
3. Czy system realizacji określony w projekcie Strategii będzie skuteczny z punktu widzenia osiągnięcia wyznaczonych celów strategicznych i operacyjnych?
4. Czy przyjęty w projekcie Strategii horyzont czasowy został właściwie określony względem dokumentów nadrzędnych?
5. Czy wybrane instrumenty realizacyjne i rozwiązania w projekcie Strategii okaże się odpowiednie do zidentyfikowanych problemów?
6. Czy jest możliwość osiągnięcia podobnych efektów założonych w projekcie Strategii przy wykorzystaniu innych instrumentów finansowych i organizacyjnych?
7. Czy jest możliwość osiągnięcia podobnych efektów założonych w projekcie Strategii przy wykorzystaniu niższych nakładów finansowych?
8. Czy struktura treści projektu Strategii jest czytelna i posiada wewnętrzną logikę?
9. Czy projekt Strategii jest spójny z najważniejszymi politykami i strategiami nadrzędnymi, tj. zwłaszcza z:
 - Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku),
 - Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030,
 - Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030,
 - Polska 2030 Trzecia fala nowoczesności Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju,
 - Strategią Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku.

Poniżej w sposób tabelaryczny dokonano syntetycznej oceny części diagnostycznej projektu Strategii odpowiadając na pytania ewaluacyjne w zakresie kryteriów: trafności, skuteczności, efektywności i spójności:

kryterium	wynik oceny	Odpowiedz na pytania badawcze oraz ocena ewaluatora
TRAFNOŚĆ	pozytywna	Zgodnie z oceną zaproponowany w projekcie <i>Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030</i> system monitoringu i ewaluacji jest trafny z punktu widzenia możliwości monitorowania postępów w realizacji Strategii oraz z punktu widzenia możliwości przeprowadzenia ewaluacji w trakcie wdrażania dokumentu jak i końcowej pokazujących stopień realizacji założeń przyjętych w strategii, w tym w szczególności poziomu realizacji poszczególnych celów strategicznych oraz poziomu wypełnienia wizji rozwoju. System realizacji Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 należy ocenić jako kompletny i komplementarny do wyzwań i celów, jakie będą wdrażane i realizowane na terenie Gminy. Wskaźniki zostały dobrane odpowiednio do celów strategicznych i operacyjnych. Założono, że system wdrażania Strategii powinien być bardziej zdekoncentrowany i wykraczać poza Urząd Miejski w Łęcznej i jego struktury, co jest logiczne biorąc pod uwagę zdolności instytucjonalne, wielowymiarowość tematyczną oraz zróżnicowanie terytorialne celów rozwojowych. Dlatego też do grupy podmiotów biorących udział w monitoringu, ewaluacji jak i samej realizacji celów uwzględniono inne JST, organizacje pozarządowe, przedsiębiorców jak również samych mieszkańców Gminy.
SKUTECZNOŚĆ	pozytywna	Cele strategiczne opisane w <i>Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030</i> da się monitorować w oparciu o przyjęty zestaw wskaźników oddziaływania. Podobny wniosek można wyciągnąć w stosunku do celów operacyjnych, do których przypisano wskaźniki rezultatu i produktu. W większości przypadków utrudniony będzie pomiar bezpośrednich rezultatów w stosunku do kierunków działań strategicznych. Z drugiej strony należy podkreślić, że system celów ma charakter hierarchiczny. Pomiar postępów realizacji poszczególnych kierunków działań strategicznych realizowany będzie za pomocą wskaźników produktu, przypisanych do konkretnych przedsięwzięć projektowych na etapie ich realizacji. Biorąc pod uwagę długą perspektywę czasu realizacji Strategii oraz duży stopień ogólności dokumentu nie rekomenduje się uzupełniania listy wskaźników o wskaźniki pomiaru kierunków działań strategicznych. Efekt realizacji Strategii widoczny będzie poprzez pomiar dokonany za pomocą zaproponowanych w projekcie dokumentu wskaźników. Przyjęty w dokumencie zestaw wskaźników pozwala na stałe monitorowanie najważniejszych dla Gminy Łęczna czynników rozwojowych. Zgodnie z dokonaną oceną należy przypuszczać, że wybrane instrumenty i rozwiązania części wdrożeniowej Strategii będą stanowić odpowiedź na zidentyfikowane problemy.

EFEKTYWNOŚĆ	pozytywna	Projekt <i>Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030</i> zakłada, że cele rozwojowe Strategii będą finansowane głównie ze środków podmiotów publicznych i będą uzupełnione środkami unijnymi i podmiotów prywatnych. W związku z tym spektrum instrumentów finansowych bazuje na budżecie samorządu gminnego, ale zakłada także istotny udział publicznych środków krajowych i wspólnotowych czy innych funduszy zewnętrznych. Przeprowadzona analiza ujawniła potencjał wykorzystania środków zewnętrznych do finansowania projektów kluczowych w różnych dziedzinach. Mając jednak na uwadze wskazane jako zagrożenie dla możliwości osiągnięcia celów rozwojowych projektu <i>Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030</i> możliwe ograniczenie wpływów finansowych ze środków zewnętrznych może powodować konieczność większej mobilizacji środków własnych Gminy. Proponowany w projekcie Strategii wymiar finansowy należy uznać za realny i umożliwiający osiągnięcie założonych celów rozwojowych. Kluczowe w tym zakresie będzie opracowywanie planów wykonawczych, które będą uwzględniały bieżące uwarunkowania budżetowe, jak również możliwości finansowania działań ze środków zewnętrznych. Autorzy dokumentu nie wskazali szczegółowych danych dotyczących środków prywatnych w dokumencie Strategii. Było to spowodowane odległym horyzontem czasowym oraz stale zmieniającymi się uwarunkowaniami. Na uwagę zasługuje fakt, że w projekcie dokumentu nie dokonano podziału potencjalnych środków finansowania na poszczególne cele operacyjne. Ma to jednak swoje uzasadnienie, gdyż rzeczywista alokacja środków będzie dokonana w ramach innych dokumentów mających wpływ na wdrażanie Strategii. Na ich ostateczne rozlokowanie będzie miało wpływ wiele czynników zewnętrznych.							
SPÓJNOŚĆ	pozytywna	W ocenie spójności skupiono się na ocenie projektu <i>Strategii Rozwoju Gminy Łęczna</i> z dokumentami określającymi ramy krajowej polityki rozwoju, tj. Strategią na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku), Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030, Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 oraz Polska 2030 Trzecia fala nowoczesności Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Skoncentrowano się na spójności celów ujętych w projekcie Strategii z celami ujętymi w dokumentach krajowych: <table><tr><td>Cel</td><td>1. Atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń oraz czyste środowisko naturalne</td><td>2. Aktywni mieszkańcy korzystający z wysokiej jakości usług publicznych</td><td>3. Lepiej funkcjonująca lokalna gospodarka oparta na zasobach środowiska oraz nowoczesna i sprawna administracja publiczna</td></tr></table>				Cel	1. Atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń oraz czyste środowisko naturalne	2. Aktywni mieszkańcy korzystający z wysokiej jakości usług publicznych	3. Lepiej funkcjonująca lokalna gospodarka oparta na zasobach środowiska oraz nowoczesna i sprawna administracja publiczna
Cel	1. Atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń oraz czyste środowisko naturalne	2. Aktywni mieszkańcy korzystający z wysokiej jakości usług publicznych	3. Lepiej funkcjonująca lokalna gospodarka oparta na zasobach środowiska oraz nowoczesna i sprawna administracja publiczna						

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do roku 2030)			
I. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną.			X
II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.	X	X	
III. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu			X
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030			
Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym	X	X	
Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych			X
Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie			X
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030			
Cel 1. Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności	X		
Cel 2. Poprawa spójności wewnętrznej kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów	X		
Cel 3. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej	X		
Cel 4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski	X		

		Cel 5. Zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa	X		
		Cel 6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego			X
		Polska 2030 Trzecia fala nowoczesności Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju			
		Obszar konkurencyjności i innowacyjności gospodarki(modernizacji) Nastawiony na zbudowanie nowych przewag konkurencyjnych Polski opartych o wzrost KI (wzrost kapitału ludzkiego, społecznego, relacyjnego, strukturalnego) i wykorzystanie impetu cyfrowego, co daje w efekcie większą konkurencyjność			X
		Obszar równoważenia potencjału rozwojowego regionów (dyfuzji) Zgodnie z zasadami rozbudzania potencjału rozwojowego odpowiednich obszarów mechanizmami dyfuzji i absorpcji oraz polityką spójności społecznej, co daje w efekcie zwiększenie potencjału konkurencyjności Polski		X	
		Obszar efektywności i sprawności państwa (efektywności) Usprawniający funkcje przyjaznego i pomocnego państwa (nie nadodpowiedzialnego) działającego efektywnie w kluczowych obszarach interwencji			X

Przedstawiona powyżej analiza spójności prezentuje wysoką spójność między celami dokumentów wyższego rzędu a dokumentem projektu Strategii w formie zaznaczenia „X”.

Analizując treści zawarte w powyższej tabeli można stwierdzić, że duża część wykazanych poziomów spójności pomiędzy celami strategicznymi Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030, a celami do osiągnięcia w ramach dokumentów wyższego rzędu została określona trafnie.

Dokument Strategii posiada bardzo wysoką spójność ze Strategią Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku. Gmina Łęczna wskazana jest jako JST na obszarze Żywicielskiego Obszaru Strategicznej Interwencji.

Żywicielski Obszar Strategicznej Interwencji ma za zadanie przede wszystkim: wykorzystanie zasobów naturalnych Wyżyny Lubelskiej dla rozwoju konkurencyjnego rolnictwa. Cel zostanie osiągnięty przez poprawę konkurencyjności gospodarstw rolnych oraz rozwój przedsiębiorczości wykorzystującej surowce rolne. Inne istotne cele stawiane przed JST wchodzącymi w jego skład to innowacyjne wykorzystanie walorów przyrodniczo-kulturowych, rozwój sportu, rekreacji i usług spędzania wolnego czasu oraz wzmocnienie współpracy transgranicznej i międzyregionalnej.

Gmina Łęczna została włączona także do miejskiego obszaru strategicznej interwencji – Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego. Łęczna stanowi miasto satelitarne tego obszaru.

Zidentyfikowane w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku kierunki interwencji znalazły odzwierciedlenie w celach i kierunkach rozwoju Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030.

Poniżej przedstawiano zależność między celami Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku-2030 a celami Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 r.

Cele strategiczne SRWL 2030	1. Atrakcyjna i bezpieczna przestrzeń oraz czyste środowisko naturalne	2. Aktywni mieszkańcy korzystający z wysokiej jakości usług publicznych	3. Lepiej funkcjonująca lokalna gospodarka oparta na zasobach środowiska oraz nowoczesna i sprawna administracja publiczna
SEKTOR ROLNO-SPOŻYWCZY Kształtowanie strategicznych zasobów rolnych			X

		PRZESTRZEŃ Wzmocnienie powiązań i układów funkcjonalnych	X		
		GOSPODARKA Innowacyjny rozwój gospodarki oparty o zasoby i potencjały regionu			X
		SPOŁECZEŃSTWO Wzmacnianie kapitału społecznego		X	

Horyzont czasowy projektu *Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030* został określony właściwie i jest spójny z okresem programowania Unii Europejskiej oraz wpisuje się w okres programowania dokumentów na poziomie kraju i województwa.

Analizowany tekst projektu *Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030* oceniono jako przystępny w odbiorze. Mocnymi stronami dokumentu są wykorzystywane elementy graficzne ilustrujące układ treści, mapy i zdjęcia a także zachowanie poprawności językowej. Dokument charakteryzuje się wewnętrzną logiką i jest merytorycznie poprawny.

Całościowo ocena części wdrożeniowej Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030 jest pozytywna.

Wskaźniki monitoringu celów strategicznych i operacyjnych zostały przedstawione w projekcie *Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030* w rozdziale 4.4 *Proces monitoringu, ewaluacja i aktualizacja Strategii*.

Analizie poddano zarówno sformułowanie i trafność przypasowania do celów poszczególnych wskaźników.

Biorąc pod uwagę fakt, że w projekcie *Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030* użyto w przeważającej większości wskaźników wykorzystywanych w statystyce publicznej, gdzie poszczególne wskaźniki posiadają odpowiednie definicje, należy stwierdzić, że nie ma konieczności przytaczania tych definicji w treści przedmiotowego dokumentu.

Przeprowadzona ocena pozwala stwierdzić, że wszystkie nazwy wskaźników monitoringu celów strategicznych są skonstruowane w sposób jasny i zrozumiały. Należy także przyjąć, że nawet czytelnik nieposiadający większej wiedzy na temat wskaźników rozwoju gospodarczego i społecznego nie powinien mieć większych problemów z interpretacją zaproponowanych w projekcie *Strategii* wskaźników monitoringu.

System monitorowania Strategii nie budzi zastrzeżeń oceniających. Przypisane do celów strategicznych i operacyjnych wskaźniki są przekrojowe i dobrze przypisane tematycznie. Logiczny i dający się wyjaśnić jest brak wartości docelowych, m. in. ze względu na trudność przewidywania zmian w otoczeniu społeczno-gospodarczym i przestrzennym Gminy.

4. Wnioski i rekomendacje

Przedstawione wnioski i rekomendacje mają charakter syntetyczny i są wynikiem badania ewaluacyjnego. Wnioski i rekomendacje dotyczą trzech części dokumentu zgodnie z metodyką przeprowadzonego badania:

- diagnoza społeczna, gospodarcza i przestrzenna, analiza SWOT,
- dywizja i cele dokumentu,
- system realizacji i finansowania dokumentu oraz procedura monitoringu, ewaluacji i aktualizacji.

Wnioski i rekomendację dotyczącą *Strategii Rozwoju Gminy Łęczna do roku 2030*:

- ✓ Projekt Strategii zawiera wszystkie wymagane przepisami prawa elementy (w rozumieniu przepisów Ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz Ustawy o samorządzie gminnym).
- ✓ Język, jakim została opisana sytuacja społeczna, gospodarcza i przestrzenna Gminy Łęczna jest zrozumiały i poprawny terminologicznie. Dokument jest przejrzysty, starannie przygotowany pod kątem technicznym oraz merytorycznym.
- ✓ Diagnoza została przedstawiona trafnie w oparciu o dostępne dane oraz badania ankietowe, co umożliwiło prawidłową identyfikację potrzeb mieszkańców Gminy Łęczna. Potrzeby te wynikają z właściwie określonych mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń Gminy. Mocne i słabe strony oraz wyzwania rozwojowe zostały trafnie zidentyfikowane. Projekt Strategii odpowiada na potrzeby i problemy rozwojowe Gminy, zapewnia możliwość oddziaływań na procesy społeczno- gospodarcze, odnosi się do problemów wszystkich grup interesariuszy i wytycza kierunki rozwoju na najbliższe lata.
- ✓ Struktura rozdziałów została przedstawiona w sposób prawidłowy i zawiera wszystkie zasadnicze elementy, które diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej powinna zawierać. Diagnoza strategiczna jest spójna wewnętrznie, logicznie powiązana, harmonijna i konsekwentna. W dokumencie nie dostrzeżono sprzeczności informacji.
- ✓ Zamieszczone w dokumencie mapy i wykresy stanowią czytelną ilustrację tekstu i uzupełniają pełny obraz dokumentu.
- ✓ Diagnoza charakteryzuje się znaczną przewagą analiz statycznych w stosunku do analiz dynamicznych. Zrównoważenie diagnozy poprzez zwiększenie ilości analiz dynamicznych zwiększyłoby kompletność rozdziału.
- ✓ Uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne zaprezentowane w projekcie Strategii charakteryzują się dużą trafnością.
- ✓ Wskazane w projekcie Strategii cele rozwojowe korespondują zasadniczo z częścią diagnostyczną, której podsumowaniem jest analiza SWOT oraz analiza potencjałów i barier. Cele strategiczne i operacyjne w dużej mierze odzwierciedlają zdiagnozowane potencjały i wyzwania rozwojowe.
- ✓ Sugeruje się wprowadzenie odpowiednich modyfikacji dotyczących brzmienia niektórych przyjętych kierunków interwencji o nowe treści związane z obecnym konfliktem zbrojnym na Ukrainie i liczbą przyjeżdżających na obszar Polski uchodźców.

- ✓ Generalnie należy ocenić pozytywnie misję i wizję Gminy Łęczna. Można rozważyć jedynie nieznaczne przeformułowanie treści tych elementów nadając im bardziej syntetyczną, zwięzłą postać, pamiętając jednocześnie, aby wszystkie słowa kluczowe mające priorytetowe znaczenie dla regionu nie zostały pominięte.
- ✓ Biorąc pod uwagę analizę zapisów odnoszących się do przestrzennego wymiaru Strategii należy stwierdzić, że w dokumencie Strategii trafnie ujęto przestrzenny wymiar polityki rozwoju regionu, w tym obszary strategicznej interwencji.
- ✓ Biorąc pod uwagę logikę powiązań występujących na poziomie wizji, celów strategicznych i celów operacyjnych, należy uznać, że zaproponowany system realizacji strategii jest trafny.
- ✓ System realizacji Strategii jest kompletny i komplementarny do wyzwań i celów, jakie będą wdrażane i realizowane. Jest mocno ukierunkowany na udział innych podmiotów zarówno podczas realizacji inwestycji jak i w procesie monitoringu i ewaluacji. Tym samym optymalnie wykorzystany będzie potencjał wiedzy, zaangażowania, właściwej diagnozy problemów i potencjałów oraz możliwe będzie promowanie współpracy międzysektorowej.
- ✓ Sugeruje się wprowadzenie odpowiednich modyfikacji dotyczących brzmienia niektórych przyjętych kierunków interwencji a także uzupełnienia opisów celów operacyjnych i głównych kierunków interwencji o nowe treści związane z koncepcją Smart Villages. Działania te powinny doprowadzić do poprawy spójności przede wszystkim celów operacyjnych i kierunków interwencji z wizją rozwoju Gminy i polityką wspólnotową.
- ✓ System monitorowania Strategii nie budzi zastrzeżeń oceniających. Przypisane do celów strategicznych i operacyjnych wskaźniki są przekrojowe i dobrze przypisane tematycznie.
- ✓ Projekt Strategii jest spójny ze Strategią na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku), Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030, Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, Polska 2030 Trzecia fala nowoczesności Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju oraz Strategią Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku.
- ✓ Przyjęty w projekcie Strategii horyzont czasowy strategii został właściwie określony względem dokumentów nadrzędnych, w szczególności w odniesieniu do średniookresowej strategii rozwoju kraju oraz do nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej.